Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vocabularis iuris utriusque - Cod. Aug. pap. 149

Zinzerling, Justus

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Bearbeitung des iuris utriusque de Iodocus

urn:nbn:de:bsz:31-79087

Visual Library

Omnipotentis dei gloria et scolasticorum utilitate cum
ut ait phus jo. elencorum Ignorantes virtutes vocabulorum
de facili paralogizantur Et boecius Quis nominum rei sciens
cognicio rerum perit Cum em opera nostri datur primus
nosse quid sit ius et unde dicatur ff de iusticia et iure l. j in prin.
Ideo legislator post quam ad archana iuris pervenit paucia de significacione
tytuli premittit ff si certum petatur lege 1a in prin. Et quia omnium habere
memoriam et penitus in nullo peccare divinitatis magis quam mor-
talitatis est C de veteri iure enucleando lege tanta § si quid
autem fuit et ca. in pri. adeo C de rescriptis ubi glosa pro ad confirmacionem utili
vel inutili poluta (tam in glo. ff) Ideirco quorundam vocabulorum magis usita-
torum exposiciones pariter descripcionesque in iure magis frequentantur
ut melius sciri et inveniri possint posui per ordinem alphabeti cum
allegacionibus pariter in locis debitis brevius quo potero perstringere dixi
ut in iure non dum perfecti per ignota minime ~~procedens~~ procedentes accessum
habeant leniorem Huius operis admiratus est similis cognicionem Et si
lectori aliqua dicto occurrit aut exposicionem hic minime inveniat
non miretur quia nec omnium memoriam occurrere potuit Et primo de A
A quando facit separacionem quando includit quando excludit vide per
Jo. andree in c. statutum de prebendis in sexto Et pariter
dyaconi de eleccione c. primo c. libro vj et ab denotat separa-
cionem C de emancipatis l. accaligato et ibi dictum cum glosa
in l. ordinata et ff de duobus reis l. si ex duobus ubi glosa et
textus cum glosa in l. 3a § finali ff de accionibus empti et vide
plenius de ipsis dictionibus per Johannem de ser maria in sua practica
Absque quando ponitur exclusive et quando inclusive nota archidiaconus
de procuratoribus li. sexto c. § generaliter
Abavus est pater pavi vel pavie, quia proavus est pater avi vel avie
Abavia est mater pavi vel pavie quia pavia est mater avi vel avie
ut dicit ysiderus in li. ethimologiarum et plenius ff de gradibus iuris cognacionis
§ 3o gradu et § 4o gradu
Abavunculus est abavie frater.
Abamita est abavi soror ut in dicta l. iuris cognacionis § avunculus

Avunculus est frater patris vel matris ... avia magna et proamita ... avunculus est frater ... patris ... avunculus ... amita ... avunculus magnus est frater avie

Ab matertera est abamie soror·
Abnepos est filius pnepotis: q pnepos est filius nepotis: — 2ᵃ
vpdeȝ l. nono·
Abneptis e filia pneptis: q pneptis est filia neptis:
Abpatruus est abaui vl abamie fr· 2ᵃ vpdeȝ vbi s·
~~Abpatruus~~ Abactor· 2ᵃ vpdeȝ l. deno e fur iumētoȝ vl
pecudū que vulgo vocat abigeū
Abigeus qui eciā abigeatꝰ tenet ꝓpie di ille qui pecora
alienꝰ apascuis vl armētis subducit abigendi studio dolose q̄
quādā arte apros et p aliqd signū sꝫ cū pano rubeo vl alit
oues adnemꝰ fugat et animalia separata et dispsa capiat et
depredet et est crime capitale ff de abigeis l· vnica / maxiꝰ
eiꝫ oritur apud grecos demestoas poit diaꝫ int furē et abi
geū ita qui sola vnā pecudē vl pcem subripuit vl fur
coercebit qui vo totā grege vl abigeus eciā abigeatꝰ
tenebit
Abigē e ape expellē
Abintestato· i· sn testamto
Abolicio est accusacois instituite pemptio vl absolucio qua qs
nomie alienꝰ accusat cū omi inspcōe ia facta intotū abolet
remissa nō accusadi et ē dux gnalis et spealis C de
gnali abolicoe lege vltia ff de aboli· l· abolicio / et pea
eximit reus q nō incidit intr pilianū si nō deferat accusa
tū ff de abo l· / ınıuemete / et hꝫ impetrari a pncipe vl
iudice abꝰ qui aliquā accusacoȝ instituerat et in ea se apsp
erat ttis eiꝫ citra infamia despē nō pt nisi abolicoȝ im
petrauit s qn ttis impetrat q despit et q id qd p accusacoȝ
inchoatū est deleat rite fit
Abduci ē a ueritate sepad vij apts nolite abduci
Abire· i· sn ca / l· siquis suo suasit C de furtis et · l gentia
neȝ · ciuo et qn iudex sniam pferre de·
Abortiuus ē puer vl alter vetus an debitū tpus ortꝰ
vl natꝰ et mulier que sic abortiū facit di homicida extapond
xxxij q ij Cst vos et eadē q· c moyses / et di ideo abor-
tiuus eo q nō oriat sed aboriat et excidat 2ᵃ vpdeȝ l· de
cimo C de posthumis hedibꝫ instituendis — l· 2ᵃ i nota ff d' voȝ

significacione lege qui motu
Aborsi i. que ff de homicidio
Absens proprie dicitur qui est extra provinciam C de bonis aut in l finali
§ vl. tamen quamquam accipitur pro eo qui presens non eo loco ubi petitur ff de verborum
sig l absentes
Absenciarum quamquam sunt gradus prima est absencia probabilis et necessaria
ut quando miles est absens in causa milicie vel racione rei publice
2a est probabilis tantum ut causa studiorum 3a est necessaria tantum ut iure le
gato 4ta est voluntaria ut mercatorum 4ta est contumacia et quando
quibus obtentu earum in integrum restituatur habetur in l finali ff de
in integrum resti
Absolucio a sentencia excommunicacionis per superiorem vel iudicem debet circumo
racione eius sententie quod absolucio fit in foro ecclesie virga cum baculo
et dicendo psalmum miserere et deus fidelis etc cum solempnitate sed inno
cencius est valis sine solempnitate ut fit absolucio si tenuit excommu
nicacio et fit renovacio dum non tenuit Et absolucio expressa cum super
nota impetrata non tenet et est racio quia excommunicacio expressa cum la
ta bene teneat Extra de officio ordinarii ubi g
Abrogare est destruere vel delere in toto unde dicitur lex abrogata
quando in toto est sublata sed derogatur ei quando in parte tollitur ut ei dicitur
ff de verborum signo derogare et an abrogata lex possit allegari vide
in c. nonnit de iudiciis Et quis possit abrogare cano
ne quod quidem non potest, dicit quod per expressam constitucionem de probandis, cum la
dudum vel eciam consuetudo tollit et presc. tollit canone de consue
t. si eciam sunt sua principis quia difficile esset principe omnes consuetudines
scire dicit 4a c. nuptiis 2 i g in vo abrogare
Ablata absolute posita dicuntur quod vitore caret et in soluntur in
conditionibus que inducunt ff de ususfructu l. si usufructus agri ff de statu libe
l si quis ita § si duo ff de qui theda emp. l. libro ff de
condicionibus et demonstr. l attestatione infine de ipsis ablatis
in l venta C qui non petentibus petentibus accipitur
Acceptilacio est liberacio per mutuam interrogacionem quod utrumque con
tingit ab necessitate eadem absoluta et dissoluta ff de acceptil l prima
in g 2a et ff c. t. in l. plerisque et ex ibidem Et acceptila
cio non est aliud quam ymaginaria solucio sed quando solus debitore

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

tum tibi solvisse qd non solvit id qz facis aio remittendi p ista va ddo q
q tibi exstipulatione debui ut pstipulacoz pmisi habes ne acceptu
et videas accepti habes acceptu qz fero qi dres pmi heo ac si ante
pssem adte pventa solucioz et vera solucoe liberato esses ut in iuribus
sup allegatis
Acceptilaco inutilis etia di roe acceptois ut tracta ff de accepti l
an inutilis in pa g
Accessio di aq adiacens alteri ut ome id qd est accessoriu adnexu in
pricipali ut capistr equo ut vestis sive ut ff deposit l i° § q
depositis si em sivi emas eqm veste inqua tradit acqris etia
si de ea no esset facta mensio
Accessorium ide est 2 q nat pnlis ut in re accessoriu de reg iur l
vi ff si quis cauci l si eu § q in iuriatu et qn accessorium veit
offico iudicis mercenaid tnc sublato principali tollit acce
ssoriu l 2a C deposit secus si veit officio iudicis nobili l fi §
lucis et i g ff de gdic inde iude etia capd inquo accessoriu
tes sblato pricipali in c debitores iure iurando ti rglaut gcet
hoc qn accessoriu et pricipale rglaut eadem roe eod tpe no mutato
iub pnaz qz sic no est inpmissioe que fit pti et iniuramento
qd fit deo 2 ludwicus de roma dicit q accessoriu pcios etia
accedit pricipali pro allegat ff d auro et argeto legato i l cu
auru i vpclo finali et l et si no sic § pnema e t et ex
bat g in l 2a ff de penu legata
Auctor et mucor sunt vicia vini et panis qn acessit et mucre
sunt 4 Actus est queda sivitus q is cui ea debet hz
ius q pt pfundu inquo hec sivitus sibi debet ducere iumentu
ut vehiculu sz ut no solu possit ambulare p se s etia iumetu
et quadriga secu ducere ut ff de ser ru pre l pma § si actus
et l int actu e t alit capit actus p opeacoe dn di actus
actuoz sunt inpaciete p dispoito 2o d'aia pa qoe pa pirava
l pa § cu arietes ff si qdrupes paupie fecisse dicat l si
ex plag § tabnau ff l acquilia de pnia di pma pma
diunitas et c medicina
Acta dicut publice sup tale ometeres ordinacoes modu et figu
ras negocioz q in iudicio agit vl pcessus curie sue gesta de

quib9 / de pba c qm q plaz Et sut triplica queda iudicij ordinata
vt libelli oblaco litis gtestaco queda veritatis indagata ut deposico
testiu edico instrumetor et simil gfessio Et queda lite decisiua
l ij ff iudicatu solui / et p pnunt a iudice rite celebrata / de
elec bone de remd c in pncu / Et dnt ee gmd / C de iudicijs
l vlcd ff de re iudicata / l actor va et in lege paul9 / et pdcta
pbai psit ptestes / l cmaci C de fide inst / nec valet nisi testiu
ammicto fulciat / de testib9 cu anob / Deb3 g9 sbi Instru publi
cu a duos viros ydoneos / de pba qm gt / ubi acta originalia
dnt rmane apud scptores / et ea teme violas no pt ea ptymod
impugnare / de off delega cu olim /

Actor e qui agit et pulsat aliu re aqua patens ab ipo iniudico
et hoc pio noie vl qui gstitu adagend seu defendendu cab
vniuistatis / ff q aule vniust / Itm eor q de cur iones / ecia dr
qui gstitut atutoe ul curatoe an lite gtestata / C de pcura
nec tutoe / C de actoe atutoe ul curatoe dando in rubro et
in nigro et eo no pbante re9 absolvit fallit in x cas9 no tis
p bernhardu in c vt nrm ut actepta bnfic / et qz dubitat
quis sit actor ut q in quib9 iudicijs / ff de iudi l inter9 ff
fineu rgndor l i

Acco nil ali e qz ius psequendi in iudico q sbi debet / instituta
de accoib9 in pncipio / De pmo accio / qd pom pgme gphndente
sub se oms acciones et accio e nom generis diuile in ptes spes
dr inchi ali e / impnta re q olim ali eat / dr qpus p hr apper
q accio e iuris et no sita / dr psequi q e nom gnale gphndes
tam accoz reale qz psonale ut acco in pmas / ff d accoib9 et
obliga / dr in iudico / qz nemo dz ius sui pria aucte vendicare
s in iudico pete / dr qd sibi debet / qz mente accoe psequimur nobis
debitu / alij addut addiccioez qd sui e / vt qd alienu e / ut i
dio includat oez accoz tam in re quam in psona Ita qd tuu
est tibi debet s vero qd tuu no e in iudicio deb3 gcludi du
smode petendo in accoe reali et in psonali qz in psonali peto
mihi debitu In reali vero accoe peto ut meu Et nond q
hoc vm debet large sumit eo dicit qzq iniudicio tibi debet i

ea rem qn petib ea vt rem sua rei vendicacoe et acoe comodati vl
deposit sz azone in sua . t de edendo circa prin. Olim dicebat acio
ccepta vborum forta amgiatib9 vt ff de origi iuris l ij § de
inde ex hijs et vbdo om vn et dicebat formula vulgaris ff de
furtis l si fruis naue, instituta d' accoib9 in prino vlti q hodie
aut si impetracoe cceptoe vo4 solempnium acio sit C de for
mulis et de impetracoib9 accionu sublatis p totu Di g acci9
ciuile ut p torum quo debitum ate exige possu vt pete rem in
institui sz azone et goffredu s sz canones di ca d' vo4 signe
for9 et sz leges semp acio dz poi mea qz nemo si acoe expe
rit ff de nego gestis si pupil insti de iudi excusata et c dicta
ubi phibentur actenci9 iuris subtiles accionu interptacos
Accionu diuisiones sut pcedeu quo4 xiij dn taxat pseqr iohes marboc
accionu et imperato in t de accoib9 instituta tantu sex pserib
e prima diuisio accionu alie sut ptorie alie sut ciuiles Hec
diuisio sit a lege ff de acoe et oblig l accionu gnad § si et in
stitu d' acoe § sed iste 2 § alie 2a diuisio accionu alie sut
in re alie in psona alie mixte Hec duo pma mebra sut ex lege
pdicta et institu d' acci § 1 Terciu mebr4 e de institu de
acci § qda Tercia acco alie sut pseqtorie rei alie pene
alie mixte i tam rei q pene Hec diuisio sit ex eo qd legit
institu d' acci § seqt diuisio Quarta accionu alie sut in
simplu alie in duplu alie in triplu alie in qdruplu ht habet
institu d' acci § omis aut Quita accionu alie sut boe fidei
alie stricte iuris Hec diuisio sit institu de acci § ~~accionu~~ accium at
Sexta accionu alie sut ppetue alie tempales Hec sut extracta
ex rubrica institu de ppetu et tpora acci Septia accionu
alie sut transitorie ad heredes alie no Hec sut supta ex eo q e
institu de ppe tps acci § no aut omis Octa alie infamant
alie no Hec sit ex eo qd inuenit qsda accos infamare et qsda
no ut institu de pea teme litiga § exquibusda et ff de acoib9
et obli ceptat et C t exquib9 caus infamia irrogatur p totu
Nona accionu alie sut directe alie utiles Hec sit ex eo qd e ff
de nego gestis l an penultia et institu de lege acquilia § pe
nul et fi ita ibi di de utili et directa Decia accionu alie

directe alie contrarie hec sit ex eo qd lex notat quasdam actiones directas
et quasdam contrarias institi de pena temere litig § ex quibusdam p aligato et
ff de hijs q not infamia lege furti § final Undecima actionum
alie sunt utiles alie singulares alie generales hec sit ex eo qd e ff
de rei vendica l j et ff pro socio in l pro socio Duodecima actionum
alie sunt perpetues alie durates hec sit ex eo qd legi institu de interdictis
§ ritarduiuero et C sequenti et ff de interdictis l ij in principio Has duas
pos ps adhibes in arbore de quibus dant testes ipsos Pretor res
pp simpliciter q fides quoz p p e Transit et infamat e utilis e
quoque contra Principales simul fine q tibi det Tredecima actionum
alie sunt dative alie native ut ff de actioni et obli l quoties
Quartadecima actionum alie sunt persecutorie solide alie non ut institui
de actionibus § preterea et § fina Quintadecima actionum alie sunt
ex contractu alie ex testato alie in factum Sextadecima actionum alie
sunt arbitrarie alie non et hec colligitur institu actioni § preterea quasdam actiones
[illegible]

Actiones civiles appellantur i e que ex lege duodecim tabularum vel
alijs partibus iuris civilis innexe sunt ut institi de pe et tempo in
principio qui est in iure civili approbate ut e g i § primo i vo [illegible] approbate
insti de obli et generali Ille vero sunt pretorie que ex iure suo durare
pretoris prefacitur ut in dicto § primo de pe et tempo actioni et q et
qt sunt actiones civiles et est pretorie inde inspecie et de actioni et
exceptione § postremo et 2m azone insti de actioni Et nota
q quandoque distin actio civilis q criminale et te i d e q actio intep
tata paliquo int ea quandoque distin q pretoria que dat officio
iudicis ut supra dictum est

Actio in re dicitur q nullam presupponit obligationem sit tamen contra
movet ut est rei vendicatio sz qn dicit se de qua agitur esse
suam et adversarius dicit eam dicit esse suam ff de actioni et obli l
actionum genera insti de actioni § appellamus et hec actio alia est
directa in re actio ut rei vendicatio confessoria et nega
toria alia e actio in re utilis ut sunt ~~[illegible]~~ actiones de domi
nio non directo sed utiles que ex equitate dantur non domino ut
sunt publiciana que ex diversis causis competunt et actio per q quis
an actor intrauit et actio in re de superficie actio Serviana et

et pauliana et calvisiana et actio in rem que competit inter dominum
tabule et pictore Sunt etiam alie in rem actiones in quibus non dedo
minio sed de iure pignoris agitur sicut est serviana et quasi serviana
Actio in personam dicitur que presupponit reum obligatum et sic datur contra ipsum
obligatum vel heredem suum qui reputatur eadem persona et dicitur personalis
quia numquam recedit a persona eius qui semel est obligatus nisi sit adeo
affixa ossibus eius l. iii ff. de procurator. ut est condictio qua contendis aliquid
dare aut facere tibi oportere quando vero agis ut restituatur tibi res una
tunc speciale nomen accipit ut in deposito dicitur simpliciter actio personalis
et non condictio Hoc autem nomen condictio inde descendebat quia olim iudicia
erant ordinaria et certa verba que oportuit condici id est predici ut si
quis caderet a sillaba caderet a tota causa Sed postea iste solempnitates in
desuetudine abierunt attamen nomen remansit ut adhuc et personales actiones
que sollempnibus verbis intendebantur condictiones vocentur Et hec colliguntur insti.
de actio. § appellamus in notis et in fine dicta l. actionum genera et harum
actionum genera quedam nascuntur ex contractu quedam ex quasi contractu
quedam ex maleficio quedam ex quasi maleficio insti. de obli. §
sequenti et de actionibus § omnium Est ergo finaliter actio realis que
obligatum non presupponit eum contra quem dirigitur sed eo competit quia res contendit
restitui rem contra quem realis actio dirigitur ut intrasti domum meam
violenter ego peto possessionem meam quam occupas tu enim nullo iure
tamen obligatus es nec aliquid mihi promisisti nec tecum contraxi sed tantum
res mea apud te est Personalis autem est que presupponit debitorem
contra quem dirigitur ex variis causarum figuris et licet in ea detur ad rem
tamen presupponit obligationem persone ut vendidisti mihi librum vel locasti
domum tu mihi obligaris ex contractu licet agam ad rem scilicet librum vel
domum

Actio mixta appellatur quia pro parte persequitur quod est suum et pro parte quod non est
suum insti. de actio. § quedam et locum habet in iudicio familie erciscunde
filium regundorum et communi dividundo in quibus actionibus persequor
partem que est mea et partem que est socii mei propter arbitrium iudicis da
tum insti. de offi. iudicis § penult. et fi.
Actio rei persecutoria dicitur ex qua rem tantum persequimur vel quam quis
persequitur id quod sibi abest de suo patrimonio et talis vocatur actio ex

6

gractu puenientes sit rei persecutorie Ille vero pene persecutorie que pervenit ex maleficio Vn in actio penalis est ex qua non persequor nisi penam et contra ex parte actoris sed ex parte rei est in penalis quia quis solvit quod non habuit

Actio mixta dicitur que partim penam et partim rem persequitur et habet locum in actione vi bonorum raptorum —

Actio in simplum dicitur que solum in simplum competit et est ratio quia actio non competit ultra quadruplum

Actio bone fidei non dicitur ideo quia semper in ea requiratur bona fides et in actione stricti iuris mala fides sed dicitur ideo bone fidei que venit ordinaria actione et ea de quibus nichil est cogitatum sed sit exundata possessio sicut ita ut ratio que sit extracta de terra et ligna resa et in hiis actionibus multum ex iubeat officium iudicis etc pignus quod in actionibus stricti iuris sit aut actio bone fidei novi quod enumerantur Insti de actionibus § actionum et ponuntur in § de except rei venerabilis et continentur in hiis versibus Empti conducti mandati depositi pignoris iciscunde gentium possessorum Dotis et hereditas subtile comoda gestor personalis vis tu extimat atque permutat Iste bone fidei sunt stricti cetere iuris

Actio perpetua dicitur regulariter omnis actio preponat quia durat spacio triginta annorum et C. de prescriptione perpetua l. ij Et est regula generalis quod omnis actio pervenies ex lege ut constitutione est perpetua regulariter Insti de perpe et temporalibus actionibus —

Actio transitoria que sit quod hoc nomen transitoria duobus modis sumitur active et passive i. transire ad heredes et transire contra heredes ut testator det hiis centum aut ex actione ex vendito mortuus testator et etiam ti debitor prius testator facit me heredem et ti facit te heredem in actione ex vendito transit ad heredes active i. competit heredibus creditoris et transit contra heredes passive i. datur contra heredes tercij debitoris

Actiones non infamant nisi expresse in lege dicatur eas infamare et locum reperiatur in lege ~~ip~~ expressum quod rei vendicatio infamet et ideo dicitur infamatoria

Actio directa est que pervenit ex verbis legis duodecim tabularum ut ex mente eiusdem legis que que ex mente venit dicitur ex verbis ve-

il
me nois et reis § viii ff d'ver sig

Actio utilis e que pueit ex extensione legis ut qui l. aquilie ad alia q adcopressa ut in actione infactum que dat p dapno dato aqdru pede et hoc qcedito si qdrupes paupiem fecisse dicat ibi sit ex tenpo ad dapnu dato abipede ll j et penul. ff si qdru pau fe dica sed lig actio utilis dat no qonire aquo directo tn ut directo ...

Actio gria ...

Actio pnis ...

Actos ...

Actos dicut ...

Actio publiciana ...

male fidei possessore alienate cessat longi temporis prescriptio soluto he
ing in c abbate de re iudicata li. vi § Si uero tkb emptor
cui qua usu capiat ut an completam usu capionem a possessore
cadat petat rem a possessore iure qui dominij et appellatur actio
publiciana a publico auctore qui eam inuenit Insti de actione §
alie. Ad hoc autem ut actor optineat oportet eum probare titulum
et rem sibi fuisse traditam et bona fide fuisse tempore emptionis et ve
ditionis quod presumitur nisi contrarium probetur et quod credat venditorem uel do
natorem tempore contractus dominum non fuisse aliter publiciana non competet
primitur autem tibi venditore rem ac si usu cepisset vendicacionem nisi
ved verus dominus possideat ut quidam dicunt quia excepto veri
dominij publicianam excludit si vero postquam usu capionem a pos
sessore cadat tunc non competit publiciana sed similis actio ut rei vendicatio
2a quedam utilis 2a quosdam directa ff de publiciana l. i § Est g°
nera in actione publiciana tradicio Primo dicitur nominando quia suo nomine huius
dominium translatum esset statim quod usu cepit quia si usucapto comple
ta fuisset dominium plene translatum esset Statim quod ex iusta causa rem
habuit ut ex causa emptionis uel vendicionis et illa re si casu amis
serit ab alio non domino occupatam petere potest per publicianam que
non datur quod dominum l. fina ff de publiciana Et eo nae sit actio publiciana
dicitur quod est pretoria quia substanciam suam ex iuribus dicione pretoris
accepit Secundo est in rem quia adaplicines ducite rei vendicacionis in
venta est Tercio est rei persecutoria quia rem tantum persequitur Quarto
est in simplum Quinto est stricte iuris Sexto est perpetua non autem
temporalis Septimo est transitoria ad heredes quia datur heredibus
uel successoribus Octavo non infamat Nono est utilis l. quidam dicunt
eam esse directam quia directa dicitur que ex verbis legis uel ex
menta eius prouenit et cum publiciana ex verbis pretoris sit introducta
hoc tamen non est prinuencioz sed per extensionem ergo utilis est Decimo
est directa non autem contraria quia contraria sunt que oriuntur ex contractu
ut qui Undecimo est singularis quia ad aplicines ducite rei vendicacionis op
posita est que est singularis non vilis Duodecimo est simplex
non duplex quia mea apparet quis sit actor et quis reus Debuerat
actione inde nota jo an in c abbate sane de re iudi
li vi verbo g

Acco i' ſtitucia dat' ei cui9 res q' a no dno emit credens eu dnm ut q' cu
abſens erat rei publice ul ſtudi ul pegri ul legacois ciuitat'
ul cauſ appe ⁹ pſequdi ul teſtimo'i feredi ul q' in capti te fuit ul
q' alia ca neca abſens fuit tn ls res ſua cu fuit abſens vſu cap
ta effectiva ē ei ppt neuaʒ abſencia q' // amnū pſq' ūerſo
ſſmde uſu capcioꝫ ut dicat adūſari⁹ no vſu cepiſſe qui vſu
cepit et° p aliquid p tois h° ī medio ſibi dantis Vn aū vē
fuit dns rei tuc ꝯpetit ei vendicaco reſtitucia ſi vero res tlis
ea pignori obligata ꝯpetit ei ypotegaria reſti a et° in rea
lib9 accōib9 in accōe aū pſonali ꝯpetit certe ꝯdco reſtitucia
Ex dictis pꝫ qd triplex ē reſtitucia ſꝫ reſti a publi a , vendicaco
reſtitucia , ypotegaria reſtitucia Et ubi et qn locū heat acco
i'ſti a ſut opiniones et b'uit l. ad hꝫ ē 2⁹ ꝯueꝫ doctoꝝ pmaꝫ q' res
mea eſt vſu capta in abſencia q' ē tn pſſpta pmo cau q' p
uſu capcioꝫ dominiu trāſfert' de vno in aliud l. 1 ſ. ttris⁹ ꝯ pactis in c.
io necē eſt q' impetrē p9 i' ſtitucioꝫ in integꝝ et implorē offi
iudicis ut me i' ſtituat ut agē valeā Secdo cau ſi res ē tn
pſſpta q' in mobil tuc q' pſſpcioꝫ dnium directu no pdi' ſꝫ tn
vtile acquirit' aūtn ca in l. C debois inat l. 1 ſi duo patris
fina ff de iureiur. Iō no ē op9 impetrarē i' ſtitucioꝫ ad ipaꝫ
accōꝫ intēptandā cu dnium directu ſꝫ penes me i' maneat ſꝫ
tn neca ē impetraco ut tolla' qddaꝫ obſtaculu circa ꝯtrate
accois Et adco reſti a ē ptoria in re et rei pſecutoria quia
pſeq' re uſu capta ꝯinpleu ſtricte iuris tēporal tēptoria
et no infamat utilis no directa directa no ꝯtra ſingulāis no
vlis et ſimplex no dupl et d' hoc ma uide Wilhelmū i ſpecu°
et de in integrū reſti intractatu libelloꝝ § Et vſo ſꝫ ſtatꝫ et
pſqti et indicta ꝯ in vō dni ul q' circa mediu in c abbate
ſane pallig to ꝛc
Acco ſeruiana dno fundi ꝯpetit ac pſeq' vedaꝫ res ꝯductas
pincede dom9 q' res pignoratas ꝯuis no que oē pignoret' tn
iuris ꝯſtitucōe obligant' tacita in vrbanis pdijs inuecta
et illata in ruſticis fructꝫ tn Et ut locū habeat acco ſui
ana q'uqꝫ i' quirut' pmo ca precedēs 2° ai ꝯpoſitio 3° alla
cō rei 4 to habilitas rep 4 to ꝯgruencia pſona pmu

igit requirit q̃ actio siruiana ẽ tamq̃ accessoria q̃re dz p̃cede obli-
gatio ff. l. io q̃ si res sint portate in domũ eo aio ut ibi maneat
no obligant̃ ff. l. io q̃ si res no sint illate no obligant̃ p̃cede
ff. l. io q̃ si res illate no essent abiles ad obligatioz no obliga-
rent ut res sacre ut alie res q̃ no cadentes in obligatõe g̃nali
sic sunt vestes que cotti⁹ portant̃ ff. l. io requirit q̃ si p̃na act
sor que domu cõducit no obligarent̃ bona sua ut pupill⁹
no pt obligari sine auctore tutoris

Actio q̃ serviana nasci⁹ ex pacto p̃cato quẽciõe d' re obligada
et actio q̃ siruiana directa cõpetit ei cui ẽ res obligata a dño q̃
a no dño volu⁹te tñ dñi aliqñ invemete ul ex post facto facto
rati habitiõe sequnt̃ sz utilis cõpetit cui res ẽ tradita a no dño
qui dño p̃ea successit Et dat̃ actio q̃ siruiana q̃ q̃cũq; posse-
ssore sive possideat sive dolo desinat possidẽ et actio q̃ siruiana
etc ypotegaria dr̃ et ẽ p̃toria in rem rei p̃secutoria in simplu
stricte iuris cõpetens no t̃palis in p̃toria adheredes et no in
sarnat directa tz aliqñ repiat̃ utilis directa no cõtra singu-
lares no vlis simplx et no dupx

Actio q̃ metus ca dat̃ ei qui p̃babili ul iusto metu coact⁹ re
sua vendidit ul tradidit ul p̃misit adũs eu qui metu fecit sz
i. actio q̃drupli ẽ p̃pt cõtumaciã nolẽtis re restitue iussu iudicis
qn lite cõtestata p⁹ annũ vero simpli / ut in l. si cui exceptõe ff. eo.
-no / et C. p⁹ annũ ff q̃ met⁹ ca /

Actiões p̃iudiciales ibi nc de libertinitate dnt̃ ea p q̃s q̃rit an
aliqs lib' sit an libert⁹ et d' p̃tu agnoscendo / instit. de actõi. C.
p̃iudiciales / sz i. p̃q̃ q̃rit̃ an aliqs lib' sit p̃tim simile tam
obtinet / p̃tim p̃toria / simile aut q̃ forma et mod⁹ petendi
q̃ tm a certo no ab alio petit possessõe Ceterẽ vero due form
capiũt ex p̃toria iuris dictoẽ et in re ẽe dnt̃ ad instar
actio in desuitute q̃ nihil de iure p̃sonat⁹ in illis de iure
p̃pietatis agit̃ p̃iudiciales dnt̃ q̃ q̃ad⁹ in exceptõe actõib⁹ oppo-
nũt̃ et an p̃ma cõz timant̃ Vi aut q̃re no exceptões s. actões
dicunt̃ quis q̃rat hac cãz accipiat q̃ no ẽ exceptõ nisi sit actos
exclusio Hec vero p̃iudiciales no ullaz actioz excludũt sz no
cõpeti debet et io actões dnt̃ no exceptões Sunt et alie in

rem actões in qb9 nō dr̄ de dominio s; de iure pignoris agit̄ ut
s̄uiana / de quib9 s̄ꝑ dictū est
Actio fauiana et pauliana sūt actōēs ꝑ quas ea q̄ in fraude
c̄ditoris alienata sūt r̄uocant̄ et etiā fruct9 Sꝫ actio fauiana
dat̄ patrono ad r̄uocandū alienata ꝑ liberto in fraude n̄q̄ veni-
unt fruct9 etiā p̄t9 lite c̄testatā ꝑcepti ut not̄ de i / ff si
quid in frau pro l j ꝑ tota et l ij Sed pauliana dat̄ c̄ditori
ad r̄uocandū alienata in fraude ꝑ debitore de q̄ / ff que in frau-
de c̄ditorū l j § fina et l ult ꝑtor § per hac et § pterea
Et intellige n̄ / l finale i § nō solū et de quib9 ambab9
ff de usuris / l iudea § in rabiana et insti d' acti § item si qs
in fraũ ꝓ
Actio calnisiana ē ꝑ q̄ r̄uocant̄ ea que in fraude patroni liberti
alienauit ubi est locus ꝗ actio fauiana ut in l / s liberti / ff
Si qd in frau pat° 2m pla
Actio in factū adu's9 iudicē qui litē fecit suā dat̄ adu's9 iudicē
qui ꝑ imperitiā male iudicat in q̄tū iudicat̄ 2m r̄ ligioꝫ iudica-
tis et ē q̄si ex malefitio / insti de obliga q̄ q̄si ex ma nasc̄it̄ in
p̄n° et / ff de uar et ex ordi cogni l fina Si vēo dolo malo
iudicauit tūc vē ē ꝗ malefitio obligat9 actōe in factū vl actōe
de dolo ad oē int̄ ēē ei q̄ lesit et infamis ē hec pecunia
iudici nō est data ut ꝑmissa alias dati triplū ꝑmissi duplū
a comite ꝑuatoꝝ ex r̄ a iudicū dignitate ut singlo amisso h̄c
incurrit cū nominali bonis quesitatis inite in exiliū Item
tenet̄ cimie sti q̄ penā d' portacōis ut vltīū supplicij con-
tinet 2m azo / Hec ꝑbant / C de pe iu qui ma iu lij et
ū not̄ in g fina iuncta autentica nouo iure i posito 2 l si
fili9 familias ff de iudi iudex aut ecclesiastic9 male iuducto
adiudicandū ꝑ grām ut ꝑ sortes ab exercicio officij ꝑ annū est
suspens9 et ad estimacōnē p̄ti q̄ lesit in thoīs cōdempnand9 est
et si durante suspēsiōē se ingesserit diuinis irregularis est ut
nō eo nisi ꝑ se apo potit dispēsari / C iu aterni de s̄e et re iudi li vj°
Actio in factū de eo q̄ certo lo° dr̄ ubi actō ē ꝑ missū dari incerto
loco Si iudiciū in eo lo° c̄petēti nō possit introducta ē quedā
actio arbitraria ut possit etiā in alio loco agi ꝑtor enim arbi-
trator inīquū ēē nō posse conuenire creditoreꝫ in alio loco

q̄ vel ex̄ de p̄mato solucōi etc / hec acc̄o arbitraria est et ꝑ ipu nata stricti iuris in qua hita q̄sideracōe aliar̄ acc̄oni stricte iuris q̄q̄ ess̄ admissi dic̄t hīc admissa tn̄ in ea venit etc q̄d eqm̄ et bonū visū fuit ī legiōi iudicatis et ꝑpt̄ hoc appellat̄ hec acc̄o arbitraria irreḡr q̄z q̄t naturā aliar̄ acc̄o stricti iuris etc ꝫ q̄d dicit / glo in rubica ff de eo q̄ cer lo q̄ ē irregularis

Acc̄o in factū expedito ꝑtoris de alienacōe iudicij mutandi cā fcā dat̄ et inꝯ fraude et elusōz facta ē alienacō et ꝑs heredib9 ad v̄s eū qui rem alienabit q̄ue adint̄ ēe q̄uemet q̄ti int̄ est actoris corā ordinario ul delegato de qua acc̄oe / ꝑ gotfredū d'alienacōe iudicij mutandi cā fcā in p̄ma et ꝑ g vltiaz in c j e t

Acc̄o in factū dolo et furtu eor̄ quor̄ ministerio q̄s caupone aut naue ā stabulū exercet dat̄ adv̄sus eos qui ꝑp̄it caupon̄i ā naui ā stabulo qui q̄uenia officio malor̄ hōm̄ utit̄ induplo tenet̄ q̄d dolo ul furto eor̄ q̄missū est in hiꝯ reb9 quas saluas fore r̄cepert / ff nau ca sta l j in p̄ri° et § sꝫ pomponius et l et ita § idē et § ait ptor / inst̄a l fina § hec acc̄o / et ff furti adū nau ca sta l j et insti de obli que q̄ina l uuco nascut̄ § ite exercitor

Acc̄o redibitoria q̄ q̄nz re q̄nz ꝑsona prequit̄ dat̄ emptoi q̄t venditorē ut seruū ul at morbosū recipiat et p̄ciū r̄stituat et dat̄ .j. sex mēses vtiles quib9 tn̄ acc̄o tm̄ durat / ff e t l redibi a / vi gra / si vendis m̄ aīal morbosū latentē hn̄s morbū ul aliā rē viciosā tali vicio q̄d vicū sī sciuisse nllo° emisse m̄ dat̄ acc̄o con̄ te ad h' q̄ p̄ciū r̄stituas .j. sex me ses et rē tuā morbidā r̄cipias

Acc̄o quāta minoris reb ē / quedā ē ꝑtoria / quedā ciuilis / ꝑtoria locū hꝫ cū quis emit al ul seruū morbosū vł viciosū et ꝑpt̄ morbū ul viciū min9 valet et dat̄ ad petendū illud q̄ue b9 valꝫ puta si res nō ess̄ viciosa ul morbosa valet xx nūc aut̄ valꝫ xv ꝑ ꝑo° hec acc̄o ad petendū q̄nti boris emptoris / Hoc at̄ sciās q̄ demū mutaē tenē venditor in tribꝰ casibꝰ / P̄m9 est qn̄ uocatū p̄mipt et tūc auge ex stipulatū / 2̄9 est qn̄ sc̄ scibat seruū hr̄e viciū et emptorē nō admonuit et tūc tenet̄ ex empto ul q̄ redibiat̄

vel quod admittere teneatur. Tercius si invito eo sit admixtum corporibus et
datur prima actio in factum utilis. Similiter autem actio que bone fidei competit
qui liber vel aliam rem vicinam ...ens emit propter quod modo res minus valet et
agitur que bone fidei est emptionis de hac actione non dicitur mathematice actio
sed solum descriptione / et inde de hac materia vide in titulo de empt. et de emp.
et ven. § nec eadem non est et alia actio

Actio exercitoria secundum azo in summa. C. t. / datur contra dominus cui magistro
navis propter navigandi utilitatem contra exercitorem navis qui magistrum
navi preposuit quia equum fuit teneri ut tenetur qui institorem taberne
vel negocio preposuit / ff de exercitoria actione l. i. Hec actio ergo
non datur contra magistrum navis sed contra eum qui magistrum navis sit preposuit
in ea contra tamen non preposito est expresse vel tacite / ut in dicta l. § non
autem et § in preposito. Est autem magister cui totius navis cura ancora in
data est / ut in eadem lege § magistrum navis / qui vulgariter dicitur tubar-
dorum et principalium patronum dicitur et inde ... nec distin-
guitur an iste magister sit liber vel servus alterius vel bonorum sibi enim impu-
tatur qui ei preposuit / in e. l. § eum autem conditionis. Exercitor
est is ad quem obventiones et redditus navis pervenerunt / ut in e. l. §
exercitorem / sive vero dominus navis sit sive a domino navem conduxerit
ad tempus vel in perpetuum ut ibi dicitur.

Actio institoria secundum azo / datur contra eum qui preposuit aliquem stationem
vel negociatorem gerendo de contractibus cum preposito meum tamen in quantum
prepositus est expressus vel tacitus / ut ff de institoria actione l. i. 2. ij
idem
2 l. aut § non tamen cum in nobis. Et institoria ab institore preposito
tamen exercitoria noluit apponere / instituta eo. tit. in eo § exercitoria
et § sequenti / institor autem dictus est eo quod negociis gerendo
insistet nec refert an taberne sit prepositus vel cuilibet alii negoci-
acioni / ff e. l. iij. et l. quicumque et l. institorem. Actio quod iussu
in primis dat contra patrem vel dominum quorum iussu eorum filio vel
servo aliquid contrahit sive dicatur iussu ad contrahendum sive ad servum
non est in ea opus vel verbis vel scriptura vel ut distinguitur secundum
azo qui dirigatur iussio specialiter in uno contractu aut generaliter ut
ita quod volens cum servo meo gerere potes videor enim omnia
iussisse in lege certa. i. quod cum eo vel pactum contrarium prohibeat

Actio de in rem verso datur adversus dominum vel patrem sive servus vel

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

filius pecuniam mre dnj ut pris impendit q initio accepit ff de in re vso l. si certa pnci

Actio edilicia competit multis modis Primo si res vendita sit redibita propter vicium sive morbum ut tunc auctor restituit precium emptori cum accessoribus et aliis que ediles prohibet et inhibitam est perpetua De hac habet ff de edili edic l. ediles impri § 1 et fina et l. istud sicut 2o visu et l. redibitoria et t. 2o competit qn venditum sit ut q si res vendita non placeat q reddat et tunc est temporalis usque ad sexaginta dies ut in dicta l. ediles impri et § vendendi quarto competit qn eo loco quo iter est vulgo habz quis cane vel sui aprum panteram lupum leone vel aliud dies ff e. t. l. q si nolit § si q ita 5o competit si venditor non tradet sicud ut mancipium ut iumentum cum ornamento ut ut fiat redibicio rei principalis cum quo ostendeat tempore vendicionis pro ipso ornamento propter accessoria et tunc competit usque ad sexaginta dies ut in dicta l. ediles impri et § vendendi Quinto competit qn eo loco q iter est vulgo hz quis cane verre aprum panteram lupum leone ut aliud at q nocere possit sive sit ligatum sive solutum ff e. t. l. hij em. § deni ait vide de hiis per wilh in spe. titulo de libel d'emptoe et vedi § nunc dicam et e actio edilicia infectum alias redibitoria d'q. b.

Actio peculiletenus competit ei contra qui cum filio familias vel suo peculium habens contraxit ff q cum eo l. 1 cum septimus q pro morte filij ut sui e anuat et non pro emancipacione manumissione vel alienacione ff qn actio de pecu e annua l. 1 § Nunc dicit

Actio aut depeculia competit adversus dominum ut prez ut notatur ff de pecu l. 1 § ita

Actio de constituta pecunia datur adversus eum qui sine stipulacione constituit se pro se ut alio solvere ff de constitu pecu l. 1 ita constituere e debitore se facere 2m placet

Actio intratoria qn intrat adiecta forma

Actio negociorum gestorum directa est qua agit dns rei

geste ꝯ eum qui negocia ei9 gessit ut administrac͡oꝫ reꝫ reddat vi
gratia si ego fui absens et negocia mea cepert ea deserta et ma
le se habebat tu hoc vides absq̄ mādato a me recepto mei co
templacōe et ꝯ amiciciā quā ad me hēs gerebas negocia
mea tū dat̃ hec actio ut ff de negot gestis l ij et insti de ob
liga q̄ ex q̄si ꝯt na § j et § sequit

Actio negociorum gestorum ꝯtraria ꝯpetit illi qui sine mādato se
insatuit alienis negociis gerendis adu̇sus dominū negociorum ad
petendū expensas negociorum gesta que factus et venit oīa
que ꝯpedit de suo necessario ut utilit̃ nō voluptuose hec colligitur
ff et in dicta l ij — § j tū i notatis

Actio tutele directa adu̇sus tutorē dat̃ pupillo in quātum ꝯueit
si tutor in reb9 pupillaib9 dedit dolo ut culpa

Actio tutele ꝯtraria dat̃ tutori adu̇sus pupillū si in re ei9 aliq̄d
de suo impendit ut pro eo fideiussit ā rem pignoravit ꝯ̄ pias
ut ꝯ pupillo obligavit

Actio depositi directa ꝯpetit depositori ad repetendū depositū
et eius accessiones in simplū nisi forte res sit incendio ruina
ut naufragio deposita ob tam̄ abiuriete petit̃ in duplū
si enim qui depositū sit recipit negavit ut insiciet et de hoc in
duplū ꝯdēpnabit̃ hec probant ff deposit l j § ait pretor

Actio depositi ꝯtraria ē ad petend̄ impēsas in re deposita ut dāp̄
datū p̄ p̄mū depositū ꝯ̄ pla et ꝯpetit ei penes q̄ depositū
est de i^a ꝯtraria actione hec ff deposit l apud in p̄n̄o

Actio de dolo malo ꝯpetit qui dāpnū dolo ē in datū ut
adu̇sus me aliquis v̄sat̃ dolose ꝯpiendo ut maliciose negocia
mea administrando nec sup̄ ē aliq̄ actio qua possū ꝯ experiri .l.
agē ff de dolo l j § va [illegible] sed nō dat̃ nisi ultra duos au
reos ꝯcedat hec aut̃ nō dat̃ liberis ꝯ parētes qz odio
sa et in eos dāpnat9 infamis efficit̃ neq̄ liberis ꝯ patronos sed
loco eius dat̃ actio in factū v̄bis tpando ꝯ dicōe libelli in qua
nulla est facienda mencio doli p̄z ff de dolo l si oleum § fi
na . tū l sequenti

Actio furti manifesti 2 azo locum ht ꝯ ea fur re tenes

visus vel deprehensus fuit sive in publico sive in privato sive a domino sive ab alio antequam pervenirat ad locum quo perferre re destinasset vel eciam ad eum deprehendendi occupi fuit licet abiecto furto auffugerit tunc furti manifesti tenetur / l. si quis vero stelsus ff eodem / insti. concipietur inutile statuis ut in fine intenti inchi pertipuisti et manu inisso deprehenderis in furto vel eciam si protuleris re quo destinaveras quamvis deprehendaris cum re furta teneris tantum furti non manifesti nam tunc solum cum deprehenderis cum re furta postquam ad eum locum protuleris quo destinaveris fur manifestus diceris Hec omnia habentur / ff de furtis l. iij cum iiij legibus sequentibus et insti. de obli. que ex ma. na. quod manifestus fur / et datur accio furti manifesti in quadruplum / insti de obli. que ex ma. na. § pena manifesti

Accio furti non manifesti competit quandoque pro dictis modis furti non probatur manifestum / ff e. l. nec manifestum insti. de obli. que ex ma na § nec man / et eciam si vidisti furtum / si tamen abscondisti te causa furti faciendi ne te videret / non est manifestum / ff e si l. si quis infinitive § recte / et datur hec accio in duplum / ut in predicto § pena man. t. palligato

Accio servi corrupti competit non solum ad usus eius cuius hortatu vel consilio servus corruptus vel deterioratus est sed eciam contra eum lex nona datur qui sollicitatur servum l. 1 bonos mores eius corrumpere non potuerit ut est textus in l. si quis servo alieno C. de furtis

Hec autem accio in duplum sed condempnacionem secundum quantum deterioratus est servus quantum vero res fuit a servo sollicitato apportata et tenetur qui corrupit sive ex bono malum sive ex malo deteriorem fecerit etc.

Accio vi bonorum raptorum de rebus mobilibus vi surreptis datur proprie in quadruplum ei cui res mobiles per violenciam sunt ablate ita quod in quadruplo continetur rei restitucio et hec est vis ablacio

Accio iniuriarum competit ei qui iniuriam passus est not / insti de iniuriis in rubrica contra eum qui intulit iniuriam vel inferri procuravit / insti de iniuriis § non solum / et ei qui pulsavit vel verberavit vel famosa carmen ad alterius contumeliam scripsit vel quaquo modo iniuria aliquid afficit / insti et § iniuria

mq iudex condepnat quia actor iuravit se nolle illam iniuriam susti
nuisse pro missa cum taxacione ~~insti de~~ iudicis / insti e § pena et ff
e l consti quidam autem dicunt quod iurare debeat potius de suo perdidisse
tantum vel tantum quam talem iniuriam sustinuisse et vide apparat / hostien
in summa de iniuriis et dampnis dato et spe Et alii dicunt quod sufficiat
ut iuret quod nollet lucrari tantum vel tantum pecunie quam talem iniuriam sustineret
seu sustinuisse primum tamen videtur verius Et actio iniuriarum ex pacto
non nascitur sed ex continencia et est ex bono et equo et dissimulacione
abolet si quis enim iniuriam reliquerit hoc est statim passus ad
animum non revocaverit postea ex penitencia remissam iniuriam non poterit
recolere / insti eo sol. et ff eod. l. non solum et heredi neque in herede
datur l iniuriarum actio ff et

Actio subsidiaria datur pupillo si nec tutor nec heres solvendo
sit contra eum cui iura a pupillo sint ut caucionem exigat a tutore
de indempnitate pupilli cum vel nulla vel parum ydonea admisit
caucionem et dicitur subsidiaria quia in subsidium et auxilium alterius
que inefficax facta est datur ut si tutor pupilli alienavit
vel male administraverit et tutor et heres eius non sint solvendo
modo pupillo datur actio contra illum magistratum eius sint alienata

Actio in rem de superficie competit ei qui superficiem in solo licet alieno
nomine conduxit ad repetendum superficiem si alius possideat / ff de super
ficie l. i § qui superficiem in fine et § quod ait pretor et sane

Actio funeraria datur contra heredem bonorum possessorem / ff
de religiosis et sumptibus funerum l. et si quis § funeraria Et datur ei qui
funeravit ut non heres defuncti sed causa pietatis / ut in pal
l. § sed interdum et § si quis cum in notis

Actio de rebus ecclesie venditis datur custodibus earum adversus eos
qui sacras res emerunt ut contra eorum constitucionem illam eius
actione relicta contra sacrosanctas ecclesias de precio quod dederit
repetendo / haec autem actio datur institutum cum res mala est mutata
ut ex fiola factus est ciphus si vero in sua forma sit tunc rei ven
dicacio locum habet si vero alia ~~natura~~ tunc condictio ex lege datur

Actiones ex contractu sunt de actionibus in persona / insti de actionibus § i
que nascuntur ex pacto sive pacto sive obligacione consurgat quo

re ut certi condictio de mutuata pecunia condictio certi ordinaria
condictio ob causam actio accomodati depositi pignorati ad quibus dicetur
loco suo sive etiam contrahitur obligatio verbis sicut in actione
ex stipulatu que in rebus certa in stipulatione deducta est sive
etiam oritur obligatio ex litteris de quibus condictio odio desidie
datur in eum qui in spe future numerationis scripsit se debere quod
ei non est numeratum numeratione aut non secuta .i. bienium non repetit
cyrographum et est introducta exclusa exceptione non numerate
pecunie in inime cogatur plus quam scripsit se dixit. Sive etiam
oritur obligatio ex consensu veluti empti venditi locati conducti
sponsio mandati pro scriptis (?) ... et actio de constituta pecunia actio
in factum de iure mundo de quibus .i. patebit et ide sunt spes
actionum in personam que oriuntur ex contractu sive re vis litteris
aut consensu obligatio oritur de quibus omnibus ff de actio et
obli l. j. et iij. et insti de obliga § j. cum § etiam sequentibus
usque ad ti. de obligationibus que ex quasi contractu nascuntur

Actiones ex quasi contractu sunt de actionibus in personam insti de actio §
j cum i notis quod neque ex pactu neque ex maleficio oriuntur sed
tamen a omnes habent convenientiam et affinitatem cum pactis quam cum male
ficiis et sunt iste scilicet condictio indebiti et condictio libere actionis et actio
negotiorum gestorum tutele subsidiaria communi dividundo finium
regundorum familie herciscunde petitio hereditatis directa et utilis
possessoria fidei commissoria actio testamenti de his habetur ff
de actio et obli l. ex malefi § si quis absentis et § sed et
insti de obli que ex quasi contractu in notis. Item actio de peculio
et principii (?) et de in rem verso actio tributoria institoria exercitoria
actio funeraria ad exhibendum de tigno iuncto actio in factum
de rebus ecclesiasticis venditis

Actio de pauperie interdictum quorum bonorum uti possidetis utrubi
interdictum ~~quorum bonorum~~ salvianum de quibus omnibus require in
loco suo

Actiones vel obligationes ex maleficio sunt de actionibus in personam insti
de actionibus § j cum i notis quibus delicta hominis coercentur quod
publice rei interest ff de fide instrumentis l si a reo § fina et

ad le aquilia l ita vulneratus cum plibus ut est condicio rei furtive
Actio arbor furtim cesar actio furti actio vi bonor raptor actio
legis aquilie actio iniuriar q metus ca de dolo sive corrupti servi
amistar condicio ob turpe cam interdictum Unde vi interdictum quod vi aut clam
interdictum de libero hoie exhibendo de uxore ducendo de liberis edu-
candis interdictum quor legator interdictum prohibitor neque in flu-
mine publico ripa ne eius fiat nec in via publica interdictum de itinere
actuque privato de quibus omnibus inde in locis suis
Actiones ut obligaciones ex quasi maleficio sunt actiones in persona insti
de actio § 1 q neque ad pacta accedunt neque ad maleficia sunt
tn similiores maleficiis quam pactis ut actio in factum adversus iudicem
qui litem suam fecit et actio in factum de deiectis et effusis et actio
in factum de apposito vel suspenso quo iter e vulgo et actio in factum
de dolo et furto eor qui ministerio caupone qui stabulum vel
nave exercet ff de actio et obli l ex maleficiis § si iudex
usque ad fine et insti de obli q ex quasi mali na ptoru
Actio per quam queritur an actor iuravit 2m quosdam datur ei qui cum
petat rem suam delato sibi iure iurando ab adversario eam suam
esse iuravit ab eo enim rem suam pro dare in factum qui iuravit
suam esse ff de iure iurando l nam postea § 1 et § fina Si vero
rem suam sibi tradita postea amisit et ille qui detulit iuramentum
eam nactus sit adversus eum publiciana competit ex libello fendor
ff si t de publi ac l eum qui cum petiti ubi dicitur si in petiti
rem iuramentum detuleris iuravimus q rem meam esse competit
mihi publiciana sed adversus te tm quomodo hoc debeat intelligi
ibi plene notatur et solet ius iuramentum referre ei qui detulit C
de reb creditis l generaliter § omne v. si iuramento
Actio rei vendicatio est qua dicitur rem corporale esse tua ut
hunc fundum hunc equum hanc vestem Est tn alia rei vendicatio
quam legiste non habent que datur pro re incorporali de q notatur per doc
tores in causa exacta de iudiciis et eius condiciones sunt rei vendicatio
Dicit q primo rei vendicatio est civilis non aut pretoria 2o
e in rem 3o est rei persecutoria non aut persecutoria pene nec
mixta 4to e in principio hoc e stricti iuris 4to est perpetua

ita est tristoia adheredes prima no infamat secunda e directa
[illegible]na est directa no ctria 10mo est singlaris [illegible]mo est simplex
et no duplex
Actio in rem confessoria est qua tu hebes ius ire per fundum vicini tui
dicens tibi ius ire per fundum eius ut quamquam alia servitute inter eius
etia minimo eo etiam io confessoria que verbis affirmatiuis conceptum et competit
per fundum personalibus servitutibus realibus rusticis et urbanis concernendis
Et dicitur hec actio in rem quia ie tua corporale, vel ius eundi per fundum
petis ff si servitus ve l i in principio eius vero contraria e negatoria 2m
pla. Vnde actio negatoria competit per servitutibus supradictis denegandis
et negatoria que verbis negatiuis concepta ut ff si servitus ve l si quis
ei in domo et ibi not Vnde contraria quam dominus fundi intentat
aduersus te scilicet ie per fundum suum dicens non est tibi ius ire per fundum
meum et sic competit ei qui dicit aquam non habere servitutem ad aquam quam
facere vult alter et sic ipsam probat actorem prohibens Hec autem actio
sit in rem dicitur quia dominus fundi vendicat libertatem ut in dicta l i ff
si servi ve et l. loci corpus. § competit et insti de actio. § eque et
iste actios non competit de dominio si de iure prediorum ff si servi ve
l i et ii § 1 et 2m pla/ dicitur negatoria quia negatiuis verbis intentatur
licet contrarium not/ in l ii et in § eque b. allega/ na qui ea intentat
dicit dico quod non habes ius eundi ut agendi per fundum meum ad
alias edificandi non luminibus meis noceas et c probat
actorem aiut quibus ut fundus suus declaretur liber et quod alter desistat
et prohibeatur quod eum decetero inquietare possit In quibus illarum actionem
dari [illegible] per verba dicta et negatiua non quo simul dicam per formam
verborum si dicunt ioe materia Vnde breviter concludendo sive per affirmationem
sive per negationem dicitur inhibere dicunt quia confessoria datur ad tuenda servi
tute sibi debita et negatoria ad tuenda libertate sua Et notat
doc. exempla in quibus confessoria intentatur verbis negatiuis et nega
toria verbis affirmatiuis/ in c. in ecce pastorina de causa poss et
propriet ubi bona quod de hiis actionibus est c exornata de indiciis
de hiis probatum Item actio confessoria nascitur ex iure contracto ex
causa precedente vel stipulatione pacto ut vltima voluntate ut
in § fina insti de servitutibus/ ut nascitur ex iure contracto per prescriptionem ut

l' seruit ff de seru urba pdi Et qpetit ad ta primo q pariat
me uti frui re age etc Secundo q caueat de no impediendo me in
futurn uti frui re ul age Tercio de re parciendi dapni q passus su
ppt impedimentu q m fecit in no pmittendo me uti frui ut ff
ha; 4 ando l. ib 19 fam. l. loci cor. C. in qfessoria ff si seru ve
Sic negatoria ptit ad ta qpetit vi q no vadat p fundu
suu et q caueat de no eundo et q qdepnet indampno
dato ppt impedimentu ipius et aius qdicionis pt
Acco qfessoria dicas q primo e ciuilis Secundo in re Tercio rei pse
cutoria Quarto in simplum hs stricti Juris Quinto spetua Sexto
transitoria ta adheredes qua con heredes Septimo no infamat
Octo directa q qpetit roe domini directi cu det adplus ue
rei vendicatois Nono directa no qtraria Decimo singularis et
vtilis Primo sunt no duplex diuers hereditatis dnt q transeut
adheredes ul qt heredes Et azo Item que abhedib9 ma
nent ul qt heredes ut aut plene siat que transeut adhedes
ul no/ distingue q nasci acco qmnalesica l' qi. exqtractu ul
qi sunt psequnt azo in pia Et ptr pla in pia pia et hys
acoib9 qmint hij qui succedunt in Jus no qui succedunt
ime ut donatarij ul legatarij
Acco finiu r'gudorum qpetit finib9 addistingwendu ul ad
iudicand ff e t l, C india cu l se/ inter eos qui agros
qfines hnt ul pdia tusti d' ac C Item fini r'gu et hz locu
inpdijs rusticis tm ff e l y/ no aut in vrbanis qz vrbana
pdia no sut qfinia f vicina qz parietib9 distingwi con
sweuerunt Vnde qfinia dicim9 ea que adeo s. in tm sut
proxima ut nullus paries in medio interponatur ff e l se et
loci C in iudico/ cu ibi notis et vrbana pdia dr omnia
pdia que hnt edificia etc si sint in villa qz vrbanu pdiu
no facit locus f ma et dum illa edificia sit ca hitandi facta
Vn si in vrbe edificiu ca no hitandi f gra r'ponendorum
fructuu fiat dicetur rusticu pdiu Sed et orti medificijs

constituti nisi plurimum sit ex reditu vinearum forte et etiam olatorii
continetur appellacione urbanorum prediorum ff. de verb. sig. l. urbana Sed e contra rusti-
ca predia vocantur agri non habentes edificia Sed aut inter te et
me contingit quod ago finium regundorum via publica vel flumen publicum
interveniat non habet locum hec actio quia confinium non intelligitur Secus si
rivus privatus interveniat quia finium regundorum agi potest contra dominum
rivi ff. eod. l. si et loci palli. l. C. finium regundorum l. si et in non. Est
autem hec actio duplex quia uterque est actor et reus ff. e. l. iudicium
communi dividundo et ff. familie herciscunde l. in tribus C. quod
familie herciscunde et C. exceptionibus de probationibus Item est mixta
quia est personalis in rem et personalis in personam sicut est actio familie herciscundi
instituta de actionibus § quedam et C. item finium regundorum palle.

Actio familie herciscunde competit inter eos qui quasi habent hereditatem
dividendam ff. e. l. 2 ii et dicitur familie herciscunde i. hereditatis di-
videnda secundum azo in summa Item nomine familie quandoque potest pro cognatione
ut cum dicitur ille est de familia patris mei quandoque pro simultate et potestate ut
cum dicitur filius familias pater familias Hic in ponitur familia pro substancia
hereditatis ut C. de verb. sig. l. familia. Herciscunde autem dicitur
ab herciscto verbo greco quod est dividendo ut notatur in glossa super rubrica
ff. e. t. licet enim hodie non debeamus talibus verbis uti tamen eis utimur
quia reperimus ea sic posita ab antiquis qui gerundia sua privata
habebant herciscunde legendo dividendo secundum azo in summa sua.

Actio communi dividundo datur inter eos qui in societate nec ex
causa hereditatis aliquid commune habent dividendum secundum pla. et azo.
Immo etiam si ex contractu societatis res sint quibus locum habere potest
hec actio ff. commodati l. 1.

Actio ad exhibendum datur adversus possessorem vel eum qui dolo de-
sit possidere ut rem exhibeat vel ut in publicum deducat ut
adversario sit copia vendicandi secundum azo in summa ti. ad exhibendum
in principio Exhibere enim est rem in publicum deducere et videndi
tangendique et comprehendendi rem facultatem prebere ff. ad exhibendum
l. 1 cum in notatis Et si erat instrumentum debet fieri facultas le-
gendi Item scribendi et copiandi ff. quemadmodum testamenta aperiantur l. 1.

et in § si pla et que di exhibe i. ext fcactu hre /p n 2 pla/ e
qi ex se hre sit et idibe i. retro hre / ff de edili edic l redi
bi in pn̄o

Acto ex empto qpetit emptori ad re petenda qua emerat in q
venit qmodu q accessit et si q in spenali pacto qphndi in hac
acte attendi q put quisq sibi pasti pacisi / ff de act empt. ex
empto in pn̄o et insti. de ep. et ve. § si ma insi / hi9 gria est

ff d. act qti
acto ex vendito q qpetit venditori ad petendu pciu et vsuras ex pte
moe put int ptes [illegible] quentu est et si quid in speali pacto
qphndi put ib i pacisi etia attendi de i a gria / s. l iulia9
§ ex vendito / et de emp. et ve. i § si ma p alle. /

Acto p socio que ex vtraq pte directa e qpetit ab vtro fructib9
quos solus alt socior pcepit ut sibi dolu qmisit in reb9 quib9
hz em locu qn duo inerit qtractum societatis ita q tam lucr
q dampnu int eos que est et si aliquis socior male et dolose
verset tnt altei q eu dat. Hec acto etia qpetit eateq gtis
ges fate pt aut societas / 2m azo / duor ut pluriu quero
qtracta ob qmodior ipi et liberior qsili q dio 2m
q ipe dit no est in legib9 s in marcotulio repit / napit
at hec acto demu societate finita que finit ptib9 moib
put pse ipe in sua et c.

Acto madati directa qpetit madatori et eius heredi / ff e l
si vero § fina et l si madauo terij i. re / et § i. q madator vel
ut pcuratore pt9 madatu susceptu / ff e l si re mu § i / et
muneranti
in gratu eius int e id factu ee q madauit puta madauit
ut fundu emeres s mea intererat em tenebe eis pt9 mada
tu susceptu si tn eund fundu ego ipe emi ut alij in necs
int est aliud cessabit hec acto / 27 azo ff. e. l. si / pcuratore § si pcurator
mandati acto.

§ cōtrio
Acto madati gria qpetit madatori / ff e l si neq no remunerandi
§ cōtrio / ut pcuratori ad qpensis [illegible] vsq madatorie sicut fines
no est egressus si vero aliquid erogauit utilr in eo no hz
madati iudiciu s tn negotior gestor 2m mar / lz bulio

et acci/ qt put legi et not/ insti e § ex q/ et ff e l § paul9
ni l § inpu/ et. C. de negotiis gestis. l. fina. in g/ si vero madauerit
t ut fundu m emeres etia si no du pciu solueris ages me
cu madati ut pstipiaris obligationez q teneris venditori/ Ita et
ego agere possu tecu ut cedas in actioz empti/ ff e l si madato
meo i. Re/

Actio comodati directa cpetit ei qui rem aliqua comodauit cotra
comodatore ut ei res et eius accessioes restituant expleta vsu
temp q comodata e/ ff comodati l i § 2m pla

Actio comodati contraria ei cpetit qui comodatu accepit in eu
qui accomodauit et inpensas inre comodata factas veluti
si egru seruu curauit q noie cibariorum inpendit no repe
tet/ ff comoda l in reb9 § possunt cu § sequnti

Actio comodati utilis/ 2m pla/ cpetit ubi no e vere comodatu sed
in potatie ut si amicus ex9 fiducia re amici ppria aucte accept
meli9 poe ca m/ p lege. i. C. fina. cu bij et iiii i phi ff comoda

Actio pignoraticia directa datur debitori contra creditore/ insti qb9
moib re contrah obli § fina/ ul ct ei9 tutore ul curatore si pig
nora acceperit/ ff e l. solutu § fina/ et hz solutu dicto et alie
satisfco quadmod volut editor. licz no sit solutu ut si pignora
alia data sit editori/ ut a primis credat/ ul fideiussoes/ pue res
alias/ ul prio/ ul etia nuda cuero sp prio/ quocies em vult
creditor recede a pignore uidet satisfactio sed ut ipe voluit sibi
cauit licet in hoc deceptus sit sui facilitate/ 2m azo ut ff e l §
re § omnis et l intiag § si vn9

Actio pignoraticia contraria sz util datur creditori contra debitore et
datur ad multa si em decipiatur a debitore ul ipa re ul eius pposito q
obligauit re aliena ul alij pignoratam seu obligata ui eade
res sit ampla ul meli9 ablata et admodicum eris fuit
altri pignorata qui in ullo captus sit qui pignora 2o loco acce
pit/ ff e l tutor. C. qua pign. si quis in pignus. § fina/ et si debi
tor malicose versatus sit obligando es ul stannu p auro
ul argento/ ff e l i § si aliqs eciam in palli l. si quis i pig

ij. R. vel si obligavit servum per quod dampnum datum est puta furtum vel aliud huiusmodi et ideo si servus rem in solidum servus si ignoravit quia tunc liberabitur de duriori nature Quibus competit hec actio 27 azo vel alios hec probantur ff e l si servus pign(oratus) tm 27 azo agit creditor actione pigneraticia si servos pigneratos artificiis instruxit si intererat ut breui antequam pigneraverit vel indebitoris voluntate creditor eos instruxerit si si inde hoc interessit si quidem artificiis necessariis eos instruxerit 27 azo erit actio contraria ff e l si servus pigneratus.

Actio autem pigneraticia utilis 27 pla datur ei qui pignorat rem alienam sine domini consensu et postea dominus pignoris est ff e l rem alienam sine domini consensu et ff de pigno(ribus) l I § I et l si tuo cum se est tam directa quam illa datur primo et suis heredibus et contra heredes creditoris ut patet per ba(rtolum) inst(itutiones) de ex(cepti)one et ipso ar § non autem juncta l. co(n)gnatus ff de act(ionibus) et ob(ligationibus) et l. I. § creditor et inst(itutiones) quibus modis re contrahitur § si

Actio ypotecaria que etiam quasi serviana dicitur adiuvat nuda possessio l si cum de § I ff de interro(gationibus) tm dicitur iudicium petitorium et asinatata scilicet ypotecarum patet applicari cum sit iudicium petitorium legis in possessorio non possit

Actio prescriptis verbis exinnominatis contractibus descendit sed cum civilis causa subest sufficiens ad actionem introducendam et cum negocium non cadit in certum speciale nomen contractus nec tamen huiusmodi actionis comprimuntur tres actiones scilicet do ut des facio ut facies do ut facies facio ut des ex quibus nascitur actio prescriptis verbis alias titulis quod aliquid mihi adest vel abest vel affuturum est nunc tibi adest vel futurum est aliquid mihi non abest nunc tibi adest aut si nec tibi assit nunc mihi absit et cesses imple quod convenit inter nos ego aut feci tunc —— intentatur actio de dolo

Actio estimatoria que etiam prescriptis verbis est sic cognominata ut notatur ff de estima(toria) actione i iudi(cio) et inst(itutiones) de actio(nibus) § ac et est illa que ex estimato proponitur tollende dubitationis gratia dum res extimata vendendo datur dubitationem enim est an ex venditio

sit actio an explorato an exquaduto an mandati ut si rem meam
do tibi et estimo ut eam vendas pro decem. ut in dicta ridas in a
re ff e l. 1 2 i no

Actio ex stipulatu nascitur cum de re certa vel incerta in se agitur
ut insti de verborum obli in principio et stipulatione concepta cum te spondeas
dare stichum vel spondeas te facturum domum et pertinet hec actio ad
actiones in personam que oriuntur ex contractu verborum ut hec colligitur ff
de act. et obli l. 1 et l. act. § in personam et insti de obli § prima
per hec nature cum ptib[9]

Actio rei uxorie sublata est in cuius locum subrogata est actio ex stipu
latu datur autem hec actio marito vel eius patri ut dos tradatur si enim ab
actione dos incipit hec actio locum non habet licet quidam dicunt contrarium
ut dicit azo in summa et actio deficiendis ex stipulatione non habet dilationem an
sit actio de dote l. 1 § exactio C. de rei uxoria act.

Actio ex testamento non solum competit heredi competit ad petendum here
ditatem ex legatariis et fidei commissariis contra scriptum heredem C. de qua de
le. l. 1 et capit naturam actionis bone fidei ut nil autem ff de legatis leg
cum dicit bar quia in vera est stricti iuris cum non numeretur inter actiones
bone fidei § actionum insti de act. ff de legatis 1 l. hoc § eodem

Actio de tigno iniuncto datur ei cuius tignum alieno edificio iniunctum
est ab eo qui estimabat suum tignum esse si vero sciens alienum id
dolose fecit tenetur de tigno iniuncto et actione ad exhibendum non ut
tignum rogatur exime sed quod interest pro estimatione et hec probantur ff de
tig iniunct l. 1 et ff de rei vendi l. 1 re § tignum et ibi notatur

Actio arborum furtim cesarum habet quod de pena duplum eius quod arbores
furtim cedit in quo capitur etiam competit actio l. aquilie ita tamen ut
deducatur ad de penam quod actor consecutus est in altera actione ut ff
arbo fur cesa l. 1 et appellatione arboris etiam vites continentur ff
de arbo cede l. 1 § arboris. Item hedera vel herba que
in se est arbor. ex interpretatione quia pro libris arboribus habetur ff
ar fur ce l. vite et ibi glo

Actio rerum amotarum marito competit adversus uxorem de rebus
constante matrimonio causa divortii ablatis datur autem post divortium et

gtinet rei psecucioz s si pendente iudicio re integra matrimonium
solui iudicium rerum amotarum s si re integrato mrio rerum fiat di
uorcium i manebit actio rerum amotarum ob res amotas pro eis diuor
cii tās et inquo casu actio furti daret que extincta modo cau
actio rerum amotarum locum hz dumo alia currat sz ut res marito
dolo malo amoueantur et ergo primum q fiat amocio gstante mrio
ut aliquis q p amotoz habeat secundum q fiat cū diuorcii dat aut
heres actio filio ut filie qui pter qtis ex ea re locupletior factus
est et dolo malo eius factum e quo minus fieret unde q not azo de
hac mā in summa c. ti. p.
Actio legis acquilie duo gtinet capita ymo tria lig 2m non est in
usu ff e l si quis fuit. § p lege. et insti. e. ti. et unde primum caput est
de seruis occisis ut quadrupedibus qui iure pecudum gtinet sic sūt
oues capre boues equi muli asini uer 2m la sic sed non canis
loge minus bestie fere ut ursi leones panthere sed elephantes
et cameli qui mixte sūt et ideo primo capiti gtineri eos oportz
ita dicit textus in l. lege acquili ff. ad lege acquilia quo capi
tanti fit gdempnacio quanti plurimi ipa res valuit ano pxito
ut in dicta l. le. aquilia et insti. e. ti. in primo 2m caput q non
est in usu hic non ponit s tercium caput huius legis est de seruis ut
quadrupedibus vulneratis feris bestiis occisis ceterisque rebus ruptis
ut veste vase et similibus Dicit enim textus ubi supra Tercio
aut capita si quis alteri dampnum ferit q usserit fregerit
ruperit iniuria non tamen occiderit hoiem ut pecudem iste quo
capi gdempnatur quanto non dedit quanti res fuit xxx diebus retro
rei precium et valorem estimando ff. e. l. si sui fuit. § tercium caput
palle. et insti. e. t. § capite tercio. § sequentibus et in hac actione
si quis dampnum se dedisse infinietur i. negat gdepnatur in
duplum ff e. l. y. § j. Dicitur aut lex acquilia ab ac
quilio plebis tribuno 2m azo. l. ii. et qui ipam in mote adin
vento tpe discordie ppli et plebis instituerunt ff. e. l. j. et p9ea co
cordia facta inter leges est habita
Actio in factum de pauperie gpetit ad bris eum cuius aial dampnum
dedit q naturam sui generis vi grā ut si equus non exlori

angustia hoc fecerit et hiis actionibus compensatione venit dampni
r'paracio a m solucione vel ex lege xii tabularum noxe dedicio ut si
malit ut soluendo dampnum suppleat aut alias pro noxia det noxa
i. causam domini enim noxali iudicio servi sui nomine conventus servum actore
noxe dedendo liberatur Insti de nox. ac. § 1 et si causa noxe
dedantur proficiunt reos ad liberacionem Insti si quadrupes pauperiem fecisse
probatur ht. ff. e. t. l. 1 in prin. et § 1
Actiones noxales secundum Azo dicuntur actiones que oriuntur ex delictis
servorum ff. e. t. l. 1 et insti. e. t. in prin. et dicitur angoxia quasi dicit ipsum
delictum vel dicitur anoxa quasi dicit ipse delinquens Noxia delictum
delinquens noxa vocatur Insti de nox. ac. § 1 ubi glossa in verbo noxa
sed hic unum pro alio ponitur ut ibi notatur
Actio de posito vel suspenso quo iter vulgo fit cum casu nocere potest
datur adversus eum qui in subgrunda pro tectione habet illud depositum vel
suspensum quod nocere potuit cuius condempnatio est dare solidorum ff. de
hiis qui deiec. vel effu. l. si uo. § pretor ait
Actio de effusis et deiectis datur adversus eum ex cuius habitatione
seu habitacio a quo effusum vel electum est quod iter publicum
in dampnum datum est alicui transeunti quod restauracio est in duplum
et si liber homo in per ipse dicatur in quinquaginta aureos datur h
actio si non nocturnum est liberi homini datur quantum videtur iudici ex bo
no et equo compensatis impensis in illa actione scilicet factis et operibus
quibus est carituris factus inutilis ff. de hiis qui ei. vel effu. l. 1 in
prin. Actiones alie pretorie hic non descripte patebunt i. sub lra. i. de
in factis
Actio est alicuius decime de lacio et de actione prede in spirituali ut in
c. per hiis de actu. pro inquisicione procedit clamosa infamacio qualiter
et quando et denunciacionem caritativa monicionem c. ij. et nota quatuor
modis agitur de crimine inde per accusacionem inquisicionem denunciacionem et
excepcionem licet tamen tribus modis opponatur Nota quod in perinquisicione agitur
de crimine cum non ~~opponat~~ oppo. et pro accusare quamquam non
prohibetur in illa aut prohibentur propter sexum ut mulieres propter etatem
ut pupilli propter ingratum ut complices propter facinus ut milites

mutantes se non contrahentes mortis/ propter rem publicam propter delictum ut carnosi et infames et socii et participes criminis nisi de iniuria sua vel exceptione agatur Item condempnati decenne nisi novum velit accusare in exorcneos inchoare propter suspiciones turpis questus propter condicionem et reverentiam personarum propter paupertatem ut qui minus habet quam quinquaginta aureos in bonis etiam qui currit ad sortilegos vel ad magos isti tamen omnes accusare possunt que sua vel suorum iniuria persequuntur/ Item qui lege prohibentur et incumbunt excepta ut lese maiestatis heresis symonie fraudati census fraudate annone et dilapidationis de forma accusationis quia necessaria sunt libelli conscripto et accusatoris inscriptio et quod non in interdictis temporibus/ unde per glossam in summa .c.t.

Accusator dicitur quasi accausator quia ad causam vocat eum quem appellat in foro de vero sacerdote/ et est ille qui coram iudice accusat et criminale monet quem etiam dicitur delator

Accipit aliter hoc verbum intelligitur/ unde l. in laqueum ff. de acquirenda re dominii et ij/ et c. ij. in l. qui vas. ff. de fur. et l. nale. § tribus

l. ff. dampni re. do. nam qui accipit committit furtum ut ibi dicitur/ dicunt quod capere et accipere quia qui capit re rebus fit capientis set qui accipit non fit accipientis —

Accomode i. multum comode de cler. c. ubi pictum in glo. li. vj.

Accolliti grece ceroferarii latine dicuntur ad deportandis cereis quando legendum est evangelium aut sacrificium offerendum, tunc enim accenduntur luminaria ab eis et h. s. non diem sol eodem tempore rutilet, sed ad signum letitie demonstrandum, ut sub typo luminis corporalis — illa lux ostendatur de qua in evangelio Iohannis legitur/ erat lux vera/ ita dicit c. cleros xxi di

Accola est qui colit terram non propriam vel accola non propriam propriam colit incola terram/ Et dicitur ab ad et a vo colo eo quod adveniens terram colat Acephalus i. sine capite ab a i. sine et cephas quod est caput

Acceptus est collectus vel carta se stuc sive vocatus

Acrimonia est proprie austeritas/ c. 27 artistas. § 27 legistas est pena que infligitur sacrilegis sicut mors certa vel religatio

exilij

dispensavit non ad effugandas tenebras

vim volui:

Accurate i. diligenter studiose curialiter vel sponte
Adempta legata dicuntur illa que testator adimit i. recipit a lega-
tario cui primo legaverat mutata prima sua voluntate
Aderacio dicitur quando eris punctio fit aderata per diadrebat ex
quibus es pungebatur et habetur ff. in l. i. C. de eri. re milita. / et C. de
collacio donatorum l. i. li. x.
Adlete dicuntur qui sine mercede gratia virtutis pugnabant ff. de
infamibus l. adletas / unde earum pro C. de adletis imperio
li. decimo /
Advena eo quod aliunde adveniat. secundum ysidorum x li. ethimologiarum
Admisse est recipe ut materia admissa, ff. admissarius i. velox
Adoptivus filius est quem aliquis adoptat ut accipit datum
aperte et ideo pater adoptivus dicitur. Institutio de adop. § i et ii
Adopcio est quaedam electio qua quis sibi aliquem eligit in
filium et hoc faciunt plerumque hii qui filios habere non possunt ad
eorum solacium. Sed est differentia inter adopcionem et arrogacionem ut supra dictum
Admodum i. valde clemen. de vinco. dei inveniata. § nos itaque iiii glo.
de temporibus ecclesiarum, de corpore viciatis c. i. de magistratibus quinto et e. t.
clem de mag. c. i. § i. de re iu. clem. pastoralis § i. in quidem etc.
Advocatus est qui alio nomine quam legatus seu procurator vocatur in forensibus
negociis eminentibus litigantibus suum patrocinium promittit et pro
oneratio dicitur sub antiquo nomine et advocatus non potest esse notarius
ut notatur in l. invitos. C. de decuri. li. x. Unde venit verbum
advocare quod est postulare pro apponite et defendere eius coram
iudice exponere et patrocinium inter praestare —
Advocatus fisci qui patrocinium in causa fisci praestat
Adultus dicitur qui xxiii annos complevit vel qui a xiiii annis
usque ad xxv procedit
Adulterium est alienum thori violacio ut xxxii q. vii. non mechaberis
ut dicitur patrocinio suo et qui adulterium thorum accessit ut ad alterum /
quod ex adulterio ab uno receptus ad alterius hereditatem
nascitur /

Adult᷑ est qui imperias alteri⁹ violat
Adulterin⁹ dr̄ qui d'adulterio concept⁹ ē ut gemi⁹ Vn̄ adul
terina moneta ut sigillū dr̄ fl̄sa moneta ut fl̄m sigillū ad
instar verax facta ‹2ᵃ᷑ gnall᷑›
Adolescēs t̄b⁹ modis dr̄ / l̄ʒ archi⁹ xxxvi q. vij alligati
Adolē .i. crescē ut crmaē
Adeo .i. in tm̄ et ē media correpta
Adict⁹ .i. cōnict⁹
Adq̄ .i. q̄re / de tempib⁹ c puelt
Adeodat⁹ ē no dauid qui ad libeacō̄ isrl̄ fuit dat⁹ adeo
Affinis qui h̄ʒ consanguinea alteri⁹ in vxore ut eq⁹ et in
creui᷑ gdus affinitatis
Affinitas est attinencia vni⁹ p̄ne ad alia puenies ex copula
carnali ut est ppītas psonarū ex coitu puenies omī carens
parētela et sit tam p legitimū q̄ p fornicariū coitū cōtrahit᷑
et impedit mrīm cōhendū et dirimit ia cōtractū et dr̄ nōn᷑
carens parentela q̄ qn̄ vir carnalit᷑ cōiūgi᷑ uxori omīs co
sanguinei uxoris effciunt᷑ affines viro et eq⁹ s̄ inter cog
natos utriusqʒ nlla nascit᷑ attinencia / ca⁹ q̄ sup hijs d'consang.
et aff. c. d'impēis .l. libel / et q̄ p cōcubina cōtrahi᷑ affinitas
ptʒ / xxxv q. iii c de incestis et i no᷑ / et ff de gen l ij ex
p coitū incestuosū ut fornicariū / de eo qui cōgno cōsang
ux. sue c. discrecionē et c. tue / xxxv. q. iij. nec ea / alij tn̄
reputat absurdū q̄ tale vinculū legitimū oriat᷑ ex coitu
dapnato ac corrupcēis pueniat q̄ alibi dr̄ Affinitas est
regularitas psonarū ex corrupcēis cōiunctarū oī carēs parētela
ut. Octa. l. libe / et ff de gradib⁹ .l. no facile. Cʒ affinitas c
suendū / orit᷑ tn̄ publice honestatis iusticia / 2ᵃ gol / de eo q
cog. consag. ux. sue. qui dicit i q̄ affinitas p fornicariū coitū
contracta no dirimi᷑ mrīm s̄ exaccōē debiti int᷑dicit ut
dc̄o / c discrecionē et p coitū tn̄ / dm̄ aut᷑ affines q̄ ad al
teri⁹ fines accedentes .l᷑ ex eo q̄ due cognacōes q̄ int᷑ se diuise

sut ppt nuptias ut et alter ad alterius coniunctionis fines acce
dit 27 q̃ 2
Afficere tñ pgt vñ afficit informat punit capit hic tñ pgt
Affatu i. gnalit vñ ꝑ duras affatu hec significat habunde
Affati dicunt facundia ꝑcabiles / c̃ de relig. do. l. vj. xxviij di ptea
Affidare qst fidem dare
Affictus penes vulgare / tubar et thu 27 pe de pm et abbata
dr census qui da roe pdior put inde vellos / wilhel nisse
de loca et cdur ꝑ sequitur inpno / in afficta et e locare
ad affictu et adfirma / devesti ppo m c bisanis
Agaso dr custos equor et ide di equiti ꝓprie tñ di pasto
asinor iuxta id gre asinor pastor agaso
Agentes inrebus sut illi quib cura emitond madat et
erat olim plures diuse diuisi p diusos inos et quilibz inus
habebat ppriu / C de off mgri offo. l. i. et dicebat pri res
Age est gnale adomnia que fiunt tã re quinis / tã int vi
uos qz multa volute / vñ faciens testamentu age di sitr
emens / ꝑ genre cphndit tm qz fit re no vis et testamentu
faciens no di gerie / ff d' bon poss. l. vi
Ager appellat area ut campus m rure ꝑ ager no edificio
di fund ut pdiu urbanu ꝑ ager. nud ut area nuda
sine edificio dr rusticu pdiu ut ager rusticus
Agon ut ago gce dr labor ut ctame inde qr q' laborat
agit vñ ap's dr fuisse magone / vñ dicunt agri et fundi
agothetici qui dabant certantib in agone ut tñ agone
i. labore ad fertilitate sut pducti / ut C de fun. pat. l. fina
li. xi
Agonista et agonicles di ille qui pugnat ut certat / ff
demu et hono. l. fi ꝑ mgri 27 got
Agoneta sut pricipes talis ludi / ut ff de pollici l sepbna
mg i porta 27 dom /

Agricola dicitur qui agrum vel agros colens Unde sciendum quod nomen agricole
est commune ad omnes agricolas sed nomina specialia agricolarum sunt ita
quia agricolarum quidam sunt ascripticii quidam censiti et qui perpetui
alii colones conditionales alii inquilini alii originarii alii sim
plices coloni nuncupantur de quibus omnibus require in locis propriis
Agricole et censiti sunt quidam dicunt quod sunt duo nomina substantiva
per eucliadim (?) id est figura copulata ut sit sensus de agricolis et
censitis id est de agricolis censitis qui censualibus Et sic hec ff
de tute l. j. ubi dicitur quod tutela est vis et potestas exponitur id est violenta
potestas Ita exponatur agricole et censiti id est agricole censuales
Unde Verris encliade sic diversis arma virumque id est armatum virum
Et Virgilius dicuntur autem censiti qui census ascripti et constituunt
eorum modo quo et ascripticii Unde tamen inter ascripticium et censitum est
differentia sed non certa quidam dicunt quod censitus sit ille qui nascitur
ex ascripticio Alii dicunt quod ista sit differentia quia censitus est ille qui rei
certe annuatim prestande obligatus est Ascripticius autem obligatus
ad rem incertam puta ut ad tertiam vel ad quartam partem fructuum ex
fundo provenientium aliquando tamen censitus capitur large ut etiam ascripti
cium complectitur quandoque proprie et stricte Et quidam dicunt quod hii possunt
testari inter suos cum alienis tamen committuntur Joh. an. autem dicit
quod possunt testari inter suos sed non inter alios possunt enim inter eos
qui sunt de familia 2. Vo et aui.
Agricole perpetui vocabantur illi qui validi erant corpore misera
taque inertia simulantes Et ea que veris usi veris erant
assignata ad sustentacionem ex publico percipiendo diminuentes quos
proditor studiosus etiam diligens detegens ad perpetuum colonatum
redegit si erat liber si vero servi qui terram fingebant dominos eis
carebant et proditori assignabantur licet quidam dicant hoc esse
correctum per autenticam de questore. alii tamen dicunt quod non
Agrimensor est qui agros metit et mensurat et fines per debitam
mensuram distinguit dictus sic qui agrum metas et alibi nominantur li
bripes qui sic dolose falsum fecerit ut fines inde disimpereit
tenetur actione in factum vide de hoc ff si mensor falsum modum dixerit. c. qui indicatur ubi glo.

Aggeres illi no rupendi dicit' q2 inegipto no pluit s; nil9
agredi' et mundat agros Vn qui rupit i aggerus incurrit
crime q i lema et pea ei9 e ut ineod loco ubi rupead ageres
et usurpauit valles illi fluant' deprips et vetusas vsib9
induodeci tubitorf flama obiurat et consij et pricipes sce-
leris depotant' et eor bona publicant'

Aggapa ul aggapen e id q stipa ul conuiui paupm soli-
di c si quis desperit

Agnati dicit' qui pvriles sex9 l mea pit quita ingra gnata-
to sr dicti q accedut et qi nasaut' pnatis dud sz depit et psta
admittut' ognati Vn ognati quit ob siue pmile sexo q
siue feminini 7 inognatione pit quta et hoc maxie d'iure vetei
hodie vero int agnotos et ognatos pua diti piura dulacior

Agnoiacio i. agnom et qz di sedus iugale

Albu ptoris e qda tabula de albata que ponebat' intueri
ptoris in loco qud & illic ponebat' et scribebant noia vocator
aduidicrud et adau9 instantia quib; citat9 esset et ibi etia ppo-
nebant' statuta et edicta ptoris ingrossa lra ita ut ab omnib9
posset legi et erat cta pena q illud qui delebat istud albu
q ino publicatu e Et albu ptoris edit tplo vmd inq° scribe-
bant' edicta ptois ul lex cuctis ut in l. si quis ff. de iur.
o. iudi. Aliud inquo scribebat' citatos ut in S. dey in autentico
de litigi col viij 3m inquo scribebat' noia decurionu ut in
toto t ff de albo scribe. Deh' et s in clem. d'iud. in glo. ex in spe-
de do. et otu. S. restat in pn9 ——— et d'otu S sequit et
nota. Et dict ipe q h9 loco pie mo q terni et qui corrupebat
ul radebat puniebat' inquinquagita aureis p edictu ff ad l.
iur. de fal. l. hodie

Albagaia sit pruarores quas certe ville dnt dnis suis
ad eas venientib9 depsti [illegible] ad audientiam

Abluuio e latens incrmtu veluti cu paulati aquis ablu-
edo arena exfindo meo ut vicini mei infunditur tund ach ita

ta· c̄pit ut ſcale modꝰ nō poſſit apphendi qua hac ſit ablatū
ul hec augmētatio ſcta ꝑ intruſacō eſt pateſ incremētū
Alleato eſt qui ludit in alea / ſm̄ī ī a qui qͥ ſcola hgoi tenet et
ſtib ꝑ ctiōs ſuait ſpallit ꝯmotoē ut / de excesſ pla mꝰ d'lecti
Alimētoꝝ appelacōe ꝯtinet̄ veſtimēta calciamēta et habitacō / l· le
gatis et· l· ſi· ff· de alimētis et ciba· et 27 bar· intrac· d'alimētꝭ
ꝯtin̄ ōia adiutā nātia ſine quibꝰ copꝰ ali· nō pt
Alueus dr̄ vent ul vas fluuioꝝ in quo lauant̄ pedes / 27 / o
an· mdem dudū de ſepulturis
Allibrati dicūt̄ qui ſcripti ſūt in libro cāmū ul ꝯitatis aliqꝰ
ꝯitatis
Alienigena qͥ aliene ꝯgionis ul de aliena gente natꝰ 27
ꝑ ado li x
Alienac̄e eſt ꝓpie rem alīqua in dominiū alteriꝰ tranſferre
Alienac̄e mutandi iudicij cā dr̄ qui melius ꝯtrouſiā re dolo malū
tranſfert ut iudiciū mutet et ꝯcitat ut qͥ credit ſe ab aliqꝰ
ꝯuenendū reali actōe ul ꝑſonali q̄ minꝰ ſcripta ſit in q̄ actoe
alienacō tenē̄ actoe in factū cuiꝰ hͨ edicto ꝙ ipm̄ ꝓpoita et inte
ncōe pbata admittat· eſſe ꝯdepnat̄ ſalius nichiloīꝰ priſtis actoibꝰ
aduſꝰ nouos poſſeſſores qͥ ſola poſſeſſioī alienans tenet̄ hac actoe
Alienacō ē omīs pactū ꝑ qꝫ tranſfert̄ dominiū / de rebꝰ ecc̄e alie
vel nō c· nlli / C· de reb· alie / et alienacōis vim ꝓpie ſuptū
refert̄ ad omīs actꝰ ꝑ quos dominiū tranſfert̄ maliū qui efficī
dn̄s rei ſibi tradite / C· de ſimdō do· l· i· / licꝫ va illiꝰ legis ꝯitā
ſic omīs actꝰ ꝑ quē dñiū tranſfert̄ eſt alienacō ſꝫ largo ſcripto
vocabulo ꝯphendit etiā pignaris obligacōe et ꝯexemptacōe
nō aut ꝓpie cū ꝑōe etiā ꝯphendit alios ꝯtractꝰ in quibꝰ
dominiū nō tranſfert̄ / palli c· nlli / ubi alienac̄e dr̄ qui vſu
capi ꝑmittit et qui nō utendo ſuitu amittit / ff· de ver
ſigo· l· alienacōis / at̄ noīe alienacōis ꝯtinet̄ ꝯſtitucōes ſuitutū
ꝑdialiū Et alienacō in rebꝰ ecc̄iaꝝ ꝑmittī in hiis caſibꝰ
ꝑ ecc̄ie vtilitatibꝰ / xij q ij ſi qͥ epꝫ et inpiā / Ro ꝑmu
tado cū pncipa et cū / x q· ij· c· h' ius· ꝯ ſꝫ ecc̄· ꝑmutac̄

de qlibet

Sexto in epo xvij q. ij si q. et q. v si eps. ... quarto pcarum
gsuetudo lx q. ij pcaue hec e quedam pmutacio cu pnato
Quinto pstelitate ut retencione vnear ut taulis. xx q. ij
gsuetudo nona. Sexto pfuga fr̄m ecclesiasticorum qui fui alienacio
induatur xvij q. ij fugiti. Septimo pruina c. q. ij si sigs oct. Octavo pmunere
largitatis xvj q. ij sed. xvj q. j possessiones. Nono palimento
pauperum c. xij q. ij aurum. Decimo predempcione captivorum c. q. captivos
et duobus cap. sequentibus. Undecimo p ecclesie reparacione c. q. aurum
Duodecimo pnono mostro gsuetudo c. q. si eps. Tredecimo
psepultura epi ubi se eligit sepeliri c. q. hoc rei. Decimo
quarto plibertate donanda fuo bn merito c. q. si qs de famul
Alternativa e qdruplex quedam rerum et in illa electio e de
bitoris l. plerumque §. si ff. de iure dot. et l. arbitraria §.
stephola ff. de eo quod cer. lo. Secunda e locorum et u solucionis figende
et in illi iterum electio est debitoris an lite gtesta ut in dicto §.
stephola. Tercia e eciam locorum que ad iudicium inchoandum sz
in quo loco queri debeat et in illa electio e actoris ut l. §. palle
Quarta e altnativa pnarum qui stipulo e apposita de pluado et
in hac electio e debitoris pdicta lege arbitraria l. Julianus
Alius alia aliud denotat dmpsitate et implicat ut l. quidam te
legatis ff. de rebus dubiis et alius l. gtrius vi q. vi c. ij di
vi. quis nesciat ubi dicitur illius alius quam petrus predicat in ytalia
gallia et hyspania et ceteris provinciis etiam alius et alia
alius sunt predicatibus implicative qualitatis l. si donacionis
C. de bonis q. li. me. ve. l. 3 § i valet quam implicet quali
tate gtractus
Aliter e denotativum qualitatis non aut substancie ff. de ver. ob
l. si quis ita aliter C. de testibus l. eciam et ep. bi not. vi q. et
eciam denot dmpsitate non in subba sed inqualitate ut not in
l. si certos ff. de ner. obliga
Alba e vestis facta ut nos in oppidi in lubardia vij di verbis
alba veste ptr alba xxv di an incle ne i agro de statu mo

Allegare est argumentari et probaciones et racciones ad hoc inducere quo ad
modum sue cause et pertinet proprie ad advocatos
Alumpnus dicitur qui alit aliquem ut alitur ab eo ut est filius exponibilis
ut in ii q. i. ... alumnos. c. q. res peticio ob passionem et sic quilibet talia
que sunt accionem et passionem induunt Unde hospes zelotipe zelotipus
pector alumpnus Rectus sue pati subesse nomine signant
Amita est patris soror
Amita magna est avi soror
Amitinus est amite filius
Amplius est repentina predicacio et additum ut est casus m. l. si sit
locutus et m. l. si tamen parte in principio ff. delegatis ibidem circa lege
hec amplius ff. de dam. in fec.
Ambiguum est ubi opiniones sunt et varia videntur de pena
excommunicacionis inter alia de iudic. c. i. li. vi. et ubi ambiguum est
per summum pontificem declarandum qui fi. sit. le. c. i. venerabilem de re-
nunciacione et de elec. c. super ...ibus et de offi. lega. super quando et in
multis aliis locis
Ambasiator est legatus principis maioribus negociis
Ambages est dubia locucio ut effugacio sermonis quod propositum
Anathema uno modo est prohibitum et est dampnacio mortis eterne ut
excommunicacio seu suprema maledictio et non debet imponi nisi primo
tali crimine et illis qui aliter non patiuntur corrigi xi q. iii. neque
aspere nisi et abana i. per se et thema ut theta figura
que olim inprimebatur figura frontibus dampnatorum de hoc not. in c. Ro. an.
de iudiciis cum non ab ubi prius excommunicatum incorrigibilem anathematis
mucrone ferit hoc est sollempni excommunicacione cum duodecim episcopis can-
delas in manu tenentibus et conculcantibus xi q. iii. c. debent et ubi
maledictio solebat fieri prelatos ut dicitur abana quod est extra et tho-
mos domino qui domino dampnatorum a deo et a plebe
Alio modo anathema est omnibus generibus inde et excommunicatus maledictus
separatus ut dampnatus Unde qui frangit rapit ac urit fe-
rit est anathema et intelligitur frangit ecclesias rapit res alienas
urit loca sancta ferit clericum Item anathematizare i. excommu-

tãs ut dãpnac et anathematizat9 dr qui tamen impi9 adeo
sepat9 est ut xxiiii. q. iii. certum est et sic ponit p cognitat9
Annona ẜm azo dr salari9 qd quis percapite pro remuneacoib
ta dar vn c t in ff de annonis et cap. ministr. ubi capite ẜm
azo. i. capitacõe sic em ẜm eu capitacio dicit tributum q dat pro ca
pite ita h' capitacio dr q da ingratib9 ta salarii p ut remunera
do labor at dr capitacio a capite q e pcium debitum capiti i. dig
nitati et ex ut hec pcia que singulorum ingratum de scriptoib9
alligabant vn sut annone militares quas milites singulis
cosequebant dieb9 vn dr C. de an mi. l. vl. q ipi annonas
et capita singuli cosequebant dieb9 etiam annona dr seges
vni9 anni
Annone civiles sut que etiam publice dabant indigentib9
civib9 ut omib9 tpe necitates p singlos dies C de ano. et tri
bu. l. ii. li. x.
Annotacio e ӡscripcio bonorum ut eorum ӡsignacio veluti cum aliqui
quoque crimis rei se absentet se notari adiudicum bona pane
annotacionis ut si i annum venerit et se purgaverit bona
sua recipiet Si aut no venerit tunc fisco applicabant deb
in spe lo in t de accu de § finali et ut infra ubi dit spe q ab hac
sna ӡdenali appellari pt de appel c pterea et describi bona
fisci si ea de fisco no occupat nisi pt9 annum et pt9 hc verum
per edicta requirat et citas mittet lras suas iudici vel rectori
loci in quo deget accusat9 ut p illum citato innotescat se ac
cusatum vel citatum et bona ei9 esse annotata et fit tali modo
ẜm eum annotacio q dicat iudex veniet cum tabellione ad domum
accusati et inquiret q domos q pdia rustica et q iugera
terre sint in bonis ei9 rescr. vn vet annotare q e tlez actu face
Annotacio fac dr rescriptum id q imperator proprio motu indulget
alicui ӡstitucs ẜm prces ei9 aliquid fiat vel no fiat
Angaria penultima longa e iniusta exactio vel expulsio vn
angarie dicunt q psonales prestaciones que a vulgo dicunt ca
pitacios sz psonalia obsequia ppiis suptib9 psita de immu
nitate ecclarum c. no min9 Est faber i angario anetic babata gnmpho

An sit an[te] rem finita s[ed] bn inchoata ff si cer. pe. l. iij § si se
mutua et de ver. oblig. l. qui an[te] et l. cu[m] qui § qui ita.
Annus quot menses et dies heat not[atur] g[losa] in c. si sit dete
scriptis libro sexto
Annus iubileus d[icitu]r an[nus] remissionis qui eo anno debita remitte
bantur sicut hebrei dimittebant liberi et oia reddebantur
in pristinum statum et e[st] an[nus] quinquagesimus de pe. di. i. c. q[ui] domi
§ in iubileo.
Annus plenus qui dicebat[ur] xv m[illia] sol[is] c[ircui]t[us] e[st] antiquorum r[ati]o minusti
qui etia[m] ymaginabat[ur] oia entia integrita sex in libris
annis adequata et prise et eq[ua]li/ e. li. p[rimo] in c. siml ee r[ati]o ut
posteriorum . li. p[rimo]
Ansa e[st] modus ciuilis et facilis adsoluend[um] ita factus q[uod]
si vice s[ibi] h[ab]it[ur] capt[us] sibi omo solvit/ c[apitulo] cu[m] olim de veri. sig.
Du[m] ansam solius nodu[m] dicim[us] ligauisse
Antapocha no[m]i[n]e cirographu[m] q[uo]d facit debito[r] creditori in quo
q[ue]sit[ur] se soluisse tantu[m] etc. est de solutis et fit a debitore
in hunc mod[um] q[ue]fiteor me tantu[m] ysurarum noie ut pensiois
soluisse et dat[ur] creditori et ita no[n] d[icitu]r abanthi q[uod] e[st] q[uo]d
2 / Iohan[nes] / s[ed] aban[thi] q[uod] fit an[te] apocham ut abanthi q[uod] e[st]
ad q[uod] e[st] inducta adsecuritate creditoris qui e[st] alieno
noie possedit ut pensio[n]e solvit ut qui creditori usuras
r[e]putauit si q[uo]d dicat se pro noie possedisse et ita deme[n]d
factu[m] ut p[ro] s[ua] p[er]soe liberatu[m] q[ua]ndit Sub agnitis facit fa
cillas in[si]s dus ut creditor vsuras ut pensios p[ro]ter tpis
pue solutas q[uo]p[ro]bet et hoc p[ro]babit pantapocha debitoris
C. de fide instrumentorum - l. plures ubi g[losa] dat tres modos
ut ut dicu[n]t alij ut h[ic] q[uod] antapocha e[st] scriptura qua facit
debito[r] obligado se et in q[uo] fate[tur] se dare et fit q[uo]d apocham
ut q[ue]fiteor me debe[re] etc. d[icitu]r abanthi q[uod] e[st] q[uo]d
Appocha d[icitu]r omis e[st] scriptura creditoris q[ue]fitentis sibi a debitore
solutu[m] etc. apocha est directis et fit a creditore puta A[b] in debi
confiteor me recepisse tm ff de q[ue]d[am] vsul. fi. § ticius ff
de fur. - l qui tabulas § apocha ff de acceptila. l. si

ꝗ̃i·

accepti ꝗ plane aut ꝯpilit dn̄o vl creditori ut dando apocham et
recipiat ab eo antipocham ꝯ azo· dicunt aut̄ ꝗ ut illa q̄ creditor
prebit duas apochas et dat eas debitori q no plane accepi
inq̄ dicte leges plures Item Hostiensis de fi· instru·
ꝗ qui sit antipocha et addit ibi ꝗ apocha fit datis antipocha
—— suscipientis Alij vero dicunt q̄ apochas et an
tipochas —— hodie generaliter nominamus omnia documenta et scripta
que solet fieri siue in scriptis sit confecta siue intrinsecis virtutes
quos quidam dicunt vocant hodie frequenter fieri solet inter
inferiores et superiores dispensatores in domibus dominorum siue
diuitum et etiam inter creditores qui retinent sibi famam et cre
ditores qui recipiunt ibi minorem quantitatem ꝗ ut dice ingenio
solucionis faciende et alio nomine apodixma dicitur tamen cyrographum
ab apocha vel antipocha quod cyrographum cum duo paciscentes fa
ciunt duas scripturas et simili forma verborum conscribunt et mutuo
tradunt uide azo in summa de fide instru de antipochis
Animaduersio dicitur pena vnde animaduertere est punire et dicitur
animaduertendum est in facinorosos homines Item animaduersio
dicitur aliquibus operibus certa destinacio ꝯ qua quis pro mercede
pia suscipit certum opus et determinatum prius impensis faciendum
etiam animaduersio est consideratio quis punitus sit qua pena
qualiter et quo ꝯ q̄ in circumstanciis consistit hinc etiam signifi
catio ubi animaduertere considerare sit Anceps est aliquis huc
et illuc fluctuans et dubius an id ut istud recipiat et
anxius in qua parte declinet ꝯ vſ lº· xº· ethy ar
Aministrator rerum publicarum est qui temporalia gerit sed ingratus
dicitur qui ministracionem extorret ꝯ azo· C· de administra re pub·
in rubro liº· e

Apparitores sunt qui partes citant et eas apparere faciunt
in iudicium In hoc non trahentes vel ideo dicuntur apparitores
quasi apparatores quod ipsi apparent in iudicio Item dicuntur
kotholicani qui cum ut vulgariter sunt nuncii ut pedelli
ad iudicium Item dicuntur officiales ꝯ azo et ꝯ vſ
Apparitor dicitur ille qui apparet ut videat et prospiciat

ad obsequium ut aliquis audiens teneat et non quod irrogaverit contra leges
an lite contestata non procedi quod absente adversario diffinitio nisi
excepto uno capitulo quod apparitores . i. nuncios generales / ut in
ferme iii. q. ix. et nisi dum ipsi deliquerit in officio suo
servus aut si alias deliquerit / in de. c. tua de homi. et c.
magnum. in c. venerabilis de do. et contu.
Antidotum ponitur pro quodam dono / ff de peti here. l. sed et si. § consuluit
Est etiam purgatio et solet dici quod datur contra venenum et sic pro medi
cina ponitur / de ma. et colup. c. cetera / Item antidotarius
liber est in medicina / gl. vide. de inrem.
Antithesis est figura ponens casum pro casu / di. l. c. ubi sollicitudo / pro solis. contra
ponitur pro suppositoribus dicto / et. c. i. de iudi. ubi actis quod ponitur
pro iis qui
Antistes sacerdos dictus est eo quod antestat / di. xxi. cleros. ponitur
etiam quandoque pro episcopo / contra. g. in cle dudum de sepul.
Apes ut apis est avis volatilis de qua / de gestu di. v. nunquam / de
deci. c. nuncios / Item ponitur apud / iii. q. de re. dimissi. insti
tia bona ei donat apes / si apes dat in conto
Apex est summitas honoris vel dignitatis / non quod enim in principio est ape
dibus ut ab imis summis distat / et summitas temporalia respicit / de ma
et obe. solite / ponitur etiam pro littera ut pro subtilitate dicitur dicimus de api
cibus iuris non disputandum / ff mandati l. si fideiussor. § quedam
Appellatio secundum azo est ab inferiori iudice pro innovatione a iuribus iudicis
pretextu iniquitatis sententie late sine recepto vel receptionis
imploratio / ff de b. ... l. perfecti / et ista est diffinitio legalis
quia contra leges generaliter non appellatur nisi a sententia / sed contra canones etiam
ante iudicium appellatur / ii q. vi. omnis oppressus / et tunc pappinianus
sine assignatione gravaminis permittitur appellare / et / de appellationibus
in parte roma. § si vero / sanctus si in iudicio appellatur / c. ut debitus /
et ergo contra hoc aliter describitur / appellatio est iurisdictionis superioris
iudicis pro innovatione superioris iudicis pro innovatione rite
facta suspensio et hec diffinitio contra eam quotiens tamen contra leges

q̄ ꝯ canones fa/c pastoral' ꝫ ptea de offi. dele. Sunt iste
pc destribut/ applo e a minori iudice ad a ore pro cauo
ij. q. vj pla, de gpve. c. ij li vj. q. iiij/ Et app° ꝯ leges e
introducta ut iniquitas ul imperitia iudicantium corrigat
lꝫ no nunq̄ priiae bñ latas supior impeiꝰ reformet ut ecr
ut omnes oppressi releuent/ ij. q. vj ad roma. ij. Qui poss
appellare et quo et ad q̄ quando qualit et quoties. ij. q. tps et
cauꝰ pria no/ uide ꝯ. q. ot. in pria. c. t. et. ij. q. vj. ptoru/ Sut
tn applo et recipa° pia/ de appbꝰ super eo ij ausio. et h͡ intlli
quo admod/ Ita pc no admitti frustratoria appllo. Ita nq̄ // frustratoria
recipaco. unde c̄ cuso. et si no q̄uer tn no appello n̄ q̄uer appello aiudice
ique q̄cuſi quc tn no cauſa/ de offi. dele. c. ſi q̄. in q. fuli. vj/
Apostoli ꝯ ho dicunt lre testimoniales q. testificant de appel
latoe et illi dicunt apostoli testimoniales et ꝯ eud et/ So
an et ſpe in trac. libel. ꝫ. ſe. ij. appoli, ibi de quadru eo ſpe
et de eo formis Ita alij sunt appli quetonales qn ſtꝫ pꝰ
admittit appoꝰ siue in iudicio iudice refutante siue tacite
ul ex iudicio/ de app. ſpe. et. c. ſcdo c̄ q̄rib/ et c oblate/ alij
sunt dimissorij p quos apparet q iudex detulit applom
Alij refutatorij p quos apparet q iudex no defert applom
Alij reuerentiales dicunt ſꝫ qn obiiencia supioris
applom defert/ de app. c. i. in gla lib° vj. Itꝫ cuiꝰ expensis
apostoli sunt tradendi q̄uitur fuat q expensis appellat
et tenetur id facit/ de. q̄ubs de app. / Did dicit oblatos
ubi boa. q. d' h͡ Itꝫ de applis xpi qn fuint q̄scti/ uide
q. ij. insi. c. in nouo testamto xxj di/ et c vmad de
relig et uene sac. li. vj
Appollides dicunt qui sunt sine ciuitate ab a q e ſi et pol
ciuitas —
Apostata ꝯ ho e temerarie recedes a statu fidei obe
dientie ul religiois quam quis pfessꝰ est et di qi retro
stans ab apos. i. retro et stans ul d ab apos q e aptꝰ

et stans qui apte stans ad regnum dei pantiphasim qui non est aptus regno mittens manum ad aratrum et retro spiciens / de noto et uso c magne et vlochus non apostatat qui de uno ordine se transfert ad aliud sed qui ad seculum redit post professionem / de quo g in c exopte de tpo. — ordi.

Apocrisarii sunt nuncii dni pape qui secretarii. / di xcvi. c. sfmagista / Apocrifa crips dicitur secretum aurum ut iudicium / de elec c significasti ubi. g. j. vn Aurum secretum iudicium dat crips

Intimas atque ecce dicitur secretum cui intima dicit ut committitur

Apocrifa ut apocrifum dicitur occultum et secretum ab apos .i. de et crips secretum inde dicitur apocrifus .i. liber secretus et occultus cuius auctor ignoratur ut de cuius veritate dubitatur non tamen ecclesia recepit sed reprobat quod dicat non in ecclesia sed remote et longe ab ecclesia est legendus 27 ho. vn dicitur apocrifa grece secreta littere et quod in camera solent virgines abscondi et includi 27 q ot. hinc est quod virgo in hebreo alma in greco apocrifa et littere dicitur secta. De hiis apocrifis xvi d canones ubi dicit. g. quod sapientia salomonis liber ihesu filii syrach qui dicitur ecclesiastes et liber iudicum thobie machabeorum — apocrifi dicuntur et non generaliter forte leguntur

Apotera est arctha ut locus ubi aliquid reponitur causa custodiendi ut in quo publice et generaliter vices vendunt qui et alio nomine staco vocatur

Applubaco est diversarum materiarum consolidaco ut auri et auricalci blubi et stangni et earundem materiarum coniunctio dicitur aplubatura

Appulsus pecoris ad aquam est ius adducendi pecus ut gregem ad aquam fontis alieni ut adrivum ad aquadum

Aqua cottidiana et estiva aqua pluvialis arcenda et aqua de castelle educenda vide de hiis in dem dictis

Aqueductus est ius ducendi aquam per fundum ut agrum alium ad irrigandum agrum meum ut alterius iure servitutis constituti

Alit dr priuilegiū q dat' illis qui pficiunt' ad iustadiā formarum
p quas ducit' ut p quorum fines formarum meatus transeunt et quo
purgat formas et ductus aquarum ut C. de aqueductu l. i.
et l. decernimus li. xi.

Aque haustus est ius hauriendi aquam et potandi pecus fundū
seu pdiū alterius rōe sui utilitat et differt ita aque ductus sit
in fistulis uel meatibus terraneis s aque haustus sit p alia
portando ut l. si p pns. § i. et ij. ff. de aq. plu. arcen. ubi di q
no dr i°e cui debet' s'uitus aque ductus lapidibus s fistulis
ordinare q2 diu usq plus in comodat'

Acquiliana stipulacio est pmissio que nouat omes contractus
et di' hoc noīe ab inuentore qui hoc statuit et acquilius dicebat' et h3 fieri hoc mō si dicā sic debitū meo quicquid m
debes ex quacūq causa illa m pmittes aīo nouādi et dicat m pmitto tibi p9ea p acceptilacōm tolle' obligacio Ad cuius euidenciam
nota q sic h3 fieri acceptilaco et acquiliana stiplacio et est
quidam circuitus sic qm quod quis ppe in mete facere no pt faciat
p aliud ita et hic Nam supponendū ē q si m tenearis in centū
libris quas t mutuaui hec ē obligacio natalis et re contracta
mo in mete pruinte obligacōz que u'bis contrahit' tolli no pt
q2 ciuilis rō ciuilia iura tolle pt natalia uero no Tunc si
fiat q ca natalis restracta mutuale mutabi' pnouacoz sic dicendo
id q tibi mutuaui pmittis si tu dicas pmitto tunc ista obligacio
fuit effic' ciuilis et u'bis contrahit' p acquilianā stiplocoem et nouacoem
post si te dicere m sic id q ego pmisi t acceptū ne habes
acceptūq fers r̄spondeas acceptū habeo acceptūq fero id est
teneo me ppagato isto enī modo tolli' obligacio p accepcoem
et pt3 qualiter habeat fieri acquiliana stiplo et etiā acceptilaco d'q stipto ē i. In ubo acceptilaco.

Ara ē altare si pma pducit' ut stabulū porcorum Nam ē ara
porcorum breuis et no ara deorum

[illegible]

Ares quiqz dr̄ offm pretorie. v q. iij q2 epos aut m.r. cu pt
ars [illegible] de ea et [illegible] et [illegible] assignat. § i. [illegible] 2° archi
artus dapnatus dr ars ut C unico de vi. et ho. de c. li. xi.

ibi ſi pro animi arte illa ignominioſe / ad idem q̄ dī de uxoria ꝯ.
elvij. c. pt̄ hijs m̄t dīo uſure arte nequiſſima ꝯtrario a.n.u. ua
ſit ttia baliſtarij dicit̄ ꝯ̄tre arte depagi. c. uno et ꝟ. Magi ȝtra de q. di. v. ne talis
Dicunt̄ ꝯ̄tre arte, i q. i p. pte̅ et c. d̄ maleſi. et ſ. et q̄ht numū inhe mathe l. ij. et iiij
retas artibꝰ dyaletic et ſophi. ſ. r. dargiat hec / in c. none
xxxvij. d. ubi iiij gnā hoīm r̄phndit̄ / p̄mo dya ti q̄ cotti
in arte ſua torqt̄ 2º viſi qui oclos tupidi levat 3º
v̄ſificatores 4to cupidi qui diuicias ꝑ phas et nephas ac
quirūt / ſile in c. legimꝰ. e. di. Et no v̄ſꝰ de artibꝰ
Scrībit ars decreta timet lex lux̄ iuſtrat Potificat
moyſes talomos medicina ſubmitat Dat galienos opes
et ſannio iuſtiniana Ex aliis paleas ex iſtis collige grana
Arbiter qui etiā ꝯpmiſſariꝰ appellat̄ ē i e ſ ex ꝯpmiſſo
i. ex ꝯſenſu ptiū et ꝯlitigantiū electiōe de ca ꝯgno
ſcit qui nullā h3 iuriſdictiōm ꝯpriā ſeu delegatā ſ electꝰ
eſt a ptibꝰ diſcordantibꝰ ad earꝫ lite ſua ſnīa dirimenda
et pt̄ eē arbiter qui nō ꝓhibet̄ aīue eciā arbit̄ po
pteſte qn̄ꝫ ut ingn̄ſ accidit ut ioſeph opiſ quippiā
abſqꝫ arbitrio faceret / gn̄ſis iij c. Et ab arbitro nō appllat̄
cū ipo iure nō teneat ſnīa eiꝰ ſ metu pene ſtatur ei
et q nō tꝫ reſcindi nō pt̄ etº in arbitrio ꝯpmiſſario
ſecus in arbitris iuris / xi. q. j. puenit. c. de iudiciis
l. ult. de offi. dele ſuſpicoīs de app. cū ſpali. et cle.
de app. ubi. gꝰ j.
Arbitrorꝫ duo ſut gn̄a ſ3 ꝯpmiſſarij qui ꝓprie dicut̄ ar
bitri et arbitratores p̄mi eligūt̄ ut iudices ut ſ3 ꝓcedat
ſuato ordine iudiciario videlꝫ in ſubſtancialibꝰ ſecundi vero
nō ſ3m p̄mi dant̄ ad ꝯgnoſcendū et diffiniendū ut ſi peto
a me domū et ego denego fiat ꝯpmiſſio in aliquē i e
a verꝰ abiter q3 eligit̄ ut ꝯgnoſcat et diffinat cꝰ domꝰ

sit et debet opponi pena metu eius sine statur / ff. de
arbi. l. i. § 2ᵉ eligitur a partibus non super re litigiosa sed ut ea
ponendo vel dividendo inter partes diffiniat tamen ut si duo socij
res socie[tatis] dividere velint ad arbitrium iohannes tunc socius est
arbitrator / ff. pro socio l. si societate / et ordine utriusque
plene notat doctorales / in c. quintavallis de iureiurando
Arbitrium est actus certarum personarum exequendo compromissum
secundum azo / vel secundum eundem est ea indicando mera voluntate / posita tamen
certarum personarum impositione sed arbitri actoris rei et ergo
got. ita describit arbitrium est terminus actus personarum super civile
quod in quo iudicio contendentium
Aliter secundum hostiensis arbitrium est partibus arcta voluntate data et
recepta ad pronunciandum inlite potestas arbitrio suo ipse sunt
quasi certeram pedum vallata et certis terminis limitata / possunt
ergo esse in arbitrio tres partes scilicet arbiter qui exequitur compromissum
in quaerendo veritate ut iudex / xxx. q. v. iudicatem
Actor qui vult ut obtineat et reus ut absolvatur vel actor
ad amplificandum causam reus ad diminuendum eam Compromissum
autem est partibus arbitris data et arbitrium est eorum sententia
Arbitrium tutele id est quod actio tutele que datur pupillo et eius
herede contra tutorem et eius herede finita tutela ut rationes suas
actus efficiat et pupillo reddat / de quo supra de actione tutele
Arbores furtim cese est inde arbores in suo et invito domino
et competit contra ipsum dampnum dante ad duplum dampni dati / est competit
hic actio legis aquilie de quibus supra
Archicancellarius est principalis cancellarius
Archiepiscopus dicitur princeps episcoporum / xxi di cleros
Archisinagogus est princeps sinagoge
Archidyaconus est princeps dyaconorum qui imperat dyaconibus
et subdyaconibus et eius officium po. / xxv. di perlectis Et
archidyaconatus habitus pelectionis est dignitas et prelatorum non ut
notatur / in c. decernimus de iudi.

Archipbr est pnceps pbroꝝ q̄ tn̄ sube archydiacono ey mīnisterīs et officiū pontīs ibidē
Archimandrita ē pastoꝝ oīuū et poī p epo / i q̄ vn̄ dispesatores / et dī qͥ pnceps oīuū
Archiuū publicū dī armariū publicū p abbate sȝ ubi libri r̄ponūt ut mstͣ sive acta et hēt hoc vbm / C de fide mst. in auct. ad hec. et xxx. q. i. puet / ubi nota et deriuat abarcha etiā Jeronim⁹ in ṗlogo hest dicit scripm libꝝ leuasse d'archiuis hebreoꝝ
Archarius dī qui suscipit aurū et argētū publicū a possessorib⁹ p acu. C. de suscepto l. i. in glo. lo. ṗ°. vt dī custos arche sive i. qui facit archas vn̄ fuert triplices arche de quib⁹ dī tpoib⁹ tres ēe trib⁹ cognoīū⁹ archas pma noe altera fuit moysi tercia xpi / lege cares sub lege manens a lege soluta / hāc pelagus tulit hāc moyses hāc sps almus ‡
Archiatri dicūt pmi medici eciā abachos .i. pnceps / p acu. de com. archi. lo. xij. i. rub.
Area ē fund⁹ nudus ubi nō ē edificiū
Arrepticius ē possessus a demone
Arcus ē pons lapide⁹ vn̄ appllē arcus vel pons ligne⁹ / ut in l. si pi iter. ff d'aqua plu. arcen.
Argētarij sūt qͥ campsores ul argentaree mēse exercitatores qui singuloꝝ solebāt rōes et calculos et instrumenta spēte ofīcē scribentes accepta et data ita q̄ cōpsptis eoꝝ q̄ erāt quā docerās et sciat qūtū datū sit et qūtū acceptū qui aᵃˢ dicūt nummularij argentifodine aurifodine sulphurifodine lapifodine arenefodine / sūt loca in quib⁹ huiusō res et metalla fodiūt
Argut⁹ p ysidore ē qui actū cito inveīt in loquēdo et ē subtilis ul astut⁹
Argumētū ē rō rei dubie facies fidē / debere cū ego

inuicto et dicitur qui arguens mete ut qui arguite inuectus ff. de verbis significatione et not. valere probatorem ut ibi no. in glosa

Arma nomine armorum comprehenduntur fustes et lapides ferrum et — omne id quod manu et arcu mittitur ut notat ff. de homi. — sic dignitatem [?] c. si perfodiens et tela apprehenduntur licet arma proprie sint quibus defenduntur et tela quibus impugnamus Insti. de publicis iudiciis lex cornelia et in glosa super verbo arma In clementine magistro de sen. ex.

Armatores dicuntur qui in armis deserta et collapsa colligunt ex ethe

Arra dicitur in emptione et venditione id quod datur interim in signum venditionis et est ita de iure quod si ille qui dedit arram peniteat de contractu inito amittit arram Si vero venditor peniteat duplicatam arram debet refundere scilicet restituere quam recepit et simplum de suo Est autem arrarum datio argumentum emptionis et venditionis contracte et quod datum est sub nomine arrarum pro dat

Arre sponsalicie xxvij q. ii. in sua de sponsa. § vnde dicitur § quia arre dicuntur donaria data inter sponsam et sponsum in signum matrimonii contrahendi et remuneracionis convenientes et fiunt per verba a. sz do tibi arras istas ut cum filio meo contrahas et hee arre dicuntur subarruli quia fiunt per immissionem annuli unde ille annulo suo subarrauit ut patet per eum de in glosa que de sponsis

Anulus complexus nos amoris ...

Arreptare est a quo vel bona sua per mandatum iudicis impedire ne moneatur aliter donec conquirenti respondeat

Arrogare est aliquem qui sui iuris est in filium recipere Vnde filius arrogatus dicitur ille qui sic in filium receptus est Et arrogator est pater qui isto modo aliquem accipit in filium Et est differentia inter arrogationem et adoptionem quia ille dicitur adoptatus qui non sui iuris sed potestati alterius subiectus et ergo adoptio xxvij q. e. et lo. est legalis actio ad solacium eorum facta qui liberos non habent vere naturam imitans ut patet et legittimus actus per quem quis efficitur filius qui non est ff. de adoptionibus l. j. et insti. eodem § minorem Sed arrogatus dicitur ille qui cum primo sui iuris esset per arrogationem transit in potestatem patris sub arro

gatus Vnde arrogo qui prius est s[ed] h[abe]t me[n]s ee intellectus adopto
filiu[m] s[ed] prius permanet idem d'agna. lega. c[on]tra vno. alii q[uod] .j. Item
Arrogare alia s[ignifica]tione est id q[uod] ascribere Vnde d[icitu]r arrogans qui
omnia sibi ascribens et inde arrogancia .i. superbia dicunt[ur] enim q[uod] itaq[ue]
superbia e[st] in anim[o] glo[ria] de eo q[uod] quis h[abe]t ut sunt phy[sici] legiste et
alii sufficientes in arte sua Sed arrogancia e[st] inanis glo[ria] de
eo q[uod] quis no[n] h[abe]t ut tu qui credit se scire ea que tamen nescit
Armenta dicuntur pectora gregis equor[um] uel boum Vnde armentari[us]
.i. armenti custos et armentu[m] proprie e[st] magnor[um] aliud Grex
vero b[?]or[um] ut p[ec]cor[um] caprar[um] et ouium licet enim larga sumatur
p[ro] maiorib[us] ff de cba et de de den r in glo
Armentari[us] e[st] locus ubi arma ponuntur
Articulus e[st] p[ro] minutor[um] continens id q[uod] actor probare intendit
facit d[e]testi[bus] c[on]tra venientes ij et nor paulus in c[on]tra tu dilectus de fide
inst[rumentorum] et jo an in c[on]tra p[rese]ntiu[m] s[ed] testes de testi. li vj et arti[cu]li
d[icuntu]r capitula in iudicio probanda c[on]tra p[ro]tuas de testi. Item di-
cuntur asserciones c[on]tra exceptione de testi. in fi. et vj. q. vltima actor
As d[icitu]r tota hereditas uel q[uo]d[cumque] q[uo]d in duodecim diuidi p[otes]t et in asse
continentur certe p[ar]tes v[idelice]t duodecim — quar[um] quilibet h[abe]t p[ro]prium vo-
cabulum et possit ita nominari 2[?] ordine s[cilicet] sextans. sextans qua-
drans triens quincuns semis septuns bes dodrans dextrans
decuns as Et sextuns est vncia cu[m] semi vncia de his ordine dic[itu]r
ordine suo et insti de here. instituti. s[ed] hereditas in q[uo] sup
no[n] sextans etiam ab aliter imponderibus idem e[st] q[uod] vnum
Assolatus .i. adterram idactus he[re] in propheta naum
Assercio tollenda asserto d[icitu]r azo in sua e[st] erat quedam vanum
et friuolum iudicium quorundam qui dicebant assertores eo
q[uod] asserebat eum liberum qui erat seruus
Asta fiscalis .i. vendicio q[ue] fit subastacione a fisco qui cum fie-
bat abstacio dicebatur p[ro]ponere qd qui plus dedit .i. mensem
ille hab[eat] h[abe]t ergo .j. mense alium venderet tamen admittebatur
adiectio .i. certo tempus ut c[on]tra de fide inst[rumentorum] et in c[on]tra aste fiscalis

— et de addicto · li · ff · l · si tpa · n · glo · Si aut cu ipo emptore
conductu cent ut poss dne plus offerenti ess pactu in die adiec
tionis ut ibid ·
Asseruere e affirmare asserere ut assimulare
Assisterium est locus ut domus sanctimonialium sic monasterium
monachorum Item apud grecos e locus in quo unus sacerdos quinque
accoliti et quinque mulieres que assisterid dr sic manentes
xxvij · q · j · si quis rapuit ubi · g ·
Assisteria e illa q pest assisterio q ipa cure aliarum assistit
pri et 2m quosdam azo vi exponere assisterias · i · firmarum
debilium instatrices C · de epis et cler · in fine & auc de ano
fran l etia assisteria dr reclusa ab assistendo q2 cottidie
assistit orati et servit deo ut e textus maritre · tione juris
sl de cisto reor
Assistrix · i · ancilla dno assistens ad sermens
Ascribere dr qn quis ppria auctoritate et ordinacione id q adipisci
no ptinet sibi attribuit ·
Ascripticius glebe dr ille qui sit ascriptus e glebe fundo sive
solo terre et astrictus p scriptura in qua pmittit dno soli se
nunq a solo discedere et ex illa scriptura ascripticius gstituit ß tn p
ea sola no pbat ymo 2m azo et hec aliqn scriptura e inna
in qua cofiteat se ee ascripticiu et a gleba qua colit nec
volens recedere pmitti nec inuitus pt gpelli ad recedendu nec
sine gleba pt alienari et ide sut pcarius et ascripticius int
ascripticios glebe et origenarios colonos hac quidam dicut
esse dria q2 ascripticii sic inherent glebe ut sine gleba no
transferant Coloni aut origmarij sic no inherent pdijs
qn quos sn pdijs dns fundi possit eos mutare et transferre
ab uno pdio in aliud Item int servos et ascripticios 2m azo et
hosti pene nulla e dra ut C · de agri · et cen · l · ne diuus
l · cos · In qui · cau · col · cen · do · ac l · si · e · le · — Do ac

dr nom pene hoc est qui qui servus potest vendi sine peculio sed ascripticius
nunquam sine solo / item ascripticii dicuntur quibus ascripti sunt contra domini voluntatem
ordinari possunt et nihilominus contrahere / manent de sanct. epis.
titulos coll. ix. — Servi vero non / C. de epis et cleric
l. iubemus / et quia in vero aut servi / nisi dominus expr. — licet 27
canonibus si contrahat matrimonium tenetur ut / C. i. de quing. — sive. Et
ascripticii qui tenentur colere terram domini coloni et qui ascripti sunt de
putati sunt ad hec facienda ex conditione sua dicuntur ascripticii et qui
propria origine vel patrum vel avorum suorum ita adherent glebe
ut vendi sine gleba non possit nec gleba sine illis dicuntur originarii
Assecla .i. servus eo quod sequatur aliquem lucri causa 27 ysidori
li. x. ethy. or.
Assignare fit vivis inter testamento vel codicillis / ff. de vo. sig.
assignare / ff. de assig. liber. l. i. § assignare / et § si ma. appell.
de app. li. vi.
Assessor dicitur qui assidens iudici magnitudine causarum prudenter probantis
consilium iudici qui alio nomine dicitur officialis iudicis et consiliarius
Item dicitur domesticus iudicis debet / a corpora C. eorum tit. / qui dicitur
iudex poni inter assessorem et domesticum iudicem et cancellarium
el. acur. de domesti. in. et ptac. eorum iudicibus li. xii.
Assellare est opus naturale facere et habetur / in. g. si. vi. c. anastasius. di. xix
quod dicitur dum assellaret emisit intestina
Assidei sunt iudei qui sub cultum divino inpedebat
Arenga est apta et congrua vocum series que ponitur post salutacionem
in privilegiis arduorum negociorum
Ariopagus est villa briutis et fuit vicus mathematicus ubi fuit
olim summum studium
Architectus vel architecton est princeps artificum ut fuit sorobabel
vel dicitur principalis edificator seu domorum tector
Attavus et attava est pater vel mater abavi vel abavie
Atnepos et atneptis est filius vel filia abnepotis et abneptis
Vnus est avus est proavus est abavus attavus tripatavusque
Est sic inde nepos pronepos ab att tri presscripsit . hec nox
Adpatruus est frater attavi: Atamita est soror attavi: Atavunculus est frater
attavie: Atmatertera est soror attavie:

Attritus e afflictus contritus exhaustus imbecillus sive fessus
Attilianus tutor / pro azo in summa. et insti. c. t. / di qui olim ex lege
attilia rome committebatur dacio tutoris pretori urbano et maiori
parti tribunorum plebis impuberibus presidentibus eorum ex lege iulia et
ticia.
Atrox .i. inmisericors vel crudelis et quod sit tetris. moral. / pro
vi. li. x.
Atriarii sunt servi sive custodes atrii qui etiam dicuntur atrienses
Attestaciones sunt dicta testium vel testimonia iuris ordine in scriptis redacta
Attonitus e elevatus vel qui quodam pavore concussus
Avarus appellatur cecus et ambiciosus / C quorundam de elec. li. vi. qui
excecatur eius animus ut agenda non videat et prohibitis non de
clinat xlvii. di. c. sicud. et c. sit hii / et dicitur e nil avaricia
largum et prodigum / ut habetur de conver. coniuga.
Auctoritate prestare / pro azo in summa C. de aucto. prestan. e cum
quis dicit se comprobare quod agitur hoc e auctorem fieri / et auctoritates
prestare sunt quando tutor interbus minorum ad quem spectat praeculum cum
ministrationis et sit auctoris inde est id est quod consensus legitimus tutorum
et curatorum
Auctorisare e milite cingulo a clericum ordinibus ordinare dicitur
nunc auctoritatis et potestate / unde pbs in summa de pac. vnu. § refert
et de auctoritate doctorum sanctorum / xx di. c. si. et q. iii. c. ut
veterum di. ix. ubi dicitur augustino magis credendum e in disputacionibus
Ieronimo in historiis et translacionibus / gregorio in moralibus quia
non omnibus in omnibus sed certi per certa / C de ve. in. cum. l. j. § quia non omnis
Atqui post parte at adquam pro sed et quam porrecte / insti. de
fiduci. tute
Audax dicitur qui non metuit et sibi propria per arrogate et ita dicuntur
audaces facientes qui sub / ruane[?] de adminstra. coll. vii.
qui sunt in bona parte viii. q. i. audacter imperio / xxxiii
q. v. si paulus et cave quod
Audacia .i. temeritas et accipitur in malo / de cens. c. ij. li. vi.
di. iiij. facte sunt / et not. archidiaconus in decreto c. ij. in q. ij
Auditorium est forus causarum vel locus in quo cause audiuntur

sed tamen recte potest dici auditorium magistrorum et non magistri set ubi se iudicans cum se iniuria ipse uocat

Audiencia licet cum aliter capiatur proprie tamen magis dicitur sua facultas et potestas loquendi coram superiori alicui concessa sicut dicimus data est illi audiencia uel denegata est ei quibus audiencia et denegatur in inferioribus capitibus / ut in glo. in verbo audiencia in c. in nomine domini xxiij. di.

Auditor camere pape dicitur qui inter alios iudices audit causas uel causas

Auditor contradictarum dicitur in curia pape qui audit in petitiones rescripta ad lites uel alterutri partes adiungendo que pertinentes

Auditor camere pape dicitur qui audit negocia super thesauro pape et super hiis que ad cameram pape pertinent

Auspicium iuris id est exordium litis / ut bern. in glo. de causa poss. et propr. in c. pastoralis. Sed ut albert. / et alias auspicium id est augurium quod avibus garrulis / c. i. xxvi. q. iiij / quia sicut ille qui se committit augurio id est divinacioni que fit in garritu avium est dubius ita et ille dubius est qui se committit liti / quare dicit / bartholomeus in l. c. de bono possess. ut tab. quod melior lex quod sit in auspicio iuris est ista / cauete a litigando saltem pro vobis quia dubius est litis euentus pro aliis ad litigandum sepe commodum est lucrum est

Auscultare est obedire attendere et audire mandatum cum effectu in c. illud de ma. et obe. ubi glo.

Aucupium dicitur locus aptus ad capiendum aues uel rethe uel uirga ad hoc instituta.

Auiaria secreta nemoris dicta sunt eo quod ibi frequentant aues / ut ysidorus xvij. li. ethi. c. vj. Item vel inpensacio auiaria / ff. de fun. patri. l. ij. li. xxj

Aurum coronarium dicebatur quod conferebatur ad coronaciones principum / uel quod coronati faciebant nomine prestabatur quod in templo pendentes auctoritate et necessario publicate sunt / uel potest dici quod aurum coronarium dicebatur quod dabatur athletis sicut notatur / autem. de auro coro. li. x. in rub.

Aurum publicum est quod pertinet ad erarium fisci / C. de aur. pub. prestat. li. x.

Auus et auia est pater et mater parentum

Auunculus est frater matris // contra Patruus frater patris de quibus amiculus agendum
Auunculus magnus est frater auie Item proauunculus frater proauie et abauunculus
frater abauie
Auxilium iuris est suffragium et beneficium iuris prout dicitur quod
hec perdita sunt tibi iuris auxilia
Aut quandoque ponitur disiunctive ut quando alterum positum non est alterum
tolli vult cum dicitur dies aut nox quandoque ponitur pro vel et quandoque sumitur in
media inquam i. quaeritur utrumque ex omnibus partibus disiunctionis coniunctorum
ut in c. si pro presbitero de confess. — l. vi. de hac dictione in
auct. ut si quis C. de episcopi pertinere et in l. quedam de verborum significatione et in de
cri. c. sepe et ii q. v. c. omnibus parthidiacono xx. q. i. c.
monachum et de regula c. cum iurum Item aut adiungitur infinito
et iure ff de nego gest. si aut et qualiter aut accipitur
vide per bar. et dot. in l. ho amplius § de hiis ff de damp
infect. ——
Auellere est auferre vel extirpare
Aurivicina est locus in quo fabricatur aurum sed aurifodina
est locus ubi foditur aurum
Aurifex est qui operatur aliquid de auro alias aurifaber
Auricularius i. consiliarius vel secretarius cum solet secreta dicere
committi
Autenticum est liber iuris civilis exceptus qui quedam similia
ex aliis libris legalibus continens in se novem collationes tamquam
novem partes eius principales Item autentica est lex vel paragra
phus incorporatus in libro codicis Unde est quod semper allegatur
autentica in ti. th. ut. th. ut C. de episcopis et clericis auct.
qualiter vero et addi ... collacionis ...
Sequitur expositio terminorum incipientium a. b.

Baptismus est exterior ablucio hominis cum certa
forma verborum et est caracter impressus anime ante
date vero ad eliminetur
Ballista id est quod publica utilitas ut est vas
lucrum C. de metal. et mat. li. xi. 2 ...

Babiricus babosus vel babiger idem est quod stultus vel ebes
Bannum dicitur vulgare gallicorum et tunc videtur esse edictum publicum
iussio id quod dicit Ray. de spo. c. pet. ... c. quod clericus qui pro parietes
mittat bannum nomine episcopi a rege
Bannire dicitur dictum vulgare videtur esse idem quod proscribere a. de patria vel pelle
Bannitorium est locus causarum
Baiolare i. portare
Bastangarii dicuntur quosdam dici qui bestiarum angariis eo quod rusticos angariabat i. angebat ad ... bestias prestandas ut C.
de muriileg. ... l. quod ad prius li. xi. et sunt bastangarii dedomo principis primo modo qui bestiarii 2o qui vastatores animalium dicuntur
...
Bellum iustum quod sit intimatur xxiii q. ii c. iustum ubi dicitur quod id
est bellum iustum quod fit precepto principis et rebus repetendis vel propter
iniuriam repellendam Et bellorum sunt septem genera primum bellum
est romanorum contra infideles ut c. exquiritur ii debere — et dicitur
romanum quia romana ecclesia est caput fidei xxiiii q. i. hec est
fides 2m est iudiciale quod fit auctoritate iudicis habentis merum
imperium ut c. de feriis ... l. ... ff de rei vendi.
l qui restituere 3m est presumptuosum quod faciunt iudices inobedientes de pena di ... ad finem 4tum licitum quod fit auctoritate iuris
quo ad illum cui conceditur de sen. excom. c. si vero de rest. spol.
c. olim C unde vi l. i 5tum est temerarium contra eos qui se defendunt
iuste 6tum voluntarium quo principes utuntur hodierni xxiii
q. i noli 7m est iustum et necessarium quod fit se et sua defendendo
ita notat archidi. in c. preallegato iusto vii q. sine iussu principis bellum
indicit tenetur lege iulia maiestatis ff ad le. iuli. ma.
l. iii. maniest. d. ar. coll. vi. maniest. de man. pri. col. iii.
... in immunitate sufficit licentia nigri officiorum C. de fabri.
l. fi. li. xi.
Bericus est quedam civitas metropolitana ut C. de metropoli.
l. i. li. xi.
Beneficium iuris est id quod iure conceditur vel indulgetur et horum
beneficiorum iuris quoddam est ordinarium quoddam extraordinarium et sunt

ea que ex speciali privilegio quibusdam specialiter indulgentur per beneficium
integrum restitucionis ipsi externi velud minores xxv annorum
Beneficium nove constitucionis de duobus reis stipulandi vel promittendi
est per quam tribuerunt duobus reis debendi vel promittendi ut pro parte
postulare posset se non in solidum sed [illegible] pro parte posse conveniri
nisi se obligaverit et huic beneficio renunciet et hoc adiecta nova
constitucione mattere de duobus reis promittendi vel stipulandi quia ut dicit
azo in summa C. et olim effectus duorum reorum promissionis hic fuit ut
si duo vel plures eandem pecuniam promisissent aut stipulati fuerint ipso
iure in solidum singulis debebatur et singuli debebant poterat ab uno
in solidum peti quia unusquisque in solidum erat obligatus
Beneficium epistole divi adriani require in epistola
Beneficium nove constitucionis de fideiussoribus require in fideiussor
Beneficium cedendarum accionum vide in cedendarum accionum quo autem re
nunciet hiis instrumentis et beneficiis require in renunciacio et
vide de hoc in spe. t. de renun. — § finitis prudum. § non
Bissena i. bis nupta
Boeti legistarum adiutores eorum sunt qui rees publicas dispo
nunt et in boecius non accepit boete enim grece latine dicitur adiutor
Macer in ff. C. de tabula. scri. l. boetas. li. x°.
Betotraphium dicit azo in summa C. de epis. et cle. § nunc de
anosita est idem quod gubernator infancium vel betotrophium et est
domus in qua aluntur pauperes infantes
Biarchas dicitur princeps quadraginta [illegible] militum ab bis viginti
et archos princeps dictus ut colligitur C. de offi. mag. offi. ubi apparet
quod biarcha est maior dignitate quam centurarcha tamen est plus cente
narius quia dux est centum militum
Bigamus est qui duxit plures uxores virgines aut unam corrup
tam et secundum hoc dicitur qui duxit tribus et successive duas legittimas
habuit uxores sed large interpretative dicitur qui contrahit cum vidua vel
corrupta vel qui duas uxores habuit ante baptismum vel unam ante
baptismum et aliam post quia circa baptismus bigamiam non abluit
nec tollit xxvi di. una tantum vel qui castitate promissa violat
ut subdyaconus vel monachus vel qui de facto contrahit cum de iure

altera de facto vel duas de facto ducit vxores vel qui vxore(m) corrupta(m)
adulteria postea sciens cognoscit / Et ta(m)e(n) no(n) p(otes)t p(ro)moueri ad maiores
ordines aut9 vxor adulterata e(st) Et(iam) si eam virgine(m) duxerit
si p(os)t9 adulterium ea(m) cognouerit alias sciens / xxxiiij di(stinctio) si q(ui)s vxore(m)
27 quosda(m) aut(em) indistincte bigam9 censetur etiam si ignorat
cognoscat ea(m) vel qui publica(m) p(er)mag egit di(citu)r aut(em) bigam9 27 h(oc)
nom(en) vulgare p(ro)uinciale qui bis gam9 . i. stultus vel fatuus q(uia) ibi
stult9 di(citu)r gam9 vel di(citu)r bigam9 a bis q(ue) e(st) binu(m) et gama q(uo)d e(st)
mul(ie)r q(ua)si h(abe)o bine mulieres vel bini (con)iugi(i) / etiam ducens ancilla(m)
in vxore(m) p(ro)moueri no(n) p(otes)t / xxxiiij di(stinctio) si q(ui)s / d(e) n(ost)r(o) titulo h(i)c p(otes)t bi-
gam9 ordinari in subdyaconu(m) / xxxiiij di(stinctio) subdyacon9
Bisse sunt due partes assis octo (con)tinens vncias vt di(citu)r / ad toti9
reliq(u)u(m) ac n(isi) duplicatu(m) reddat p(re)ciu(m) totu(m) alias di(citu)r bes
Bona eo(rum) qui sibi ip(s)is morte(m) infligunt seu infligu(n)t 27
azo in su(mm)a . C. de bo(nis) eo(rum) q(ui) sibi mor(tem) (con)sciu(n)t si h(oc) faciu(n)t ex impacie(n)cia
doloris vel tedio vite vel furore aut infamia . tu(n)c no(n) aufferu(n)tur bona heredibus /
Si aut(em) faciu(n)t ex (con)sciencia delicti s(cilicet) si aliq(ui)s infligit sibi ipsi morte(m)
eo q(uia) erat delictu(m) vel crimine ob q(uo)d no(n) erant bona publicanda puta
furtu(m) homicidiu(m) vel h(uius)mo(d)i tu(n)c aufferu(n)tur bona heredib9 / Ita(m) si
erat crime(n) cu(m) accusacio poterat inchoari p(os)t9 morte(m) vt i(n) petidarum
peculatu(m) et lese maiestatis tu(n)c e(ti)a(m) aufferu(n)tur bona heredib9
Si a(utem) accusacio no(n) poterat inchoari p(os)t9 morte(m) no(n) aufferu(n)tur sibi
bona nisi adiudicauerit sibi morte(m) p(os)t9 q(ua)m fuerit in sede dep(re)hen(s)9
de h(oc) / ff de bo(nis) eo(rum) qui an(te) sen(tentiam)
Bona libertor(um) patrono p(ro)cedit in bonis liberti in tercia parte
addita locuplete hereditati liberti vel ab vno coheredib9 et
no(n) relictis filiis a liberto vel etiam relictis si ingratis vt no(n) possu(n)t
arguere testamenta suor(um) parentu(m) in offinciosa locuples hereditas
vo(cat)ur si e(st) maior centu(m) aureis vt dicit / azo in summa . C. de
bo(nis) liber(torum)
Bona materna et materni generis sunt ea q(ue) ex matre vel auia
debentur filiis familias vel etiam emancipatis deferuntur et quicq(ui)d
p(ro) nepotib9 puta reb(us) auie ip(s)or(um)

Bonorum possessio post p una dicitur ut azo et sit ius persequendi re-
tinendique illud quod in bonis illius erat cum succedit de iure pretorio
et dicitur competitiva hereditatis quia heres de iure civili succedit
hic autem de iure pretorio / insti de bo poss § i et ff e ti possitur Item
est ius quod persequimur et inde dicitur ab actione hereditatis vindicatio
sed possessoria hereditatis petitione et potius pro ut dicitur sit hoc
ius si autem petatur possessio bonorum tunc sit factum Ita bonorum
possessor est non iuris / ut not ber in glo in in c pastoralis de cau
possess et prope et allegat l hereditatis ff de ver sig / et de iure
pretorio sit id quod heres de iure civili sed possessor bonorum ut sunt
due dictiones non est nomen iuris sed facti sit Dividitur autem possessio
bonorum quia alia est ordinaria alia extraordinaria Bonorum po-
ssessiones ordinarie sunt dua scilicet ex testamento contra tabulas et secundum
tabulas et quatuor ab intestato scilicet bonorum possessio unde liberi
bonorum possessio unde cognati bonorum possessio unde agnati et
bonorum possessio unde vir et uxor quarum descriptiones infra patebunt
Bonorum possessio extraordinaria dicitur duobus modis ut quia non
est stabilita certa parte edicti scilicet ex testamento tantum vel intestato
tantum sed ut vaga quandoque ex testamento quandoque ab intestato defertur
et competit tantum qui vocantur ex novis legibus ut aliis intestamento
institutis mater prea impubere decessit et filius quem gesta-
bat preterit postea cum filius hic institutus et habet bonorum possessionem
contra tabulas et habet septima parte extraordinaria et bonum est
exemplum contra lege cornelia tam ex testamento quam intestato qui
firmit eum qui moritur in captivitate decessisse ipsa hora captivitatis
et ideo quibus post ei nova lege cornelia ex testamento et abin
testato succedere / ut insti de bo poss § sunt autem Dicitur autem
extraordinaria possessio quia ius non tribuit ut car bomanu
eque datur ventri et que datur gradibus agnoscendi unde et extra
ordinaria datur secundum cognitione que in ordinariis est quia omne
ius tribuit ceterum est Item bonorum possessio aliter dividitur quia alia
dicitur bonorum possessio edictalis ut que condicto pretoris introductum de

cernit. Alia vero bonorum possessio decretalis que animo pretoris decer-
nitur ut quia hoc non est certum nisi ea decerni ut datur. Dicitur enim
decretalis audiens parcia qui in eius cognicione exigitur. Secundum azo possessio
eciam dici una esse bonorum possessionem edictale et eandem appellari de-
cretale vel iudiciale ex eo quod accipit efficaciam ex pronuncia iudicis nec
est dicta inter decretum et decretale licet quidam dicant contrarium

Bonorum possessio secundum tabulas est ordinaria ex testamento et dicitur
esse ex testamento. Secundum azo non quia iure civili ex voluntate defuncti sed quia non
habet locum nisi existente testamento et datur scriptis heredibus et eis defi-
cientibus vel non substituti quibus deficientibus vel non aliis eis substituti
petitur aut ex originalibus tabulis tamen non ex aliis. Item si fiat quod de
tabulis debet probari tunc eciam testes precipue testes et non per duos
tamen. Secundum azo licet quidam contrarium dixerit. Si aut testator non
faciat testamentum in scriptis sed in viris in nuncupacione verum ut hominum
datur bonorum possessio secundum nuncupatum testamentum

Bonorum possessio edictalis aliter dicitur scilicet que quibus habet ius ad po-
ssessionem sed tunc dicitur decretalis que iudex pronunciat. Item ~~hoc~~ non habet
ius et illa hodie non competit

Bonorum possessio contra tabulas quam pretor liberis pollicetur. Speculator
in tractatu libelli titulo de testamentis § secundo inde est. dicit. Est et
alia bonorum possessio contra tabulas que datur filio vel nepoti pretermisso
contra testamentum patris vel avi qui filium vel nepotem in testamento suo
vel iusta preterit et aliud in tabulis ut si filio vel nepoti legatur
ipse tamen legatum non agnoscit. Et secundum azo in summa et cetera defertur liberis
naturalibus et legittimis tamen puta adoptivis. Item natis et nascituris
Item emancipatis precipue et hiis qui erant in potestate defuncti et
datur ex hiis ex quibus potuit de heredibus a bonorum possessione peti
de iure que datur aut apparere naturali et in adopcione non habet locum
Hec bonorum possessio insti institucione abeo heredes et aliis eis
committit edictum. Item Alia est bonorum possessio contra tabulas secundum
Wil. in speculo ibidem que datur patri vel matri avo vel proavo si sit preteriti
ex testamento filii vel nepotis emancipati contra et si pecunia in
quo non est factum pactum ne pater vel avus inquietaret sua iudicia
nec receptum est abeo quantum satis est qui eciam nec miles nec in milicia

decessit | Item ꝯ eud ibid ē et alia bonoꝝ possio ꝗ tabulas
que datur patrono pterito ꝯt testamentum liberti si sit maior centenario
ad rumpiend ꝑ patronum tantam ptem sibi debitam de iure et datur
patrono si sit pteritus omino ul etiam si sit sibi minus tercia pte lega
tum et tunc datur ꝑ supplemento usqꝫ ad 3as pte et dicit ꝯ azo in hoc
a bonoꝝ possione ꝗ datur liberis qꝛ hec tunc demum datur si hereditas
liberti sit addita saltem ex uno de heredibus ꝑ illa que datur liberis
satis ē q quis potuit eē heres licꝫ no potuit petere bonoꝝ poss
essiones ꝯ tabulas Et nond q bonoꝝ possio ꝯ tabulas
dignior ē q sit bonoꝝ possio ꝯt tabulas qꝛ datur ex volunte
ꝯ tabulas datur ꝯt voluntem et hec ē ro quare imperator in
C pponit bonoꝝ poss· ꝯ ta· bonoꝝ possione ꝯt ·ta qꝛ imperator
nobilis ꝯ pcedaunt dignitate q no ꝯpcedaunt ptor medietis ꝑuis
no ita nobilis quare inseruato ꝯtra ordine ponitur sꝫ tamen ibi co
sideratur ordo decernendi eas ꝑus enim ꝯpetit ꝗ ta et m ꝯstet
eam peti no posse no sit peti ꝯ ta ꝯ ꝯ i zub C de bo poss
ꝗ ta et dicat i par q licitum est mutare et revolue materiam
et allegare ꝯtra in iudicio ꝑpt di ꝑs i ctus et ꝯ kathosanu
bonoꝝ possio ꝗ ta no incipit in filio impetrate ptito qꝛ ꝯpetit
solum ad puicendum no ad rumpend et requirit q testamentum sit
solempne et heat omnes ꝯdiciones Ita si no esset nisi ~~tres~~ tres
ul quatuor testes in testamento in quo filius ē pteritus no ꝯpetet
bonoꝝ possio ꝗ ta· qꝛ no hꝫ totam hereditatis ita dicit kathosanus
in l· j· C de bo· possio ꝗ ·ta· | Item nond ꝗ querela inofficiosi
testamenti sere hoc idem opatur q bonoꝝ possio ꝗ ta qꝛ testamentum
rescindit de facto ꝯ spe de iure sepsio at irritum ē sꝫ in hoc differunt
qꝛ bonoꝝ possessiones omnes sunt ꝑtoris actios sunt fere ul edicta ptoria
querela aut inofficiosi testamenti civilis ē et pmisse bonoꝝ
possessiones ordinarie sunt et ꝯpetunt ex testamento alie bonoꝝ
possessiones ꝯpetunt ꝯ intestato

Bonoꝝ possio vnj libri ꝯ vel inspe ꝯ iuxsi suꝑ datur filio
emancipato qm pr decedit ab intestato et eam no hnt liberi
in linea materna C· quotiens de pluris et legi· here·

Bonorum possessio unde agnati vel unde legitimi ordinaria est et ff. de [?] wil. ibidem datur coniunctis proximis sexu post liberos abintestato. Et non quod bonorum possessio unde legitimi non est caput speciale sed generale continens nec specialibus bonorum possessionibus sicut tamen unde liberi unde agnati unde cognati unde ex legibus et senatusconsultis

Bonorum possessio unde cognati similiter ordinaria est et ff. de [?] wil. datur hiis ab intestato qui proximiores sexu coniuncti sunt

Bonorum possessio unde vir et uxor etiam ordinaria est et datur viro mulier decedente abintestato agnatis et cognatis non existentibus vel econtra datur mulieri viro decedente abintestato agnatis et cognatis non existantibus et hec omnes ordinarie quatuor bonorum possessiones competunt abintestato alie vero que secuntur sunt extraordinarie Unde possessio bonorum extraordinaria est que nomine caret et ff. de [?] wil. ibidem competit hiis qui ex legibus et senatusconsultis et constitucionibus principum tam ex testamento quam intestato veniunt sicut ut tamen quis vult succedere patri suo quod abintestato decessisse vocat cum ab hostibus redit vel cum acceptum fuit emancipatus et iure civile incognatis inspiciendo iuris postliminij petit sibi concedi hanc bonorum possessionem

Bonorum possessio ex lege cornelia eodem modo datur filio emancipato et iure civili incognito cum vult succedere patri decedenti abintestato apud hostes interceptum

Bonorum possessio extraordinaria septima datur uno primo volenti succedere liberto abintestato decedenti sine liberis Alio filio volenti succedere in bonis matris vel avo et datur alius infanti vel furioso eius volenti succedere ex testamento qui testamentum mutare non potuit preventa morte cum in pupillari etate decessit et alios filios coheredes instituit Datur autem hec bonorum possessio filio adoptivo vel arrogato volenti succedere patri adoptivo vel arrogatori abintestato decedenti Omnes autem bonorum possessiones premisse ius tenuit sed que secuntur ius non tenuit hic sunt facte

Bonorum possessio carboniana etiam per quam filius impubes volens succedere in bonis patris abintestato tamquam proximior vel rupto testamento per contra tabulas vel dicere ipsum nullum ipso iure nec fecit preteritus

et n̄ obuiat sibi ꝯuersia bonoꝝ et filiatōis ut mouet qo status
puta q̄ sit pmus petit ~~carbonianū~~ carbonianē possō institui
p̄ ꝯuersiā motā de bonis et filiatōe ut qoꝝ status usqꝫ ad p̄a
pubertatis p̄te differri et dat̄ solū ꝯgnitōe summaria unde ·i·
carbonianū

Bonoꝝ possio noīe ventris dat̄ mulieri p̄gnanti in bonis
mariti in q̄bꝯ ꝯ dignitas sua sibi et familie sue alimēta ꝯstituit

Bonoꝝ possio ex edicto diui adriani tollendo dat̄ aliam volenti succedere in bonis alicuius ex testamento in quo institutus ut in ipsis
ex eo q̄ ondit testamentū nō cancellatū nec abolitū nec in aliqua
sui p̄te abrasū ꝯ abbate et io dat̄ volenti succedere ab intestato ꝯ gotfre q̄ pbat 2a p̄s Rx q̄ dicit de ip̄o herede
Sz ro gotfre dicit q̄ in summa ti̅ ho nondū ꝯ vl· de bonoꝝ
possoib9 q̄ bonoꝝ possessiones olim fuert utiles s̄ hodie sūt
inutiles p̄ter q̄ in q̄nqꝫ casib9 p̄mus q̄n uiuo testatore postum9
p̄teritus decessit q̄ uideat̄ testamentū ruptū iuris potestate
tū in tali casu heres ip̄s ex illo testamento petit bonoꝝ possiōe
ut· ff· de in iust· rup· l· postum9· ——— 2us casus e
in· e· t· l· filio 3us inst· qui· mo· testa· in fir·
§ ii 4tus ff· de bono· possess· sc̄dm· tabu· l· ex q̄ssimū § ii et
C· de inoffic· testa· l· filius

Bonoꝝ possio ex testamento militis in milicia decedentis
nō ex testamento militis in milicia decedentis nō dat̄ p̄ si ut auo
ut p auo ut ex9 ꝯt tabulas ut C· de testa· mi· l· milites· et l·
hec quedam·

Bonoꝝ possessor dr̄ i e qui de iure p̄torio alteri succedit
et est dr̄na int̄ ipm et herede ut sup̄ dictū est

Boni fidei possessor ē qui credit se iuste aliquā re dtinē
Sz male fidei possessor ē qui scit in iuste se re aliq̄ possidē

Boni fidei emptor dr̄ qui ignorat̄ rem alienā esse ut putat̄
venditore hr̄e ius vendendi sz esse p̄curatore ut tutore
ut in· l· bone fidei· ff· de· x· sig·

Bonoꝝ appellatio q̄ ciuilis ē aut nalis nalit̄ dicit̄ eo q̄
beant, i· beatos faciūt Nā beare ē p̄desse et q̄ p̄dest beat

etia in bonis enumabit si q̄d ē in actionib⁹ petitionib⁹ ut persecutionib⁹ ut l. bonorum appellatio ff. de verborum sig.

Bona ciuitatis abusiue publica dicta sunt sola enim publica sunt que populi romani sunt. ff. de verborum sig. l. bona ciuitatis.

Bos cornupeta ē qui facile cornu petit. i. cornib⁹ pugnat

Boues non continentur sub appellatione iumentorum sed pecorum ut armentorum ff. de verborum sig. l. boues unde si lego armentum continet boues ff. de le. iii. l. sinus § armento sed si lego iumentum boues non continentur l. legatis § iumentis et de hoc ff. de edili. edic. l. ediles.

Barriles dicuntur vasa sicut in alpib⁹ solet haberi

Balb⁹ a balbando dictus est bulbutiens ut titubans qui verba non exprimit ut explicat sed frangit, sed blesus ē qui litteras in perfecte profert

Breuis nota Johes cal in commento suo super decre suo cum dilecta de causa poss. et prie et Jo. an. de testa. c. i. li. vi

Brutus dr̄ quasi obrutus quod sensu caret et ē sine ratione et prudentia Ysidori et in brutire i. infatuari

Burrus ē garrulus qui ceteros omnes loquacitate non sensu superat 2 ysidori

Bubal⁹ est magn⁹ et siluestris bos sed bucul⁹ est paruus // bos

Bulla est sigillum papale ut litteram quam dat papa ut ornamentum regale

Brocardum ē dictum opiniosum et materiam brocardica que est contrariarum opinionum rationib⁹ inuoluta

Bolida ut bolidis est massa plumbi quam mittunt naute ad mare ad explorandam profunditatem eius vnde per bolidam plumbi dicitur massam strad. et quod naute solent maris explorare profund.

Caducum legatum ē 2 dicto in sua. C. de cadu. tollen. quod defecit post mortem testatoris quacumque ratione et que quib⁹dam modis et rationib⁹ iniquis olim legata fiebant quamquam caduca in loco post Rubrica de cadu. toll.

Et dicunt quasi caducum et vere caducum et legatum pro non scriptum

In legatis p no scripto e qn legat alicui dapnato in metallum
ul no existi in reru na puta no nato qi caducu e q in no oio
cadit Iz vo caducu dr qn legatari9 vivit pt9 morte testa-
toris et supuenit ei q dco ... q efficit incapax legati
Iz in alio casu legat illi qui est in reru na s morit ante
morte testatoris —

Calatrop9 eqnus e qui solz calefacere

Calculator [2] cpo vsus dr acalculis .i. lapillis minutis
quos antiqui in manib9 habuerut cponedo nueros

Calliditas e dolus adhibitus tacedo ut no / ff de do
ma .l. i. in .g. / et in callid9 .i. fallax

Caligat9 .i. obstinat9 ut inferius In calligat9 miles dr q
habz ocreas ferreas ul caligas de coreo s / 2 gemin. m.l.
a caligato e denup

Calamitas e infelicitas ul miseria q evacuat oi bono ul
pena ul labor inmens9

Calupnia [2] h° ispta e cu quis excita fra in iuste
agit ul respit / ff ad sena. cpl. tpi. l. i. g. calupniad / ut
sit calupnia e petio iniusta excitata fra in iudicio facta
et iuste petitionis in iusta ruptio ul - fa crims imposio

Calupniator est qui scient alicui fla crim impont
rquandi actoe ut / 2 vs / calupniator acalupmando .i.
frustrado ul decipiedo dict9 e et qui sit calupniose accu
sat dz offo et bns puat et inexiliu d portari / .c. i. de
calup —

Calupniar / 2 azo ispi. e decalup. e fla crima scient
intetare ul impone seu appone et eo qa quis no pbavit
crime calupniai in 2 aquos s tn q tlis no sit calupniat9
pt2 ij q. iij s nond ij / ubi dr calupnia e fla crima intende
prevaricare vo e crima absconde Tergiversari inmunisse e ab
accusatione desiste s no ut qui no pbat qd intedit ptin9
calupniai vide et est tex / in .l. i. ff. ad sen. cpl. tpi. /

Cancellarius non accipitur a cancellando nam cancellare est lineam ducere
vel litteram vel scripturam quam dampnatur cum linea per medium ducta dicitur cancellare et inde dicitur cancellarius cuius officium est scriptoris et rursa imperatorum
et mandata inspicere et mala scripta cancellare et bona scripta cum signaculo suo signare et inde vel archicancellarius qui princeps cancellarie quia cancellare est trahere lineam per medium ducta dampnare sed
subputare est trahere punctis sibi dampnandum
Canonica est ius percipiendi fructus prebende seu redditus / et relatum
de preben
Canon inuna sine est illud quod in consilio generali vel prouinciali statutum est extra capitulo / et .j. de consti. In alia sine videtur esse id quod ab emphiteota de re emphiteotica soluitur et ita ut primi / ab azo
pia C de iure emphi. l. an eo hoc contractu / ut sit dicitur quod soluitur
pro pedagio vel vectigali / ut ff de publi et vecti
Canon largicionalium tytulorum est summa tributi et prestatio de regulam prestatione a prouincialibus fisco et dicitur tytuli quia specialibus
tytulis id est literis huiusmodi vectigalibus leguntur ut / C de iure fisci l. penul.
et C de anno et tribu l. iij. et C de cano. largiti. tytu. l. i. li. x. Azo
Canon frumentarius urbis rome est certus numerus mensurarum frumenti
qui singulis annis mittebatur rome / ut C e t l j et ij li. xi quod
est etiam de oleo et quia hoc non licebat alicui beneficium vel indulgentiam aut priuilegium impetrare et impetratum non valuit ut ibidem
Canonum etiam quidam est late sententie quidam ferende sententie et
primus exprimit sit innodatus vel eo ipso / 2. primum innodetur / 2.
glosa in c. grauis. de het. li. vj. / Item canon habet sub se quatuor
species / xxxv q ij si quis dogma / et non quin ipsa vult condere canones episcopus potest contradicere quod non conueniat constitutionibus eorum
di. iiij. erit autem lex et c. si. ubi glo. in vo. iudicetur. quaeritur an
summa ipso facto preualeat sententie episcoporum
Canonica mortis est quod in infirmitate citatio cum tribus citacionibus vel una per
emptoria que tres contineat de quo in c. constitutionem de sen ex li. vj.

Caloe nanudie factum p infecto dr hi l qcung caloe ff de reg iuris Vn otracts calore naudie mits no valz qr qrioy eadz e distina sz dicta inioro no obligat qrtoy etc notu caloe naudie qmissu no obligat q pm rib mt dudu d' qu giuga. — Item gao pupils cu libi signo l'o

Capto i. decepto Vn captosu et e deceptoiis ul dolosu de officio delegat c. si duo li vj. q. j.

Capto seu capio ca motis Vz azo e qn p morte alicus occasio capiedi aduemat dcu exceptis hijs capiedi figuis et caus q certis et ppys noibus nuncupant ut hereditas legatu et fidei gmissu qz sz talis capto ut capio no uadit in natuaz acceptiois hereditats legati ul fidei qmissi ecst capto ca motis Vz azo in sua de dona. — ca mor. C. e cu post morte aliius aliquid dat alicui ca gdicois implende ul aq pueit ad aq motis occasioe n' tn aquo certo tinslacois ul acceptois noie nuncupat Vt gra fundu tibi qmissi ut ticio dares cu tu pts motez mea no hres fundu dac ticio dedisti pcio qui forte e heres tue pcs ca motis capit cu cu funds ei donet ca motis qr donatu meru obtinet volutate. i. libealitate et no emptu ul gdonatu et de captoe dctm eat s armona

Capitacio ciuiliu censb9 exemda capitacio. i. census capits Vn dicebant cives romani p excellencia exempti et q da orientales pumcie C de capita ciui — l. vnica li xi quida tn dicut q loquit i. a lex implebe cobz urbis capicose phor q dicit exoc

Capita censire. i. qui dat censu p capite C. de colo. tarcii l. vnica. li' ej

Capitalis inimicus quis dicat Iude q mle. licet aut. ff. de arbi et. q. legis ze. s. ij. ff. de testa. dar. mj. l. j. s. si quis dicat. ff. de quest.

Capitulu vno e locus ubi res capitulares firmat 2o pt ltoz 3o pigt dismicoz ut ille liber hz tot capla 4to cria

pro congregationem militum et nota ff. de capi. an. in c. capitulum de rest.
Capitis diminucio est status commutacio et qui liber efficiatur servus
et est triplex scilicet maxima media et minima. Minima capitis di-
minucio est cum quis nec civitate in qua moratur nec libertate amittit
sed tamen patitur quod se status commutacionem vel minoracionem circa familiam ut
qui iuris sui est alieno iuri incipit esse subiectus velut per arroga-
cionem potestatem et debet intelligi predicta de sponte cum permutat status hominis
facto eius interveniente vel ingredienda vel emancipando vel arro-
gando seu adoptando vel eciam innovando ex consuetudine. Unde
licet per alios motus mutetur eius status quia sui iuris est factus non
tamen ideo capite diminutus est. Media capitis diminucio est cum
salva libertate civitatis amittitur ut cum quis deportatur in insulam seu
relegatur in exilium perpetuum. Maxima capitis diminucio
est cum civitas amittitur nec libertas retinetur ut cum quis deportatur
ad insulam et servus efficiatur aut in metallum dampnatur hoc est
damnatur in opus metalli vel si maior xx annis patitur se vendi ad
precium participandum vel si incautissime in servitutem ex consuetudine re-
vocetur pena autem dampnandi in metallum hodie locum non habet. Et
nota quod hic status, secundum azo, ponitur permutatur vel libertate vel civitate tamen
vel prima potestate tria enim sunt que habet homo scilicet civitas libertas et
familia et secundum hec tria triplex est capitis diminucio
Capsarii dicuntur qui in balneis vestimenta suscipiunt custodienda
vel alii sunt illi qui portant aliis libros ad scolas
Carbonianum unde sunt bonorum possessio carboniana. Unde secundum
azo dicitur a carbonio inventore vel auctore et datur soli nato et
non nascituro in quo dicit ab edicto debere in possessionem mittendo
quod subveniet nascituro
Capitalia iudicia sunt quibus caput auffertur morte vel ~~aquatio~~
exilio morte scilicet naturali vel morte civili per exilium quia exilium bannicio
deportacio mors civilis reputatur
Cartularii iudices dicebantur olim illi qui ab imperatore
habebant potestatem iudicandi et illos solum qui coram eis elige-
bant litigatores et poterant eligere sine consensu superiorum iudicium

ſic tradit ut in . c . ff . de mdi . l . j .
Cartanel instrumentu ſeu ſcriptu de ſla ut ſtm bn quorūdam
morie ut no in c in memoria di xxx in q vi ſla
Cartophilarius d armarius ul loc in quo carte ſeruant et
acarta i instrumentu ul ſcriptura et philaxe cuſtodia qd notat
in c . j . de ſpbaci . et ex . di . c . ij . ubi glo .
Carboni appellacōe no uenit materia ſz lignu ff d uer ſig l .
carboni ubi appellacōe materiati no cotinet mā ut appellacōe
librorum no ɔtinet carte ff de lega iij l . librorum § . q̄ tn / nt eq
appellacōe materie ɔtinet materiatu l ſinus . e t . et ſic appellacōe car-
boni no ɔtinet ligna etiā adcoquendum ul calefaciendum q no ſut
carbones ut in q . legis carboni palle .
Capelle ſūt quedam mg ſtructe ɔpo et dicut q cellule quarum
Caſtell9 cm alber ul caſtelliu cm alios ut ſpe dz recepta
culum qd aquam publica ſuſcipit q ducit ad aliqd ſpeciū irrigandum
ut . j . de int dicto de aqua ecaſtello ducenda
Cathedra eſt nomen grecum . cm hu et ponitur ꝑ excelſa ſede iudicis
preſidentis et dz acathos i ſedes et edra ſponda q ſpondata ſe
des et ponitur etiā ꝑ ſede doctoris . cm q inde diuu deſcripsit q
allegat greciſmu rex ſolius doctor cathedra iudexque tribunal
Cathedraticum eſt qd ſoluit annuatim epo adeius ſue dyoceſis
inſignum ſubiectionis ul obedie ul etiā preſtacionis i . duorum ſolidorum
ut x q iij planut et de offi ordi ɔquerente et dr cathedraticum
q ſoluit a pecunia ad honore kathedre epiſcopalis et no
dz exigi ultra aliquid modicum cm x q iij nt nullus p q colligitur q ſic
pturetis ꝑ ſpecto in quantitate quadratici deceſſit c olim ſed totaliter
no preſcribi q ſoluat cm nota iohis xxvj q vij quieq et
archi c j de ſpben . l . vj ubi gt allegat goff . et hug . xvj
q ij imprimis alio noie etiā nōt ſinodaticum q frequenter in ſinodo
ſoluitur
Cardinales dicti ſut acardine q ſic hoſtiu regit acardie
ſic ꝑ eos regitur eccia ut ex di ſacroſancta roma . eccia dicuntur etiā quaſi
cardinales i . principales q ꝑ eos dz officiū memria regi
Caracter ſpūalis eſt ſignaculum quoddam quo aliud inſignitur

ut ordinandum aliquem fine fiat caracter imprimitur denario ad usum
signatur cum/ et militis caracter imprimitur qui ad militiam deputati
Homo autem fidelis ad duo deputatur scilicet ad fruitionem glorie et ad hoc
imprimitur signaculo gratie/ apocalipsis vii nolite nocere terre et mari quousque
signemus etc secundo anima fidelis deputatur ad recipiendum vel tradendum
alijs que pertinent ad cultum dei et ad hoc imprimitur caracter
sacramentali
Carena dicitur carentia hominum vel abstinencie/ Ita per quadraginta dies
iciunat in pane et aqua et includuntur in aliquo loco secreto
iuxta ecclesiam ubi non habent conversacionem hominum/ ut in c. carnaliter de
actu ubi etc. et plene etc. hostiensis in c. ii. de peni. dist.
Carnificale est carnes facere/ Item carnifex qui carnem facit et
vendit de appellatione significatione eciam homicide solet dici carnifi
ces ut notatur/ Inde de ver et ho. de magistris.
Cathezizare est imbuere docere seu instruere vel benedicere
Cathecuminus dicitur instructus in fide vel qui baptizari promittit
medio tempore simbolum dei discens/ lxxviii di et c.
quis imita
Castrameto aris. i. pono figo vel divido castra
Caucio est generale nomen omni securitatis quocies quis
securus redditur de eo quod sibi promittitur et dividitur in multas species
quia alia est caucio ypotecaria vel cyrographaria et potest dici satis
daciones etiam caucio dicitur carta in qua scribitur computacio ut luce
evangelium accipe caucionem etc. Item caucio privata cum teste nota
ta/ hoc ius est nacta quod caucio publice facta etc.
Caucio rati danda est a demandato dubitatur/ c. de procura
l. i. et in c. a. m. frances. de statu. mo. et dicitur illa
securitas que requiritur a procuratore actoris pro domino suo nomine agit
quod ratum habebit omne id quod in iudicio per ipsum factum habuit Item
cavere de rato vel satis dare a procuratore actoris promittere velle
prosequerare usque ad finem litis
Caucio fideiussoria est qui intervenit fideiussor principali
obligacione et dicitur satis daco et hec fiet multe ut de lite
prosequenda iudicato solvi iudicatum solui et de rato.

Cautio fidei promissione interveniente dicitur que fit per fidem prestitam sive solempnitate iuramenti et

Cautio iuratoria est cum promisso firmatur iuramento et cum iuro persolvere me debere aliquid vel impleturum promitto

Cautio nudo pacto est cum aliquis fidem tantam habet de me ut contentus sit nuda promissione mea et hec species dicitur pollicitatio vel pollicita quedam. Habet vero et species dicitur satisdatio et potest dici satisfactio. Satisdatio species est cum duo presentes (?) duas stipulationes subeant forma verborum inter se contraunt et mutuo tradunt et potest proprie loquendo nominare pollicitatio vel satisdatio cautele

Cautio pigneratitia sive ypothecaria est cum pignus traditur vel ypotheca supponitur et dicitur satisdatio

Cautio de evictione dicitur quando securitas prestanda est vel prestita a venditore ut si forte emptor a venditore petit ea conditione ut si evincatur vendit et restituat estimationem rei in duplum vel in simplum prout inter eos prius conventum est

Cautiones etiam alie multe possunt esse species prout ad diversas materias applicantur ut in summa in titulo libel. et de pign. et ubi prosequitur quasdam alias species cautionum

Cautio de dampno infecto est que prestatur cum tua domus ruinosa ruinam minatur domui mee vel etiam prestatur cum quosdam tuo timeo quod aliquis mihi impedire tuo enim agere ut prestat mihi cautionem ne me offendat

Cautio de opere moliendo est qua prestat ille qui tibi minatur opus novum scilicet quod ipsum opus demoliatur si constiterit eum iniuste edifficasse

Cautio de usufructu in qua de duobus cavetur scilicet quod usufructuarius re non male utatur et quod etiam usufructu finito restituat quod ex re ipsa super extat

Cautio qua heres cavet ipsi legatario est cum heres dat fideiussores legatario de legato prestando

Cautio qua legatarius cavet heredi est illa quam legatarius

patris dat heredi ut p falsidia loco h3 q amplius noie legati recipit q ro legis falcidie pati id heredi restituat

Cape e ita accipe q id qd capis tuu fiat tn aliud e cape q accipe qr cape est tu effectu qd sendr remanserit co no videt quis cape q eo eis restitut9 s accipe potes q eio eit tuu accipiedo ff de uer sig. l. aliud e cape

Cauco arrogator e qua arrogato stipla fuo publico q restituat arrogato que abeo habuit ut eis adquos puetura erit et q dabit sibi qrtaz pte debonis pus s eu pne ta incipauit ut exheredita ueit

Cauco qua cauet ei cui restituco fieri d3 e p q rogatus restitue bona alicuis s pne libeis decessit q post mortez dehereditate extab rogit caue illi cui d3 fieri restituco q fuabit ei qrtaz pte

Cauillaco e q abemdent ueris tu sptur ademdent fla p qdda verf m noluet ul sophistica c venerabilis de iudi et est na cauillacois ut aueris ad fla ducat ff de v gu iur. ea e na/curiosi debys q no multu expedimt sepe disceptat c abbate sane ad s. de re iudi. li. vi qd tn facied no e C de epis tm. l. nemo de renuntia. c. p. li. vi et de here. c. ij. e. li

Cautela diminutiui e acautoe et tn q̄ndoq3 sup habudancia importat ut cu d3 habudas cautela no nos C de testa. l. testa metu in fine tn cautelosis. i. plenus cautelis

Canonica porco e porco acanone deputata ecce parochiali de lectis a parochiano defuncto illi ecce ubi eligit sepulturam ad s3 alibi q tn parochiali ecca elegit sepultura3 et e 2 varias gsuetudines plus ul min9 na alicui medietas alicubi 3a alicubi qrta dat de sepul. c. certificari

Cathonus e flagellu ex min glis factis in modu scobe ct cli utut religiosi in capitul dumo dant disciplinas

Causa dr acasu quo venit et e ma et origo negocij ne du disputacoms examine patefacta que du ppomt

ca est dum disputat iudicium dum diffinit iusticia / c. for. 9 de v. s.
sig. / etiam ca est res iudicada posita cum impositione certarum pna
rum scilicet actoris rei iudicis et testis et pt dici ca-sa .. que capitalit
ter ut pt hom volunt / 27 q. in. c. for. 9 pallis / et est quedam
spiritualis ut spiritualis ut annexa spirituali ut que fit de iure pa
tronatus / c. quanto de iudi. et quedam civilis cum agit pro rei ven
dicatione in causa pecuniaria / quedam criminalis ut cum agit directe
de crimine. Item cause criminales dicunt in quibus agit ad vindictam
publicam ad penam et ideo etiam dicitur agi quandoque criminaliter qui agitur ad vindictam
publicam / quandoque dicitur agi civiliter / cum agitur ad penam pro modum inqui
sitionis denunciationis vel admitter esse partis privatam accusationis que
mixta ut cum agitur de crimine civiliter ut de adulterio ad separationem
thori in hiis tribus ultimis casibus iuratur de calumpnia in primo non
iuratur de calumpnia sed de veritate dicendo et secundum antiqua iura sed
hodie iuratur simul de calumpnia et veritate / c. i § fina. de iura
me. calup. li. vi.

Causa minima est duorum aureorum alibi decem aureorum vel
quinquaginta aureorum. vel dicitur que non sufficit ad sumptus iudiciales
ut in auth. de app. coll. iiii.

Cause favorabiles sunt quatuor scilicet de libertate matrimonio dote.
et testamento / de re iudi. c. duobus

Causa aut argumento scilicet naturalis ratio constat a probatione testium vel
tabularum et instrumentorum / de veris probationibus forum / facit etiam probationem
confessio 27 q. ibid. de ca. not. parum intele dudum de sepult. sup
vo. causis et ff. an m. c. cum delicti de accusa. Et dicitur causa
et actio. Item causa dicitur negotium vel contractus ex quo quis movetur ad
petendum vel litigandum, ut est vendicio vel locatio rei ex qua oritur
obligatio et est causa proxima obligationis que obligatio parit actionem
cum obligatio mater sit actionis. Et est duplex causa scilicet proxima et remota
que dicuntur in actione reali et personali. Item in personali causa
proxima est ipsa obligatio sed causa remota est ipsum factum et
in personali non sufficit exprimere causam proximam dicendo ago contra te
quod obligatus mihi es sed oportet exprimere causam remotam dicendo conveniо
te quod mutuavi tibi decem. In reali causa proxima est dominium sed re

est ista nota est ista ex qua consequitur quis dominium et non est nire ex
pme remota dd. ago q te qz emi domum a petro si sufficiat ex
pme proxima dd. ago q te qz fuit dns domus illius uxor nota l. p. g.
et doc in c. dilecti filii de iudi. de diversis speciebus causarum
habet ar. q. i. in pria et causarum tres species sunt in c. pueneri
tra circa fi. qui filii sint legitti.
Cedendarum accionum beneficium est per quod populares sunt fideiussores
et alii qui obligati sunt in una obligacione sibi cedi in alia qz
fideiussores et alios per quibus sunt obligati aliorum nisi cedat
eis sunt recusare solucionem ut insti. de fideiussoribus §. si plures aut et ff.
de solu. l. sicut ... §. fi. unde de h° in spe. t. de renunci. §.
sinitis h. postremo dd. et de beneficiis et aliis prerogativis eiusdem
in §. par. u. an. h. et no. et infra in vo renunciacio
Capella dicitur q est matri ecclesie parrochiali subiecta et que
illas monachi sunt hre not. de preben. c. de monachis. + Ita in
preiudicium ecclesie matricis ecclesie construi non pt. c. i. de no. ope.
nunci.
Ceda est carta pr cedula
Cedere bonis est ab inmissitate bonorum suorum recedere et eis
ab renunciare veluti cum aliquis debitis oneratus ut pluribus
obligatus e non habens unde soluat ut satis faciat omnibus creditoribus
abrenunciat bonis suis cedens illis et cedens bonis non liberatur
cum accionibus obligacione l. qui bonis et ... §. ff. de cess.
bo. l. ... q. contra ... tenuerit et no. et in l. ubicumque ff. de fide-
iussori. Item debitor fisci — rei publice volens cedere bonis
non audietur ar. bar. in l. ... qui ff. de cessi. bo. licet le-
tura de cessio. bo. ... uideatur tenere oppositum
et beneficio cessionis renunciare non pt. ar. bar. in l. alia §. elegant
ff. solu. mat. licet tamen uideatur tenere contrarium in l. i. C. q bo.
cedere possunt et bonis cedere non tantum in iure sed eciam extra ius
pt et sufficiat primum ut per eplas id declarare e lex final
ff. de cessio. bo.
Cedere accionem est ius accionis in competentibus malum transferre in

ipm qui in locum meum pone ita ut dictam actionem adversus eos qui ius intemptare poterat ut illis actionem uti possit ¶ Ita cedere potest quilibet qui ius habet intra qualitatem a fictum habet et innecesse iure proprio et quod proprie introductum est / de aler in inter. ¶ de pact. l. si quis in conscribendo / de foro competenti diligenti / de regula — ad apostolicam

¶ Cede diem est incipere diem debiti ut si in. per missis certum si tertius festis fuit episcopus vel compuli vel si navis ex papa veniet ad hec contractus expulerit tunc dicitur dies obligationis cedere vel cede die debiti est pertinet incipere debes si venire die debiti est pertinet posse pati ut si debeas in centum in festo ¶ Johannis baptiste adveniente tunc festo dicitur venire dies debiti

¶ Celicole dicuntur illi qui celum vel planetas celi i. solem lunam et stellas que deum colunt et hii licet christiani sint vel non tamen non sunt tenendi in plena veneratione christianorum sed inter ceteros hereticorum penas pati dicuntur contra leges / ut C. de iudeis et celicolis. l. celicolarum et que proxima

¶ Cella acelando i. occultando dicitur patet quod in privilegium de verborum significatione in sexto —

¶ Celebs is dicitur ipse qui non vult contrahere matrimonium et hoc contra ra forte obstaty dicebat quod sine matrimonio et sine liberis erat et illi alium nomine poterat in morte donare que hodie per leges corrigitur ut patet. C. de infirmandis pe. / ——— dicitur a celebs qui celo beatus quod illis contra corporum est specialia sunt lumina in celo que absque connubiis sunt hinc dicitur celibatus i. status vel modus permanendi vel vivendi sine coniugio hinc sunt dicunt theologi celebatus Johannis non preferebat coniugio abrahe hoc est virginitatis vel castitas

¶ Cemetarii dicuntur operatores murorum qui etiam dicuntur latomi a lapis et thomos i. diviso

¶ Cenaculum est locus aptus ad comedendum vel cenandum quo quis magis de die quam de nocte solet eisdem causa refugere

¶ Cenothaphium est inane sepulchrum i. monumentum sine corpore quod constat ad memoriam defuncti

¶ Cenobium dicitur aceno i. quia quod ibi omnia dicuntur esse communia C. cum dilectus de sive / —

Censeri .i. iudicare iudicium consuetudine vel proprie ut in c. j de const.
ff. pben. ubi g. et in l. censeri ff. de v. sig. etiam censeri
est in tempus asscribi. C. In qui. cau. pig. ta. g. l. j. In
nomine censores suscepto est predia etiam dicit censeri qr censum prebet
Censores accensi eris .i. pecunie sunt dicti qr census eris sol
lut. cum enim augustus esset census in urbe romana adeo ut compiles
non sufficeret constituti sunt censores et sic censoris nomen In hadustu
est qr senatus aliquid censuisse dicimus vel censeo ff. de ver.
sig. et sic etiam censores romanos privatores dicimus
censite dicuntur qui censentur .i. censum prebent inde sunt de ag
ricole et j. colonus
Census est quedam pensio que de proventibus ecclesie solvitur episcopo ut
x q iij questio mea. Vn ecclesia censum prestans censualis dicitur
c. cum clericali de cens. Ita preterea sit probato subiectionis c. omnis
anima e. t. ad quam census prestat iudicium prestite libertatis ad quam propter
protectionis c. recepimus de privile. Vn census impositus non
ff probat exceptionem qr consuetudo [illegible] imponi et admittitur non
impositus postea denovo imponi non potest c. iiij e. t. et census tributum
et pensio publica idem sunt ut C. In qui. cau. pig. ta. contra. l. i
et C. si. [illegible] pub. pen. l. i. in fi. et census idem est
q pensio ut supra
Censito est qui capit [illegible] collectam coloni et pignoris
iure vendit predium si census non solvitur ut ff. de cens. l. for
§ illa et l. cum possessor § [illegible] pentima
Censatio est iuris et actionis translatio vel spontanea vel coactio
dicitur c. super hoc et c. inportuna [illegible] pcessione iura et
actiones in eum cui cessit transferuntur qr sic in vendicione et quolibet
c. alienationis rei corporalis necessaria est traditio quantum ad dominium
translationem ita in translatione rei incorporalis .i. iuris et actionis
necessaria cessio que reputatur pro traditione Iii cessione 2 [illegible] b. li.
ethi [illegible] est rei cessio sic et id. Cedo iure — [illegible]

quitatis Ita cedē dicim9 qi concedē .i. que ppria sut na aliena
no ɔcedim9 ß bn̄ ɔ̄ sitium9 Cedē em ppie dr̄ qui cū necitate
alteri ɔsentit ut cicero cessit emilisse aucta dcci .l. poci9 paruit
Et no q̄ cessio acc̄om ppriē simulata ex tbz q nol ɔ̄ m .l. ult
et pe c mand. ——— et .c. si de ahe iudi mu cau fac.
Itaq e nond q̄ instrumātis cessiois dr̄ q cedes ei cui ce-
dit ɔstituit pcuratore in re sua / adiuug euidencia sned
si tu hās ɔmmutio ut alit tōbaxisti tibi ɔpetit ɔ̄ eū
accō dircta et psonalis q̄ cū eo in tua p̄na ɔtraxisti
tibi eciā ɔpetit accō utilis qua utilit et ī effectu debitu
ipm tamq̄ rem tuā pseqris sic at in mea et accō ɔ̄ debitorē
tuū ex ca vendicōis ut ex alia ɔmissis trāsfert in me
utilis accō qua uti possū ad ipm debitu tuū tamq̄
meū exeqndo dircta uō et psonal ɔ̄manet apud te ī ciate
pressoz no potuit ppriā enā si uel adeo em tibi adheret
ff pscrip. l. iij. / et sic pz q̄ in dircta accōe et psonali sim p
curato tuus q̄ alit no poterā uti licet em dircta non
possit cedi sic tn̄ mādari ei9 exccū Et no q̄ ppo sūt p
que epūs sic cedendi licēciā postulaē sz ɔsta cinimb de
bilitas copis defect9 ſcie malicie plebis ɔue scandalū et
irregulacitas psone / Decreuimi cū pdez. Vn / sine debilitas
defectus plebs mala cogit / Cedē plātū sit addas scandala scim / Adde pdictis si quis sit irregtaris
Va Cedē plānū sit addas scandala scim adde pdictis si quis
sit irregulais ~~ca~~
Responaū dr̄ ille cui q̄ trāssfsa ē obligato ut nome et dz
cerciorare debitorē q̄ nome eius in ipm trāsfsū sit no
tificādo et ondo instrumētū et legēdo et copiā si velit hre
dando / ut in .l. noni C q res pig. ob. pnt / alias alteri poss reddē
debitū no credes se obligatū responaū / .l. i. §. i. ff. de no.
ope. nunc: ——— et .l. i. ff. de act. et ob. pbar.
Censura ecclesiastica est interdictū suspensio ut excomunicacio
de p̄. sig. c. qrenti /

Cerimonia est ritus purificandi dicuntur enim cerimonie purifica-
cia et solempnitates iudeorum que certis operiebantur et in veteri
testamento peccata purgabant

Cerimonialia precepta sunt que ad cultum dei pertinent

Cenodoxia est vana vel mundi gloria

Centenarii dicuntur duces vel magistri centum militum quorum potestas
dicitur centena idem centurio

Certi condicio competit ex omni obligacione ex qua aliquod certum
et determinatum petitur sive ex contractu sive ex quasi contractu sive legati sive
pro nomine sive hereditario obligetur et in libello non procedit certi condicio
generalis quia non instruitur adversarius an debeat cedere an lite credere ut
dicitur te queremo quia certum michi teneris et paratus est esse certus
ff de peticione l. ij ff arbitr. ff de arbi. l. si sub vno § si in
duos ff tutor de testamento tute l. tutor meritus et l. duo sunt
tres ut tenet ubertus de bobio 2 q. m. c. j. de peticione l. vj. Sed
utrum sint due certe condiciones una generalis et alia specialis et una
tantum. Sed bal. et modernus tenet quod sit tantum una certi condicio generalis. In
oppositum tamen quidam dicunt quod sint due certi condiciones una generalis in omni
contractu ubi certum petitur alia specialis in contractu mutui et licet
nulla lex manifeste hoc dicat sed tamen elici potest insti. quibus
mo. re. contr. obli. § j et ff. ubi ex eo contractu sed mutui nascitur
certi condicio quia sed non eo demonstrat specialiter in mutuo etiam in
ff. licet solum una bonorum possessio nominetur quidam tamen dicunt tamen due
una generalis et alia specialis possunt esse probari ex rubrica ff de re.
cre. et si cer. peta. et de condic. quia tria partes ubi in 2a tangitur
certi condicio specialis sed q. insti. § pe all. sed titulus q. m. l. certi
condicio in principio ff si cer. peta. et in l. j. in principio ff de tritica.
tamen contrarium notavit ut bartholomeus in l. j c qui admit. bo. poss.
sed Ratio quod bene datur aliqua bonorum possessio in generali sed nulla
generalis sit per directe datur et in genere nullum tamen reperitur et generale
quod in omnibus competit aliquibus vero de certi condicione

Cesones dicuntur pueri scissi ab utero matris

Cesar primo fuit nomen proprium Iulii imperatoris a quo omnes

impatores postea dicti sunt cesares
Ceterum not. in bal. in gnicto de c. vsu. decolla. cle. et inuent paulus in qinto c. nobis de iure pat. et p doc. in c. ii. ceterum de ress.
Cetera hec dico ut no. in l. si duo patroni §. si quis iurauerit ff de iureiur. . hz importare ut in contractu ea veniant que sunt de na. ipius contractus hec a. de ges. ve ne et p hoc insert doc q si in prothocollis alicuius notarij inueniantur hec v. et cetera qd intelligantur ea venisse in contractu ~~ut~~ que de na. sunt de ges. ve ne eius sunt et dicit bal q p v. m cetera nunquam intelligitur ut veniat promissio cum pena Re q2 pena dicitur accedere quod exstirpetur ab ipso contractu et non intelligitur veniam nisi expresse appareat ar. tu. explicit q notantur in l. stipulandum ff de verbo. ob. et l. ij. C. ad l. cor. de fal. / Si tamen 2o bal contractus actus acceptus ad plenum papietas et in ipso reperiatur v. m et cetera tunc et bene poss appoi pena in hoc contractu et hoc apparet omnia illa ut ad plenum papietas dictat ipsum contractum all. na. / l. circa pte ff deu. obli.
Circumcatores dicuntur qui circueunt ut circuidant patrias a nundinis ad nundinas deferentes res venales et dicuntur alio noie circumcatores
Circumferaminus 2o ysi. li. xo. di qui admodum rote circumferuntur
Circumducere litteram est ~~.~~ ea circumducta linea dampnare
Cirographum est cum duo paciscentes duas scripturas subeadem forma inter se conficiunt et mutuo sibi tradunt ut dicit inscriptum sub illa littera in qua debitor confitetur se creditori esse obligatum et cirographa dicta veniunt nomine suie corpus venisse vide l. filij fam. §. eum qui cirographum ff delega. i.
Cimiterium est locus solemniter p epm benedictus / de cons. di. j nemo et dicitur a cimos q. est dulce et steron statio qui ~~dur~~ dulcis statio xviij q. j
Circumstantia alicuius loci intelligitur p xxx.a pedes ut dicit ff de iniur. l. ita apud lib. §. quicunque
Citacio est in jus vocacio ut cum quis de aliquo conqueritur et

qrimonia sua coram iudice deposita iudex emisso citatois edicto ad eius instantia uocat ul citat illud ad se mi[?] age depdeat q̄ qquestus est Ita citaco dz fieri pte petente et ad instantia ptis alteri9 no valz / l. sperandi. §. et siquide / ff de iudi. et in l. ad peremptoriu ff de iudi. / Si vero in edicto iudex ul ptor adiciat hanc clausulam si in die ppto no veneris qu[?] gtinuax gdep nabaris ut rputaberis tunc edictum olim dicebatur pemptoriu hoc al[?] pp[?] suffit q[?] dicatur citam9 tte[?] pemptorie Ita citacio legittima dz fieri tb9 edict ut vno pemptois ptib9 ...no i c. ca[?] qz de do. et gtu. Et a quadruplex mod9 citadi 1m[?] gvil de mote laude sptimus primum ad ... citatorijs 2[?] p pcone 3[?] p edictum / de de iudi. .4. ... fit qouic[?] dispoe / Itm queda citaco fit admonicoz iudicis / c. gsuluit de off. dele. / Itm q[?] valis queda realis ul actual ducedo ad iudicia Et sut tres actus citacois primus e impositio cu iudex i poit nuncio ut citet reus 2[?] manifestaco cu nuci9 denunciat citato ut ueniat 3[?] relacio cu nunci9 refert iudici tte[?] in illo loco citasse Addit est q[?]rt9 sz gparacio citati et qz citat9 tenea gparere et si no gparerat mulcte Ro p doc / in c. ptea de dila Et eciam de hys actib9 / in c. si deferys p doc. et olim ultra duas dietas poterat quis citari ex sua dyocesim / de resp. c. no nisi hodie aut no ultra vnam dietam / c. statutum §. nullus de rescp. li. vi. m. g. olim dicebam9

C. Et 2m[?] nmo expo pgtinuo et a hoc nond ptestatib9 de ponetib9 p tte[?] dicto / ut c. dilcts de fi. instru.

C. Ciuitas di qi ciuiu vnitas et muroz ambitu ... sen.

Al[?]. vj[?]. eo. — si ciuitas suis appoe ecia gphndu burgi ff de v. sig. l. ij. / Itm ciuitatis appoa gphndut mille passu amuro ciuitas ut ff de v. sig. l. mille et. ff. de pe le. l. na q. §. si ita leget / Itm gphndut orti / ar ff de pe. l. pns. Sz ciuitatis noie no gphndi dyocesis n[?] ed et uocatur ciuitas ... eps / ut lxxx. di. in illis

C. Ciuile debitum qu fit / unde in c. si. de solucio. m. g. Ciuile

em quis ide est q urbanus et elegans C. l. unic. de fur.
Cisterna est locus in quo congregant aque pluuiales et
i collecte usui reseruant
Chiliarcha e princeps sup mille homines
Cilium e parua pellicula q dr lacrimale
Circa ptinet ad tpus s circum ptinet ad locum et creat ad
num Item circa est for restrictiue no aut ampliatiue ff l. ciui
lia poss. ff. de ghen. emp. q nonch e ex statutis et qd
circo operet intestes vide . bar in l. celsus ff de usucapi.
Clamis est vestis militum purpura regum stola sacerdotum toga
aduocatorum burg rusticorum ul custodum cuculla monachorum C. de — A nulli licet in fo
uestib olo et au li xi et C. A et C qui mil pos ucl no l. fi. — li xi
li xii put not azo in sua C de offi. pfec. pto.
Aput imperatorem erat in tripliti gradu q2 alij erant maiores
et hij vocabant illustres sic pfectus ptoris orientis et affrice
Item urbis romae [illegible] alij erant minores et hij vocabant
clarissimi puta psides alij medij et int illos erant specta
biles ut proconsules et pfectus egipti qui etiam dicunt augustales
Classis. i. nauis Jn classicus. i. nauis clasatorum q nauium ad bel
landum et qui tenet et volunt se huic ministerio deputare
dicebat in classicus C de classi. li xi.
Cliens dr ille cuius causam aduocatus tuet et defendit Jn cli
entulus diminutiuum et idem e qd ... s dr qi colens a col
lendis patronis
Cloaca dr locus concauus ubi sordes confluunt ex quocumque vili
loco de vijs et plateis ut ubi stercora recipiuntur alio noie la
trina
Clandestinum quicquid e desponsata propriorum parua ul nullis — Iur
solempnitate ut demonstracione non premissa sine sacerdotis bn
dictione occulte celebratio et sic etiam clandestina despo
sacio dr uno modo cum occulte et sine parua testium contrahitur ita ut
ex eius legittima probatio non appareat ut l ij de — clandes despon.
Alio modo cum sine solempnitatibus contrahitur ... q v alio et in c
cum inhibicio e t utrumque tn tz nisi impedimentum legittimum subsit

Clandestina electio di. que in cameris pocula quetacula fit vel ita q̄ canonica iure fe̾ secreta tenet

Clam possidere . i. occulte possidere

Clerica di. corona clericorum capsit(?) ut not. Joh. an. decu. et hinc de. c. decu.

Clerus grece est sors latine ut est hereditas . Sunt ergo dicti clerici quia de sorte domini sunt . xxi. di. cleros ubi ponit gradus omnium ministrorum et apostolorum de sancto ministerio et appellatione clericorum etiam intelliguntur monachi licet non eo ipso quod etiam sunt electi in sorte domini quod clericorum fit / ut xvi q. i duo sunt genera / et hoc maxime in causis favorabilibus si modiosis secus / ut not. in c. i. de immunitate eccl. / ubi etiam appellatione clerici non venit monachus quod ad pena spectat . Hinc clerimonia . i. hereditas divina

Coactio absoluta est cui resisti non potest cuiquis violenter trahitur ad aliquid faciendum quo casu quis omnino excusatur .... l. di. presbiteros / et . i. q. i. constat / Alia est coactio conditionalis que metu cruciatus ut aliquid quis mittat et illa si excusat a tanto non tamen a toto / c. sacris de his que vi metuve causa fit .... in gl. ubi attenuet . et idem gof. in summa et bar. brix. in sua summa di. v. ad eius ubi bene distinguit

Codex est quilibet liber qui continet in se diversos libros particulares vel liber qui continet diversa precepta imperatorum . Unde ante tempus domini Justiniani erant tres codices gregorianus hermogenianus et theodosianus et multe constitutiones extra illos vagantes per quas pene duo milia librorum et tricies centena milia versuum . Videns ergo Justinianus tanti legum multitudinem voluit certa hoc adhibere remedium salubre . Primo direxit animum suum ad imperiales constitutiones et de istis tribus codicibus et de extravagantes fecit per unum codicem quem suo felici nomine nuncupavit . Deinde direxit animum ad immensa veteris iuris volumina et de illis ... duobus pene milibus

librorum et trecentis centenis milibus versuum fecit fieri librum digestorum seu pandectorum que divisit in quinquaginta libros postea principibus et legum tironibus fecit librum mediocris erudicionis videlicet institucionis etc. qui pro ponte invenes ad altiora legum et prouincias pervenirent

Codicillus dicitur abauctus qui ob genus proprie institutit et est proprie nulla indigens sollempnitate solum testatoris voluntate qualiscumque prinicianoe expressa cuius beneficio subvenit voluntatibus defunctorum propter districtam sollempnitatem vel legalium ut innitate sollempnium vel sed aut codicillus fit inter testamentum sicut epla fit inter codicillorum forma codicilli dicitur codicis prius videlicet libelli in quibus cum aliquis impeditur aqua nimium ne faciat testamentum de rebus suis disponit in ultima voluntate et per azo in summa C de codicillis in hoc differt a testamento eo quod codicillis directa hereditas non dare non adimi potest ne confundatur ius testamentorum et codicillorum non in hiis potest hereditas scribi non contra heredi instituto potest adici non substitui in eis directe potest ex per fidei commisso ad maius hereditas directe relinquitur et plura alia que notat azo et ho. in summa t. de testam. et wil. in spe t. de instru. edicione § nisi

Coetanei qui sunt paris etatis dicuntur per hugwicionem

Cognacio legalis per ho est quedam proximitas proveniens ex adopcione

Cognacio autem spiritualis per eundem est quedam proximitas proveniens ex sacramenti dacione vel ad sacramentum recipiendum attencione vel amministracione et ex cognacione spirituali qua in baptismo contrahitur nove propinquitates nascuntur prima filiacio inter sacerdotem baptizantem et ipsum baptizatum 2a compaternitas inter sacerdotem et patrem baptizati 3a commatrinitas inter eundem et matrem baptizati 4ta fraternitas inter filios sacerdotis et baptizatum xxx q i omnes et q iij ita diligere 5ta filiacio inter baptizatum et suscipientem de baptismo 6ta filiacio inter eundem et uxorem suscipientis

Prima fraternitas int bap^tm et filios suscipientes Secunda compaternitas int suscipiente et patrem suscepti Tertia compaternitas int eundem et matrem eiusdem .xxx. q. iiij. p totum

Chortalis est apparitor qui obsequiis est cohorti C e t. C eo. li. xij. de cohortalis

Colonus est qui p. dnii h3 colendi ea et h3 plures species assignatas qr alij vocant sic azo coloni conditionales alij inquilini coloni alij originarij alij coloni simpliciter nuncupati de quibus suis locis dicetur.

Coloni conditionales dicuntur qui ex propria conditione preduct ut agros cole debentes et 2. q. io. sic constituitur q p uno inscriptis ut sic ppris ppetuo iure colonos se esse in fundo promittat et postea p xxx^ta annos in fundo permaneat Et licet quidam putat hos esse ascripticios conditionales tn 2. io. male putat qr colonus tn sicut sui temporis pt liberari Ascripticius vero minime ut C de agri. et cen. l. cu scim9 et l. c. partibus de hoc v ascripticius —

Coloni dominica dicebantur qui colebat agros imperatoris ut C de pdijs. li. xi.

Coloni illiricianj de illirico de sclauania dicitur ut habetur inl. ggrebat C vij ui ubi dr inter illiriciana aduocationem et dt i g. i. int aduocatos de illirico ut C de colo illiri li. xi.

Colonus inquilinus licet 2. quorunda int colonos conditionales et inquilinos nulla sit differentia p quibus uidetur facere C de agri. et cen. l. diffinimus tn 2. io. het e dna qr inquilinus minus astrictus est q colonus conditionalis Nam inquilinus bn pt in alia pte url subur bij domum conducere et inhabitare sed conditionalis colonus non audet ad pria familia recedere a fundo que colit nec alibi habitare

Colonus origenarius 2. io. dt colonus conditionalis filius ex eo q origenalit condicioi colonarie subiectus est ut refert 2. io. qui in solo sunt natus sive ex solo i fundo qr tamq origenarius ad terra illa e reducendus q pr suus suscepit colendam

X li. vi. et ci.

annua
Colonus proprie dicitur qui sub terra in mercede in pecunia
numerata pro dicta colenda accipit Nota dicitur eum non esse locatum proprie pecu
nia ut ff depo. l. i. § si quis servum Et colonus proprie dicitur —
qui rem rusticam conducit nummis et compatitur ei eum casu pro fortuitis
urbis pro re inspectum hic inquilinus dicitur qui conducit rusticam rem pro quadam
dampno et commodo et in hoc dicitur proprie parcialis et compatitur ei eum casu
proprio Nota colonorum quidam sunt partiarii quidam alii ad modum
conducti dicitur in.
Coloni balestini sunt de balestina provincia
Coloni partiarii dicuntur quoquo modo dicuntur illi qui terram colunt
pro parte dimidia vel tertia dicuntur seruti vel fertili terra et dicitur
in nullum ius habent statim fructibus a solo separatis
Colonus ad modum conductus est ille qui statim cum fructus fuerint
a solo separati ut usu fructuarius intelligitur ff de furt. l. si apes
Coloni pronarii sunt qui totum agrum suis expensis colunt
et ex fructibus prestant domino fundi quantum conveniunt
Colonus superficiarius est qui aream conducit ea condicione ut sibi liceat
in ea edificare et domum tollere cum voluerit
Collatores dicuntur a conferendo et conferunt in festum sive ordinarium
sit collatio pro re ex ordinario
Collactaneus est is qui congruens Vel collactaneus est condomines
primus a lacte dicitur proprius aut alecto non habent
Collobium est toga vel vestis pro maioris
Collatio dicitur azo in summa C. de colla. — vel dicitur qui in commune
Nota quod erat proprium ducitur in medium et confertur. Vel sic subicit et
dicitur eum non est aliud quam communicatio qua res quondam non sua
vel non hereditaria iam est sua vel hereditaria vel collatio est consumpto
pro re coadunatio rerum conferentis in rebus quas secum cum rebus
communibus dividendis et non in l si pro vir. C. de colla. et
dicit Nota i RE. C. e. t. quod triplex est collatio Una quam faciunt
scolares disputando et de iure disceptando alia quam facimus
bibendo comedendo 3a quae fit rebus coadunando de qua dictum est supra

Collacio instrumentorum est qn duo instrumenta inspiciuntur et examinantur simul utrum in uno ita sit sicut in altero vel ut videatur prima et secunda scriptura effectus eius.
Collacio bonorum asserendo dicitur quando fit equa divisio bonorum inter aliquos fratres et — hec scriptum est b.
Collega secundum hug. ii. sit a colligando coniunctus sortis dicitur vel a complexu amicicie et est idem quod sodalis in officio alterius paris potestatis
Collegium acc. est unus de istis sociis
Collegiati dicuntur aliqui qui sunt de aliquo corpore, id est congregacione et collegio hominum vel artificum veluti pistorum fabrorum mercatorum et quorundam aliorum collegium habencium qui eciam dicuntur carthopatarum — quia eorum nomina scribebantur in cartha vel matricula ut C. de collegiis. l. ii. xi. i. lib. scribebantur autem per eos ut pateficeret incorporati vel dicebantur corporales emeritis cartha id est locum aliquem per cartam assignatum ut in eius locum subrogentur et patefiat incorporati secundum azonem ibidem in c. g. Et quia congregacionem faciunt duo collegium tres populum decem turbam viginti quinque gregem quindecim porcorum et decem oves de elec. c. i. in glo. Et collegia et approbata in hiis inquibus habent iuribus desine et quo ad ea que ad ipsos collegiatos pertinet possunt facere statuta C. de iure. o. iudi. in l. fi. et quod ibi notatur in g. expressius C. de episc. pen. l. ij. insti. et ibi eciam notatur bar. in l. omnes populi ff. de iusti. et iur.
Columarche dicuntur illi qui nobis confinia oppida ac civitates transtatiue tenent et dicitur a con. id est simul et limes et archos quod est princeps
Collaterales dicuntur illi qui se attingunt transversaliter sive per lineam collateralem secundum non per lineam rectam ascendentes vel descendentes ut consanguinei et cognatos
Collusio secundum hug. in g. t. auditus de collu. de tege — et in c. cu clerici de crimi. est inter actorem et reum collateralis et fraudulenta querela per quam alter in iudicio se superari permittit quasi intireniente secundum hostiensem in summa aliqui delicta inmanet impu

mta ul etiã comitut' et / 2ᵒ ao fit p pcuratore et advocatũ causaꝝ qui se mlita sꝫ spirari paciut' et fit p pncipales psonas mplib9 tam manli q̃ in ca spuali / ut videto t dn divis / Incivilib9 aut / 2ᵒ ao fit mprime et qn quis pcolli gioꝝ pati' suũ libertiũ i gemiuã pnuntiad et hec io ne p illes degenerus msquare' amplyssimi9 senatoꝝ

Commetuy ē ille qui campus cometabat' ul stipit et dia' avõ stipta genetor · arib · i · spone ul finge —

Commeti st' qnqz daprioꝝ ul ortiũ seu malitiosũ tractatũ / deresti m i teg · r · ꝑ · lᵒ · vi · lxxxvij di · r · q · detesti coge · r puest ·

Comes orientis / 2ᵒ ao impia et forte erat pcurator reꝝ ceparũ quas habebat moriente

Comes palatin9 dr qui curam gerebat pcipua ut missoꝝ notarioꝝ et iudicũ negligentiã arguet et apuincialib9 tributa exiget et gsveta depostet ita q no inpuincialib9 h pcipue iuss9 ē ut iudicib9 et eoꝝ officialib9 precepto imminet et sic esß / C de offi co facri lar / et de offi rec pro ·

Comes reꝝ puataꝝ / 2ᵒ ao erat forte pcurato cesaris inpuatis reb9 et 2ᵒ eũ etiã fuit illustris / Alij dicut q puati gmodi et sitatũ reꝝ iũ huit amministratioꝫ ut eas suadet et m eis negotiaret'

Comes sacraꝝ largicoꝝ / 2ᵒ ao erat ille p q pnceps pia stipendia largiebat' et hic forte erat pcurato rei publice qui ghe legista voca' et illustris erat / Alij dicut q p hũc imperato libertate suã et magnificentiã exercebat et largitudine agebat ꝛ

Comes sacri patrimonij erat qui pcurat patrimoniũ impatoris qui m hoc dicit acomite reꝝ puataꝝ quia hic tenet custodiã reꝝ puataꝝ et negotiatioꝫ exercet iura mobilia h ille primoꝝ et inmobiliã pcurat et hec dicã psumit ex vbis / in t de offi · — co · — re · pua · — et ff de offi pcon · l · j ·

Comeda ē cuſtodia ēme alicui cōmiſſa ſic ca/ in c. vco. de elec. li. vj. ubi bona . g. decomendis / et c. dudū de elec.

Conmedāe ē depone / ff de v. ſig. l. cōmedāe ff depoſ. l. i. luc9 / et xxij q. ij ne quis / eciā capit plaudāe ut in . J. palk. —

Conectura ē verisilis ro p pſūpcioꝫ inductas no deūtate pbatiā vincens

Confirmaco est iuris p9 habiti corroboraco hec pſpro colligit / de fidi i ſtrūe. in dilectos / Aliā9 cōfirmaco est ſacramentū ſꝫ put ē in fronte criſmatis cōſignaco et fit hijs vbis cōſigno te ſigno crucis / ẽꝫ cōfirmaco p̄ma fit mo dicto hijs vbis cōfirmam9 te pe r ita poſſides ut ſic ſine prūitate facta ē electo / In cōfirmaē ē aliciu iuri uē ſcto firmitate pſtāe

Conmerciū / C. v ſc4 li. v / ē deuacio amercab9 quas res venales nuncupam9 / Vn mercatu9 dī cet9 mltoꝝ qui res eme et vende ſolet et ē cōmerciū. qi cōmutaco mercium ecp dī cōla ut ad9 carnale cōmerciū

Conmeſſor ē gulōſus

Conminacōes ſūt mīne piudice nipoite nt ti hñt auctoitē rei iudicate / C. azo

Comodatari9 ē cui res aliqua dat̄ utenda viꝫ ipm cōmodatū / Vn cōmodatū ē alicui9 certi rei ad aliquē ſpeale uſū nulla intueniēte mercede gratuita ſcta cōceſſio et facta cōceſſio et no tranſlacō q2 is qui cōmodat dominiū poſſidet et ſpie crē retinet / ff. comoda l. i. / et cōmodo utentis datū et addr̄ nulla interueniēte mercede q2 alias eſſ locacō ſi merces interuenirt / inſti. de loca. § i / et dt̄ aptacō p uſū ſpealeꝫ etiā q2 no pt r vocari inſi uſu cōpleto adq; dat̄ et r̄pit̄ ſolū in mobilib9 ſ p̄ cōtrariū etiā in immobilib9 / inſti. qui mo. re. cō. ob. e / ite is cui res . p . cōmodata aut res /

47

Comodare est rem ad vsum alicuius qui diu velit concedere

Comodatum p[er] vsi li v[i] s[cilicet] illud quod a nostri iuribus et eciam ad alios temporaliter translatum est comodo tempus quo diu apud eum sit et sic comodatum potest dici alio nomine comodatum

Commetarienses milites dicuntur milites stipendiarii a comitati dicti quia militant non soli sed in comitatu alias dicuntur comitatenses sed cometarienses dicuntur custodes incarcerem positorum ff de orig. iu. et C. de cust. reo. l. ad cometarienses ubi talis punitur pena qua punitus fuisset aufugiens si ex negligencia eius fugerit nisi inicite p[ro]cul ab officio egerit

Consistoriani comites qui eciam consistorii dici meruerunt etiam spectabilibus proconsulibus equiparabantur ut C. de comi. consisto. l. i. li. xii ut etiam consistoriani milites dicebantur qui preerant castris principis ordinandis et erant plures et eligebantur de curia de consistorianis et ministerianis alio consistoriani dicebant castrentarii et apud nos hodie vocantur castellani licet apud alios vocentur omnes qui presunt de certis redditibus et ut in castro aliquo pro defensione et custodia commorantur

Commune dividundo p[er] vsi li v est inter eos quibus res communis est que actionibus vel postulationibus licet arbitrio dari cuius arbitratu res dividant[ur] r[equire] que supra actio que dividundo

Communia predior[um] require in predia

Communia de usu capionibus require in usu capio

Communia de successionibus require in successio

Copatus actio qui rebus positis ut lacus a late de edi. aquarie li vi ste de acc. t. licet ipse fine ibi potius et de ni. ... et si pm... ibi differentiis li vi

Compilator p[er] vsi li x est qui aliena dicta suis permiscet et sic solebat pigmentarii in pigmenta diversa permixta fundere hoc scelere quondam arguebatur hercules mo... iste ... tes cum quasdam ... hominum transferens suis permisceret et cum compilator ab emulis diceretur ille respondit magnarum virium

esse clauam amanu herculis extorquere

Concubina prout capitur in iure et est persona iuncta cum aliquo et ab eo quamuis qui non potest uxorem ducere ut esset presbiter mulierem viduam deprauatam non ducat uxorem tamen potest habere concubinam. Potest autem secundum leges ut ipse dicit eas solas habere mulieres sine metu criminis in quibus stuprum non committitur sicut in virgine vidua et minore viginti quinque annis. Et concubina sumitur duobus modis primo dicitur illa quam quis cognoscit fornicario affectu et talis non impedit ordinis promotionem. Secundo dicitur illa quam aliquis cognoscit uxoratorio seu maritali affectu et talis impedit promouendum ad sacros ordines xxxiiij di c. lator. de eo qui duxit in matrimonium quam polluit per adulterium et de purgatione c. illud.

Commeatus dicitur licentiatus ut Commendacio ipse licentiatus facta ut in epistola alexandri magni ad aristotelem et est quod vulgo dicitur conductus liber. et cetera tempus accommeando descendens unde ibi dicitur optimis nobis superest commeatibus

Comedia id est villana cantacio ut in glosa c. non licet habitaculo li xxxi i c. etiam quamuis est dignitatis. Et secundum doctores est rusticana laus siue cantilena et comedes graece quod est uilla et odes graece quod est cantus latine

Commendaticie littere sunt dimissoriae quibus clericus dimittitur et absoluitur a potestate sui episcopi in quibus perhibetur de uita et ordine alicuius testimonium

Conclaue dicitur cella ut thalamus secretus ad quam plures clauem habent. Unde in glosa in verbo claue in l. quod conclaue ff. de dampno infecto.

Concessio facta alicui de aliqua re respicit personam cui facta est non autem ipsam rem adeo quod finitur morte ipsius cui facta est non ad heredes eius transmittitur nisi in ipsa concessione fiet mencio de heredibus l. ... § si quis alicui ff. de lega. i° / apud iulianum

Condictio dicitur pt rapi vno° p temporis pspexoe qd potz appoi
ingratitudinibus aut ultimis voluntatibus de quo/ instituti de ondict. et de- .ff.
mag. fam. tutoribus et de condict. instituti. Secundo qn aliqd solutum e et illud
intendimus repete et appellatur condictio qui soluti repetitio de q tractatur
.ff. tat/ insti. de condict. ca. da. et l. t. sequentibus/ et de pui na non potz dari
dno qz r. petitio ppsupponit dnii tyslatid/ l. ff. de usu fruct. et que
admo. et hic condictio pnr e dicto Una gnalis gtines cu quaq
actoe exoq certu peti/ l. certi condictio. ff. si cer. peta. Alia
e que diuidi in multa mebra pz ingdiciaz obtaz indebiti sine
ca infirtiuia itē j. dicar
Condictio certi competit exomni ca exomni obligacoe exoq aliq
certu petitur sine exotracto contractu sine mcto sine exlege aqui
lina agatur sine pro noie sine hereditatis obligatur Un maifto
est q ista condictio gtinet cu actoe madati depoiti et ceteris ubi qd
certu est peti et io 2 duplices tarz sunt re ne vbis nuc
litteris nuc gsenpi thi ne ecf exoghractu nuc exoqi gtractu
nuc exodelicto gpetit in mutuata bij pecunia sola ia gpetit
Condictio exolege p azo/ et locu hz quociens exonoua ut pur-
git obligacio ut mead lege riuttu e q gne acto experiat
q puaietate tarz nuc exotractu ne exodelicto nascitur
Condictio furtiua dno rei gpetit com fure eis que succesoris
adipaz re pequda ul estimacioz eis quati plurimi fuit pt
qua obligata fuit
Condictio indebiti p azo in sue. t./ hz ptqi soluta indebita
repetitur sine p ignoranciam facti causa no pbabile ut qz quis
errabat infacto pro sine p ignoranciam iuris indebita solua
qz ignorancia iuris no dz alicui nocere indapno uitando
Condictio liberacionis gpetit ei qui pmisit q omo no dz
Condictio ob caz datoz p. c. t./ gpetit et locu hz ubicuq
duo gtractus i noiati interueniunt sz do ut des facio ut fa-
cias unde at gtractu i noiato do ut des datur actio de dolo
et put aliqui dicunt tunc gpetit ad re petenda q obcam ho
nesta ut pote iecam futura ul pterita data e ca no

secuta pt em qdici ca no secuta si pembueit dante re integra
si veo dedisti dere ut bononia ire bononia ire ach q eo
gruu ad pfectioz exopina heb qdroez ita tn ut pfecit michi idem
nitas qr a exoobli oe q eghit et no consensi pfint hoc
qdico minima est qr res ad aq pfectu sine cosensu vtriusq
gt eunde astensu

Condicio ad tpem tam e p q repetim9 ea que dedim9 alty
causa no secuta obq data sint si turpitudo em expte accipi-
entis verset aloqn si expte dantis et accipientis repeti no
pt qr inpari causa turpitudinis potior e cdicio possidentis
et 2a arg et t poni exo ego dedi tibi ut sacrilegiu non
facies abhoc em debuisti abstine no ti dato et io etia ca
secuta possu pete qd dedi tibi

Condicio obcam hac qdicioz parit res apud aliud gstituta
sine abinitio sine ca pueit ad eu exiusta ca p9ea ad no iusta
cam redit ut inoqphiu apud creditore pt9 de solucioz
rcedit s hac qdicioz obcam putat quida exogtractu puenisse
qr no gpetit nisi aly gtracto pcedat aly exoq gtractu edut
defende adsilitudine qdcoms in det qr q obcam qdicit actoi
sini gtractu dissoluit t qdico sine ca q gpetit finita
ca exoq res ad aq pueit exogtractu qui iam finit9 e vn
videt defende nc inde qd suppuranit adhuc tam sibi ssndi
hre Itm si sine ca penes te res e q no heb p gtractu
et ita nec exogtractu nec exmalefico es m obligat9 Itm
qdico sn ca gpetit qn aq pmo exiusta ca e apud alin
s p9ea p alique effectu esse no det vt gra inituasti in
tentu feci tibi instrumetu inquo qfessus su me tibi teneri
solue tibi mo instrumetu obligatoriu e apud te sn ca p q
repeta ipm Itm hz locu ubicuq sn ca aquid apud te e
q mea mest me habe

Condicio triticaia gnalis e de alys reb9 oib9 gpetens
pt q depecunia inata sine soli in mobiles sine mobiles sit
ideoq fund9 et vsus fruct9 et cetere suitutes pdioz p

pupam recte petunt rem aut speciem neque petit hac actione in exter
his casibus ut ex causa furti vel rapine tum itaque generalis sit hec condictio
et condictio certi in multis aliis competit
Condictiones generales sunt in pactoribus includuntur seu intelliguntur ut pote
si deus voluerit si res in eodem statu permanserit et similia / ut in . ff.
de pe. de re sti . in . g . sup vo . gene . et in . ff . qua amodo de iur .
mis . — Et non verso / si quis solvit his casibus non repetit Si-
mus dicetur si causa negante duplatur Et si iuretur si res pietate inve-
niri petitur de si solvens certo habet Si res fuerit pure res dupla
de lege si non debetur similis procedit non meretur /
Condicionalis stipulatio / de quibus i. stipulatio
Condictio est rem speciem in iudicio petere persona pulsando vel inge-
tando ut obligatam sibi esse ad aliquid dandum vel faciendum Unde
dicitur causa indebiti condictio et contractu est hoc unde auctor observa-
tione quia olim erat nimis solempnia verba que oportebat actorem
cum litigabat coram iudice condicere . i . sic dicere ut si cadet a possibus
cadet a tota causa et quia in personalibus actionibus hoc observabatur
ideo personales conditiones dicebantur demum prefata sollempnitas inde
conventionis transiit hoc nomen adhuc tamen remansit ut personales actiones
adhuc dicuntur condictiones quamvis non sit nunc hec verba condicere Unde
hic intelligitur quod condictio non est aliud nisi personalis actio et condicere apud
antiquos erat talem formam verborum ut condictio indebiti vel condictio
ob causam datorum vel similem forma verborum tamquam nomen actionis exprime
quod hodie sublata est et hodie res proprie non conditur nisi a fure quia
nemo condicit rem suam / ff de iur . — l . si duo patroni §
idem iulianus
Condicio apposita in matrimonio est suspensiva promisso contractus
matrimonialis Et 2 copiose condicio dicitur tribus modis Primus status
persone cum quis est similis vel liber conditionis / l ultimo de ser-
vo ordina . — Secundo impertus rerum esse similis vel liber condicionis
ff de servitu . et C . de . e . t . l . ij . Tertio dicitur condicio promissionis
suspensio pro conditionis eventu Item danoes et promissiones in
prius condicione modo tam et demonstratione Unde Gratia
quod ut — modus est si conditio / tam demonstratio quod sed et adiecta

pibacta .i. ſub[us] adiuncta ex[tra] ſut in g m c uerū de gdro — appo.
Conducē dr ille qui rē aq̄ ab aliquo data mercede ul preci
ſſo accipit utendā Vn cui dicit qui dat qui locat accipit illud
Confinea dicit que adeo ſut proxima ut nllus ſit paries int
ea Vn pdia urbana que conuenerut parietibus diſtingui
pprie no dicit cfinia ſz potius vicina pdia uo i. ruſtica pnt dici
cfinia qz ſolo ptis finalis tm̄o ſut diſtincta
Confeſſio ſz iudicialis ē certa et clara aſſertio .i. expreſſio eius d' quo
querit in iure coram legittimo iudice facta et ſit in iure ſplicat
ſz ore facti euidencia et inſpectatie .ſ. cotumacia / de ppp c
nllus et preiudicat du ſit in iure .i. in iudicio coram iudice competete
et aduerſario pnte / Item q fiat pro lite ctta nec ſit ā naz ut eu
occidiſſe qui viuit nec de re litigioſa nec mīa fauorabili Vn
gnia adhuc q preiudicat dz hre ſexo Vn / maior ſpōte ſciens
cuz ſe ius ſit et hoſtis / Rec nā neget fauor q̄ lis / ius
ne i. pugnet / de ſeſſ. c. expte. i. g. j. z ho. i ſua. et. §. qlit
Confiſcari e fiſco applicari ul infiſcū induci Vn fiſcus e regius
ſaccus i q̄ mittitur bona dapnatorum et proſcriptorum / Vn dr ſiccum e omn
bonorum cfiſcacio et inquibus caſibus pnt bona alicuius cfiſcari pt
morte ſua dr / p doc / m. l. fi. C. ad leg. iul. ma. / et qlit forma
bitur ſua / 3. q. inſtitu. de here q abinte. §. pguidē / Caſus at
in q̄bus qd' pt mercari nōt / bar. in. l. j. de cuſto. et exhi-
reo.
Conniuē eſt oclos claudē et intus poſt pdiſſimulacō ul ceſ
ſparid dormie ut cū dz conniuetibus oclis / Item qnq; e cpatie
et ſit conniues cpaciens e Vn qui conniuet oclis ſcguidē in pbet
Confeſtim intelligi in pmū potuit / ff. ad tuda. l. ij. §. cfeſtim
Conpeſacō ſz azo in ſū[m]a —————— . et. c. e debiti et cre
diti inuice .i. abutroq; pte inter cōhentes cotribucō / dz enim cpenſacō
qi couis penſacō / ac ſi apte dicat - lex no e niſi in ponderibus
et qntitatibus cpenſandis / ul e debiti ad debitū hinc inde facta
de ductio / ut debeo tibi lxa tu in centū du peto tu dedu
cis lxa et no recipit pmutacō ſpei adqte / ff. de leg. j. l.

ff. si l. si conueniat inpno ff. de pig. act. Hec aliud deposui per rimam in sacculo ricentia aureis deposita nisi tottidem accomo dauit et non peterit eum cauilla me petente liz aliqui con ut pe. C. et bar. de depo. et de commoda. in l. si.

Compilare leges siue compone est leges ab aliis scriptas in unum vo lumine redigere

Compromissarius dicitur ille cui p^mittitur ad ipsis committitur ut elegat unum eorum qui compromittuntur ut de elec. c. quia ppter nec est poria arbitri et compromissarius ad eligendum datus ut vi. c. cum ab uno. de re iudi. li. vi. et ibi in ge. de elec. li. vi.

Competit not. si xxxvi. q. iii. c. primatem. et de ap. c. ephebilis etc. et de elect. super eo quod competenti li. vi. ff de iudi. l. si debitori.

Compita dicuntur loca ubi plures vie conueniunt sicut ut xxvi. q. ii. de illis in princ. abrupta itinera et compita

Compromitte est carta executoria seu executiua addicta me arbitrorum dare et contra dictamine recte rois petitis parte opposita compellitur ab ipsis inde compromissio .i. arbitrium

Conchilia a concha dicuntur in vet. quod dicitur conchiliatus reges .s. con chas ut conchilia gerberniam ut est demurele. l. si quos naualia. li. xi.

Committe propendere ut premium est

Consequentia litterarum dicitur consequens ordo scripture sicut que scribitur sine titello ut titellis hoc est sine omni abbreuiatione et dicitur tenor litterarum si in tenore dicimus potius textum litterarum quinis etiam titellis scribatur in quibus quod idem est quod conformes sunt de dona. si est at et aliud

Complicari dicuntur eo quod alter alteri similiter probeat complicium consensus et auctas et de quadruplici genere sive eque et auctas

Consistorium est idem quod pretorium ut tribunal sicut locus ubi causas reddi tur more et est vulgare ytalicorum ut in ele pastoralis de re iudi. et xi. q. vi. anteriorum de ap. comminiatione et de aggreso ris ut hec^r hest v. ii. pro sedebat sup solum sive in consistorio palacii in consistoriani de quibus comites

l. si adhe

Constitutio specialis uolo dicitur imperatoris uel alterius principis qui constitutiones facere potest
Constitutor dicitur qui pro alio se soluturum promittit uel aliquid facturum uel alterius nomine transfert uel suscipit obligationem ... constitutio ... qui pro alio obligaturus promittit uel obligat ... azo in summa de constituta
Coniuratio est plurium unius iuratio ... conspiratio est quedam fraudulenta confederatio facta in preiudicium alicuius ... ut dicitur ... q. v. ... et e palea et dicitur ... spirando ... partes ... stant et tendunt unum et fit sub iuramento a ... publice et ... et omnibus talibus conspiratio est illicita ... xi. q. i. c. ... Est tamen quedam licita iusta et approbata ut si canonici conspirent de non obediendo prelato ... uel de non eligendo indignum indubio ... conspiratio illicita
Consobrini dicuntur duarum sororum filii qui consobrini ... non ... legittima ... possunt dici ... fratribus ... dicatur fratres consanguinei uel patrueles ... de gradibus ... quarto
Consortes ... dicuntur illi qui simul agunt uel querunt ...
Consul olim dicebatur senatus ... ut ff de senatoribus et insti. de iure na. gen. ... hoc tamen consul ... et ei publice consulit ... consules ita dicti ut rei publice consulerent
Consularis de consulibus uxor que fecit nupta clarissimis viris clarissimarum ... nomine censentur et earum ... ff de senato. l. ... ubi dicitur ... ff de consuli. ... hoc itaque
Consultus i. interrogatus ... ff de pac. ... consultus et consultor ... consulo ... ubi consulo consulum ... consultor ... quod consultus ... non ... consultus ... vendere ... sententiam uel consulum ... et aduocatus ... patrum ... iudex ... non ... licet ... uideri ... ... dicitur ... doctor ... renouatus decretalium ... consulere a ... facere ... ista ... non re-

npl ad h' q2 pt dato subtilis et memorios memorib esse reputationis q grossis et oblivio quod e inquenes d[e] [illegible] no int. i nove dm[?] detesti.

Complud e tractatus gplud et gplu agimus et exptis est requirend[?] [illegible] estote et qui fraudulent dat gplud tenet de dolo et gt eu agi pt ut i re[a] null[us] expensis d[e] reg. iur. li. vi.

Concilium e conventus a quo[rum] tractantur arduas [illegible] de iur[e] gcilijs xv. d. c. [illegible] in quibus conciliis dapnati sunt heretici d[e] [illegible] et p[er] [illegible] sentenciat d[e] abo gnovor[?] [illegible] gplud a qui [illegible] dictu e eo q in unu dirigat omnes mentis intuitu

[illegible] pt dici gplud q[?] [illegible] ut d. p. [illegible]

Commissu d[e] [illegible] q depositu [illegible] q gressu ut alteri applicatu ut [illegible] ista res incidit in gmissu

Comitto a qd p pmissioz q[?] de q[?] [illegible] puet pmissio et peti pt q[uo] ea aliquid ut pmisi tibi certo die equm quo no dato dare t l[a] aureos si equm illo die no dedero pmissio de aureis d[e] gmitti [illegible] gmitti d[e] pignus de quo [illegible] de pignus [illegible]

Conventiones et [illegible] dnt intelligi [illegible] mera [illegible] q no [illegible] e [illegible] eas [illegible] degdit. et de mo st. et not [illegible] int. t. [illegible] de resp.

Coparare et eme dnt ut no[?] in l. 1. ff de gbei[?] ep et i l. e. 1. C de rez pmu.

Cotestaco litis [illegible] et e fundamentu iudicij petitioz [illegible] posita et gtrua [illegible] ad ea [illegible] gtestadi lite [illegible] narraco quo amisso [illegible] amb[us] [illegible] laborib[us] et expensis litigan[tes] [illegible] e hic in apud iudice nego[ciu] [illegible] facta narraco p p[ri]n[cip]a[les] p[er]sonas no p advocatos [illegible] forte p[ri]n[cip]a[les] fuerit indiscreta ut ea[rum] defectus p alios suppleat[ur] de [illegible] iudicis [illegible] et alia [illegible]

Cospipio ut gspiptio e [illegible] q[ui] [illegible] ut [illegible] abradit

Congilaco d[e] lignoz ut tignoz ut aliaz rez gnicio et poss dici gtignaco et [illegible] tegimine [illegible] due edes [illegible]

esse sub vna stipulatione hoc est sbua terminae

Cotractus est duorum vel plurium in idem consensus et post quam ponit pacto vel que contra seu quere ut si quis gessit alius nego vel tutela de quo / arch. i. m. c. roana. mag. gestantes / de so. gpo. li. vi / loquitur dicimus pacifecado dicit pab in viii. thimus vo lu. tes pm emptores conductiones et plura contractus dicimus quod ad obligationes ex contractu nascitur Ro eam quod aliquis obligationes dicitur oriri ex quasi contractu in quibus fingitur tacitus consensus intervenisse da to quod non intervenerit utpote heres adeundo hereditatem obligatur creditoribus hereditariis et legatariis et in pluribus aliis casibus de quibus. ff. / tamen quod contractus est nomen iuris quod nascitur obligatio et est nomen facti quod non nascitur oblig. / ff. de v. sig. l. labeo. contractu et ibi pbat / sic in sl dicimus de testamento / in l. tabularum. ff. quem ad. testa. ape. et in suo generali nomine contractus plures contractus i novatos quod novatus / . in l. iuris gentium sed vo in suo nomine. ff. de pact. / quod est notandum contra statutis / Item alias bal. tracto est contractus sicut generis impprius et magis improprius / improprius quod que ultro citroque id est hinc inde ex utraque parte oritur obligatio ut i dco. contractu ex qua ut sicut i emptione locatione / Improprius est que solum una pars obligatur ut in donatione ubi solum donans ad dendum obligatur et quam de emptione / ut no in l. aristo. ff de dona. —— et i mutuo solum recipiens obligatur ad restituendum / l. iii. ff. si cer. pe. ... in inspectione quam solum una pars obligatur / magis improprius est quam ex nulla parte obligatio oritur sed potius sita dissolvitur ut a tractatu nudo pacto sita ex quia non agitur an implementum conductionis / Item contractus appone invenit de validis non de invalidis / ut in aut. sacra. puberum. c. si adu. vendi.

Contrahenda emptio alias acto / contrahitur solo consensu de contrahe. emp. per totum /

Consensu dicitur obligatio contrahi velut in emptione locatione conductione permutatione et proprio et pluribus in quibus ideo dicitur obligatio contrahi quia absque eo quod res in primo datur hinc / in nascitur et ent acto et

obligo utilis et efficax ad agend; et offs e duplex negli co
pli cooperacois aut l' ul defensiois pue palliacois / et pmo et
2o gsentes mins punit q faces 3o eglit 4to vero plus vn
offs spermit suadz iuuat atqz tuet / et hic mins ille mins
luit hic eglit hic plus deq in g ni i de off dele
Consuetudo e ius qddā moribs v assiduis actibs institutū
qd p lege suscipit cu lex deficit ut p di gsuedo Sed illa q
in scriptis redacta e vocat lex pue gstitucio q at in scriptis no
est retinet tn nom gsuedo / ut in c. cu tuis 1. di. vl sic consuedo
e vsus rolib opocu tpe cofirmats nllo actu grio int rupts
frequti actu seu gdictois iudicio cs no extat memoria introducts
vsqz comun viuenciu approbats / ul est illis no scriptis moibs
ppli ul habntis facultc legis codende roe imitatu et gtinuatu
Congtas est attinencia pnarū ex eo puemes q vna descet
ab alia ~~[illegible]~~ ul e vinculū pnarū ab eod stipite
descendencu carnali ppagine gtractū et dr gsangtas quasi
sanguinis vnitas.
Consuator e iudex dats ad defendēd aliquos gt manifestas
in iurias iudiciali indagine no utens / de off dele. li. vio c. i. et
sūt tn epi ul eoru supiores q abbates ul digtas q psonats
in eccis kathedrabs gptutes / ut in c. ult de off dele. li. vi.
ubi poni dia int gsuatore et deletū
Contime glit intelliga d ff. de gdit et demo. i. l. sed et si ita p ba
Contumax di agterpnedo et pu ius e q dn / apparere / ar di i iudicio
no gparet et dz qnqz vero qnz ficte ul ppriptiue Vn vero
gtux qui expsse dicit iudici ul ei pueti ipm citanti q no gpebt
coram ipo ul qui dud gparet ~~illic~~ illicenciats recedit ficte
vero gtux est qui citat no tn vet ul latitat q facit q citacio
ad eu no puemat n ei apphēdat ul voce iudicis audire ~~ne~~ ne
gligit lz isto vltio casu potis dicat ve gtux
Contumacia est erga iudice ul plana inobedica gmissa
et est multiplex aliqn gmitti i no veniendo aliqn i no respondē
do aliqn in latendo absentando se ul pcurado ne ad eu

ntacio pueniat aliqm in no restituendo aliqm in no emendando de
licto aliqm in no cohibendo ff. goff lacius desen excog. . C. e contra
fiei hz inpinia et ciuil inppe degri . C. j. . ff. et no / ubi fo
distinguit du te gtumaciam vera et ppipta f. 2o tplice cudaa
tez uera et ppipta / dequibus e c fi nicle p ante dedo et
gtu / et bar i l fi d in inter isti et m l cogsenpi C.
ii. ffi de ap. pa et pe pg. Ja. but. i. l. pperand. C. deindi
i. C. fin. aut res / bab plenisse m. l. eaq. C. quo. et qn
iud. / et m. c. qrela. de pait.

Contumelia inportat dehonoracionem alicuius psona sue psita
a qi p vim fendi hz et pua gtumeliosa pprie r pnitar defectu
culpe p quitud aut defectu culpe sue pene r pnitar Vn si
quis iniuriose dicat alti q sit reus quitud quide dicit fi no
gtumeliad si quis aut dicat q sit fur no solu quiad fi eciam
gtumeliad infert sec bi vnu preliquo ponit

Et quiciu dr qi couociu acocitacoe ut quem i. collacoe
uocu qn in vnu ples uoces gferut et iniuria re / labeo
ut ff de iniur. l. i. ff aput labione C. quiad

Conuenire est pt in vnu loci venire / eciam dr queme q ali
cui gpetit 27 gdere pia ut illud queniut isti ff queme eciam
qnz p quecoe i. pactu exgssu [illegible] Conuenire
eciam qnz pur in iudiciu alin uocare ul fica euocare [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et benepsi q queniente [illegible]

Contubinu ponit p matrimonio secto
Cotinuo no semp uot ide q statu si qnz r capit intuallu
ff deu obli l stipi C. fe
Cornicularius dicitur illi q gerebat cornua ul arie inbello
ul qui maiores iudicia uores picas ats vota pia gtulerit
Cornipeda / iude r bos
Corpore viciati dicuntur isti qui sunt debilitati ul mutilati

Et queritur x dece
vn ff pallia quit
in i. deciu
Et queritur q allcq
vn queris vos onder
i. alloquor
Et queritur i. admini
vn fi quitur i. ad
inuant
Et quarit i. exige
aliqs de aliquo
Et queritur i. in qst
vn albedo quat in
i. in est
Et queritur i. assimila
vn est queit ri alio i
linea i. est p[illegible] illi

in membris licet differunt debilitatus et mutilatus Nam debilitatus est qui membrum habet sed inefficax ut oculum cecum manum aridam crus contractum atque consimilia Sed mutillatus est qui aliquo membro caret ut privatus est

Corporati dicuntur collegiati de quibus supra Et incorporatus membrum romane dicitur qui incorpore sibi sicut quodlibet membrum hominis dicitur corporatum ut est civis factus ut incola ut C. de pu. l. e. corpo. ur. ro. li. xi

Corrogare est simul rogare ut simul colligere ut adunare

Coram intelligitur ita ut partes intelligant ff de arbi. — l. die § coram et not. pau. in glo. de confess. . c. excepte de elec. ut circa li. vi

Contradictio quando dicitur legittimus ad contradicendum et circa actum de multitudine aque impossibilia sunt ff de re iudi. l. a divo pio. § si super rebus probat. et c. i no. i. c. cum sup. e. t. p. s. pem. in t. de accu. § si est

Corpus quandoque dicitur collegium sive universitas cuius capitulum est prelatus de hiis que fi. a pla. sine con. . c. novit et tale corpus potest habere unum sigillum de excess. pla. dilecta Dicitur eciam congregacio cuiuscumque civitatis ut ville ut castri habere corpus Sed quibus congregacio universitas facienda ut congregacio secundum mores ut tocius universitatis Item pactatas ca. religionibus cum principe est unum corpus habere dicitur instar rei publice . i. habere res quibus et actore sive sindicum coram quo agere potest ff quod cuiusque universitatis l. i. § i Sed episcopus cum capitulo suo facit unum corpus cuius ipse est capitulum sed cum clericis civitatis vel diocesis non dicitur facere unum corpus Sic et abbatissa cum clericis suis licet sit capitulum facit unum corpus Corpus enim unum dicitur quod uno clauditur spiritu ut animal etc. dicitur quod habet partes integrales sive sibi coherentes ut domus ut quod habet partes distantes ut grex populus collegium etc. ubi. de excessi pla. ubi. b.

Crassatiue dicitur que fiunt alatronibus in itinere sive crudeliter et bisemintes crassantur depe di. j. c. aut facta. sui publice crassatorius

Corruptela est pessima consuetudo sacris canonibus inimica de consue. cum venerabilis de iur. et hone cleri. c. decore

Cucurrinus dicitur mors freni ut et alios est id quod rome equi imponitur ut curre Nulli liceat i fre. li. xi. et acur

Creditor est qui alienam vitam sequitur mutuatam pecuniam numerando
generaliter vero dicitur qui quocumque contractu fidem sequitur alienam et dicitur creditor
eo quod credit debitum /conte/
Creta est limus ut gleba / ut in l. ff. de fur. et C. de ser.
fug. l. i. in glo.
Corona que etiam clerica dicitur et est signum regni et perfectionis
cum sit circularis carens angulo insignum carere sordium quia in angulis
ibi sordes et ergo se et alios virtutibus regere et a sordibus mundare
debent clerici coronati et sic inde regnabunt / xxi q. i. duo sunt et
quo rasura tonsura et corona differat vel quid significet / e. q. in
hoc tonsura in clericis decenti et honesti / Item rex romanorum
coronatur triplici corona primo ferrea ab episcopo coloniensi aquisgrani
et sic fortitudines qua vincere debet rebelles et infideles significare
2o argentea ab archiepiscopo mediolanensi in villa modicensi Et hoc
preterea in mediolano in ecclesia sancti Ambrosii ubi hamricus imperator
de quo loquitur cle. et sigismundus qui nostris temporibus ibi sunt coronati
et sic ista corona munditiam et claritatem que talis princeps habere solet 3o de
puro auro coronatur a papa in ecclesia sancti petri ad altare sancti mauritii et
quia est metallum omnibus excellentius sic imperatorem aliis regibus principibus
in potentia et iustitia excellentiorem esse decet / ut not. in cle. i. de
iure iura / que etiam potest dici inter dyadema corona et sertum
Crimen est peccatum querela i. accusatione et dampnatione dignissimum
Et crimen dicitur quinque modis primo sumitur pro quolibet peccato sive sit mortale
sive veniale 2o pro crimine irrogante infamiam quod est dampnatione
dignum ut supra 3o pro peccato quod evenit ex deliberatione sive sit
mortale sive veniale et hoc delet non per penitentiam 4to quod sit commissum
sufficit ad condempnationem non tamen infamat 5to quod irrogat perpetuam infamiam
ita not. / xxv di. c. unum orarium § nunc autem et l. xxxi di.
c. apostolus Vn si quilibet est peccatum non tamen quibus est criminosus
Crimen ecclesiasticum est quod pertinet ad iurisdictionem ecclesie ut sacrilegium
symonia periurium usura adulterium / xxxi q. i. n. i. pri. et l. xxx
vi di. c. i. defe... gpe ... sit generale ut dicitur hoc probatur Vn
aliquod est crimen mere ecclesiasticum scilicet quod pertinet communionibus ortum
suspicit et solum coram iudicibus ecclesiasticis cognosci habet de cuius cognitione
iudices seculares se nullatenus intromittere possunt ut est

crimen heresis. Aliud est crimen civile propositum et est delictum legibus civilibus prohibitum aliquis misere non pretium committens ut ire in civitate de nocte post sonum campane vel similia. Secundum dicitur crimen mixtum quod spectat ad forum utrumque ut est sacrilegium quod spectat ad forum ecclesiasticum et seculare enim eius iudex secularis de pena eius cognoscere et sacrilegum punire / extra in verbo tuam de iudiciis in c. felicis de pe. li. vi. et q. ſi. xvi. q. i.

Crimen sacrilegii secundum azo et secundum legistas fit proprie quando sacrum de sacro rapit vel sacrum de non sacro licet secundum legistas tunc sacrilegium non fit quando res private auferuntur de sacro quia tunc actio furti locum habet secundum legistas. Quoniam requiruntur duo ut fiat sacrilegium primo ut auferatur res sacra. Secundo quod de loco sacro et illorum aliquo sufficit secundum canones. Unde dicitur hoc an accipitur sacrum de sacro vel non sacrum de sacro vel sacrum de non sacro semper sacrilegium fit / ut xvii q. iiii quisquis. Sed pone statutum est quod faciens sacrilegium sit puniendus capite. Queritur an intelligatur secundum ius civile vel canonicum. Respondetur quod si statutum sit civitatis tunc intelligitur secundum leges / ut i. l. omnis populi ff. de iusti. et iure. Si vero sit per episcopum tunc intelligitur secundum canones.

Cathosanus putat quod est in primo casu intelligitur secundum canones quia disponit de rebus ecclesie. Quoniam dicit intelligitur secundum maiorem subiectam / l. i. C. de sacr. eccl. ubi casus est contrarius quod tempus computatur secundum leges exceptis causis matrimonialibus.

Crimen expilate hereditatis secundum azo / et committitur quando quis alienam hereditatem expilat id est surripit si hereditas nondum sit adita vel ab herede nondum deprehensa.

Crimen lese maiestatis est ubicumque quis contra urbem aliquid molitur et qui profugit ad hostes vel ipsos iuvat consilio seu armis pecunia vel consilio vel qui subiectas provincias nititur facere rebelles vel seditiones vel bella movet inimicitie vel quod ingratitudo plurima vel principem occidit vel qui contra latus eius militat vel arma fert et occupat contra rem publicam et ideo dicitur crimen perduellionis id est hostile. Nam perduelliones dicuntur hostes. Preterea si committitur hoc crimen non contra rem publicam quia tunc non dicitur crimen perduellionis sed simpliciter lese maiestatis.

Et non quod aliquis subditus crimen lese maiestatis non committit / ut de pascualis cum rursus de re iudicata ubi rex Sicilie Roberto non eo modo absolvit Henricus imperator quod crimen lese maiestatis in eum commiserit etc.

Crimē heresis in illis quenit cū crīme lese maiestatis et hugo et
canones e ipse crimē lese maiestatis qr ledit rē publicā im
peratorē diuinū et celestē

Crimē peculatus Azo et locū hz p pecunia publica rcepta als
intercepta ul quocūqz mō ꝯtepnata i. maculata ut si in auro ul ar
gento ul in es publ. aliquis ferrū ul aliqd inducat dq̄ ide hz in sac
re ut in vasis eccie ide eciā ut in religiosis ut in ornamentis sepu
lchris

Crimē stellionatus Azo et di a quodā aiali reptili qd
dr stellio et e serpenti sile et stellionatū q̄ diuisis coloribus pictū
ut stellio pellis et ꝯmittit hoc crimē i. e qui inuariate ai rē
aliq̄ alteri obligatā seu pignoratā alij postea obligat et sic
hn dr ꝯstellione qr sic ite vrbis e varijs coloribus sic et iste
qui ꝯmittit hoc crimē e varijs in ore et in ꝯscia et in mente
Demdetz id crimē locū hz ꝯnalit q̄n deficiete in crimbus
alia speciali actōe equū e ex subuenire et detingitez sic
enī inperuliaris actō da de dolo inpubsidiū ita i crimbus
quibuscūqz i titulus defint crimis / crimē stellionatus obicit ut
si quis vendit in massa electri p argento

Crimē fraudati census ꝯmitti cū quis fraudat publica pecunia
sibi accomodatā

Crimē fraudati annone e q̄n potatores fraudant victualia ære
publica adeptiond missi.

Crimē piacilae e q̄ mōte exspoliat

Crimē ꝯcussionis ꝯmittit qui pretextu officij sibi ꝯmissi extorquet
ꝯminado aliqd ab inuito et crimē ꝯcussionis punit q̄s per
quadrupla / q vij fanoxim9 et tam laicy q̄ cliy punit
pena ꝯcussionis / xxiij q i militare / lig sic q ingressū in bo
quadruplū di xviij e porro

Criminum capitales erat carcerz custodes qui eciā stratores /
dicit asteruedo qr ꝯdepnatos pungebat

Itm crimin alia sut priuata ut illa quorz executio i. de
nūciatio ul accusatio ptz tm ad illos quibus inferunt ut ꝯ
specta dapna illata et iniurie Alia sut publica quorz exe

causa dat cuilibet de populo qui ad publicam spectat utilitatem ne male
ficia remaneat impunita ut sit homicidia parricidia adulteria
crimen lese maiestatis etc crimina excepta sunt ad quorum accusationem
et testificationem etiam laici contra clericos admittuntur si bono zelo procedit
ut sit illa crimen simonie heresis lese maiestatis et sacrilegium de
quibus in c. sane ij. q. vij. ubi additur crimen dilapidationis et
de accusa. c. p. marcella.
Cubicularij dicuntur illi qui cubiculum domini sui parant et vo
cantur alias camerarij
Curator dicitur ille qui curam alicuius gerit defendendo ipsum aptoe
secundum leges legittime datus ut contra alios qui res adolescentis admi
nistrant datur autem contra eos curator principaliter rebus et secundario persone
sed tutor primo et principaliter datur persone et secundario rebus ut pri
moniso etc sed differentia inter curatorem et procuratorem Alia est differentia
quia tutor datur pupillis .i. quatuordecim annorum expertibus sed curator
datur eisdem ultimis ad xxv annum in masculinis ab etate
quatuordecim annorum et in femina duodecim
Cunicli sunt riuus ductus cooperti ut dicitur c. in l. si quis iter. ff.
de aq. plu. arcen. ubi dicitur quod ille cui debetur seruitus aquam
ducendo per riuum potest facere cuniculum .i. de apto riuo cooperto
Crisma sit ex duobus liquoribus sed oleo per quod puritas mentis
et nitor conscientie sit et ex balsamo per quod odor fame figuratur ita
dicit textus in c. unico de sa. vnc.
Curialis dicitur ille qui est de officio curie ut iudex obnoxius
.i. alligatus et adulator principibus di. xxxvij. none vij curia
les dicuntur omnes qui quacumque condicione obligati sunt curie atque
publice potestatis siue milites siue aduocati sint siue iudices siue
officiales siue hystriones et breuiter quocumque habentes officium
honestum siue inhonestum
Curiositas dicitur quod probabilitate exquisita nimia cura de
rerum c. j. l. vj. Ita curiosi dicuntur hiis que non multum expediunt
sic disceptat de re iu abbate sane li. vj quod in offensio dicitur
ut c. j. de renun. pall. et C. de sti. cui. l. nemo.
Curia media vocatur et locus ubi redditur ius ut habitacio
principis sicut media producta sed medio vij Curia ius curat

meitur est dicta curia

Custodia est cohibicio rei / ut azo / est custodia que fit in carceribus publicis et est prohibitus carceres privatos ut patet / ff. c. ti. de privati carceribus inhibendis.

Cupe sunt vasa facta causa potandi structa

Culleus ab culliper ... quod sacc... inquo potatur ... et maiorie de coreo qui super ponitur ... ut dicitur saccus coreus ... ponitur parentes ... insipientes

dapnati — Cui accipi potest / ff de lega. i. l. licie § mil et de ver. ob. l. qui cum § non solum accipi ... et pur ... not ... non ... ut het. e. t. l. a) ... i si / et facit ... ... accepcionem et non ... sit et / ff de fun. i strue. l. si fundum / et ... ... adiungendo non ad ... facienda ... / ... si ita fuit § si ff. de man. testa. et in l. gallus § i. ff de libe. et postu. ubi par. ... ... ff. de lega. i. an induat ... ut ...

D

Dalmatica est vestis qua in omnibus dyaconi ... ... / et lxxxvi di. de ... antiquitus ... ... ut ... ut dyaconis ... bat / ... di. ... filius

Dampnum est diminucio ut adepta patrimonii et dicitur ademo ut diminucio / ut ... ff de dap. infec. l. iii / ... dapnum est ... ... de quo not / in. c. ... questus de ... et dicitur dampnum ... actio eius ... alia est de dampno dato alia de dampno infecto ... actio de dampno dato competit / ex. ... acquilia ... actio legis acquilie ... quo ... in hac actione requiritur ... quod dampnum datum sit et quod culpa dantis precessit et ... est dampnorum ... restauracio et expensarum satisfactio / ut in c. si ... demum ... et dap. da. / dat. ... dampnum in persona hominis puta si ... ... / et dicitur ut ... in bestiis et aliis rebus de hac materia / inde ho. i. ... de inimi. et da. da / ... qualis actio ... est ... actio ... dampni dati ... est ... ... legis ... et ho ibidem /

Dampni infecti 2m pe i t dno ope. — invnti. — i t du libel
e nue dicitur dr si edificium alicuius ruina minat edificio ul
pdio alterius vicini tunc ei in ipsius edificij ul pdij dns adno
edificij ruina minatis potest pt q sibi caueat noie dapni
infecti que stipulacio gtinebit totum int ee 9 vicini ff. e. t. in
hac stipulacoe et l. si et si gdnc. et l. dapni infecti et no q
ille qui occasionem dampni dat damnum ut dedisse uidetur et
io tenetur si dat operam rei illicite et etiam si licite dum no ad
hibet diligenciam q pt Item dampnum patitur qui rebus suis aq
decrescit s no qui acresit qui aut lucrum amittit ppie dapnum
no patitur etiam q dam damnum sui Et int ee e tra rem
ut subtraxisti ei instrumenta quibus possio sui. mag teneris
in ad dapnum q gtingit ppt ablacoem instrumentorum Illud e
extra rem et dicit int dapnum et iacturam instrumentorum
uide de electi. ni. c. q sepe in nouel. li. vj.

Dacio insolutum est dacio ppsolucoe et satisfactoe et est vna
spes gtius i noiati sz do ut facias ex ... ti antho Dict. p.
centu agr int ipos ut a. det ei insolutum. i. ppsolucoe et satis
factoe eiusdem vnam domum

Danas in iure ciuili quoq e non adiectois gnis ide q
dampnatus ut d. l. danas est. ff. de usufructu in. l. si pluribus
ff. de lega. ... et i. s. si ita legatum

Dapifer d qui ferens dapes et e nom officij magne
dignitatis in curia imperatoris Vnus septem pncipes imperatore
eligentes gputatur

Dapsilis est ille qui liberaliter dapes sue mense gerat

Data est caracter ... in fine gstitucoi ut litteraz inscripta
ex qua cognosci pt quo anno mense ut die instrumentum ut
quibus lra emanat et aquo tpe obliget gstitucio ut post
s. scptis geram in rep. ... facta uide p ioh an in fine li. vj. sup data ubo

Dardanarij dicunt qui frumentum in mensuras tenent a quodam
dardane dicti

Dare in arte notariatus dicit capi stricte et improprie
... qui rem transit in dominium capientis ut in instrumentis in quibus

agit de re et alienatione et dominii translatione in quibus transfert dominium si tradens erat dominus alias non / improprie capitur in instrumentis emphiteosis et feudis et locationibus ubi ille qui locat vel concedit licet dare dicatur tamen non transfert et dare proprie est accipientis facere aliter enim non datur nisi sic detur quod in ipsum cui datur statim dominium transferatur et dicta vox dare et donare et tradere quod plus possessionem transfert et non dominium nota / xxxiii q v § ultimo

Debere et oportet aliquem dicitur necessitate de qua honestate. Vnde dicitur impropria creatione importat necessitatem / ut nota attendentes de statu regularium in bona decant / quia ex honestate / ut xxv q i. c. subiecta te suadente unde patet impropria / l de pignorationibus. l. iii / ubi probatur et c. intelleximus de iudiciis. ubi debere et 27 iohannes an in c. penultimo de iurata. calumpnie. sicut vero proprie alterius / item debere est de alio habere et ergo quod non est vel esse potest nulli debetur et nec obligationem vel actionem parit tamen actio sit ius prosequendi in iudicio quod sibi debetur / ut est glossa in regula nemo de regulis iuris. in sexto

Debitum est quod aliquis alteri personali vel civili obligatione tenetur in debitor et est is qui pecuniam accipit a creditore et debitum intra biennium in redditione cyrographi vel instrumenti non aut sic in redditione pignoris / item debitum est quod exigitur ex ab initio / xxiii. q. i. quod debetur ff de v. s. l. debitor et l. iii / v. sig. nota de debitis / item debitum civile sic capitur duobus modis uno efficaciter et proprie prout est in paragrapho post biennium vel in obligatione civili resultante ex pena / ut in l. Julianus ff. de condictione indebiti. 2o impropria et inefficaciter prout est in omni debito regulariter cui obstat exceptio / vel etiam pone exemplum ut posuit ibi in l. i ff. de condictione indebiti. in paragrapho biennium / item debitor 2o mar est qui naturaliter acquisivit exceptionem iusta n. a naturali equitate abhorrentem. i. dispensante / 2o actio ff. l. marcellus / de regulis iuris.

Debiti die venire est debitum posse petere

Debitores civitatum sunt qui tenentur civitati ex misericordie debiti fiscus procedit / ut C. t. l. xi. li. x.

Decan9 non dignit[as] e et d[icitur] ad eccl[esi]as · i · dece et canob canonicoru
q adiuui9 sup dece canonicos gstitut9 / s[ecundu]m Innoc[entium] / licet quiqz
sit sp[eci]ali ut d[icitu]r societas dece viro[rum] / s[ecundu]m hug et azo / i sub[scripti]o
de deca · C · li · xiij ·

Decima / s[ecundu]m host[iensem] i su[m]ma de decimis § 1 / e om[n]i[u]m bono[rum]
mobiliu[m] licite gq[ui]sito[rum] p[ar]s decima deo data d[iv]i[n]a gstitutioe
debita ut colligit[ur] / de dec[imis] · c · ſ · tua nob[is] § · nerum et · c ·
cu[m] no[n] sit i[n] hoie / Decima[ru]m aut[em] tres sunt sp[eci]es / s[ecundu]m host[iensem]
i su[m]ma / s[un]t q[ua]eda[m] p[er]sonales que debent[ur] ex ope p[er]sonali
ut ex artificio s[e]u militia negociatioe et queda[m] p[re]diales
que p[ro]ueniu[n]t ex p[re]diis ut vinu[m] blada fructus arbo[rum] [et]c[etera]

Decime mixte / s[ecundu]m ho[stiensem] / p[oss]u[n]t dici hee de quib[us] dubitat[ur] utru[m]
sint p[re]diales uel p[er]sonales ut de agnis et fetib[us] alio[rum]
a[n]i[m]aliu[m] que sunt in pasc[u]is et gregatim pascunt[ur]

Declinae s[u]m[m]am e[st] paulatim illa[m] infirmare et co n[on] p[rim]a[m]
declinet reb[us] iudicat[is] stabit[ur]

Decretu[m] / s[ecundu]m ſpe[culum] / dicit[ur] mult[is] modis / m · c · d[e] 1° et ij° d[e]c[re]to
§ d[icitu]r ergo / q[uonia]m d[icitu]r su[m]ma diffinitiua / ff de re iudi[cata] · l · decreta
uel eciam sumi m[ihi] locutoria C · de assesso[ribus] · l · ij · / q[ua]n[doque] d[icitu]r
illud q[uod] pp[a]a statuit d[e] g[consi]lio cardinaliu[m] ulla sc[ri]pta gsultatoe
et tu[n]c i[n] sc[ri]ptis redigit[ur] / xx · d · si decreta et · c · se · [illegible] / qu[ando]qz
e gsens9 eligenciu[m] i[n] sc[ri]ptis i[n] dacto / ut ij q · i legim[us] et c in
notuit de elec[tione] / q[uando]qz e id q[uod] capitlm uel ordo uel vniu[er]sitas
uel a[liqu]is corp[us] ordinat / ut ff q[uo]d cuiusq[ue] vniu[er]si[tatis] · l · plac[et] / et q[uando]q[ue] p[ro]
toto q[uando]qz e iudicis auct[oritat]e in alienatio[ni]b[us] reru[m] p[ro]p[ri]e
mino[rum] i[n]terposita / C d[e] p[re]d[iis] mi[norum] [illegible] p[rae]t[ori]o / q[uando]q[ue]
decretu[m] d[icitu]r auct[oritat]e p[ri]ncipis i rescript[is] b[e]n[e]ficialib[us] i[n]t[er]posita
et / s[ecundu]m azo / illud decretu[m] e g[con]firmatio[n]em g[ra]ciae q[uae] ex hoc
p[ri]ncipes i[n]si[n]uat su[m]a volu[n]tate q[uae] s[ig]nata est et s[ecundu]m eu[m]
ligat eciam ignorantes / Est eciam q[uo]dda[m] decretu[m] de ciu[i]
cuiu[m] q[uod] i muneros sup[er] munerib[us] reru[m] tribui p[ote]st exceptis
hiis qui liberaliu[m] studio[rum] laborib[us] i[n]sistit et qui medendi
cu[r]a[m] funguntur / ut · C · li · x° de decur[ionibus] · curia · l · exceptis

It[e]m decretu[m] est ius s[u]9 iudicis quo mādat bona a[li]cuius
sup[er] g[con]tumacia eius possidere et sic d[icitu]r p[ri]m[u]m et s[ecundu]m decretum
/ ij /

Decretu primu e primus iussus iudicis quo mandat bona debitoris propter
contumaciam in pena contumacis detineri ut ita describit. De
cretu primum est debitoris rei prohibite regulari ut premisse regulari
incerto casu facta prohibitio ut premissio referenda singula singulis
Sed 2m decretum eodem modo describi potest nisi quod imponatur 2a premissio
ut 2us iussus et tunc dicitur primum vero solum. Circa 2m lud. de roma potest
decretum e pro iudicii agnicatio punitiva contumacie et similiter 2m
decretum diffinire potest et quamvis interponi primum decretum et non 2m
quia in aliquibus non est opus 2o ut notatur in c. quoniam frequenter ut lite
non contestata. § in aliis in glo. super verbo constituere et id decretu habet
locum in actione reali ut personali lite dumtaxat ut in decreto. §
et se. et interponi ante litem et post litem contestatam et quotienscumque
aliquo contumace existente actor non ita liquet de causa quod diffi-
nitivam sententiam valeat ferre ut in pallii. c. quoniam. Decretum
2m e 2us iussus iudicis quo licet bona debitoris propter contumaciam
possidere que prius de primo decreto detinebatur ut in c. j. de eo qui
mitti in possessionem causa rei servande vltra et habet locum 2m quosdam in
actionibus personalibus tamen quia in realibus post lapsum anni constituit
missum in possessionem ex primo decreto verum possessorem nec est opus
2o decreto 2m bern. in glo. palli. 2m alios tamen habet locum tam
in personalibus quam in realibus de hoc plene notat bern. in c. contingit
de do. et contu. in glo. fi. — Et nota quod 2m decretum
non potest interponi nisi contra lattitantem et lattitacio est debitoris ab
sconsio fraudulenta in dampnum creditoris l. fulcinius. § quod
possidet qui in causa in possessionem — ea. et hoc est verum in preiudicium
sit in mora sed enim interponitur 2m decretum quod non lattitante
debitore ut notat jo. an. in c. consultacionibus de offi. dele.
in nouella et dicit baldus in c. primo de milite vasallo qui
in rebus feudorum contumax est. Sed utrum 2m decretum sit
sententia interlocutoria ut diffinitiva effectus est magnus ut l. c.
cum cessante de appella. bar. post in l. ij ff de appella.
bal. in l. ij. C. de epis. audie. dicunt in b. sententia finita. §
si forte. ff. de dampt. in fe. et varie loquitur ludwicus
de roma dicit quod est interlocutoria allegat in glo. finale in l.
penultima § cum autem in verbo admodum C. de his qui ad eccle. confu.

— et pbat rōib9 / Ita pria — no pt dāe q̄ minores / uel
et minores. C. si adver. re iudi. l. acta insi. — z. l. 9 pupillus
ff de re iudi. — / Sed 2ᵒ decretū pari minor / ut m l si
minor. ff. de bo. aut. iudi. posss. — 3ᵒ no ē / diffi
nita s̄ int locutoria ptea diffinita no fert lite no gt / l. si
g. illad. C. de tempo. appell. — / Sz 2ᵐ
decretū sit / ut in l. cū ppona. C. de bo. aut. iu. possi.
Hoc ergo iustifica. dctm sn̄ re / innocencij in c dilecto d̄ ro.
sig. / ubi vᵗ quamuis iudici gstaret 2ᵒ decretū int postū ēe
iniustū poss illud reuocare et hoc eād rōe bar. in l. no videt.
— ff. de iudi. — / licet canoniste gnīt r̄pbet et michi ᵗᵒ
pratu dctm innocencij hec lud. de roma inpug.ᵇ⁹ pus
hij dicit / 2ᵐ / Innocencij — decretū auctᵃᵇ et gss iudicis
ut collaudaco / Ita decretū ē snīa qua iudex gtractū iustū
fuit / fore decernit aucᵗᵉ sua interponēdo / ut mittēdo
— declarādo. — / auctas ē assē⁹ autorisabilis qui
gpetit sibi ex publico officio ut legittima ᵃᵈ administratoe
ut tutori ul curatori. Consensus aut sue collaudaco sz
minorū volūtas adq̄s res ptinet sit uicta / ut not io haes
an. in. c. i. de ret. — ac. li. vi. in. g. magna i si / et ...
darnne de hoc

Decretalis epla est inqua ppa adqsiltaōz alīc̄9 r̄ndz
ut c. i. de ... sue sols sue d gsilio frm / ut de elec. bone
memorie magudinēs / Unde decretū statuit / decretal q̄z r̄ndz
Item canon / institutio ecclastica / ut statutū in gsilio gnali / Vn
gstitucō alia ē ciuilis que dr̄ decretū forense sue ciuile
alia ecclastica que dr̄ canon / et gstitucō dr̄ dicᵗ / Vn o
gnit etᶜ gphēdit omēs decretales leges et decreta / Alio
structe etᶜ gstitucōes dicūt principū leges ppli romani edicta
ptorz ut ecia iudiciū qd dr̄ iudex citare t ho9 edictis et de
drā horz nomē canon decretū decretalis epla dogma
madatū int dictū et sancto / ē q̄ prime di in no ecī archi
Unde di sup q̄ prime in fine / qr decretal. epla dogma
q̄ diffinit aut inspat q̄ phibet q̄ pstat q̄ indulget etᶜ
quo illorz modorz mīcᵗᵉˢ inserat / not ibidē.

vel aliquē in possessione mittendo

ut ... resp.

Decurio dr q decima pte de bonis ducit ut q e sup dece milites gstitutus mauria domorum ut principem pte centurio sup centum qui alias etiam nuncupatur . centenarius et ita intp ille volo theo q dr iiij° machabeorum q iudas gstituit tribunos et . . . duces Beda ibi dt sup i° lu xxiiij et marte xv° Joseph nobilis decurio Quod decurio vocatus q e de ordine curie et officia curie administrant q etiam curialis appellando q pcurat munera civilia et curialia Unde de hoc ff decurio Quida dicunt decuriones appellari ex eo tn civitates et municipia gstruebant loci gpluris decima ps hominum colligebat ut ff . . . l. i pupillus decurionis quida dicunt ex eo illo q ad ducatum abiniciis decima ps eorum qui ducebant gsilium publicum gstituebat decuriones etiam urbe romane municipibus exorient ut C e ti li xi

Decurare id est ornare Vn dr decurate loquitur ille i ornate

Dediticia libertas . . . azo . e . hodie sublata e . . . olim eorum ducebatur dediticia libertas qui . . . ut toto tpe uite sue seruili iugo detinerent pro morte . . . exciperent in libertate ut colligitur C de latin libert tol l unica et inst de . . . liber . . . et C dediticia liber tolle l unica Vn dediticij liberti olim erant et dicebantur hij q se dederant iure . . . ut tale libertate . . . et dicebantur liberti forte pp spe libertatis Vn veri liberti . . . tabant q veri liberi erant . . . C comm de manu . . . aut hoc ide . . . et hoc non dediticij . . . ut . . . illa libertas est unica inst . . . ut hec . . . azo i sua C de dedit liber tollen Erat aut his . . . q toto tpe uite sue erat serui et in morte liberi ut inst de liberti . . . libertinorum aut et dicit . . . q tales no erant serui . . . ad . . . et fuerit inducti . . . q etiam multa alia mala induxit ut . . .

Desaltare a aqd ab aquo . . . insolutum . . . ut

Centuriones

A f. decuriones

Dediticia

C de dedit

A cliftenia

deme alr d. de falcare ad modu filius q. sic falx seruit sic hec lex legitur refert Instit. e. ti. sup Rubrica.

Deducto est separo q deduce separe dr.

Defensor e ille qui sn mandato cauo e psta de iudicatum solui aliu defendit ut eius defensor se offert ut ff de pcu ra. l. si pcurator. §. fi. et l. si defunctis. et in no. Insti de hijs per qu age poss. §. pcurato et §. alijs et.

Defensores ciuit. p. azo i suma e. t. sut hij q in oibus tamq peres porcq ut iudices dut se habe ut ita nois sui utan offico ut. C. e. t. l. iiij. et in aut ut iudi. quo suffi. et §. cos aute. Constitui at defensor ciuit. decreto iurciuiado pue clerice possoru i illarum ce qstitue ut i aut. de defen. ciui. §. Interim in tex et glo. Inest at offic defensoris hoc i pbe aucte q agi apud eu exoluti te pud ut adoptionam et emancipacis ut in §. Balle in glose. coll. iij.

Defende e ince dni pibire et id face q face dns in e aut. §. et iudicad.

Deffere aq est eu accusare f deferre dau e qtra et re nerencia sibi face ut ff de accu. l. libellorum ut bi deferre et accusae q deferre fit reo absente f accusae reo pnte.

Deferre bi iuramentu est aliqem artare ul astri nge ad iurandu et qz defert aute qz a iudice qz a pte qz eciam delatu a pte pti refert de omibus istis C. de iurur. l. i. pt aut ipm defferre a or xxv anis et eciam minor ipm deferre no phibe du salte qdic sua peior no fiat f si ledat restitui ff de iurur. l. na postea. §. si minor eciam pri familias filius familias C. de iurur l. nc filius tm liber no simus ff e. t. l. quato magis. nisi compos metis no pdigus nc qsiles ut in l. tutor. §. p digus e. ti. Si aut ad ministracioz adigit tamq pcurator licet ei iuramentu de ferri in tribus casibus sn si speciale madatu habeat si in rem sua sit dat si gnalez et libera heat administracioz

tutor
ut ff de ninu͛ l. sub ninad. § f. et l. segti et eps h̃z hac ad
ministracōz quo ad ea que alienai pot tn aut deserat. Co hosti
ddn̄s ē q apte pt deserit etsi nolit co eius iudicium voluntati
et hoc nam sz qn iudex pt deserat. C. de ninu͛ l. iij. Et in
bone fidei iude dehat mā hosti de ninu͛ — ff. § de ninu
meto asser toid

Defirmio ē a debito liberacō In defictus i. liberatus 2° defictis
id ē q ~~mortuus~~ motuus ut eius C. ne desta desic. l. quamuis
ptotid et forte id dr motuus defictus qz liberatus ē a miseria
gdicōis huigne

Defictoie et pfictoie . sonat q tristicie aut pie suscepcād
et blemt

Degradare ē depone de ordie ut l. c. d̃ gradacō de pe.
li. vj q̃ ut aut heat fiei d̃ gradacō nō ibid na depone fit
sim vō suspede degradac aut tn solte te

Delator sz id q acusatō ut qui bona aqua tamq vacina
fisco denunciat i. manifestat

Delegatus ē cui ca gmitti͛ terminada ut exequda uicēs de
legantis ~~r~~ pntas et in uicis dicūe gpiud nil hns ut ff d̃ offi
eius cui ma. ciuit. l. i. infi ———— et l. iij et de offi
delega c. sane ij et c. cu olim et hostiens i pia. e ti uel
Sic delegatus ē hijs cui a pmo potite ut ordinario ul dele
gato pncipis ca gmitti͛ In vel subdelegatus ē spctu delegati
Ibn is cui pncipi tac ul medid gmitti at iudex spie dici
no pt ut l. c. sr gomd. § parō. e. ti. ———— Delegatus
in spie delegare pt pnci medud et fine c. palli § inten
cois C. delegatus ni ca sibi gmissa maio ē ordinario de co
c. sane et de offi ordinar pastoralis qz uicēs delega
tis gerit et pt gpelle epm p snias suspecois ul inodeti
rebellem

Delegare pla pt smo sz alicq iudice loco sui et auctoe sua
iudicaturz substitue ut in l. papinus. C. de app. ecia medud
———— gnz aut ē in loco sui ut uice sui
aliud reud creditor dare ut ei iusserit ———— et ho modo
in delecto et eu cui fit delegō os interueniē stipulacōz ul

litis q(uo)d huius a(utem) modis fit h(ec) delegacio ut l. delegare ff de nova(tione) vide de hoc azo i(n) su(mm)a c(odicis) e(odem) t(itulo). Delegare e(nim) possu(m) i(d est) iure mea debitore(m) meu(m) dare creditori s(i)c(ut) exhac delegatione liberat ego a creditore meo et extinguit(ur) ipsa obligatio qua tenebar ut q(uia) tibi s(um) obligatus et aliud habeo creditore(m) michi obligatu(m) qua(m) tibi assigno ut debitu(m) ab eo recipias et ipso volente h(oc) e(st) delegacio quedam

Deliberare e(st) facta diligent(er) co(n)siderare tractare ut i(n) mente revolvere ut cu(m) amicis suis explorare an expediat sibi illud admittere de quo queritur puta hereditatem agnoscere vel adire ut in l. aristo ff de iur(e) delibe(randi) dat(ur) aut(em) t(em)p(u)s deliberandi heredibus institutis ut l. si p(re)t(or) ff. e(odem) t(itulo) Item tutoribus ut l. aut p(re)tor ff. e(odem) t(itulo) et curatoribus eor(um) Item heredibus ab intestato venientibus ut l. si q(ui)s heres. e(odem) t(itulo). Dat(ur) at hac t(em)p(u)s ab i(m)p(er)atore usq(ue) ad annu(m) s(ed) ab aliis iudicibus usq(ue) ad viiij vel x menses et no(n) ultra ut C e(odem) t(itulo) l. si § sed q(uia) s(ed) no(n) minus c dieb(us) ff. e(odem) t(itulo) l. i(n) fi(ne) s(ed) aut affectus deliberationis q(ui)a interea bona no(n) d(e)b(e)nt minui nisi cu(m) cognita ut ff. e(odem) l. ait p(re)tor h(odi)e aut deliberacio hodie no(n) e(st) n(ecessa)ria si quis inventoriu(m) co(n)legas facere voluit ut d(ic)ta l. fi. § s(ed) q(uia) de hac ma(teria) vide azo i(n) su(mm)a ti de iure delibe(randi)

Deliberacio est p(ro)vida circu(m)spectio cu(m) q(ua) l(ibe)r totu(m) agit et furor no(n) sibi vendicat xi q. iii illa(m) p(ro)positionem et c. seq. qua etiam ardentissimi ho(mi)nu(m) calores p(ossu)nt refrenari et impetentibus fervidis maxime e(st) n(ecessa)ria ii q. vi anteriore xi q. iii cu(m) aput

Denu(n)ciare e(st) crime(n) alicuius p(ro)p(ri)o ore manifestare ut pande(ct)a ita q(uod) p(ro)prio ore augeat inimic(us) ut in si(mi)li ff. depos(iti) l. i in p(ri)n(cipio) hos(tiensis) at i(n) su(mm)a t(itulo) de accu(satione) et denu(n)ciati(one) § i dicit denu(n)ciatio e(st) cri(min)is alic(uius) apud iudice(m) s(i)c(ut) inscriptione legitima facta delacio ad penam agenda(m) vel alia(m) pena(m) legitima(m) imponenda(m) ut acc(usatio) ad ber(nardu)m et § seq. ipse distinguit qu(a)nda(m) denu(n)ciatio(n)e(m) e(ss)e penitenciale et evangelicaz et adilla(m) quibus admitti(tur) alia dicit e(ss)e iudiciale et canonica(m) et adilla(m) no(n) quibus admitti(tur) d(e) quib(us) p(er) lo(cum) an in repor(torio) Item c. novit de iudi(ciis) goff(redus) in su(mm)a de accusa(tione) dic(it) q(uod) mandatu(m)

eiva cta si peccavit ij q. i contendi hi adiptos eque in ingratitu sue
posti sive clerici sive laici / ar. ˣxxxij q. iij dico ista noia xxviij
q. iij de p̄bitero / quo ad alios aut̄ e ḡplud et hoc e vnd in
p̄to ḡmisso ita ingnitudo omib9 e p̄ceptud / xxiij q. v. hoc di
et dicit gloss / se acq̄baē detin / io / et / tan / q quib3 admitta ad de
nucciandu dumō bono zelo denunciat / d' scor et re iudi. c. tu. ſ.
et q. — ſi lic3 infamas / no tn̄ admittitur criminosi qui cū pia c̄rima
no correxerit ppu q cū malo zelo denunciant aliena
Distinc̄t tn̄ dij / demū q3 d' p̄to ḡmisso ee eiva cta ſ de ḡmitudo
canoita ad q [illegible] quilibet admitti / d' ogna. spūa. tua / et pisst
notitia qualis̄cunq3 / ut m h°. c. pall di nc turpitudo p̄pria ob-
sist de ipso p̄terita n̄c impellit intrantid scedab / xviij di meruit testis lox
et ∆ sic illa denunciat e exogta pub̄lica / et / ne dū in iudicia b9 ſ acc
in exo iudicialib9 civitati et alegitt actib9 remouet dic ḡo3
exog tu q s forte no e exog tu ut si p̄to appoz legittia3 sente
lata sit in eū no tn̄ fuit ppetuo canon ut debuit appos insta
tpūs ab hoie ul a iure statutū adipa3 p̄s̄pda / c. lic3 d' sen.
exo. — l° vj.
Demens e qui nescit ul no p̄t exp̄mē q̄d uelit a nolit / c
pastoral. de cli. ag°. li° vj. ubi gtor. in g.
Delictū ap̄ bom de p̄erro et q̄ i delicti et p̄ actoni q̄ p̄ueniut
ex g̃tractu ul q̄ ḡtractu / ita actoniō queda p̄ueniut ex delicto
alie vero exq̄ delicto ut dcn̄ e sup̄ in vo ḡtractus ita ex de
licto p̄ueniut actoes ubi delictū p̄pone vere et directe ḡpbndi
ut est inde in furto rapina homicidio ex q̄ delicto ubi p̄ue
delictū no ve et directe ḡptu ſ in ip̄tatiē ul iuris fictioē
ut si iu° p̄imp̄eritiā sua male iudicauit tene ptī q̄ lesit
exq̄ delicto / itē si tenes indomo ul in officio aliquē s̄ini hoiē
qui dampnū dedit in tenes ex q̄ delicto eo q in culpa s̄c
utendo ope malor̄ hoiū / dcut tn̄ delictū petu et c̄rimen 2°
/ aug. lxxxvj. di. c. j. et no° de pe. — di. j. si petm̄ et p̄so.
t re. iu. lj. vj. c. petm̄ no in glo. ſ c̄rime et petm̄ accoe d̄ apna
ee diḡmissū et de d̄ra int' delictū et petm̄ / c bona. g. in lj.
c si adver. delic. — ubi dicit g. q delictū e ḡui9 ∧ sue
grauelissimū

cōmens qt subalter A
ueniat ex causis pue no b[illegible] gnis A glinet em pub se sintu
adulteri et alia que ex causis pueniunt · i · exegisna
Derelictu dr id qd caret possessore ut qd i nullis e possessoe ut insti
dere dini § hec amplius circa fine
De plano aliquid dr fieri qd iudex sn figura et strepitu iudiciario
facit de re qa bi sig · plene hec ho e d v sig · inde pepe d quo ex
arthidi d elect · c · ydemptmta lin vi sr vo strepitu et figa et
de causa · c · sic olim ubi statuit pone ydonee simplr et de
plano absq ulla iuris dicione sollicite i uestigantes
Demq not archi xxij di · demq
Deportare e ppetuo exilio dapnare ut ff de in l · dir · l · rele et ad e
gatorum § hec est dra ·
Depositu p ho inpudet e qd custodiend, actu ut fidei eius
datu e pue editu et qui te obligaru in deposito insti qui
mo · re qui · § vltio et qi deorsu positu sta deorsu ade
ponere est ut ostendat totu fidei eius gnissu apd q po gtinue
positu ff · e · t · l · q · i pri o et quis dr de positu int sauget de
modatu int vulgares rei aut deposite sit et gmodati do
minium retines ut in l · lig · § rei ff · depo · et ff · gmoda ·
l rei gmodate et 2 ho dr id seorsu positu qr inalterius
custodia positu et translatu est Aliud e pono aliud d pono ·
ut in pdcto l · i · ff · e · Aliud aut sit actio depositi directa et
gria requie sup actio
Depositaius e i e apd q res aliqua pot custodiendi ita siut
in auth · et eciam C · depo · et dr asequestri qr depositaius
adhoc prise tene ut depositui p rise idem i stituat tenet
em maxima diligentias adhibe sequest no neutri litigantiu
tenet prise tu ipa restitue s indeterminate ie qui vicerit
Derogare e diminuere et inpte tolle pue detrahe ut ff d v sig
— · l · derogare et dr ab abrogare ut ibid et e abrogare
Desiderare est desiderare
Desertus e locus no hitatus peitus neq cultus ultra memoria
hois c j de v sig — li · vj · de quib
De sive do et dive do drit p bar i l · ff de lega ·
et pena · Itaq sive do est em fit gt lege

p'pa̅ꝫ ꝯpurenes et desuedos qui no̅ utu̅t aq̅ua lege m̄ iure posita
sed an p̄h° tollat de h° nota in prohemio institucionu̅ § et q̅
mi. pall.
Desertores dicu̅t etia̅ qui ꝓprius eme̅ ministeriis destitutis
ad aliud vicio fuge se trasferunt ut ꝯfugiunt ut xxi q ii pla
cuit etc° 2m canones sed 2m legistas dicu̅t milites vicio
fuge sua̅ miliciam deserentes ut C. e. t. l. i. et ii. li. xii
Detestacio e̅ cu̅ testibus facta denu̅ciacio Itm̄ detestacio e̅ absenti
denu̅ciacio testibus adhibitis ut i. l. pubpignatio § i. iii. l. ꝓxi. ff.
de re sig. alit aut detestari e̅ ꝓter aliqs abrenunciare ꝓprie
ut abhominari seu no̅ ꝓbare ut e̅ execrari ut describi res
aliquas et eas que et quales et q̅nte sunt scripto ꝯphendi

Detractores dicu̅t infamatores qui intu̅t vitam et bonos mores
ꝓximorum et eam platorum corrupe ut minuere
a Decimus est una pars asses que ex xii vncias ꝓficit ut insti. de he
re. insti. § hereditas v'quire § ac.
c Deus dedit est ꝓprium no̅ ut in c. tanta de symo. Itm̄ deodat
ut. e. t. c. iii 2° no̅ ꝓprium duplimode ꝯpo̅ qui ex noie et p̄h°
ut vo qui ex ꝓnoie vo et noie ut quo uult deus ut c. i de iudi
nec vi ad abethimolia nois ꝓprii q adplacito imponitur f
nois appellam qui pre si negatia ut in l. si quis infundi nolo
ff de le. f. Itm̄ hoc de illis noibus intutum vestru.
b Dextans e̅ eciam pars asses que ex x vncias ꝓficit ut ꝓpi
nt toti ut in § palle.
Deierare e̅ sie iurare detestari mlius
Dictatores olim dicti fuerunt qui primu̅ magistratum gerebant
quorum erat in maioribus causis suas ferre seu dictare ut
ff de origi iur. l. ii. et ꝓpo digitur auctoras quorum cre
ati fuerit Romanis tres ptes temporis
Dicio idem e̅ q ꝓ ptas ff. de orig. iur. l. ii § capta et ii q
vi c. audiendis ad f. vide verb iurisdicio.
Dyaconus grece minister di latine q sit in ꝑeu̅do te ꝯpetencio
ita in dyacono ministeri dispensacio het Itm̄ ypodiacones

62

gte subdyacones dicunt qz subiaceant preceptis leuitarum et apud hebreos nathynei uocantur ut habetur xxvi di. clericos.

Dyapsoli uel dyapsoles dicuntur tunc apud dictatores uel distinctores logos . i. publice rei . Et hoc accipitur in rubr. de tabula . si ben. li. xi.

Dyabolus dicitur a dya quod est duo et bolus morsus qui duo modos videlicet corpus et animam et creatus est bonus sed ex libero arbitrio factus est malus ymo adhuc habet liberum arbitrium sed id est tantum ad malum alioquin non demereretur et cottidie peior efficitur. Similiter angelus bonus habet liberum arbitrium quo cottidie meretur et melior fit sed hoc est ad bonum tantum. Homo vero habet liberum arbitrium eque ad bonum et ad malum. Et xv. q. xxxiii di. qui episcopus ubi dicit tex. quod in ingressione episcopi querendum est per eum multa si credat quod dyabolus non per conditionem sed per arbitrium factus est malus quia hoc quilibet tenetur credere.

Dieta . i. una statio est cenaculum quo die magis quam nocte solent homines residere ut ff. de donat. l. lucius. Et est domicula construta in ortis per colligendis fructibus uel oblacionis gratia ut capitur in l. penatus . §. marcellus ff. de dele. i. In alia significatione dicitur spacium unius diei et lapsus. Primo est unius diei operacio quarto est unius diei certa et determinata comestio continet autem dieta legalis xx miliaria ytalica. Dieta vero vulgaris dicitur illa que habetur in communi iudicum regionis.

Dietarii dicuntur qui cauando alieno se dirigunt ad faciendum sauo adiecta. Et prima pars sic dicta et expanitur in l. sacculary impri ff de ex. ordi. ex cri.

Dyadema proprie est corona imperialis et est solum de auro et lapidibus preciosis et dicitur a dya quod est duo et demo expuni cum totilu principium demit et finem. Et glo. in cle. romani de iurciur.

Diffinita sententia . i. quia ut in fine sententia.

Difficile enim dicitur illud quod multo fit ut ii q. vi biduum et in ff. fi. in c. pro nunc de testi. q expostum de facili non . i. nullo modo

Digestum et arg. in sua t de re iur. enim dicitur liber legum quod alio nomine dicitur pandecta sine liber pandectarum ex eo quod omnes disputationes et decisiones legitimas in se habet et quod undique collectum fuit in sui sinus receperit in quo la pene milia versuum totum opus

consumatus et in septem libros principales digessit imperator Et hoc dige-
stum io quia omnia decidenda ibi digeruntur et solvuntur Et azo
et dominus iohannes imperator instituta quidam dicunt quod ille liber olim per duo ff. scri-
bebatur vel p. d. et g. sed postea per vicium scriptorum corrupti est prima lit-
tera apparet melior quam scribebatur quod more omnium librorum legalium
per duo ff. quia ille due littere ut imperatore in fine huius nomine digestum
ponatur io quia ille liber fuit digestus secundum quosdam per duos fri-
dericos imperatores a quorum cuius nomine supposita est prima littera ff
et sic venit duo ff. licet ista ro aliis non placeat quia neuter
illorum imperatorum aliquid fecit exceptis paucis constitucionibus
positis in usibus feudorum et sic dicunt ipsi hoc etiam vicium scriptorum
etiam unus illorum librorum vocatur infortiatum quia tunc rome esset
studium amissum et bononie inoleret eius recuperacione facta in
ravenne cum esset amissum ius est redditum forte cum multa assint
que deerant etc capi in pro valde Alii dicunt quod io fortes
leges in eo sunt sed etiam certe mutacio Alii dicunt quod ab in
ventore vel autore dicatur ut dicunt quod nomina inequalia sunt quare
non est de eis disputandum nam hoc relinquitur grammaticis Et tullius
et quia plura sunt negocia quam nomina ff de prescriptis verbis l. natura enim
Alii dicunt quod ab infortiatus fuit caldeo volo quod est dispositio quia
ultra dispositiones in eo sunt ut inquit i. huius liber.
Collectus autem fuit ille liber excerptus inde quod ab urbe ro
mana condita et cominuti temporibus usque ad iustinianum fere
per mille et quadringentos annos constitutum stabilitum optinuit et ex
tendebatur in duo pene milia librorum et trecies centena
milia versuum i. paragraphorum vel responsorum ut patet C. de ve
tere iure enucleando l. ij. § cum omnia quare autem pandecta divisa fuit
in tres libros quorum primus vocatur ff vetus 2us infortiatum 3us ff
novum ro quia a duobus imperatoribus nuncupatis hoc nomine
fridericus postea maturus nominatus est et etiam scribitur per duo
ff 2o quosdam dicitur a pandecta apan. i. totum et decte quod est
doctrina quia ibi est tota doctrina omnium iurium consideratorum ut in

pall. c. cum ora et nyphemio inflatis

Dignitas dicitur ptz p archi de off. vic. c. q. li. vi. ubi notabilis
q dignitas quandoque ibi e q ptas ut officium ut prerogativa ut secularis
ut xxiii q v administratores et C de digni. li. xii. et
sic iudex d. hre dignitatem ut ff. de albo scri. l. ultima
de hoc etiam not. in ii. di. de magistr. in pn. o in dignitas e quedam pe-
rmnencia ut in aut. de ver. sig. quibus et not. Ioh. in iii. d. de-
inq et vincen. et bern. de elec. no. rep. c. iii. et de p beri.
de mlta et q modis sumatur dignitas not. est de... in c. sedes
in q que incipit s quos p sonas quandoque autem sumitur stricius p emi- — de re sti.
nencia progative p sone eccie q prerogativa etiam d. p sona-
tus q cognoscit quando aliquis hz prerogativam in choro ut capitulo
in optionibus in processionibus in vocibus dandis et in pluribus plus
quam alii sui ordinis canonici ut in palle d. et illa cognoscitur
hiis modis primo quando quis hz administracionem rerum ecclie circa curam
darum 2o quando hz non dignitatem et placem sive prerogativam in
in choro quam in capitulo 3o quando ex officio ecclie habetur aliquis
in dignitate ut in locis palle c.

Diffinicio d. illa in qua aliquod negocium per sentenciam diffinitur per
commissio e in qua aliquod negocium committitur diffiniendum

Dilacio e temporis in causa prorogacio ut sic e temporis dandum a le-
ge ut audiatur partibus ad conveniendum et talis e dupl. 1a que
datur ab homine ut audiatur ut hic 2a autem ut ptz in Rubrica C
de fer. et bal. q tempus quod hz certum principium et certum fine

Dilacionum plures species sunt. t. de dilacionibus in pr. alie sunt ci-
tatorie que dantur reo adveniendum ad iudicem cum lite
contra. i. quos citatus se preparabit ut veniat in termino et in dilacio
ptz termini ut de off. de le. c. ... de quibus etiam ff de iudi-
l. ad peremptorium cum sequentibus et in... ad legem de q re alie — consulunt
sunt restitutorie que dantur hiis qui spoliati sunt ut fierent
revesti ut etiam que dantur ad appellandum q sunt decem dierum
olim biduum .i. duorum dierum in causa propria triduum in causa aliena
ut C de appella. l. eos ad finem ut etiam ad restitucionem in in-
tegrum petendum q olim .i. annum utile hodie quadriennium continuum

da ff de minor. restit. l. si. Ceterum restitutorie induciae dabantur
alicui spoliatis et tandem restitutis quibus audiencia super spolio
querebat et erant non minores sex mensium ut a .xiii. anno iii
q. iii. c. ceteris ut prius erat arbitrariae c. si eps eque. Aliae
sunt dilatorie peremptoriae que dantur volenti probare de quibus in l. si
C. delit. ... in auth. offeratur hoc canonizata in qua offeretur
Aliae sunt executoriae que dantur condempnato ad hoc ut satisfaciat
de his l. ii. C. de usuris. Aliae sunt rivocatoriae que dantur habentibus
ius revocandi domino de quibus habetur l. iii. C. legatis ff. de iudi.
Aliae sunt vacatoriae sive feriales ut de feriis per totum et ff. et
et xv q. iiii per totum Aliae preparatoriae que dantur ad appellationem prosequenda de quibus in auth. ei qui appellat .C. de tempo. app.
Aliae sunt saluatoriae ut primales Aliae preceptoriae ut c. preterea
de app. Aliae electoriae ut in c. ex parte ... de ... ff. de ...
vel elec. le. l. mancipiorum de elect. c. ne pro defectu Aliae exceptoriae
ut de fri. et malefi. laudabile Aliae exemptoriae ut quod in at
accu. pos. c. si. et C. de ingenu. manu. l. diffamari Aliae re
sitatoriae de app. c. personas et c. sede requirens Aliae exceptoriae
super apponendas exceptiones concessas amice ut de exceptione
pastoralis has modos et species latius prosequitur hos. ubi supra
et spe. et plures addit ubi inde
Dilapidacio est res ut bona prodigaliter et indiscrete erogando
ut quod not. archi de elec. statutum li. vi et de elect. quia saepe
e. li. et sic sunt C. mada. l. si pecu. et ff. de mino. l.
...circa fine
Divorcium ut archi in c. statutum pall. dicitur disiunctio et diuisio
sive gubernacio quia diuisa ... est absencia alterius coniugis
et commissa gubernacione unius ut per h. vii q. i. epm et xvi q. iii
quicumque et c. licet et c. in ... notis et de tempo. ordi.
c. eos li. vi aliquando sumitur pro rone et capitur forte ... de offi.
prefec. aff. l. i. Aliquando pro provincia
... per parrochia ut archi c. epm pall. et dicitur adiua quia
est duo et certo i. separatio quia separat duas uniones ... et

apponere dyocesis non comprehendit ciuitas qr dignius sub minori comprehendi non dz sed ciuitas dignior est dyocesi et hinc appellacione ciuitatis hinc comprehendi dyocesis / ut nota in c rudolphus de rescriptis et non ordinarius pro ea comprehendit qui dyocesanus de quo extra ij inde de vi et hone cleri et g in vo dyocesanus inde de iure patro
Dypondius vel dipondium est genus ponderis leuissimum ex duobus assibus compositum / ut dicit beda super 10 luce xij / none quinque passeres veneunt dipondio / ut est ab duplicatis scilicet xxiiij vncias ut notatur in isti debere i sti g plures vncie et qui in numeris est vnde hoc in ponderibus est as et qui duo hz dipondia et dicitur a dya quod est duo et pondus quasi duo pondus leuissimi ponderis
Dystissor requirere i inspector
Dysertus vel disertor est facundus et inde dicitur desertio ut est cuiuslibet sapia / ut C de or tog l alis / in vet disertissimus / ut C de aduoca qui dyscerit iudicio vel peritorum in iudicio
Dispungere vel dispungere est conferre data vel accepta / ut ff de ver sig l cognoscere § 1
Dyspendium est dampnum ut in regula quod ob gratiam / de re iu li vj inde dyspendiosus i dapnosus / de dyspendiosa de iudi ubi glossa in gl / quod dispendium dicitur longum et inutile sed compendium breue et utile / c dyspedia de rescriptis li vj / de accu ql et qui ij adsi
Dyspensare est idem quod disponere vnde dyspensatores dicuntur idem quod domini vel res alicuius disponunt et ita accipitur in l dyspensatorem ff de solucio
Dyspensacio est quedam iuris quibus relaxacio utiliter vel necessarie pensata vel pro est rigoris iuris per eum ad quem spectat canonica facta relaxacio utique dyffinicio colligitur / 1 q vij nisi rigor et c sed / quamquam tamen dyspensacio capitur inproprie scilicet pro iuris de claracione / ut in c quantauallis de iure iur / put oppo / in spe tantum de legato rubrica de dyspensacione § 1 / in 2 / 10 q ser / bul
Dyspensacio est quedam cum rerum comensuracio ad singula et est de iure excepta super est impossibilibus comprehendi omnibus particularibus et est contemplatio sempiterna ad minores ordines / 1 q 1 / Siquis / plena adpatet domum / 1 q vij concientibus / plenior ad appetitum / xij di nos /

grue et plenissima ad pmatid et omis ordines et dignitates
xxviii. q. iiii ipa pietas et no² ii. q. vi. ni c. palle et traxit eci
gine ex deo qui ex sola mia et dispesacoe vniusa creavit
et homi subiecit
Et no² qz dispensas dz hre intuitu boni vniusi cu ois lex
p bono pub^co st inuenta / iiii di erit aut lex Et intuitu
rois et cae hinc e si dispesacio fiat absqz intuitu rois dice
dissipacio / ut no² in c. q² in iiii spben. mag. fi Contra tuto
no est quo ad deum cu quo sic ca dispesa² c no e de vo et vo re.
ubi no² facit / xvi. q. iii. § qui s est xxxiiii. q. i. manet / et
dnt tria moue dispesante necitas vtilitas et euidens
progatiua meritor / i q. vii tu grugio et c exigit / Itm
dispesacio no gcedit² cuqz si hnte lege qd e et tolle et
p pricipe ul ppaz ut eor aucte fieri pt insi em dispesas
r'spiciet gmodum vniusi vide² dispesacio inp9 lib cu iur que
fit introductu p bono pub^co et d' dispesacionib9 privator dicat
iiii di. privilegia / nro iur publicu pferendi e privato / c bone r.
deposciu Sit aut dispesacio sit ecc p bono gnu / Itm
no dicat² acceptio psonar que phibet² / c nouit de iudi.
et de reg. iur. c in iudiciis li° vi° / qn cca eqles eqlia
et meqles priuat² meqlia cu bonis no solu metu penar
ver ecia premior exhortacoe afficere debeam9 / ff. de iusti
et iur. l. i° / Itm gcedit² viii vni q aliis d'negat² / Itm licet
tom iur nale no admittat² dispesacio / xiii di. in pn° / et iur
roe fundr² pur nali roe / di. i grue dc / tn dispesans moueat²
roe pticulari q iur coie q no pt omib9 pticularib9 puide
re dispesa² 27 nale eqtate et ronabilr qui p aliis labo
rat premiat² et pta senciet comoda qui habuit onera ut
in regula cui sentit onus sentire dz comodu et econt. li° vi°
Disputacoe e allegacoe et intricoz sua p phaciones inuidi
cia deductas ostende et ea iuribus appeciare et colorare
/ ut xv q iii aliorz xxxiii q. vii. queriid / et de si. instru
int' dilcos de re. iudic. c abbe sane. li° vi° Itm at
... allegacoes et disputacoes fieri debeat suis teporib9 et

alijs actis pbat / in. t. in caus de testi. — et in auct. c. t. § q̄z no
cu ptib9 vide de hac ma̅. ppa. t. de dispu. § allegac̄

Distracte e vende / ut ff. de contrahe. ep. et ven. l. si ita distrahit
et. l. re alias; et. l. quociens et ad multis alijs

Diuerte e distrahe de diuortio .i. q̄ctu vij di. inte diuitat aiuo
suo / ut. l. iij. ff. de diuor. et. l. — si filia. c. t.

Diuinatio accipit tripliciter primo p sua theoloie aq theoloij diui
ni dicunt 2° p sua inspira adeo et accipi p verbis pro xvij. ca° di
uinatio in labijs regis in iuditio no errabit os eius 3°
p sua magica ut fallaci pphitacione qua — —
fli pphete et magi fingunt se pdicere ut ppe futura ita capi
k. de malefi. et mathe. i. l. nemo / et dr̄ diuinato adiuino
as ae q e vaticinare ut futura pdicere gen9 aut diuinacoris aperis gradu (?)
ab apostis. fecit ee allatu et diuini dicti sunt qi deo pleni
duo aut gra diuinacoris — — aut dicit esse qtuor sunt
hc oia hnt / xxvj q iij c j inphio

Diuortium / 2° gat. et ho. i prima. c. t. § i / est uiri et uxoris
legitima separacio et dico legitima q̄z quos deus iunxit ho no
separat sz violencie et absq ra no enj ho separat quos pcca
dapnat quos reatus accusat quos maleficium coartat / xxxiij
q. ij qs deus d'gsang et est c de infide[b9] / et dr̄ adiuersitate
mentium qz hij q matrimoni distrahunt in diuersas ptes eunt / ff
e. t. l. ij. et. ff. de ver. sig. l. int supra. § diuortiu et. l. int
diuortium. c. t.

Diuale accipe .i. inpiale epistola p q̄ reuelata e quib
qz solita erat dari in ordinacone pontificis diuin9 .i. sacer

Dittice sunt colupne erecte in quib9 ymagines patrum in suo ca
thalogo ponuntur ut tabule a deo diuis dicte

Docibilis ppie dr̄ liber sz docilis dr̄ ho doctrualis tn vnu
ponit pro reliquo / xxxiij di. qui eps / et petrus recepta et erat
omnis — docibiles dei

Dedraus e queda ps assis que — — exponere vncis
pfert n° atollo dr̄ / ut insti. de here insti. § hereditas

s. arbor et finis (?) vacuo

Doli actio. ff. que sup. actio de dolo

Dolus malus ut ho. e. t. i prima est calliditas fallacia et
machinatio ad circumueniendum decipiendum et fallendum alterum adhi
bita ff. e. t. l. i. et committitur calliditas mentiendo uel simulando
unde salomon qui dissimulat iniuria callidissimus est Et pro poi
exemplo in uenditione si sciebat seruitutem debitam uel rem alienam uel
alij obligatam nec certificat emptorem et tenetur ei quia dolo ma
lo usus est de e. sup. litteris xxxv. q. ij. rescripta. Item fallacia
aut committitur in mentiendo et falsum asserendo quod constat xxij
q. ij. § ille ergo. Machinatio aut committitur ex parte librorum xxvj
q. v. quicumque arte librorum et machinatio est consulta. Sed licet do
lus est bonus qui adhibetur latrone uel inimicum quem machinatur
multo fortius in hoste publicum xxiij q. ij. utile et c. qui ut
xxiij q. viij ut predem Unde Nil refert armis contingat pal
ma dolo ue. Nota dolus est uterque quamquam hoste licet quemvis
Sed tamen hosti fide seruati seruare fides xxiij q. j. noli ne du
quibus alienam presidia arguet propriam fide saluat xxij q.
iiij innocens et quia ex dolo datur actio doli cum nullum aliud
remedium sup est et quod dicitur sub predictam inde quot et § de actionibus
et hijs dolus fraude excludit ff. de l. ij. l. cupit § non hinc est
quod ueteres dolum bonum nobant solertiam ut ff. et l. j. §.
non fuit. Item dicitur bone indolis qui bonum in se habet dolum
i. ingenium et solertiam Unde eccles salomon in iudicando meritis
bonum dolum adhibunt i. ingenium ... auffer te de sup.
Dolus fraus et simulatio sunt nomina reatum quam inique
permittitur a canone et qui peccat non peccat legis auctoritate
quamquam tamen utilis est simulatio ut de his qui in metu uel ca
sunt Et non dicatur nisi quamquam nova Nota dolus est in iudicio
sa machinatio ut sup. ut deposuisti penes me librum
et ego dolose adducam eum quem scio furem esse et qui
uult furari librum tuum in domo mea dimitto hostium apertum
et intrare ut furetur teneor ego deposito furato quia dolum

cinnissi. 2o lata culpa e no intellige q omnes intelligunt ut ne
scire q omnes sciunt ut maior ps 3o levis culpa e desidia
ut neglige 4to levissima culpa e que aliquo potuit pruden
ho tamen fortuitus e inopinatus rei eventus qui nullo diligenti
potuit praeve ut mundacio naufragium ruina incendium tem
pestas incursus latronum de qbus nisi quis mor re. gtbi.
obli. §. Item is cui ubi melius q aliqua alia lege et. C. d.
pig acti l q fortuitus Item qui dolum obicit dolu pbabit
ff de pbati. l. quociens hoc fallit in pastore qui negat pro
dolo ut negligencia oue perisse et in custode carceris ar
ff de eden. l. si quis §. ultimo Item dolus e fraus et
no eq ff. de pact l. iuris gentium §. dolo q. ff. de reg.
iur. l. fraudis ubi d q fraus no fit sine dolo Item fraus
fit dr. Uno de re cu cosilio et sic in q fit sine dolo Alio
de re sine cosilio ut cum quis decipit aliquem re ipsa igno
rante et sic fit sine dolo

Doli capax e proximus pubertati ut cum mas hz tredecim annos
et dimidium tunc enim sic delinque pt q in adulterio h c am
scia vero cum hz undecim annos et dimidium ut no ff de
reg iur. l. pupillus Aug vero dicit in epla ad renatum
q puer d doli capax cu est septe annor et tunc
mentiri et verum loqui pt

Domestici iudices dicunt ee eo quibus p magne pte ius
pendet et cosilium hij eciam dicunt assessores eo q assideat
iudici in causa cognicione sunt pbentes cosilium ut officium ut
C. de domest. iudi. in rub. l. .... qui aut dicant domestici iudi
assessoribus no C. de assess. l. iij in g. ut sui imitatis requid g assessores — et aliis familia

Domicilium dicitur e ibi ubi maiore pte fortune sue
cosituit ut magnam pte bonor suor ut si ibi hz lare
i. familiam ut ubi quis summa rer suar cosituit Item
unus pd distessuus no sit unum cum psertus sucit peregrinum
videt ad q redierit cu iam peregrinari cosistit ut C. de inco.

l. cives li. x. vel si vacat ibi habet assidue ibi tamen quousque sola tamen domo non constituit domicilium vide de hoc in nota de foro compe. c. excepte abbas tamen non potest habere domicilium nisi in suo monasterio licet alii seculares clerici possunt et alii laici bene possunt plura habere domicilia cum diversis locis se ita astrinxerint ut non minus uno quam alio se collocasse videantur ut goff. de foro compe. Item potest etiam quis esse sine domicilio ut ibidem et quivis goff. scripsit quod clericus ibi habeat domicilium ubi laicus constituit non semper ubi etiam habet archi. notat quod loca in quibus clerici tenentur ad residendum sunt debent pro domiciliis reputari licet etiam aliqui contradicant et sic ars. not. in no. et ho. de privile. c. excepte vide de hoc archi. de rescrip. c. statutum li. vi. ni. g. sup. vo. actor et reus

Dominium directum secundum azo in summa de iure emphite. circa fine dicit habere ille qui civiliter possidet tamquam dominus et idem dicitur dominium directum quod solus dominus directus habet civile possessionem ut notatur in l. iii. § ex contrario ff. de acqui. possi. Et vt io. dicit habere dominium directum quod sine omni alia obligatione liberam potestatem rei habet qualiter non est in illo qui habet dominium utile et mixtum et non tantum quo dominio tradit sue rei traditione saltem nova quando vis quis prius habet rem aliquo titulo sicut pignorati locati vel conducti et creditor dicit debitori placet quod habeas pignus insolutum et respondet placet ita not. in l. cum dominus c. de pigno.

Dominium merum forte idem est quod directum sed dominium mixtum est idem quod partim convenit cum directo dominio et partim cum utili de illis duobus dominiis raro legitur sed illa duo dominia merum et mixtum sunt duo differentie que dividunt hoc genus imperium ut sic omne imperium aut est merum aut mixtum ut in l. imperium ff. de iuris. om. iudi.

Dominium utile secundum azo dicit habere ille qui solum naturaliter possidet et non civiliter ut emphiteota et usufructuarius et feudatarius quod io. non placet ut not. l. iii. § ex contrario ff. de acqui. poss. sed quidam dicunt ut azo refert in summa c. de iure emphi. emphiteotam habere quidam civilem possessionem sed et utilem rei vendicationem ut ff. si ager vectigal. vel emphi. peta. l. i. et dicit do

nimis apprehensione / ut in l. si quis vi ff. de acquirenda possessione
in § diversa / et ibi bar. not. qualiter dominium et que dixi.
Domum revocandam a conductore non debet litem pati eo loco quo gene-
raliter sed ibi ubi domus habetur. Item legatus qui mittitur romam ut notatur
a principe publice vel nuntio rei publice non tenetur tunc ibi respondere
sed habet ius revocandi domum / nude de hoc quod legitur et notatur de foro compe.
c. fi. / et ff. de iudi. l. ii. § legatis et § se. et nota quod appellatione domus
secundum bar. non comprehenditur porticus nisi fiat ex tempore nobili et
statuta de domo non comprehendunt porticum / alias contra / in l. ceterum ff.
de lega. i. § . si quis ad opus stante ergo statuto quod pu-
niatur si ... linea reperitur de nocte quod domus non punietur
reperitur sub porticu domus sue contra illos
Donatio secundum azo in summa C. de dona. / et secundum ho. in summa e. t.
§ i. / est rei licite nullo iure cogente mera liberalitate facta
collatio / ut ff. eodem l. donari. Item illicite rei donatio non tenet / ut l. pacta
§ fi. / et dicitur donatio quasi doni datio gratis concessa / ut ff. de
dona. causa mor. l. senatus § donatio
Donationum autem diverse sunt species sicut notat azo / et ho. ubi supra
quia alia est inter vivos alia causa mortis et hec sunt duo genera donationum
inter vivos alia est contrahentium in sponsa alia simplex et illarum simpli-
cium alia simplex pura et perfecta alia imperfecta seu conditionalis
et sub hac specie donationum contrahentium forte cadunt donationes inter
virum et uxorem unde quamvis sint simplices et tunc regulariter
sunt prohibite propter causas que notantur / C. de dona. an. nup.
l. fi. an medium legibus simplices / Interdum enim donationes
ille sunt contrahentium honesta et licita et sunt permisse ut in ca-
sibus qui sunt / ff. de dona. inter vir. et vxo. l. si sponsus §
ceterum usque ad § si maritus / et que illo § etiam convene-
runt notata per doctores inter quos casus sunt aliqui in quibus esse primo
donatio valet et ideo dicitur propter regulariter ut sponsalia dona quo
sunt in dubium contrahentium futuri matrimonii propter facta ut notatur / in l. in-
ter. C. de dona. an nup. / et etiam donatio
propter nuptias Donationum causa mortis etiam tres sunt species non

co ordine regulare s[ed] etiam co ordine alpha[beti] de donationibus ante nuptias

Donatio ante nuptias vel propter nuptias secundum azo in summa C. e. t. est illa que facit sponsus vel aliquis pro nomine sponse vel alteri nomine sponse et hec donatio est obtrajs forte tamen sit dicit l. fi. C. e. t. ubi hoc expresse habetur quod sit donatio primus quod sit post matrimonio dos est nulla ut pallii l. ita hec donatio post matrimonio non est hominem quod illa donatio nota an verna quod gratia donatio est abanti quod est et verna donatio ut C. e. t. l. fi. quamvis enim abuxoe recipit dote vel donationem obimmyiti sit quanto ipse donat uxori propter nuptias et ideo licet olim diceretur donatio ante nuptias quod ante nuptias fiebat hec tamen dicit propter nuptias quod hoc etiam conceditur fieri post nuptias ut nomen rei conformetur ut instituta de dona. § e et aliud genus et dicitur l. fi. etiam nomine sponsalitia largitas C. de dona. ante nup. l. vi

Donatio causa mortis secundum azo in summa C. e. t. est qui quis vult magis se habere quam eum cui donat prohibendi tradendo vel se obligando ut hec diffinitio legata contineat per va Dicitur enim tradendo vel se obligando si referantur ad relegatore Differt autem hec donatio quamvis causa mortis allegata multo ea que notantur C. de do narum l. si. i fi. hostiat. e. t. i su. § i. ea sit diffinit Donatio causa mortis est timore mortis imminentis vel future alicuius rei prudens et liberaliter facta collatio et huius tres sunt species secundum hostiensem in summa e. t. quis possit sub. § quod eius pub ei9 Donatio vero aut causa mortis prima species est cum quis donat metu mortalitatis future et non instantis secunda est cum quis donat metu mortalitatis instantis desperans de qualesumma et hec donatio comparatur donationi inter vivos tertia ubi quis magis vult se habere quam eum cui donat et ~~eum magis hec cui~~ quam heredem suum ~~donatur~~ de hac parte species sunt colligitur ex oti senatus § mortis/ inela. l. i. ff. e. t. et sunt expresse i. l. ii. e. t.

Donatio inter virum et uxorem secundum azo in summa C. e. t. est que fit constante matrimonio et secundum leges est prohibita ideo ne mutuo amore invicem spoliarentur donationibus non ~~a~~ abstinentes sed profusa erga se facilitate abutentes nec esse eis su

dud liberos poti9 educandi et ß ca ro / Az azo / qz sepe filii
eet ut nimia separaret si no donaret hijs qui poss / et nimia
uenalia eent quia pcio hnt / ffetiali cui / aliter tn accipit
de quo uide host. qui

Donacio int viuos / Az azo / e qn rem q dono malo illud hre
cui dono q in hec diffinicio colligitur pt / e vel / l i p. ff de
dona

Donacio int parentes et liberos / Az azo in suma. C. de dona.
int vir. et vx. / dant eadem de donacoib9 int parentes et
liberos / hec eni ut no / C. de do. int. vir. et vx. l. donacio
iuris impossibilitate phibita est cu vna et eade psona iuris artificio
extimet pr et filius genito et genitus / ut. C. de impube. et alijs
subst. l. fi. ad fi. si alt alti donat sibi ipsi donare uide et io
nulla est donacio nisi in casibus puta in dote et in donacoe ppt
nuptias / ut ff. familiehd. l. pompo9 philadelphus. et. ff. de
colla. bono. et de colla do. ptotu / que eqius passib9 am
bulat / ut. l. fi. C. de dona. an nup. / Itm cu donat mobilia
filio familias eunti in castro / ut C. de familiehd . l. iiij / Itm
valz i missio usu fructus in reb9 advencijs / ut. C. de bo. q lib.
l. vi. eqz. §. si at res / et de omib9 pdictis casib9 et in q̄b9 hoc
fieri possit e c. g. no lib C. de in offitio dona. l. ij / Itm
donacio facta in aliquibus alias no tenet donacio s tn si facta
est in filiu taq in exotneud ut collata in eu supmo iudicio
qfirmat eod mo et in eade d'terminacoe qua confirmat
donacio facta int qiuges / ut C. de dona. int vi. et vx. l. donacio

Donacio mera e eade cu simplici et qn int vivos donacio
fit et qn quis dat pura liberalitate no obtaz seruitus si
vos fit exeta precedenti tit di remuneracio / ut C. de bo. q.
liber. l. vi. eqz. §. cu aut /

Donacio facta obtaz int porcaz / Az hos. in suma. et. §. qui eius
spes / e queda donacio int vivos que fit obtaz int porcaz
ut denotet adq fiat vel no fiat vel p q fit donacio seruita

p q̃ sine iuxo ea que h̃nt / in l . § i ff de dona
Donacio perfecta et pura est species donacionis simplicis et est illa
statim pura liberalitate transfert dominium rei date C et . ff. de dona . et generali per totum
Donacio aut imperfecta pure conditionalis uel sub modo est etiam species donacionis simplicis hostibide et est que non statim transferunt dominium rei date nisi subsequente uel modo uel in die ut dono tibi si res mittit italia uel dono q̃ tuum sit hinc ad annum et a q̃d h̃ de illa / loquitur . C de dona que sub modo . et conditio
Donacio simplex est que tam non h̃z ut ei donans nullo tempore velit ad se redire q̃ dedit uel daturum se promisit / ut ff de dona . l . i .
Donacio sponsalicia / secundum azo in summa C de dona . an . nup . § sponsalicia / dicitur ea que a sponso fit sponse uel econtra licet raro quia feminini generis auarissimus est in donando / ut ff de adult . l . si socer in fi / et dicitur h̃c donacio fit marito mulieri et ideo non vere propter dici propter nuptias donacio simplex conditio aut in ea spectatur pendente / ut C de dona . an . nup . in ueteris
Dos secundum azo in summa C de iure dotium est q̃ datur a muliere marito / ut l si res extimata ff de iure dot . / uel ab eius patre uel ab extraneo / ut in § accedit . l . unica C de rei uxo . act . / tamen infinitis aliis in quibus dos semper marito datur uel eius patri / ut . l . si fidius ff familie herc . et . l . si maritus . l . et . t . / et hec ponenda matrimonium datur / ut . l . ponatur C de iure dot . / et quamdiu durat matrimonium nisi maritus vergat ad inopiam hoc ideo dicitur quia dos soluta matrimonio debet restitui adux ore uel eius heredes / C de pac . que / l . pe . et ubi et auth . equitas / ubi dicitur q̃ bonum est argitio a dote ad donacionem propter nuptias fallit in capitibus notis mag . circa medium in t . preterea de emp . et ve . / dicit aut ipsa dos appellari ut tacit / q C dedo . an . nup . l . fi . q̃ propter matrimonium conceditur et sine eo esse non potest / ut pall . l . + fiat ff de iure dot . l . iiii / ad plures / nec propter matrimonium prohibetur sicut prohibuntur simplices donaciones et omnino q̃ dos que matrimonium

pt no dando defectu ff de iure ṡtructu ut C de g̃dict obcau
.l.ij. diuidi aut ṡ azo ibid. et ṡ goff q̃ alia ẽ dos pfectitia
de illa habet ut .l. pfectitia ff de iur dot alia ẽ adueti
tia et hec diuisio colligit ex .l. filie dote dunc dubiu C de collat
Dos aduenticia ṡ azo ẽ qn no pficiscit a parete ul tanqz
a parete ut si ex̃nes dedeit pri ut daret in dote ut in .l.
pfectitia .§. si quis certa ff de iure dot. ul si pr no tanqz
pr s ut extraneus dedit puta q debebat filie et eius volute
in dote viro ut dicta .l. pfec §. si creditor
Dos pfectitia ẽ que a pre ul tamqz a pre ul ab auo ul
pauo patna pfecta ẽ s de bonis eius ul fcto eius pfilio ul
nepote ul nepte eius ul q̃ alius demadato eo͛ꝶ ṡstituit
ul pps a curato dedit de bonis alicuius eo͛ꝶ si erat patris
pdigus ul furiosus nc refert an filia ut neptis sit in
ptate ṡstituta ul emancipata no em ius ptatis s nomen pa
rentis fat dotu pfectitia a parete ergo uide data si
ipe dedit ul iussit aliud dare ul pps ul curator eius
dedit ut dictu est ide ẽ si negorio͛ꝶ gestor eius dedeit
et ipa ratu habuit que oia hnt in dicta .l. i pri° iuncta
§. j. et fi.
Dotis priuilegia sut multa require de bo azo i sua de do
tis pmle et spe mtrac libel ti de dona. int vi et ux. §.
sp'tib. x. no
Dotis pmissio ṡ ho ul nuda pollicitaco ṡ azo et fit
p stipulacoẽ et etia qm sine precedenti interrogacoẽ. Sz
pollicitaco nichil aliud ẽ q̃ solius offeretis pmissio ut
ff et l. i. ng\^lo § diuinuiri erat quida officiales sic
dicti qr diuini – qr suffragio duo͛ꝶ eligebant vnus con
stituebar a plebe alt' a maioribus ut C de emdic .l. ultia
Dromones dicunt qui pcant nauibus ad suas tutu
mais mh° rei publice militates et mais tuspitu tenetes
C de offi. pfec. pto. .l. iiij. vn etia adhuc eo͛ꝶ naues noie
vulgri dromonas appellant
Ducentarij dicunt duces ul mgri ductoꝶ militu q dig-

nitate diuin9 subſtatiuo noīe ducta
Duma de h° iude. in gl. in. c. no pt. dep̄ben . li. vj.
Duellū dr̄ ſingularis pugna q ſit p pbacoz alicuiꝰ
veritatis ita q qui uincit pbac̄ intelli. ac ſi p teſtes inte
cioz ſua ſundaſſ et victꝰ inpbacōe defeciſſe cred̄r / de purga
uulg̃ . c. ij / et dr̄ qi ducē bellū / An at ſit licitū
uel no nota / G. in l. q actōe. §. ſi quis incolluctacōe ff ad leg̃ aquil.
et meliꝰ in libello feudo de pace tenenda §. ſi quis. et nō
q duellū uel cōia bella de iure ciuili nuq̄ pmitti̅ / l. cu filiꝰ
§. j. ff de leg. ij. et ibi glo. ſi — et dicit ibi bar. ſi — audiuiſſe
ab impatore q anq̄ duellū pmitta̅ quiq̄ r̄quirunt pmū
q ille qui puoca̅ ſit ſuſpectꝰ uel infamatꝰ 2m q no poſſit
vera pbaco habei de eo d̄ quo inculpa̅ 3° q puocatꝰ ſit
par uel maior qz maiori uel inferiori no licz aſtende ad ſupio
re 4m q ca ſit pſonalis et no pecuniaris 5to q electa
ſit p duellū uia armoz et no uia ſtrepitꝰ iudicialis ſ ymo
ultra dicit q reperit 2 leges feudoz in quibꝰ caibꝰ pmiſſū
eſſe duellū pmꝰ in pace tenenda . c. j. §. ſi qs hoiēz 2m in eād
cōſtitucōe . c. j. §. ſi quis aliū 3ꝰ ibidē . c. j. §. ſi quis inles / ubi
uidē̅ mm q in qbꝰ ca capitali ſit fieri duellū ſ tn̄ gl. contrariū
tenuit de iure lubardoz Cōia duellū dr̄ monomachia a
monos q ē vnū et machia qi pugna vnica et ſingularis
Duplicacō ē alligacō que dat̄ reo ad infirmand replicacioz actoris / ut in ſti. de repli. §. rurſus et nota̅ in ſpe
de excep. §. nūc de repli / ut 2 alios ē eiꝰ d̄ annichila°
r̄plicacois et hz fiei areo 2 r̄plicacioz actoris
Duplicatas ſiue diſparitas phibē̅ in vj caibꝰ / ut not archi
xviij. q. ij. c. in nullo.
Dyplois eſt dupla veſtis
Duplomat, ut ff. de ver. oblig. . l. cōtinuꝰ §. cu ita / ut dupla
mate dr̄ iſte qui duplata ueh̄ dieta uel ē is qui fortuitu
tpis cuatu de duabꝰ dietis facit vna
Dubiū ſiue obſcuru vbū interpland ē p reo niſi in aliiꝰ
cauſis ſz qn agit̄ de ca liberali de ca fauorabili puta in reo

et de sid inst[...] in gla [...]

de dat[...] et de eccl[...] et re iudi c. [...] et dubia [...] in meliore pte interptanda de reg[...] c. [...]

Dumtaxat. de hac vide ... c. statutu § in nullo et [...] c. i. § [...] li. vi.

Eccl[esi]a [...] archi de elec[...] fundata in p[ri]n[cipi]o li. vi multis modis di[citur] quandoq[ue] di[citur] [...] collectio ut [...] q. i nuptiae [...] q. iiij [...] catholicorum ut fidelium collectio [...] di[citur] eccl[es]ia et [...] in q. iiij engeltruda [...] no[n] q[uod] pr[...] ex decretali iulij [...] c. ij [...] eccl[es]ia e[st] no[n] grena di[citur] in latio [...] o[mn]ib[us] ad se vocat [...] e collectio maligna[n]tium ut [...] odiui eccl[es]iam malignantium [...] e murorum ambitus [...] co[r]p[u]s xpi [...] platia eccl[es]ie [...] obuentiones eccl[es]ie pertinentes roe ipsius [...] eccl[es]ia [...] epalis et hac d[...] pat ep[iscopu]s qui [...] vi[...] eccl[es]iastici [...] di. c. [...] canonici matricis eccl[es]ie [...] di. c. [...] maior [...] capituli lvj di. [...] que [...] eccl[es]ia p[ri]m[...] d[...] palij [...] et eccl[es]ie matricis [...] eccl[es]ia cathedral[is] no[n] romana [...] eccl[es]ia [...] vij q. i [...] inde [...] c. [...] clerici de [...] et [...] matrice [...] de c[...] pri[m]a [...] et eccl[es]ie parietib[us] [...] ibid[em] [...] exposicio[n]e [...] eccl[es]ia [...] c. [...] ne pla [...] vide glo [...] synagoga e[st] congregatio q[...] [...] e[st] iudeorum [...] conuocatio [...] et di[citur] eccl[es]ia katho[li]ca i[d est] vniu[er]sal[is] [...] p[er] vniu[er]su[m] mundu[m] est [...] ita exponitur [...] et [...] catholica [...] vl q[ua]nt[um] vniu[er]sal[is] i[d est] g[e]n[er]alis [...] doct[rin]a [...] ut [...] ut i c. iulij [...] pall[io] [...] di[citur] eccl[es]ia [...] abe[...] q[uod] e[st] [...] q[uia] ipsa plena e[st] [...] nunq[uam] claudit gremium [...] re dentib[us] [...] C. d[e] [...] i epla [...] ad finem

Ecclesia cathedralis [...] ep[iscopu]s et ca[pitu]l[um] [...] eccl[es]ie et no[n]

aliq dicu q etiam bona sit dei lz em oia sit eius hic tn spe
cialius Ecce not paulus i gnito c. tercio loco d pba
Etia implicat ut in l etia et in l si
Eculeus ul eculeus e genus tormti admod crucis dispositu C
de malefic et mathe .l. et si quis capta i fis d hac ar. xxxvj
q v c. j. par chidiacom
Edes s azo dicit edificia urbana sit ville dicit edifi
cia rusticana ita expoi ff de v. sig. .l. fundi
Edo dicit s azo i suma C de eden est exprime ul de
signare ius quo quis petit aliquid ab aliquo in iudicio sit aut
edicio accionis ut p libellu iudici oblatu ut p eu reo
det ut ipe deliberet l in alio q ipe despiit ut sine li
bello dictante auctore ul sapiete sibi quid tue e dictabitus
aut quo iure e usurus ut ff. e. t. l. j. § edo
Edicio instrumtoru s ho i sii. de fi. i stru. § an in
strumtu edi possit qualit fiat edicio instrumtoru pt na
dici copiacio ul cmunicacio facta cora iudice ul eo pnte
sue adusarius sit pns sue no salte in gpule ut. l. j. § gpulis
ff de eden et q. ibi na edo e onde et copia describadi
facre no l. i. c. j. de proba
Edictu qnq e idem q madatu pncipis s c d luce. ij. c. exijt
edictu a cesare augusto qnq e q gnale statutu
pncips vn edicit reges indicit festa pardon et dr a
gstitucoe q2 gstitucio pt ee gnalis ul specialis ut. l. j. ff.
de gsti pnn et sicaci. C de edicti diui adri. toll et i plib
qnq e q statutu ul madatu ptois sit ora ptoria edicta
ut e edictu de albo scribndo d inius vondo et hoi de
quibus inde spe de edicto ... § postremo. x. nuc
dicam de edictis Est qda alia dist edictoru et diuiso q2
queda sut phibitoria ut edictu d testibus et nuncioib qda
p imissoria ut de iniurijs. de quibus videbitur
Edictu carbonianu s quere sup carbonianu
Edictu diui adriani s azo i sii. C. e. t. gtinebat q si

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

sptus heres postulaet se mitti in possessionem non aliter fiat missio n
xxx^a p(ost) daret(ur) rei publice et q(ui)a multi erant in(ter)pretatores et
distinctiones circa h(oc) edictum facte io hodie sublato illi edicto
fit missio in possessionem rerum hereditariarum in(fra) distinctionem q(ue) ibi
ponit azo hinc e(st) q(uod) ponit(ur) C. in rub. de edic. di. adri. toll.
Edictum edilicium dicit(ur) q(uo)d actio edilicia vel actio edilicia ab edicto
edilium descendit ut i. l. cu(m) aut(em) § hec actio(n)es in ceto. § edilicie
l. si cum. ff. de edili. edic. d(e) h(oc) req(ui)re sup(ra) actio edilicia
Edictum p(er)missorium v(ide) lo. de supple. negli. pla. c.
rom(an)a. li. vi. e(st) id q(uo)d p(ro)hibitorium e(st) regulat(ur) et in unctis ca
sib(us) p(er)mitti(tur) ut in c. rom(an)a. p(ar)al.
Edictum p(ro)hibitorium e(st) id in quo regulat(ur) o(mn)is p(er)mitti(tur) qui no(n) p(ro)hi
bet(ur) ut in procuratorib(us) et testib(us) ut ff. de testi. l. j. de quib(us)
edictis videbo na. g. in c. in(ter) corporalia de transl(ati)o(n)e.
Edictum p(re)torium e(st) id q(uo)d p(re)tor edixit iubendo mandando
constituendo q(uo)d fecit in edicto de dampno infecto ut ff. de dap.
in fec. l. p(re)tor ait et in aliis l(e)gib(us) p(er) eosd(em) sunt(ur) mandu
et iube(re) hic lig alias differat ut no(ta) ff. - q(uod) iussu / et
l. j. § neq(ue) quemq(ue) putet. ff. nau. cau. stabu. re
quire sup(ra) edictum
Edictum successorium v(ide) azo i(n) s(umm)a C. e. t. / z quo p(ro)uidet(ur) credi
toribus ut p(er) eos inductum e(st) ff. e. l. j. ubi illa s(cri)pta q(ue) d(e) vo ad vos
posita sunt ne eis longior mora fiet dum bona hereditaria
vacua sine d(omi)no diutius iaceret bn igi(tur) putat(ur) p(re)tor p(re)stitue
t(em)pus hiis quib(us) bonorum possessiones detulit et dare successiorum
int(er) eos ut citius possit creditores sue iure habeat cu(m) quib(us)
congrediantur an bona vacancia fisco delata sint an potius ad
bonorum possessionem p(ro)cedat q(ui) sine successore defuncti
Edilis olim dicebat(ur) qui non solum constituebat(ur) a plebe ad
h(oc) ut p(re)esset edib(us) ut ff. de ori. iur. l. ij. § item q(ue) ut essent
s(ed) etiam p(ro)fuit plebiscitis qui etiam edituus dicebat(ur) a nomine
edes et a v(er)bo tueor q(ui)a tuebat(ur) edes ut insti. de (tute)
§ tutores aut(em) ne m(agistr)atum assp(e) dom(us) ruinose vel mor

dinate poste inpendiatu rei publice dem plebs sibi pres creaunt
qui ena plebe excederet ut eximio prest ut ff de ori. iu. l. ij. §.
deinde. v. et vij ubi dr deinde oplacuiss ediles curales sunt co
stituti qui ena cura de edibus prim et negociatoribus habebat
ut not ff de off pfec uigi. l. i.
Edilis cerealis dr acreare q pfuit anone .i. frumto distribuedo
idem dr pfectus annone de quibus edilibus legr i. l. ij. pall.
i. §. dein et nono hic bj pprie ul inpprie de edo ib .i. no de
edibus ediles. dr no em spectat ad eu cura ediu sed edilia
qm e alteius ministracois nos aly impositu pupipacz eius
quida credat uocari anone pfectu azo tn i sua C d'offi pfec
an dicit q annone et publice fucioes aquo dnt pstari si tr
aliquis pnilegio ul pspetue tendebat excusacoz pfectus an
none de h' ognouit et aqz poneba ei pena xxx librar auri
Effusi et eiecti acco quere sup acco et effusiois vim ha
bundancia sicut effusis xvj. q. i. reuitimini et elh. di sepe
inde .q. de sen exco cu illos in vos sanguinis effuso
Effeminati dicunt quibus muliea excidunt ul etiā uocant sodomite
Effractores dicunt qui diurni siue nocturni furandi ca solet domus
effringe ut ff de effractor et expilator. l. i. et ii ul q
carcez ul aliud siile frangut ut euadut et aliter sunt punendi
diurni aliter nocturni qr nocturni atrociores sunt et atrocius et
acerbius puniunt ut de homi in c. si pfodiens.
Elementa quatuor sunt prima ex quibus oia corpa constituuntur quorum
elementorum totus mundus gubernat sunt terra frigida et siccissima aqua
humida et frigidissima aer calidus et humidissimus ignis siccus
et calidissimus primu melancolicu 2 flegmaticu 3 colericu
4 sanguineu ut in mstr. i phemio §. igr post libros quinqgita
Elecco ut dicit io e actus ptne pdonee addigntr sinitate
ul supioritate qui ponetate fuata fori canonice fcta voto
et hoc mo electi puniunt stricte qrius elige admtta se heat
ut not goff i pi. e. t. in § fines et no q ad eleciones cia
requirunt sunt auctas zelus et mis auctas ospdeat indig
inta et merit inte zelus ospit in acto ut siue carnali

cio fiat per contrarium meritum persone eligende ut viij q. j. Sicut quod non dubium est. Debet ergo electio fieri secundum illa tria hic tacta scilicet merita ad meritum zeli ad zelum et numeri ad numerum si tamen ex una parte sit dignitas et zelus melior tamen tactum eligencium et electi et ex alia parte numerus prevalebit dignitas cum zelo ipsi numero ut de elec. c. ecclesia. Item differunt electio collacio et presentacio Nam electio fit per collegium ad dignitates et papa confirmat ut quodlibet collegium debet eligere prelatum suum nisi sit aliud de consuetudine ut privilegio ut de elec. c. j. Collacio fit ad beneficium simplex et pertinet de iure communi ad episcopum per totam diocesim cum consensu capituli nisi aliud habeat consuetudo ut privilegium et dat plenum ius nec indiget confirmacione. Presentacio autem pertinet ad patronum nec dat plenum ius presentato sed requiritur institucio episcopi ut de iure patro. per totum

Emancipacio secundum azo. est relaxacio patrie potestatis cum indicto facta et dicitur quasi extra manum i. potestate patris posito quia qui filius extra manum patris ponitur tunc emancipatur C. de eman. lib. per totum

Emancipatus dicitur filius vel nepos qui avus vel potestate patris vel avi est laxatus ut sui iuris effectus quia emancipare est aptatum et iure patrie potestatis dimittere vel liberare sed manumittere est servitute sumere vel dimittere et emancipacio pertinet ad liberos manumissio ad servos Et non quod deus emancipat hominem quando dedit ei liberum arbitrium et sumus filij dei emancipati C. nisi cum pride. § viii de transacti. ubi glo.

Emansor dicitur qui diu vagus fuit extra castra tandem redit ad castra ut ff de re milita. l. ij § emansor vide de pe. di. j. § penes ubi ponitur dicitur quasi imminente lite fugit extra castra et pace reformata reddit

Emergere est aliquid subito evenire vel accidere et sic forte accidit C. de admini. tuto. l. cum quidam sed pene huius.

Emergens et incidens quo sunt contrarie different ut nota in c. j de ordi. cogni Nam emergens dicitur quia contingens evenit et nichil quamvis tamen cum negocio principali sed incidens intrinsece respicit negocium principale et tangit merita eius sive sit acquisitum cum sue partis litigaturis cum enim utrumque oriatur ex circumstanciis tamen multum interest quia

incidens oritur ex circumstanciis cause uel negocii prin^ci^ Sed emer-
gens ex circumstanciis iudicii ut prehabitum Vnde incidens primitus emer-
gens inter differt Et incidens dicitur habere causam vetustiorem ad
negocium principale Sed emergens dicitur de novo oriri quia tendit ad impug-
nandum processum de hoc est bo. c. in l. q. incipit. ff. de re iudi. q dat
exemplum de incidente ut si actor servus dicitur de emergente
si testis non admittendus dicitur et ibi doc. plene notant
Embola felix appellatur ut Romanorum inuat(us) extra testes Unde
augustus bisextilis dicitur embolismus uel embolismalis quia crescit in
una die de hoc C. de sacro sanc. ec. l. iubemus in g.
Emptio contrahitur postquam de precio conuenit ea mente ut precium soluatur si
enim ymaginarie pro pluribus de precio conueniret emptio nulla esset et
contrahitur solo consensu sive inter presentes sive inter absentes priuatim
sive per epistolam ut pba. insti. de emp. in prin. ff. e. l. i. § ult. et l. ii. §
i. et l. qui in cius contrahenda emptio
Emptor bone fidei dicitur esse qui aut ignorauit rem alienam aut
putauit eum qui vendidit habere potestatem vendendi
Emphiteosis contractus id est spiritua C. de iure emphiteotico et contra
grossum in summa de loca et conduc. § quid emphiteosis greci et meliora-
cio latine dicitur cum sterilia tamen pro hoc contractu concedebatur ut
hiis qui acciperet rem in meliore statu deduceret et sterile fertile
redderet postea tamen promissum est de rebus fertilibus et fructuosis emphi-
teoticari posse ut C. de iure emphi. l. i. in prin. Et emphiteosis
uel emphiteoticus contractus ille qui in melioracionibus et in rebus
solutum consistit Ecclesiastica autem emphiteosis consistit in hiis et
eciam in mobilibus que ad hoc congrua videantur yconomo ut C. de
sacro sanc. ec. aut^ca perpetua. et aut^ca si quas et aliis gubna-
toribus et pertinet contractus dicitur tercius quasi medius inter locacionem et ven-
dicionem et ita diffinit zenon imperator qui dicit dictum contractum esse quodam
proprium genus ab emptione et locatione separatum l. i. C. de iure emphi.
q. l. e. zenonis Sed hic si additionem contractus hac intelligit ut puta
quemadmodum hoc dicit et hoc est eo quia decretalis potuit sub titulo
de loca et conduc. posuit quia magis similis est emphiteosis locacioni quam ven-
dicioni cum dominium remaneat ibi ut aliquid certum annuatim recipiat

unde ipe delotavit et conduc. C. nuc dicitur In emphiteoticum a uerbo adiectiuo
quod dicitur emphiteoticus contractus emphiteotica concessio et emphiteoticum
instrumentum In ceteris emphiteoticis ab emphiteosim concedere Iste natura
huius contractus est ut soluatur pensio ut conventum est nec res ex toto pereat
Item licet domino auctoritate sua emphiteotam et eius successorem expellere
si per triennium cessaverit soluere pensionem si emphiteota autem non sol
uens expelli potest
Emphiteota uel emphiteotarius dicitur qui aliquem agrum conduxit uel accepit
ad tempus colendum sub certo precio cuius contrarium dominus olradus tenuit uel
quod numquam ad tempus sed bene imperpetuo tempore conducat quod diu uiuet hereditario iure
tenendum / per legem primam C. de iure emphiteotico imperpetuum stabiliter et lege
qui imperpetuum ff. si ager uectigalis uel emphiteoticus petatur Et dixit hoc expresse
est / in l. — cumque C. de fundis patrimonialibus ut imperpetua sponte
intueminte et consensu utriusque s. dominum et emphiteote adhibito
modo sic ut statuto dominus aliquid pro re accipiat quod inter eos conueniet
uel pecuniam uel alia re puta fructum aliquam uel plus uel minus sit dominium
Item ut hic emphiteota decretis annis singulis uel duos uenetos
uel plus soluat in specie puta redditum / sicut agitur / azo in summa C. de
iure emphiteo
Emphoneumata uel emphiteomata secundum azo. ait. sunt res melioate
et ita textus exponit / in l. iij. C. e. t. / uel melioraciones quibus ager
labore sic iure emptis melior efficitur
Empleta dicuntur impositiones Unde emple grece est imposita latine uel
sunt superfluitates uel superhabundancie
Emblema est eminens superficies uel uelut uasorum uel uarietas colorum
Emunitas secundum goff. in summa e. t. est libertas concessa ecclesiis uel ecclesiasticis
personis et rebus aliis ad eas spectantibus uel est priuilegium certe
libertatis uel rerum aut personarum ad ea pertinencium et quasi ex mu
nia. s. munera officia uel onera a quibus ecclesie sunt inmunes uel
unde ecclesie decimum ecclesie Ita autem non subibit sordida munera uel
calcis coquende arene fodiende et ab hiis ecclesie cum earum predijs
rusticas et urbanis sunt exempte / de quibus per hoc in summa
Unde locus conductus scilicet ecclesia habet emunitatem hoc est libertatem
ut nullus inde trahatur per uim nisi in casibus si fugiens ad ecclesiam sit
publicus latro uel nocturnus populator agrorum s. de uastator
fructuum in agris ecclesia si in ipsa ecclesia committit homicidium uel

maleficiu q2 ſi iuſt auxiliu legis inuocat qui gmittit in lege
dempu — q2 ſi iuſt de app an ſit / C de iure delibera l.
ſancim9 § ſi n opoſt
Emologai alias omologai e gfirmai ut dici9 q arbitr
emologat i cofirmat ptc9 x diez tacite ul expſſe l27
goff in ſ. de arbr. § effectu
Emeriti dicit milites ueteres qui ia ſit amilicia ſoluti
Emiola i ſeptula q ti abeim q e dimidiu et olu totu
qi gtines totu et dimidiu et e [illegible] q gtz totu / —

Emichae uetꝫ iuꝭ i an includ obſtitutuſ pone Ita put
azo dicit de ueti iu enucleatuire q e [illegible] inuent ita et in
uete iure erat tot uolumi nes q nemo eas hre ut lege poterat
Ita ſit in nucleos dura teſta inuent ita i dure et inique erat
pne ſtm ſit nucle9 cu multi pellicula tegi et latet ita in
ia uolumi ne tanta ſublata ſupfluite antiq et nouis et utilibꝫ
tollentis put melius pt gmodius erat pauca et ydonea effunde
q inutis inutilibꝫ ſpgunt ut C et l ij § ſi et ſi quid.
Epidomethia habebat ſibi ſe meſuratores qui meſurabat
hoſpicia et in eminenti loco deſcribebat noia eoꝝ qui ibi
habebat hoſpitai
Epithimiu e ſupſepo vui9 ſeptimam ul e queda mixpaco
ſeu gen9 ſpene l27 10 m g c oib lactancia xxi q iij
Epithogiu di abepi i ſup et tego et e veſtis ul tapard9
ſupior ipi9 clici l [illegible] in glo d vi et ho in cle.
Epus di abepi q e ſup et ſcopos ul ſcopin i intede qi ſup
intendens hꝫ eni cura ſup intendendi ſup oīb clicos et laicos
ſibi gmiſſos ut viij q i qui epatu — xxi d clericos
ubi etia ſpeculato inplat eo q ſpeculet ſubiectoꝝ mores
et uita et officiu eius gſiſtit in gfirmat gfectoe fontis criſma
tois ordinu collacoe ecclaꝝ et altariu gſecratoe l de ſen ex
q2 ſpialiori li vi in g
Epiſtola diui adriani l27 vil in ſpe t de reinue x i ymnis
go ſub § ſimilib locu hꝫ int fideiuſſores mandatores et con
ſtitutores ſtm int tutores et e i9 epla officiu q quib aqu

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

sunt insolidum obligati tunc pereunt beneficium si omnes pariter sunt insol
uendo tempore litis sunt postulare ut diuidatur actio inter eos ut unus
quisque pro uirili portione uel actione conueniatur alioquin non dicto beneficio
renunciaret ut C. de constitu pecu l. fi. et insti de fideiusso. §. si
plures et ff de fideiusso. l. inter fideiussores et l. fi.
Si huic beneficio fuerit renunciatum potuit creditor quem maluerit
conuenire quod autem renunciet in scripto huic beneficio uide ibidem
Equestris dignitas erat in hiis qui roma custodiebant sicut et hii
hunt pro absentibus curia rei publice et dicit accursius quod aliqui propter
alijs tempore retatis complexi militiam non est dignitas uide accur. e. t. l.
ex. C. li. xij
Equites dicuntur custodes equorum
Equitum uero est ordo eorum ut dicit accur ff de constitut et quod quis
uel l. quod quis
Equitas est conuenientia rerum que cuncta equiparat et in paribus causis
paria iura ut iudicia desiderat ut C. ad l. falci. l. fi. Si gratia mu
tuasti michi centum aureos ——— modo equum est quod ipsi immediate
conueniat solutio cum eandem equitatem et esse in quantitate ut ff si cer.
pe l. mutuum Item dedi tibi dampnum centum aureorum dig
num iustum et equum est ut eandem quantitate dapnum resarciam
tibi Equitas dicitur etiam quedam mitigatio iuris scripti temperans
rigore Item equanimitas i. equus animus
Equus calcitrosus dicitur ille qui solitus est calce ferire
Emissarius uero dicitur equus qui facile salit super equas uel esse per agros
et fossata
Erarium est repositorium pecunie abere dictum
Error est aliud pro alio putare xxxviij di. quibus xxij q.
ij in quibus
Ergo uide pro an desponsata tamen constituta dampnatus circa principium
in nouella
Ergagabi dicuntur operarij laborantes instantioribus suis et dicitur
aberga quod est opera et gabar i. labor
Ergasteria sunt stationes operariorum etiam aberga i. opera
uel opus et steron statio quasi statio operis ut notatur C. de ope pub
l. basilicorum

Ergastula dicunt carceres vel presiones et dr ab erg. quod e lis et solon
nisso
Ermofroditus e qui habet utrumque sexum an aut ad testificandum ad
hiberi possit qualis sexus in calescentis demonstrabit si enim calore du
rante pririo se gesserit tunc capit in teste alias non / iiij. q. iij. §
Si hermofroditus. / Item ipse ponitur inter infames et non potest esse ad
vocatus / iij. q. vij infames
Erro e pupillus fugitivus qui non quidem fugit sed ex consuetudine quedam
aberrare solet et frequenter sine causa vagatur et temporibus vanis
inquisitoriis consumptis tandem licet sero redit in domum / ut l quos
sit fugitivus & errone ff de edili. edic. Et inter faciat fur
ti sui scut servus fugitivus notatur / C de servi. fugi. l. i. vers.
sitr an sit ipsi capibilis / not ibidem per doc.
Error adnoti inscito potest redargui usque ad sententiam
Error calculi / ex ajo ipsa. et / est error computatoris veteres
enim computabant per lapillos qui calculi vocabantur pro eo quod pedibus
quasi calcarent sed non impune vin vsq hinc ma..ne die una
meliora lapillo et una pro bono die ponebat bonum lapillum
Neque aut calculis pone pro cognitione causae ut ibi / C de iudi
l rem non novam / etiam quasi post sententiam / C de appe. l. si acto
ibi deteriore calculum quia causa calcatur i. ter minat per sententiam / vers.
3 in l. vocata. C. de erro calcu.
Error intollerabilis est error circa reprobatus
Eruta et cesa dicunt omnia illa que eruuntur et ceduntur
Escinalibus sunt ocree seu calciamenta de coreo quibus in estate
utuntur et sunt optima apud sanctum severinum. / ut dicit io. an. in de
ne magis de stat. monach
Etas legittima semper intelligitur de naturali non de ea que pro principis
beneficium supletur / ut. C. de hijs qui ve. eta. impe. l. ult
Etas pupillaris e minor quatuordecim annis in masculo et in fe
mina xij / ut ff de ver sig. l. pupillus
Etas pubertatis duplici modo accipitur Prima in nupciis contrahendis
etas pubertatis e in masculo xiiij annorum in femina xij / ut insti

demp. impu° rubruotis. Ro aut id tpus r'quir' 2° q alimta r'quir ut' usq ad pub'tate que debent' masculis usq ad dece et octo anos et femie usq ad xiiij ff d'ali et ciba le. l. mela ait inpu°

Etatis venia e privilegiu q impetrat minor a principe ut heat' p maiore. Impetrat aut ea maior xx anis femia aut maior dece et octo ut in l. ij C. de his q ve eta impe. Maturior em e sex9 femi q2 uilia herba cito crescit et cit9 e subdola .i. dolosa mulier et auara ff ad uellea. l. s si ego insi et not' i palle. l. iij i. g. vij et etia sagatior et facia ut Ra regla naturalis e q'nto longi9 reb h3 ee tanto tardi9 ad pfectioe deueit pz in platis et pecudis s3 vir longi9 h3 ee q mulier io mulier cit9 subdola et sagatior efficit. Uide de h° ajo i sua de his qui ue. eta impe

Et si q' q'mus de symo. c. et si qocs et ide et si ab appellatre de offi. lega. Et licet spis copulet ff de gdic. insti. si heredi et aliq sint puel ff d'ver. sig. scpe cu silib9 aliq r'petit qualitates predictas ff de fin. insti. ut. l. sexe. § gayo aliqn p dest de spo. c. ij. Uide nota in c. ij de resp.

Et cetera q'z scribi' extense p duab9 dictib9 et si dispont 2° q r'latm sequit' si aliquod sequit' ut dd° et cetera que sit di cendi alias r'spiat omnia q p missa sut Cuq3 scribi' ab in tate ut ita si gphendit omis clausulas costuetas appoi in tali gtractu ut r'scripto seu instrumento de h° tradit' in l. gall9 circa prin ff de libe. et posu. et not' in c. quoniam q flag de pbatio.

Euestigio i. statim ut gtinuo ut i c. vnico d'pa. segut li. vj. Euicto 2° ajo i su. C. de euictio. e rei empte ut ex alia iusta ca acepte p sntia3 iud' abductio ut ut petat alio evincete ob missio n' em ff e necariu re abduci ut videat' euicta ff e t. l. euicta. § j. et euictois cauco sol3 prestari a uenditore ipi emptori ad h° ut si aliquis ab emptore re empta tamq sua petat dicens eam sibi ee obligata q aliq illi9 hre empta r'curs9 et regressu heat ad uenditore cui de nunciare hoc tenet' et venditor d3 assiste et defende emptore in causa

emcionis et di emcio alicui rei mea alterius abducte p iudicium acquisitus requirere suis emcio demictoe
Eulogium id est quod testamentum C. de testa. ubi et C. de iure delibe. l. quidam eulogio et c. nos quidem de testa. ubi hec ita exponunt hec que alio accipitur apud legistas ut ff. de re mili. l. de fisto re circa patri et abeu quod est bonum et logos sermo quasi bonus sermo ut 2 hos di aberg quod est flebile et logos sermo quia plurimum fit in extremis et est no doloris
Eulogia eciam dicitur exenia que olim portabant ametropolitanis ad apostolum provinciale ut xviij di eulogiis ubi 2 g. eulogie dicuntur munera que deferunt subditi suis platis
Eunuchi 2 azo in su C. et dicuntur spadones tunc et non castratis homines al barbari ex solu romani imperii puniuntur emuchi fieri et pena capitis subeant qui infra urbem romanam eunuchos fecerunt
Evincere est aliquid ab aliquo extorquere ut eripere ut p sentenciam iudicis acquirere et res evicta dicitur que est amissa
Evidens est quod pala est et evidenter apparet ut eviden[ter] de accu. evidencia et ff. ri de gestis ... l. ea quod et quod est mendum ... pt ... celari de cohi der c ult de aff ordi c. si canonici g. ceter li vi hec aliud est manifestum ut d[icitu]r et de hijs g. c. c. constituciones d[e] ... li vi
Exacto .i. petito .i. exigere est re ab alio petere
Exautorisare est militem cingulo ut clericos ordinibus spoliare ut l. qui tu uno g. non ... ff. de re militari ut est statutum circa ut auctoritas ei auferre et hoc fieri quandoque expresse quandoque tacite ut si princeps ut dux belli militi in exercitu del ... calcaria abscideret ... di tacite exautorizatus dato quod non exprimatur et expresse ut si dux exercitus militem fugitivum exheredaret et hoc pt hic locum meliora quasi exautorizare eciam idem sonat quod degradare
Examinacio clericorum est personarum ydonearum ad ordinem probacio ut i t destructum in ordine facien.
Excandescere est subito irasci ... pli ... furore et estuantis fervi candore
Excepto 2 azo in su et t quia por large et ppri[e] ...

cum defensione competit reo competit etiam si nulla actori competat actio ut quando sine actione calumpniose petit et tamen non potest de iure experiri quia nemo potest experiri sine actione et cum tunc nulla sit actio non potest dici exceptio actionis exclusio sed dicitur bene quod intencionis actoris defensio et quibus se in aliquo instrumento obligat ad aliquid sine exceptione iuris vel facti sensus est quod contra hoc nullam faciat defensionem de iure vel facto ¶ Differunt tamen exceptio et defensio ¶ Nam defensio proprie dicitur que ipso iure actionem tollit ut solucio que est eius quod debetur reddicio et acceptilacio qua omnis obligacio tollitur / Insti. quibus modis ob. tol. in principio et § item per acceptilacionem ¶ Etiam in iniciacio dicitur defensio ut supra [illegible] ubi g. et c. de delict. gl. in sexto ubi notatur quod omnis exceptio peremptoria que perimit litem et causam opponitur ante et post litem contestatam / C. de excep. l. videlicet notatur hoc et per notata in c. constitutus de excep. et ergo azo notat exceptionem sic large captam exceptionem intencionis et que sunt exceptiones intencionis / notatur ff. eodem titulo l. ij. in principio et l. iij § illud. C. de transactionibus pacta ¶ Item large etiam dicitur exceptio esse replicacio que datur actori quia etiam replicacio est exceptio / ut ff. eodem l. ij. § replicaciones et sicut se habet exceptio ad actionem sic replicacio ad exceptionem / Secundum goff. in sum. de excep. / Stricte vero et proprie ponitur pro illa defensione que competit reo contra actorem competente in causa et dicitur actionis exclusio et est exceptio iuris et sumitur utraque exceptio / ff. eodem l. ij. in principio et § replicaciones et quod exceptio sit actionis exclusio habetur / de elec. dudum § [illegible] notatur ¶ Dividitur autem exceptio in genere quia alie sunt temporales et dillatorie alie perpetue et peremptorie / ut ff. eodem tit. l. iij § ultimo iiij ¶ alie sunt odiose ut macedoniane alie favorabiles ut velleiane ¶ Hec divisio colligitur ex c. i. — de exceptionibus / ff. de condic. indebiti ——— ¶ Item alie sunt iuris alie in personam / ut ff. eodem l. exceptiones et iij § rei / ¶ Item contra [illegible] in [illegible] eodem tit. et contra spe. eodem tit. ¶ Alie sunt anormale alie normale et multas alias divisiones dicti doctores ponuntur vide eos ibi

¶ Exceptio anormala est que non servat normam aliarum quia potest opponi ante litem contestatam et post et infra litem ut exceptio excommunicacionis alie sunt de quibus dubitatur an sint perpetue vel temporales ut exceptio matrimonii non numerate pecunie et non numerate dotis ut notatur

insti de except § appellant et plures alie ff. de ho. et spe. est ut
est exceptio que competit fideiussoribus exempla duarum rerum
divisionis ut no. insti. de fideiusso. § si plures
Exceptio rei iudicate non potest opponi nisi sit super eadem re et quasi eadem
causa et eadem persona
Exceptio dilatoria est que causam differt ut insti. e. § appellat et spacii
est multiplex divisio de qua [illegible] no. in l. exceptionum ff. de pacto.
Est enim quedam dilatoria solutionis que sapit istam naturam quia
impedit actorem nimis tempestive intentatam et debet opponi ante lite
contestata si probatio eius sit ante lite contestata c. ut monstrari de re iudi.
Quedam declinatoria fori ut no. in dicta l. exceptionum Item col
ligitur hec divisio ex l. in insti ff. e. iude de hoc spe. e. t. Quedam
declinatoria iudicii que opponitur propter admpediendum iudicium ante lite
contestata et post et tamen prudentia expediendi venit ante lite contestata et
ideo dicitur de replicatione eiusdem exceptionis et not. quod declinatoria
iudicii in initio proponendo sunt ista quod contra iurisdictionem iudicis opponit
et est ratio ne si eius sunt obmissis ad alia procedatur videatur quod
in iudice consentit ff. de except. l. ult. et not. goff. de de
claro. § sunt et alie insti. Sunt enim probande in initio ut
sunt spat. de iud[?] ... iudicis ante quod procedatur ad ulteriora hunt etiam
locum post sententiam si ex ignorantia obmittatur de sen. et re iu. ad
probandum ff. si ... iudi. l. ult.
Exceptio mixta ut de spe. e. t. est illa de qua est dubium exposito
eventu an sit dilatoria an peremptoria Unde ipsa appellatur
dubia ut si peto a te quem michi promisisti et tu respondes te
non teneri quia sub condicione promisisti ut si t. ascenderit capitolium
Unde si t. numquam ascendat peremptoria est si ascendet dilatoria
est hoc tamen post est dubium. mixta Item exceptio que fit contra per
sonas testium non est mere dilatoria nec mere peremptoria
quia non differt iudicium nulla perimit intencionem agentis est
ergo quoddam speciale genus quantum mixtum
Exceptio peremptoria ut de spe. not. quia actionem perimit seu
ius ledit ut insti. e. t. § preterea ut in pacto de non peten
do impetum et in pacto de non habendo agendo vel accusa
do viis petendo a te centum et tu excepisti quod pepigi tecum

d' no petendo inefficatiu ut inrat no agē ut accusare et illa ipo iure tollit naturales obligaciones ut ff. de verbor. l. si circa principi q doc mi fuit ee viri denolutiua et quecionali scrib at de inaia Ciuile aut ipo iure no tollut s' ope exceptionis eludut et l. 2 azo ff obstat Hec agitur etia si cessauit agē p mille anos ut primit iuniorij agentis l. 2 io. an. ti. j. d' litis qct. li. vj

Exceptio perpetua ē q ppetuu hz effectu et perpetuo competit quis actor agit q2 exceptio no competit u qd agat ff de excepti — l. exceptio et tu petis a me debitu excipio q tu remisisti m' hec exceptio perpetua dici pt

Exceptio tpalis ē que ad tpus utilis ē et tu petis debitu excipio qd fecisti mecu pactu d' no petendo hec exceptio usq3 ad annu utilis ē p9ea vero no de qua debet plerumq de offi. ordi. pastoral insi. et ff. e. l. exceptioes s. tpales et hec est dilatoria d2 q2 differt et plongat cam no aut aufert Aliud exe' queso te coram iudice no tuo et tu excipis te no ēe de foro ei9 iudeigi i vo exceptori in. c. si at de resti. et pc dilatorie proponēde sut et pbade an lite 9te c. pastoral. e. t. ita dilatorie soluccois sut ppronde et pbande p'9q actor. sua intencioe fundauit s' peremptorie pbabtur reus p'9q actor. sua pbacioe pbauit vide goff i ti. d' pbaci ij. restat

Exceptio doli ē qdruplex ut insti. l. quib' de bn. ff. de gondictione cau- da et cau. no secu.

Exceptio ppie ē ii aliq qnetuat etia canonico4 secularij ut i regulari monachor ut mona04 i mete. Ippe sibest Hazt aut exceptioni alia vlis alia ptiaularis Vniulat ē qui ii vni uistate iuris spectat ad ppaz ita q metropollitano ut dyocesao nichil iuris manet mes Ptiaularis ē q p pte meritis caib3 abeor iuris dnde exiuntur et alias ptinet ad eos vi gra si forte aliq a etia qntid ad hoc ē exempta q nllus archieps ut epus possit mea diuina suspēde et in ipsia dyocesy et alias eis exhibeat iuc ecas et honore Itm exemptoni alia psonal alia localis psonal ē ubi archieps ut eps eximitur ut nullo nt est alegato sedis aplice n' ex pamdere dele to exogri ut mtdici ualeat sive suspedi Sz localis ē ea que dat² loco hoc ē ecie Itm exceptois monastior due sut spes quedm

no recognoscit superiore nisi papam Alia sunt ordinum exemptorum ut mo
nasterium cistercienses camaldulenses . q no corrigit ordinarius loci sed
abbas ut per eorum . c. et mle . sup . c. adtendentes de statu mo et cetera . cum
Excommunicatio est censura ecclesiastica separans ut a ex communione ecclie posito
ut censura ecclesiastica excludens a communione . xi q iii nemo episcoporum et c
nullus et ideo festinare debemus ut mortuus a corpore separatus per excommunicationem
re integretur maioribus enim malis dum penitentia caritas subuenire debet ut
constitueret c. pnti li vi et ubique et sunt due species eius precipue 2a
canones de quarum utraque habes xi q iii engeltruda ubi dicitur q engel
truda no solum fuit excommunicata minori excommunicatione q a sacramentis separat sed
etiam maiori q a corpore Christi separatur et fit excommunicatio sacramentis
separatus a quibus excommunicatus communicare non potest et corpus Christi etiam a
collectione fidelium desequestratur d. i. c. eum ubi quanta species dicitur anathema
q excludit ab ingressu ecclie et communione fidelium et a sacramentis
et hec maior nominatur et fert cum solempnitate et dicitur anathema ab ana
sursum et thema signa olim insontibus dampnatorum inpressa et c
dicitur proprie q anathema et est 1a maior duplex q sit solempniter
alia solempnis qn duodecim epi ut presbiteri candelas ardentes proiciunt
et pedibus calcant et ita proprie dicitur anathema alia dicitur minor q
solum separat a sacramentis et no dicitur impropria una ab alia nisi quia maius
aquabilis lata communione hominum ut legittimo actu ut a sacramentis separat
Vnde et adam excommunicatus fuit ab episcopo ligatus xi q iii Si eminent
de sen ex c. sequeue ubi glo et sic maior terror et confuso est
in maiori excommunicatione et tamen no absolutione et eciam minor est
duplex Vna quidem participacionem et ut per princium absolutione alia separat
a communione fidelium no sacramentorum v. q. ii pnti 2a gressu d'eligio
excommunicationis c. Item queritur et no q excommunicatio est medicinalis
no mortalis disciplinas no eradicans dum ubi adquo lata fuit
no contempnat et de sen ex — c. i. li vi et sunt excommunicationis
dicit nulla videtur maius ut 13 q. ii. c. c. pnti d' sen ex
li vi et excommunicato dicitur inmico xxxiii q iii corripiatur Item quedam est
excommunicatio iuris a qua absoluit episcopus nisi absolutio sit summo
pontifici reservata de sen ex
— c. Nuper
Alia hominis ut epi ut vicarii sui ut delegati de off ordi

ci abettiat de ma. et obe. i unico li vi et no p decē et
octo ꝯstitucoēs de ꝯphensi sūt quinquaginta capi quorum sedem ut
i ꝯsuate ipso quibus quis ipso iure excoq; meruit ꝯpssa et
p duas duo facte iudex. n. in vo excommo sunt inde de sen
exco. 2o ubi enumerant loca istorum capitula ... in excōicatis mi
nori excōicatione pt ... ea que sūt iuris dnis elige
no eligi et sacrameta ab ea collata ... no caret effectu
q2 no e remotus a collacoe sed a participacoe sacramentorum ... si
decle exco. depo. ut in dec. q participatio in sola ptreptoē
ꝯsistit peccat tñ ꝯferendo ea licet leuit recipiendo tñ grauit
u. ut sup pxio 2o ꝯpss. e. t.

Excusatio e alicuius iuste cause allegatio in defensioē ut
supportatione aliquis ne cogat ꝯpē in iudicio ... b. ij. ff.
si quis cauc ut artat ad tutela sue curā ut alia
munera ut. ff. de muneribus et honoribus munere p totū

Excusatio tutorum sit ex uarijs causis et q bz multi equitati
quidam enim excusant ad tps si qui ta publice rei abesse
reperit et reuersi ad noua tutela ... anno no ... si
uetere cogent statim recipe ut insti de excu. tu. et cura.
... et C. si tu. r. reipub. l. c. ij. et insti. de excusa. tu. si pp rei pub.
e et alia excusatio a tutela sz excusatio ueteranorum qui
excusant a tutela si sunt a milicia dimissi honesta causa
intuemete et iusta puta pinsi. in fine ut aliud cas si 1a q.
alius sit no dicit honesta ut. ff. de hijs qui no. infa.
l. ij. ... et ... qui soluut amilicia ptus uiginti
anos si ad tps q. i. xx anos et hoc ... tene ...
si ... annū nulla sibi uendicat immunitate si pus
quinque annos solutus e bz immunitate unius anni pus octo
anos bz immunitate biennij ptus duodecim triennij ptus decē
et septe quadriennij et ptus xx anni bz excusatione ppe
tuam Est et alia tutela excusatio eorum q iuro liberorum
se excusat ut roē liberorum trium C. q. nu. libe. ... in
ytalia iiijor in pvincia quinque

... C. si ... rei publ. ...

Excusacio eorum qui morbo excusantur ut ceci muti surdi furiosi
et perpetua valitudine detenti / ut C [illegible] qui morb [illegible]
Excusacio eorum qui etate excusant ut maior [illegible] annis ut C
q [illegible] l [illegible] et insti de excu. tu. ut ti § item maior
Excusacio eorum qui numero tutelarum excusantur sed qui habet tria
onera tutele .i. tres honores tutele / secundum azo hec omnia habentur
C in hijs titulis in rubro et nigro et inde debes azo ibidem in summa
Excusacio secundum azo et spe et est que vel est adpponenda causis absencie
alicuius que non poterat sed vere sui ut cause procuratoris constitutio
ut in causis criminalibus in quibus tenetur personaliter non intueniri ut ff
de pub. iudi. l. pe. § adcriien [illegible] tamen allegans causas ab
sencie bene admittitur / ut in l. absens ff de penis. ut notatur et ut
ut persona compareret.
Excopul est qui despicit eam copul parte non est de [illegible] / ut sic in speculo
§ tu qz [illegible] /
Excessivae est ferue bulliens / ut calestia secundum g i de dudu de
sepul.
Exero is .i. peto et sic ponitur exheratur .i. petatur in l ut vero
est qui admittitur ad bo [illegible] poss. ubi g. penul / ut exeratur
.i. aperiatur via petendi ut [illegible] ad honore possessionis [illegible] /
Executor secundum spe. est ille officialis per quem litis execucio ut ipsius
cause sentencia iubente iudice suo expeditur ut secundum azo. spie est
ille qui diffusa causa sententiam execucioni mandat et notatur in iure
apparitor / quem super apparitores alias eam notatur in iure di
dismode [illegible] moris est g. notabilis . C. de execu. rei iudi. l. si
ut sponsis [illegible] spe [illegible] spe. ti dentatione § [illegible] spe pnia
tamen approbatione executoris institui debet / ut [illegible] de [illegible] et de
foro compe [illegible] in quibus [illegible] /
Execucio est perfectio iudicati et impletio qua id quod iudicatum
est consumacionem accipit et est duplex scilicet mera et mixta sic enim
executio est duplex. Mera executio mera dicitur cui quis permittitur
non est demandata a qua cognicio sed tamen tamen executio et talis
non debet audire excepciones / ut C de execu rei iu l si ut p
pomis et de re iu de cetero ff de iudi si pro et de cli
loquitur c pastoralis § quia vero de offi dele ubi hoc g

decimaus

deducti exceptione quod hoc tenet admitte exceptionem alias appellari potest — de hoc vide archidiaconus de except. pya li. vj ut per exceptionem mer. est qui non potest de fraude inposita cognoscere et ab eo non appellatur nisi modo exceptionis concedat. Et quia appellari non dea — i. l. ab exceptione et de re iudi. quod ad consultacionem in fi. ij. q. vj sibillos. sit quorum et § ab exceptione et in c. si vero et § sequenti

Exceptor inpotens est qui habet cognicionem tam an negocia ut de appellacione de sen. et re iud. de ceteros c. pastoral. past. — i. g.

ut tamen ipsa madat animi conscientia rem suam vel alicui dari beneficium et tunc debet recipere legittimas exceptiones quantumcumque absolute sibi scribat appellacione ut de offi. dele. excepte de vestris si quis et c. cum adeo et xxv. q. iij et si non et tunc inposito exceptione appellatur bene si non admittit legittimam exceptionem ut alias partes gravaretur de app. dilecto et c. ut debitus

Exemptus dicitur qui a suo iudice pure mediate ordinarii sublatus est

Exercitor dicitur huius ad quem cottidianus questus et utilitas navis pertinet magister vero navis dicitur cui tota navis et anchora commissa est secundum quem supra supra arcu exercitoria

Exempla non sunt semper imitanda ff. ex ltd. ipse est sequendum xxvj q. iij l. § ex sana ubi g. et g. iij c. de quibus di. xx dicit quod per exempla sit iudicandum cum ius deficit ut intelligitur de exemplis publice pure auctenticorum personis ut patrum et appostolorum et de exemplis plurium et non paucorum ut ibi

Exheredatio est ammissio sua substancia vel hereditatis exclusio et alterius seu alieni institucio veluti cum parentes exheredant filios et scribunt alienos heredes in testamento ita accipitur nisi de exhere. libe. per totum et sic exheredare in aliud est quam filium constituere alienum a substancia vel hereditate privare et debet fieri causa inserta et probata

Exilium detrimentum exilio not. archi. xl. v. di. cum blus in fine

Exhibere est rem in publicum deducere seu ostendere ut copiam habeat adversarius rem suam tangendi et eam si visum si sibi sua videtur vendicandi de hoc ff. ad exhiben. l. ij et

ad exhiben

libe(r)os hoc exhibendo / l iij § cu(m) p(re)tor i(n)q(ui)t que (con)t(ra) actio ad exhibendum

Expense sunt supposit(us) voluntarij et non necessarij et expensa q(ue) quo pensas et debitum facta / Sz impense sunt utiles et necessarie a(u)t impende dicte unum tam in littoriis pot p(ro)batio / ut l. in matrimo(n)ium ... in ff. de imino(?) / ubi expense p(er)icitis et utilib(us) dum taxat ponit(ur) ut in non eciam impense p(ro)voluntariis ponit non solum utilis et necessariis / de ver. sig(nificatione) l. impense quibus dictam p(er)dicta q(ue) sunt dicat et expense dicunt adapiuis / vn(de) iteravit solum s(ed) unum neque ex tendit(ur) ad alium Expense enim causa litis sunt dapna vero ex discordia p(ro)venit ut destructio domus et si(mi)lia / deinu(n)c et dap dat p(ro)toto

Expilatores d(icuntu)r ho(mines) i(n) p(ro)pria / et ff. de crim. expi. hered. l. si hereditatis / hij s(un)t qui ex reb(us) iacente hereditate aliquid surripiunt et expilant depe. di. i. aut scito / i(n)q(ui)t que (con)t(ra) actio expilate here(ditatis)

Experiri qui(s) potest p(ro)prie s(u)ive defende(re) / ut de iudi. c. j et de p(er)it. c. q. g(e)n(er)alit(er) li. vj qui page / ut dicta poss(essio) c. pastoralis

Expone(re) i(d est) ex pone(re)

Exponi aut dicunt infantes sui libe(r)i et languidi si p(ro) cura dimittunt ul eis alimenta negant(ur) aparentib(us) domus patronis ut de infant. expo. c. vno / ita solet aliq(ui)s relegato pietatis officio infantes ul languidas an eccl(es)ias pone(re) ut eos alij misericordie moti colligat / lxxxvij. di. si expositus

Expositio q(ui)ndecim modis fit(?) / vide bar. ff. de iud. et pupil. x et de p(re)ben. si ep(iscopu)s imag. certas li. vj

Exqistor e(st) qui publice pecunie q(ua)gregande officium et que de officio habebat et hac administratio / ut non mstr. imph(?) c. tingz in g. re p(ro)p(ri)e

Exorciste grece latine dicit(ur) adiurantes / xxj di. clerus

Extimare e(st) alicui(us) rei certum p(re)cium dare et est idem q(uod) taxare et certum p(re)cium diffinire et destimare

Execrari est abhominari ul detestad(um) et p(ro)prie attribuit(ur) delictis unde hoc e(st) delictum execrabile

Excessus p(re)lati e(st) cum suos subditos vexat imponendo tallias

ut collectas / ut. c. j. e. t. et ibi glo
Extra ordinarium remedium est quod ob aliquam causam extra ordinem ut ultra cursum solitum alicui datur ut restitutio minori leso ut absenti causa iusta nimia ut probabili adque remedia multa reperiuntur et que dicuntur remedio ordinario locum esse adquod potest habere recursus
Extra ordinarium iudicium est coram delegato ut qui non procedit in figura iudicii sed ex officio iudicis in modum inquisitionis ut denunciationis ut e — igitur quam que statim de pba.
Extra tempus ex communio fit / ...
Extra not / archi de rescr. statutum § iii li. vi
Extra not. x iii. q. v. qb qd et plenius io. bal. in ti. viri de roba. cli. et inu. et io. in no. dehere. c. auisatus li. vi et archidi. extra de pbn. ac in illis. e. li. et paulus. c. intrib de restitu spo. et pbar. C. de legit. l. no dubiu / et quia in oppositione sit augmentum pual de ut exequere. i. valde equre / l. j. ff. de lega. j. ubi dicit prorata exequta sint legata fidei commissis
Extra inimicare est quod ex terminos mittere ut inividiosus pie ponere / de depositis romani. de heri. detrimen. § moueant et § sequntur / post enim pdeponit de spoliatur et in exilium mittere
Explosa. i. exclusa / c. inquisitioni. de sen. ex.
Extorres. i. immunes ut insontes exceptes / c. sugit in dudum ii de sen. ex. et xix di. in illis sab / ubi dicit sed extorris a sito fiat immsteio at. c. dicit ita dicitur § modi terra / ub dicit ut extorre se ministerium intelligit esse vim alias diuini et habere / C. de custo. reo. in l. de hiis / q e. l. fisse lra ff
F
Faber lignarius dicitur non solum qui ligna dolat sed qui aliter qui edificat / ut l. fabri — § fabros ff de ver. sig. / Fabricenses dicebantur 27. l. C. e. t. li. xi quod erat deputati armis faciendis et vendendis sed io. an. in. c. si iudex de sen. ex. — li. vi dicit quod fabricensis dicitur qui publica arma facit et in publicis fabricis et non alibi et dat primiteio ut reponat in publicis armamentis quorum brachia stigmate figurabant / require s. stigma
Facere dicitur ille cuius auctoritate fit / de sen. ex. — c. intres / inde factitare quod est frequenter facere / l. fulcinius § lattitare. ff. qui ex cau.

inposs. ca. et facit dicitur quis statim & festim incontinenti mox illico
quod facit sine intervallo nullo actu contrario aut in permanente intermedio
de elec. quod sicut ubi dicitur quod postquam collacionem mox dicitur electio celebrari sic
cum intervallo infertur ponere incontinenti repelli dicitur idest sine intervallo quod bello
continuato Item id quod facit intriduo extra de excom. aduo. l. ult. ubi dicitur
quod adductus potest revocare errorem suum statim idest triduum et ideo intelligit
plura potest sonat secundum accursium hoc intelligit quam ita durat postquam errorem
tantum per tres dies Item quod quis facit intra decem diebus ff. de constitu.
pecu. — l. promissor ubi dicitur quod si quis sui die consti-
tuerit se soluturum pecuniam actum contra eum agi potest si statim non sol-
uit idest decem dies Item quod facit in uno anno extra qui filii puella
ubi dicitur quod si in stris parentibus idest xii anno velum acceperit parentes
vel tutores possunt hoc irritare statim idest anno Item quod facit ad
quoddam comparatio — temporis ita quod non minimum nec maiorum temporis acci-
pitur quod magis potest interpretari compari quam dicitur ff. de solu. l. nullo et l. quod
dicimus ubi dicitur quod heres fideiussori testatoris hoc quod addito
hereditate soluit post defuncto statim soluere dicitur cum quodam comparatione
temporis nunc enim statim cum sacco venire debet paratus Item quod facit
ut ff. ad tit. c. ult. l. quod si quis statim
quam potuit extra de episcopo olim tamen ubi dicitur quod offensa illata medi-
ante quis — repellere incontinenti idest quam cito potest collectis armis
ita quod id incontinenti non extendit ultra annum secundum bern. de elec.
quia apostolica Item quod facit infra mense ii. q. i. constatuit ubi dicitur quod
si aliqui sunt et ordinati abhere tempore vim si statim renunciaverit
contubernio heretice etc. idest mense ut ff. si cer. pe. l. i. cuique
rei assentimus aliena fidem secuti mox recepturi ex hoc contractu credimus
Faladia lex requiretur idest lex faladia Nota faladia est triplex dicitur
iii. e. sposa prudentie ubi ff.
Falsarii sunt qui crimine falsi tenentur vel qui crimine falsariorum
admittuntur extra de crimine fal. et ad falsariorum
Falsitas est imitacio veritatis extra de crimine fal. c. i. etiam licet
et non deceptio super litteris prodoc. eo quod falsatores se student
imitare que vera sunt ut falsa videantur vera simila ut in
aut. in instrumentis caute et fi. imperio coll. vi. et contra ea quod notat
azo in summa C. ad leg. corne. de fal.
Falsa idest iniusta et non vera iusta ut si quis et exequi cum

imitacio
et ff. ad tit. c. ult.
l. quod si quis statim

mari . no poss . § eadem lege eliistenniauit . d. r sed ea approbata sue
vera sue ficta no reducta

Falsum est quod caret veritate ut scriptura falsa quia no habet aliquid pmor-
dium ut substantia veritatis sed quod no emanauit a sua et no ap
paret emanasse / de off . dicta . tua nobis dehor et not . in c .
sup litteris p zarabel de resp .

Fallacia / ꝛ7 ho inspi de do . et geu . § i . qmitti in decipiendo in
hijs que asserit aliquis falsa ꝯtra sua

Fauo est ꝯspiratio / ut l . qs qs . C . ad l . iul . ma . ubi glo .

Fama / ꝛ7 spe t denoto . xx . i . § fama est illese dignitatis status
uita et moribus ꝯpbata et in nullo diminuta / ut e . g . C . ex quo-
cumque infa . irroga . l . et g . in . c . iura detrahabi . de
et mlie . et loquit de fama hois . sed fama de aliquo negotio que
est mediu veritatis eliciende describi sic / est cois et clamosa
insinuatio insurgens apud totum uel maiore pte ppli ꝯmcerto
auctore puemens et dr a fari faris et differt ab opinione quia ult
oppinionum qnez requirit qnez locutioz et duo excipit . et in
dicta descriptione / azo / no dignitas no potentia phonore pubro sed p
potentia ana auctis attributa et habet illa descriptio locu in bo .
Item etiam fama sup pinfamia sue in lufama / de detrahabi . de
et mulie . et io ꝛ7 spe / fama sp alit describi ut ꝯphendat
utraque sed bona et mala sic / fama est vehemens vulgi uel
maioris ptis eius oppinio rei de qua querit ꝯsentiens uel
ꝯsonans / sed fama ab hoie sit ꝯsueuit describi est dignitas
status uita et moribus ꝯpbati / ut ff de uari . et ex . ordi . cogni .
l . cognitione et qui tres fama negligit crudelis est / xii . q . i . nolo
Item fama oppinio et estimatio idem sunt / iii q . vii / § . pdcta . Fa-
ma int homines est publica et cois insinuatio ex sola suspitione
et ex certo auctore puemens

Familia / ꝛ7 ago inspia . ff . de vbo . sig . dic . l . cedees . appellatione familie
oms qui sunt in iure alicuius etiam liberi hoies qui seruiunt ei
bona fide ut etiam aliem suu et etiam accipe eos qui sunt in ptate
eius et etiam oms ꝯmiquos libertos et patronos sic etiam
summit . C . de ꝑp . sig . l . si . minus id huius familie noie no ꝯtinet
nec duo faciunt familia ibidem ff . de v . sig . l . Creditor . ꝯtinet

Familia hercisunde / re . § acco fami /

iniur.
Famosum carmen secundum azo in summa C. de iniur. est dictamen vel historia
composita ad alicuius infamiam ut ibidem non permittitur
Famosus libellus proprie dicitur scriptus ad alicuius infamiam ut ff. de iniur.
l. lege cornelia § si quis librum et imponitur ei pena capitalis qui fa
mosum libellum inventum non corripit sed alii manifestat et qui eum
dictavit si non probabit de calumpnia capitaliter punitur secundum azo
in summa C. e. t. et hoc verum est si reo conuicto capitalis pena esset
imposita aliter non et nota in l. i. C. e. t.
Fati est genus divinacionis cuius qui intendit dampnacionem anime sue
incurrit xxvi q. ult. non observetis
Fatalis dies secundum azo in summa C. de tempore et repa. appella.
est spacium temporis infra quod appellans debet appellacionem exequi et quidem olim quatuor
dies fatales credebant quorum primus erat spacium sex mensium et hoc
si apud vos fuit coram clarissimi et spectabilis viri ut delegati
cognicione secundum tercium dies fatale fuit spacium xxxviii dierum tercium
et quartum fuit sicut totum si salte facta fuit appellacio a delegato vel spectabili
vel clarissimo viro prout hoc habetur in l. ii C. de tempore et repa. app.
hodie autem quodammodo unus tantum fatalis dies est scilicet annus unus sed
si iusta causa intercesserit alius annus conceditur et ita est primus dies
fatalis quo transacto lite non completa causa manet firma ut mauet
ei qui appellat ut eius dictum est C. —— / Dicebantur fatales dies quia
eis fatum id est terminus cause imponitur vel quibus mors accidit cause
Facere quod potest quilibet quis convenitur et quod intelligatur habetur in l. sunt qui
in ius vocati ——— . ff. de re iudicata nam patronus patrono liberi
et parentes eorum milites armate milicie ut doctores probari si condep
nantur ad illud quod facere possunt non totum extorquetur ab eis quod habent
sed est eis habenda ne egeant ut ibi dicitur
Fellonia est culpa vel iniuria per quam vasallus amittit feudum et est
quedam culpa que respicit dominum scilicet quando tribus viribus etatis legitime
fidelitatem prestare noluit ut in feudis que fuit prima causa beneficii amit
tendi et primo est et alia causa quando infeudatur alia. l. quando ipse et
vel tercius vasallum qui feudum deservire non potest quedam vero est
culpa vel fellonia que non respicit dominum scilicet quando vasallus interfecerit
fratrem vel puerum filium vel filium fratris vel aliud crimen committit quod parricidium
appellatur committitur ut ff. e. t. et in parallelo loco quod fuit causa primam feu

82

do et ptes alias fellonias tam respicientes dnos qz alios per quas fit feudum amittit / not ho in summa de feudis § quibus modis vel causis feudum amittatur

Femina dicitur a quo dicitur a fecunditate eo qz fedas et non mensas pp pluitates menstruales emittit / Sola enim femina e menstruale animal cuius cruoris contactu fruges non germinent acrescunt herbe amittunt arbores fructus ferrum rubigine corrumpitur et si quidem canes comedant rabiem incurrunt

Ferie secundum azo in summa C. eo. t. / dicitur qz ferie a foro qz prestat vacationem ab hiis que conveniret agi in foro / Item in summa e. t. dicit qz ferie dicuntur a ferendo tamen enim ferie colende non sunt hec tamen colunt / vel dicitur dies — ferie quasi dies festivandi secundum papiam qz in istis feriandum .i. a malis operibus abstinere debemus ut michi loquitur prestat immunitates audiantiis tamen difficile sit inter ementes et vendentes peccatum non incidere / ut l. xxxviij di. eiciens de pe. di. v. c. qualitas et c. negotium / ea tamen que pertinent ad disciplinam militarem vel scholasticam vel artes liberales vel ius civile sive canonicum in diebus festis peragi possunt / ut azo not. ff. e. l. fi. unde nota per doc. in. c. conquestus de fe. / Ita feria capitur pro qualibet die in ebdomoda et ita fuerat enim a creatione prima .i. feria .ij. et dicitur a for fatis hoc e a fando .i. loquendo qz singulis feriis solo verbo loquendo deus creavit omnia / Alio modo capitur pro die solempni et festivando et dicitur a feriendis victimis que offerebantur in feriis / vel a feriando secundum papiam qz vel pertinet e precipue istis diebus magis a malis abstinendum e sunt ergo sic ferie causa festivande et ferie imperiales / de quibus in c. capellanus de fe. xxxiij. q. iiij. non oportet item xv q. iiij placita

Feriarum alie sunt repentine quas imperator vel princeps indicat repente propter victoriam vel uxore ducta vel filio nato vel propter publicam congratulationem ob diem natalis imperatoris / ut supra et l. ij et dicuntur repentine qz non sunt certe ymo qz quia repente et subito indicuntur et a nullo iudice indici possunt nisi a principe a nullo enim principe persummi dnt vel auctoritate sua aquas condat feriales ut enim feriales ferias novam ex quas amministrator edixit / Alie sunt solempnes et hanc quedam inducuntur ob reverentiam dei ut dies dominica / C. e. t. l. ij et l. omnes dies et

precipue omnes festiuitates beate marie virginis sanctorum apostolorum et aliorum qui
numerantur in c. ult. extra et de ferijs. di. iii. c. i. Quedam alie ob honorem principis ut
dies coronacionis vel dies natalis ut in l. fi. supra eodem titulo et melius in
dicta l. omnes dies. Quedam alie autem ad honorem ciuitatum ut dies natalicie
maiorum urbium ut rome et constantinopolis ut in l. omnes dies
palli. ta. Quedam alie ob necessitatem vel publicam utilitatem hominum ut due menses
vel tempora messium alicuius cause vindemie de quibus extra in predicta
l. omnes dies ubi dicitur omnes dies iubemus esse iuridicos illos tamen manere
feriarum dies fas esse geminis mensibus ad requiem laborum ex hijs tamen ferias
supra eodem titulo. non video solempnes sed indicat rusticitas vel publicas quia gignit
re rustica vel utilitate publica inducitur et forte monetur supra eodem titulo et
ple ge. i. § primo. ff. eodem titulo. Et statuuntur hee ferie secundum consuetudines cuiuslibet
loci et secundum varios terrarum ritus ut ff. de fer. l. pridie
Ferri proprie dicimus ea que quibus in corpore baiulat portat neo ea que
quibus instrumento ducit agi ea que ——— a talia sunt ff.
de verborum sig. l. ferri
Ferruminacio est cuiuslibet generis materiarum solidacio et coniunctio ut
si cypho argenteo fundus ferreus apponatur de hoc nota in l. in re. ff.
de rei vendicatione applumbacio require supra de ea
Feudum secundum azo et host. in summa eodem titulo § i. est beneficium quo rei in
festitura intueniente sit concesse sit seu data aliquid ut dominium
penes concedentem remaneat cuius ordo recipiens et successor eius
concedente domino ad id de quo et quisque quali aut feudi natura
requirit scilicet directum dominium utile autem transit ad feudatarium
auto eorum quod non in l. i. ——— ff. si ager vectigalis emphi-
teota et hoc supra dictum per dominium suum in comuni consuetudines obligatur
Item feudum secundum goff. est concessio rei pro homagio facta de primo c.
quo diligentia ut est res concessa alicui ad ——— proprio et dedissi
mitere emptionis et donacione vide c. qui. mo. feu. amitti in principio in
usi. feudorum et in summa ad qua ibi remittitur Item feudum est beni
uola concessio quia cogitata beniuolencia fit et ergo est beneficium
——— concessio quia apud dominum remanet proprietas et dominium
directum vasallus vero acquirit ius in fructum et utile dominium
Item feudum est beniuola accio tribuens gaudium recipienti cum onere
retribuendi per quod transfert utile dominium de domino in vasallum
et dicitur feudum a fidelitate vel a fide qua vasalli domino pro fide tenetur

ut enim dz aliqua investitura fieri ei qui fidelitatem facere recipit insi
feudum ex pacto sit acquisitum ut de eo fidelitas non prestetur ut in
constitutione feudi per quos fiat investitura et per quos recipit ibidem in quibus
causis feudum amittatur

Feudum legium dicitur secundum Spec. de feudi contractatu libellorum e. quoniam
super homagium § porro si. id est quando causa et occasione homagii recepit
ad modo ut quia baro dixit cuidam pauperi militi quod aliquam rem in
mobilem sibi daret si ei faceret homagium et illa dedit talis res
vocatur feudum legium et per ea dz baro id est habere homagium legium
et talis vasallus vocatur homolegius et hec probantur in usi feudorum
Si de feudis controversia fuit de hoc est unde .j. homagium

Feudatarius dicitur id est qui feudum recipit qui est alio vocabulo dicitur vasallus

Fides est fundamentum rerum sperandarum non apparentium secundum arist.
Philosophum est res rei dubie faciens fidem secundum fides secundum apostolum ad
gallathas ut sunt in c. firmiter de summa trinitate et fide catholica
dicitur substantia rerum sperandarum argumentum non apparentium Et similiter eo dicitur
quia sperare debemus ut quod dictum est a propheta esse futurum secundum eo
dicitur quia prophetas iam completas debemus habere argumentum id est probationem
non apparentium de futuris complendis sed iam est quedam notificatio
et non necessitas ... alie et inqualie sit diffinitur Fides est
voluntaria certitudo absentium infra opinionem et supra opiniones constituta
tuta Augustinus dicit Fides est credere quod non videos et sunt eius
due species scilicet formata et informis etiam fides capitur multis
modis ut notatur in primo .q. .i. c. firmiter

Fidei commissum est illud legatum vel relictum quod committitur fidei
heredis alicui dandum ab eo cui testator dicit heres fidei tue
committo ut des legata et commissa ut dicit azo. in summa C. e. ti.
§ seq. hoc tamen non est differentia inter fidei commissa et legata licet
olim multe essent omne enim legatum fidei commissum dici esse potest
et econverso per quo est textus instit. de lega. § i sed non versa secundum ipsorum
eadem est natura Sed fidei commissarius dicitur id est cuius fidei legatum
vel relictum commissum est

Fidei commissoria libertas require .j. libertas

Fidei commissaria hereditas petitio competit ei cui fidei commissaria
hereditas restituitur ex senatus consulto trebelliano ut que habet
agros confines super ripam dividitur agri ut fundi

Fideiussor est qui alienam obligationem in suam ... suscipit

pit fidem pn̄s michi omnis mandato obligato vi3 qui se p alio obligat
ut eo s3 pri deitore no satisfaciete ipe satisfaciat Et qui in ipso
alteri pones fidem sua ut insti. e. t. in pn̄o. et. ff. e. l. ij. et. ij.
Est aut fideiussor no ij gnale qz cophendit sub se madatore co
stitutore et eu qui ex toto in se aliena obligatio3 transfert q' etia
pmissor vocat q3 dr et hij mf se qz costitutor no obligat insi
precedet obligato que in iuris debetur sit ut. l. j. 2. l. iij
§. j. in alijs. ff. de g stitu pec et. l. ij. C. e. t. fideiussor no
i pas obligacio3 precedit insti. e. t. §. fideiussor. madator et im
ght s ff predit obligato3 ut ff mada. l. si vero nō remunerandi ca.
§. si pti credita insi in cau qui het in eod. §. Sub plane na
mandato est q madat tibi ut credas alicui s' gstituto est qui
te liberando se p te gstituit debitore et dicu3 hic poita3 not
ff. in l. pall. §. si pti credita in pn̄o et plib. ff. C. e. t. §
Ret et q precedat obligacio3 unde hos. i sū. e. t. §. j.
Fideiussor in re sua di qui fide iub3 p aqua re mea tu
quasi res futura eē eis bi gr̄ Dedi procuratore meu mea ad
defendendu et fide iussi p eo iudicatu solui hoc cau fide
iussor in re mea dicor ut. l. si defuncti. ff. de pcura.
Fideiussio ita fit si interroget fideiussor sic fide tua iubes
q ille debebat et iste respodeat fideiubeo ut insti. e. t. §.
insti pulacoibus hodie tn̄ 2 hos inpū e. t. §. alit vulgaris
utitur hoc mo es fideiussor p illi et pmittis tu p eo
et iste respodet sic ut pmitto
Fidelitas Vo ho insti defendis §. q sit fidelitas michi ali
est insi iurandu q vasallo pstat dno et ibi plea fidelitas
forma et xxij. q. v. de for. et de iuram. c. ego epc.
et quō differt abhomagio de pastoralis. §. rursus dere
mdu. differt
Ficto iuris assumpcoe qz ficto iuris sp̄e q veritate ut in
illa p9 liminij ut Assumpto aut fingit insit sue no vitate
Ius em fingit aliud q est ut fingit mulieris sipu. lata q no
est ut l. j. in pn̄. C. d' rei. uxo et fingit natu q no
est ff de stu ho. l. qui in utero fingit no ee natu qd
est natu ff delibe. et postu. l. tris testameto. §. luris
fingit vive q no vivit insti. de excu. tuto §. filij

aut ꝯfingit no ꝯceptu cum q motiuis nascit ff d uer sig. .t.
qui motui ut not azo in pr° fine circa dece pdicam et goff.
in su° de pp sip / sia
Figuline ut figulme dnt loca in quib9 figuli exercent officia
Filius arrogatus / require S arrogatus
Filius e hijs q impne demostrat ff de prius vocan .l. q2 mat
ut p ꝯfessor patris et matris .c. transmisse q filij sunt legi.
ut p affectu de pp sip. afferte ij. q. vj. ad romana et sta
tur hijs ꝯiecturis donec pbet ꝯtrariu / ꝯ goff. i dena
ex libe ven /
Filius familias d2 qui e in ptate pris ut parentis ut accipi
in l. fi. ff. de hijs qui sui ut alie iuris sunt / ꝯ filius emancipatus
d2 qui ex ptate pris est
Filij nales ꝯ azo in su C dena libe sunt multiplices / alij
sunt nales et legitti ut q nascunt p legittimu thorum / alij sunt
legitti tm ut adoptiui / alij nales tm ut nate ex ꝯcubina
vnica et in domo indubitato affectu ꝯiuncta / alij neq nales
neq legittimi ut qui ex illicito et dampnato coitu nati sunt
de quibus omnibus est / g. in su. de adopt. in pn9 et in .c. p
venerabiles qui filij sunt le. / Sa nales sunt de soluto cum soluta
et q morib efficiant legitti / in .c. tanta qui filij sunt legi.
spurij aut cum soluto cum non soluta ut ex ꝯiugio / .c. transmisse
et vulgo nati ut ꝯcepti sunt qui no hnt prem dicitur pall
.c. tanta et ut azo dicit / Hec distinctio ꝯ iura ciuilia
imperatorum dat et no ꝯ iura nalia quia forte ꝯ theologos no
est ipsis quia nec ꝯ quos in nullo sexu indiuidua maris et
femine ꝯiunctio e de lege nate quia ꝯ aristoteles et philo. primo
h° polli / nalis inde ꝯiunctio vnius ad vnam et sic ꝯ e
ꝯiubitus ꝯ nam et q filij spurij dicuntur qui de adulterio
et vulgo sunt concepti p3 ff de sta. ho. .l. vulgo
Fiei in ꝯtinenti d2 hoc q pt ꝯmitti iudicis arbitrio et dicit
alo de app b9 an sit in g ut .x. in actu se tenete .i. ang
ꝯhentes se ad aliquid actu et negocia diuertat ex tunc a
ff de uerb obli. l. ꝯtinuus
Finitiuus est uicinus / de sen. ex .c. p tuas
Finiu regendorum / require sub actio finiu regi.

Fit et fiat hec va no bn ? spiciut pris ff et fillm xxv q. i. gnali
intexolu et q

Fiscus est sacm rege? ...? educunt ut inii applican bona bar
nitorum ut pscriptorum Ith accipi ff loca l ff addes ... fiscus ut
? regij impalis thezauri ggrega? seu impaliu bonorum collec
tio ut privilegiu qr fiscus hz multa privilegia ut not azo in sua
. C. de priule. fisci ad qd inde qd not C de iur. fisci. gzabis. Et
no q? dicat est int fiscu et rem publica sic int spez et genus.
Fiscus em est bursa solu de qmodo pecuniaris/ res publica
aut pecunias honores prima ut gpdeat/ no in. l. mancipia
C. de serv. fugi.

Floci noie intr hita hns maicas longas et amplas frucullo
noie hiti longi et amplus sn maicis no? d? sca- mo. ne
magro c. ueru inde

Flamines dicebant sacdotes gentiliu a filo quo in capite utebat
aliquo dicebant flamines qi filamines Va nudis eos pelz
capitibus incede nephas erat/ di xxvi. clericos pty mediu
inde archiflamines dicebant et pthoflames ut. e. di. g. i

Fodine dicunt loca ut fouee ubi aliquid fodit

Itm ferrifodine dicunt fouee ubi fodit ferru

Formula v? que b acco

Forus e ebrendarij/ lat?d locus a fando dicto ut a forones re
ge qui primus grecis lege dedit/ de v. sig. forus impnio niq ius
redditur et iusticia ministrat/ Itm ut azo dicit forus poi pbur
sa et alio dr formaius ut ayt pla et de eis sedilia iudi
cancia gstaunt. idemqz app. ptorium/ tribunal at dr maiorum
iudiciu sz qui hnt merum impiu ... ale aut spie dr gsisto
et hoc sta hz forus in masclo gne/ xx hosti i sua de so. spete
xx l/ et gstat forus ex tbis/ ut i p alk. c. forus/ Itm e planotes
in naui/ Itm locus ubi mces i ponunt/ Itm foramine remi nauis
Itm scriptori? foraminosu p imponedis penis et cornbus ut
calamis ad scribend deputats

Foru aut in neutro gne/ xx ho/ ubi sip? poi plocu deputato
ad emend ut vendend res/ alit aut xx azo dr districtus aut
ut territori? iudicaz/ l. pupillus S. territori? ff. de v. sig.
/ inquo animadutte et punire hz delinquntes et uenimt

ubi que ... iuris

ibi que sunt iuris denois no que sunt ordinis et di qi fodiu eo q
qui sunt indistrictu ad fodia ul in vinea ul angarias compellunt
ul di aferendo eo q vinea subeunt et inserunt Alit 2us
hos et goff ibide quemetes foru estid q tribunal q tbunal
hz aq sunt nez cu foro Ita sit in foro venali q nos noiamus foz
quemuit multi emetes et vendentes sue res venales insere
tes sit etia in foro iudiciali sz in tribunali quemuit multi litigan
tes suas qoes et lites inferentes et ex inde diones dportantes
Foresta e locus ubi fere inhabitat ul includunt et ubi quis hz
ius venadi 2us bar de dona cu dilti i q i
Foraneus dr qui foru tenz ul q d' foris venit xvi q vi peregrina
Fornicatio e coitus illicitus coitus genus qui fit extra uxore legitima
specialit in ipsis viduarum meretricum ul concubinarum sz stuprum raptus
incestus et alie spes patet locis suis
Forsitan ul forte po qnq no dubitatiue s est signum expssi
ue ueritatis ut in c magne de vo et vo redemp et in c tue
de pen et xxxiiii q ii admoneat circa mediu et de pe di i q
abire et c i li vi de supp neg pla 2us auct et
de testa c ii et in c de c pastoralis de re iudi vid q i de
c ii et qn sit dubitatiuu sit et qn iuris not archi xi q
iii nolite
Frat dr qr feres altm et fres dicunt omnes ta clici q laici
xiani p lauacz regnacois in baptismo c ad mensa xi q iii et
c Johes de regula p10 an y q i pi pertra sed an d'innuarco
ewante heat locu cu infidelibus vis si xpianus d'innuaret
paganu vi q no qr di dicit fr tuus sit dici 2usmo q sit a quo
salte sz qn peccat 9 precepta natalia c qd si hys de vo et vo
redep sit eni proximi nri quoz aias lucri facere debemus q e
in c proximos de pe di ii et sit cocludit denunciatos a quo
9t infideles hic locu Et no q in gplia apploz in primitia
ecclia omnes appellabat fres discipuli xpi xxvii di sacro sancta
Frie ti religiosi mediates no hntes bona in coi fres dicunt
s alii mochi uocant sz qui hnt bona ut sut d' ordine sti
benedicti et bernhardi cle dudu de sepul et cle exivi de ve sig
2usmo monachi n appnt fres proprie sz large loqdo pt dici
d' monialibus d' ordinibus mediantiu q dicunt sorores et alie moniche

Fres consanguinei sunt fres ex eod patre et eod sanguine na
ti ita exponit textus in § sunt aut agnati [illegible]
insti de legitt. ag. suc. circa pn. itaqz

Fres patrueles sunt duor frm filij ut dco. § sunt aut v[illegible]
eod. nris et c. ti. de gra. § qto gdu

Fres uterini sunt filij eiusd matris ut expoit glo. d' legitt
ag. succ. § l. h' eciam addendu insti

Frat confraternitas q modis sumat̃ in iure not Io. an
[illegible] c. iohs. de regla

Fructus dicit̃ qui sup sunt deductis expens que sunt gra
fructuu querendor colligendor et conservandor qd locu hz
tam in bone q in male fidei possessoib9 et in pdonib9 ut ff
de peti. here. l. si adhuc § fructus et. l. plane i fi et. C. de
fruc. et litib. expen. l. i. fructuu aut alij sunt industriales ut
frumentu vinu lac qui sine industria hois no pueniunt nales

Fructus nales sunt qui ex ipa no pueniunt sine magna indu
stria hois ut poma pira et utraqz oio sunt collige ex l.
fructus. ff. de usufr. et de re[illegible] spo. c. gravis in gl. si
sunt ergo nales fructus in quib9 factu no pcedit factu hois
et ex solo rudi ipi possim9 illis uti sm in
dustrialib9 no sunt solo rudi ipi s curis adhibitis utimur lic
eciam na cooperet tn maior r' pte no modica et p factoia
sunt in nalib9 vide de hoc in l. s[illegible] § fetus ff. de usu cap.
ubi ca.

Fructus percepti dicit̃ qui aliquo sunt a solo separati et in hor
reis recondici sz fructus pendentes dicit̃ qui inmaturi sunt
quas uerus dominus possid. de hijs in spe. c. t. de fruc. et li
tis expens et azo. in su. C. de rei vendic.

Frui dicit dz qui fructus pcipit

Fructuari9 e qui rei dns no est ut in l. uti frui. ff. si
usufruc peta tn in quibusda casib9 p dno het̃ sc in p
cipiendis fructib9 ff de usufruc lega. l. si tibi § i.
ad hoc facit q ipi fructuari9 no sunt dns va ad hoc
q dns sunt ad eu omb fructus gnalit spectare dnt p
pla ff de usufruc lega. l. usufructu in pn° et quo di
fferunt abusuarius et quid s. usuari9

Frustra vide io. an. Innocen. de acu. li. vi c.

Fugitiuus e qui ea mente recedit ne redeat addimus lig p xea redeat ut ff de edilic. edic. l. q pt fugitiuus unde de h° azo. in sum. C. de ser. fugit.

Functio est usus consuetus facti a beo qui fungebatur honore a quo aut officio huius de facto dicitur qui iam expleuit officium uite vnde di q mutue pecunie magis functio i. genere suo recipiunt p solucionem q p spem i. solido mutua pecunia magis utimur genere i. rem q spem i. eodem tempore ali. no esse mutuum pue mutatum sz de meo tuum f esse commodatum sz ad commodum utentis datum

Fura publica ff. de publi. et vecti. l. i. C. hic titulus sup verbo pendeat

Fundus est mansio aliorum cum accessionibus ad eam diffinitur in l. fundi ff. de ver. sig. et no q fundus e non homogenium q. q. pos fundi dicitur fundus illa enim dicuntur homogenia quibus id est p totum inpte q e in toto ut aq terra lignum Alia dicuntur non homogenia in quibus pos non recipit eandem denominacionem in tota ut domus cathedra manus vnde non valet legatum fundi et est de ripis l. legato ff. de lega. i. na legendo spacium unius palme de fundo dicitur quis fundum legasse ut hic bona g.

Fundus dotalis e qui in uxore pcio datus est sponso si fundus fit dotalis dicitur qui traditus sponso non dum pcium in uxore pquo et fundo dicto fact l. i ff. de fun. do.

Fundus instructus est fundus edifficatus uel cultus si fundus inges est terra que modo non aratur lz olim fuit fertilis ul aliis alios que modo aratur lz olim fuit sterilis

Fundus limitrophus ~~a trophos de specie et limite~~ i. de specialibus ad usum militum q limites ~~imperij~~ ~~limites~~ ad usum ~~militum cum limites~~ imperij curodiunt ut C. de fun. limitor. l. i. et fi. li. xi. alii dicitur fundus lutosus alias dicitur fundus limitosus

Fundus agnellicus i. eque in ago i. sua C. et C. de fun. C.

Fundus paltuensis e fundus in quo e paltus i. eque i. paltus

Fundus releuatus qui olim erat palustris nunc aut factus est serenus alias terrenus C. de fun. patrimo. l. fi. li. xi.

Fundus diuidi metas regiones est ipm diuidi in deter

dicitur fundus q datur terrenus in agone l. x. exactus p ducti ad fertili agone i. labore illorum sumas erat sterilis ago enim grec. latine labor q. q labora agit vnde dicitur in agone fuit C. de fun. pat. l. ulti. li. xi.

minatas ptes
Confundatur intencio ptestes vel instrumenta vel professioz vel evidenciam facti vel p supraoez ut no de do et gtima c fine lri bus ei g. i vo fundauit
Fulminare dr iudex iniuste vel indelibeate pferes snaz sine maturitate de sen ex c. i. li. vi no ergo dicatur leuiter fulminare si gmit ferre snaz etiam gt absente pme snaz no tess C. de iudi. l. pperandum circa medium legis
Fullones dicuntur mundatores et dealbatores vestium et earundem coratores vel coloratores
Funeratica acco q que sup acco fine
Furtum e gtractio fraudulosa rei aliene mobilis corporalis que fit inuito dno aio lucrandi p3 gra rei vel possois vel usibus ut ff et l. i. dr aut furtum 2 ario a furuo i. nigro eo q clam et obscure et plerumq3 de nocte fiat ut dici a fraude vel etiam ab auferedo ut dicta l. i. inpn et insti de obli q ex delic nas inpn et p 8 furtum aut et 8 planuit et phibet in decalago e c. xiiij. q. v penale et no xxxij q. vij q in omnibus
Furtum conceptum est cum quis pntibus testibus apud aliquem re furtiuam quesit et inuenit ut insti de obli que ex delic nasc 8 conceptum
Furtum oblatum e cum quis rem furtiuam alicui obtulit ut potius penes eum qi penes se inueniretur si illa noia in no sut usitata ut insti de obli que ex delic nas 8 oblatum furtum
Furtum phibitum dr cum quis volente rem furtiuam querere phibuit ut insti de obli. que ex delic na. 8 est etiam ubi subdit q hee acciones furti concepti oblati phibiti et no exhibiti in desuetudine abierunt
Fur est qui clam obscure et plerumq3 de nocte rem alienam amouet inuito dno gra lucradi et subaudi sine armis ut in auct phadie nouo iure C. de fur
Fur manifestus dr qui in ipso maleficio est dephensus vel in loco in quo gmissum est furtum etiam pq furtum factum sit tn de furtu dephnditur antequam deportauit ad locum ad quem destinauerat insti et 8 manifestus

Fur no manifestus dr qui rem detulit quo destinaverat ut i. palli(a)to
l. fi si ptulit vel si qui cum re furta in ipso actu furandi non
dephenditur sed iam deportaverat in hominis gomiti p(er)ea de furto
furti amo si quere sup(ra) amo furti simplicit furtiua gdro f(urtum) quere
s gdro

Fiscaldus est maior dns qui habz tutam terram
exteior(um) epi
Generalis abolitio f(urtum) quere sup(ra) abolitio et inde
de hoc azo i. s. eit.
Generali simoe p(er)sona loques intelligit excepta
qui non ut etiam familia eius f. petito de incestu. — et
generale vim non semp e generalit intp(re)tandum ut ad maz. e ti m. g.
fi et qui q generalit dicit ymo etiam inde generalit e intelli
gendum de gui. lep. c. qui ubi g. in vo indefinita et xviiij di
si roanor(um) Item generalia va sut ad simile modum referenda
ff de sui. l. si cui
Gener est maritus filie mee ut in l non facile. ff de grad.
Gladiatores dicut quida ludetes ludo noxio f. de gladia
to. — l. ff. lj xj
Glandis noie oms fructus gtinet ff de glan. — legen. l. j.
Gleba est queda spes terre gnalit tn sumit p(ro) solo vel
pterra culta f(urtum) quere sup(ra) ascriptitius glebe
Glos dr uxor fris ut. l. pall. no facile l. s. affin.
Gnarus. i. sapiens vel pudus cui opponit ignarus q inde
deivatur id est insipiens
Gineciarij sut illi qui pannos impiales texut inserendo
serica et aurum
Gineciu e locus ubi hec fiut et dr agnos q e nudus qr
nudo pano uesti aurum ut C de murule — et gineci.
li. xj
Goliardi pussones ioculatores id sut
Gradus pro ho et gres supra d. g sang et affi est queda
habitudo vel distancia psonar(um) adminice sita collatione ad
coe(m) parete cosanguinitate et affinitate sibi guictar(um)

ut l. j. cum sequenti usque ad § affinitatis inducta l. non facile quod dum modo contingit in dictis gradibus sint ut patet in toto titulo ff de gradu.

Gra est dupla scilicet operans et cooperans ut 3 q. invo cooperante in tele. de magis

Granaria sunt loca in quibus grana vel fructus componuntur sive accipiuntur ff de actio. emp. l. in granaria

Graves qui sint et quo intelligantur iudice testi. in c. l. 3 ex quadam ubi gl. in

Grassatores sunt quod dietarii de huius dictionis expositione iude quod not. ff de pe. l. capitalium § grassatores et ibidem

Grex e collectio plurium animalium videlicet decem ovium vel quinque porcorum ut no. insti. de re. di. § si gregis § quia sup. congregacio

Guidagia dantur pro ducatu per terram alicuius vel securius vadat

Guardia feuda sunt que constituuntur a quibus pro custodia rei dum constituendis

Guardio dicitur ille cui talis custodia est commissa vel guardianus qui etiam est superior inter fratres minores custodies conventu

Habitatio est servitus personalis in habitando consistens et constituitur in domo aliena et no. ff de usu et habita. — cum patronibus et popularibus ut ff de usufructu — l. ij. iucta. l. ij. ff de usu et habita. — vel etiam in ultima voluntate differt tamen ab usu et usufructu quia illa amittuntur non utendo vel capitis diminucione ut ff de usufructu legat. l. § si

Habitatio autem non nisi morte finitur ut l. si habitatio ff de usu et habita. — Item potest habitatio alius vendere vel locare ius quod habet ut l. cum antiquitas C. de usufructu — sicut et fructuarius et non usuarius ut ff de usu et habi. l. si tantum Hac quoque denotat non exclusio sed inclusio ut in c. ego n. de iureiurando et sic sumitur in iuramentis ab hac hora sicut etiam presentibus temporibus vel futuris debeo ff so. an. in c. j. de ordi. ab epo. qui. renun. epa.

Habere actionem est minus quam habere rem et ideo dicitur melius est pignori

in iure de quo in persona agere ff de regulis iuris l. inius

Habere tenere et possidere quis hec tria verba ponit in aliquo instrumento sic dicit exponi scilicet quod rapiens habeat scilicet de iure teneat naturaliter et de facto possideat civiliter et de iure quia civilis possessio sicut tamen naturalis non civilis ut i a quod sicut vasallus

Hastarii dicuntur qui rem proponunt venalem hasta supposita et dicitur a more hasta quod dicit id est quod venditur ut no. C. de fi instru et iure hast fisca li x in rubro.

Hastari est rem proponere venalem hasta supposita

Hereditas est successio in universum ius quod defunctus habuit ff de verborum significatione l nichil aliud est et l. bonorum appellatione et c.

Hereditas adita est illa de qua heres se intromisit ante presentibus pro se et praesentis auctoritas non est necessaria sed sola voluntas sufficit ut insti de here qualitate et differentia § ste cognoscens status impetracione bonorum possessione ut ibi notatur

Hereditaria actio require in actio hereditaria

Hereditas decurionum naviculariorum cohortalium militum et fabricensium. Vide azo in summa C. et t. 1 ru. et in qua quodam speciale ius observatur de quo notatur

Heres est qui succedit in ius universum defuncti ut l cum heres ff de diver et tempo prescriptionibus et non probatur quis heres ex detentacione vel sola tenuta iuribus hereditatis sed oportet probare adicionem et tenuta alia heredis ut in l. non hoc C. unde legitimi et quid probatur adicio notetur ibi

Heres ab intestato est qui succedit in ius defuncti sine ordine testamento ut insti de hereditatibus que ab intestato

Heres fidei commissarius est cui ex fidei commisso relicta est hereditas danda illi cui testator disposuit ordo si fidei tuo committo ut hoc debes illi et non quod illa sit dessata sed forte pro tanto fidei commissario quia fidei commissarius loco heredis habetur ut insti de fide commissa here. § restituta ut qui directe et in media ex testamento nichil capere potest qualis esset prius palte capiat ex fidei commisso sed ipse vero non est heres cui sit rogatus a testatore heres adire et postea de restituendo licet postea restituerit semper maneat heres ut dicto § restituta duo ergo heredes in solidum esse possunt ut ff commoda

l. ſi ita § ſi duob9 et uide §. ſi etia inſti. de fide. 9miſſa
here.
Heres legatari9 eſt qui legatu accipit ul cui legatu factu
eſt et no eſt heres nec legatari9 heres ñ quo ad legatu et
tn quis vn9 poni loco alteri9 ut in l. quoties. C. de heredi
inſtitu.
Heres legitim9 ē qui ex lege xij tabular ā ex iuris co
ſtitucōe etia ſine teſtamto ſuccedit defuncto ut ſūt agnati
ut inſti. de legitti. agna. ſucc. i pri°
Heres neceſſari9 ē ſuus heres inſtitut9 et inteſtamto dnij
ſui ab eo qui facultates ſuas ht ſuſpectas ne poſſit ex ipſis
ſatis fieri creditorib9 quib9 ē obligat9 adeo q no credit alie
heredi^tes ſua adire ſi heredē eu inſtitueīt qui ſuus heres
fact9 io neceſſari9 heres dr q ſiue velit ſiue nolit cogi ſua
heredi^tes adire ut ſatiſfaciat creditorib9 ut inſti de hered
quali et diffe. § i. verum tn ñ ille ſuo debeat fidei 9miſſaria
libertas. l. ſi is q ſolucdo. ff de heredi. inſti. aut hoc ca
no faciete ſz no adeunte heredi^tes eius noie poci9 q̄ dni
defucti res hereditarie vendant ne defunct9 9tumelia
qdā ul iniuria facta afficiat dicēdo q res eius venderet
Heres ſuus dr filius qui ē in ptate pris tpe mortis dnz
cu ali9 no pcedit filio em ſuppſite et in ptate pris exñte
nepos ex eo qui in ptate aui eſt ſuus heres no ē ut inſti
—— de here. — quali et diffe. §. ſed ſui aūt
Heres ſubſtitut9 dr qui alij heredi inſtituto ſubſtituit ſiue
2° ul 3° loco ul in x^to alio in loco inſtituto deficiete ſub
ſtituat vi gra ſi teſtator ita dicat ille heres eſto qui ſi
no velit ul no poſſit ee heres ipe eſto ei ſubſtitut9 Ita 29
dr omīs qui poſt9 primu ſcribit etia ſi decim9 ſit ff de vulgari
et pupilla. ſubſti. in pri° ſicut not. hoſti. i ſuma de teſta.
§ quis ſit pfect9 ubi dr inſtā heredes ſui et legitti appel
lant ut in i. ti. de ſuis et legitti here. ff l. i. § et q nuqm i ptate
morientis fuert ut filius filia nepos neptis ex nepote
nat9 ex filio pnat9 pnata ſeu pnepos pneptis ex nepote
~~nat9~~ legitti et naturales ul etia legittimi tm ut adoptiui
Heredes teſtamentarij dicunt q ex teſtamto heredes ſcripti ſūt

Heredes tutorum licet non sint tutores tenentur tamen in aliquibus que circa tutelam si contra ea q per
defunctum obmissa sunt / ut ff. de here. tuto. l. i.

Heredeinstitue est aliquem post mortem suam loco suo in omnibus bonis
suis dimittere statuere / Ita dicitur heres ab herus .i. dns vnde heres

Heremodicium est deserciō cause / ut hec. in l. sperandum. C. de
iudi. ubi gl. dicit / heremodicium qui deserit videatur iudicium et dicitur
ab heremo .i. desertum

Heresiarcha est qui sectam de fide oppinionem gignit uel primo inuenit
sicut / arrianus / husso / wikleff / et cōplices /

Heresis grece ab electione dicitur eo q quicumque vnam oppinionem heticam
uel disciplinam sibi elegerit putat eam esse meliorem / ut xxiiij
q. iij heresis alias dicitur qui diuisio.

Hereticus dicitur errans in fide / et 2° aug° / q contra oppinionem nouam
et prauam gignit uel sequitur gratia alicuius temporalis commodi ut alicuius
glorie uel principatus gignit ut aliquis heresiarchus sicut / arrius
et sabellius / sequitur sicut qui errorem illum imitatur put hec legitur
xxiiij q. iij hereticus / Item dicitur hereticus q peruertit sacramenta
ecclesie sicut symoniacus / i q i eos / Item sacre scripture prauus intellector
xxiiij q. iij heresis / ubi dicitur quicumque scripturam aliter intelligit quam
sensus spiritus sancti flagitat a quo scripta est licet ab ecclesia non recesserit
tamen hereticus appellari potest / Item cibus excōgitus / iiij. q. i. quod autem / Item
romane ecclesie priuilegiis iniuriatorem / xxij. di. omnes / Item qui aliter
sentit de articulis fidei quam romana ecclesia / xxiiij. q. i. hec
est fides

Herus latine uel heres grece idem est q dns

Hir.cosus dicitur .i. cui os olet uel velet / ut in l. qui clauum § .is
iiij ff de edili. edic.

Homagium est idem q fidelitas / secundum quem gl. de s. in spe. et t. de
feudis ponit illam differentiam q homagium est de hiis que ad temporalia
pertinet et io pro spiritualibus indignum est ut quis homagium facere
compellatur / fidelitas tamen pro spiritualibus prestatur q prelati bene prestant
fidelitatem / ut in c. antiq. de priuile. – ut patet sic descibi / Ho
magium est quasi seruitus constitutus liberi hominis facta dno suo
pro patriorum alias petitorum seu stipulatorum permittere liberum hominem
dno suo fidelitatem et constituere se hominem et vasallum suum et

fit maqui(bus) p(ro)b(us) h(o)m(i)no Ita ille qui facit homagiu(m) cora(m) d(omi)no
p(ro)prio flectit genua p(ro)pria tenes man(us) p(ro)prias co(n)iunctas i(n)ter manus
d(omi)ni ponit sic fidelit(at)e p(re)stans et mutuo se i(n) signu(m) fi
delitatis osculat(ur) ca(pitu)lo fo(rm)a i(n)ter alios (et) i(n) libello de feudis de noua fide
et forma et de forma fidelit(atis) ad idem de iure iur(and)o ... ego
xi et lxviij di(stinctione) tibi d(omi)no et hos(tiensis) ponit ea(m) i(n) s(umm)a de feudis §. q(ua)l(ite)r
fidelitas ubi q(ua)lit(er) sit facienda Ex dictis homagiu(m) sic describi p(otes)t
e(st) q(uo) aliquis flexis genib(us) iunctis manib(us) i(n)ter man(us) d(omi)ni ponit
aliquid p(ro)mittit et p(ro)s(er)uitiis fiei no(n) d(ebe)t de quo de ca(pitu)lo veniens
de s(er)mo(ne) ex diligenti de excessi(bus) p(re)la(torum) c(on)uenie(n)tem de regu(lis) iur(is) li(bro) vi Est
aut(em) homagiu(m) multiplex s(ecundu)m spec(ulatorem) ubi s(upr)a q(uo)dda(m) e(st) legiu(m) q(uo)dda(m)
no(n) legiu(m) q(uo)dda(m) edictale q(uo)dda(m) decretale de q(ui)b(us) i(n)f(ra) p(er) ordine(m)

Homagiu(m) decretale e(st) tale Ita heres ho(m)i(n)is mei qui de p(ro)xi
tudine possit i(n)feudari et p(ro) (con)sequ(en)s i(n) homagiu(m) succede(re) d(ebe)t
certu(m) t(em)p(u)s mei i(n) d(omi)nu(m) agnosce(re) et fidelitate(m) m(ihi) p(re)stare et ego
teneor eu(m) r(ecipe)re t(ali)s feudi i(n) ho(m)i(n)e(m) r(ecipe)re et in capiendo i(n)ves
tituras feudi decerne(re) p(er) q(uo)d p(otes)t dici homagiu(m) decretale
sicut eciam bono(rum) possessio decretalis Ita et h(ost)i(ensis) ubi s(upr)a t(ene)nt sic
et t(al)is bono(rum) possessio s(ecundu)m s(upr)a n(ost)r(u)m p(otes)t promi(ttere) et (ceter)a et in
francie curia semp(er) r(ecipi)unt fidelitates et homagia
alteri(us) iure saluo q(uo)d at in ytalia et alibi vocat(ur) vasallagiu(m) alias
uasallicu(m) in francia vocat(ur) homagiu(m) eciam d(icitu)r hominiu(m) ut
in c(apitulo) uestitatis de iu(re)

Homagiu(m) edictale e(st) sic bono(rum) possessio edictal(is) d(icitu)r t(ame)n
In 2(o) spe(culum) ibid(em) homagiu(m) edictale s(ive) heredi(ta)rium e(st) q(uo)d
aliquis h(abe)t eo ip(s)o q(uod) e(st) heres Ita eo ip(s)o q(uod) addit here(ditate)m
ho(m)i(n)is mei p(er)sona eius r(e)p(re)sentat et videt(ur) illi(us) ho(m)i(n)is homa
giu(m) subiisse et t(al)e homagiu(m) p(otes)t finire t(em)p(or)e si d(omi)no placebit
q(ui)a si d(omi)no no(n) placuit no(n) finiret(ur) e(t) si vasall(us) vel(lit) h(omin)is
feudalib(us) cede(re) ymo age(re)t (con)t(ra) ip(su)m ut eu(m) i(n) d(omi)nu(m) agnoscat
et h(oc) ex (con)tumelia sua In p(ri)mere d(ebe)t ne i(n)uito d(omi)no seq(ua)t(ur)
i(n) i(n)imicitate q(uod) e(ss)e no(n) d(ebe)t ff. de nego(tiis) gest(is) l. sue h(er)editati
et ideo d(omi)n(u)s p(otes)t eu(m) coge(re) ut subeat homagiu(m) decretale et
eciam q(uod) plus tribuat in effectu q(uam) edictale D(icitu)r eciam
homagiu(m) edictale decretale et hominiu(m) q(ui)a hominiu(m)
e(st) q(uo) i(ur)at alicui fidelitas n(ull)o excepto sic uasallicu(m)

qui iurat superiori excepto scilicet imperatore de hoc nota. g. in vo homo ligius in de. pastoral de re iudi ubi etiam dicit quod quis non potest esse
ligius duorum sed bene ligius unius et vasallus aliorum ut etiam vasallus
plurium
Homagium ligium secundum spe ibidem est quod fit imperatori vel regi nullius alterius regi
fidelitate salua id est aut quod fit alijs non dicitur ligium quia fit vel iuratur
salua imperatoria vel regia fidelitate contra enim putant homagium
ligium esse quando vasallus mittit manus suas inter manus domini et
sibi homagium facit et fidelitatem promittit et ab eo adosculum
recipitur quod non est verum ut etiam ibidem dicit spe sed ut ipse dicit tunc
secundum alios est dictum homagium ligium in quo nullus recipitur quantum ad
ea sed quantum admeterem Aliqui enim possunt ~~qui superiorem~~ et generale
habent auctorem et iuris puta imperator vel rex et ille intelliguntur
excepti et tale homagium non potest fieri duobus
Homagium non ligium est quando aliquid excipitur puta facio tibi
homagium excepta fidelitate quam domino meo tamquam legio teneor vel
salua quod possim tibi soluere dominum ligium videtur excipitur vel sal
uo quod nolo tibi contra tales iurare sed primum dictum est verius secundum
spe licet hoc ultimum de seruato communiter usus approbet et huius
ultimum modum sequitur protonotarius et eo utitur spe de homagio
legio unde supra feudum ligium
Homolegius dicitur secundum spe ibidem qui domino suo legatus vel legius qui
legalitate committeret aut etiam ligius qui domino ligatus Unde rex anglie
est homoligius romani pontificis ut in de. pastoral de re iudi per medium
in g. xxu. syndi. g. non lib. Et omnes homines ligij et vasalli sed non econtra
Homicidium est hominis occisio ab homine facta et dicitur quasi hominis cedium
a nomine homo et caedo secundum goffredi i summa. et c. et host et jo. an.
et spe
Honestas iustitie publice i. constitutionis ecclesie facte propter publicas
honestate indicatur enim eum esse honestum ut nunquam consanguinei
nec nunquam accipere sponsam sui consanguinei viui vel mortui secundum
archi. de sponsa c. j. li. vj.
Honoraria dicuntur premia legatorum seu aduocatorum ut l. j. §.
in honorarijs. ff. de var. et extraordi. cogni. require s. legatus.
Hortamur aliquando importat mandatum vnde et pro ipsum confertur
iurisdictio que indicatur de off. de. et c. j. de testa. et c. c. hortatur

xiij. q. viij. idem de eo rogamus

Hospitalarij rectores qui prsunt et quomodo se tenere debeant | unde de quo contingit de relig. do. c. recolentes in glo.

Hospitarius olim in veteri testamento id est cantor | ut xxij di. cleros | et sunt hodie canonici professi ordine minore qui hospitariatus dicitur

Humiliati sunt quidam religiosi sed qui fuerunt condempnati ab ecclesia propter plurimas propositiones qui noluerunt iurare et postea tempore dominus recepti sunt ab ecclesia quia se correxerunt et iurant quando expedit ita no. in c. olim tam de re. spolii

Humilitas seu humiliatio | not. archi. xxiij. q. ij. c. humilitas unde. G. firmi... inde. j. de relig. domi.

Humanus i. secularis | j. di. c. j. xvi. q. ij. qui divinis et humanis de testa. ... cum esses | Item est idem quod humilis | l. di. cos | xxviij. q. j. si quis dederit | ut in c. a sed deo l. vi

[margin: † et xxxiij. q. j. ...]

† conomus dicitur ille cui res ecclesiastica gubernanda mandatur ut C. de sacrosanctis eccle. ... l. iubemus circa princ. et lxxxix di. quia in quibusdam et in c. i. e. imperator de iurra ... calups ... ubi ... no. dicitur na pdor int iconomum sindicum et procuratore actorem, ibi quod omnia ibi con. g. i lata glosa idem sunt | de quo sunt due ... no. leg. una in c. si quis erga ij. q. viij. alia in c. quam xvi. q. vij. et habetur x. q. ij. si iconomus

Iactus sed quere infra lex Rodia

Iactura est dampnum vel periculum quod quis patitur quando in iminente tempestate bona proiciuntur in mare ad exonerandum naves et ita capitur proprie sed large sumitur capitur pro quocumque dampno cum previolencia illato undecumque proveniat ita capitur in l. ij. C. de ne. li. ... poten. pa... ... et no. in c. j. de offi. ... delegati et in c. ij de alienan. iudi. mu. ca. fac. | Unde iactura dicitur lepo facta cum lapide vel ligno | de quo infra lex Rodia

Ideota est idem quod imperitus | con. vis. l. x.

Idest est dicto expositiva | ff. ad l. aquil. ... in l. sed si mela et legib. et de spon. c. j.

Idonei proprie dicuntur qui sunt et volunt mentis desiderium explere ... sup inordinata | Et dicuntur ydonei qui sunt moribus et honestate et litterarum scientia decorati | de ... m... ... ... sunt prudi et circumspecti

Ierocomium est locus ubi aluntur pauperes | con. quod ... C. de

fatuo fac et tal illud
Ignarus e qui ignorat ul ignorat 2^e ysi li x. si ignarus
di ignarus ine .i. rois et mte 2^e ysi ibid.
Ignorantia e tu defecto ul de iure intellectio n^c mi aliquid
suspicor. et 2^e ayo in sua. e. de iur. et fac. igno. Igno
rantia pprie e nescire q aliquis debet scire Nescire aut e gnrius
rantie pprie. qui ignorat nescit et no e^c ut
q ignorat Vn pprie oes qui ignorat nescit et no e^c ut
no ff de iur. et fac. igno. sup R^a. Et ignora^a qd excusat
q no excusat queda magis excusat queda minus Queda
go q ignorantia e triplex Pma e negatois qua sz sua nega
n^c debitu scedi poi et hec simpli. excusat 2^a e ignora^a
puacois qua sz sue^a negat aptitudo in sue debitu scedi
pont et hec in eis que ptinet ad saluta excusat a tanto
s no a toto 3^a e ignorantia dispoitois sz que pont er
rore sue decepcioz q̄ria sue rcte et hec inhijs q pti
net ad saluta accusat no excusat Itm ignorantia aliter
diuidi^r expte materie circa quam est et e^c duplex q^a pt
ignorantia q^z alia e iuris alia facti et haz vna est pba
bilis alia no Ignorant^a facti est ut si nescio quod decessisse
qui m cognatus e ut aliqd sile et hec ignora^a excusat Sz
ignorantia Iuris e ut si nescio me illi posse succedere qui
m cognatus e et decessit ut. ff. e. t. lr et hoc no excusat
Itm ignorantia pbabilis e ut si quis errat in facto alieno
ppriо ul rebus suis ut ff. de psu. l. ubi ut si ignorat quis q
omis deceni^te ut maior pbs ciuia sit ut. ff. e. t. l. i. regla
S. si facti Et ignora^a Iuris si aliquic excusat minus tn
excusat q̄ ignora^a facti Ignora^a aut Iuris alia e nat
iuris alia iuris diuini alia iuris canonica alia iuris
ciuilis Ignora^a iuris nalis nulla hntes usu rois excu
sat q^z hoc ius e mcordibus hoim scptum .i. q. iiij nonne Igno
rantia uero Iuris diuini quantu ad aliqua simpli. excusat
laicos quantu ad aliqua excusat a tanto no a toto Lege enim
pphetas et euangl^m et doctrina apostolica sic tene^e epi
et plati maiores qui tenet^r dno omnipotenti redde^e roz de
ea que est in eis fide et spe Vn ab eis r^e quir. ut^r
sue^a noui et ueteris testamti laici vero tene^e adnotitia de
calogi et fidei put in apposto^z simbolo ptinet Ignorantia
aut Iuris canonica aliquos excusat aliquos no ptinet

em ius canonicu constitutiones provinciales et synodales que scire tenent
scire presbiteri curam animarum habentes et confessores non autem ita tenent alii
et multo minus laici ut ipsi presbiteri et alii clerici et quod sunt in aliqua gradu
constituti et hoc etiam plura scire tenent Ignorancia vero eorum que
publice promulgant ad laycos pertinencium non excusat eos precipue quod
per ignoranciam perpetrant xxxviii di. c. quod omnis Ignorancia vero iuris civilis
aliquibus prodesse potest ut militibus rusticis mulieribus et minoribus maxime
in dampno evitando non autem in maleficiis Vnde leges civiles si
nesciat femina miles clericus et ultor pareret sibi iudex et ultor
Ignorancia facti alia est facti indifferentis ad salutem vel ad officium
et hec excusat ut i. corinthiorum x omne quod in macello venditur
manducate nichil interrogantes propter conscienciam Alia est facti necessarii
ad officium ut in presbitero qui sit facta manuum impositio et hec non ex
cusat Alia est facti necessarii ad salutem ut quod corpus passus est
et hec non excusat inhabiles usu racionis et in xxxiii. q. ii
inter hec Improbabilis ignorancia facti probabilis ignorantia facti si hoc fit ad
cautelam Item ignorantes baptismi ordinacionem non possunt de con. di. iiii quibus
si hoc est speciale et punitur pro culpa licet subsit causa sed in
iuria primi sacramenti q. est iura ignorancia in c. quidam .li.
vi. Item ignorancia facti alia est proprii facti alia alieni Si
proprii aut ergo quis dat operam rei illicite et tunc non excu
sat aut rei licite et tunc aut habet indebitam diligenciam et tunc non
excusat a toto sed a tanto si vero debitam excusat a toto Si autem
sit facti alieni aut est ignorancia probabilis scilicet ad quam non re
quiritur quod sit nimis diligens et curiosus inquirendo vel econverso
quod sit nimis negligens et hec excusat aut est crassa et su
pina ut cum quis ignorat ea que publice fiunt coram ipso facta
et tunc non excusat ut extra. ti. c. quisquis de ordinatis ab episcopo
qui renunciavit deposuit c. i de cle. excom. c. apostolice et c. ut circa
de consti. li. vi. Vnde dicitur quedam ignorancia crassa et supina prout
habetur communis crassi et supini qui non videt ea etiam que
ante pedes eius sunt Item ignorancia alia est simplex ut cum
quis tenetur scire quod nescit et facit ad hoc ut sciat sed non quod quod
potest Vnde et secundum aliquos potest dici simplex ignorancia que fuat scien
ciam non post debitum sciendi nec contemptum sciendi et hec est in hiis
qui non habent usum racionis Alia dicitur crassa ut cum quis negligit scire quod tenetur

scire nec tamen vult se nescire. Alia est affectata ut cum quis negligit scire
id quod tenetur scire et placet ei nescire ibi prima excusat a tanto sed non
a toto 2a adhuc excusat sed minus quam prima 3a vero accusat et non
excusat. Item ignorancia alia est invincibilis alia vincibilis. Invincibilis
abilis aut est introducta preter omnem culpam aut per culpam preambula
Si primo aut sine r. privat ignorantem ut in hiis qui carent omni usu rationis
et hec excusat a toto aut non tollit omnem rationis usum sed plenum et tunc non
excusat a toto ut in hiis qui non sunt plene furiosi sed habent aliqua
lucida intervalla et in pueris qui sunt capaces aliquo modo precepti
licet non plene. Si per propriam culpam ut inebrioso vel furioso quorum
uterque precipitavit se in hoc propria culpa sic excusat saltem a tanto.
Si autem sit vincibilis aut est crassa et supina aut affectata
de quibus supra dictum est. Et differenciam inter ignoranciam errorem et culpam
nostram et nescienciam nota Archidiaconus [illegible] di. Item de ignorancia
quod dicitur sit optimus est textus I q iiii § his ita et infra et circa
ut ait Ambrosius vel Augustinus ubi non ignorancia. Et opticam quam omnino inde

Ignominia est valde lesio et honore vel turpitudo

Illico id est quod sit antequam divertat ad alia facienda. l. litigatoribus
C. de appella. [illegible] ubi concedit illico appellare viva voce vel tunc in
et similibus tamen etiam sine scriptis. ff. e. t. l. i. § si. et l. a prima
§. si

Illustris est nomen dignitatis eo quod multis clareat splendore generis
vel sapiencie vel virtutis quamvis sit obscure natus. Ray. vsi. l. xo. Et nota
quod quatuor sunt nomina dignitatum scilicet maior ut supra illustres
magni ut illustres medii ut spectabiles minimi ut clarissimi
Nota de appella. [illegible] § i et tribus sequentibus insti. in proemio
ubi g. i § cuncta

Illustres etiam dicuntur qui sunt de consilio et consistorio imperatoris
ut in l quibus quibus C. ad l. iul. maie.

Ibrida est de scorto natus alia nomina illegitimorum ut mamser
spurius nothus et cetera

Imbecillus est fragilis et instans et qui per baculo

Illata id est opposita de p supra [illegible] e. none

In capita succedere Ray. hoc sua de successione abintestato §.
unde sed quod si factum est quam filii premortuorum fratrum succedunt in
tot porcionibus quot sunt capita. Verbi gratia tres sunt filii ex
premortuo fratre et unus ex alio fratre sed tamen capiat filius ex uno

fr̄e germ̄us q̄ tu tres cum alio germano succedunt in stirpes suas quia quilibet
capit certam portionem stirpis sue si vero tot portiones capiant quot
capita sunt tunc succedunt in capita / unde in stirpes et azo in summa C.
de here. ab intestato — et ho ibidem et spe. e. t. in tractatu libel
secundo inter de collateralibus
Jmo stat quandoque pro contrarie / ut in c. accedes ut lite non contestata de hac
in tempore uicta. sed in c. predicatis xvi. q. i / et in l. sicut omnia iff
de man. testa.
Illusio est deceptio ut derisio ut inde. cum illusio / de rem. ita
ubi glo. nite ing.
Jnconcussa .i. inviolata etiam inconcusse .i. quiete sine interruptione
ut illud et c. audit. de prescrip.
Jmperitia .i. ignorantia / ut c. sicut sine de transact.
Jmpius angelus ... / ut in c. consilium de celebra. missa.
et in c. quod sicut de elec.
Jnita .i. contracta / de pact. c. ... et
Jmpetere est accusare / ut de iure iur. in c. quemadmodum
Jncendiarius est ille qui ob inimicitiam / ut sibi domos arbores
sive segetes incendit / ut in l. § incendiar. ff. de pe.
Jnuades et emunges quando dicunt uiolenter / in c. ... de ordi. cogni.
— et in c. cnob. de excepto. — unde supra emunges
Jncentor dicitur is qui ipse alios sua suggestione succendat ad iniuria et
persuadendo inflammet / c. xi. q. iii. li. x
Jncentivum .i. appetitum
Jncestus est consanguineorum ut affinium abusus / ut xxxv. q. i.
§ cum ergo / sicut incestuosus dicitur qui cognatam et affinem uel etiam
sanctimonialem nefario amore sive coitu uiolat sive maculat
... est in iure / ut in c. § et xxvii. de c. virgines
Jncola dicitur qui in aliqua regione domicilium contulit qui ibi sede posi-
tus ut in maior. ita quod transactis decem annis domicilium retinuit
licet etiam causa studii ibidem stetit / ut ff de ... l. pupillus §
incola / uel qui propriam terram colit / sequitur supra agricola
Jncolumis dicitur ab onore columpna / quia sicut columpna est erecta fortis
et stabilis ita incolumis constituit et classe sorte filius dicitur here-
dibus per eius quintam incolumem .i. fortem et stabilem quia si
dei ... et legatum minui non potest / ut l. c. in ...
de in officio dona.

Incuria e negligentia ut in de. q. contingit de eligendo. et. c. qualiter de pe. et re.

Indagator e cognitor ul examinator in quo requi iudicem adiecto e qui quis ita vendit rem ut si quis certa die totum meliore parte obtulerit conditionis sit plus quam prior emptor res vendita reddatur ut alii vendere possit cuicumque velit ut. ff. et. p totum

Inditium e medium intellectuale veritatis directe quaque singulari circumstantia insurgens ut C. de ... vendi. i. inditia.

Indigena dr qui indegenita ul qui in eo loco natus ... ipsi u supra

Indoles e proprie quedam ymago future virtutis ... eundem

Indictio est in ... annorum composita ex tribus lustris ... aut lustrum quinquennium quo aut possit invenire indicta ... desi... ... in ... ... maxime ... sic facies annis domini addas tres et divide totum per quindecim et id quod remanet completa divisione in numero dividendo hoc ondit indictionem pro illo anno

Index e pdicto dictus ab indicando ... ipsi ... indictio e quod indicatur i. notificatur ut statuatur et fiat ut edictum legibus indicat festa ...

Indefinita equipollet uli de spoli... quod certa et xxviii ... si romanorum. ff. de ... ... hoc e verum de ... de indefinita canonis ul legis ... incidentis ... enim indefinita equipollet vli si lege ul canone non diffinit ... xxxi. q. i. quod si dominem ... an non quod non e eadem ... et contra per ... accidens omni particulari ... indefinita non equipollet vli ... si legatur lana indefinite non continet in legato tincta ff de lega ... l. si cui in prin. si legatur sibi lana tincta ... cedit legato ff de an. et argen. lega. l. pedicis ... labeo ut de elec. c. ut circa l. g. vi aliorum ...

Indignatio et dedignatio dicunt ut patet in c ... ... in dignatio sapit virtute si dedignatio arrogantia

Indulgentia nota ... ii q. iii c. si et de pe. et re. c. iii li. vi.

Incorrigibilis ... bal. dicitur qui non paret iudici in ... iurisdictionis quod e ... si ... non pares in ... iuris

dicit q̄ extractio ut invenit nota Ro bu dicit incorrigibilis ille qui
ptoq̄ peccato e condempnatus tamen reutitur adidem crimen et ut fame dr
sen ce sidem panormitanus lz enim no faciat pmaz no dr p
ea incorrigibilis nisi revertatur adpte ut peius delicto nc faciat
sui pmaz pnitad iudicis et quoniam frequt S. j ut lite no cot.
Qui enim facit sui pnitad ut iudex eid apphende possit no est
incorrigibilis qz etiam hz adiu q ulr faciat et tu no abhorre
dendi
Insula qua put mediu pcorona impiali C. de q̄d ric pssp
l. si insi qz palba solada sacdotalis capitis P. g. inde ij
de uita et hone cle
In q̄ pirat ut augeat not Johan. dr gsve. adnraz et remitt
ad spe. ad. t. nobis de incepa sz plenius not archi.
pb. di s sz Ita qz not intensitate et no extensitate
inpo ib allex ri in campo tco rez et het ff delega s. l. si
cui impnio qz poi pualde in gporre ut inuigilae m. t. pa
storalis de reiudi. inde c. j. de fideiuss. spe de dispu et
allega S. p9 h bsido ubi inponit
Infinitas in multis iuris regulis phibet de resp tu in multis
ll. j. q0 emphitita de religi. domi. t. ulset e. t. c. religiosi. vj.
de testi tu tam et. t. significarunt. ff. de testi l. j. infine sdez
in litis gidepro e captiuore ubi etiam rpingi infinitas
ita in multido pcauit ibi no onerat heres infinitu fidei
gnissi solue ibi in stipulacone dampni infecti no dz quis
in infinitum ee obligatus et de alys et inetto rpba in in
finitas qz multido e canonibus inimica de pbin e qz in tn
et onerosa multido in hz honeste de ho ho ples grad
de eta et qli. m. t. pe. et in g. tu in multis palli. to
Infra not Junior de sd insti u m dilectos et so. ino. de
exrepar pia sup bo orto li. vj et biches qz includat ut
concludat
Inexpiabilis dr eo q nuq̄ expietur i. purgetur P 7 ps li x
Infiatatio idr e q negatio qui no fatetur sz gt veritate medi
tio inniti In venit infiarao i. negaco ut l ea que C de
gdic. indebi et infiaad i. negare hinc e q dr qz de
aliquibus actoibus q cresunt pinficiatioz qz abinicio gpetut

ad impleti hoc e adeum ul ad estimaco ul dampno datu et si ille
hoc negauit et de hoc conuicat cdempna ad duplu ut mando de-
posit meo q deposit e timore ruine incedij ul naufragij
Infans est puul9 circa septe annos ut . l . si infanti . C . d iure
delibe . [illegible]
Infamia e fame puaco siue dimminuco fama naq quoq cpu ut
extoto pextincta habeat sz cu maxia ul mea capit dimminu
cio int ueneit ul si infamia e quib appio vis pmulgata
cosspiracoib9 orta Itm infamia e aliud q scandalu et pl9
inpotat qr hoc p purgacoz tolli s in illa purgaco no inducit
de homicid . exclutis ubi . s .
Itm infamia est illese dignitatis stat9 uita et moib9 cpbat9
p oppositu fama describ ut sup de f . et de cohabi . cle .
et mu . c . vra in . g . notori . Itm duplex e infamia sz iuris et
facti Infamia iuris e qn iure aliq ee infame et illa infamia
iuris e dupx sz ciuilis et canonica Itm infamia iuris ciuilis
cohit ex sna crimis publ sz diffinita no ex sna locutoria
nt arbitri etia qnz ex sna criis puati ut furi ul iniuriar
etia qnz ipso ab sq sna quis nadi infamia Itz infamia
canonica cthi ex quo bz pcto morli et qn in famia et q re
pellat teste atestificando in criali in ciuili criminalit ul ciui
lit intentata no ut in c . testimoi de testi Itz infamia facti
e qn apud bonos et g(ra)ues viros e oppinio d crie aliq d
ho ut . h . j . e exoquit cuc in fa . Itm infamia facti e queda
sordida et puia oppio gnata d aliquo apud bonos et g(ra)ues
viros ppt uulgi deuulgacoz
Ingeniosg dr qi in9 hns vim gignedi q bz arte p se
Ingenuus cui ex natiuitate cpetit libertas qui no e fact9 liber
s nat9 ut insti . de inge . inprio inde de h° etia azo . in sua
C . de inge . ut est qui statim qn nascit liber e de ser . no
ordi . c . institue di . ubi . g . j . et ingenuitas dr libertas depu
ga . canoi . c . j . ubi . g .
Inintegrum restituco e prois stat9 q facit princeps ul iuris ul
audiencie reintegraco ut l . j . C . de sen pass . et 27 spe-
ci . t . et in . l . i . q s minor . § si restituco . ff . de mino .
p q subuenit minorib9 et etia eccijs
Inintegrum restitue e reduce in eu statu inquo erat ante

subuenire

lesor de minit. — re. t. auditis ubi g. si. et C. de repudiis l. ii. et
qm exquisita et legittima ca etia i maioribus ut ff ex quibus — cau. ma. pter
et sic intelligit C. aetat. de minit. re. et t. berchtol de re iudi. et t. si fiscalis
de pignis.

Iniuria gnalit di ee id q no fit iure et qi no iure factu ul
iniuria etia speciale di culpa iniustia ul cotumelia iudicantis
qi ius iniquu ex eo dicta q iure et iustia careat ut ff de iniur.
l. i. in pn° insti. eo. in pn°. fit at iniuria tbus mois re vbis et
litteris Re ut cu mag inferunt ut dicta. l. § i. Vbis ut cu fit
conuitiu ut in gl vbis q fit cocitatoe ul cuetu hoc e collatoe
uocu qd cu in unu plres voces conferunt conuitiu di qi cuetu
et fit no tm pnti s etia absenti ut uociferado ul alios ad
uociferadu cocitando con certa psona ut l. item apud labeo
§ conuitiu tn § fecisse ff de iniur. s litteris fit iniuria cu
quis ad infamia alicuius libellu famosu ul carme ul hystorias
conscribit ut ff de iniur. l. lex cornelia § si quis. — et q
sup famosu carme

Item iniuria e dux vna leuis ut si modico ictu quis apie ul pugno
re pcutiat alia atrox ut si aliquis crimoe se ptit ul etiaz
modice vberet ul mgistu iudicis qui oculo aut mebro alio pueret
et di ptibus modis ut ff priusti e s iniuriaz atroz re
quire sup de a

Inibi e adum de inibi compositu Ouidius fecit libru que notula inibim
contra qndam aduersariu cui suu pricndalori vituperare volens vocauit
eu qndam ab ibis cdidis qd dicat tycomia auis vituperabilis qe inda adeo
qd ei9 inmudicia exprimere tacet so an uole. q de regula. sup vbo
inibi.

Inhabitatio est sicqualis pfectio C. de peti — bono — pub la. l. i.
li. x.

Inius uocare e in ius ca uiris experiedi uocare apud eu q
ius dicturus e ut expiat actor cu ius sibi copetat a no iude
s hoc azo. C. e. t. et habet ff e. t. l. i.

Inlite iurare est suo arbitrio psito iuramto ptato q q nto
nolle re carere ul rei estimacoe et suu intesse singlare
facere et hoc infinita taxatioe facta p iudice ut in l. iudeas
§ iurare ff de in lite iura. et l. arbitrio § i ff. de dolo et
ita hoc iuramtu fiut affirmatoibus in q oppsoe fiut § ff de i
lite iura. sup vbo s lis quantu teneat dns iura. de rauen.

e. t. in l. ij p hoc q decs notat plene ibid

Immissi est quedam genus edificiorum q ita in eis edificiis inheret in suspenso ut qui supponitur columpnam ut trabe in meo fundo sustinente sic q terra no attingat que at sit dia int immissu et proiectu di in l. malo § j. ff. de re fug.

Innotinus di cui notitia no fit f in nexus e qui no nom 2

vsi l. j x

Inofficiosu testamentu di q factu e ct officiu piet ut l. ij ff. de inofficio testa. seu quo exnes heredes instituit id est si no exnes ut in l. siqui § j. ff. e. t. filius aut proximus qui iniqua exheredatur vel q pre ut mat facit testamentu idem ubi filius intestamto pre sine causa exheredet si etia si fratrem exheredaret alys personis institutus et dicit testamentu inofficiosu ut insti. e. t. § j. et ij officiu eni int prem et filiu dicit pietas ff. de obsequ. l. per int promo et libertu dicit

officio obsequium C. de nego. ge. l. int deu et homem di religio ut ff. de iusti. et iur. l. veluti

beneficio int hoies et homes frat in hoie genali ut q dz hoi eo natura ff. de ser. corpor. l. suius et not. g. ff.

e. t. l. ij.

Inofficiosa donat dz que ct officiu pietatis facta e et fit ad similitudine inofficiosi testamenti ut C. e. t. l. j. et p totu. t. sc. q per ea liberi et parentes excludunt a bonorum subsidio ut exdonatus ut re ipsa q pre suffit, ad renouacione donacois lig opposita ut aplius donantis no intueciat inyta nota in l. si liqueat in g. C. e. t. ubi de hor

Impense Azo insti C. de rei vendi. sut utiles q rem deteriore faciunt rem meliore et nece q si facta no esset res longe deterior ut occ prima fuiss ut l. impense ff. de uer. sig. et que sint expense et h no q impensar triplex e genus qdm sut nece qdm utiles et qdm voluntarie necessarie dicunt quibus no factis res peritura erat vel grau ... ad te domu que ita ruinosa erat q nisi releuasses ea fuiss ca... hec impense dicunt nece et ipas repeta p ... contra actione ... Utiles dicunt quibus no factis res no erat peritura ... ipis factis melior est effecta e ut pote si fecisti fenestras utiles in domo ut aplius Voluntarie aut dicunt

quib9 no factis res no eat peritura nl ipis factis res effitur melior
ƒ amenior ut pote ƒ feno picturas in domo et hee no repetunt
nc deducunt qnus sepis ſit de neceſs et utilib9 ƒ has licitu est
in abradere sine lesione ꝑoris status ƒ abrase snt in aliqua
utilitate afferre alioqn no eē in licitu qz maliciis hoim
qz nichil querut nisi ut noceat no est indulgend ƒ obviand
et sibi imputet qui eas fecit qz donare videtur iuris ficcõe
Impetuu qnz ƒt ... ff pro soci ... qnz ƒt pmissimta
pericula etiã ptr motez ut e § in vo ... m ƒ ad ƒi ita
insti de ob obli
Impuberu het ... de etate § ex ta ff de interrogato ... acci
Impg le uide q no ... di . cathmis ... impubes
ipleo e viri iuris ... et natue ... io an ... in ra nemo
de reg. iur. li. vj.
Impubes e qui exhitu copis sui impubertatez ondit ut generare
ul cape no dn possit ut masculus an xiiij annu mlr ante
xij et hoc in pluribus plerumq tn pubertas anticipat annos
ita em olim exhitu copis pubertas ul impubertas capiebat sit
hodie ad plenos annos h' pot requiritur ut insti qui . mo . tu .
finiu pru et ... pubes de sp ... impu.
Inquilin9 dr qui conducit re urbanu ut ... emperuri in gl...
E loca et cdu ... an aut detrahat de fructib9 expen q
fecit in re q condixit ul voluit uide plene p bar . ff de solu mat
l fructu ... ubi facit bona distinctioz require etiã sup' colon9 vero
in illa ff de acq poss . l . res pignori et . l . si id q § et prolo
... vobis ... et . l . si apens ff de fur. ... Et inquilin9 ꝓpie di coles
pdiu urbanu colon9 at coles pdiu rusticu
Iure uti est merus utilitate uti ... dicit acc de iure ...
de qua re sup
Inquisico e ... ꝑtinis ꝑ ſuperiore ... inferiori sup ... mue
sugato
Inspector e qui ad pdia ... ꝑ priuatu accedet ... forte ut refe
rat ul reformet si aliqua esset dessipata ut male culta
et hoc tollitur C de anno et tribu . l . si et hoc ... loco indesinis
et etiã dispensor ... C de censi et censitore li . xj .
Inscripco e quid libell9 q accusator offert iudici sub forma

illa scriptis egero .i. coram aliquo apud pretore uel iudice respectiuo Item
reus .l. iulie de adulterio quod commisit adulterium dicitur est si ea mense
scilicet in scilicet domo scilicet ciuile scilicet vigintiate Et contra inscriptio quam accusator
sibi crimine non probauerit quod imponit ad actione obligabitur habetur
aut inscriptio locum solum in criminibus ubi per modum accusationis insti
tuitur non si per modum exceptionis opponatur uel vi de eis si accu
satione cognoscat ut l. qui crimine cum notatis C. de his qui accu-
non possunt et qualiter debeat libellus formari et que continere debeant nota
in l. penul. C. de accu. Et Inscriptio huiusmodi est obligatio sui ad eandem
penam si non probauerit quam pati debuit reus si probasset ipse actor
et supra his de accusationibus.

Inscribere est se obligare si non probauerit accusator uel qui accusando
inferre intendit ut de accusatione c. super his in g. et ii q. viii
quibus quis calumpniantes aut ad vindictam posuerit sibi dolo supplicii
ut ibi dicitur

Instirpes succedere dicuntur hostiensis de successionibus ab intestato sub § quibus
stirpes succedere est succedere filios premortuorum in ea parte quam
parentes eorum erat habiturus si viueret Verbi gratia si quis ex vno filio
vnum nepotem susceperit et ex alio x uel plures tamen capiet vnus ex
parte vna quantum x ex parte altera et hoc si tractetur de successione
descendencium Item collaterales fratres videlicet succedunt et quandoque sui
in eodem gradu succedunt viriliter .i. per equis porcionibus ut in autentica
de heredi ab intestato § si uero coll. ix. C. de legitimis here. l. fi.
ubi succedunt in capita semper succedant vide hostiensis ubi supra sub § supra
proximo quod si .i. quando ex his in capita succedere

Insarcina frequencia nota ut de fideiussoribus c. i ubi glossa

Insolidum .i. in toto et per primum universaliter ut c. si duo depositarii
l. vi. ubi de hoc

Insolitum .i. insolitum

Institucio et inuestigacio idem sonat secundum institucionem dicitur proprietate
vocabuli est in possessionem ponere quod in eius statue secundum in hoc dicunt quod in
statui de quibus principaliter Inuestire aut in absencia dicitur hostiensis
secundum dicitur ber. in c. ante de institu. Instituere est spiritualem iuris beneficii
uel dignitatis corporalem eidem possessionem Inuestire aut est iuris canonice
uel dignitatis tribuere quod potest fieri per anulum uel librum/ inde nota tamen

hiu p alio pmit de quo in palli to c aucte — tedicto
Investitura e incopete possione ut qui possor inducto sev eig
Institucio e pmo gdus om institutor ut no C de libe pte l j
etiā si mille esset 2a leges et 2a canones Institucio e etiā
ut ecci bnficij collacio qui ius hntes ad bnficiū p presentacoz mtis ut mbri in statuis
Instituti dicunt heredes ab aliquo statuti et in hoc in pmo gdu ut ff de vul et pupil subst l i in pn Substituti no dicunt qui in locum institutor deficientium l morientium ad hereditatē instituunt ut i subst pupi ut in pn de pupi subst in pn Dicitur autem 2us gdus eis qui sequuntur post pimū ut in psti no C d' seci inp in rub et ff de vul et pupi substitu — sup 2 rub
Insciencia a ignorancia xxxviij dist i laycis
Insolencia e mor inqueniencia fatuitas ut supbia ut pimus usus qui est solitū et debitū natura ut pd de accu qualiter et qn ij i g nerio et mele i d'off ordi
Instancia e tpus quo iudicium disputi et finiri d3 c vene de iudi
Institucionū lib' di qui instructione et in hoc pmis legum preceptis institui ut qr instanciū huam iuris nos erigit ut accur dit in g in pn institucionū ut institutor Un lib' institucionū est collectus ex volumine iuris et an C iustinian qui ince no est in usu ut dicitur ibid qr pus ff et pma gposicioz C facta e iste lib' et in an gposicioz C qui iuc est in usu Un e quam p C corrigit qd in institutis di et in 2a gposicioe C iustinian quj facit mencionē de institutis ut C de emend cirta mediū ubi no solū institutor ut ff or 2a accur ubi s
Impotencia coeundi e vicium sive defectus nālis sev accidentat quo quis impeditur alteri carnaliter gmisceri
Institutor e is qui tabernis vendendis ut alicui alteri negocio est ppositus Un insti accio de qua sup a
Instrumentū 2a hostiensiā et d' fi instrum et 2a spet de eden instru in pn e spūa ad assor sev pbaciōs alicuius rei facta
Est aut instrumentū a pp gnalis qua pt accipienda ea omia quibus ca instrui pt Ita testimonia et psone quibus cause instrui dnt loco instrumentor hnt Dicitur aut instrumentū qr instruit et documentū qr docet ut ff de fi instru l j in

instrumentum hec dic

instrumentu ppie dr scriptura ad memoriam alicui9 confecta et ita sumi̇̄ in
auct. de instru cau. coll. vj. Item alit dr instrumentum apparatus fundi quo
exercet possessio et ita ca. in l. quesitum de fundo instruct. Sunt enim
instrumentorum quedam agrorum colendorum ut aratrum rastrum traha que equa
dis vestibus trahitur. Alia colligendorum fructuum ut sarculus quo car
dones et herbe inutiles evelluntur bidentes falces fenarie falces
messorie ligones torcular corbes falces putatorie. Alia vinde
miatorum quibus vindemia expeditur ea conservandi fructus ut dolia
granaria capelle in quibus fructus reponuntur et cellule granariorum. Et sic
dicitur instrumentum eciam complicat put sit scriptura vel instrumentum seu
quecumque probacionum vnde latissime etc de vas vel supellectile instructum
domus vel fundi reputatum dr instrumentum 2° late poni eo quod cum
instruit ut scriptura testes, secundum c. pueri. j. de testi. et l. nomen
c. instrumentorum ff. de ver. sig. 3° stricte ut in t. de fi. instrum
solum pro scripturis, 2c dicunt testes ab instrumentis quia probacio testium
fit viva voce, sed instrumentorum voce mortua. Ex quo sequitur quod
statutum disponens quod producens secundum instrumentum primatur in x. non habet
locum in producente secundum teste quia statuta sunt stricte intelligenda
facit c. ex literis de sponsa. Instrumentorum autem due sunt species. Aliud
est publicum aliud priuatum. Instrumentum publicum est solempnis
et rite ordinata scriptura fauente pro persone manu publica facta ea
memorie, ut de fi. instru. c. scripta, sunt autem ista de solempnitate
que faciunt instru. publicum et autenticum registratur ut scilicet probatur nomen
imperatoris et annus imperij et consulis et annus consulatus et nomen ipse
registratus et alia vj scilicet annus dominice Indictio mensis dies locus testes
et nomen notarij etc. de quibus not. ff. in l. generali. C. de tabulario li. x.
et dr publicum instrumentum quod auctentico sigillo est sigillatum, ut c. scripta
p alli. Item dr publicum quod iudicis auctoritate est exemplificatum et
autentizatum, de fi. instru. ut inter c. cum dilecta. Item dr publicum in
strumentum quod in iudicio scribitur apud acta et valet pro quocumque eciam scrip
tum sit de probacione quorum est status. Item dr publicum instrumentum quod habet sub
scripciones trium testium vel duorum, ut in c. scripta p alli. Item dicitur
publicum quod de archiuio publico vel de loco maiori producitur vel liber
tenepiat in quo scribuntur census vel liber anotacionum et ex conditi
ci habet publicum testimonium sicut quod iudex consitetur id de archiuio publico
esse productum, de pro sp. ad audienciam, ubi dr quod ipse credidit eandem

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

libro censuali et nullibi alio instrumento adhibet fides ut patet per ea
dicta et plerique alia iura
Instrumentum privatum est quod privatim privata gestum est nec a tabelli
one nec in forma publica scribitur ut que nec imperatoribus nec consulibus
non et sic de aliis de quibus proxime supra dictum est appositum ut
C qui potio in pig habent. scriptis et licet non et tale instrumentum
de iure trium testium subscriptionem ut l. fi. e. ti. Et privatum instrumentum
aliquotiens sit scriptum manu alicuius quo predictorum modorum sit roboratum
non valet Et privatorum instrumentorum tres sunt species Nam aliquis facit
scripturam tibi tantum aliquam tibi et aliis aliquam alii tamen Ille scripture
quas quis facit sibi ut prescripsi nulla fides adhibetur ut C. de pba. l. s. Si
aut facis scripturam puta creditori tuo de eo quod accepisti ab ipso
creditum ei contra te ut ff. q. ult. saluberrimum Si aut tibi et aliis facis
scripturam sicut est codex rationum tuarum ei m[illegible] credit Et instrumentum
ab instrumento quod mentio instrumento tale instrumentum est ers aquod in
strumentum guarandisie aliter guarandisiatum vis quod licet executionem
paratam ut si capitet aliquis eam debitore alterius statim eo ex
hibito in iudicio iudex executionem facit ut sunt que papie de
hiis non in l. admonere pijo. ff. de re. iudi. De rasura instrumentorum
vide C. extra. de fi. instru. ubi. gl. in. c. cum venerabilis de exc. de
ubi. gl. fi. et. c. l. de crim. fal. ubi. gl. in.
Insula dicitur que in salso id est in mari posita est insula domus dicta est
unde nota insti. de re. divi. § insula
Insularii sunt qui insula inhabitant ut l. in lege ff de ver. sig.
Intercessor dicitur qui pro alio preces facit ut fundit Item dicimus inter
cessorem illum qui intercedit et interponit se inter debitorem et creditorem
ad hoc ut ei pecunia ~~mute~~ mutuetur et est quasi fideiussor et con
stitutor
Intrusi dicuntur qui non per electionem canonicam sed per violentiam occu
pant honores et dignitates officia vel ecclesiastica beneficia
Intencio sine capitulum in iure dicitur illud quod intendit aliquis probare
protestans et induat eos
Intelligentia dictorum contractus est assumenda ff de ver. sig. intelli
gentiam non ex proprietatibus hominum sed ex quo usi sunt intelliga
da notam ff de supell. lega. l. labeo
Interrogatoria sunt que fiunt per testibus productis quam sibi et

dant sup artiˡⁱᵇ de quibꝰ pmissi est et formant p ci(r)cu(m)stancias, cte
et pponaz ut e. ff. m. c. pncip de testi. l. ii. vi
Interdictu(m) olim erat q(ue)da(m) forma et solepnis conceptio vbo(rum) q(ui)bꝰ ptor
aliquid fieri iubebat aut phibebat q(uo)d tu(n)c maxie faciebat cu(m) de possessione
ut q(ua)si possessio(n)e int(er) aliquos contendebat ut insti. e. circa principiu(m)
Et di(citu)r interdictu(m) q(uas)i int(er) duos dictu(m) ul redditu(m) ut insti. e. tit. § re-
stitutoria et alis § sunt tn insti. ul 2º a quos d(icitu)r ab interdicende i. p-
hibendo q(uo)d no(n) placet q(ui)a p int(er)dictu(m) no(n) semp phibet ymo a(li)q(ua)n(do) aliq(ui)d
fieri iubet iudex ut insti. e. §. i. Differebat aut(em) interdictu(m) ab actione
q(ui)a solepnitas actionu(m) erat inducta in iure ciuili Interdictu(m) aut(em) a
iure ptoris ul 2º a(ct)o q(ui)a maior vbo(rum) solepnitas no(n) formabat
in singulo(rum) psonis s(ed) erat gnalit(er) in o(mn)ibꝰ psonis formata so-
lempnit(er) va interdicumꝰ aut quot erat hoies dependentes ea
ppoi(n)i tot eis petitibꝰ formabant vbo(rum) solepnitates ul conceptio-
nes quibꝰ c(on)t(ra) suos adu(er)sarios in causis suis utebant(ur) quas int(er)-
dictu(m) vocabat sedꝰ no. insti. e. in pn°. et ff. e. § sr. ruthodie at
int(er) actiones et int(er)dictu(m) nulla e(st) dria ut insti. e. § fi. Est
ergo int(er)dictu(m) actio infactu(m) ptoria
Interdicto(rum) aut(em) queda(m) sunt publ(i)ca q(ue)da(m) p(ri)uata q(ue) simplicia q(ue)
duplicia Sunt aut(em) int(er)dicta publ(i)ca .xx. in vmuso 2º spe intrac-
tatu de cau. poss. et ppie § q(ui)a nos Alia o(mn)ia sunt int(er)-
dicta p(ri)uata i. ppt p(ri)uata(m) utilitate(m) introducta et sunt in
vmuso .xxxviii. s(ed) spe ibid ubi .g. in § p(ri)uata Ita int(er)dictu(m)
gnale quodda(m) d(icitu)r qn(do) regi(m)? t(er)ra aut villa int(er)dicit(ur) Et p(ar)ti(cular)e
e(st) qn(do) vna ecc(les)ia int(er)dicit(ur) Simplicia sunt in q(ui)bꝰ alt(er) est actor
alt(er) reꝰ ut sunt r(e)stitutoria ul exhibitoria Et duplicia sunt in q(ui)bꝰ
par utriusq(ue) litigatoris c(on)dic(i)o e(st) nec quisq(ua)m actor ul reꝰ p(ro)p(ri)e
int(elligitu)r s(ed) quilibet ta(m) rei q(ua)m actoris ptes sustinet insti. e. § tercia
et. § duplicia et. ff. e. l. ii. et p gloss. in su(m)a
Interdictu(m) d(e) aq(ua) cottidiana et estiua da(tu)r hnti ius aq(ua) cottidiane
ul eciam estiue ducende ad p(re)dia sua cu(m) aquis duce(re) phibz
ut ff. e. l. i. in pn° et q(uo)d hoc interdictu(m) aliq(ua)n(do) sit phibitoriu(m) aliq(ua)n(do)
r(e)stitutoriu(m) ut s(upr)a d(e) hoc e(st) t(i)t(ulus) g(e)n(er)alis interdictu(m) l. i. § .i. et e(st) phibitoriu(m)
et r(e)tinende possessionis q(uo)n(iam) aut r(e)stitutoriu(m) s(ed) spe ibid alio mo(do)
Interdictu(m) d(e) aqua e castello ducenda da(tu)r hnti ius ducendi aqua(m)
d(e) canali ul castello q(uo)d e(st) c(om)mun(e) ciui(ta)ti a(d) c(on)a adirrigand(um) ut spe

ubi d' qui dicat hoc interdictum haberi ff de aq cottid et esti l. j. § ayt pretor de quo dicit ut ibi et l. iij et § si seruitus ad legem fi

Interdictum de arboribus cedendis datur contra illos qui habent arbores que folia pendent super edificia vicinorum uel agrorum ita quod eis dampnum inferunt et consulitur eis quod huiusmodi arbores succidant et ligna tollent et eas deglobet ad terram usque ad quindecim pedes idem quod est si per radices minatur periculum ut l. j. C. de arbo. ce.

Interdictum de cloacis priuatis reficiendis si quis volens priuatam cloacam priuatam vel eciam publicam uel fistulas uel meatus reficere seu purgare aut de nouo facere ab alio prohibetur tunc prouisum est ei interdicto de cloacis mundandis quod est interdictum publice deputatum et priuatum de priuatis cloacis et prohibitorium sibi est eciam aliud sed restitutorium quod datur contra immitentem in cloacam in eam uel publicam uel quod in cloacam impedit eo interdicto iubetur auferre quod in missum est ut ff de cloa. l. j. et § cloaca et § deinde ait l. f. per eciam ibid. § ubi porro

Interdictum de aqua pluuia arcenda ymo non est interdictum sed actio ut ff e. l. si usus fructus § si et ibi non sit vo legitima descendit illa actio ex l. xij tabularum Item si facis aliquod opus in fundo tuo propter quod aqua pluuialis nocet patet fundo vicini tunc datur contra te actio aque pluuie arcende per quam tuis expensis opus teneris destruere et dampnum contingens emendare si uero possideas opus ab alio factum teneris pati eum per se ut destruatur ut ff de aq plu. ar. l. j. et in § vi et l. si colonus et per ibid

Interdictum de fonte datur ei qui duxit aquam de fonte hoc anno non ui non clam non precario de alterius fonte ut ff e. l. j. in prin. § ait lacu puteo piscina fossa stagno de istis datur hoc interdictum ut colligitur eodem l. j. § j. 2. § hoc interdictum non ut actio datur restitutoria ut in § hoc interdictum de riserua

Interdictum fraudatorium est quo tutoris creditor pupillo tenetur ut si eum consilio fraudis participasse constabit ut fraudaret de hoc interdicto habetur qui in fraude participando emit a creditore qui non sit soluendo melius sorte debita ad debitore

Interdictum de glande legenda et alios fructus datur ei cuius glans uel alius fructus in fundum alterius ceciderit ut l vnica ff eodem ut pingius tamen hic legere et exportare liceat

Interdictum ~~de ite~~ de itinere actu vel priuato vel prohibendo prohibitorium datur ff
e t i l. i. — et datur confessoria contra negantem seruitutem ut l. et forte. §
secundum ff. si seruitus vendicetur et etiam adversus eum qui aliud iniuste prohibet
sua uti seruitute ymo datur tunc etiam confessoria ut dicitur § fundi pall
hoc datur ei qui itinere vel actu vel via priuata usus sit hoc anno non
diebus non vi non clam non precario ut ff. e t i. § hoc — interdicto et
hoc si fuit ius seruitutis alias — secus ut ff. de aqua plu — ar. l. j.
in fine et ideo a te modo non debeo prohiberi quo minus utar iterum
vel tanto tempore quo adversus de seruitute constat / ait pretor qui itinere actu
que quo priuato agit vel via hoc anno et nec vi nec clam nec precario
ab alio usus es quo minus ita utaris — vim fieri veto ut ff. e t l. i. in principio
Interdictum de libero homine exhibendo competit adversus eum qui liberum
hominem raptum invito dolo malo detinet instituitur autem hoc inter-
dictum pro exhibitione facienda ut homo perducatur in publicum et tangendi
et videndi omnibus facultas prebeatur ut ff eodem l. iij. § ait pretor. Hoc etiam
interdictum competit adversus absentem ut l. pall. § videt aquo cuique hoc
interdictum competit quia cuiuis de populo competit ne hoc fiat ut e
l. § hoc interdictum et in hominis l. facit actionem ut e t l. iij. in principio
et ff ad le — fam de plag. l. non statim § fi. et e t l. si fiet
Interdictum de liberis exhibendis seu ducendis datur parentibus contra eos
qui filios vel nepotes in potestate eorum existentes sine eorum voluntate
detinet Hoc interdictum et illud de uxore ducenda non solum sunt
exhibitoria sed etiam deductoria quia per ea uxor et liberi non tantum
exhibentur sed etiam deducuntur ut ff e l iij. § ij
Interdictum de migrando datur inquilino ut ipse libere cum rebus suis
possit ex habitatione migrare si tamen locatori satis faciat etiam de
pensione totius temporis ut ff. e l. i. § si pensio et de dampno si
quod in domo conducta dederit sed etiam conducta inquilino datur colono
autem non datur ut ff. e l. i. § i. sed alias ei nostra ordine iudicis
subueniri si velit non dico migrare sed colonariam post tempus exactum
demigrare
Interdictum de mortuo inferendo hic locum ut quis non prohibeatur
mortuum inferre et sepelire ut ff e l. i. in principio ut si via prohi-
beatur vel sepulchrum edificare vel lapidem adedificandum prohibendum
ducere ut ff e l. i. § item si milici et § ait pretor si § si.

Interdictum momentanee possessionis est quo agitur de possessione i. interdicta ut uti possidetis ut ff. eo. l. i. § i. Recuperandae vel adipiscendae aut quia bonorum ff. eo. l. i. et C. e. l. i. ut quo agitur de possessione. Ut vero vult ff. e. l. i. § i. et dicitur momentanee possessionis quia licet obtineat aliquis in possessione tamen momento elapso momentanea possessione potest in iudicio quid petere ut C. si de momentanea poss. l. i. Et quia hec sunt interdicta momentanee possessionis dicuntur ut notatur C. qui legitime pers. ha. i. iudi. l. momentanee. Et natura illorum predictorum prosequendum ut notatur de ca. poss. et pro. c. pastoralis. Ubi bo. gl. et insti. de interdic. § sed hoc. Aut interdicto agere potest quibus minor et si impubes sit eciam sine tutore ut ff. de vi et vi. l. i. § si filius.

Interdictum ne quid in loco sacro fiat et quod vi aut clam dantur cui prohibitum ne fiat quod prohibitum si quid factum fuerit [illegible] contra quod vi aut clam sub penis ut destruere cogitur omne quod factum fuit et in pristinum statum reducere ut reddere tenetur ut ff. ne quid in lo. pub. l. ij. § restituas. Hoc tamen verum est de hoc quod ipse fecit ut si mandavit alius fecit etc. ut ff. quod vi aut clam. l. i. § [illegible] ubi hoc interdicta loca habeat. Prosequitur eorum nomen denotat et est popularis actio quod ius populi tuetur ut ff. de popul. acti. l. i. et dicitur ut in rub. et ff. de interdictis. l. si quis et datur etiam admittere ea ut ff. de popula. actio. l. sed et si. Sequencia patet.

Interdictum ne quid fiat in loco sacro. Interdictum ne quid fiat in loco religioso. Interdictum ne quid fiat in loco publico. Interdictum ne quid fiat in mari aut flumine publico ripa ne quo peius navigetur aut in via publica quo peius eatur. Interdictum ne quid fiat in flumine publico ut aliter fluat quam priori estate fluxit i. ut aqua alcior depressior rapidior sit tum in commodo accolencium ut ff. ne quid in flu. i. pub. l. i. in prin. i. § [illegible]

Interdictum de novi operis nunciacione datur ei qui prohibet edificare ut ff. e. l. i. Pretor ait. Hoc autem interdictum competit si in suo edificat alieno hoc reprimisso ut ff. e. l. non solum. § [illegible] tunc non potest ultra edificare nisi constet eum habere ius edificandi ut pall. § hoc interdictum etiam datur in eum qui non satis det ne edificet ff. e. ti. l. de pupillo § si plurimi. 2. § [illegible]. Et tenetur demoliri etiam si ius edificandi habeat ut e. l. § i. Et si post edificatur totum sub penis tenetur demoliri ut ff. e. l. stipulacio § sive aut.

Interdictum de precario quod est restitutorium est ut ff. e. l. ij. § i. datur contra eum qui precario rogavit et precarium habet ymo etiam si non rogavit dum tamen possideat ut ff. e. l. i. rebus. § [illegible] precario. Precarium at

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

di rogare et h're si rogat' pse et h' pssio ul' si rogat' p curato' pub ul' p negotiatoris gestor et ipse ratu h' ut ff. e. l. ~~tc~~ § i du tn accipiat imponat sua g'tractu alit no ut ff d'acq. poss. l. possio § si d' est q eu qui dolo fecit ut ff. e. l. ~~ystituta~~ et illud. id est regulare q dolo desinens possidere p poss're heat' ut ff de peti hered. ~~nulla~~ § pe quib' dolo et ff. de rei. uedi. l. q restitue et ff. e. l. si. § ult. Si no sit p'xi' pub'ti q tuc sit quib' ~~maior~~ tene' de dolo et lata culpa ut ff. como. l. in. tn p'n' alias secus ut ff de rei. vedicac. l. q infans et ni ~~pupilus~~ pupillu q rogat' p cari'm sn tutoris aucte' q't p cari'm ytinue l's p'o p'mo dic ut l'e ff. e. l. ij. et C. de psp. xxx ano l. ij.

Interdictu q vi aut ~~clam~~ dat' adu's eu qui in lo' alteri' opus ostruxit du tn factu sit in solo. ff. e. l. p'or. § h' interdictu et si vi .i. p uiolentiam a clam .i. occulte sn notificatione alt' facta fecit cu timeret ne ibi p'hibet' ut ff. e. l. j. Con pellit' aut p h' interdictu q destruat sui' sumptib' ul' destruc tio reponat in p'ristinu statu sit qd ostruxit depone tene' Ideo si altri mandasse opus fieri q ego teneo op' 9 destruend et ad impensas ut ff q ui. a clam. l. aut qui alt' § hec uba Si tn ali' fecit et ego possideo tu' teneor ad patientia p'sta da ut is tollat ff. e. l. — si ali' in p'n'o

Interdictu quor' bonor' a p'tore dat' filio emancipato adu's herede ul' possore ul' q' illud qui p herede ul' possor poss' de ad uniusa bona adipiscenda no ad singulares res et ~~et dicitur~~ cu sit qdda utile / directu dat' ei qui bonor' possor, utile dat' ei qui succedit ~~iure~~ ciuili ex testamto ul' ab intestato

Int'dictu quor' legator' heredi opetit ad petend legata q p'ne volute eius legatari' occupauit repetet itaq heres ut deducat falcidia aliqn si repetet statim repetitur' exceptoe dolus poterit remoueri / opetit

Int'dictu saluianu dno fundi adu's colonu in sua domo ha bitante et eius heredes de rebus tante pignoratis p mer cedib' quas colon' in fundu intulit Utile ve'o dat' ei q' ex'oneru possessore p adipiscenda poss'ioe que tanta loca tori sit obligata // Sunt aut interdictu saluianu et acco

fsiruana qz intentus actoz fsiruana ad rem sibi obligatam r̄stituenda
dz pbare h'oi rem in bonis colonii fuisse eo tpe quo res fuit illa
ta s̄ h' no ē nccīm in īt dicto saluiano ymo sufficit pbare tlem rem
fuisse illatam ut dicit ꝟ. i. ꝯ. Jtm fsiruana inst. de actiōib̄ in fsiruana
oporz qꝫ credito pbet debitore fuisse dnm tpe obligacōis. Jtm
saluiano suffit qꝫ pbet eu possedisse Jta oia ibi imposita ab ipo
colono tacite sit ei obligata
Int dictu de sepulchro edifi'do locu hz ut qs no phibeat edificare
sepulchz quo hz mortuu i ferre
Int dictu de tabulis exhibendis da' oibꝫ quibꝫ aliq̄ ē asspectu in ta
bulis ul pure ul sub condicōē siue sit heredes siue le
gatarii siue comissarii
Int dictu vn vi locu hz qn quis possioi soli amisit p vim et dat'
dicte ꝗ deiectore illi qui vi de possioē deiecit rei immot' dicte
est p̄ omi ca ut r̄stitua' possio de qua deiectꝫ ē et ablata oia
ymo data qꝫ ibid esset a'quia que penes violetaj fuint mortua
ul a'que res casu fortuitu perire n' mortalitas n' fortuitꝫ casꝫ
liberat deiectore Et ē annale pt' anm ves no tenē' in qntu
puenit ad eū excepcioē aut quius tenet' s̄ in fecisse detegit'
ubi dolus phibē' pmitt' et ignorancia excusat'
Int dctm uti possidetis locu hz in reb' im mob' ubi pt defindi
ul eduu possoē gtendi' insti ē ꝯ. s̄ int dctm et ecia in mobpalibꝫ
ut i qi posssoē et da' possidenti ciuilit et natlit ul ecia quasi
possidenti ꝗtra r̄tinede possois et ppoi' quottes int ligatores co
tencio est utz possideat qz alterut magis se possidē affirmat
Est aut h' no uti possidetis pprie accomodatu ad immobilia
qz sola illa pprie dicuit' possidei eo qꝫ eis quis pedibꝫ inpit
hi est apta ē possio ut ff. d'acqui poss l. i. et qz longe eo
modis ē possidē poris qꝫ pete eo plerūq; et fere ff ingenꝫ
existit gtencio de ipa possioe insti e t ꝯ. r̄tinede
Int dictu utrobi ide ē cu int dicto uti possidetis saluo qꝫ id
locu ht cu questio ē de r̄tineda possioe reꝫ mobiliu s̄
uti possidetis locu hz cu questio ē de retineda possoē reꝫ
in mobiliu ut ē dctm ē et gpoint' d'n azo exuti'u et ubi pōt
pa pnd et ubi pont' p apud et utiu p qi qi dicat apud qꝫ
est res mobilis n' vi n' clam n' precario ab adūsario tpe

lucis more si vim fieri peto quo minus eum inducatur vita cum ho
non utrobi ad mobilia est introductum ut cuius attributum Sed mobilia
dicitur apud ut panes nos esse ut 2o alios dicitur interdictum utrobi conpe
ua solempnia olim in hoc iudicio edicto reddita sunt utrobi .i. utrorum
ubi ut ibi fuerit possessio vel ut alibi et plus sollempnitates circa hoc erant
que hodie non sunt in usu
Interdictum de uxore ducenda data marito adversus eum qui dolo eam optinet
contra voluntatem ~~mariti~~ mariti licet ipsa nolente
Interdictum ut in flumine publico ut in mari ut fossa ut stagno publico
liceat navigare et interdictum ut liceat reficere cloacas publicas cum
aliis pleri[s]que interdictis que hic exposita non sunt plus vis expo
nant
Interesse mea est mihi expedire ut me dampnum ut lucrum quod facere
ut capere potui non fecisse ut non cepisse Unde hoc verbum interest impe
rsonaliter positum in quo et cum construitur cum pronominibus possessivis et
tunc exigit ablativos femini generis hoc mea interest debitum
solvere die statuto sic dicitur tua sua nostra vestra interest et illorum
pronominum ablativos femini generis regit Cum vero construitur cum ceteris
dictionibus tunc exigit genitivum fere ut plurale verbi gratia illius interest
rem suam non perire regis interest est gubernare regnum ciceronis et
sociatis litigatorum interest hic iudicis Interesse hoc verbum cum prove
nienti potest et quandoque significat dampnum quod evenit quandoque lucrum amissum dampnum
quod ~~accipacidit~~ verbi gratia persuasisti familie mee quod de domo ut
possessione cederet quo facto mihi dampnum evenit tu teneris ad
interesse ad prestandum .i. dampnum quod possessionem sive reparandum Item
de lucro amisso ponitur exemplum Debuisti mihi solvere centum aureos
rome tu solvere differebas bononie extimacione est quantum interfuit mea
pecunia suo loco soluta fuisse mihi .i. lucrum quod ex mea negociacione
ut ex eo loco facere potuisse et hec actio quia hoc fit dicitur arbi
traria loci Sed est notandum quamvis lucrum amiseris non ideo dampnum
passus es quia dampnum dicitur ab ademcione sunt quando ex facultatibus aliquid
adimitur a copia sua diminuitur Itaque dampnum pateris cum
ex rebus tuis aliquid decrescit non cum accrescit rebus tuis et interesse
est dampnum emerges ut lucrum cessans sive eo quod dare aut fieri obmi
ssum est verbi gratia promisisti mihi dare pecuniam papie tali die et
non fecisti hic dampni et lucri racio habenda est Dampni quia

in mora fuisti et no solvisti die deputato sic promisisti nc ego hui
ut solvere creditore meu et pena incurri et dapni q no
incurisse si in lo° et t° pfixis solvisses nc dapnu ho passo
essem lucri etia gsdeato e hida q si in loo et t° debitu
solvisses mercimonia gparassem et inde lucratus fuissem esset
ergo int'ee extimaco dampni q tr evenit ut lucri q cessat
ex eo q aq tibi no dat ut no fiat ut debet
Inter esse quetu e si cu no facis qd pmisisti int'esse cu no facio
qd pmisi tibi
Aliud int'esse e que fit extimaco cois ut § dctm Aliud fit r'e
fit extimaco q evenit ex speali cau ut utilit' unde h° spe.c.ti
Interpellaco qnz id sonat q interrupco Vn dr q litis gtestaco int'
pellat i interrupit acco possess° ut p s'pco Itm interpellaco i e q
mono
Interdu dr fieri q fit medio dadie indiem
Interlocutoria snia re s sna 2 an tnseat in r'e iudicata videt
tn cessante de appl et suffit ea esse s'pta in actis licz no fiat
in s'ptis ut not. g. in.c. qm gt s'laz depba
Interptaco e multiplex ut dicitur ad hoc et quo° interptaco fieri dz
in obscuris he' in.c. exlitt s id' spot. ff d'part. l. veteribus
et e.g. bo i r'a q eu de reg. iur. l. q declarat si obscuritas
opposo i ultis volutatib9 i quetoib9 factis in iudicio mgressoib9
intract'b9 in pactis ut s'mis subdistig'do singla 2 interptaco iuris
prorogat' roe favoris ut si cui indultu sit r'tinie bnficia vaca
cia in pta cetia at fructus eor pcipe extendi' non bnficij pmt
placoz adpbndas bnficia maioa de r'e fg.tua nob Similit'
si quis legz vina in pta' et vasa vinaria legata ff d'triti
et vi. et ole. lega. l. si cu. §. si vinu ff. de pe. lega. l. q pe
nu §. tibi et. l. nam et amb9 legatus aurala debent ff de le
ga. iij. amb9 Itm roe gnalitatis ut cu quis obligat' bona sua
futura bona intelli' obligasse C. q reb. pig. obli. poss. l. ulte
Itm aliqn arta' ut in p'curacoe exigenda ne subditi gravent'
d' cens. quido Itm ut exactoib et avaricie no inte'. de cens.
eccs Itm roe odij ut cu decime laico gcedut' in feudu s.c. cu
apostolica d' hijs q fi. a p'la s. con. ca.
Intestatus dr qui oio no facit testm ut si fecit no r'ite et po'
rupit ex aliq'b9 caus ut ex quo testamento neo sit heres
Investitura est aliqs in pro ius introducere et est spies possessio

sabusque dr̃ inuestitura qñ dñs hasta ul' aliq̃d corporeum porrigit vasallo dicens se p hoc facere inuestitura ut in lib' feudo4 i tngit inuestitura olim aut dicebat de promissione q̃ imperato p urbe romana investiuit archiepos et epos p annulu et baculu ꝯ q'e s̃ Inuestitura

Inmunitas ꝯ quoes fundi .i. inptes det'minatas claudi
Inuolare .i. q̃ furari auola ductu
Inualescere est valde crescere et habundare
Inuetarĩu dr̃ libell' quid niquo bona oĩa hereditaria q̃ apud aliq̃ inueniunt' et scribunt' et oĩa in isto libello ꝯtinet' ut sciat' q̃ntu eo die quo scribebat' in bonis rebus ꝯtinebat et tutu est heredi q̃ faciat q' si fecerit ult' uires hereditat' no pt onerari ꝯ si veo no fecerit oib' legatarijs legata ꝯ soluere opz et cogetur etia si excedat vires et facultates hereditat' ecia pt fieri in alijs scribis ne deu mi-b' hereditarijs et pt breuit' inuetarĩu e quodda gen' instrumento4 viz scriptura q' heres inchoare debet infra tres dies pt9 morte testatoris ul' pt9 q̃ scit se institutu herede et ibi dz scribe omes res defuncti subtestib' cu q̃ pficit infra xxx dies ul' infra annu si res sint remote et tuc no tenebit' creditorib' ult' id q̃ inuentu fuit in hereditate q̃d si no fecerit tenebit' solidu

Irregularitas est nota siue inpedimentu canoicu ex facto siue defectu pueniens quo quis ad ecclesiasticos ordines p̃mouere et iam p̃motus administrare phibet' et degradari siue deponi q̃nq; inet' ut e inabilitas queda canoica p q̃ efficit' inabilis ad ordines suscipiendos ꝯt' ab in .i. no et regula q' no pt exige regulas ab aplis et alijs sumis pontificib' traditas
Irrogare .i. inferre vn dicim' crime ul' dampnu irrogat infamia ul' morte .i. infert
Ironia e q̃ quis minoa dep'dicat q̃ pt
Irrepere i e q̃ latent' inualescere
Irenache dicunt' qui disciplinae publice et corrigendis morib' pficiunt' ut milites qui uadunt p q'ure latrones et dicunt' q' arcete3ium ul' q' ire simede in turbaciones publice pacis et quietis gerunt inoarchia 27 q' accipi ꝯ C. de yrenar lt. x.

Ipotera e res inmobil pignori obligato ut dom' ag' fund'

Pign9 aut ꝓprie res mobilis e a pugno q2 pugno tdi pt et pt
ypoteca no est aliud q obligacio ul pignoracio. Jus aut ypote
carum est illud q competit creditori in bonis debitoris sui sibi obligatis
p debito tanto ul ex possessione dr ab ypos .i. sub et theca posicio q
supposito rea debitor rem pignoratam creditori et in ipa sibi
ius constituit pign9 ergo ꝓprie e res mobil que creditori dat
Jz qn rei pignorate ul obligate no transit possessio in creditore
tunc dr ypoteca. pa d' i o r latio vide io an i qoe posita st
r a gt eu in ijo articulo de regulis li vj
Iter est ius eundi ul ambulandi hois sue ho eat solus sue vehat
sella in equo ul in equo ius eundi sicut iter pedibus sed iter non pt iumentu
age ul vehiculu duce qui iter tm hz Jtem iter vulgariter
dr ipm solu p qd iter ul tramites ul calles transeunt ita qui
actu hz et iter hz .i. comoditas itineris et no ecouerso vide i via
Itaqz no io. cal. in gmto d'cretal p9 cessionem de pba.
Iterato nat archi. xx. q. iij. nunc uo s itery no in g. de app. pia nob
Ierarche dicunt itineris custodes a vo eo is et archos grece
.i. princeps Irenarche ho no' theutis q2 ad pbiniaru tutelam p singula
loca pacis et quietis faciunt stare custodiam
Judei dicunt qui mosaycam lege ad litteram tenent circumcidendo et alia
legalia faciendo et dicunt ancore dignioris tribus pz Jude q inter
alias tribus bellicosior erat et in bellis prima ante et legis cerimonias
regni privilegium obtinet
Judex dr qi ius dicens populo sz q in iure disceptet Jure at di
sceptare est iuste iudicare Iro ergo e iudex bonus sz si in
eo no est iusticia ut in c for9 d' ver sig. s. in ai qs nego Ofeta
iudex e qui ex iuris dnoe ꝓpria a sibi delegata et comissa
ius hz ss causas litigiorum suc ligm litigatorum cognoscit q2 ex
ꝓpria iurisdicione hz i o q dr iudex ordinarius Jz qui ex delega
ta dr delegatus et ex ordinarius Jn iudex ordinarius e i e q
hz ptatez iudicandi a se iure pro ho ipo q e talis ut e epus
pses pvincie et consules Jz iudex delegatus e i e q hz ptate
de ca aqua cognoscendi ab aliquo sibi comissa. qui cop dr iudex
ex ordinari9
Judex impotens e inquis confessum9 ul q2 ipe nlla iur. poss
habebat ul q2 intuet errore in adducendo ul adeundo ipm ul

q̄ vi ꝯpulsꝰ fuit metu ꝯsentire
Item Iudex ꝯpetens dr̄ q̄ cā́e uniꝰ duoꝝ h̄z in ꝙeꝛ'acō dato
q̄ p exceptioēz possit elidi fuit exceptio ꝯtingat ꝓuenit ut q̄
supertꝰ fuit iudicatoꝝ ut q̄ re'ꝰ pur'ceptum . l. g'. inde
in lite ut lite pendente
Iudex ꝯp̄missarius . re . ꝰ arbit
Iudicē delegare est iudicē sua abu dēa ꝯgnitionē ꝯstitue
Iudicatū solui est solui q̄d ab aliquo postulatur si in lite victꝰ
fuit . vn . dr̄ i . pena quas pmisit
Iudices pedanei dicunt̄ illi quoꝝ officiū est deminutis ca͡ıs
et infimis ꝯgnoscē et in uilibꝰ ut vilibꝰ lūz ꝑt . ordinarii et
dicunt̄ a pede quē ē ꝯstima pes toꝰ ꝑ maioꝛes uero cās dūt et
tenet̄ maioribꝰ ī ferre in ipi ꝑ p̄ no possint timē . C . de
peda . iudi . ꝑ toto
Iudices cartularii erat olim q̄ ab imperatore priuilegiati erat
ut q̄ vellet cora eis litigare posset si q̄ui no poterant āq̄ co
ꝯgē ad litigandū cora eis et dicunt̄ eā hoc iudices ordinarii
creati a comite palatino q̄ no hnt amministratoꝝ ꝰ titulo no in l .
ff . de iud . et in . l . fi . C . ubi et apud quos . Ro . q̄ iudex dz ēē
bonꝰ et ꝯnūs io q̄ sic mulier i ꝑgnata ē ꝯnus et tarda in
eundo sic iudex tardꝰ p̄esse i ꝯcedet et no cīrē ut ribaldus
Iudices domestici . i . ꝯe . ꝰ domestica et assessores
Iudicium q̄nq̄ ꝑ̄ ꝑdiscer'e q̄nq̄ ꝑ examinare ul deliberare q̄nq̄
pauꝰ . l . x . ij . di . c . ꝑ . q̄nq̄ ꝑ pena . l . di . expurgabit q̄nq̄ ꝑ sancte q̄nq̄
ꝑ pena q̄nq̄ ꝑ ꝯsta ul ordinare cā́e diffinie in me cora iu
dice sic fuit in tytulo de iudi . et in . l . ꝑponebat . ff . e . et in hac
fine diffinit̄ iudicium sic ꝯs legitimꝰ actꝰ triū ꝑsonaꝝ actoris
et rei sc̄ . eadē que ꝑ eodē iudice ꝯtractꝰ . de ver . ſig . c . for . ubi in
ꝯs . iudiciū ē legitimꝰ actꝰ duaꝝ ꝑsonaꝝ actoris et rei sc̄ .
eadē que ꝑ eodē iudice ꝯtractꝰ et dr̄ iudicium q̄i iur̄ dictio fuit
eni inquisitionē et dicit goff . q̄ describi sic arbitriū desimili
tm . 1o q̄ iudiciū nimo arbitrium aut voluntaie ꝑhibit̄ et ꝑdm
eudē fiunt̄ 4or modis . 1o nō ipa ut cā́e ꝯmiales bienno . C .
ut infra cētū tpus ꝑ toto certe triennio . l . C . et . l .
ꝑperandū . 2o fine q̄ iudiciū finē accipit ex re iudicata de
fine et remittit iudiciū 3o et 4to ꝑhibitōe et statꝰ mu
tacōe q̄ iudiciū soluit̄ uetante eo q̄ iudicare incipit ut eo

vide etiam de off . ꝯp . c . pastoralis . l . v . ij

q maius imperium mero et mixto sed hoc ut si ipse iudex eiusdem imperii esse
reperit cuius qui iudicare iussit ff. i. e. t. l. iudicium iudex. goff. in summa
ponit 2 l. e. t. 2° criminale iudicium est investigacio que per iuris
ordinem facit iudex preualens modus aducitate eliminanda et elimata
custodienda | dicebat autem contra reum proponens quod intus vere ut forte
pen in representatiue quia in notoriis fama reputat actorem et fingit
accusator —
Iudicium contradictorium | dicitur si dicere hoc esse convenienter et tu aduersarius
meus dicens non esse convenientes | de c. fin. abbate in glo. | et iudicio
maioris stand est gravius in tantum | ut in c. pastoralis de re off.
deleg. super vo. partes
Iudicia capitalia sunt quibus capit communiter accusantem mente ut exilio
Iudicia publica sunt et dicuntur publica quia cuiuslibet de populo permissum est ex
quo iudicium publicum dicitur esse iudicium quod intendit actione si iudicia
privata sunt quia similiter tractantur et de multa a iudicio secundum auctoritates
ministerii approbatis xx | not. archi. in c. per exceptionem et si post de re iu.
Iniudicatis de reg. iur. li. vi. et tangit archidiaconus aliqualiter nota
sunt | et 2° dicitur enim | Dividitur tunc primo ratione materie 2° est duplex
aut temporale aut spirituale ut aut criminale aut civile vel ff. dicitur iudicium
criminale quod finis eius tendit ad commodum rei publice ut fisci ut
civitatis sive pena sit corporalis sive pecuniaria sed civile
dicitur finis tendit ad commodum partis | glo. not. c. in l. pretor. in prin.
ff. de sepul. viol. | et sunt oppo. i. t. qualiter et qui. ii. de accusa.
2° ratione forme 2° dicitur est iudicium ordinarium et extraordinarium
3° ratione qualitatis 2° est aliud ciue aliud generale quod dicitur intus ut
no. | in. t. ii. de libel. obla. et t. i. de iudi. — pdor
Iuramentum est affirmacio vel negacio facere rei attestacione alicuius assertione
firmata | 2° goff. | ut adhibita religione | 2° pla. | tunc ius iurandi
quod competencius possit dici factum iuratum eo quod super facto iuri ut
ius iurandum eo quod super iure quod iurate competit iurat quod ius iurandum
placuit ut in facto dicitur ius quod si facto iuris iurat addi aut
iuratum quia id dicitur esse iuratum quod an fuerat iuratum relacione facto non
enim ad id quod fit sed ad id quod fieri convenit | l. ius ff. de iusti. et iure
vel ut dicit azo | forte ius ponitur pro religione quia dicit religio fir-
mata et dicit goff. | ius iurandum esse duplex scilicet assertorium et pro-
missorium | vel iuramentum assertorium est cum iuratur de preteritis ut de

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

deprehenso potest esse vel non esse fuisse vel non fuisse. Secundum promissorium quando iurat
de futuro aliquid daturum vel facturum. Aliquis iurat per execrationem ut si hoc
non fecero hoc accidat mihi vel filiis meis et huiusmodi. Idem assertorium
est triplex scilicet voluntarium ut est questionale scilicet quando a te peto aliquod
et tu negas tu defers iuramentum ut iurem super hoc tamen iuro notandum
iusiurandi questionale et voluntarium quia ex iudicio ex questione et
voluntate procedit absque coactione aliqua iudicis prestatur. Aliud est necessarium
quod necessitate iudicis imposita defertur vel suscipitur non potest recusari nisi
ex iusta causa. Aliud est iudiciale quod in iudicio defertur vel infertur a parte
parti quod non est necessarium subire ymmo delatum recusari potest hoc licet olim
non potuit recusari sed referri / ut notatur extra si demissus. Unde si
iuro quod tibi debeo quod peto iudice in iudicio mihi deferente quod iure
iudiciale iuramentum est et necessarium dici potest. Exemplum hoc aut iuramento donatur
actio ei qui non poterat vincere propter delato sibi ab adversario iuramento vel
iudice propter dicere ab ipso etiam tunc petere potest rem illam tamquam propria actione
in factum quod oritur ex tali iuramento. Et nota quod iuramentum debet habere tres comites
veritatem scilicet ut iuras vel credat verum quod iurat iudicium et discretionem
[struck through] ut discrete iuret non precipitanter et iustitiam
ut iuramentum iustum et licitum sit. Unde versus: Mitis causa reddit illicitum
Vel sit iuramentum licitum dictione notandum quibus cui quid propter quid ad quid
cum quo quando. Exemplum sed nec sit infans vel infamie pronus cui
scilicet numinibus etc. quid scilicet si illo etc. quemadmodum etc. propter quid etc. et
si ex post etc. ad quid ut non alligatur. Exemplum ut iuramentum herodis
puelle saltanti quo ne indiscrete quando non indiscretis nisi pro pace
vel concordia / unde gloss. et quando mortis primum dicitur in quo esse iusta pro
Iuramentum calumpnie est tunc quibus iurat se bona fide et non calum
niandi causa agere vel [illegible] nec egisse nec vendidisse ut in [illegible] iure
Vel Illud iurat quod lis sibi iusta videtur Et si quesitum verum non inficiatur
Nil promittetur nec falsa probatio detur Ut lis tardetur dilatio nulla petatur
utrumque etc. ubi [illegible] Item iuramentum vergit sex modis in periurium
[illegible] / ut notatur archidiaconus xxii q. iii si aliquis
Iurisdictio est potestas de publico introducta cum necessitate iuris dicendi
vel equitatis statuende ff. de iurisdictione omnium iudicum / et dicitur a iure et dico .i.
potestas. Hec autem quedam est ordinaria quedam delegata. Item alia est sim
plex scilicet solius principis alia est semiplena ut aliorum / de hoc inde
ff. [illegible] Et nota quod iurisdictio quedam summum ut
genus et comprehendit merum et mixtum imperium / ff. de iurisdictione

(ubi)
g. — iudi. lviij. et iiij. et de vnica de sto (?) q̄ n. S. i vo ordia
Et no q q̄tuor dat iuris ordinaria p̄mo lex in ciuata ul canon
et° iij dubio sensus s appar; uelle dn̄e delegata 2ᵈ lex ciuata s
ipi ul impato s no inferior· ii epus pro viatio 3° q̄sue do 4ᵗᵒ
vniuistas approbata ut mcatoꝝ ~~...~~ dom et aliorum artificia q pnt
d pro copa creare et elige iudice ordinaios plr· vniusis facultate
c̄ciam ul iuristaꝝ d h° no mr. cu aberriaꝝ d off ordina pdor
Juridicus e iste qui iura dicat ff. ẏ. p̄ l. j. x.
Juris prudn̄a et diuinaꝝ et huanaꝝ reꝝ cognito pue notiia
et iusti atq iniusti scia Justi ad faciend Iniusti ad euitand q
no suffit scire q̄t iustu ul iniustu iust et ipaꝝ reꝝ q̄traꝝ ul
co palam quis habeat notitia ꝯ varias q̄dicnes ꝯ quas varia
iura pnt statueda ut iusti d iusti et iue impn̄ᶜᵒ
Jure proprio dr a q res vendi inmstrumentis vendicōis q̄n pprietas
trāsfert in emētez
Jurgiu dr q̄ iuris garriu eo q hij q̄ causa dicut iue disceptant s forg d u s̄ce ar· q̄uīngua no ptinet ad pbantis q no tene
ee iuris periti xxxviij di. q ipis nc adiuore pnt ii incaptb° de
postulan̄ ff.
Justicia e q̄stans et ppetua voluntas ius suu vniq; tribues no
q̄ntu ad actu s q̄ntu ad effectu Justicia eni e ai dispoīo et
mētis affectꝰ qua quis dr iustꝰ ut aginaᶜᵃ q̄maᶜᵃ dn̄ ssꝭ naꝝ
accepere ul distinuare uelit cuiq; q̄tu iuste e ius suu tribue et
q modis dicat iusticia not archi xxiiij q. j ubi
Jus e nō q̄uale et · l· est iuris ppes Jus aut dr q̄ iustu ut
est tex xj· di ius aut ff. ꝯ y. v. h ethicoꝝ se aut ius legib;
aut morib; q̄stat ut dicit ys̄ ethi c. ij alit diffinit Jus est
ars boni et equi cuis mito quis nos sacerdotes appellat ul pua
iura ciuiles ministrates ff. de iust et iure l. j· i pposo hoc est
collaco legittioꝝ pceptoꝝ qui artat nos ad obsuand; boni
et equi· i· utilitate et eqtate ul veritate q̄uis eni usucapio
qᵗ equitate videatr introducta tn publici q̄sideroe maxie
innitit equitate ai ppue equari pt qd publice utilitati
desuit ut q in usucapione ul pscripcoe certa et pbono
pubᶜᵒ induat qui rigor q̄ nales equitate ut m·q· j. di. j.
ius aut Vbi da q̄ng ius iusticia alit eē ius diffinit est
pceptu seu ordinaco pncipalis seu dni circa subditos
q̄tu ad ea que pnt subesse ptati subditoꝝ clis al pipiar·

ut est deus et tunc dicitur ius divinum ut natura et tunc dicitur ius naturale ut
homo et tunc dicitur ius humanum et ita patet triplex quod duorum primorum distinctio
est triplex ius scilicet ius divinum quod est preceptum sive ordinatio divina
et ius naturale et ius civile

Iustum est quod conceptum ut superioris ordinatione cum congruum est et
iniustum est id quod ordinatur contra ut iusta / ff de acqui poss / doctorum
Iustitia est huius sive virtus aut donum quod inclinat ad propriam bonorum
Ius naturale est quod est commune omni nationi eo quod ubique instinctu nature non aliqua
constitutione habetur scilicet facta ab homine secundum ... nature conditione ut maris
et femine coniunctio liberorum successio scilicet in bonis parentum vel melius potest
intelligi de successione parentibus propagine non pro hereditate / ut est g.
in vo successio di. j. c. ius aut quia illa successio non est naturalis etiam
puerorum educatio communis omnium possessio quia iure naturali omnia sunt communia et
omnium una est libertas hec est sunt communicanda tempore necessitatis / ut ...
di. sit / acquisitio eorum que in celo terra et mari capiuntur g. / dicit
hec omnia et alia que in nullius bonis cadunt occupanti conceduntur rei
deposite vel pecunie commodate restitutio violentie primum repulsio
Nam hoc et si quod huic simile est nunquam iniustum secundum naturale et equum
habetur patet ysi. li. v. c. iiij et est tex di. j c. ius aut naturale ethimologia
in g. hoc dicto / ut aliter ius naturale Uno modo dicitur instinctus nature
per quem singula animalia ad aliqua facienda inducuntur Alio
enim debitum quoddam quod natura cuilibet imputat alio debitum patet ysi
ratio est in nationis et non quorum institutione a qua facta ab homine
secundum naturale conditione et instinctu habetur Ius naturale dicitur instinctus nature ex
ratione proveniens et patet hoc ius omnia sunt communicanda ut supra est
ius ratione hominum industria sunt statuta Item ius naturale dicitur equissimum
et precepta naturalia scilicet que in lege et evangelio continentur quibus quis
iubetur alteri facere quod sibi vult fieri et prohibetur alteri inferre quod
sibi nolit fieri / ut est tex j di in principio ut non furtum facies non
mechaberis g. j. j. di ius aut pall / et prima dicto data est patet
motu sensualitatis alia vero patet motu rationis Et non contradicit
quod quot modis ius potest dici naturale Uno modo ius gentium institutum de
rerum divisione scilicet singulorum 2o ius pactorum / ff de pact l. iij 3o
(pro) eius contrario scilicet quod restituendi ... pacta ut restitutione minorum / ff de
mino l. j 4to primitus naturale ... in lege mosayca
ut in quarto ... patet g. instituti de iure na. gen et civi.

(ut ...)

patet contra ius naturale dicatur

Item Ius naturale in 4or differt ab aliis nominibus primo in origine 2o in dig-
nitate 3o in amplitudine 4to sententie rigore ut declaratur ff. | de
v. s. la. capit. ab exordio nostre creature et nulla patitur de mostra-
tioz et ipsa omnia gratia perfit nec quod ipsum fit dispensatio de aliis iuribus
secus ut ibi
Ius civile primo est quod quisque populus vel quoque civitas divina humana
constituit | 2 vs. u. ff. 2o dicitur ius civile 27 xij tabellarum 3o quod
ex legibus plebeatis constitutibus senatus consultis principum decretis
auctoritate prudentum invenitur 4to omne ius quod non est proprium 4to dicitur
disputatio prudentum quod fuit scripta per l xij tabellarum 5to quod ha-
bemus scriptum de iure 6mo quod quod iuri naturali ut iuri gentium subtra-
hitur ut quod non est ius naturale nec ius gentium et isto ius canonicum
dicitur ius civile et ita sumitur | di j ius aut civile in si. et ita
quadruplex modo ius civile invenitur accipi in iure de prima acceptione
Insti. de iure naturali § j. de 2a ff. de iusti. et iure. l. ius civile §
hoc. igitur de 3a ibid. l ius civile in principio de 4a et quinta ff de orig.
iur. l ij. § hec disputatio de 5ta ff de vari... et ex. ordi-
nar... cognito... l ij. § post de 6ma de iusticia in principio 27 c
insti. de iure naturali gen... i § sed ius quidem civile ... Ius
civile dicitur tripliciter primo ex eo quod unaquaque civitate servatur et dicitur
ingenue 2o inspecie dicitur ius proprium certe civitatis | ut i. § pall. insti.
3o dicitur per excellentiam iuris romanorum quod non exprimit proprium nostri
civitatis / vel quia | in prooemio ff quoaces insti. t. pall | et dicitur quod omnes populi
regitur legibus divulgatis ab imperatore et una quaque civitas iure
suo proprio utitur et sic concordat | ff. omnes populi cum dicto usu | quod forma
intelligitur de generali 27 de particulari
Ius gentium est secundum hoc est hostilium occupatio edifficatio mu-
nitio bella captivitates servitutes postliminia federa pacis in-
ducie legatorum non vetandorum ut violandorum in ligio connubia inter
alienigenas prohibita et ideo ius gentium appellatur quod eo omnes fere
gentes utuntur | ut | di. i. ius gentium
Ius aureolum anulorum 27 quod dicitur quod olim liberti anulos
ferre aureos non poterant ff | 2 azo | est privilegium quod concedebatur
libertis insignium semiplene ingenuitatis vivebat enim ut
ingenui sed moriebantur ut liberti
Ius militie est belli inferendi sollempnitas federis faciende

nexuis signo dato egresso in hostes et pugne commisso / Item signo dato recepto / Item flagicij militaris disciplina si locum deserat. Ita 2ᵐ canones q fugit in bello publice infamis est / vj q j Infames 2ᵐ leges capite punitur / ff de re milit. l. … § q in acie / Item superiorum modus dignitatis gradus primiorum honor velud cum corona vel torques datur / Item prede divisio pro personarum qualitatibus et laboribus iusta distributio ac principis porcio et ergo non omnia q capiuntur in bello pertinet principis seu regis pertinet omnia / xxiij q v dicat / si ipse tenetur ea divide 2ᵐ numerum personarum / vide di j ius militare et 2ᵐ ysi l j

Ius postliminij est constitucione dominalis et ciuitatis

Ius patronatus est auctoritas sine potestas que patronus habet in libertum ut aliud 2ᵐ goff / est potestas ~~presentandi~~ presentandi et instituendi clericum in beneficio ut patet est auctoritas prouenies ex beneficiis conferencium conse collatis et prouenit ex tribus scilicet fundacione dotacione ut edificacione ut soli collacione / xvj q vij filijs et c quicumque xviij q ij abbates

Vnde patronum faciunt dos edificatio fundus et 2ᵐ goff / est res spiritualis id est de re spirituali. Ita vendi non potest nisi cum uniuersitate de qua anexum spirituali quia cadit in laycum et qui possidet ab eo / Item 2ᵐ io an est ius honorificum onerosum et utile ex eo q cum aucto fundatur dotauit ut construxit ecclesiam ipse ut alius a quo habet iusta causa. Ita competit patrono aliquid honoris ut si ecclesia non fuit collegiata sine ad clericos prelati faciendo si ea fuit honestius patrone assensus postulare in ex speciali concessione obtineat ut potestas sua imponere debeat clericum tractando ~~nob~~ / c nobis demum pro

Item habet aliquid honoris quia primus ~~impressio~~ impressione meretur ut xvj q vij pie mentis / habet aliud oneris quia tenetur defendere ecclesiam ab omnibus oppressionibus / ut in c filijs et c quicumque palli to

Vnde patrono debetur honor onus utilitas quia ~~pntat~~ post defi dat alatur egenus / patet ecclesia patronus ~~exsistit~~ propter egestatem aliquos redditus moderatos habere ab ecclesia cuius patronus existit / si presentatione instituti non debet in ecclesia ea que promisit habet et si presentatus patronus hoc fecerit fuit 2ᵐ rigorem iuris est instituto irri tanda / ut in c cum in nostra ecclesia / ut ecclesia irrita mittanda et administrandis vetecundia institutus amouendus est et alius q patronus dignum elegerit ordinandus / ut xvj q vij decernimus

1 Consuetum si ac fuit col legiata

Sz si laicus pntet vnu̅ et postea variet aliu̅ pntando vi[2] ap[o] di
scedē posteriore pntanda ff de pctur. l. scios. licet tūc vi[2] arbi
trio epi relinquendu̅ ~~pntanda~~ quis eorum alii pferat[2]
videt q̄d aut̄ de iure pat[o] et c. cu aut̄ et Ius pronatus qz
aduocacō qz iure dnatus ul custodia siue gwardia ul ius est
frequentacōis seu pressiōis et qz grad ut not bern i c. q̄r clia
et inde eccā gross inpi[q] et c et nō q̄ ius pronatus nō pdit
quis p̄ dapnacōz ul ɔfiscacōz iudicis secularis ey. e i vo subiecte
in glo. rursus nisi inde pastoralis de re iudi et c nō digniu̅
Vn ubi fit ɔfiscacō bonorum nō ɔfisca[2] ius q̄d nō transit ad here
des exᵒneos s̄ tm̄ ad filios l. j. et ib. gl. C. de bo. lib. io nō ɔfi
scat[2] ius patro[9] libertorum ul emphiteosis seu feudi eccātic̄ ut
d bal. et in l. qui se ptris. C. vn̄ libe Itm̄ pntatus ab eo qui
ius pntandi h̄z et ydone[9] nō admissus a plato s̄ prons nō valet
h̄z ius in re pt agē ɔt instituēd anemie ul a plo patrono ut de
re iudi c cu l. et c. d' crimi[9] xvj. q. vij. Si aut̄ ver[9] prons
variat p̄rim[9] pntatus ius nō h̄z ad agendū cōn x[o] pntatu̅ et insti
tutu̅ s̄ potest agē ɔt platu̅ qui eu̅ pntatu̅ et ydoneu̅ mali
ciose nō admisit differēdo institūe et difficultates ingerēdo
ut pudeat ei in benificio ɔpetenti ut in c. pastoralis Et Itm̄ ius
patronatus transfert[2] in aliu̅ ɔtributo tytulo ne sit spuali anexu̅
nisi cu vniusitate transseat ut in c. ex frequēti, et c. Vn ius pronatus
transire facit nouus heres res pmutata donacō vendicōq; Itm̄
plerumq; hoc nom̄ eccā pure pronatus fit xvj. q. ult. si ples
xvo q. in nem et c. i et c et ergo s̄ quis utat[2] tli simplite
vborum dono tibi eccias ul credo intelli[2] donāe ius s̄z pronatus
q̄d habz in ea ut in c. q̄d aut̄ et c.
Ius publ[cu] ɔstat in sacris et sac[bus] et magra[bus] ff. ɔ ius l v et ff
e l. j. § publ[cu] ubi gl. dicit quiledit sacerdotes ul res sacr. ab
abomnibus tamq̄ p̄ publ[co] crīme pt accusari ij. q. j. c. primis ut sic
ius publ[cu] est q̄d principa[2] ul generalit ad publ[cu] desinit ul spec
tat utilitates veluti in importib ul muris ciuitꝰ ul p̄do[bus] ali
quod ɔmittat[2] ul inferat[2]
Ius priuatu̅ di q̄d specialit ad singulorum utilitates ptinet secundario
aute̅ ad rem publica ut in pactis et que actibus mutuis Insti

1. stolz

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

de iusti. et iure. § cete

Ius quod naturale est quod dicitur ut patronus habet in suum ut libertum
Ius rei publice scilicet aliquid quod romanorum quod in ius civibus civitatibus indubi-
tanter contra omnes que civitates recognoscunt iure prelatorum ff. de ver.
sig. l. eum qui verbo et c. et in rubrica h. (?) et i. l. publica § 1
Ius quiritum dicitur a quirino id est romulo et est proprie romanorum quod
nulli tenet id ius nisi quirites i. romani ut patet ysi. li. v ethimologiarum

[illegible] et agitur in
eo de legitimis hereditatibus de tutelis de decurionibus et usucapionibus
constat autem ius quiritum ex legibus plebis scitis senatus consultis princi-
pum edictis et prudentum responsis ut patet ysi. ibidem et di. i. § co-
stat / hoc ius apud romanos receptum / dicitur ius quiritum / et dicuntur
romani omnes qui romano imperio subsunt prout dicitur quirinum romanorum
habere filios in potestate et etiam gentiles sunt sub romano imperio
quia imperator est princeps totius mundi / ut ibi glossa dicit
Ius publice facere ut dicere est aliquid facere quod manifeste spectat ad
iuris officium sed quod audire faciendum sit veluti quis rem suam furtiva
rapuit ante putans hoc publice licere in iure consistere se hoc fecisse de
quo queritur utroque casu ipse facit / unde de sententie quirinum calculum
i. contraria sententia ut pro debito que tenebis a cum ius pignoris sumi
cepit te in iure ius quod dederit sibi competebat amittit
Ius patronum est quod patrones in delinquente adiuvandi supplendi ut cor-
rigendi iuris civilis gratia / ff. de iusti. et iure l. ius autem / hoc est ius
honorarium dicitur quia qui honore gerunt sed ingratus ante huic
iuri dederunt / institi. de iure na. gen. et civi. § pretorum edictum
ius succedendi habet heres sicut patronus in bonis liberti / sed non e diversa
sunt habere ius iure et habere ius ad rem / de regressi. preben. c. si. li. vi
et in de[c] vi ita de regressi. poss. l. et in li. de (?) [illegible]
Ius nec spurium dicitur vestigia sive captiones vorum quibus obum-
brant delicta ut dicebant versuta quia contra azo / quibus repellebat
ab actione per quasdam versutias i. machinationes vorum ut contra / mar-
di versutum ad [illegible] vestimenta qui id est intus quod de ea eo et aliquid
sit erat ergo versutum ius quo illud quod erat puniendum absolvebatur
et quod erat absolvendum puniebatur
Iuris auspicium id est quod exordium liter / c. pastoralis de causa poss.
c. de excep. l. penul. et decodicat. l. ult. § 1 . (?) /

Iuris precepta sunt tria honeste viuere alterum non ledere et ius suum cuique
tribuere Insti. de iustitia et iure § . et c. cum deuotissima xxiij. q. iij. v. dic.
que ... bonorum interius et iustitiam colere et vtrumque etc.
Ius autem canonicum diuiditur in decretum et decretales quarum volumina di
cuntur extra vagans In v libris quorum materia hiis versibus habetur Iudex par
officia creat ecclesie ministros Alter dat testes et cetera iudiciorum
Tertius de rebus et vita presbiterorum Quartus thorum Quinta mulieres qui decret ca
... de maiis et penis tractat eorum ut hic versus in uno versu Iudex iudi
cium clerus connubia crimen Quilibet autem liber habet partes rubricas siue
titulos in quibus premittitur materia de qua tractatur in eis sequentibus Sub
quarum autem rubrica sunt vnum vel plura capitula que dicuntur decretales vel con
stitutiones et aliquando innominata sunt. § Vnde qui allegabis aliquid de decretali non
allegabis librum sed titulum et c. in eo et si sit capitulum longum dicas
c. hic circa principium medium vel finem ut si sunt i. c. § allegabis c.
ij. § . Post autem compositionem v dictorum librorum elapsis multis annis co
pilati sunt duo alii scilicet sextus et clementine In quibus quedam similia de
eisdem materiis et sub eisdem rubricis cum quibus libris precedentibus
apponuntur.
Decretum vero diuiditur in tres partes prima vocatur distinctio que est distinc
ta per particulas c. et vna. Quarum distinctionum quelibet habet vnum vel
plura capitula et quandoque §. qui aliquid allegabis de hac prima parte allega
quotta distinctionis et c. vel § et si sit c. longum dicas hic capitulo
circa principium medium vel finem et quod allegabis c. non allegabis § et
ecce 2a autem pars dicitur cause eo quod est distincta in causas xxxvi. quarum quelibet
habet partes questiones quas et inter illas xxxiii causa habet v. q. et in iij
q. habet vii di. in quibus tractatur de penitentia que habet autem quelibet earum
distinctionum plura c. vel §. Sed vero vis aliquid allegare de 2a parte
decreti debes allegare quotta ~~causa~~ causa quotta questione tacendo
causam et non tacendo quem et allegare c. vel § sic i. q. v. c. vlt. § hic
et submittitur causa Quando autem aliquid allegatur de ista questione
que in ea de penitentia debes allegare sic de pen. di. i. c. vlt. § hic 3a
pars decreti dicitur consecratio et diuiditur in quinque distinctiones que sic allegantur
de cons. di. i. c. in ... etc.
Ius vero ciuile diuiditur in quatuor libros scilicet ff. C. Insti. aut.
Codex habet xii libros quorum primus in ... de lege constitutione

libro

nerint et qn aqd allegat de primis noue libris no noiet lib
nr eius qtta p tm codex et . t . mpri . et . meo . ut si lex sit longa
ut si lex sit distincta mples . § . dica . § . fi . et . l . tit . Cum uero aliqs
allega de tribus ultis libris tunc noiari dz liber cu pria quotta
et noiari etc dz lex cu rubrica ut in aliis noue . Et no q qnz in
C . all . autfrut . C . de sacro sctis et nunc gnalit . Et . ff . demidi . in ff
nouu et . ff . inforciatu . et . ff . uetus . ff nouu hz libros . xviij
Inforciatu . xviij . et . ff . uetus . xxviij . Et erut libri parciales
in ff . et qn aqs all de ff qnz noiari dz ff . et . ti . et . lex . sic
in aliis dictu e . Autentica demidi in noue collacoes et q hz
collao hz plures titulos sue rubricas et quibz ti . vmd . § . Vn qn
alla aquid de hoc autco pmo dz noiari autcu p̄ycati . deinde
§ . et ulterius collaco vi gra Mandato demanda pri . § . si au . coll .
iij . Instituta aut hz quatuor libros et quibz lib ptes titulos q
quibz ptes . § . Vn in allegac institu pmo dz noiari institu p̄yca
ti . deinde . § . ut sic . isti de fide ius hac . § . inheredes . 248
Induciae sut multiplices . Prima induciae consitutorie dabant olim spoliatis
ut eiectis et tanq constitutis infra quas audicioni strepitu quiesce
bant et erat no minores vi mensi nec maiores anno . iij q
eiectis . ut veris erat arbitraria . ut vi c si epis . e . q . Delibera
torie induciae dant an litis g te cu em citatus veit adiudicem por
rigit em libellus quo oblato dant ei induciae xx dierum in qbus
delibat reus an cedat ut contendat sue indice respt . Et hee
exceptio dilatoria e io ante lite g te pponeda est . de re iudi
int mostrum . Dant etc an litis g te q paternales adversus
induciarum . sc q ij pnti . Alie sut pparatorie induciae que dant
pts lite g te pbac uolentibus infra qs pponat suas pbaciones
quarum pparu modandis e . ut iij . q iij § pparu . et dant
ta actori q reo et tm sal ut dco § . pparu . ii cas enigat in
ppriatus . Alie sut iudicatorie que dant condepnatis et sut
q or mensi . de re iud qs ad ypultacoes . ut hnt locu in cauis
criminalibus in quibus execucio no differt nisi in quatuor casibus ut
not goff . de iudi . § . ptibus goff in sua de feriis et dila .
Iuiio not archi d gpue . c . fi . li . vj .

Labra sunt ymagines que distillat aquam salientem
sz aq et fistule q salientibus pingunt
Lanio omnis e macellarius a laniando dictus quod di
laniat .i. dilacerat et per frusta carnes vendit et re
dit ut e qui laniat seperat corpores bestiarum et
eruit prie sorciat bestias et pr dictur alanifi
no / de h° e g in l ni de laniis omnis ff de
fin instruc
Lata culpa est non intelligere quod omnes bene intelligunt et non facere
quod omnes faciunt vel maior ps ut id facere quod nulli vel pauci faciunt
ff de ver sig .l. late / sed levis culpa q despidia atque neglia
committitur tit instit q mo re q obli . si ptea / et levissima culpa
est non prudere quod sapientissimus providisset ut posui rem in capsa
in clavi clausa et credebam esse clausam clavi amota non probabam
an esset clausa et illa perit et deleri depositarius non obligatur si
res deposita perdatur n̄ ptes sunt in ca ipse quevent sz casus
fortuitus e inopinatus rei eventus qui nullo homini remedio provi
deri potest / C de pignoratitia acti l q fortuitis et institu ti . pall
e ff ... ✝
Latitare e se malitiose occultare animo fraudandi creditores suos [1] fulcim
agere volentes / ff qui ... causam possessionem ea . l. ... q quid sit latti
tare et e g inter consultabus de off . dele
Latini sunt qui ita erant a dominis manumissi ut essent minus liberi
et gauderent plenaria libertate et bonis suis sed in morte sui
ut eorum bona tamquam suorum ad dominos devolverent et here
des eorum nichil post mortem ipsorum consequerentur sed contra conditores
sunt dediticii / ut sup de d / et in desuetudinem abiert quod persona
conditio eorum erat / insti ... de liberti /
Larve sunt deformationes hominum propter oppositionem coloris vel transposi
tione faciei
Laudum est sententia arbitri
Legatus est ille cui certa patria vel provincia committitur gubernan
da / sunt enim dicti legatus quicumque e ab aliquo ad alios missus
aliter legatus dicimus eosdem quos advocatus vel patronos causarum
que in forensibus negociis peremptoribus litigantibus sunt probat patrim
Et non quod legatorum tamen sunt genera quedam sunt de legati de latere

dni pape ut cardinales quos quos ipse appellat fres et tles pnt ab
pontifice homines pie et alijs cuiusqz puincie in puincia ut ego et
equipant pposilibus alij pnt datiui no delate sed aliqs pmpt
in legacione missi ut plati et illi tn absolute puinciales et in
puincia sue legacionis no ego gstitutos et eqperat ppsdibus poi
tiarz Tercij pnt natiui qui piarz eciiarz ptextu legacione fun
gunt ut archiepos cantuariens de quo in c. i. de off lega. et
pnt 4or tles vidz arepi eboracen cantuarien imes et pisan
ut no in ca. et. h. vi.
Legatus ppsil est cui pposit e puincia ingressus madat in pos
determinata et assignata aut qm ministre mora passus thes
Legatum e donacio queda a testatore in testa relicta insti de lega
§ i ff de lega. ij. l. legatum ut est delibeado he et q testator
ex eo qd vniusqd heredis foret aui cuj collatum ar ff de lega.
i. l. legatum no tn ut heredi sed cui vult dicens hoc illi do lego
ut relinquo . i . dandum dispono Fiebat aut legatum olim plibus
modis quiqz p vendicacioz hijs vbis dlle vincat aiue ysta rem sibi
ut sua et dicat suu ee et petat ut sua qm p dapnacioz hijs
vbis heres meus esto dapnas esto id e obligatus est illi dare qm
2us quoda legat p dedepnacioz qn a testatore aliquid relinquit
in pena seu dapnum heredis / h° mo Si heres meus tua duxerit
in vxore in dapnum suu et pena illi lego qm fiebat legatum
gmendi hijs vbis gmo illi hac re . i . pmitto illu hre Si ved
res apud illu esset aptus erat hic modus legandi ut smere et . i .
pmittet eu hre Ctra iiijor ceptacioz sz cu duos ptes hedes
instituit et alti erat plegat aliqd ut id preptaret et palijs
heret Et no q legatu singulari tradi ab herede / et fidei gmissum
fere ide q legatum Sz e dictum fidei gmissum io q2 olim pendebat
ex fide heredis sed mo quoqz iure ius est unum et malis ut in l. j.
ff d' lega. i° ubi dz ponma exeqta pnt legata fidei gmissis
Et legare pnt omes qui pnt testamentum facere et legari pt
omibus ysis que pnt heredes instituj Itm legari pt res testa
toris et heredis et res cuiuscumqz psone et° qn testator sciebat
rem aliena esse et tunc dz illa rem emere a dno et tradere
legatario et si dns vendere noluerit det heres legatario tradere

estia⁹ Item pnt legari fructꝰ futuri Item iura actoꝝ s̄uitutes s̄ no
res q no est inter ma ꝯpotitthauꝰ et ea d' qmbꝰ no est qm
mu ut foru romanu baplica ut templa et que publico usui de
stinata sunt ut in l apud Julianu § si ff de lega. .i.° Item pt
legatu i'l aliqui quibuscūqz vbis aptis in et ydoneis ut si dicat
testato' lego dai iubeo impado mado papio et plibꝰ Item i'l aliq
pt legatu inre indiem et pibadroe et pis testator hoc legatis
appona qdaz q nolueit q heredis institucio est capud et funda
mentu testamti et si heredis institucio no vz testamtu io inlud
int' est tabellione de herede ꝯpdeare et require s° de hereditatis
diuisione 2° qui possit et debeat institui 3° et qlit fiat
heres institutꝰ
Legatarius e cui aliqd e legatu et qui legatum accipit et ttib pt
esse intesta^to § legatarius Insti. de testa. ordina. sic ers fidei
cōmissaius ut ibi
Legare e ultia volu^te testa^ris de singlis rebꝰ dispone et le
gatu ab herede pstand' i'l aliqre aliem act lega^re alia spe est
mitte d'quo uamt legatꝰ ut ē
Legittimu d' sex modis pimo q no est phibitu at' pabnega^tꝰ
phibiti ut succesio de legittia 2° sriatꝰ qꝰ e pmissu no
pabnegationꝝ phibiti s' p poslōs licit 3° impertinio dignus
sz auire ciuili ꝯcessi capiendo ius ciuile lat'gissie pptoio
et omnibꝰ ptibꝰ iuris ciulis 4to ꝯcessi auire ciuli i'stingi
do ut no ꝯphendat ptoriꝰ s' omis alias ptes sz senatꝰ ꝯsulta
principu placita i'spossa pdentu int 5to adiic plus i'stingedo
ius ciuile soliu p.l. xii tabula et vnps pdentu 6to maxie
i'stingendo soliu p.l. xii tabu exclusis vnps pdentu et edictis
ptoriꝰ ita no^r in l. vnica C qn no peten: legittime partes
heredu hys v'bꝰ ꝯmet' 2° a' mia dat ima
tricete / demsst uo dat natis v ul ultia / arbitriu requi^r
suba ceteri pris / 3^a i' satis est si sit ꝯpones heres
Leno e qui pciu pro patrato stupro accepit ut dapnata de
adulterio duxit ut qui adulterꝰ pbuit seu adulter se fecit
ut questu de adulterio uxois fereat ut qui mancipia ꝯstituia
hz sz qui tabne ut aliciu negociatoi ppoint mulieres ut
plꝰ lucret' et hic infamis ut qui uxore dephensa in adul
terio in matrimonio detinuit ut C ad l. iul. de adul

in. l. cum lenonum et infra d' mtis mors lenonum allegat gtor et C de sper. et lenon. l. l. lenones h. xxj.

Letame e sterquilinium a letando dictum q̄ letas faciat segetes letale q̄ mortiferum Vn̄ dr̄ d' aliquo vulnerato ad mortem q̄ h̄z vulnus letale

Leuir dicitur frater mariti

Lex e constitutio scripta qua maiores natu simul cum plebibus aliquid sanxe runt ysi. li. v. c. j. di lex e ubig. dicit q̄ olim populus statuit leges s̄ hodie transtulit hanc potestatem in imperatorem Insti d' iure na. gē. et ciui. § sed q̄ principi / ut alibi lex e species iuris et poi tur stricte s̄z p eo q̄ populus romanus senatorio magistratu intro gante uelut consule constituebat Insti de iure na. § constat aut. Nā consul e qui senator erat et populum consulebat an eis placeret ita statui et populus iudebat ita Et sic dicit^r lex e comme preceptum virorum prudentum consultum delictorum q̄ sponte uel igno rantia committunt coercio communis rei publice sponsio / ff de leg. l. j. / quandoque ponitur large pro quolibet statuto Vn̄ etiam dr̄ lex e sanctio sancta iubens honesta prohibens contraria q̄ sunt / ex. ligna. ff de legi. et senat. consul. Lex etiam quandoque dr̄ consuetudo / ff. q. cum quandoque ro dr̄ consuetudo / quandoque ius scriptum siue constitutio quecumque / quandoque constitutio titulus tamen et legum alia e publica q̄ a sanctis patribus scriptus e confirmata ut lex canonum Alia e priuata s̄z q̄ cum instinctu spiritus sancti in cordibus fidelium est scripta ut e caritas et dignior e prima di. xix. q. j. due sunt Erit aut lex honesta iusta possibilis secundum naturam et patrie consuetudinem loco temporique conueniens necessaria et utilis ma nifesta Ne aliquid per obscuritates in captione contineat / in di. erit aut Et q̄ no e iudicandum d' legibus s̄ secundum ipsas et quomodo instituuntur firmantur et approbantur ibidem et. c. seq. § leges

Legum autores seu inuentores ponitur di. vij. c. moyses et c. fuerunt usque infra di. eiusdem Na moyses gentis hebree primus omnium diuinas leges sacris litteris explicauit / Foroneus rex primus grecis leges iudicia que constituit / Mercurius tris megistus primus egiptiis leges tradidit / Solon primus leges athenensibus dedit / ligurgus primus lacedemoniis ex appollinis aucte leges confinxit / Numa pompilius q̄ romulo successit primus in regno leges romanis addidit deinde cum populus seditiosos magistratus ferre no posset x viros legibus scribendis creauit

qui leges ex libris Solonis de greco in latinum sermonem translatas xii
tabulis exposuerunt. fuerunt autem hii x: appius claudius, genucius,
veterius, julius, manilius, sulpicius, sextius, curiatius,
romilius, postumius. hii x viri sunt electi ad scribendas leges
ut ysidorus li. v. leges autem primus in libris conficere vo-
luit pompeius, sed non perseveravit ob detractorum metum. Deinde cesar julius
cepit id facere, sed ante interfectus est. paulatim autem antique leges vetusta-
te atque incuria exoluerunt. quarum etsi iam nullus usus est, notitia
tamen est necessaria ut ysidorus li. v. et dicit glossa in principio palli ut sciatur que
tollantur. C. de caduc. toll. l. una, que etiam ipsa arguit ex abrogatio-
ne, deinde nominat ut ibi ut exhibeant maledicta xxxvii di.
legimus et c. qui de mensa. Et nota quod lex canonica appellatur divina
i. nonnus de emen. inud. et c. i. divina. colatur. Sed lex civilis lex
humana dicitur c. ii. de constit. li. vi. sicut est jus canonicum dicitur
lex humana que sunt mediate vel ita ab hominibus statuta licet rerum
aliorum inter uno ... dicatur lex divina. Item lex civilis potest
dici divina a quo rerum primo patet et principum aliquis religiosus
sit. C. de legi. l. i. leges ibi imperator religiosissimus dicit imperator ...
immo inspice inde imperialia ... et l. si. C. de ep... con-
tem. et c. ff. ... nisi humanis. c. fi. de elect. li. vi ubi dicitur quod le-
ges divinitus per ora principum sunt promulgate xcvi. q. iiii. nec
xi. q. iii. imperatores. et aliqui notant leges publice xiii. q. v.
de causa ... alique leges exteriorum ut leges seculi ut ibid.
Leges autem nove et legum conditores, vide, ceperunt dicendi quod nove
leges a constantino cesare ceperunt et reliquis succedentibus
erant autem permixte et inordinate. postea vero theodosius minor
augustus ad similitudinem gregoriani et hermogeniani codicem fecit
et constitutiones a constantino ut constitutionum quibus ... sub proprio cuiusque
imperatoris titulo disposuit. quem librum a proprio nomine theodosianum
vocavit ut ysidorus li. v. et di. vii. c. palli.
Leges quibus non utimur quo modo sive fuerint require s. de offi. et isti
Leges dicuntur ab hiis qui condiderunt eas ut consulares tribunicie
ne iulie aquilie cornelie et papie lex pompeia lex
papia a papiano ut aquilia lex falcidia et quamplures alie
de quibus infra dicetur. Et quedam nec dicuntur aliorum ut lex rodia

et opstes ut s.
Lex aquilia loquitur in eo casu cum quis culpa sua dampnum alij dedit
veluti equum ul aliud aut occidit ut vulneravit ul vasa sua fregit
et in hac lege venit culpa novissima levissima ut si quis ex alto
precipitaverit se et super aliud ceciderit tenetur lege aquilia si vero
accidente excusatur Insti de l. aq. § iniuria Et si putator
ramum deiecerit et non proclamauit et sic aliquem occiderit tenetur
eadem lege si non tenetur l cornelia de sicariis in qua venit tantum dolus
requirit propter actio l aquilie
Lex commissoria non est lex nec senatus consultum sed potius pactum et
habet locum cum ita venditor convenit cum emptore ut si non fuerit solutum
precium totum ul post tamen quedam porcio statim soluta est ut infra die
ul tempore sit res inempta ul invendita Et inempta sic accipitur
si venditor inempta esse velit cuius tamen id caveatur ab fraudare
venditor si non excusata nulla inpetitur emptoris est non dando per
tinam inemptionem non facere fundum tempore ff. de l. comm. l. 11 ff. cit. Si ex
ductum sit ut redeat possessio ul dominium ad venditorem hec ut pactum
non habet locum in pignoribus sed in emptionibus ff de l commissor l. ult
et l. si fundus
Lex cornelia de falsis penam irrogat hiis qui falsum testamentum ut
aliud quod habet instrumentum scripserit aut signaverit aut dixerit aut falsum
commiserit puta in moneta in mensura Et est dicta a cornelio
inventore dicitur enim testamentarium et est eius pena in servos ultimum
supplicium in liberos vero deportacio Insti de pub iudi § item lex
cornelia de fal. Lex cornelia de sicariis loquitur de hiis qui
homines dolo malo interfecerint puta veneno aut magicis susurris
ul incantacionibus aut telo ferendo et hominem puta qui mala medica
menta vendiderit publice dicitur ex lex cornelia de veneficis
Lex xii tabularum dicitur lex in xii tabulas scripta quarum decem
tabule a civitatibus lacedemonorum et atheniensium a x viris
fuerunt oblate et due ad eas de claranorum per eosdem decem
viros postea addite dicitur enim quod in x viros in urbe
movisset ... cum leges propter discordiam plebeorum
cum nobilibus fere per xxta annos inde sine legibus abisset
creati fuerunt illi x viri de quibus est qui tulerunt legem grecam
in latinum et eas in x tabulis eburneis scripserunt et idem x
viri postea inducti nullis decem tabulis multas leges de
esse accepta potestate corrigendi diminuendi interpretandi et supplendi

duas alias tabulas et iii dicta e lex xii tabularum que sunt origo
tocius iuris civilis / 2us g insti de iure na gen ut civi § constat autem ius nostrum q̄ ss
to ntro origo et ff de origi iur l. ii § i. postea cum populo ro-
ri sibi ingratud usurparunt a populo sunt creati et consules sunt
qui senatus consulta composuerunt postea pretores constituti sunt qui
edicta fecerunt. Alii dicunt quod lex xii tabularum ideo olim hoc nomen
accepit cum romani iura penes se non haberent sed essent penes
grecos nuncios ad grecos miserunt romani qui supplicarent
eis ut iura traderent ipsis et fuerunt decem viri disperti electi
a romanis Greci uero postquam iudicauerunt dignum eis scilicet x viris
tradiderunt x tabulas eburneas in quibus continebantur iura ius
scriptum quod in ciuitate atheniensi et ius non scriptum quod in altera ciuitate
scilicet lacedemoniorum erat in usu postquam uero isti decem viri fuerunt
sic cum decem tabulis reuersi ab ipso populo romano habuerunt
potestatem super illas x tabulas corrigendi addendi et sic ut dicitur in
a quo / de hoc in l. ii ff de orig iur in glo super uno corrigendi
Lex falcidia / di in inst quedam inst plebis ne quis plus in testamento
extraneis legare possit quam ut quarta pars sit heredibus data nam
olim licuit ciuibus totam hereditatem suam alteri relinquere sed fal
cidius statuit quod quarta pars hereditatis deberet relinqui legittimis
heredibus Et est falcidia triplex vna debita iure nature alia iure
institucionis. 3a dicitur quarta trebellianica que competit heredi
instituto qui rogatus est alii hereditatem restituere / di in rubrica et
t. zaminus de testamentis. Dicitur autem falcidia a falcidio tribuno
auctore ut ul alio dicta est a fabri falce .i. adiminucione q̄z
~~de fabri ferrum zeschaue~~
sicut hec lex zeschaue legata
Lex fauia de plagiariis eos puniebat qui liberos aut suos ut
filios alienos ab urbe ut de vna prouincia ad aliam subducunt
et eos vendunt fraudulenter insciis dominis et patribus suis
Lex fusia ut fusia caninia non permittebat in testamento manu
missionem nisi usque ad certum modum ut minimum suorum licet mitte unos
sed hodie ista sublata est et dicitur caninia forte a quodam qui
canis dicebatur induerta na cuius nam sonabat qui stat in palacio
quam nec sibi habere potest nec aliis fauet qui enim morabatur ta
quam canis non poterat tenere suos ut sit comunas nomen rea

Insti de dona. §. i. et §. e et aliud utitur liber
te patiebat eis date 10 ita manumpat / insti. e. ti
Lex elia sentia de dediciorum numero e lata libertate / de qua insti q
et a qui[illegible] dno minori annis xx non alr manu mitte
pmitti qua si vindicta [illegible] apud consilium. i. apud lo Plece
cu consilij si hoc iusta ca manumissionis approbata fuit manu
missiont dicit textus ibid.
Lex iulia de adulterijs et stupro punit adulteros et eos qui sui in
[illegible] virgines aut honeste viuentes corrupunt et violat et
no solu temeratores alienarum nuptiarum gladio punit sed etiam eos
qui cu masculis nefandissimam libidinem exercere audent / insti de pub.
iu. §. ita lex / et dicitur de legibus sed potius quia publica iudicia sunt
Lex iulia de ambitu punit eos / qui per ambitum seu per ambitionem
muneribus datis ad honores et officia publica peruedut
Lex iulia lese maiestatis eos punit qui in principe aut re publica
aliquid committunt et machinant et est statuta contra tales pena capitalis
item qui usque ad consulta pgeme no pueduit nati ab eis nisi per principe
dispensetur cu eis et sic pena eius cu amissione puniatur
Lex iulia repetundarum loquitur de hijs plectendis qui tpe administrationis
aliquid acceperat ut iudicaret ul no iudicaret ul aliquem in vinculo
deiceret ul no ad hoc eis competit ut datu refuetur et quod alr pu
mat ultra hoc etiam competit contra eos illis qui ab ipsis [illegible] iude
cia passi sut ut si coactus fuit quibus artibus vendere rem sua
minori precio qua valebat et in pluribus
Lex iulia de residuis punit eos qui tpe administrationis
publice pecunia quam acceperat in propriu negociu [illegible] reti
nuerit et no erogauerit ul qui re publica quam acceperit tra
denda in suo heraio no reposuerit ibid. sed penes se furtiue
et dolose retinuerit
Lex iulia de vi publica punit eos qui vim armis fecerit ul intule
rit et est pena deportationis.
Lex iulia de vi priuata punit eos qui sine armis vim inferunt
et in publico etiam bonorum si aut in raptu virginis vidue ul
sanctimonial ul alij fiat sanctos et ope flagicio datas pena
capitis puniunt / insti de pub. iudi. §. item lex iulia de vi
Lex iulia norbana loquitur de latina libertate / de qua §. i

Lex iulia de annona annona compettit contra illos qui faciunt vel procurant annonam cariorem que inhoc leditur res publica

Lex iulia peculatus competit contra illos qui pecuniam vel rem publicam vel sacram vel eius religiosam furantur pena prius dicta

Lex ortensia late est facta et cetera no sortita qui ea statuit que concordauit inter plebem populum et principem quod constituitur ut valeat plus plebiscitum quam lex populi

Lex papia suum contraxit primam pro suscipiendis liberis et a papia auctore

Lex pompeya de parricidiis : punit eos qui patrem aut matrem aut auo paue vel alium de consanguineis suis morte insequit et statuit illa lex penam acerrimam quod talis in culeo .i. corio consuto insuatur in quo ponatur ipsa cum symea et cane et gallo gallinacio et in mari vicino sic proiciatur vel in flumine propinquo si mare nimis remotum fuerit / .ff. C. de hiis qui parentes vel liberos occiderunt

Lex iulia visellia hec locum habet quando maritus vel mulier vxorem intestato ab aliquo procreata contraxit si alteri non inposuit et contraxit non seruata non tenentur heredes dare relictum per illa lege et que faciat causam in dicte C. de inde vidit l. ij et de l. visel l. j. et cetera

Lex populi antonomasice dicitur lex populi romani et cetera

Lex publiciana dicta est a publiciano pretore auctore / et qua supra dictum est publiciana

Lex rodia et de iactu prouidet hiis quorum merces cum ceteris periculi euitande eiecte sunt et propter iactum nauis salua facta est quibus datur actio contra magistrum nauis vel eos quorum merces sunt salue et rodia ab insula rodi in qua antiquitus mercatorum usus fuit ple

.i. illa lex

nus hec insignissima ciuitas quod pauperibus naufragium gratia auferunt inhabitatores / ut ff. de l. j. et cetera / hoc ait quod et sunt hanc legem utentes / ut in di. c. vadie et cetera

Lex satira est que de pluribus simul loquitur rebus dicta a copia rerum que continentur et satira scribere est poemata varia conderent ut oracius iuuenalis et persius / di. ij. satira et cetera hic v / de qua C. de latina libertate tollenda l. i. in principio / lex attilia loquitur de generi prouidere tutele in prouinciis et personis eorum romanorum pretorium urbanum et maiori parte tribunorum plebiscitata lex — loquitur de libro appetenda ea que ingenuus tamen competunt puta honores et dignitates asserendo se ingenuum esse et cetera

Lex maior dr politica excellencia.
Lex municipalis e q̄ aliqua ciuitas constituit sibi et a iure ciuile ipsi deinde nati ... tepa ... et g
Libellus pluribus modis accipitur ut not spe i libellorum qnq em dr paruus liber ut codicellus in qua actor cu et actionem proponit et e dicitur quando e accusacionis quando querelis ... in criminalibus locum ... vnica mpri ... de libell. obla. et no ... de contentis in libello ... coram quo ... petatur et a quo ... libellus ... non actoris ... petatur et res coram quo ... iudicis quo ... a quo et no rei ... in libello querelis contineri ... non actoris et rei et ... coram quo agitur et res que petitur et dies in quo libellus datur in libello vero ... contineri ... accusatoris et nomen rei et iudicis et crimine de quo agitur et qm ... in qua crimine dr ee commissum et locus in quo et dies ... coram iudice et mensis in quo e commissum die aut et hora ibi ponere no e necesse ... qm ponitur pro pane azimo seu subcinericio ut ... de consecr. ... iudicis qm pro parvis ... ut ... qm libel. ... obla ... qm pro iudice dele ... ff de offi ... qm pro scriptura de mandatis qm pro scriptura ... qm pro scriptura qui vir dat vxori qn eam repudiat qm pro scriptura ... ff de appel ... qm pro scriptura qui iudex dat appellanti ... pro apostol de app ... qm pro scriptura infamatoria qm et proprie libellus e scriptura agentis quos contines et futuras actiones depromens ut sic libellus e brevis membrana actoris peticionis et cam contines et ... ... e brevis scriptura ... actoris ... clare ... libellus ... nec obscurus ... alternativus libellus ... obscuritas ... aut libellus a libro diminutive ... sic codicellus ... dicitur ... spe in t. d libel ... ut dr a libra ...
Vn iudex dr statera ... lance ... oi ... no afferas ... abbate pane ... de re m ... l. vi. in ...
... tus ... libro
Liberalis ... qm prius ... a quo dr aliquis ... esse ipe ... contendit se ee liberum ... se esse ...

non actoris sed alterius non est in liberalibus sed est in dominij ea aut hic
sunt prudicium

Liberi sunt qui communiter nascuntur sunt aut liberi qui manu mittuntur
et dicuntur a libertate dicuntur enim filij et filie et ceteri omnes in recta linea
descendentes usque ad nepotes et ulterius dicuntur inferiores vel po-
steriores sicut parentes dicuntur omnes ascendentes per paternam seu maternam
cognationem uel omnes usque ad tritauum et ulterius dicuntur priores
vel maiores Et non quod appellatione liberorum intelliguntur nepotes ex fi-
lijs et alijs descendentes ff de ver sig. l. liberorum et cetera communiter
et appellatione filiorum regulariter non comprehenduntur nepotes Instit. quibus dari tuto
possit Inst. et nota quod in verbo liberi in clem. de baptis. fact. in oppositione
in principio de probat. ff

Libertas est res spiritualis et ideo potest venire in commutationem cum alio
spirituali de re. permu. ad questionem et de sy. non ori. in g. ubi cum illis et
libertas est naturalis facultas eius quod cuique facere licet nisi quid vi aut iure
prohibet hec facultas quamuis late pateat tamen ei quis est appositum de
facto ut quis non possit quod desiderauimus aut de iure ut quis non faciat
furtum aut rapinam prohibetur

Libertas latina fuit libertas quam habebat quis si moreretur ille cui da-
batur libertas tunc tenuit sed si superuixit tunc non tenuit sed hec est
correcta per legem C. de latina libertate tollenda. Require in latini et dicebatur
latina propter latinos Ita ut romani vocati sunt quod romanis se subiciebant
et incolumes mittebantur licet contra ... ut romani non erant ita
et illa libertas latina dicitur cum non esset vera libertas sed libertas dedi-
ticia require supra dediticios

Libertas fidei commissaria est quam testator directe non voluit competere sed
per manumissionem alterius cuius fidei hoc commisit sicut ut manumitteret

Libertas testamentaria est que corpore testatoris directe competit ut
C. de testa. manumiss. in principio ubi glo.

Libertas vendita est que fit per redemptionem alias per vindictam ut C. de vindic.
lib. in principio ubi g.

Liberti proprie libertini sunt qui confecta sunt te manumissi sicut
est inter eos dicta licet quidam minus prudenter dicat libertinum esse filium
liberti unde libertus meus dicitur id est qui seruus meus fuit sed manumissi
eum et ego ipse dicor patronus

Libertas abortiuus est qui in testamento eius quod abortus est .i. mor-
tuus manumittitur etc.

Libi9 assignatari9 e q pronus in exhibeis quos velit ipm esse assignauit

Librari9 e qui in libra apponedo pondera rat rey depondeat ul d'termat ul etiam libros vedens que custodiet Et libripes id est q librari9

Librare e p libram que ratio h3 pondus aq pondeat ul equare inde dr in mense septembri sol ingredi signu libre qr tuc dies et noctes equant inde libraine Solv. di. ois dere. iii. ca et in li. vi. de pastoralis. et. ing.

Licere ul licitari est appciare Vn dr Ro cato ratio gresib vno obulo licet Vn no lz asse in qui me no asse licet

Licitarij dicit qui emendo vedendo ul gducedo aliqd seu negociando aq ad plus offeredo alt altm gtudit supare

Licitatio e vendicio ppositu ut ex aliquib rire ab alio voleti eme pciu augz Vn qn aliqua res public venalis expo et vn9 offert dece et alt qndecim qn pclamatio e q qui pl9 offert ea hebit ie qui pl9 offert dr aliu licitarie vincere Vn cu altm sr intedit supare pl9 offeredo in quaq3 negociacoe licitatio e et qui licitarie vinat re feret. C. de sac. sanct. et aut hr ins et. ff d' fide instru l. gaiz

Licitare est qn q re pcio mensura te extimai ul estimai quto pcio valz q licitor actiue sup dicta Vn licitai i frequet extimare ualore rei uedibilis et licitato i puapor ul pnotato

Litera multiplx e ut not archi xxvii. q. i si tu abstines

Lima e instrumentu fabrile et ferreu quo metalla ro dunt polliut minuut et purgat iur fiel vij q. i § ud g ib. ferru et not gl. inde pastoralis de re iudi.

Limites sut fines ul termini

Limitanei qui gstituti sut int castra et ciui tes ul gfinia oppida ut limites defendat et colat ut. C. de fun. et limi. l. f. et c. l. i. xi.

Lime dr introitus dom9 dictu a limite Vn limina sut edium limites uel regiom ul finiu Vn limitae finiae dr sine r. singre

Limenarche dicit pricipas locor in qb9 sut dursa4 puicia4 a regno4 durso4 limites et termini

Linea est collectio personarum ordinata ab eodem stipite descendencium que tarum gradus continens et eos a stipite et numerum distinguens

Lintearii sunt qui linteas vendunt vel lintearior[um] negociacionem exercent

Lintearium dicitur locus negociacionis lintearie vel est linthearium est negociacio lintearior[um] et linthea non dubium velum vocari

Lite pendente est lite contestata esse vel lite esse mota cum tamen ambiguus est eius exitus et euentus dicitur autem pendere propter appellaciones vel exceptiones consultaciones vel relaciones vel quia diu diffinitiua sentencia non est lata

Litem contestari dicitur quando actor proponit intencionem suam et actor contra dicit contra aliquem et ille statim negat tunc enim est lis contestata

Litis contestacio est negocium principium ab actore et reo habitum in apparatu iudice sedente [illegible] quia narracio precedere debet libellus nisi forte de consensu partium remittatur fit autem litis contestacio coram iudice per narracionem actoris et contradictionem responsionem rei ut quando negat vel post quam exceptiones opposuit actio contestandi lite id est ea mente ut intencionem precedat vel destruat et est litis contestacio intencionis actoris conflictus intencione de hoc vide in extra de iudiciis c. ij. de eo sicut ubi proposicionum et ibi habes quando fiat

Litigiosa res est mota vel in mota res vel se mouens de cuius dominio causa mota inter petitorem et possessorem questione iudicium vel per bis principium oblatum et iudicii confirmatum et per eum sicut reo cognitum C. de litigiosis autentica litigiosa fit autem res litigiosa ingrediente oblato libello alii dicunt rem litigiosam non esse ante litem contestatam de hoc est C. quando ut lite pendente li. vj.

Lis dicitur mota cum fuit contestata de hoc sequitur exceptione in et de excepcione adiudicacionis et non quia lis a generacione limitis post nomen sumpsit de qua Virgilius limes erat positus lite ut discerneret agri de hoc sequitur ferrus ad medium

Litis contestacio quasi est quando aliquis questus in iudicio super rebus mobilibus quas possidet nomine alieno nominat dominum in iudicio et ante indicias ad denunciandum domino ut ad iudicium veniat vel mittat si ipse dominus non compareret intra sibi dato tunc lis quasi contestata est contra dominum sine habere potestatem ad interrupendum longi temporis prescripcionem ut in C. quando frequenter ut lite non contestata

Litteris dicitur obligacio contrahi quando quis confitetur in aliquo instrumento se recepisse

pise pecunia q no dev r'cepit sb spe mācais futur sibi faciede
put acceditoe eius pmissio extitit illi gpatit aco no niiate pec
unie si exigit abeo debitū an q̄ r'cepit
Ulta derato dicit̄ prātoie ꝑ gstitues pin re sp addent
i sic q qz ipe p̄m et fecit sup ea adq datꝫ est ratu habt
d r'ligio. dimic tu delete in ff.
Locus insignis ꝑꝫ lo an i c statutū d' ress. li. vi. ē ciuitas
lꝫ ubi nō sit ꝑ ꝑti et dat ibi roꝫ ꝑꝫ Imo et ho et ab no piss
ēe ciuitꝫ nisi sit ibi copia ꝑitoꝝ Composito. dicit sufficere
si d' vicano loco possit hri ꝑiti pau. de la. i de ij. de foro
gpe dicit insigmū locū ēe inquo sit hri copia neressarioꝝ
p̄ epo familia et alitibꝫ pub lꝫ no sit ibi copia ꝑitoꝝ
Locaco ē ꝑsoe ut rei aduso sita grepsio mcede ut pecunia
māda gueta alioqꝫ d'aliq re sit gtractꝫ i noiatꝫ
Locato d' ie qui re aq̄ ꝑto pcio ut cta mcede alti uenda
gredit ut tu loco t domū mea admhabitād ego dicor locato
tu ueo gducto
Locati acto rq̄ue ꝫ acto sit loco r'ligiosꝫ rquire .i. r'ligio
et loculples r'quie sup bona liberaꝫ
Logographꝫ .a. scripto publica voce alogas ut lexis .i. ro et
gpos scptua. L. de tabula scrib. et logo. in aut. li. xi.
Manu longa glo.
Longa gsuetudo ē que dare ut viginti annis inducit et
mlto magis longioi tpe ut si triginta ut xxxx anis p
durat
Lucrifacere .i. acquirere
Luere .i. liberare vn d' pignꝫ luit .i. liberat Alio accipi
luere ꝑ puniri vn d' luo penas .i. punior vn ere luo
pignꝫ penas ere luca tenebras ꝑ luo luxurio luo
pimio ut luo pigo ꝑ et gpoit' cu polis .i. plitas et
dicit̄ polluo
Lustrū ēst spaciū quiqꝫ annoꝝ vn lust' sex qui ca
pactis

Machinatio est quedam dolus
Magister navis est quem sup arco expectatoria C. e
t l. ad l. xij.
Magistri primoque dicebant scriniis sacri imperij
prepositi erant ut sunt pragmaticarij sunt dicti quia
pragmaticas sanctiones illas scilicet quas principes
faciebant et statuebant consilio procerum nobilium scribebant et que pla
cent in scriniis reposita ad memoriam custodiebant
Maior dicitur qui xxv annorum impleuit etatem
Maiuma est ludus qui fiebat in mayo et a mayo et maiuma que
ltie ingressus scilicet estatis quando herbe frondes que virentes letificant hi
net mayus C. et l. R. l. i. xvj.
Mimo pes artis qua admimi amor dicitur quo ad zelum inducitur ut
sit dici aor pes quia mauot in miti vi ut ix. di sana et c. milit xl. di.
Magones sunt ventilarij sunt qui in suis emendis ut vendendis
mutacionem querunt
Maledicus est qui obloquitur de homine detrahendo ei et an obloquijs
deprimendo ut ti. j. de clericis male et non sunt regnum maledicetis
ut in fi. ti. i nomine dei xxvij. di. ubi ipse longa maledicitio quia
maledicorum duo sunt genera xxiij. q. iij. c. sed scitis
Magi sunt qui vulgo malefici ob facinorum magnitudinem nuncupantur
hij sunt qui premissu dei maleficio elementa conturbant turbant mentes
hominum minus confidentium etc. ut xxvi. q. v. nec mirum et ibi quia
sunt nigromantici et ydromantici de auguriis et aruspicijs
que omnia reprobantur ibi dicit enim ad fidem augustinus ex libro doctrine
dei quia in quamuis non dicitur eis credendum quia aliquando eueniunt que predicunt
qui sanare videntur infirmos a lede sanos quia hoc premissu dei
fit ut ipsi qui hoc audiunt ut videant probentur et appareat qualis fide
ut devotione sunt integra erga deum hic ibi
Malleatores adulterine et monete sunt qui falsam monetam mal
leant ut cudunt.
Macellare est mactare ut trucidare hinc macellarij dicuntur qui
pecoa ut quadrupedia mactant C. e. inde de vi. et
bone. clei.
Magister dicitur qui preteris aliquam rei siue negotij curam gerit
Mancipium est seruus ut ancilla et est n. ff. i nomine sunt omnis
in sese et dicitur quasi manu capiendum ut omne quod manu capi potest vbi

homo equus &c. mandatarius
Manus est desertiosus et [?] ratho / d[icitu]r qui manu carens ut cui
manus abscisa est
Mandatum est officium ab eo qui constitutum gratis suscipit ex-
hibendum. Et d[icitu]r mandatum quasi manu datum quia cum aliquis per se fac-
turus erat alii gerendum committit et d[icitu]r solo consensu. Et nota quod
mandatum posterius factum non derogat priori nisi de hoc faciat me-
tionem de off. ordi. Gratie. Item per mandatum generale non prohibentur nisi
illicita de [?] sig. — super quibusdam. Item tamen vero mandatum generale
quo ad omnia contentum speciale quo adque de re [?] —
magne. Item rei gestis turpis mandatum nullum est ff. mand. l. iii.
Item quod mandatum ut pactum unum continet in se duo quorum unum
est possibile et alterum impossibile non obligat in contractibus ut si ego committo
rome promittam tibi hoc dare dare papie sed quando obligat in iudiciis
ut si iudex mandat alicui quod compareat coram eo die impossibili
et tenetur comparere die possibili. Extra de dolo et contu. dilectus. Item
qui exsequitur mandatum non debet excedere fines mandati. Insti. manda.
§ — is qui. Item mandatum speciale derogat generali etsi de eo
non faciat mentionem de offi. pastoralis. Extra bern. in glo. Primo fallit
in mandatis generalibus que sunt effectu specialia de offi. dele. ex parte.
2o in privilegiis de rescrip. cum ordinem. 3o quando res non est integra quarto
in legatis ff. de supell. lega. l. penul. Item mandatum et iussio
differunt quia iussio imponit necessitatem et non finitur morte quia successor
facere tenetur. Mandatum vero imponit liberam obsequendi voluntatem
et finitur morte. Unde et preceptum non precipitat mors precipientis.
Mandatum mandatore cadente cadit nota de rescrip. ca. relatum d[e] ver.
sig. In hiis quidam tamen dicunt quod tamen preceptum quam mandatum finitur
morte si nominibus expressis scribatur. Extra in 6o [?]. qui e. quod precipitur.
Mandator d[icitu]r ille qui mandat alicui actum ut sibi vel alii faciat
re quia super fideiussor.
Mandatarius d[icitu]r qui mandatum suscipit adimplendum et mittitur.
oriuntur actiones hinc inde quia ille qui sic mandat alteri contra illum
qui mandatum suscipit adimplendum cum postea cogi non possit quod verum
fit per mandatum competit actio mandati in quantum eius interfuit factum
fuisse quod mandabatur. Rursus ipse mandatarius qui mandatum susce-
pit competit actio mandati contraria si quas expensas fecit ut

impensas roe madati psecepti mqntur fines madati no excessit
si uero madatum excessit i impensis fctas ipas no r petet p ancz
ma ti gria s inqntu utilr expendit p ancz rei negoc gestoz
r petet

Manifestu est publica ul famosa pclamacio exca sna et
testib auctoriz puenies et pt manifestu pbari p multos testes
ul au tes no tm p toti q fiat notoriu ps .g. iur .q. sn. d. h. sig.
li. vi et vi .q. ij. placuit spe d notorio crime. S. se d manifesto
urta pntu ubi dicit manifestu e qd pz plibz s no oibz s notoriu
omnibz publice pz ut no mi. l. aues C de appe pdor

Manifeste ul pate testari dr qui no inpub tm heredem noiat
s coram testibz qui adhibiti sufficiunt testari

Mansionariu est domus ubi leprosi congregant

Manualis obediencia est no demaret obiri hijs q et deresi
pa. obmissa q pblica tenet platis pns ps sspta et p
iuramento

Manus qnz no e q cstringit ut tz derebz eccie no alienadis
no lains de consti. c. excepta mara

Manser e illegittimus spie de scorto natus p bo qi vulgo
cepts ut abmasseribz scortu nochis merchz dedit ortu
ut seges a spira p spurius sit abamatre dat nales q nob pit
spealcs .g. iii S. pone insi. c. nisi d renunc

Mansus 2 vulgare ytalicum dr qntu tre que duobz bobz possit
in anno adlaborandi

Manumissio e dacio libertatis h e de textu ff de acq.
re domi. l. adeo S. cu qs mfi. ut 2 pla. io. et azo. dat
suo libtas qua pz no hnt alias no diret dai pbi mst
d ano se testi cc mstit de libti. mro dacoubi q cis not
ut quis dat qd no hz et .r. .g. de pipple negli. pla ubi
pro et g de dno data usu fructu fortea et decredito tn
ferenda domu pignois

Manumissus dr qui a libertam amanu et ptate dni na q
dni mfmiite e sub man et ptate dni sui e s ptqq manu
missus e abillo liberabit ergo dr quasi ex manu .i. ptate
dni sui missus et talis dni sui dr libtus et dns eius patronus

Manumissio detestamentaria dicit pt onie id cpriuq exta
testamenti pstat ul sst testamentu cstringit et no q adhoc
ut fiat manumissio int amicos requirunt qnz testes

de lat. lib. vol. l. y. ff. factinq vnd est in ultra voluntate p adma
numittendum int vivos sufficiunt duo testes l not. g. nul. potest
M armatores dicunt qui in mai decrepita et collapsa ex the
solent.
Mantica e quedam ornamentum q inpatore gesta cardi. bus grepsit
Mappa e ornamentum equi et fuit lintheam alba quibus cos
fuit equi cardinalium ut faciunt presspos alii dicunt mampula
esse mitram epalez
Massaricia e ide q suppellex vil ome utensile dos cum apparatu
vestes no continet ut in l. si quis infundi volo. ff. de lega. i.
Masculinum e dignius femino q grepsit admetes legis latoris non
quantum adva l. ii. ff. de ver. sig. et ibi bo. g.
Matrix ecclia po pmaior bap q gnat p baptism et sit m
p. g. in bo matrices in cle. p. d' sen. ex.
Mathematici sunt qui dicunt se scire de arte divinandi et di
cunt amatesis q e divinatio et p ser the. p d ina si aspira
tione s petor ut aspiratione sit quorundam virum sire facit
mathesis p divinare matesis.
Mater familias e q de honestate vivit vn nc nuptie nec
natales faciunt matre familias p bo mores ff. d. v. sig. l. pnunciatio s. matesis.
Matricula e cartula in q scribunt ach et e diminutivum a matre ut
potest bre vinis testes
Maturare qm est festinare quam pueme
Matertera est matris soror s matertera magna e ave soror
et pmatertera pave soror.
Matricularius de ille qui hz officium pulsandi campanas ut
etiam inscribendi in matricula
Matrimonium id sonat q nuptie et e legittima maris et feie
conventio individuam vite gsve ne continens xxvii q. ii s. i de
psso illud de gust in fide ex lris et subaudi hic si quo adpositio
inquo dnt ee tpre quo inbut A matrimonium vnis q gthi
int psonas legittimas p v a apta nullo impedimento l d psiptio
qui int psonas legittimas intueit tractatus de qhendo ut
va apta q ireuenteo qdrois ut arbitrii alieni et sitcedit
capula canalis l gloss et d' matrimonium et pr imo lus
adigmoi debeat fieri denoiatio et tm notum heat pr int

libeos pt maf / l liberoz ff de 83 fegl / hoc io q mr mayus officiu
exoret circa liberos q pr / c fi degns i fide q ca ptu e onerosa
inptu dolorosa et pt ptu labriosa io ad honore ei9 dz mat
moi9 q matris momiu r officiu / c palli to et no q matrio
mia sit ta pibstancialia / de gdico. ap. c. fi / que dicunt alibi
bona matrioi / xxxvij. q. ij. oe itaq / sz fides ples et sacmtu
et q oppo gdico cou q quod illoz bonoz matrioi est
nllu / fi gra d pmo / p dica gho tecu si te pquestu adulteranda
expoueris no tz matrioi q e gt boni fidei q gsistit in eo
q alt giugu suu corpus q suu no est s gsortis sui no expo
nat ul det altei alias e adulter et fidei fractor. De 2o ex
ut p dicu gho tecu si generacioz ples euites si venena sterilitatis
acquiras no e matrioi q gt 2m bonu eius videlz
ples ppt q multiplicanda fuit matrioi adeo institutu
De 3o si dica gho tecu donec pulchriore ul diciore habebo
no tz q e gt sacmetu indiuiduit q nllu dz ee diuorciu
int giuges et eodz mo pfessio religionis no tz dicmo sit gt
bona pibstancialia religionis q sut eciam tria sz castitas obediencia
et abdicacio ppie et d hijs pnt poi exla si omo ut sup
Matrona dz que iam nuppsit
Maxime qnz dz gpue qnz poi ptm / de filijs. pspi. ubi alibi
aliq le maxie p magis et tene gtie 2m bern / ibid et ni
cu notata in addicoe / g. iij. p eo — eciam no / de hor mi
tu gtingat de foro. gpe in. g. de elec cu int et mi gnia fre
qnt. g. porro ut lite no gei / et maxie sit ide malio cau
p maiore ee tez mex psso / C vij libe. l. fina. / aliq sbau
dit / ut. l. vezu. in pn. ff pforo / Adpmu fact / ff dplaco
cu de mdebiu inpno ubi et maxie depon. et rei offial msi. de
sponsa. sponsa /
Medographia. i. lra in medographs. i. pscpto medicine et sc
ampi / C de tabu scribi l. x
Mendaciu / require sup dolg / In aug / dicit mendaciu est
fla uoce sono cu intencoe fallendi q sic debz intelligi cu intencoe fallendi que tue ibi est ul pea aduenit qnz em ali
qs aliqd pmitt no tn hz volutez fallendi et nllu gmittit mendaciu

ppt ea subnemete tn intentioe no adimplet principiu
Meretrix d(icitu)r que multor(um) libidini patz / xxxiiij di(stinctio) vidua / ut (con)tra
pub(li)ce venalis est turpitude / xxxij q(uestio) iiij meretrices et no(n)
in c mt opt de spo
Mendicantes dicu(n)t(ur) quos in pub(li)co questu inlicita mendicitas vo
cauit et illi i(n)sinuabant pub(li)ce omnibus validi aut et robusti no
dnt mendicare ne impotentib(us) et debilib(us) aufferunt / ut. C. d(e) medi
cali. l. ij ut xj et in auc(tentica) d(e) (con)sto. col. vj / Unde tn aliquis
appa occupatis circa doctrina fidei ut de elemosinis fidelium
iuuat s(ibi) et ap(osto)li iuxert qui seminates sp(irit)ualia t(em)p(or)alia
mete poterat q(uia) de iure n(atura)li ut dixit ap(osto)lus / Item ut menia
idest q(uia) vocabulum amenib(us) suptu(m) et d(icitu)r io s(ibi) q(ui)a menib(us) ad
heret p(er) hug(utionem) /
Mensor e(st) qui metit(ur) agros columpnas ut ligna ut hoies ut q(ui)
metit(ur) fr(u)mentu(m) ut menia iuxta castra ut hospicia ut q(ui) omnia
officia assig(na)t / p(er) aur. C. de mensor. l. xij l. Ri(char)d(u)m
Menia dicu(n)t(ur) p(ro)p(ri)e edificia muror(um) ciui(ta)tis s(ibi) dicta que muniu(n)t
ciui(ta)tes et m(odo) dicu(n)t(ur) menia abusiue omnia edificia
Mera donacio / s(ecundum) quere s(upra) donacio
Metus est instantis ut futuri p(er)iculi ca(usa) mentis trepidacio / ut ff. e. t.
l. j. et no(n) q(uia) h(ic) no(n) s(ibi) nimi(um) p(ro)pt(er) ea p(ro) ut exigit mentu(m) ee
pnte salte p(ro) futuro p(er)iculo / ff. e. l. metu(m) ij / et(iam) met(us) l(oco) metu(m) [^] q(ui)a sl metu carcs qua qui l
tenet s(e)rv(us) terret s(e)rv(us) impedit qui enim timet no(n) s(ibi) agit
in mode q(uia) h(ic) modi / d(e) ho. ——— c. ad audiat de hijs q(ui) m. vi
me. cau. q(uia) s(ibi) ubi et(iam) ii / In metu(m) illo(rum) s(ibi). i. metu plenus q(uia)
metuit timenda et no(n) timenda et disting(uitu)r met(us) q(uia) alius e(st) p(ro)babit
qui cadit in virum (con)stante et animosum et hic excusat ut est
met(us) mortis et cruciat(us) corpis met(us) stupri et s(er)vitutis
Alius no(n) e(st) p(ro)babit s(ed) qui cadit in hoies pusillanime et for
midolosum et hic no(n) excusat / ut in c. c. dilc(ti). e(od)e(m) t(itulo) / et regulari(ter)
que p(er) metu(m) fiu(n)t valent et obligant no(n) / xv q. vj. auc(tentica) et
c. abbas. e(odem) t(itulo) / fallit i(n) casib(us) di(cti) no(n)tis ad quos adde casum
c. s(ecundu)m. e(odem) t(itulo) l. vij / et (pro) (con)tractu absoluta ut (con)ditionale
dis(tinctio) excusatio met(us) ut s(ibi) p(ro) cacio / et in c. sacris. e(odem) t(itulo). / Itz
aut met(us) (con)gog(ere) s(ibi) iust(us) met(us) q(uia) s(ibi) apparet q(uia) continet
corpis et aie detrimentu(m) / In q. c. demai s(e)ssa xj. q. iij

andi in l. dicit quod per eos mutat status de corpore ecclesie imputatur dya li. sed
quia est ecclesie mot. dogma iniquitas q in iij ned eius timet decretum. vi no q
e medicinalis non mortalis lib. de sen. ex. c. j. li. vj. ij. q. q. multi
et si e iniusta varia est non curanda q non ligat quo adden
si e iusta imputet sibi qui metu exco. g non est iustus metus nec
excusat contumacia eius ff. e. t. l. si mulier et xv. goff. i. fi. e. t. et
q ea que fiunt p metum tenet ipso iure si rescindat per actio q metus
causa si fuit p facta si uero imperfecta tunc per excepcionem ff. e. t. l. metum
§ si propter exceptis sed que p metum facta non tenet ipso iure
ut contractus minimis promissio dotis adicio iudicis prestacio aut alienacio
rei ecclesiastice et p minuacio sine per goff. ibidem
Mentoria dicitur dimpsia siue diutacula. i. rerta edificia
Meretrices apostolo admo dicta pertinet ff. de ri. sig. l. meretrix
Merum imperium est habere gladij potestatem ad puniendum facinorosos Vel
merum imperium est quedam potestas suprema per quam ea que sunt iuris
diuis maiorie explicant. et dicitur merum quia separatur a commoditate per
cuniaria eo quod nullum inde sequitur commodum pecuniarium ut insti. de pub.
iudi. in principio hoc autem sunt meri imperij facinorosos punire delin
quentes incarcerare membra mutilare penam capitalem imponere
et hoc triplex est ut dicit hos. de iurisdi. remedi. s. mors exilium
et relegacio ff. de pub. iudi. l. ij
Mixtum imperium est potestas media per quam ea que sunt iurisdictione me
dia explicantur et dicitur mixtum quia cum iurisdictione et mero imperio
eo quod habet commodum pecuniarium et per minus adipiscendum bonorum possessionem dare
in possessionem mittere iubere cauere pupillis tutores dare et omnes alie
pene minores sunt pena capitali et mutilacione ut est relegacio
fustigacio uel minus correctio ff. de iurisdiccione omnium iudicum in l. si inter
et in gl. Alij distinguit secundum iurisdictionem potestatem ciuitatum quod secunda
in gl. j. de offi. ordi. Merum imperium est quedam suprema potestas
et alta corporalis id est directa et gladij potestas animaduertendi infa
cinorosos et est apud principes principaliter secundum papam et imperatorem
et inperialibus merum imperium est ut de potestate triplacio sedium
episcopalium et diuisio ducatum ciuitatum cathedralium ut diuisio unius
in duas ut de off. legati q triplacione ubi in gl. ciuiles
inperialibus imperium merum est pena capitalis ut premissum
est et talis primum est apud reges duces comites et archiepiscopos

priarchas et epos est tamen apud infideles / ut in c. solite
de maio. et obe. §. pibdiu cu sub gror.
Mixtu vero imperium est quedam media potestas bassa ex publico
inducta parte capiens ex mero imperio et parte aucius dando
ut est dedicare eccas vel altaria consecrare et virgines velare
et talia possunt committi non habenti merum dando / ut infra palli. Et non
quia ea que sunt meri imperii expediuntur iudicis officio nobili
et principaliter tendunt ad bonum publicum. Mixti imperii expediuntur
iudicis officio nobili sed principaliter tendunt ad bonum privatum / similiter
non impropis sunt que expediuntur iudicis officio mercenario et
tendunt etiam ad bonum que preterea est imperiolum sed prius
imperium quod habent iudices inferiores / de quo non habetur si deli-
genti de foro compe.
Metallum non minimetallum et opus metalli est contra pena illa
in metallum dampnatur quum ligatur cum ferro / et onere et labore
gravatur ut non liceat ei abire facile / sed ille dampnatur in opus
metallicum qui ibidem liberas habeat et alys metallum fo-
dientibus ministrat et illius levior est pena altera ad quinque-
Metallarij sunt qui affluentia copiarum metallorum habent ut
C. e. ti. i rub. li. x i. 27 ac.
Metassi alias dicuntur metarij purpurei / ut C. que res
venire non possunt l. i. ut ars est color.
Metrocomia est villa mensurata que datur tributa ipsi principi
/ ut C. de fun. fis. l. cta li. x et ametros grece id est mensura latine
et comes villa inde metrocomia quasi mensura ville a quo ex-
venit comedia quasi villana dicto / 27 ac. C. li. xi. ne
luce habitat metrocomia in rub. ——— ex metrocomie sunt par-
rochie ut dyoceses.
Metropolitani antiqua civitatum vocantur singulis enim provin-
ciis preminet quorum doctrine et auctoritati ceteri sacerdotes sub-
iecti sunt sine quibus reliquis episcopis nihil agere licet de hiis
que spectant ad totam provinciam / ut di. xxxi clericos et metro-
politani.
Miles est qui iurat se non evitaturum mortem pro rei publice
salute ut qui iuravit se a signis non recedere / ff. quibus causis
in l. i. / et qui scriptus est in matricula ut alij milites scripti
sunt / ff. e. l. i. pro / et sic a malo quod sustinet pro alijs / ut C.

lazo amalasia .i. diuina ut di amille qz de mille forte solu vnus
elegat in milite et ergo di qi mile primus Et no q adhuc q
quis dicat verus miles sex sit uenia primo ut no pt nego
ciato C. ne milite nego h. ut xij. 2o ut examine sit C. qui
militare no pnt h. ut xij. 3o q clericus cinga ff de testa to
militari. 4to pugna .i. no publica dz pro brachio nisi
ut mpoi C. de fabricensibus l. iij. ut x. 1o dz poi et sibi in mo
aliorum ff de testamento militari l. ex eo 5to q hic heat p mil le
gis gesse militibus vij pugna inime gnus ecc ale pro de sius
no ordi i g q
Minor e qui no du adimplet xxv anos et tr restituit in in
tegrum usqz ad quadriennium no in delictis atrocibus ins quantum
spectat etatis admodum pena iudice indirecto mi
Minima ca e duorum aureorum qz pro no dat acto de dolo ul vi
ginti aureorum ut ers dere pludorum ut q ad pripts iudiciales no
pfft. l. q. vij anteriorum § id d hoc e g vnica in t de app. 9
de app
Ministerium dz q secreta et recondita hz dispensans h. est omnia
et mirabile iustitie et gratia adeo dispensata et collata l. 1. q. 1 mta
Ministeriary forte dicebat aministrado qz perat castris pri
cipis C. de castrens et minist. l. xij.
Miserabiles dicit omnes rel. i. pfessi q no econa monem admisereando
pr forciu iniuria puta senes decrep debiles indiutno morbo
fatigati ers si st divites vidue eciam et religiosi mt p nas
miserabiles eputant
Missilia alias missalia dicit donacio ut q h prstores q
nouus pro creatus mittebat in vulgus ut q quisqz apphenderet
eius fiet ut in coronacione ppe ul imperatoris ut p hoc pssia
intimat ut insti. d re. di. § h amplius
Mitte in possessionem e possessorem face a in possessionem duce ut rem
custodiat vi gra gtndisti meum fundum castellanum ac tuu
et ppriphasti iudex per executore mittit te in possessionem i. facit
te possessore sin nolui age cu tuo qui citatus noluit ve
ne aduidicium iudex me mitte dz in possessionem fundi q petebam
no ut possideam s ut custodia rem et maneam in fundo ut
ipse tandem tedio affectus ueiat et lite suscipiat donec probauero

illa rem esse mea ut ij. ff. si m. c. contingit de do. et contu. Et opere missio in possessionem in causa rei et c. in personali ex primo et 2o decreto. Ita ptor missionem in possessionem ex 2o decreto si specialiter reservavit et legatis et subdelegatis in missio in possessionem ex 2o decreto dare vel confirmare non competit nota ff. si m. c. et translatorum de off. lega. in de hac ma. c. qui frequenter ut lite non contest. circa medium et pall. c. contingit

Mitte in possessionem nomine ventris et mittere in possessionem nomine eius quia in ventre est cum futuri. pregnans mitti in possessionem nomine filij vel filie heredis quod vel quem habet in ventre commendato et provisio et nota hoc ad quod iudex actorem mittat in possessionem ut bona vedat et eum sollicitatorem vel in peremptoria ad domum si non reperitur citentur amici et affines generali edicto et si non comparet aquibus procuratore vel defensor ex primo decreto .a. mandato mitti actor in possessionem causa rei servande que missio non tribuit ius sed solum detentorem ut reus tedio affectus veniat ex primo quae dicitur possessio tedialis ex primo decreto 2o requiritur congruum tempus inter primam et an 2am citationem quod est arbitrium post quam reus non moveat defensatum vel annale 3o quod absens maliciose nolit comparere et animo fraudandi creditores secus si maliciose tamen vix propter malefactum aliquod et non animo fraudandi creditores 4to quod constat de debito legitime per veras et plenas probationes non sufficit iuramentum calumpnie cum agitur de magno preiudicio rei absentis quibus omnibus habitis mitti actor in possessionem vere ex 2o decreto et missio in possessionem habet omne ius dominium ut qui quod habet res vero reus postea non est audiendus nisi non contumacia fuisse absens ut c. consultationibus de off. delega. ubi de hac ma. bona gl.

Mortuus dicitur qui est rebus humanis exemptus de off. dele. l. in quibus vel via universe carnis ingressus c. si a sede le. et li. vj vel de medio sublatus c. l. de offi. dele. vel qui de hac luce migravit

Moduli dicuntur quedam formule et mensure cemetariorum per quas modi et quantitates lapides comprehenduntur vide bigamus

Monogamus est unius uxoris vir sic bigamus duarum uxorum requiem

Monarchus est unus dicitur custos amonos .i. unum et ichos custos
Monomachia idest quere supra duellum
Monopolium est alicuius negociacionis qui officii superioris unica ... cum progatha vel gratia ... negociacionis aliqui inter se pacti sunt ne possessio aliqua minori vendatur precio quam ipsi inter se constituerunt vel ne aliquos instruant in arte sua nisi filios vel nepotes ut ipsi soli commodum artis vel negociacionis faciat et habeat ipsi dicuntur monopolium exercere 2a questio ... amonos quod est unum et polis civitas quasi unica negociacio in civitate et inde dicimus monopolia prohibemus dicitur eciam monopolus qui solus vult esse in civitate venditor sed eis qui impetrat quod sibi soli liceat in civitate specialia aliqua vendere emere vel facere etc. monopoli sunt qui impetrat quod ipsis solis liceat hoc facere etc. in vendendis rebus certum precium statuere quod quod nemmez ... vendere etc. item dicitur amonos .i. unum et polis quia unus tantum in civitate vel tamen una societas ex pacto vel dicitur monopolium amonos et polium .i. venditio quasi uno modo facienda venditio et talia commercia sunt prohibita C. de monopoliis lege ... bimopolium bimopolus et bimopola quasi bimodo facienda venditio
Monumentum est id quod ... in quo mortui reponuntur sed sepulchrum sed ... et exortat ad memoriam defuncti
Morbus est habitus cuiusque corporis contra naturam quo usum eius ad id faciat deteriorem cuius causa natura nobis sanitatem dedit sive ... tempore ut febris sive perpetue ut ...
Mortis causa donacio idest quere supra donacio // m g
Mortuarium dicitur id quod quis relinquit in morte de off. ordi. ...
Mos est longa consuetudo de moribus tracta di. j mos autem et mores dicuntur sequentes actus hominum questio 10 in principio decreti m g
Mors ... de morte quod nota archi. de presbitero ... .i. penitentia li. vi.
Mox quando ... capiatur C. g. sed vo mox in c. quod sunt de elec. 21 li. ff. si ... petit
Motu proprio aliquid ... fieri ut gratia quia hoc ... cautum est ... nec sufficit si probet quod papa motu proprio fecerit nisi contineatur in litteris ut c. si motu proprio de preben. li. vi et ibi non ... in glosa
Murcio est vicium parentis ... dicitur parens murcepit vel murcidus est

Murcio m

Mures [?] pri parthi c. si d' exrep in fi li vj
Multa est animadu'sio ut pena pecuniaria arbitrio iudicis in
flicta ad cohercio[n]e[m] malo[rum] mor[um] pena aut[em] est certa imposita a lege
q[ue] quis[que] emitare p[otes]t / no[ta]tur in l. denique in § de his q[ui] fugi. — C. et
§. in l. multa testamento ff de condicio[nibus] et demonstra[tionibus]. Item ubi d[icitu]r
q[uod] pena est ordinaria p[ro] arbitrio iudicis etiam testator impo[nere] ff de le. §. l. a[...]
et d[icitu]r pena l[ege] no[n] statuta ut expressa. Alit[er] po[test] dici int[er] multam
et penam. Q[uia] pena gen[er]alit[er] accipi[tur] tam p[ro] pena pecuniaria q[uam] p[ro]
pena corporali seu capitali. Multa vero p[ro] pena pecuniaria
et p[ro] pena civiliter irrogata. Un[de] appella[tur] a multa / no[n] aut[em] a pena
ff de ver. sig. l. si q[ui]s pena. Item multa no[n] induit[ur] nisi a maioribus
magistratibus pena aut[em] a q[ui]b[us] inter[est]. Vs Heri patim[ur] multas pu[n]i[r]i
corpe multas
Multare est punire p[ro]p[ri]e p[ro]p[ter] pecunia[m] aliq[ue]m aut apponi p[ro] abtemare [?]
Mulio est custos mulo[rum] Un[de] mulio mulo[rum] agaso ducit asellos
Mulcere est leniter placare ut blandiri
Municipium est opidum in ytalia ut in p[ro]vincia aliq[ua] constitutum in quo
p[er]tes [?] obsuade [?] cum militibus co[n]stitute e[ra]nt sic at in municipio
nati su[n]t no[m]i[n]ib[us] d[icu]nt[ur] municipales ff de v[er]. sig. l. municipes
Moliri est conari [...] q[uia] ex eo dep[...] Item molimen
i. conatus ut labo[r]
Municipalis honos est administratio rei publice cum gradu dig[nitatis]
sive cum sumptu sive sine erogatione contingens / ut ff de mun[eribus] et
et honos l. honor. Un[de] municipales d[icu]ntur qui in eiusdem muni-
cipij nati sunt custodia
Municipes d[icu]nt[ur] q[ui] eiusdem municipij tenent custodia[m] et am-
[...] et capio no[n] obsistate q[ui]a munus no[n] capi[un]t
Municipalis magistratus d[icitu]r i[d est] prest municipibus et municipes dicu[n]t[ur]
qui in municipibus faciunt munera [...] abusive municipium est
civ[ita]s et municipes eiusdem civitatis cives appellat[ur]
Municeps originarius d[icitu]r ab origine pris [?] no[n] p[er] ca[usa]m / C. de
munic[ipibus] et orig. l. filios. li. x.
Multones et tonsi [?] / no[ta] arch[idiaconus] xx q. iij. [...]
Munus aliud publicum aliud privatum. Publicum est q[uod] in a-
ministrando re publica cu[m] sumptu sine dignitate fit / ut ff

demuneribus et hono. l. honor. et dicit mun9 et donum Vn dat
meitu mun9 ꝗ ꝯfert gratia domum q munus ai ta dat domum ꝑ ta
ꝓ offensum ē domi puatum (margin: ꝗ. ꝯ. statutum le. vj. ꝯ. andr.)
Minea patrino lia et mota eq ꝓpe deten intrac libellorum ꝯ
nut at dessy q aut sit minea Itm minea alia perdida
ut arene fodiende calcis coquende que indignitibus no ꝯvenerit
alia no perdida
Murgo ē qddam gen9 piscium Itm murilegi a qb murilegulis et
est seruis aucte iuris manumissis q dns liberos grado man
mittendi disposuit liberi tn isti motuo proprio seruum istum no manu
mittet et tamq mus ꝑ seramne liberat qz iuris ꝑtate manu
mittit. l. demurilegu. li. xj. C. ꝯ. anno. murilegului
isti serui qui capiunt pisces dicos muricas et sit pisces coquorum
sanguine fit atinctum impiale inquo purpura tingebatur ut
C. que res [venire non poss] l. ꝯ. anno. et mill seruus ꝑtus no se
inrez ꝗ succedit ꝑr in officio et in hoc est speciale ut in l. q aut
prez et. l. hij q. t. pallio. et o iure romano seruus deme lon
gobardorum qz [seruus] inde teriore ꝗ statum ut sit matrimonium si ad
ꝯubinatus seruatur ius romanum q sequitur ventre uig. tn insti
demge. ingenuo
Musio .i. fatuus [elec. quoniam in glo. pe. ...]
Muninenta ꝓbanores et instimenta que tam muniunt de
Mutatoria dicuntur vulgo drupoia ul fullonica qui seneca edificia
Mutilare ē aquod membrum amputare ul aliqd integrum detrun
care ut hoi manu pede ul aliud membrum
Mutuum ē q aliqui prestatur ut suo tempore reddat et dicitur qi de meo
tuum Itm ē no9 ꝯtr excorrupto et integro qz q mea fuerat
mutuando tuum facio Itm res que ponderantur ut argentum et
similia q numerantur ut pecunia et mensurantur ut frumentum mutuare
possumus Itz nunq est mutuum si quis oues admutuum dederit
Ratio q no qz in mutuo ē inspiciendo natura et aptitudo et ꝯsuetudo
rei mutuate Itm pecunie ꝯsuetudo natura et aptitudo ut admutuum
detur ut ff de reb. cre. l. ij. et de frumento ꝗ libri equi et oues
et similia no qz no dantur sic adpondus et mensuram ut numerum eo
q res mutuata ē eadem et ꝯsimilis reddi debz in hoc di rebus no sit
quoda similitudo requiri ita q si res eo ꝯsimilis redda Itm mutuum
dantes et nt inde sperantes descriptum ē nauigantis
lyfra

Nancisci est aliquid acquirere consequi et adipisci. Unde dicitur nactus
sum illam rem id est adeptus sum vel acquisivi eam

Natura dicitur multis modis quandoque est ius insitum rebus similia de similibus
procreans. Secundo est stimulus vel instinctus nature ex speciali
qualitate proveniens ad appetendum procreandum vel educandum. Tertio instinctus nature ex corpore proveniens. Unde in ff
di. i. ius aut.

Natale dicitur specialiter dies natus [illegible] et promissa q[uod] dicebat luna eo
natus et ingenuus et in legendis sanctorum intitulatur natale sancti Martini
quando moritur [illegible] ... nascitur magis moritur ut dicit [illegible] natus que
est deinde natali et omnes homines dicit liberos. Unde constitutio est
officium manumissorum natalibus vel ingenuitate in iusti de ingenuis in
[illegible] ... natalibus vel libertati quod habet communem natalem
ff de nat. restit. — l. i.

Naulum est vectura sive pretium precii quod prestatur facta collatione inter
vectores ut vehetur pro mercede navigationis illis qui navigium exercet sive ducunt

Nauta est qui ministrat navi vel qui ducit navem et eam gubernans et
ea que ad usum eius pertinet faciens

Nauticus liberemus est qui navigat in flumine reddendo vehendo vel rerum vel
coemendo ad tracta ut C. e. t. l. quam ... xi.

Nauticum fenus est quod nautica pecunia ut quia nautica exigit

Nautica pecunia est que periculo creditoris in navigio navigio exigit
to datur trahendo sicut quod nautica est [illegible] ut pactum imitatur pecunie
in me recipio si aqua [illegible] non consistat [illegible] si piscatorem non capiat pisces ut huiusmodi

Naufragium est navi facta submersio rerum sive corporum et quod navis
fractura

Naucleri seu naviculary sunt transportantes publicas species. C. anno
C. et li. xi. i. b. et dicuntur etiam illi qui annonas species a
susceptoribus in provincia accipere et eas ut ad castra ubi erant milites deferre debebant

Naupotomium est domus in qua iuvenes educantur

Naturalis filius dicitur ex concubina que in domo propria tenetur
unica qui loco uxoris et in bonis patris ab intestato succedit

induas nuptias, preter pube[r]e si alij legittimi filij vel vxor extant in bonis non matrimonij cum legittimis filijs succedit

Necessitudo id est quod parentela vel cognatio ff de regu[lis] iuris l. necessi[tu]dinis ubi g[losa] ita exponit

Negligencia est cuius quid fieri potest ut dicit obmissio

Negotium aliquando sumitur pro actione cuius rei cum contractu causa que est inter quod libus et dicitur qui negabis causam de iu[dicio] sig[nificatio] c. forus

Negocium est negocium est triplex scilicet que quod potest ad dispositionem alicuius regionis Secundum est publicum quod pertinet ad regionem cuius civitates Tertium est privatum quod pertinet ad privata personas et ipsas tocius condet triplex dispensacio scilicet pollitica que consistit in prouisione plurium et docetur in octo libris pollitica[rum] aristotelis yconomica que consistit in dispositione proprie familie et habetur in duobus libris yconomicorum aristotelis Et monastica sive ethica que consistit in regimine sui ipsius tantum que tractatur in decem libris ethicorum aristotelis

Negotiacio est in gimer[ci]js et requirit in omni negocio non notorio iudex actor reus et testes de [verborum] sig[nificatione] c. forus et S pall[ium]

Notio i. noticia iudicialis et pertinet ad eos qui non habent iurisdictionem sed est primi noto [con]gnicione et iuris dicione ff de [verborum] sig[nificatione] l. notionem et de excep[tionibus] ... i. c. pya h. h ubi g[losa]

Nepos est filius filij vel filie et neptis filia filij vel filie Item nepos capitur pro filio fratris

Nepos postumus est qui post mortem avi motumus est natus est sed vite suo patre

Ne capere puit non ... ff de acquirenda possessione qui absenti S i et habetur de h[ered]e C de mod... induc... t[esta]ment... auct[oritate] cui relicta.

Nec implicat sensus contrarium expresso ut non ... iuris ignorantia C qui admittendi ad bo[norum] posse[ssionem] posse[ssionem]

Neophitus dicitur nouus in fide ut xl viij di[stinctione] c. quoniam et dicitur a neos quod est nouum et phitus quod est fides Item dicitur nouus in religione ut e. di. c. olim et prohibentur tales ordinari duobus casibus ut dicit glossa in sum[m]a de tempore ordi[nationum] S sed non neophitus

Nichil et nichomagis dicunt quod primum includit affirmationem secundum negationem insti[tutis] qui non est primis facere testa[mentum] S i. t...

Nisi si hoc dico sequitur negationem et hoc respectu excipiendi

postulasse

poit de eo c. et c. se in plib9 qu pcedit affirmatiua et h9 respu
conpiedi puat d' app. c. j. Itm si crvi aue adiit puat c. j. de con-
mist qnz nt pomt nt puat n q. lab9 e eo qr oro pcedens no co
plectebat illa tam Intela pai ppd xxxvii di si qnz
pp no sit de app. pp ca. ij. Vn qn poi n i prib et multis
volutatib9 nr indue odroz seruis ingebl nisi re9 pcatu de
regu iure. vid p di.
Noiator. i. elector officialud c. de pido nomi li et ij li xij
Nome e id q uis debitoris sit ml. adimo pho i plib9 g. ff d' re.
iudica subide q pino dnt venire. i. vendi mobilia p9 noia. i. uia debitoz odempnatoz
Non obtpare. i. no obedie ut qui pces no paret notz
Nota est id q infamia et note qnz e z ophnde c. fi. de sortile.
qnz infamae c. accedes depurg. ca. qnz gpdeare c. ro olim ij
de offi dele.
Notari9 est psna publica qr eius offim ad publicaz utilitate inuetu
est et di anotandi q e negotia hois publice et aute i publicaz et
autaz form redige et idem de scriba
Negatia e multiplex quedam est facti qda iuris et qda qualit9 Ne
gatiu fcti est dux9 quedam pura qda inuota Negatia fcti pua
a hz d'tminacoz tpis loci ut alteri9 rei puta qr contractu ad etate
pnas d' qua est tapz c. cum loco de pba. ibi contractu ad pnas
talis et ia pbari pt indirecte ut si instr. unitd cohibeat9 qtines
hz tps defiatoz et tue pbad no pt directe nt indirecte c. hoc
j. de elec. lj. quia dilator ubi negatis fctm illa e pbaco pbandi
directa qr q nichil e no cadit insensu Vn onus pbandi tnsfer
madiusai et ho io qr negationid no pt cae nt circustanne
q pit iure impbare ut squis dicat se nuqm gnouisse cu bertha
ul no agnouisse ber. q est nelia explicata c. defrigi. et male
fici ul si aliqs dicat se no esse citatu Inuita vero cu
affirmatiua ut illa q hz affirmataz implicite ut si dicat ego no
remiciaui sponte qi dicat coactus ul inuitus remiciaui et hac
dz pbari abeo qui negat c. sup hoc d' renu. Negatiua aut iuris
pbari pt ut si dicat quis alicubi no pt se testes d' ho pbare
ut ho no est fctm derne s qr iuis Negatiua no quali9 a' est

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

qualit[er] intrupce .i. eius cu[m] h[oc] nasc[itur] et tu[n]c p[re]sumi[tur] negata u[e]l p[ro]ba-
t[ur] q[uaestio] ua[ria] Vn[de] si nega[tur] p[er] [con]t[r]a p[ro]band[um] e[st] h[oc] exa[m]i[n]ac[i]o[n]e iudicis de p[ro]ban[da] in[teg]r[itate] c[a]
ap[ostol]i [et] de etas p[er] asp[ec]ctu[m] co[r]p[or]is de despons[atione] i[m]pu[berum] pubertas [et] legi-
timitas q[uod] ergo h[ab]ib[us] cui legittimitas oppo[nitur] est d[e] h[oc] infamat[us] et ti-
togit[ur] se p[ur]gare ut in c. bone palligato [ex]tra p[er] [con]fessio[nem] adu[er]sarij b[e]n[e]
p[ro]ba[tur] de p[ro]b[ationibus] c. ordi. dilecto de eta[te] et q[ua]li[tate] c. ult. de [con]fess[is] c. i. l[ibro] vi.
Notoriu[m] est triplex q[uo]dda[m] e[st] notori[um] p[re]sumptio[n]is [scilicet] q[uod] e[st] de eminen[tia]
iuris uehem[en]t[er] p[re]sumptio ut p[atern]itas filiaco ubi no[n] r[e]quirit[ur] alia
p[ro]bacio de p[re]sumpt[ionibus] [con]ti[n]ente hoc e[ni]m q[uod] a[li]quis s[i]t filius no[n] p[otes]t b[e]n[e] p[ro]bare
[nisi] d[ic]i et demo[n]str[ar]i .C. Cu[m] [ergo] filius e[st] q[uem] nuptie demonst[rant] ff
de i[n] ius voca[ndo] .l. q[uia] s[e]p[er] ff Vnde si vir et uxor a[li]que[m] infante[m]
nutriu[n]t et dicu[n]t filiu[m] eius e[ss]e tu[n]c p[re]su[m]it[ur] eor[um] filius e[ss]e Aliud
e[st] notori[um] iuris [scilicet] d[e] quo quis dap[n]at[us] e[st] ut [con]fess[us] in iure
et i[d] e[st] dup[le]x [scilicet] p[er] [con]fessio[nem] f[ac]tas in iure et p[er] s[e]n[tenci]a[m] de cohab[itatione] cler[icorum]
et mul[ierum] c. uest[ra] Aliud e[st] notori[um] f[a]c[t]i [scilicet] q[uod] [com]missu[m] illis factu[m]
no[n] dubita[tur] ap[ud] plo[res] ut maior[em] p[ar]te[m] p[o]p[u]li p[ro]p[ter] euidencia[m] rei nulla tergi-
u[er]sacione celari p[otes]t n[ec] o[mnibus] q[uae] o[mn]ib[us] circu[m]sta[n]cie f[a]c[t]i p[atet] ut c. ult.
de cohabi. cl[er]i. et mu. de p[re]ui[den]cia. c. dilecto infi[ne] [et] q[uaestio] i. ma[n]ifesta
est e[ti]a[m] a[li]quod notori[um] actu p[er]ma[n]ent[er] et no[n] indig[et] p[ro]bacio[n]e
Aliud e[st] notori[um] t[ra]nsie[n]t[er] b[e]n[e] p[ro]ba[tur] [et] q[uan]d[o] de statu et p[er]
trissio[n]e no[n] [est] in c. [scilicet] eo de testi[bus] coge[ndis] et in l c[un]ctis C. d[e] app[ellationibus]
Notus .i. illegitim[us] p[ro]p[ri]e d[e] adulterio nat[us] p[otes]t e[ti]am d[ic]i notit[us] febris
que affligit ut quartana no[n] t[ame]n e[st] uera quartana. [et] e[st] in [con]t[r]a [p]ue
in fi. c. nisi p[ro]de[m] de r[e]nun[ciatione] et ta[men] .i. infamia q[uod] infami-
am meruit
Notabilis et no[tus] [est] de p[re]sit q[uam] infamib[us] c. excepte de tes[tibus].
Nolo et no[n] volo d[icitu]r q[uia] nolo i[m]po[r]tat p[er] se r[e]p[ug]nancia[m] [con]te[m]ptu[m]
et o[mn]i[m]od[am] [con]t[ra]d[iction]e[m] uel r[e]pudiac[i]o[n]e[m] et no[n] solu[m] absencia[m] volu[ntatis] [sed]
no[n] volo t[ame]n a[li]qua[n]do et no[n] o[mn]i[m]oda[m] i[m]po[r]tat [con]t[ra]d[iction]e[m] [et] no[ta] io. an. c. p[ro]u[i]-
dencia de off[icio] dele[gati]. ? Scriptu[m] [e]st vo no[n] volit [et] q[ui] capi[tulo] nolo
p[otes]t no[n] p[er] se i[m]po[r]tat r[e]p[ug]na[n]cia p[ro] no[n] volo c. fine lite de do[lo] et
[con]tu[macia] ubi nolit q[uod] negat [ut] io. an. et s[e]c[un]d[u]m v[ir]um [ali]q[uan]d[o] d[omi]n[us] [et] no[n]
vult lege[m] tu[n]c c[er]ta expresse se lege[m] no[n] negat c. ij. de spo[nsalibus]
Nouacio e[st] p[ri]oris debiti q[uod] p[ri]oris obligacio[n]is p[ro]p[ri]b[us] hec volu[n]-
tib[us] expresse in alia[m] obligacio[nem] t[ra]nsfusio uel t[ra]nslacio [ut] si g[e]n[er]a[liter] debui
tibi centu[m] aureos p[ro] g[er]ardo si namus ue[n]er[it] exacta placuit
int[er] nos nouare obligac[i]o[n]e[m] ut i[d] q[uod] debui t[ibi] p[ro] g[er]ardo pu[r]is et

pnie qdare debeat h^c e nonacio ita q p^or obligacio qdeo t^i tñsit in
p9 r^e pn^e d pnonacio, sed eni pos ex^m inpsib9

Nouale e terra pcisa alias mit^n incisa q pannum cessat alij di
cit q exsilua q arboib9 extirpatis adcultu r^edigit fiat no
uale dicat^r et utq^z illaz inspitacom exquib9 legib9 colligit^r q
apud notarios romani pontificis noui9 usq obtinuit q ar^s di
ager d nouo ad agricultura^z redactu deq^uo nõ qstat memoria
q aliqñ cultus erat d. h^o de ver. sig. c. pnonale

Nouum op9 facit q a edificando ul destruendo a fouea faciendo
pristina facie opis inmutat sed^9 p ueta r^efirmat ul incementu
imponat nã tuc nouũ opus facẽ nõ ur. ff. e t. l. j. § opus nouũ
et §. si q's edificiũ

Noui opis nunciacõ fit^r primo e i^e qui d nouo edificat i puidi
ciũ alterius fictõ legalit phibitõ et pmet ad ea tm q sit solo
qiuncta ut inedeta. s. fit aut t^rplex primo solo vo de nouo nunccio nouũ
opus 2° p iactũ lapidis ul lapilli 3° p iudices phibitõz et^c
in loco edificij ipi dño noui opis p^r'mo^o nũcias p^rdit possiom et
facit adu^rsari^m possessore p^i q^ia volunti domu edificare domu
in fundũ meũ nunciam t. q nõ facias d. 2° nouũ op9 nunctio a
phibio nuncias nõ 2° et 3° r^ltmet poss^oz d bar. d. t. sig. ex pte

Nouũ op9 nunciare est phibẽ ne edificiũ fiat ut q^z nuncio tibi
ne edifices in fũdo meo pñb9 testib9 h^c nunciacõ h^lez h^z effectu
q si edifices ibi spreta nunciacõe mea absq^z h^o q teneas d.
op^s d molied^o ul destruẽdo si apparueit iniusta debebit et^r nunci
are h^r sic^t phibe c. ex gnsi e t. et ff l. j. § nunciam9 et nõ
si impublico aliquid fiat oms tnes opus nouũ nunciare pnt ff. e t. l. iij in f.
nã rei publice int^r e q^z plurimos addefendend^u sua ca^z admitti ff. e t.
l. iiij.

Noxa d^r i^d q nocet ul nocuit ut fures ul seruus a q^a d^r et noxas
sed noxia d^r ipm delictũ malefiiũ ul dampnũ datũ vñ noxia
delictũ delinquens noxa nocet

Nullitatis pnia pot nulli moi q nõ p i. o. an. de re iudic.
Iudic.^r mittit. ad pp de s. me plane. c. iusta et pnia nã nõ
merẽ hre no^i pnie de re iud. c. fi. et c. vj. ff. e. t. l. iiij
§ cõdepnatũ inde. c. fi. inde de sequestro poss.

Nullates nõ inde palli l. c.

Nũata pecunia duob9 modis dr̃ Vno° re° creditoris qui ꝓprie dicit̃
nũare pecuniā debitori ut sibi reddat̃ Alio° ĩo debitoris qui ꝓprie
dr̃ solue creditori et ĩpprie dr̃ nũare cui soluit q̃ ꝯ dat ac
accepto nõ nũate pecunie a creditore p̃ncipali debitori ut fide iussor
et nũatio pecunie large poit̃ hic p̃ omi re q̃ quis nũauit
ut soluit
Nummisma ꝯ aqũs .i. q̃ moneta cuiꝰ ꝯs et specialiꝰ ut h̃ est
q̃ numꝰ ꝯ olim nummisma aure9 ut solid9 aureꝰ erat ut. C.
de ver. nũmis potest. l. i. li. xj et C. de spor. l. ij
Nummulari9 ē nummoꝝ nũato quoniā et ipe accipit pecuniā
et erogat sic campsor et in sacris l̃ris adeo freq̃nt̃ inue-
nit̃ indubio ut p̃ea data et recepta ꝓbent̃ et h̃ ecia dicit̃
argentari9 ut ꝯ de a
Nunci9 ē qui vice gerit epistole et qui p̃ mādato et litteris
mitti q̃ ē velut pica et organū et uox dñi mittentis ipm
et large qui ꝯ nunci9 pt dici p̃curato ꝯ nõ eo° et ꝓ eius
nũcio credat̃ ut ꝯ certatoris in. c. quoniā ꝯ f. de proba.
Nuncupatio ē q̃ in cereis tabulis ĩ citat testator dicens h°
uolo in hys cereis tabulis q̃ scripta sunt ita dico ita lego itaq̃
uos ciues michi testimoniū ꝓhibeatis
Nuncupare est pala notare ul nõiare et cõfirmare ꝯ ꝯ ꝯ
h. v. r̃ge ꝯ testam̃ nũca
Nunq̃ .i. raro ꝯ q̃ nunq̃
Nundine ꝯ gnale forū adq̃d vndiq̃ hoies ꝯfluunt et ꝯueniūt
Nuptie sunt matrimoniū ꝯ viri et mulieris ꝯiunctio individua
uite ꝯsuetudinē r̃tinens diuini et huani iuris ꝯmunicatio
ꝯ q. v. nullā et dr̃ nuptie ex eo q̃ inubebant ca
pita in solempni benedictione uelabant̃ q̃i nube cooperiebat̃
ꝯ q. c. mares et. c. femine et quādo ꝯ ꝓhibet̃ albinae
in. c. capellanus de ferys
Nuptie ille dicunt̃ omnes qui fecerunt ꝓmas ꝯ 3ᵃ q. ta ꝯ C.
ꝯ ꝯ nup ꝯ l. si quis ꝯ ꝯ
Nurus est uxor filij
Nux not archi l ꝯ di ꝯ et ꝯ ꝯ iu. q. v. si audiens
et ꝯ ꝯ de off. dele. ~~ꝯ~~ prudenciā. ꝯ. sexta

Obligacio est iuris vinculum quo necessitate astringimur alicuius rei soluende ff. de ob. et ac. l. obligacionum substancia (?) Inst. de oblig. in pr. et est duplex civilis que aut legibus constituta aut saltem iure civili comprobata est. Alia pretoria est quia pretor ex propria iurisdictione constituit que eciam honoraria vocatur

Obtemperare est obsequi vel obedire

Obaudire est qui de mente deducere ff. de ... 10 an. ex. de elec. fundamenta li. vi

Occupacio quandoque in mala quandoque in bono sumitur capitulo et proprie mobilia occupantur immobilia invaduntur. Vide supra hoc verbo in tractatu generali de elec. in sexto

Occultum omnino est quod nulla racione probari potest et tale sortitur iudicio dei de pri. et re. vi. q. i. si omnia et tale eciam notorium secretum vel latens

Occultum pene est quod per paucos probari potest et paucis constat

Occupacio et ea dicuntur ... solite de ma. et obed.

Officium proprie dicitur quod homo debet homini exhibere et officium dicitur pluribus modis primo ministerium 2o obsequium 3o actus personis coniunctis xxxi q. i. in ... 4to plebania de statu monachorum quod dei. Item aliquando sumitur pro dignitate vel personatu de prebendis ad hec de cler. non resi. de ... degressi pro ben. c. i. § i. Aliquando pro litigio xxi q. i. de pricium ... ubi litigantes dicuntur officium exercere. Item is cui est commissa dispensacio habet officium. Item qui habet potestatem secularem et tabellionatum. Item dicitur proprie sumptum sepe est ad dignitatem et personatum et dicitur simplex officium quando quis habet administracionem aliquarum rerum aliqua prerogativa in choro vel capitulo vel alios sui ordinis racione huiusmodi officii et tunc habet onus annexum cum honore vel prerogativa honoris ut sunt iudicii procuratores castaldi. Item q. m. salvato ... Item vicarius dominus qui habet episcopum vel episcopatum disponere dicitur habere officium

q. i. si quis episcopus i. ... et plura in ... de consue. c. i. in glo. et hoc eciam patet infra ubi tractatur de dignitate personatu et officio ut hic dictum est

Officium iudicis ff. de offi. est potestas iudicis circa scripta et locum habet tam in hiis que ad iudicium sunt quam in hiis que in iudicio oriuntur facienda et implorantur loco supplet accionis vel alia ordinaria deficiat extra et c. si secundum ... est potestas ... in iudice exercentis omnia ea que pertinent ad eius iurisdictionem et ... hic iuris ...

gnalit ut includit oia pitinencia admeⁿ et mixtu imperiu et ex
iuris dcio iudicis mat' officij iu'' ut obligatio actois n̄c ē ved
opposito pe debel per q̄ officiu iudicis sit ꝯtrariu ul ꝯtrarietas iudicis
q̄ stat magis in actu q̄ in actu n̄c ꝯ oppiōz mar app ri dt acto
n̄c differat subrogatu et cui subrogat' insti d' acoi impuᵒ i ff
iur stin n̄o offi⁹ iudicis ē diu⁹ p̄ no le et mertenai nobile
io appella' q̄ a scripo inponit' n̄c iure actois seu obligacois
ut puta si minor petit se r̄stitui in integru no petit hoc iure
obligatois q̄ iudex no fuit obligat⁹ n̄c iure actois s̄ iu'' officiu
inspector dit implorat Mertenaim officiu iudicis sit appella'
q̄ desunt actoi intentati ut peto a te xx actoe mutui iur
officiu d' fuit m̄i hac actoe q̄ ꝯdepnat te ut r̄stituas m̄i xx
Officiales iudices siue ꝯ assessores
Officiosa dicit' q̄ ꝯtinet pietate que illi obsit et a qᵒ cui p
sit sic inofficiosu d' testamentu q̄ ē ꝯt officiu piet' ex di
ſtus si adsp turabubi T. I.
Officina ē q̄i tugurium q̄n vis palee ul stramina ponit' sup
arbores ut pastores sb ty existentes ab imbribus ptegat'
Oboler⁹ ul ollober⁹ ē uestis totalit' d'aurata et' abolon .i.
totu
Oru philosophiru est studiu tue ers pphus oia' q̄n studi
ssi oru vulgal q̄n uara' asiule ope Ro orui ē triplex p̄z
destitutoi⁹ q̄ ē ribaldez q̄ apud athenas sussedebant' 2m
r̄stitutoi⁹ q̄n quis tessauit a labore et iterū accedit ad opus
3m ē r̄tributoi⁹ q̄ dat' emcitos et pemb⁹ auesab⁹ de
auratis q̄ ille fuit maiori optio q̄ in vulgae folliatu dic'
in legib⁹ oripatu ia d' quo b̄ auro li d' hᵒ auro tota i.e. de
aurate plit⁹ intotu ē et alia uestis que h̄ aur' tn̄ i pa
ragadis ut ē deuesti olloba et aura . i R'' aur h'
Olfacere est nasu ad culu ponē ita ꝯparat q̄ i vᵒ olfecit i.
agazo q̄ ē ff. ff. s. ꝯdcu. pau. sens dica ubi agazo duxit
equu ad tabrica q̄ mule olfecit q̄ calcitrauit et agazoni crus
fregit i. n. ibi q̄ dns mule tn̄ depaupaie Alit ḡnal' olfacē ē
odorare et olfact⁹ odorat⁹ et aboratoib⁹ pō sstire ut dd'ᵒ
tanta sit in me tua bnficia ut quo h⁹ pacto ꝯtendeant
ne utiq̄ olfacē possu

Omnino tangit archi. de pben. si beneficia li. vi. plenius in c. li. canon de cler. li. vi. et g. inde. decim. et ho. de iure g. et g. de suplent. et sl. xxv. Omnia si epus dicit do t. eccl. illa et omnia iura que hec ibi non mittr. decimas et aliquam iura mere spualia q. li. dicta non extendit se ad ea q sunt penitus nae alterius et iurs quibus ad ea q pnt tnsferunt. si qn da. aliqd qd hz tpalia et spualia illud cu omnibus ptinenciis suis ut pbnda hns possiones et decimas tunc omnia tnsferunt sl. li. hosti. de iureiu. c. exhibitoris

Omologia e ex g consenss

Opera e diurnu officiu .i. qd quis exhibz die ui pdia artificiale et non nale sit de in tempore vespe et mane dies vii aliquam poi pbreui tpis obsequio ut e id q obsequi

Oppinio coïs e dd qu fama Et a oppio coïs facit ius C de re iudi. li fama aut non facit ius sh oppio quis pbat fama uero non sh oppio coïs dict emotus q2 oppio coïs e d longe pteritis que pbari non pnt p testimoriu ius vet. uocari at e de pntibus ut pxie pteritis q psaule pbari pnt p testes diuersim sm non oppio Et vult e dubia pnt arbitrio qua ad certus aliq scita auct. hz h tn non e ponenda ueritati Et sen e pbabil arbitratio doctoz non ii ab instructos studerunt inspectis reddi geda et dicit q hns p se oppes doctoz maquo tam li. sbubat tn aucte illis oppiois releuat et excusat a condempnatione ex pensaz tc qz auce docto hz auct inseplandi ppio uidere | Re oppio comz Dno. Rc. f lo 28

Optimates sunt qi meliores et diciores d ppto ab opibus dicti

Ora sine aspiratione est fine ul extremitate rerz papue ipso ul uestiu ps R xxxiij Dauid pscidit ora clamidis saulis n q vij g d hys em xlij adhebreos xij et ide n Dauid et hone

Opotz aqm dicit nem ij q. i. c. non optz aliqm honestate ps q. i. sh oportebit tn pnis e futuri sit dexp sg. i. lbbis. et uide. g. xxv. q. i. c. i. v. g. c. i. de sppte li. vi. sup uo et

Opus nouum facit. i. quia e nouum

Orbus d2 qui est liberis e ul sn matrimonio. ut b celebs

Oraclm .i. responso qz pcando impetratr c ptias de ma et obe

Orphanatrophus est orphanorum et pupillorum tutor et adolescentum curator qui eos facultatibus et parentibus qui destituti destitutos susceperit alendos. ff. de m. t. de his qui alieno nomine in iudicio interve-nire possunt quasi procuratori in iuncta persona defensor, executor, sindicus, yconomus, actor vice dominus, vice comes, castellanus, tutor, curator. De orphanotrophis remittit ad legem orphanotrophos. C. de episcopis et clericis.

Orphanotrophium dicitur locus in quo talibus alimenta administrantur ut xxiii q. viii tributum § cum

Ortus pleticus est ortus in quo olus crescit

Ordinarius est qui iure suo vel principis beneficio ... in pos-sessione sunt ... Item est is cui universitatis causarum commissa est ... Item spe. officiales episcoporum ordinarii vocantur. Item ... officiales ordinarius est qui a collegio eligitur et a superiore confirmat. Item ... spe. est legatus in provincia super decretum et sunt duces quidam habent admini-strationem ut episcopi habentes episcopatus quos actu regunt et ipsi habent re... in integrum. Alii sunt ordinarii non habentes administrationem sed tamen sunt facultatis iudicandi ut contra ... similia qui honore et dignitatem tamen habent ratione cuius iudicare possunt si qui in eos ... § ff. de iudicis. Sed contra ... canonica sunt episcopi renunciantes loco episcopali non dignitati retinentes honore sine administratione. de renunciatione ... Item episcopus cum episcopatus suo destructus est ... episcopus nullus tamen episcopatus ... ff. de integr. restitucione ...

Originarius ... colonus ... colonus et ascripticius ... colonus ... colendis ... non potest ... voluntate domini sui ... Sed colonus qui tenetur colere terram et ori-ginarius ... ex origine sua adheret glebe. ... sup.

Ordinarii locorum sunt non tamen episcopi sed etiam ... inferiores qui habent institutionem et destitutionem. de off. or. c. ... ab ecclesiarum ... et ... e ordinarii locorum ... in ... h. vi.

Ordinaria onera sunt ... que ex constitutione vel consuetudine prestant ut ... quibus vel talis fundus vel domus ... anno tamen debeat prestare vel solvere domino suo vel principi. Extraordinaria vero sunt ... et more ... ordinato ... vel ...

te inducunt ut si dns velit maritare filia sua vel converere in vineam et ita aliquid a predictis exigat

Pactum vel pactio dicitur duo pars sed et capitur quandoque late et omnibus contractibus nudis et quandoque minus late pro eo quod non transit in contractum nominatum vel vendicionis et sic omne pactum potest dici contractus innominatus ut transactio do ut des etc. Stricte sumitur pacto contractus facto ut promitto tibi decem etc. 2o transactionem et pollicitacionem differunt quia pollicitacio est solius offerentis et est consensus duorum vel plurium in idem placitum sed addam vel faciendum aliquid alter ab altero eorum quia que de pace sunt ut pacis actum Item 2o quosdam est contractus qui pacificando dicitur i. id est consensus voluntates non aut in eodem ideo vel sto Item si duo vel plures consenciant in hoc ideo tamen est homo vel in hoc sto tamen est animus non est pactum quia non est obligatorius consensus neuter obligat alterum Et quedam est adiectionis in die ut vendo tibi domum et si potero habere maius precium usque ad mensem ego repetam ipsam Aliud legis commissorie ut vendo tibi domum et si non solveris in mense volo quod inempta [illegible] emptor de ver. l. commissorie Et non differunt inter pactum et transactionem quia pactum est de re certa et non litigiosa et constitutum quod ait sit pactum habes de ver. sig. l. pactum ubi dicitur pactum est inter plures ex pari consensu secundum legibus ac moribus comprobata Item pro adprobacione parti imponitur l. 2 (?) ibi transactio vero de re incerta et litigiosa et non constituta

Pactorum diversa sunt genera quia aliud est utile aliud inutile secundum res personarum ut furiosi qui nec expressum nec tacite consentire possunt quare non possunt contrahere matrimonium nec ad religionem se obligare etc. de contrario pactus si habeat lucidum intervallum xvi q. 1 quiius quomodo enim res consenciunt qui nescit quid facit xv q. 1 aliquos Item pupillus qui adhuc non dicitur est doli capax ubi vult obligari pactus sed valet aliud obligare quam per se indigens Item monachi regulares et quasi professi inter contemplacionem monasterii pacisci non possunt nec habent Item viri et uxores qui sibi donare non possunt Item vice pactus idem in legatis sive legatarie fingunt Item

int pretium et mercem nisi in casibus specialibus ut [illegible] Item si res in pac
tum deducta non sit in rerum natura nisi in modicum processit Item si homo liber ad
pactum vel religiosi de servitute in pactum Item cessat pactum in collatione rerum
spiritualium i. q. i. quoniam / et in rebus prohibitis etiam si iuramentum
fuit appositum / et in aliis detrimentum vergentibus Item pactum temporale
ut rei temporis aut impossibile deinde ut de facto nullam obligationem in
ducit et c. ultimo hic [illegible] /

Pactum expressum dicitur quod subtilis viis et certa forma factum expresse
et redactum est

Pactum tacitum dicitur quod mutui tamen factum non est expresse sed ex aliqua lege
speciali ac si fieret statutum expressum hic iuberet ut si gratia conduxi
domum a te et res meas intuli in hac tamen res mee illate pro
mercede domus dicuntur semper tacite hoc statuente ut lege iubente
pignori ita esse obligati ac si specialiter et expresse inter nos con
cordatum esset et quantum dicto quod non queritur et super hoc multi dixerunt
Item pactorum aliud est personale quod non generaliter fit sed tamen pro una persona
vel duabus et tamen pacto personale quod fit persone soli sic quod illi et alii
non prodesse possit ut si pacisceris pecuniam meam debitam a te non
petituram a te sed a tuo herede tui id pactum tamen persona tua tue
et non heredem tuum Sed aliud est pactum reale ut in re quod
est generale et non continet specialiter una duas vel plures personas sed
generaliter complectitur omnes ad quos illa res pertinet vel pertinere potest ut
meum debitum meum omnino remitto tam tibi quam heredibus tuis ita ut
omnes liberarentur et heredes et fideiussores et uni in eo fuerunt
reversi ad pecuniam ut rem petendam / 2° Possum pactum in re est
quod generaliter paciscor ne petam in personam ne aliquam petam ff. de
t. l. idem § pactum Et non minus quoniam quod est committere quoniam
est considerandum an pactum in rem vel in personam sit plerumque
enim persona pacto inseritur non ut personale sit pactum sed ut de
monstretur cum quo sit factum ut l. i. § pactorum Item dicitur pactum
quoniam nudum quoniam vestitum et qui plene velit hoc cognoscere [illegible]
magna cauda et guerra inter doctores [illegible] potest dici pac
tum nudum quod ab omnibus iuris sollempnitatibus destitutum est
i. tam sollempniter verborum quod solum credi et attendi in stipula
tionibus quod per scripturas habent sicut in cirographum non interve
nit nec ad instrumentum super hoc quantum quo minus pactum

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ꝯfirmaret et nudu᷑ acta que ſufficere ꝑt adproſtar obligacio
ut do ut facies facio ut des l᷑ nudo᷑ contractus dr̄ ꝯtus in
nominati Item dr̄ nudum a foro negocij ut qn negociū nō
tradit nomen ꝯtractus ut in noīe emptionis venditionis
locationis et ſimiliu
Item nudum dr̄ a rei interventu ut cū nō intercedat res q̄ poſſit pro
interventu ꝑſtare reddere cām obligationis ſicut in mutui datione
Item dr̄ nudum a ꝯtinentia qn ſi ꝯtinenti ꝑtꝰ ꝯtractu pactum
adiciatur ꝯprehendit obligacōe iures ꝯhit ut videatur in
ee ꝯtractu et ita veſtitur ut pactum qn ſimul factum eſt
et ptꝰ traditioz intercedit ſicut veſtitur interventu rei Un̄ ſex
modis veſtitur pactum ſꝫ re ꝟbis lr̄is ꝯſenſu ꝯtractu coherencia
et rei interventu ut ꝯſſ i ſi d'u obli Item pluribꝰ
alijs modis et diverſis ꝯſſ dor. Dr̄ aut pactum a pactione
ut ff et l. pactio vero a pace et actu Ita qui paciſcunt
ꝯdiciſis et ꝯreijs motibꝰ aīaꝝ ptꝰ multa varia q̄ certa
mina in vna ꝯſonate q̄ ſimaz ꝯvenire dicit ut C de re
ſtudendo vel ſi voluntate et ff e l i ſ ꝯventionis et pactum
ꝯnale ē ad omnia que ꝯhunt ut aguntur inter ptes ca
ꝯhende ut tollende obligationis ſꝫ nō ꝯventionis ꝯnaliſſimi
eſt ita et ſpolaces in ſpolis et clīci in capitulo et ꝑples in foro
ꝯvenire dr̄ ut in pall ſ ꝯventionis Vl dr̄ pactum a ꝑmiſſione
palmaꝝ veterẽ cum nō ſe obligabat palmas ꝑcuciebat
in ſignum inviolande fidei Un̄ dr̄ pactum qꝛ palme ictus
Pactum ꝑ donatione t̄ qui .i. tranſactio
Pagani dr̄ qꝛ ꝑ viue in medulli ſeu b̄ti Item dr̄
qꝛ privati hoīes ut villani et oms qui neq̄ milites
neq̄ nigri ſūt apagus ꝯte q̄ ē villa hic ut inſti de
militari teſta ꝗ ſllis ōt tpibꝰ
Paganum adventiciū ē peculiū q̄ expreſſed fortiu
advenit veluti ex teſtato agnatoꝝ ut ꝯgnatoꝝ
Palliū ē inſignie ornamentu archiepi ut epi ſi ex
privilegio ei ꝯcedit ſūptu de corpe b̄ti petri in ſignū pleni
tudinis pontificalis officij
Palatini ātr dr̄ vicarij qꝛ qdāmodo gerit vice

pri[n]cipis armi in [?] d[e] pallatinis l[ibro] xij
Pallatinus comes d[icitu]r qui curat gerebat papalia ut miss[us] no
tarijs pub[lic]us negli[genti] r[e]quire c[omes]
Palla dicit[ur] vestis qua altare cooperit[ur] in[de] lineus pan[n]us g[ene]r[al]i[te]r
qui sup[er] altare ponit[ur] s[e]c[un]d[um] q[uod] extendi[tur] corp[or]ale
Papa q[uasi] p[a]t[er] aut[em] te[m]p[o]re d[icitu]r s[e]c[un]d[u]m aut[em] dei et hoc v[er]u[m] est
si fiat iusta sc[ie]ncia d[e] [illegible] [illegible] in[f]ra [illegible]
Pandecta r[e]quire sup[ra] digestu[m]
Pancracium est colluctacio cu[m] fustib[us] ut loco lignis [illegible]
in quo cu[m] ordine s[e]c[un]d[u]m pugnantes ut in pugilib[us] unde [illegible]
e[st] in l[ege] [illegible] s[e]c[un]d[u]m si quis incolluit ff[.] ad le[gem] aq[uiliam]
Parabolani dicu[n]t[ur] medici qui adiuvant membra ut corpo[r]a
debilia deputant[ur] dicti parabolani q[uia] p[ro] [illegible] homib[us]
q[ui] faciu[n]t q[uo]d medici parabolis utu[n]t[ur] ut C[.] de ep[iscop]is et
de l[ege] parabolani
Paraffernales d[icu]n[tu]r res quas mulieres ultra dote[m] inferunt
in domu[m] viri apara i[d est] ultra et ferna q[uod] e[st] dos ut dona
tio in paraferna ne d[icitu]r q[uod] q[uae] mu[lier] [illegible] ultra dote[m] [illegible]
et si est [illegible] [illegible] pt ea [illegible] [illegible] n[on] marit[us] [illegible] de hijs
intromitte[re] mulie[re] invita [illegible] [illegible] de dote et dona[tione] p[ro]pt[er] nup[tias]
in s[e]c[un]d[u]m [illegible] [illegible] p[ro]pt[er] [illegible] [illegible] no[n] solu[m] p[er]dit dote[m] s[ed] etia[m]
dotaliciu[m] i[d est] paraffernalia ut [illegible] [illegible] in v[erbo] dotaliciu[m]
[illegible] pleru[m]q[ue] de dona[tione] in[f]ra vi[?] ~~et xxx~~
Parentes [illegible] [illegible] viris dicu[n]t[ur] om[n]es asce[n]dentes
vel descendentes [illegible] vel [illegible] p[ro] patria [illegible]
terna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] d[icu]n[tu]r [illegible] [illegible] [illegible] ad
tritavum et ultra d[icu]n[tu]r maiores [illegible] [illegible] descendendo
Pares curie d[icu]n[tu]r vasalli qui h[abe]nt [illegible] [illegible] adno
illi feudo de quo agi[tur] in[f]ra [illegible] de [illegible]
Paranphus vel [illegible] d[icitu]r [illegible] vel [illegible] sponsalia
r[e]quire i[d est] [illegible]
Paraverede [illegible] d[icitu]r apara i[d est] iuxta et ~~vere~~ equo [illegible]
[illegible] reda [illegible] et reda [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] paraverede [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] C[.] l[ibro] xij [illegible]
Parasidia [illegible] apar[illegible] et fidus i[d est] fidelis et [illegible]

custos qui patris fidelis ad custodiendum et observandum que observanda sunt ut colligitur C. de iur. pub. l. xvij. l. par. pherna.

Paripus dicitur a patre et pus quasi est custodia quia patris mala custodiens

Parricida est qui patrem occidit vel alias parricida C. de his qui pa. vel fi. occ. l. quia

Parricidium est homicidium nefandum quod committitur in parentes et in liberos et proximos collaterales et affines secundum quem ff. ad legem pompeya

Parrochia est locus in quo degit populus ac in certe constitutus secundum goff. in summa et

Pater est ille qui in prie depingit vel presumitur esse ut dixit azo in summa C. de iuris nondo

Pater familias dicitur is qui est sui iuris et potestatis proprie cuiusque sit etatis sed filius familias ex lo. sub se

Plebes dicti sunt quos plebs sibi creat ut ipsi plebem corrigerent vel homines conscripti dicebantur quorum nomina in tabulis aureis scribebantur

Patria potestas secundum azo in summa C. e. t. est ius quoddam quod habent hij qui sunt imperio romano in liberos naturales et legittimos quod ius alij homines non habent

Patricij dicuntur eo quod pro omni potestate preerant secundum ysi. vel ix. et in tex. patricius est is quem imperator sibi elegit imperium ut instit. quibus modis ius patrie potestatis sol. filius fami. z C. de cons. l. fina. li. xij.
Item malia hoc dicti sunt patricij quidam nobiles de civitate et olim dicebantur patres principum secundum adgerlia

Participatio in excommunicato duplex est quedam inducit maiorem excommunicationem que fit in crimine de sen. ex. c. si concubine et c. nuper
Alia inducit minorem ut cum quis participat scienter excommunicato in locucione salutacione et osculo mensa choro et similibus
xj q. iij. ipso iure. ex(communicati) ex. qui communicaverit et a quibus repellatur ee excomunicatos hab. iij. q. iiij. engeltrudam de excep. ca. nos de clerici excom. c. si celebrat sunt autem quedam persone excepte que sine hac pena excommunicato participat secundum uxor filius famulus colonus etc. xj q. iij. quoniam multos de sen. ex.

de emancip.

q indubys et c int alia 27 vol. et gar. mittedo mean
ut huj exog to incrit minor exog to q loqui inde ff de ppu
per. l. hij h c. q. i. statutis 2 c. gstitucoes de pen. l. vj
Prons 27 tacit id qui hz nis putandi aq ad unifeud c...
tu ff 27. l. e qui man mist suid spote adoia q suy d eus
libty aquo sit manumissy e. Ex adu... q d prons tax
qui promiud pstat ut promat
Prueles sut dci quoz pres insz fuert fres patrueles so-
rores sut duoz fr in filie
Patruus d fr pris q pt alig
Patruus magnus frat aui
Patruus paui abpatruus abaui et utz quoe patruus
gtineat patruus magnus q no e 9 patruus magnus i. l. iuris
gsulty ff de gdib q audiui defende q dna adduta ...
ipaz adsspes fibio ... h aialis idale spes aialis est sit pa-
truus magnus spes patrui ee pba ple ff de adoptoib l. j
. adopto silz qui sui iuris est spes est adopcois
Palma aco re sup aco
Paupies e dapnu siue iniuria facietis ipm datu ut ab
aiali q ssu caret factu ut si equus tuus segete mea pauit
ul alr dampnu in dedit no em pt dici iniuria fecisse cu
ssu careat inst. si qdrupau. p. dixi 9 paupies ubi di. t. g
q e inabit exposito et legalis dicit at dampnu ma-
lefitiu et paupies vud dampnu fit cu aio iniuriandi
hz no utat aco de paupie equi 9 aco
Pax 27 goff est discordie finis detru et pa c j s j
Peculiu e pusilla subs ul pecunia sepata arebs ce-
teris pris ul dnj data ut pmissa filio ul suo et e dux
sz peculiu castrese q miles acquirit du militat in castris
et illud e filij pleo iure ta quo adpprietes q quo ad
usu fructu sz castriense peculiu d
Palatinoz peculiu e militu palacy qui pmpe penit
ut C. e. t. li. xij i. Rtn aui.
Peculiu q castrese d id q adulty inaus suu patri-
miz prando ete by acqrit ut q mgr gray loyty ul
2thor instat suo lur exercicio sz aliud peculiu ad

uetitum q filio ab auo patno ut matno aduenit ut ab alteno
ut ex sp spead fortuna et ex testato agnatorum ut cognatorum et
q pt filio aduenit ipius est quo ad pprietates pris non quo
adusum fructum et alio pagamento aduetitium ut supra
Peculium prefectitium dicitur q de rebus pris ut dnis prficiscitur et
filio ut suo datur ut inde negotietur et e pris quo ad pprietates
s filij ut sui quo ad usum fructum et alias est dicitur gamma ad
prfectitium
Peculium dicitur est primordium dicitur Na peculium primo mun
noiatur ut ff ad trebelli . l. rogi in pn° Sto ... mo et
specialiter peculium dici pol filiorum et suorum ut ff e ptoru
Peculium prfectitium e q de bonis eme predat ut q erue
contemplacione acquirit aduetitium q acquir coopead ut aaus
puenit intuitu pne ut hec not goff i fi et et peculium
lum apernua et ho io q pecunia appt totum q hoies hnt
et aperuibus q quod anqui habebat totum in pecudibus consistebat
ut j . q iij . totum h goff et pn quod qui ta pprie et
stricte solum pruiata pecunia ut putat quid xxvi . q . iij
etibij . et appoe patrie omis res conet . C . de gsi . — per
— . lij . Et nois pecunie appoe re p ri paulus dixit
l iiij ff de ... sig.
Pedameta dicitur sustentamenta pedum vinearum
Pedanei iu dices re iudices
Pedaua dicitur que dant ab ipsentibus in loco constitutum a
principe
Pecudis noie continet boues pecudis adaq apulsus e ius
adducendi ut appellandi pecus adaq
Pedagogus e qui admirum instruit pueros . i apedos . i puer
et gogos dux qi ductor siue gubnator puerorum insti . q et ex
qui cau maud . no pnt . S . eadem l . ... m . g . pt em tu
nor xx annis maior xvij mau intte pedagogum produt i
Pedetemptim het i j . m . g c
Pediculi dicitur quedam argentea sustentacula quibus vasa ut
res q s uelud pedibus sustentant ita dicit in l . pediclis
neglec . ff de auo . et ar . le

Pena e delictor debita cohercio ul patib facto q lege ul mistio legis ipoit
Pena e supplicium dicit ut not archi xi q iij nos pitor
Penam gmitti e penam debe
Pene no in q vij q fine
Penes not io tal in c postulasti d' gressi pbe dicit inf penes et apud inde pro in l si quis mtanta C vij iii ubi dicit q illud e pes aque cu possess hi si ill apud alique sola detencioz habet ut depositaius et gmodatai9 et dicit q i dicat apud pu inppe et i. l. penes ff d' v° si
Peius no paulo ingenito in c in litteris d' i sti spo
Penitus io andesuple ne · pla · c · f
Pena 2° Ambro e pteita peta plange et plangenda itm no gmitte ut s 2° aug e quedi doles vindicta puniens inse q gmisisse dolet
Penula e queda uestis q no utebat' nisi cives roam q fuit data pri pauli qui forte gvocat cu romanis et erat paulus aduss furiosos romanu cue se appellauit xx. di. si inadiutor et d' penula uestis gsulais.-
Penso e i q census ut tributu
Positio 2° goff e dictu q lo° interrogacois ponebat' ad hoc deplano poi et positue sit sic olim fiebat interrogatie vt gtra Si nolebat te gueniri hereditaio tue sic dicebat dne iudex interrogetur soh an ipe sit heres titius et exquia pte sit heres hodie no sic dz pono te herede esse titius itm pono ipm extitisse herede exasse Sz q' hoc simpl' fiunt interrogaciones etiam sup posicionibus igit' alit' describi' asse e t. sic
Positio e breuis vox formula inetes ponentis gtinens ad ueritate eliciendam gcepta Et sunt hoc tnu ortu no solu exiupu hom dui meauit moliti f exantiq gsue ne et lege ut ff de leg. iij° l offidius §· exodius ut sic
Positio meh aliud e q dictio de ci ilitate asserta in vl psti iuramenti faciens adpbacioz qui ipas adminiculans hns ancta interrogacioz aut iudicis supplentis ar tu in auto de his qui ingre ad ass § si vol v sic dea excoi ust no in si vie or. to ff de suppleri. lega. l. labio in uale ut ptes exoneret'

pbacoib9 et ne fatigent² laborib9 ul expensis ut dcto §
ul Posicio e dcin fcti no dn pbati p articullos distincto rite
lo° pbacoib ppositio spectas directe ul indirecte pnt ul admi
niculatiue admiticaoz penetis q intendit pbac pones p confessioz
aduersarij sui ul eius procuratoris — arto de elec dudu ij
de testi. pnciud de confess. statuis m vj. Nc dz poi nisi id q est
parti ff de do. p lega. l. j. C. de lega. l. leges Vn qui
vocant² posicoes materia ecclesiastica dn² arti materia se
cular et dcunt a rōib9 qz intis sūt s posicoes ul arti sūt
fcti positoi ptineti cogz iudex rn de testi. pnciud lib°
vj et si dubiu sit an ptines sit ul ne inclinabit se iudex
adid q necessarius est et indubio tucius e q facit rn de
de confess statuis l. j. vj. ff de interroga. acco l. de etate § qo
ca et. l. ubicūqz

Posicio negatiua no dz admitti qz vis affirmatis dz poi
et qz negatiua no pba² et qd poi si ne² hz pons pbac
ff d' pbacoi. l. ij. C. e l. acto de pbacoi. qm q ptas fallit
in alias q p ptes posicoz pbac no pt de confess. statu9
ul si facto signati ubi indirecte pba² de testi — extenoe
C de ghen. et gmittē sipu. l. optima

Posicio que no releuat ponete ul ei no podest admitti
no dz qz no dz quis ad pbandu id admitti q pbatu ei
no pdesse C de pbacoi — ad pbacoz de excepci — dilcti
posicio que no facit ad capud ul que no pnest sr re de
qua agi² in libello pp̄ ul sup eo q ipellet agitz si p
poi² exptre rei dl i ptmes nc e admitteda Posicio q
dependz ex alia que fuit negata ul gcessa no e admitte
da qz sr eo no e amplius qrend arto ff. na naute cau
stab. l. l. iiz Ne i sposoi sit qrius sr nauta vetis qriis na
uigans aucti de hijs qui ingre. — ad appe § j. col. v. de
pbacoi p tuas. C de no nūata pecunia l. gnalit Posicio
implicita no dz admitti ppt pictm puerij et io dz diuidi
ut ētiu et vex ineca² arto ff de interroga — acco
de etate § q aut et § q int qz et iudex cauē dz
ne sit anceps puerij. C si aduss vedi l. j. de iure sui.

c ſi uō poſſeſſorem effectus eſt qui eas coſtitit habet prudencia . C. de
ꝯfeſſ. l. ij. ... Et poſicōibus no ītendis habet pro ꝯfeſſo. de
iud. calūp. c. fi. de ꝯfeſſ. c. ſi poſt pſtatio li. vj. Item poſicōibus
ubi iuratū e de uītē no pt. rndeū ppri... ū ſit ta vmū
ut quotus ꝯ pmū deteſt li. vj. c. paſtoral. cū ſua. g. de iudi.
Poſicōnum utilitas e q aliqui q dircte nega indircte ꝯfedi
intolo ut mpte ut in c. cū impoſicōibus de iurciurā li. vj. Nā
poſicōes ſūt ut ꝯfeſſione aduſarij reuelet pones ab oñe
pbandi. Et adq eciā ſūt ītrogacōes diūt tm q poſicōes ſūt
aſſtiue et apte. Ille aut ītrogatiue et audire ad poſicōes
ſpōde dz ꝑ no aduotus et qm ſaīede ſūt pbacōes ſiei pnt
poſicōes ſiue an lite ꝯte ſiue poſt lite ꝯte. unde e. l. c. j.
de ꝯfeſſ. li. vj. q poit omnia ul ꝑte pta cū ꝯtāt et quem
plus depoīue an lite ꝯte et eciā poſt
Penſitacōes publ. ... in ſi. C. de ſuſcepī. publ. pūſioꝝ et
dr amme ꝯcacōes tributorū ul veſtiū aurei ul argen
q aceꝛ tis ꝑſonis pſtebant fiſto. Et penſicōes publ. dr
q aduuaꝝ ul poriū ̄ ſectoꝝ pſtanda ſūt a poſſdentibꝰ ut
ſi ſiat om̄ datoꝝ queo; collacō et pūſtacō e pūſioīs p
luco
Penthatheucū eſt volume ꝯtinēs quīq libros moyſi a
ſpēta qūz et theūcī madatū. c. j. de decī.
Per angaria e ſuitꝰ pſonaꝝ et rerꝝ et qī pſtā et
magna angaria. Eſt aut angaria ſuitꝰ pnaꝝ et no
rerꝝ. Item Pangarie dr̄ ꝯcacōes et forte erāt exacōes
equoꝝ ul vecturaꝝ ad pſtandū amona militibꝰ ut colligi
C. de ... publ. ... Rx
Peregrinantes large dicūt omēs qui a loco ſui domicilij pficiſcū
C. de ... l. ... ꝓprie aut peregrinātes dicūt romi
petās romipete a ppls ſcōꝝ oracula viſitantes. Vñ
q m. ſi quās romipetās Aliī aut pegrī dicūt qui no ſūt
de ... ſue ſit cliri ſiue layci ... ꝯſſ. in ſu
de cle. peg. — —

Per not archi xviii q iii ebron et paulus delegatus mele q
de pri. tme — et lo g. de elet dudum in infine ff d'o sg.
turbana g. p noctua et het in l. p cu iuss delega. q
Peraganda e uestis de auro uulgariter q̄d gerebat uesti
mento ut clamides poni solz ut uestis que lz aut tu impro
gande re pus olobery
Peremptorie d' aperiendo eo q cito perimat ut tu peptorie
ult q̄ no dan ulteriores dilaciones ptr quarpro peremptoria
d' qr perimit actor etiam d' citacio peremptoria qz omes alias
citaciones abreuiat et cancellat Pro de iure tres citaciones dnt
fieri anq̄ aquibus tanq̄ contumax puniatur iudex tu peremptorias
citaciones ut peremptorie edictum extante ea mitte pt et in
operabitur q̄ tres alie citaciones possent
Per emptoriu polut. i. possibilitas feriendi inimicos
Pergula e tugurium ut obumbracio frondosa et po in qi
g contrabs c. i. de foro cpe. li. vi.
Perequato' e q̄ honos et territoria p equa. i. valde equi
ut qui pdia de spatio eq. pensione ut p' assigt nouo posse
ssor C. li. xi. de resi et resito in rub et e li. de fun. pat l. fundi
Perippsima e purgamentum ut cortex pomi ut piri xc
Tolle peripsima post ede pulpa spernes ac ulta
Permitti d' aut tbus mois pmo q nllo iure phibe 2o q
gt constituciones humanas indulget 3o illicitu ut magis illicitu
uite ut eg cu eolis d in t omis dut lex
Permutacio 2' cont e vnius rei p alia uicaria pstacio
ut uicaria pstacio mutacio
Permutacois contus ideo fuit inuentus qz sepe poterat aliquis
hre aliq̄ inutile sibi ut puri quomodi q altei multu vale
potuit et eg et prius ignorabatur q̄t res vnius alteri fieri
posset ad q inuentus est ille contus
Perduelliones reg g cme le ma.
Perplexitas e constringens c utabit necitas peccandi q p
uenit quo erronea volutata in c boia xxiii di i pu mt
motalia et venialia ubi pat exo deundaris crucifigentibus
xpm et si q̄s 2ndz qscti iniunciu si pt in lo 2o' 37 exo

si vir denegat vel reddit debitum uxori petenti uxor et declarat
quod nullus potest esse perplexus inter duo mala et perplexio solum est
ad stultos opiniones aliorum vel viciis necnon temporalium usque ad fines
distinccionis

Perpetuum quantum dicit est quod generale dicitur secundum mas[?]ana et ut et li.
vi. vel circa ibi edicto perpetuo prudentum.

Persone quedam dicuntur private impropie vel ille que sunt exempte a
iure communi vel iii di c privilegio ubi dicit quod privilegia sunt leges
privatorum quedam vero dicuntur proprie private vel ille que non habent dignitatem
ut xxiii q. v. quoniam clerici non dicuntur private persone cum habeant dig-
nitatem in ordine ecclesiastico ut c. privilegio pallii et di iiii
Denique 2º ro sicut 2º al quedam sunt persone que sunt in officio
publico vel tabellio iudex baiulus dicuntur private que sunt non sunt
in officio publico

Pertinere ad nos dicuntur que spectant aliquo tytulo non tamen pignoris
nomine et quod nostra non sunt sed ea parit ut ff. de v. sig. l. verbum pertinere

Periurium proprie dicitur cum aliquis iurat contra canonica statuta
vel temeraria et 2º confessionis nisi dicitur iure iurando periurium est
mendacium. primo fallacia iuramento quod si ignorantia adhibita omni dili-
gentia factum sit nullum peccatum est xxii q. ii homines 2º dicitur transgres-
sio liciti iuramenti et est mortale vi q. i quicumque illicitum aut
fuerit iuratus preter sed non conveniens 3º dicitur indiscretum iuramentum
et est veniale xxii di. quod timemus in fine 4º dicitur medacium
iuramento firmatum et est sed mortale xxii q. ii quid apt

Petitio hereditatis omnibus illis competit qui iure veteri vel novo
heredes sunt vel sunt contra possessores vel pro herede quod possidet nec
dicere posset quare possideat veteri iure veluti xii tabularum vel
cotesta[?]to novo aut iure velut ex senatus consulto quod nec
nullo tytulo possidet hereditatem non tenetur petitione hereditatis in
3bus casibus ut si vendito non appareat ut modico dispendio ut
de precio non est factus locupletior quibus casibus utilis petitio hereditatis
liberis competit contra testamentum parentum et parentibus contra testamentum
liberorum et fratri contra testamentum fratris quando turpis persona instituit heredem
hic est de inofficioso utilis et quam competit ante adicionem hereditatis usque
ad quinquennium ex heredatione omnino ante quinquennium contra suptum heredem adicionem iam
factam dicitur

petico hedit

Petitio hereditatis fidei commissaria competit ei cui fidei commissaria
hereditas restituitur ex senatus consulto ~~trebelliano~~ trebelliano.
Petitio hereditatis possessoria que dicitur bonorum possessio uel cum utile
datur emancipatis uel pubes heredibus uel centum dies ceteris usque ad xxx
annos perdurat
Philantrophia uel populariu
Pignus est res mobilis uel se mouens apud creditorem a debitore
tradita et collocata ad prestandam securitatem de persoluendo debito uel
promisso adimplendo et dicitur a pignus quasi pugno uel manu
traditur uel secundum pignus est aliqua res obligata specialiter et consistit
in re mobili
Pignorare est rem aliquam pro debito creditori obligare ut securior
sit de sorte debiti
Pignus pretorium dicitur illud quod alicui audire datur pro maiori securitate
rei petite et adiudicate
Pignus committi est in eum statum peruenire ut debitor dominium pignorum
amittat verbi gratia tradidi uel mutuaui tibi pecuniam sub pignoribus eo
tenore ut nisi statuto die pignus luas uel redimas debitum persoluendo
quod ipsum committatur uel amittatur
Pignoraticia actio require supra actio Et nota quod pignus pretorium
consistitur quando actor in possessionem mittitur propter contumaciam rei uel non comparen-
do an litem contestatam uel post Sed pignus iudiciale consistitur quando post
sententiam mittitur actor in possessionem obiecta contumacia in non persoluendo
tunc enim victor statim acquirit naturalem et ciuilem possessionem debet notari
in c. contingit de dolo et contumacia per dolum
Philateria dicitur cartha in quibus continentur incantaciones lex xvj q v sicut ariolos
Phitonas sunt incantatores uel diuinatores dicti
auctor diuinandi ut in xxvj q iiij c sicut quidam / quod sint Apolline Apollime
Pistores olim dicebantur fabricatores panis pallarii qui fuerat
horreorum ut C de pistoribus l. xj ij anni
Piscina — dicitur locus permittendis et conseruandis piscibus deputatus
ut quando placuit domino de ipsis capiat
Pileus dicitur capillus quasi pilos capitis tegit ff de uita et hone cli
Pleno iure expone uel quo ad temporale et spirituale ius C. c. constitutus
de fide concessionis ecclesie et est cum concedens habet potestatem uel ius potestatem utramque idem in
c. quam de prebendis xxvj q ij uisis idem intra quod inuo ordinario ut in

rle de ser. ergo ṗ an possides eciam ples ine possit eiusmod quia
in iusto geny dicitur q no fit, m q. vi admegad inde, j. de expressi pla
Placz lz videat importare certam volu[n]tatis pferentis tn includit ar
bitrium boni viri / l. cha[ri]tatis ff. de fideig. liber. — ita lz dica
facia quicqz tibi placet intelligitur tn iuxta arbitrium viri boni / l. fideicommissi
§ si sit ff de legatis iii. p bar. et no. in c. j. de iudi.
Plagiarii sunt qui liberos homines vel suos alienos surripiunt
et vendunt a plaga maius / C ad l. — fau. de plagia l. si.
Plagiaris .i. fideiussor / ut in c. venientes de iure iuran.
Plagium e plaga vel dolus qui parentibus vel dominis infert surripere filiorum vel suorum a plagiariis / aufert eciam parentibus vel dominis
potestas / facultas filiorum vel suorum et hinc dicitur plaga que e magna plaga dno vel parenti / glo in rub. C ad. l. fau. de plagi.
Plebiscitum est q — plebis in[illegible] .i. tribus i[n] rogantia
tm omnibus — placeat plebs instituit dictum q statutum orta
enim int plebeios et nobiles antiquitus romanorum discordia plebs sue
leges constituit ut dicte sunt plebiscita / ut ff de o[rig]i. iur. l. ij. §
Trs. se. ... / reliqua vero populus cum senatibus et principibus sibi ius consti
tuit dictum lex populi [illegible] ... li. vi / anthonomathice .i. per excellentiam
dicitur enim plebiscita eo q plebs sciat vel sciscitat et rogat
ut fiat / dicitur ij plebiscita
Plebs dicitur a populo vel species agnicionis q populus gtz inmores maiores
nobiles et ignobiles plebs vero tm inmores et in plebiscitum
.i. p plebe statutum / insti de iure na. ge. vel tm q plebs q[ui]t
Plerumqz .i. frequenter / insti de legit pat. tut. insti ff quomodo l sius
§ q si.
Plus petitio e plus offerendo promissio / ff e l in ul e plus
et aliter q̄ fit exacto
Pondus dicitur ab onere q pondus dicitur qu[an]t[itat]e leue pondus
quando [illegible] hinc dicitur pondus meum .i. corpus eius [illegible]
ferentem f onus dicitur q ff oneat et deprimit
Porcinarius ... q porcarius vel porcarius / et dicebant olim hii q
custodiebant porcos circum romane urbis impastus et excu
sabantur a muneribus predictis / ut C de porcar. et susceptoribus
li. xi / c. actu. /

Pontifices olim dicebantur imperatores / xxi di. cleros et di. de talibus
pontificum. Item quod pontifex q. dat pontificum applicatione servi statione et
mercatione quacumque strata imperii. Item dicuntur pedagia guidagia
et salmatica reque quibus loco suo et ista omnia dicuntur potestativa / C. de vectigalibus
et com. l. iij. et de his. seq. et quibusdam in glo. vj.
Pontificale est ordinarium episcopale et pro hostia e autem in e
lib. de forma ordi. c. compilavit et not. io. an. in de. — demum
Pollicitatio est solius offerentis promissio / ff. de pollicitatione. l. ij.
et dicitur astipulatione et pacto quod est duorum consensus atque conventio
Pontones dicuntur quedam naves. Item dicitur ponte pontionibus transvehuntur
in mare transferuntur
Possessio secundum azo C. de acquirenda et re. possessione — est corporalis rei de-
tentio corporis et animo et iuris adminiculo concurrente / ut sic est vis
quedam quo aliquis rem corporalem tenet et sic habent / et corporalis rei dicitur
ideo quod sola corporalia possidentur incorporalia dicuntur quasi possidere et
quasi tradi per patientiam et usum. Item incorporalia non possunt corporaliter
apprehendi ut iuris dominio et servitutes et ideo non possidentur / de sum-
pe. c. cum quesitus ubi et ff. de usucapio. l. seque. § si vicin. ff. de
acqui. poss. l. iij. in princ. / et non prohibetur de ca. possessio cum animo in
rem in preposito sine possessione possessio non procedit de inferiori vel de qui
possessione ut hic ibi notatur. Item impossibile est plures eandem rem ut id
beneficium insolidum possidere / de preben. c. licet. de elec. c. ut quis
duas h. vj. de. si duobus ut lite pen. et ibi G. / ide puto
at G. / aliter in mebus / et ideo bene dicitur detentio quia res naturaliter tenetur
ab eo quod corporaliter insistit ei. Item dicitur corporis animo et iuris quia
quia hec tria ut quis rem possideat dicuntur concurrere debent scilicet corporis actus
animi affectus et iuris adminiculum. Item opus est ut quis corpore
adipiscatur vel saltem oculis sufficit ut plerumque visum oculorum et
animi affectus cum voluntate tradentis. Item est enim animi affectus necessarius est
Ideo aut per se corpore aut per se animo possidet quod cum est possessio solo
animo amitti puta si quis posse se expelli suspicetur. Item ex quibus
apparet. Item licet quis sacrum rei vel religiose corpore et animo insistat
non tamen de iure possidet quia res sacra vel religiosa nec a bigno-
rante nec a sciente possidetur. Item dicitur possessio quasi pedum positio. Item
possessionum alia est iuris alia facti / alia iuris et facti et hec

intemperantie

medio habet plus iuris minus fecit medio eque ut notatur ff de acquirenda possessione l. possessionem cum

uris C. de acquirenda vel retinenda possessione l. 1 in fine Hugo de porta ravenata dicit

posuit nec possessionem vacuam et vacantem ut in ff l. 1 fina C. vii in

ibi io reprobat et finaliter concludit quod non dicitur sed vacua proprie

vacans est que ne ...... possidetur alio ut tempore prescriptionis longi temporis vel

oblivione ex longo tempore

Possessor bonorum sive que sunt bonorum ut filius emancipatus vel ag

natus qui dicuntur bonorum possessores ex bonorum possessione edictali et

decretali secundum statum ut sunt edicta et decreta possessionem ex hoc

sunt in edictum decreti adhuc ut comprehenduntur hereditas possessione

heres et bonorum possessor ut supra de b. — Dicitur in

heres non dependeat autem in ff bonorum possessio · quibus adeuntibus heredibus · aut

Possessorium iudicium est quod de possessione adipiscenda recuperanda

et retinenda ut in c pastoralis de causa possessionis et proprietatis ubi glossa iiij

Possidere naturaliter dicitur quis cum est in re vel eius parte vel saltem cum res

est in manu eius ut ipsam videat vel partem eius (2) azo in summa C. de

acquirenda et retinenda possessione

Possidere civiliter dicitur quis cum nec est in re nec res in manu eius sed

possessionem solo animo habet et re desinente detinet sed quod talis sit persona

in qua cadere possit huiusmodi possessio ut notatur l. 1 eo an in re a possessione

vel vi et in alle ma layci cum quod desiderio possidet decimas et

spiritualia non est capax per xviiij q. 1 in pri° in ff ma' ista ka

decimas ut vi et no quod possessio civilis et naturalis vel civilis tantum

acquiritur ad possessionem sed naturalis tantum non sufficit nisi alias civiliter

acquiret ut tractat plenius dominus in rta sed possessio ut vi rat quod

quibus naturales tamen acquirit ea clam per introitum quod dominus est absens

quod credit sibi quod motum et sic mala fide habet naturales quod non

possidebit ff de acquirenda possessione l. clam possessionem ... admiacias

Possidere vi est violenter possidere sed possidere clam est absente

domino et furtivam ex occulto clanculo possessionem ingredi ut dominum po

ssessione privat

Possidere precario est re ad petitionem vel preces meas mihi concessa

adeptio possidere

Possidere quod domini patitur ab eo qui concessit

Possidere pro indiviso ——— est rem ita possidere ut nullam in ea habeat

ad alijs dimissa
Possidere pro herede est ita possidere quod putat se heredem vel esse vel non sit
Possidere possessorie dicitur ille qui ita possidet quod sit se nullo iure uisitato contra possidendi ut si interrogatus fuerit quare possideat vel quo iure rem pretendit quare possideat si dicit possideo
Possidere quando dicitur in mobilia eo quod quibus cum pedibus insistat per ma planta uenit illa possessio
Possidere hic iuste quod iuste hic iniuste quod bene quod aut male possidet alienum est male possidet aut qui male prius invenit vel aliena presumit dicitur ius
Possessorie facere tamen rei servande quam impossessionem mittere est ut Contendisti contra fundum esse tuum et probasti in re peremptorie contra mittit te in possessionem et facit vere possessorem Item volui agere contra adpossessionem illius rei quam petebam ut non faciat me vere possessorem sed ut in simido manea tamen rei servande et custodiende et tenebo donec probauero mea esse et si adiungas meas tandem tedio affectus moueat et contumacia sua compescat et meum litem si velit aliquid dicere habebit
Possessio debet ff de libe. et posthu. l. placet regulat quod ff de off. pp. l. see cu scripti et demdu. l. no quod et Colud et quod indexo. ly.
Post eum est nota a pto inchoata l. ij. § ste mutuum ff si cer. peti. pt uni reatus impotat ff de off pp. l. see et l. scripti et i deta. l. no quod ubi plene et est. inuo no pt in rea s. de regu. iur. l. vi.
Potas quinque mois acquirit ff de s. fig. l. pratis
Postliminium est ius amisse rei recuperande ab extraneos moribus et legibus constitutum ut tollitur ff de cap. et postlimi. reuer. l. post liminium. § i. et instituta pristinum reducendi quod quis post captus ut per seruitute amisit Vel per hoc ius recupat quod eum a captum reuerti uia quod amisisset et ipso iure fingit hoc ius ipm semper mite fuisse et haberi postliminium est ius quo restituit res ipsi capta vel presepta ab aliquo alicui quod praeptiuitate amisisset xvi. q. iij. sicut accidit Item at postliminium aliene

et p9 .i. nõ qi iuxta lime dom9 pue pmp fuiss et possediss
ut qr captis ab hostib9 et ult limina mei imperij deductis pra
missa limina reuert. Ita pt limina pit modomo que fine qda
faciut itra et imperij fines limina vetes ee voluerit. p azo
C d' cap et psti reu et qui mo int pt po ptt.
R. dctm e at ptylimimu et dict lex q omib9 eque pstlimimu
e no solu ib qui pugnde p oib9 qui eius nc pit ut gplio
ut alijs mois nisi int ee possit ut ins. de cap. et p9 r. d. l. pstlim
de c exmilta d'ua. et uo re. ubi gl. — pstlimi9 Lcitr
Pastum9 ut postuma di q ut q p9 humacoe .i. p9 q pr
datus e huo nasi. Impie at quib3 d3 postum9 q nasr
p9 testatu p azo C et
Postum9 etia di nepos qui pt9 humacoe aui nat9 e pio pre
sup stite et tuc di nepostum9
Postulacio p goff est gre petico a supiore fca ut ru ex
gra petit aque ineligibile tuetr elegi ut pt e aliquis pne
ad eligend petico q alit elegi no pt c. vnico de postu pla
li. vi
Postulac e ———— depdend pui ut anim
pui in ue ap d eu qui uius dici pest expone ut alteis
depdeis q dre ff. e. t. l. j. et de postulan. c. cu sacdotis
ubi gl. et iij. q. vij. §. sut et Ite no q postulai dnt et no
elegi Primo arcepus ad aliu arcepatu de postula p. c. bone
2o epis ad arcepam ut aliu epatu et. et si vnanimit
Tercio laicus addign tes hey. di. oscis 4to cleris inmi
norib9 ordinib9 gstitutus de etra et qlt ptea 5to illegitie
natus elecoe iinotut 6to qui no e inetate legitima gsti
tutus de elec. cu maius et c. cu nobis Itm no q ptor in
q qni no h3 aduotu et dabo ff. de postulan. .l. j. §. ait pbr
et mtr si hre no pt Dabit ani femis pupillis debilib9
et hijs qui pue metis no sut at ppr potrica aduersario
aduotos inuenire no pnt ff de offi. p. gsi. l. nec qiqi. §. pt
et hor p polaud queto apte ut statuto aiu te uix fraudia
aduoti mod litis et fori gpue nas qn tes no expedente
Vn aduocad et polaiu r ape p advocando l3 xj. q. iij. no l3
Itm aliqui phibent postulac padctis ptois Vn no cuciz

dat ut postulat ymo veta adductis pecie simis pue actor ave
ne lumbis capp inter muliebria pass Caueat aut aduocati
ne tas desperatas assumat et si forte apn° assumpserit igno
rant eu domino cae poterit cesset et solarium ia recepta re
stituat ff. de vind. l. te no noua et sic ger obseruadis ad
uotis ymo ut cae q̃tes examinet et iustam si voluerit
assumat in iusta repudiet 2° ut modestia veritate et le
galitate seruet in aduocando 3° ut solarium cōuemes petat
4° ut nec apn° conuemat decerta pte litis ut cum gn̄i dapno
litigatoris nec post cepta lite ullius partem in cartu eo q̃ in
ppria fide receperit

Pragma grece dr̄ eu latine vn̄ pragmatica negotia dicitur in
pragmaticis .i. causidicis ul actoribus negotiorum et causarum ff. vsf
li. v. et x. q. ij hor ius porrectum inst.

Pragmatica sanctio dr̄ ea inconsistorio principis ventilata coram
proceribus sacri pallacij et ē constitucio q̃ imperator consilio procerum statuit
ut sancit qui eam dr̄ confirmatio imperialia facta ab imperatore
cu cae cognitione sup gesta promutacionibus ut c. j. de re. permuta.
li. vi. gl. et pragmaticam sacrorum ē principis rescriptum c. fundamenta
de elect. li. vj

Pragmaterarij sunt qui scribunt pragmaticas sanctiones et
alio° dnr̄ scriniarij ul magistri scriniorum ul scriniorum memoria
les eo q̃ adepta scriptura sanctionum in scrinea portam custodie
bat ad memoriam ·A·

Prebenda ē ius percipiendi prouentus in ecclesia collegiata ex accione
prouemes competentis alicui tanquam viri de collegio et prodit ex
institucione et officio qr exhibitio consistit officium dz prepē bñficium
et id ius ex canonia descendit nō eī dt ee canonicus si prebenda
c. relatum e. t. si canonia quid sit unde ex. c. i. c. cum in serua
rem d' consti. sum prebenda ea large prine q̃ cui non tamen
de collegio si rone ministerij officij paupertatis ul aliis gredi
uteds et fruendi in vita pra certis rebus ecclesiae ut redditibus
quos canonici capiunt ut alij de cli. hec d'extra nonnulli. xvj
q. j. possiones etiq. dz id et layci nobiles hnt tales ff. c. cum posito
in c. in cu. pall.

Precarium ff. cuo e t e illud q̃ precibus intendi gredi petenti

·A· pragmaticae dicuntur obsequia scripturis alterius preparanda ut d' e inud cor' in glo. f. no minus

tam diu q̄ diu pati̾ ille qui gessit s̾ P̄ goff in pia. e. t. e pignus
obligatum creditori creditore ipsi debitori gessio aduted, qua diu
pati̾ et pmittit qui gessit ut mc. ulto e. t. et ff. e. l. p. ul
prai̾ e q̄ etis nit d iur el. roland et e gtractus gtrutus et plus
gmodato ni tm ut quida diceret gtractus no differre ni vis
hec duob Dicit tm m re et dict prai̾ adonare q̄ qui donat sic dat
ut no recipiat id q̄ dat s̾ qui prai̾ gredit pmo sic gre
dit ut recipiat qncuq̄ placebit Dicit aut prai̾ is q̄ e
getus factus ad paus Item prai̾ dicit accomodato lz mutus co
uemat. Itē ad gmodatu sit adiectu usu nō pt reuocari nisi
qnz d̾ getus deq̄ngmo mq̄nquemu reuocaz et Itē prai̾
elapso subitaneitate pteriat̾ tūc getus reuocas intelligi
ul d̾ pcaria ille getus affinis emphiteosi Itē prue dicit
queda pporces usus fructus [illegible] inre ypensaciō eius gpre
tamo q̄ da̾ eme ut no̾ xvi. q. i. pcaria
Precaria va sit hec rogo uolo mado fido gmitto iubeo
aut preptiuū e ut e gmi. delega l n i pno et mado
qnz e vnn prai̾ ut in actu n q v madasus ubi eī
madat ppe qnz tn rogo poi preptiue ut d i q. iii rogo
qnz madatiue ut ff d nego s̾ l. si sezui mei rugatu i.
madato suscepistis Itē qnz deprative et sic ut frequius
poi poi q iii s preptiu reque sup madatu
Pireco omis e qui apud acta a manu te publice pclamat
ul pnunciat a quid faciend ul dimittend, p q̄ plerūq̄
fiebat edictor narracio. i. recitacio et publicaminus uocacio
et citacio auius matrimonij ul rei vendit anunciacio
Prediu d̾ fundus ul ager reque sup ager sic pdiu
urbanu et pdiu rusticu re ibid et etia acio finiu regu
dor
Podiu dorales ad ysta duo gtrut sz q̄ matrimoni gtiu q̄
et tradicio pdij interueit. p̄ azo de fini. dotiu
tanaciū Podiu tamacu ?? ſo c iete i R̄ ti xl sunt pdiu
in quo fient cellule vn tamacij cellaris Itē ad cama e
cellariu d̾ lng ul ali tūc erat pdiu sepa ut canones
redderet mt cellulas p̄ azo et cor̄ collum dn̾ tamac

ut dnici q2 dicta pdia erat in pacius·
Unde p7 cardinale in c. ptis / tn v7 pe ab te et p7 tac
gmitoe / ut int q7 xpianos debere. h v7 / et dicit card. / si po
institutio opa ut ipm no tolla p sceps statuto in tau in
quo pblatu fuiss si no appareret dat pte d'iuramto opposito
/ pignus. ff. dele. / m7 bal / at dicit q no valeat p'tise, v p7
tac gmitoe q2 pr textus esse supfluus / m7 c. de test. ub. poi' pte
ptise et esse p7 tac gmitoe saluado tn pmu dctm dr q
ille textus poni d' daratie ut exponitue et quide q dctm
magis placet·
Uncipium fit p7 mo et rid piculo / c. expte. de sepul
g. in le. pastoralis de re. iudi
Pfectus augusti ut augustalis dr pfectus egipti / ut ff
d' offi. pfec. augusti. l. una et C. de offi. pto. / q2
impato maxi9 augu9 in egipto pmo pfcti ptat, introduxit
Pfectus ptoio ab initio inps agetur, qatus e in dictatores olim
antiquis — magros militu eligeret qui pinde sollicitudo appor
ati s'uma p tis dictatores gerebat ptates ho exp9 prinpes
adquos gubnactm rei pub te puenit p9ea elegeret pfectos
ptoio quibus pub te disciplie emedato gressa e quorum
auctas ita e ampliata et ades approbata ut n' ab eorum
pnijs app'r n' nimit eorum restitutio facile possit postulati
et erat quatuor p7 pfectus ptoio orientis pfectus ptoio
affrice cu sedes e in kartagie pfectus ptoio illustri et
pfectus urbis / ff de off. pfec. pto. h
Pfectus vigiliu de est q pfectus nocturn9 hoc eat offitiu
de nocte facie gmbias pfuerutq in mediis arcedis q' ess
cauebat inquirebat et puniebat incendiaros fures
grassatores effractores in delicqs eat ta famosa p na
ut ad pfectum urbis deret mitti puneda poterat etia indi
care decapsarios qui in balneis vestimeta custodienda
suscipiunt si aliq dolo faciunt ff d'off. vigi. l. j
Pfectus amone diceba qui d'amona h deplado cura
habebat / ve pijs ediles tucales
Pfectus urbis dr cui ab impatore gressu est urbis cun-

ministracio qui ceteris ingratibus coquaminus tamen ab urbe profecti sunt in urbe relictis uis dicebat et omnibus dignitatibus mutuitate ante cabat qui tum ab urbe progrediebatur non hunt iurporum probe tamen potuit minute ff 2 Cet / etiam in urbe inter cantesimum iuliae ht iurpos

Preiudicium est qui queda placito ut proposito aut placito vim rei rtu alterius qr aquid preiudicare alteri est id illi preferri tamen hoc vim ~~preiudicare~~ preiudicare alterius moti constructionem et amplis, secus hz q hc vim preferre dicit enim persona et gratia confessione in iudicio preiudicium / constituendo non ipsi in iudicio preiudicium fieri hoc preiudicium non sit quomodo meum eo fecit sed in quomodo sit ut iudex non sequatur veritate sed mea confessione ita dicit res iudicata veritati facit preiudicium non ut veritas rei iudicate preiudicium proponatur sed res iudicata veritati dato enim q ita non sit fit iudicatum est tamen proponitur veritati

Preiudiciales actiones ptanto sit dici pnt q mpis tracta demagnis preiudicio ut qr questioni moti preiudicat ut gratia agit g me et aquid patris oppono t questionem status dicendo q es filius meus ut suis inplata mea constitutus aut libertus etc de quibus

Prepositus pt dici quibus qui alius past ipius tamen obtinuit ut prepositus dicatur qui quondam prioratus curam super alios gessit / de q sign quibus / prepati labo~~r~~um alii dicunt labiorum alabijs qr forte corrigebat eos qui male de principe loquebantur. Dicitur autem laborum alias libro libeorum a pugno bellico q fecit fieri constantinus ex auro et lapidibus preciosis inter alia signa bellica et dicitur alabor qui gero tibus fauedis preponebantur dicebatur prepositi laborum ut laborum

Prepositi sacrorum scrineorum erant illi qui perant scrineis in perialibus qui alias dicebantur pporti eo q magis principi appropinquabat q alii / Scrinia autem erant scrinia sive tamen de quibus tracta / c. t. C. l. j. xij. Primum scrinium erat cameram epistolarum que principi mittebantur vel ab eo mittebantur / Secundum fuit libellorum questionalium ut cognitionum ut querelarum / Tertium erat dispositionum ut est registrum / Quartum antiquarum ibidem / i rub

Prerogativa dicitur q privilegium

Precentores dicuntur cantores qui in choro incipiunt in ecclesia collegiata / de officio cui obligatur et duo genera — cantorum

dicitur mat. temptata sed prevento qui nocte vicantur permittit et succeto qui subsequitur tanedo vndz Contento aut qui gsonat ut xxij di cleos vsque fi

Preses e nom generale adomis presides et legatos regnis et om provincia rectores seu moderatores ut ff de off p̄s

Preses provincie d̄ qui in provinciis p̄ts principe summa tenebat ptate Ita regna vdacta erant in provincias quarum rectores dicuntur presides et sunt clarissimi

Primates dicitur qui in eadem sunt provincia C d' p̄s xxx vel xl anno i. fi

Prepropere .i. nimis cito

Prestim pot aliqui in iure p̄maxime ut in c exoliteris in de homicidio aliqui p̄ tm di xcij c illud ubi bo. g.

Plati noie intellige ecclia et ministerium ppti et ecclia e in epo et no eo no tm noie plati semp intelligitur ecclia ut in c edore de isti

Presbiter grece in latina dicitur senior et e nomen dignitatis non etatis tamen licet alibi dicatur non etatis xviij di legis Ita presbiter honoris et dignitatis q̄ accepit pbr nominatur xxj di cleros p9 me et qui pbens iter ut q̄ palijs habeneriter.

Prescriptio p̄ goss in p̄mi e t e qadda iur ex tpe sortiatur capiens ii fim tes et hz locum in rebus immobilibus si t dio impugnatur ab alijs Ita prescriptione no gpetit iur si exceptio Vn pt dici pt prescriptio est exceptio rei ex tpe sortiendum capies q dio etiam ab alijs impugnatur qz prescriptio no sbaz ex tpe sed ab auctoritate legum io prescriptio pt ab alijs describi est exceptio rei ex tpe g̃nes ab auctoritate legum in capies negligentibus pena infligens et fine litibus imponens q prescriptio vi magis gpleta inducitur aut prescriptio bona fides iustus titulus gtinua possessio et fine rei vicio q res pt prescriptibilis p̄ goss nam de foro canonico n titulus valz prescriptio nec mala fide ut in c qm omne de prescr. Item prescriptio e longi tpis cotinua possessio int pntes decem annis int absentes xx annis C de prescr. xxx ut xl anno .i. ultra Alia est prescriptio longissimi tpis si anno xxx ut el. vmi

ex quibus rem amittit tanto tempore possidet ipam possessor durcmtate
et temporibus gtinuatione prescribit et actore removet sive proximi vel
alius per tytulo nacti sit possessor vel alio quocumque in iusto possessor
nec gaudet annorum prescriptione si per interruptione possideat mona
sterium gaudet prescriptione xxx annorum nec maior accepto Eligens
dominus opponi sit in effectu romana ecclesia centum annorum gau
det prescriptione item prescriptionibus interrupto quia modis fiat nalis
et ciuilis est bona ut ff — in c. illud de prescr. — Item
habemus diuersos perpetuatos et interruptos prescriptionibus et
requirunt sex in eius adprescriptos scilicet tytulus possessio bona
fides res prescribenda persona prescribens et persona contra quam prescri
bitur inter que possessio et bona fides magis substancialia sunt
ut not. in dicto c. illud et xxx vnus casus in quibus non currit
prescriptio habes in ff si in c. in non liceat de prescr. et inde ff
sume ex q. iiij. — de usu capione et prescriptionibus g. boa. p
sptis vis dat gctz i noiatz fall qui e factu mestima le
ut manumissio quia libertas mestimabilis est et tunc dat actio
de dolo ut l. dedi tibi ff. de gdi. cau. da. et in l. nalis § q. p. s.
facio — de prescr. ver.
Prestigium est quod perstringit alis perstringit acie oculorum scilicet obum
brando quod ut videtur alicui fieri aliud inde quod videt ut in
incantacionibus patz dicebantur ecclesia prestigia raptores oculorum quibus
obumbrant et io dicebantur prestigia spiritus immundus ut super
Iuris spiritu — vide tex
xxvi q v nec mirum ptz vna calupnia dicitur enim ibi de ma
gorum prestigiis quod non sunt vera sed fantastica probantur esse et
prestigium meretrium dicitur inuenisse ut ibi dicit tex
Presupposito ... ipse est ... adcedendum vnum factum surgens
... alteri ut excommunicatio vel ... propterea suspecta
... ... in
eodem lecto ex presumpcione violenta probantur copulare ...
ff ... diffi sit ... Presumpcio est alicuius facti dubii ali
quotiens plena aliquotiens semiplena probatio sive investigatio
et eius sunt tres species scilicet temeraria que surgit ex
malis hominibus et ex causis pluribus et suspicionibus leuibus ...

repellitur et improbabilis est ut in glossa vi q. i. nichil deperit ex ipso ipsis noi. Alia est probabilis que vel pluris que surgit ex similibus causis et presumptionibus et hec admittitur ad probationem et impleas ut de presumptione in intellectu sollicite de reste pro. Vel in contradictum ad probandum si sit alia contradicenda admittitur est ad probationem indirecti de penitentia c si quis de gradu ii q. v. presumptio. Tertia est violenta que ad probandum vel ad deprimandum sufficiens reputatur xxxii q. i. dixit dominus ff de hiis qui sui vel alieni iuris sunt l. filium. c. liberis etc. Dicitur presumptio inde ptc de ipso hiis que in iure ubi de quadruplici presumptione. Item presumptio est quidam motus intellectualis veritatis eliciendi ex circumstantiis insurgens Ho[stiensis] in summa de presumptionibus etc. Item probatio non indiget de natura quia aliter se habere non sit presumptio iuris et de iure. Et non quia presumptio ex commissione sanguinis vincat omnibus aliis presumptionibus. Item glossa in c fi. de testamentis ut si lege c in bonorum et sit due eius nominis proprie et agnationis presumitur pro eo que nondum natum surgit. Item presumptio violenta subdistinguitur quia alia iuris de iure iuris et de iure presumitur ac quod si non statuit sub presumptione et illa recipit contrarias probationes xxxv q. vi ex ordinatione xxxvii q. i nec aliqua iuris et de iure est quod ius fingit et statuit de facto quod quam fictionem non admittitur probatio de sponsalibus qui et c adolescens de condi. appo. privatas. et c. de illis contra mitias et aliud ius fingit videlicet glossa in summa etc. dicunt aut presumptio et fictio iuris ut supra fictio.

Preteritus est a testatore omittitur aliquis eo non instituto sive eum quasi exheredato. In preterito dicitur filius omisso vel exheredato. Item Azo in summa C. de libe preteri. vel exhered. Instit. de hered. que ab intestato. Et c. eadem.

Pretor est qui in urbe romana iudicio preerat ad disceptandum vel disceptandis dubiis actis et causis ordinabat et cuius eius officium annuum vel annuale quia solo anno durabat et antiqui apud romanos ad principem translata fuisset potestas vel antiqua romana potestas sub imperatore veniret huiusmodi potestate plenaria faciendi ius et statuta et edicta eius edicta iuris honorarii dicuntur quia honorem et auctoritatem pollebat. Item de off. pro l. i et in summa de iuris agen[tium]

et non[2] i. l. certum quod est lex sed C. vii loquitur quod pretor vinus potius debet sequi pretore nisi tuum quam ius civile
Pretor fideicommissarius dicebatur ille qui inter peregrinos in civitate affluebat vel confluebat ius reddebat
Pretor urbanus dicebatur ille qui tamen compilles ad balla similia vocaretur ius redderet in civitate ut ff de ori. iur. l. ij § alias
Pretorium est locus in quo ius communiter redditur et dicitur locus in quo quis prefecturam exercet cum suis officialibus et causas tractat scilicet quia est domus proprie provincie assignata ut locus deputatus iudicibus ad cognoscendum et finiendum de causis
Pretorium pignus est quod datur auditori, donatum, sed post aliquid tamen exclusum quam inclusum vel vinum i. e. dud. ij de eclesie et mole i. de spi et fid i. gl. et archi i. e. ebion xiiii q. ij bar. in l. i. in fi. ff de pig. act. et p. C. q. l. actione C. de trans. et i. i. a petim de acq. ind. li vi constat est inclusum et augmentatum quam cadit inter res per eos separatas ut dico ego lego tibi omnes vineas meas post domum sed constat exclusum quam cadit inter diversas pertes res submittere contentas ut lego tibi omnes libros meos post salutem ambos de hoc vide albertum in alphabeto suo et non in modico ipso ff de le. i.
Privignus est qui ex marito mulieris natus antequam fuisset maritus eius
Privigna dicitur que ex uxore viri nata antequam esset uxor sua
Prevaricatores sunt que veram causam fraudulenter occultant dicuntur
tamen prevaricatores quasi varicatores quia aucta causa quia adversas partes adiuvat prodita causa sua propria dum huic instat tempore ex una
parte et illi mata et tempore ex altera parte ff de prevaricatione l. j
Primates officiorum sunt qui officiis presunt et sunt proprie locis
et patriarcha c. j. et ij xcviij di et post patriarche archiepiscopi
quintum ad effectum i. e. duo de offi. ordi. Nam ius canonicum non
curat de nominibus expertis in prima di xxj decreto et i. prudentie
ubi h divisionis est, et dicitur alii primates sine patriarche
In hoc nota Primicerius dicitur qui primo loco positus est in matricula notariorum
et qui primum locum optinet ut C. de primice li. xij §
Canonici est non dignitas qui sive archidiacono ut c. j. in

Pretor peregrinus dicebatur ille qui a multa turba ex peregrinorum venientium in civitate ut plerumque ius inter peregrinos diceret ff de or. iur. l. ij § post aliquot

g. d' offi. p'mite. Di' enim p'mi9 ul meliorō ul incantu q malig b9 eccijs d' tanto ul sincerento p'mipelarij. dr' p'mi admissis qui. sz. p'mo accesso admiserit ul 2' hugt q p'mipulud po tant et' utiq3 mo acci' ꝑ accu. c. e. ti in rub'

Priuata p'sona e p'sona carens sincere publica i'q're sup' p'na

abusum privilegium e q' iuis quo indultum et di' qi p'uatis lege ul qi lex p'uata vnius an actus hor' at' dignitatis a' in munitas q sibi quernit eo4 que alijs inuibut ul que de iua qi allegant'

Priuilegium enim f'' ysid' l. v. in detm e q' impuato gredi' et intelli' plus qe insi de ipo incero fiat c. cu ordine d' ipp' n° tolli' vnum ꝑ ad insi in p° fiat mecio d' so. c. veniens de p'p/ et e dup' p'sonale et reale. c. mandata de p'p'p. p' le ex tingui' cu p'sona ymo qnz an et ut tu ad alie abutit' et seq' p' naz at° in te d' gresso indet'minate q' cu det'minacōe loci ul t'pis gressud no seq' p'a ex loco ut priuilegium usq3 pali de usu pal. gtuaz. su extincta re extingui' priuilegium reale xvi. q. viij. h' c. d'ijs d' t'r. ser albe. i fi. et e glo. i t'a priuileg li. vi. i sz priuilegium p'du' appo' sex ut in glo. i'a i fi. c. i' nouant xxvij di. no e priuileg nisi aliquid indulget speale ut indeo. c. albe et in c. in l'ijs/ priulegia dr' lex p'uatorum i. e. causa qi exceptorum Jus enim quo aduna ꝑ nas durtas ad omnes extendit' lxj. di. nullam dere. ucle. melius sm

Priuilegium gnale e qd' copie ul collegio gre'. c. tu et plantaue d' priule: ut vnd'sent. xxvij q. iiij s' quis suadente et qd' gressud e monachis et aclijs circa gtus ul qi et circa iudicium sm q' gressud e mulieribus circa fideiussionem/ p' speale e q' p'sone gredi' et tu ea extinguit' vij. q. i. petisti et quo° sit ssatum et in varia... c. suggestu de decim. in glo. q.

Primogenitum not' sapiencia d'na no q' fres secut' s' q po natus fuit ut in c. Joseph dev. ser.

Primicia e p'ma p'is fructuum deo offerenda

Priuatum iuis e id q' pri' ad singulorum utilite' ptinz ul i' pacōis queriombus singulare p'sonarum loqui' seruit iuis publicum

Priuata delicta dicut' que ciuiliter tractan' ut si in furatus

sib p[ro] et ego ut re habeat ago ut no[n] tepa[n]t p[ri]uatis sz publica
delicta quor[um] p[er]sonis e[st] p[er]missa cui[us]li[bet] de p[o]p[u]lo q[ua]le e[st] c[ri]me lese
maiestatis ul[tra] accusatio de suspecto tutore ul[tra] curatore in quibus o[mn]es
accusare p[ossu]nt
P[ri]uati d[icu]nt[ur] p[ro]p[ri]e qui no[n] s[un]t [con]stituti in aliqua dig[ni]tate xxviii
q. i. q[uod] q[ue] item d[icu]nt[ur] o[mn]es exempti a[n]te q[uam] p[ro]ue s[un]t collegiu[m]
p[ro]ue aliq[ui]s p[er]sona specialis vii q. i. petisti di iii p[ri]uilegia
P[ri]nceps q[ui] dicat[ur] ha[be]t p[ro]p[ri]e ysa[ie] ix[?] deus fortis pat[er] futuri seculi ^ p[ri]nc[ipium] ix
p[ri]nceps pacis . inde angl[ic]us de se dicebat ego sum p[ri]nceps [com]ritis
inde p[ro] de g[rati]a di[cti] i[d est] tempe[?] inde ep[iscop]us de ma[ior] et ob si quis
ul[tra] alius iudex ecclesiasticus xi vii. q. iii diffinie[n]t[ur] . i si item imp[er]ato[r]
^ li vi de re iudi[cata] ad apostolice p[ri]mo et ap[pro]bat p[ri]ncipis int[er] rex et le
de bap[tismo] ubi l[ibe]bat glo. et i[n] usib[us] feudo[rum] fi[nem] bal[dus] vide d[e] glo insi[gnia]
de tyrannis in ytalia quibus [ap]pellatio no[n] fauet
P[ro]batio e[st] actus e[st] rei dubie pa[rt]icularis [con]cessio s[ecundu]m h[ic] d[ic]to e[st] [con]fess[io] locu[m]
h[abe]t solu[m] in hijs q[ue] p[ro]ban[tu]r p[er] instru[men]ta disputationis no[n] a[utem] i[n] iudi[ci]o
ubi p[ro]batio fit p[er] testes et instra et p[er] lege q[ue] p[re]iudicia et p[re]sumptiones
et [con]cluditur p[ro]batio aliter d[icitu]r rei dubie i[n] iudicio legitime facta de m[an]dato
lz i[n] diffi[niti]o modera[tu]r [con]trarius Et p[ro]batio ab aduerso p[ro]be fact q[uod] p[ro]bat
q[uo]d intendit q[uia] p[er] h[oc] p[ro]bat no[n] p[ro]bando euadit Et no[n] q[ui]a
p[ro]batio fit in l[itte]ris p[ri]mo p[er] aspectu[m] ut in notam q[uo]d p[ro]bat p[er]
euide[n]tiam s[ed] actus euide[n]tia c[um] [pro]positi e[st] ti[tulo] et ff de [con]p[ro]missi
l. i. m[ar]ci[?] xvi q. iii inst[itutio] memoratos u[ltim]o obst[at] q[uod] o[mn]i[bu]s ple
^ c. ti ru[m]q[ue] falli[tu]r c[on]cas et xxxvi. q. i. n[on] aliq[ui]s q[uod] frequ[ent]ia no[n] fallit[ur]
s[ecundu]m [con]fess[io] in p[re]m[issis]. e. ti. etia[m] maiori i[n]iuria ff de minorib[us] l. ij
in etate ff de min[oribus] . l. mi[n]or. 2o p[er] testes p[er]les ut ec[iam] p[ro] uniu[er]
sita alia p[er] p[re]sumptionib[us] uehementib[us] 3o p[er] instra 4to p[er] [con]fessione[m]
et hij q[uo]r[um] mod[i] ponit[ur] in c. cu[m] ad sedem de r[e]st[itutione] spo[liatorum] 5to p[er]
scriptura[m] antiquor[um] c. cu[m] cas e. ti[tulo] 6to p[er] euide[n]tiam p[re]sumptionu[m] xxxiij
q. i. dixit d[omi]n[u]s ^ mo p[er] fama[m] cu[m] aliis p[re]sumptionib[us]. c. 3o lo
co. e. ti. ec[iam] p[er] fama[m] cu[m] uno teste. c. [?]. e. ti. Et si iudex
dubitet de fama q[ue]rat a uicinis sit aut fama p[ro]batur p[er] duos
testes. c. in l[itte]ris de r[e]st[itutione] spo[liatorum] et magis p[ro]bat fama q[uam] un[u]s
testis de [con]sang[uinitate] et affi[nitate] . sup[er] eo . iij. q. iij c[apitulo] [?] scelere Sed m[odicu]m
p[er] fama[m] et uno teste d[icitu]r quis [con]depnari de crimine ubi in

pro auus est p[at]ris au[us]: pro auia est m[at]ris au[ia]:
pro amita est soror patru[i]:

c. veniens de testi. dt q no q minime debent ea phares agit me ... intra tituli C de pba. l. ulcia In phaco testib9 et fide tabular gstat tr ... de v sig
Pbatorie offor ad pbandi ag de gnralegiatu adoffm ag auctor spials ut pt colligi in l. pbatorias C de diu. off. et aggr. li. xii
Procons. ordinari9 e iudex a ppto gstitut9 no a principe dele... n abalio p̄ aban imperatoia dig ... creat9 cui9 officiu eat in provinciis dig ... in regno tributariis ut pcu provinciales sua negocia expediret ... no pt uti ... iis ... neo eis ... postul et n ... postulat9 fugebat insigneis et in provincia adeo ... ut adquoscuq ingra tus ... ff. d offi. procon. l. proconsules proconsul legat9 e ... propsl provincia ingressus mandat ...
Procurato est qui aliena negocia madato sibi adnio ... gerenda ... suscepit pla ut vmo ff de neg. ... l. iii ... negoci et ff vi bo ... l. iii ... qd ait ... e qui in iudicio de ma ... dni nego ... adminst agndo ul defendendo ff e. l. i. ... et ad no ... hec dia e qz prior cam ... tractat ... no ... postulae ... ut ... canones ... adminstor vite not pcurato ut. i. q. iii. paluato
Procurato em est no ... gnale ... adminstros et ... qua q traduc ... instituc ... adid de quo agit ... aut officium pcuratoz ... et si quid recepit ... bonis bonos mores ... locatores ... pcurato et ho ... parisur ut heat ... pte eius de quo e ... no licat pt in licite ... solai ... plaboe ... et dz non ... ma ... ad ex cludend tutor et curator collegia et platos ... qui pcuratores gstitu no pnt ... ut actore et gsti tuit mato gnali ul speali ff. e. l. i. et ff. ... mme randi ... Et no q duo e pcurato ... adiudicia ... adnegocia et ... dent ... qz p9 ... lit ... possit dare aliu pcuratore an no ... pt ... aliu libe dare ut gt pcuratore ... vi ... dent ut in ... gnali

in fi et ti. quia p9 no da^r in maio xxv anis 29 uo p9 xviij annos 3^a uo dra het^r dei ff. excepte decam(?) ero

Indignus e qui neq3 ips neq3 sue conpesat adiu(n)t ... ff. de cura furio(si) l. i. § bona sua dilapidando pfundit ... cu(m) in tibi 2^a bonoz admistr(atio) a iudice pl. xij tabulaz q^r in legem Julie maiest(atis) comisit ut C. ad l. iuli maie. l. fi.

ero — Circa tn h^o no(n) prcurato no(n) vna beaz glo. in c. i. de p(ro)cur. q fa(cit) ibi bona eta ma(n)d(atu)m pcuratoris actores C. dict. in glo q p procurato actoris cpaet ... ipm no h(abe)re ma(n)d(atu)m d(icitu)r repelli audi^o et ecc si uelit satis dare nisi sit quarta p(er)sona q admitti^r cu(m) satis datoe ut ibid(em) C. de p(ro)cur. rei tun(c) ma(n)d(atu)m sue vid(e) vna bona glo i. c. mato e ti. et q procurato pi9 debeat p(ro)bare h^o vid(e) ibi

Item excogitatus ee no pt pcur. in iudi(ci)o. c. p(ro)ptea(?) cessio(n)e de p(ro)ba. Item sit aut q p(er)sone q in ff ri is p(er)sonis no admittu(n)t^r ad agendu(m) sed ad defendendu(m) aut coguntur dare pcuratores ut ex gitatus ut de iudi. intellexionis et illustris p(er)sona ut C. eti. l. queciq3 et in auct. ibi posita q iuis et in auct. ut ... [^illustri] et q sit illustris / eo q titulos adignarij sit ut ibi. Item epos ut v. q. iij c. epi qd. dirigit // roe vna q(uia) s(eu)m aplm // epla siuntes dei no oz lingiosos ee ut ij. q. vij. c. sacerdos b(ar)ba ne rogant^r reede ad minus obsequijs ut C. de epis. et cle. omis qui 3° c. tue materia(m) tim(i)b9 reae solat ut C. de iudi. l. speranda(m) imp(er)io et qd dixi in epis locu(m) h(abe)t in platis maioib9 ecc in moribus et ecc collegijs quoz singula singles sindicos h(abe)re dnt ut 1° q iij cu(m) p(ri)mi9 goss i m pu^a e. ti. ero 21 ~~... ff. addi adpositio in~~

Indigni /n/ q^r est cib9 qui in pxioib dies ipis p digis tu m^e di^r eis bonoz administro plerumq3 a fisco p(ro)strat^r ut ff de offi. p(rae)s. l. plebiscito et C. de fi. i stan. li. x. l. quicunq3 f(isc)um actui. in glo s(u)p(er) pbate capitate d(icitu)r q no maifeste appare(n)t in gtines decem q li. ti a mlus

Eq(ui)ua s(eu) q(uaesti)o d(icitu)r pcedes s(u)p(er)ficia q p plus p(er)miaas sue loco despia^r s(eu) C. ajo i s(ecun)da C. a. ti. g. mutacoes s(eu) s(u)p(er)fima e s(u)p(er)ficia pub(li)ce sp(eci)alia p(ri)uato i ma(n)d(atu)m d(icitu)r fied legalit(er) et ad

[Left margin: s(upplendum) illustris]
[Right margin: ^ nobilli(ssimi) illustri(s); //epla]

hc 9a exigit pmu ut dig adusaio cui esset mali i uo
e infirmada ut salte iudici cui9 fides e facieda 2° ut gtueat
13m noia institutis et instituti [no] iudeat cont quo pmrato dat
eopni 9m tam iqsitu cerau eod inter ptes tab het institues
[illegible] drus int pmratoi 9 et ma ad et int bras pmratoib et
bras d'rato vid, ut tu dilets 2° glo derelig[i] c[omi] et
c tota de offi dele. 1 pheres e qui se putat hedem ee tu
no sit ff phere l. j.

Phibende phita int [illegible] oia q no sit gessa c int topalia
de tisla as 9t q oia intelligut gessa q no sit expresse
phita io no q ubi aq 9stio pmulgat affirmatie ff int
gessu q no inuenit phita ex9 xxxj. q. j. c. ultio ubi d
q si domuet vir eius cu vio nubat mdno no d duob9
ut 3b9 vn pt ghe cu hijs omib9 ubi uco pmulgat negatiue
ff int phitu ti ubi inuemat gessu maxie ubi fuit ead ro
ut tu d no occides ho nlli licz nisi inuenia expsse ut in
iudice cui lex ho gredit ff 9 ber i pall. c. int topalia
va ~~h' pit depst alia f quig insisio et incipit .[illegible] pmulga nate ff int phitu 2° et statur aliud capitale incipit pcedu ut no pmulgant negatie ff int phitu inuenia gessu maxie ubi fuit ead ro ut tu d no occides ho nlli licet n inuenia expresse ut in iudice cui lex hoc gredit ff ber i pall c int topalia~~ pt esse dici ff q not
ibid, q het r[a]. f q no e gessu int phitu heat locu
in iudicijs et 9tib9 stricti iur et in arbitrijs et feudeijs
et in [illegible] licitis het aut ra sz gessu int qd no est
expresse phitu locu heat i iudicijs et 9tractib9 bone fidei
in bnfiaijs et absolucoib9 et in dictis phibitorijs in illis
omib9 q. admitti que no phibe ut in dicto depaura
toib9 testib9 et m[r]io.

Pcectu d quedam gen9 edificij q nulla columpna supposita
ita edib9 appendet ul memb9 ut terra no tangat
Pmulgac lege e eam 9de et 9dita ciuitati pferre
Pmulgare patefacere pdere ul manifestare
Pmissiona 9mitti dicim9 qui puemt in etern c[a]. ut ea

aliqd peti possit vt gra᷑ pmisi tibi equu et si no dare ipm
eo die pmisi ~~tibi~~ dabit. c aureos si mo eo die no de
tibi equu ꝯmitti⁹ pmissio ut stipulaco aureoꝝ

Pmissio et r̄pmissio sic dr̄ nt qz pmittendo negociu incho*at*⁹
sed r̄pmittend adimpletu ꝯsolidam⁹ et e r̄pmissio qi iterata
pmissio ut res magis sit in sertu sic sit in facto ubi fide
iussio intuicit Na debitor pmittit et fideiussor r̄pmittit ut
porq debito pmittit sed credito uice u̾sa plures r̄pmittit

Pnepos est filius nepotis et pneptis filia nepos

Proprietari⁹. i. q dns ẽ qui cuiusq rei ppietate hz

Prorogac ẽ plongacio pducere ut pmu tps extende ꝯ offi
dele c. de cursu et ff de iudic l. ij. ꝯ si cr iudex

Prorogacio fit de tpe adtps de offi dele c. d'cau de re
adre ff de iudic. de q re § j de offi dele cu olim usus fies
de pna adpnas eciam altera pte i uita de alie iu mu. cau
fac. c. j. de iu᷑ adui᷑ ff de iudic l. j. palli i no¹ q fundatu
prorogacio est ure ꝯ in iudicio no hntes iurisdicioz no pt
fieri prorogacio qz no entis no sut ꝯtes. l. ei⁹ qui in puincia
ff si cert pe Aliud fundatu ẽ ꝯsens⁹ ptiu Na si ess error
ut titubacio no fiet prorogacio. l. si C ꝯdic i debi cheatus em
et error ꝯcludit prorogacioz. l. ij. ff de iudicijs error ꝯcludit
ꝯsensum qui ẽ ca prorogacionis

Proseneta est paraninphus. i. media psona p qm aliquis
actus celebrand⁹ aut ineund⁹ pcuratur et talis pcurato in spo᷑b⁹
dr paraninphus qui explorat volutes hoim qui et cu qb⁹
uelint ꝯtha et que sit facultas ꝯhentiu ut ꝯhere voluntatu
cui⁹ remuneraco ut mercas dr pseneticu ꝯsistit em eius
officiu circa amicicias copulandas et circa assessoes ꝯque
rendos ordinariis iudicibus ut ꝯ ij. i. c. j. de testi. l. vj. vtrs
aut pseneta ex ꝯctu usuraru teneat ad r̄stitucioz usuraꝝ dic
q sic ꝯ ꝯ spe᷑ in l. si sienta ff ad le pompe de
parri bar i no facit in cioz ꝯ in l. j. § madic ff ad
tpellia bal in c. j. § si mulier i penul columpna de
1 ꝯ h^b^ feudoꝝ ꝯ ꝯuer in uestit dicit ꝯ assignas ts opima ꝯ dicit ludwicus
de roma in singularib⁹ suis q ipi nesciut qd dicut sic inscripta
sup prunas et ita tu facies tu reuerteris ad domu unde

g. i novell. x. a. m. c. michael d' ... et archidiacon' ... di
fit no pro et lapid de castellano in allec. c. qui plenius omnibus
disputit hic lad de ...
Possessio e bys absente iudicat p... ut ... perul
tigat. i. maneat ... at ... q ... bis et ...
bona palam et aperte stribut di ... et ... bona sibi
et de ipis ... tam mobilium et se moventium
... et ... in ... ut mons agrorum et ...
vinearum ... et ... olivetis arbustis aratoriis et
pastinis ... vocatur ... quoz ...
... questio de tormentis ... tormentis veritas inquiritur
... tortores dicuntur questionarii vide. s. q
Prosperare ... et ... anima
Protector e qui stat armatus ... principe ... et bel
lisarius ... domestici protectores ... acur. C. de
domesti ... protect. i. ... li. xii.
Protutore se gerere dr qui ... tutoris fungitur ... sive
putat se tutore sive ... fingit ... se esse
Provinciales dicuntur illi qui in provincia domicilium ... nob ...
ff de ... l. provinciales.
Provincia ... et distinguitur ... in ...
... in quibus ... et ... diverse ... se
parata ... provincie ... archiepiscopatuum ... alia
provincia ... provincie ... medium ... ut pisana et
florentina ... provincie ... ut hispania gal
lia cicilia ... distinctio provinciarum iii. q. iii ... spacium
ubi ... q ad producendum testes decedat provincia ... me
ses de ... et ... nova ... h...
m. c. ... de testi et l ... pro ...
Proterviua est crudelitas ut terribilitas de ... de fo
... allegat ... in ... his ... pterius
Provisio electio et postulacio ... de elec. c. i ... li. vi. et ...
... vim q ... pt notariorum populacionum ...
et ... collacionum ut e ... de elec ... allegat
...
Publicani dicuntur qui publico vectigali ... eorum ...

descendit sive adhuc sunt constituti ut publica vectigalia exigant sive tributa conducant ff de pub. et vec. l. j. § i a eod dicuntur vectigalium conductores fisci ut rei non publice et qui licet ut publica negotia seculi spectant ut in d. l. § q alias publicani dicuntur qui publice peccant

Publicani dicuntur qui ab aliquo delicto enorme in publicum totaliter devolvunt

Publicata dicuntur ea que ob aliquod delictum publicum devolvuntur unde dicitur publicatio bonorum

Publice honestatis iusticia est proximitas ex sponsalibus proveniens robur trahens ab ecclesie institucione propter honestatem non enim est honestum ut quis eam ducat uxorem quam frater eius consanguineus eius desponsavit c. ad audientiam de spon. et c. sponsam e. t. unde hec non consurgit ex consanguinitate nec affinitate cum contractis conpromissis sponsalibus sed ex quadam publica equitate inducta est hoc ius prohibens matrimonium contrahi et contractum dirimit 1 c. duo pueri Et non quod ideo dicitur publice honestatis iusticia quia in matrimoniis non solum quod liceat sed etiam quod honestum est consideratur ff de ri. nup. l. semper et oritur etiam ex sponsalibus que de iure non sortiuntur effectum de spon. ad audientiam set in matrimonio quia affinitas non contrahitur ex conpromissis conductis contra contra in sexto de spo. ubi dicit quod contra quosdam in illo casu locum habet hodie publice honestatis iusticia nisi in sponsa sit sicut Hec non patet c. ad audiam pallidi cum gl. or. nup. et ro. de p. publicata est meo casu inquo de maiori equitati locum habet sed inpossibile susceptam sponsalibus nup. cognatorum vici non teoplanda pro de consag. et affi. non dicitur ideo est maliis notata ut q de spons. idem inductum ut ibi

Publica iudicia sunt dicta quia populica quia cuius de specto commissa est eorum persecucio ut super privata delicta

Publicum ius est quod principaliter spectat ad publicam utilitatem rei super ius publicum

Publiciana accio rei vendicacio

Puerpera est qui inannis pupillis paciet c. pubes de de spo. infra

Pubes a pube i. a pudicia corporis sunt dicti et dicitur pubes qui iam complevit quatuordecim annos si est masculus et

gnatre sit et duodeci si e femi dici t pubes
Prudentia e carnalis grupia ar xxxvj q j no em scilibi
appetitus malicia de despo impube de illis ipsi sit etiam in delictis 1 et c si
puerorum ubi doli capacitas supplet etatem de delic. puer t. pueris.
Puer dicitur filij et no filie 2o dicitur etiam puer omnes pueri
et sexagenarij 3o dicitur quia omnes qui sunt in etate pueri
sed mares a septemo usque ad quattuordecim annos ff de ii qui sunt sui
puer et c. ex eo re de eta et quali. ubi g. et de regula
admraj et xxx q 1 c j an in legatur pueris alimenta
puer ad xiiij et puelle ad xiiij annos alantur ff de alime
le. l. mela.
Pulsare dicitur auberrare quia pulsamus sine dolore sed verbe
ramus cum dolore
Pupillus dicitur qui cum impubes e desijt esse in potestate patris
a morte patris ad emancipatione
Pupilla sunt infra annos pubertatis sed xij sit pupillus infra
quatuordecim pupillaris substitutio re infra substitutio
Purgatio e de obiecto crimine innocentie ostensio ut patet ij
q v mencia forma aut purgationis hec e quia infamatus iura
bit se in crimine esse a crimine quo infamatur et compurgatores
iurabunt se credere illum verum iurasse ut in c. quoties et c.
ut e t. alr aut no dicitur deponere ne subvent anceps peri
culum ff de milit. iura l. videamus et nus compurgatorum habetur
ij q v omnibus si legitti et c. pbr sij a plebe xx pontifice
pariter manus coniungat duodena 3a sacerdotes leuitu 2a
purgat que plebs infamat purgabitur in manifeste e rua
chorus an thorum sua sit purgatio presto ubi omnium contingit malum
ibi moriatur ij q j si peccavit hec nus compurgatorum arbitrio
e i spectata persone qualitate et infamie quantitate c. tua in iuventute
e t. Ideo dantur alij versus Hoc hodie restat arbitrio iudicis
coniungat maior maiorum minor imponenda minorum Et est
alia purgatio sed canonica que sit per iuramentum alia vulgaris
sed quam vulgus sibi invenit et sit per ferrum candens per duel
lum per aquam frigidam sive bullientem et hec reprobatur
c consuluisti et t. et q. 3 toto ti. de qua ij q v monomachia

t me pia et t apiluisti Est aut tor to qre pirga^a hoc igi phi
bet pmo qr het — sita fuit inuidia fabricate ut m̄ me
na pall: 2° qr deus in ea tepta(n)d iudet t. fi. et 3° qr
plurimi innocētes condēpnat t suffoca(n)t t. t. deus ad temptad
no det xxiij q. ij. quei:
Peregrinantes intelligūt^a romipete apostolor limina et
alior sctor oratoria visita(n)tes
Pdo e qui alios pdat et exspoliat ut qui itinerarijs
et uiatoribus aufert bona sua Dr̄ em miles qui ultra sti
pendiu sibi taxatū qrit ut xxiiij q. j militare s(e)c(un)d(u)m pdoes
vn̄ plati qui ut pcuracōz ut similiū aquod impedat legato
ut alij plus extorquet a subditis q̄ soluat et mercatores dampn
nis lucra sectantes querūt pdas ponis q̄ subsidiū in sub
iectis t qr pleriq(ue) de ij multa cale:
Percussor e qui odio ut iniuste proximū pcutit et dr̄ duobus
modis spiritualis qui inutili sermone audientiū corda ferit xl v
di sane discretus em esse dz platus in p(re)dicando ut no multi
tacatur nec va superflua dicat xliij di sit rector Alia percusso
corporalis fit manu pede ut capite cubito ut pectore sive
humero inpulsu ut cu baculo ā āquo gne armor sit illa
fit criminalia ut odio petiti e xl v di cu bris ¶ percussor est
illud quo pcutitus spectat
Arbitrans est qrta pars ass qua p(er)ficiūt tres
vncie l' quia alia nota asses s(e)c(un)d(u)m ab
Quantus ho tpe est arbitriu boni viri
tu lege ut canone no determinet
Quamus tamē dicto q(uo)quid hs ampliat ad
maiora expressis de j. dere iudi.
Quasi est expressiuū ueritatis quē ut mero^o ioh q(u)i mo
vnigeniti dedi pinchianos. he. g. ff exoqui. cani. maio
lait ptor. s. ite ei
Quasi sina est sequens inuidiis ofiteatur si fuire pcaribus
exor ut di sina e cu quibus pmiss actoribus que nasciut
de delicto no e dampnatus si ipe dedit ut dat dz
pecunia ne queratur hys actoribus et psuit q ē fanat co
gsna d'luti corrupat tm ubi cu ipsi ptoribus cu eo transigit

Querela est ius quoddam rescindendi testamentum uel donacionem uel dotem inotentum ul per res non est enim proprie actio quia non agit ut quod det ul preste nec est proprie accusatio quia non accusat quis ut puniatur in corpore sed optinet media viam et aperit viam rescindendi secundum azo in summa C. de inoffici. testa.
Querela inofficiose dampnacionis inducitur ad instar inofficiosi testamenti et competit liberis ul parentibus a debito bonorum possessionis subsidio iniquo exclusus et datur contra illos quibus datum est in summa secundum azo et ti
Querela inofficiose dotis inducitur ad instar inofficiose dampnacionis et competit filiis contra matrem uel aliam ut pene in filiorum fraude dedit pre ul pfilia ul pimiliere alia secundum azo et
Querela inofficiosi testamenti datur omnibus qui tempore mortis imminentis ab intestato pnt succedere exheredatis ul pritis contra scriptos heredes ul fidei commissarios
Quartarum tres sunt species una est decita que ne quid de bonorum subsidium que hodie est aucta ad triente et semisse secundum num filiorum ut Quatuor a inosa
Quatuor dat natis ma trietem Semisse uo dat natis quinque ul ulterius Alia est trebellianica za falcidia de quibus in c. renunciatus detesta in quo et in c. si pr. et li. vj Et dicunt trebellianica et falcidia in hoc quod testator potest auferre falcidiam et gravare heredem quod ipsam non detrahat trebellianicam uo non potest introducere sibi
Questio est inquisicio ueritatis per tormenta secundum azo et t ul oro introgatam alia quod idem quod tormentum quia tormentis ueritas inquiritur ut cum quis torquetur primo fraudati census aut lese maiestatis ut de domino dicitur quod nouit Vn tortores questionarii et tamen questio per tormento sive tortura in l si quis § si quis an quod ff de lega. si
Questio status mouetur cum quis uendicatur in suum C. de assertione tolle. l vlt. in prin. l inj di. sequens
Questio inadebitum de illa quod ante litem captam competebat reo exhiis que acta sunt inter se et actore ut pactum de

no petendo res iudicatas
Questio emergens dr que ex ppoint ex hiis q emergunt in lite ut si queritur utrum iste possit testari vel an sit danda dilatio ut consilia
Ruco qpie est inqua de sola qprie i. de dnyo ul qi dnyo queritur et dito qi dnyo pps res incorporales que no possidentur ut spiritualia insti. de re. incorpa. § incorpales.
Ruco possessoris est inq de sola possessione quia vendicat
Questores illustres dicti sunt eo q pecunie publice credere et conservande seu congregandi cura et sollicitudines habebat et adhuc creati erat et dicebatur questores erarii aberi. i. per tunia dicti ff. de ori. iur. l. ij. § deinde cu erarium
Questores sacri pallacii dnr qui in pallacio principis libris principalibus legendis vacabat no duo sunt qui illustres tm illas legebat ut dicebantur qui officium gerebat in domo impatoris tm etiam candidatis principis dicebantur ut ca. in prohemio insti. et ff de offi. qsto. l. ii. in fi. ff de ori. iur. l. ij
§ i. vide glo. insti. ubi sup in § cuius
Questores paricidii dnr qui reis capitalibus psiti ut proit erat ff de ori. iur. l. ij. § et quia. § fi. ex quo sto. i. ex questura ponitur § questionarii sunt tortores ut sup
1 demd' cu erarium
Quinarius ex quinque constat vnius et no dr i tu totius ass qr
1 intuplis nt ut dupli eatus redd pud totu insti deberet visitati
§ heditabili
Quirites sunt romani dicti sunt a quirino i. romulo eorum rege qui aequis i. hasta dicit
Quisquilie dnr sordes domos mundare q sobis cavent sz lapides folia fimdule stramita pulues et ossa
Quodmissi actio re b de actionibus § q metus ca actio re ibid et q ui actio qua bonorum quorum legatorum re sup deniit dictis
Qvo i. put § depeis si quis in metallo.
Quis ut qui respigit predicta qnz declat ut hec § hac in l. j. § de sp. tri et § fect aqu arcendes in igne § de iniur. l. ij et § qui clam foscanne § de sepen q p eo q

int est l. j. et § qui t. qualitr C. de pri. tut. l. ij.
Quibus e distributum p hanc ff de duo. rex — supra / et aqs
poi parques d celebrar — missa — c. de homine /
Quondam sit fre tria tpa pns — preteritum et futurum ut no
in gl. nc empco § fi ff de gt hered — emp — et — c. adolim in
pmo de offi dele. et c. quoque b. de foro gpe ubi dr quondam et
verior e mod sit est pns tpibus ut ibidem in gl. fi infi Item
dicit hac. in l. j. ff de ope na nunc — si tabellio poat in
instrumento in quondam filius p. l. z. p. uiuat tn instrumento p. vm quondam
no viuat de quo p ope in l. te de instrumentorum edicone § i sat
ad fine et etiam de olim vo. olim ia dudum quondam tria
tpa sunat / tps preteritum pns sequitur qz futurum
Ratio 27 azo C. de eden. e scriptura ca nego
tiacoms mutue edita de datis et acceptis ser
si ibi gtinet de pignore tm ut de mutuo tm ut
de gstitucoe pecunie tm
Raciocinia sunt racionum redditores ad quas ali
quis obligatur ex administracoe rei publice ut
privata qui gessit et publica sunt illa quibus obligantur officiales
curie ex administracoe aliq ad re publicam ptinete ut C. de
epis et de l. officiales Sz privata sunt illa quibus obligantur
aliqui ex administracoe rerum ptinentium ad privatos ut tutores
curatores et procuratores gastaldiones et baiulos aquorum 2c
obligatus ad raciocinia e ad rones reddenda astrictus alicubi
Rancor e vicium cordis sit mutor pacis et ator vini vn
dr rad rancescit ut rancida e
Raptor dr ille qui a bona aliena rapit vi et apte est dr
hom et maxime i feminino sexu vn raptor dr duobus modis
sz rerum et hominum et maxime feminarum
Raptus qito of e ppie mulierum et rapina rerum et gmittitur
raptus cu puella de domo patris abducitur ut corrupta in
vxorem habeatur siue puelle volumus siue parentibus tm siue
utriusqz iuris illata gstiterit xxxvi q. i § cu ergo est raptus
qnz dr rerum ut in l. tercia — ff naut. campo. / est hom

ut C. ui bono. rap. l. i. licet quidam teneat quod qui simpliciter loquatur de mulieribus raptis auctor non de mulieribus rapientibus
1 legum n. l. viros ff. de si. iuri sepultura impri[ma]tur quod non eadem ratio viri et mulieris
Nam maior castitas requirit in femina quam in viro
[illegible] et pro hoc ff. de ritu nup. l. pacta. § que in
adulterio ibi non est et rapina e violenta receptio rei ut dicitur
l. i. C. ui bo. rap. Si raptus e violenta receptio mulieris
contra gloss. ad l. i. § pred. et § si ff. de sepa. et ff. ad ma
cedonian. l. filius familias.
Rati habitio retrotrahitur et est cum quis seu sit ratum factum quod ab alio
mandari potuit et gerendo qui ratum habuit alii non est sequitur ut de
re ipsa primi et est termino suo. Vnde rati habitio que e tacita quam
expressa ff. de solut. l. cum in fine et C. ad macedo. l. si et
ff. de iudic. l. Lex
Racionalis census i. e. quod prelato census arcubus gerendo fit
dictus
Receptatores dicuntur qui a quos receptat aut fregit faciunt in malo
Nam sunt illi qui fures raptores et ceteros malefactores recipi
unt ut C. de hiis qui latro. l. i. et ff. de recepta l. i. fine quibus
latere non possunt
Recusatio contra speciem est C. iuris deriis ut iudice tamquam suspecto
proposita declinato ut C. de iudic. l. apertissimi et dic ut l. non
et ff. de libe causa l. i. et de foro competenti si quis et melius
1 sedes loquitur de app. c. i. g. iiij. et fit usque ad viginti dies contra legatos
C. de lici qui [illegible] offeratur
Recta linea ascendentium sunt pater avus proavus tritavus sic
in feminina linea dicitur mater avia proavia proavia etc. de aliis
Recta linea descendentium sunt filius filia nepos neptis pronepos
proneptis abnepos abneptis
Recte nota iusticiam si recte nota solemnitatem ff. de inoff. testa. l. in
ij g. et constat aliquid actum esse rite ~~vel quia actum~~ e quod tamen
non e actum recte vel quia actum e contra ordinem ut solemnitatis veri
non tamen contra iusticiam et hoc non incle. si. de app. et in c. quoniam
contra statum de proba. et e. g. i. b. iuste possidet ff. de acq.
poss.

Rector eccl(es)ie prochial(is) h(abe)t tam sub mensa sua qualit(er) h(abe)t plat(us)
mensa collegiata dalona et q(ua)d(ru)ci(ter) p(er)mutt. m(agister) q(ue) coppelli poni
sset q(uod) e(st) singlaris et h(abe)t dict(um) ea no(n) alibi i(n)p(re)tie i(n) toto t(em)p(or)e iur(is)
Recip(us) i(d est) breui(us) de app(e)ll(atione) tu(m) p(er)t(inet) romana
Recusoria acc(i)o (con)que sup(ra) de act(ione)
Regh(abe)t obligac(i)o p(ro)dicto rei ab altera p(ar)te certo pacto
Reda e(st) q(u)ed(am) vehiculu(m) ad eund(um) et redeund(um) abile ex q(ua)tuor rotar(um)
Redibiro e(st) ep(ti)o(n)is (con)solucio ut ff d(e) acq(ui)re(n)d(a) poss(essione) l(ege) pop(ul)o s(e)q(ui) p(er)t(inet)
ea m(a)t(eri)i
Redibe e(st) aliq(uo)d facere re h(abe)re ut q(uo)d p(ri)us h(abe)b(a)t ut ff de edil(icio) edic(to)
et l(ege) dib(us) act(io) ... l(ege) i(n) dibe in p(ri)n(cipio)
Redibitoria acc(io) ve sup(ra) de acc(i)o(n)ib(us)
Refragari e(st) no(m)i(n)e sue impedire ut q(ui)t dic(it)
Refferre q(uo)nia(m) id e(st) q(uod) accusa(tur) a(li)q(uis)
Referendarii sunt aduocati q(ui) referunt hom(inum) negocia
Regula 27 a(n)no e(st) p(er)t(ine)m rer(um) narratio(n)e s(e)c(un)d(u)m q(uo)d p(er)endiosa t(ra)d(it)ur
et diffinic(i)o s(e)c(un)d(u)m r(egul)a q(uonia)m d(icitu)r sp(eci)al(is) mod(us) viuendi mo(n)acho(rum) sue
canonicor(um) de s(e)c(un)d(u)m mo(do) p(ro)toto et ex d(icitu)r norma q(ue) no(m)i(n)a recte
viuendi p(re)b(et) et h(ec) d(icitu)r regla(ri)s s(e)c(un)d(u)m q(uonia)m d(icitu)r (con)stitucio can(oni)ca (e)x di
h(ec) v(er)e s(e)c(un)d(u)m d(ict)o (con)pediosa rer(um) vniu(er)s(i)tes (con)plectes v(n)d(e) dicu(n)t(ur)
r(egul)a 27 leges e(st) que re b(re)uit(er) enarrat ff de reg(ulis) iur(is) l(ege) r(egu)la
Et r(egu)la aut(em) no(n) fit ius (ex) q(uo) (con)uen(it) q(uod) e(st) r(e)gulare fit r(e)gula
al(ia)s d(i)c(itu)r dici ius r(ec)te et no(n) r(egul)a iur(is) et r(egul)a eo q(uod) recte duc(it)
q(uod) arega ut d(icitu)r ab eo q(uod) recte regat et d(icitu)r r(egul)a s(e)c(un)d(u)m s(e)c(un)d(u)m
vniu(er)sali ut indefinite d(icitu)r i(n) q(ua)rta r(egul)a e(st) m(u)ltor(um) s(e)c(un)d(u)m collecta
sue quasi Regla q(uod) s(i)t ut p(ro)bat ei(us) et q(uo)d effect(us) q(uod) offic(iu)m
ei(us) et q(ua)l(ite)r p(er)dit offic(iu)m suu(m) dicit ut ff de reg(ulis) iur(is) l(ege) i
et de reg(ulis) iur(is) l(ege) vi i(n) rub(ric)o d(e) quo fit mencio quo ad iur(is) d(e)
t(er)minacio(n)e(m) v(er)o aut(em) r(egul)a (con)p(re)h(e)ndat m(u)lte excepc(i)o(n)es fuer(un)t
app(er)tioes ff et h(oc) et fac(i)t q(uod) no(n) in di r(egul)a soluto q(ui)a ad plu(r)e(s)
vo(cem) q(uod) in ea p(er)ferunt ulterius sal(te)m de s(e)cu(n)d(u)m aff(irmati)ue ut ne(gati)ue
tu(m) (con)p(re)h(e)ndit exc(e)pcio(n)es alias n(on) d(i)c(itu)r exc(e)pcio ut o(mn)is h(om)o
e(s)t p(er)t(inet) equ(u)s no(n) e(st) excepcio q(uia) equus no(n) (con)p(re)h(e)nd(itu)r i(n) s(e)c(un)d(u)m q(uo)d
ad ma(io)r excepcio no(n) (con)p(re)h(e)nd(itu)r sub r(egul)a q(uia) (con)t(ra)ria racio(n)e p(lu)s est
i(n) exc(e)pcio(n)e q(ua)m i(n) r(egul)a d(icitu)r h(oc) iur(is) i(n) rub(ric)o s(e)c(un)d(u)m reg(ulis) iur(is) h(oc) v(er)s(u) an

n(on) aborsum(?) / trahit(?)

ra ius nouum gstituat an antiquum retcet da dispensacio ibidem Ita
doctores dnt tres esse casus ul spes capitum quidam sunt de tracta ia
alij sunt gcepti a legibus determinacione et in illis ra no gstituit
ius qz in pmis invet iam gstitutum et 2a no claudunt sub re
determinacione 3a sunt inquibus e eqitas eadem q etc e in casibus a
iure determinatis tunc tamen reperiunt in iure positi et in ill ra facit
ius sp̄l ydeo tamen rois no parentes ius scriptum capitum ee dispensatio quam
ibi da apertior dispensacio sue gstitucio
Regula kathoniana dicit q legatum q fuerat inutile si testator
moreretur tunc gontinuallo moria no gualescit ut ff et. tu. i pn°
et ff de lega. iij. l. cetera §. j et no sp̄ie ra dz tunc int casus poi
dnt vacare dnus ut C de epis et cler. l gnalit° astringit qui
sit canonici regulares ita tum se iudicium de ambobus §. j. siue
no mgr. ne clerici mo. et ho e verum quo ad re et no quo ad lr ut in. c.
lacrore ut de sta. monachorum c. qd dei. Vn monachus dr amonos. i.
vnus et ycos custos — et achos . i. tristis q solus dz stare tristis
ut no C de epis et cle. / Et canonicus dr acanon q e ra et
icos custos qz ipe dz ee sub regula Vn regularis e q se professor
plati se subicit imperio
Rei vendicacio e acco. e t. e acco qua q dat sola rone dnij et
possessionis ut qi ut ff de rei. vendi. l. i re et no. C de alie. iudi.
l. j. i g. et ubi i re acco l. j. et ij
Relacio e sp̄e et e indicium de iure dubitans ad pn̄ce imensa
gsultacio et quo° deat fieri relacio no C de relacio. l. j.
Relegacio e q i inpicta ut malum locum mitte ubi usq ad
delictum morari ad tps faciat sed p quinquennium et dz se loco ci
in tedicto abstinere alioqn pena augmentatur ut spectatur ut ff
de pe — . l. relegati impn° et tacite no admulit bona in co
pmat i sna ut ff de m̄t dic. et re legi. . l. relegato
§. ad tps Et sic adimatur pb bonorum in sna ut C si reus
aut acci. mor. fue. . l. si quis § si em / q no dz fieri si tn
lata fuit sna ut dicto. l. relegatorum etc ad tps ac depor-
tatus medius exulat ut ff de capi. diminu. l. tutelas §. si
et de . l. ea sola et C de pe — . l. deportatorum inde
venit relegacio

Religiosi sunt qui vitam regularem professi sunt et large dicuntur religiosi qui in propriis domibus religiose vivunt quamvis non sunt professi Et tamen sunt substancialia vite regularis que consistunt et ipse regularis scilicet obediencia castitatis custodia et proprietatis abdicacio xii. q. i. non dicatis xix. q. iii. quia in grediebus de quibus in c. cum ad monasterium infra de statu regularium

Religiose domus sunt domus et alia loca pia ad pios et religiosos usus deputata quocumque nomine censeantur in quibus degunt religiosi 2m goff religiose domus dicuntur monasteria hospitalia et alia pia loca ut in c. de xenodochiis e. t. et oratoria que aliqui ex devocione in propriis domibus auctoritate episcopi constituunt eciam loca religiosa sunt xlii. di. civitatem

Remissio est tante commisse ad committendum facta missio vel a culpa et est quedam indulgencia 2m spe:

Religiosus locus dicitur in quo mortuus sepultus est vel eciam caput eius tantum mortuo illato est per eum religiosum effectum et pignori obligandum vel vendi ut nota ——— | q. g. x. s. si mortuum ff. de re. g.

Remuneratur deus non bonum quod fit sed quod bene fit eo quod dicitur quod deus non est remunerator nominum sed adverbiorum ut nota in c. pa. cum ipsis de tegen. xxiii. q. v. relegentes

Renunciare est remittere vel negare ——— vii de

liberum est unicuique iuri pro renunciare ut in c. ad apostolicam de regula. — vii. q. i. c. pervenit de foro compet. — si diligunt

Potest enim quisque remittere ius suum et negare se velle uti

sed non potest quis renunciare iuri pro quo ex forma renunciacionis

eciam iuri alterius preiudicium generaretur ut ius pro quo deo ut hoi

obligatur ut votis pollicitacionibus iuramentis contractibus

contractis matrimoniis licet iuri exigendi debitum bene daguer.

... quidem intuit

Renunciacio fit de ea tractatu (ipse:) ergo est proprie rei ut iuris spontanea et futura potest autem renunciare ius ad quod pertinet quod renunciatur contra enim quibus potest renunciare rei sue per vim palliata et cetera de pac. l. si quis in conscribendo cum similibus

Replicacio 2m spe ti. de except. § item est excepcio competens actori contra excepcionem rei et ipsa est opposita actori et contra

replicacio dat duplicacio vero et ita gt duplicacio vel dat actor
triplicacio et sic in infinitum lz exoticade in sti e t i ppo de re-
plicacione vid' so. an. ꝑmod feme in t anob de excep.
Repromissio e promissionis ia facte gfirmacio sup promissio
Reppalia est ptas in pignorandi q qbz de terra debitoris data
credi in iniurys et dampnis et huius reppalie dr qn aqs
ciuis d'una terra spoliat ul dampnificat alio ciuido d'alia
terra ul ecc si debitu no soluit ei tue da ptes ipsi spoliato
q faciat ei satis gt qbz in terra ia vn e spoliator ul debito
Repudium e renunciacio abvoce missa mario ul eo q mittes
gdicio alis petit renunciare stm pt dici repudium q publice pnmo
testium pnti uel absenti remitti et sic repudium e repudium
diforcacio fz de libellis repudij et e ppria q alt alt gdicoi
renunciat In libello at repudij scribebant hic verba sz res tuas tibi
hete ul tuas res tibi agito ut tu pt ml r mitte repudium in
ta approbata ut si forte mario pp r males i beallitz nunc possit
coire In libello uero disputiedo ꝑ spōsalium h t verba in vsi erat
gdicioe tua no vtar ff de diuo et repu l s q at pt dra int
diuorcium et repudium no ff e t i R'a
Reputacio 2 pla e gpensacio ut ff desolu l s
Res e vm gnale ff si cer pe l s
Res iudicata 2 azo ce t de pnti q fine gnerpax
pnunciacoe iu r acat ut ff e t l s et dic ut ibi no q res iudi ta
vero e dispo ut pmus iu r legat declata lz gt ibi vid' ill
qz no capit fine gtuer pax lz aqn excomt locutoia tn
diffiniat ut sine arbitrox dr res iudi te qz no inponit
fine Na ꝑsolutoz pene pt rsplie ul ecc res iudi ta de id
q gdepoe ul absoluce gtingit p addut quida si illo iur is
r medio sina posst atemptari p ho no plaz azom
Res rees nali iue dr qa usu oibz aialibz e coes ut
aer aqua pfluens et mare et eius littora 2 azo et insti
dere — diui
Res pubca dr q sit oim ꝑplox et hoim tm ut sut flumia

et potẽ et q sit dedicata usibꝰ ppli ut forũ stadiũ
Res sc̃te dr̃ q ab om̃i lesõe munite sũt ut muri et portẽ cuitatꝭ
q iõ sc̃te dr̃ qꝛ pena sanguinis ↄstituta ẽ adũsus eos q alĩq
in muris et portis deliquint violando alĩq̃ mḡs mittẽdo ul
eos trãscẽdendo scalis admotis ul alĩq̃ in eoꝝ lesõeꝝ auferẽdo ul
q̃bꝫ alia rõe insti dere . dnũ . Na ciues romanos alias q̃
p portas egredi nõ decꝫ cũ tn̄ id hostile et abhominandũ sit Na
remꝰ frat romuli . . ceasꝰ fuit ob id q muroꝝ trãscẽdere voluit
Vn̄ lucanꝰ/ fraterno p̃mi maduerũt sanguine muri
Res sacre dr̃ q rite et p pontes ↄsecrate sũt ut edes sacre et
alia dona pya q ad dei ministeriũ ↄseruãda dedicata sũt
ut vasa et thurribula que ceteꝛ alienari phibent̃ excepta
cã redemptionis captiuoꝝ
Res religiose sũt sepulchra in qbꝰ hoĩes sepeliũt̃
Res soli ẽ res inmobil ut ff de diuer. et tempo p̃sc̃p. l. vsucap. ↄsumm
Res emphiteotica ↄcessa ẽ ea q̃ ẽciã sine alĩꝰ dñs dñyo
et p̃priẽte ĩ feta ↄcessit ẽphitebte q̃tũ ad sola possẽ vñ
sĩ h̃ ẽphiteota re illa in aliã psonã trãsponẽ vult nõ pt
habẽ eã . i . dñyũ trãsferre eo q ipe nc̃ hꝫ nc̃ huit dñyũ
et iõ altĩ dãe nõ pt qꝛ nẽo plus iuris in aliud trãsferre
pt q̃ ipe hꝫ d̃ regi . iur̃ li. vj.
Resarcĩe est r̃staurare Vn̄ dicĩꝰ tu ↄpli debes in/ dampnũ
resarcĩe
Restitucio in integrũ rẽq sup̃ i integrũ et dat̃ tã ẽcĩe q̃
minoribꝰ rõe etatis qꝛ fuerĩt p r̃stitucões auxiliũ minoribꝰ
xxv anoꝝ et ẽcĩys que minoꝝ iure censent̃ ſp ẽm ẽcĩa
iuẽ minoris dꝫ illesa ↄuadi ut in . c. j . et . Restituĩ minor
siue ẽcĩa siue ledat̃ siue decipiat̃ ipe minor siue tutor
ul curator eiꝰ ul sĩ platꝰ sindicꝰ ul yconomꝰ ẽcĩe deci
piat̃/ delictũ eiꝰ p̃ne nõ dꝫ ĩ dũdae in dapnũ ẽcĩe et
r̃stitucio que sit iuẽ boĩs dr̃ ad r̃stituẽdũ que sit iuẽ ma
ioris qꝛ dat̃ officio iudicis deficiete accõe p̃ma sꝫ 2ª hꝫ accõꝫ
suo iuẽ scꝫ ubi de officio iudicis accedente
ut in c.
cũ uenissꝫ e. t. ubi g ptr̃ cht r̃sti. i integrũ r̃e sup̃ d̃ hra j.

Res d' in gctu uedicōis adūt ēē integra qn res no est intato ul
inpte tradita et prīn intato ul inpte no soluto l; gctu sit ficta
Resptiu 2ª goss ē ipe ul pncipis mand q adistanciā ācq ul aquoz
seu ppio motu seu exc'lacoib; absencia ul sugestionib; pnci
ul adq pulacoī facit ul nō dare ul aquib; cope collegio unīuti
ul ciuiti ācq mada ul indulge tua em facit uis no gnale
s; speale in negocijs et int psonas inquib; et int quas pmulga
ta sit ut C d'legi ~ et osti l. h et no q rescptiu pt ampli
tplicat pmo gnalit et q̄ rescptua gtinet ācq disposicoē supi
oris d' rescptiu 2° id e q scptiu et 2ª ho si ipsi undeat
esse deme d' re tu 2° im9 gna ut cōtinet tytulu d' rescptis
et e scptiu sup negocio ul negocijs ptaulaib; alicuig ul aquoz
ul singuloz siue unīuitatu siue motu ppio siue adinstancia siue
ta ggnita q ta no ggnita asupioe emanās siue a q̄d iuris
tribuat siue solu exnitiu tribuat uide h' gpetitu et ita
gphndit rescptiu adlitēs deq̄uo dere scptis l. et . h et c aut
ca ltis c plerūq cū sti et re tu adbnsina deq° et
ad audiencia ad audiencia h̄ ea te ltis ma ter cu ordinez
et no sali t. c. pt ltis palli et gphndit anotacoē et pp
matica sanxione 3° ca speal et stricte p rescptua gtine
te disposicoē p q da iux° nt ācq aliud gce insi ut rota illo
iudice uis tibi gpetes gcedis et h° d' re tu adlites d' quo
in c. sup ltis et dr a privilegio quod gcedit aliq uis pti
gt ius gne et a re to ad bn a q̄d magis ppie gpat privilegio
Resptiu gcede pt in ecclīis ipi et insecularib; ⁒ h rescpto impe
d' q impato ul alt pab; et supplicacoib; ācq ltis rescbt
el fieri ul no fieri debe q postulat Et no q i re to ul rescptoe
ipi d; intelligi si ptes ueite intat et si ē ita ut e t. c. h
ubi et si ponat ibi h' clausula s; si ē ita d; referre
ad ora predn a 2ª ber. c olim. e ti. pomit h l opp. i. et
ipi clausula h Et quia alij tue diuersi sen ssi dicat h
epatoz ut c. rudolfo et ubi et sti h' clausula si palio no ipi
pin9 d; ipi intelligi in re to qn ipsa rescribit q pudeat
alicui debito i aqua ecia esse si no apponat Si uero

ipa alicui velit face gras plead pribat no obstante q als de
neciims spta ma ut m.t. madatis e.t. ubi .g. Itm p hac clau
sula gnale quid alij no pnt ples q qtuor actas quor esse noia
debnt inpo citacis expmi .e.t. cu in mltis. e.t. i tex. et .g. in
v[er]b[is] olim trahebant[z] qdragita ar. detesti. cu cam et.t. pnsitaret
et ro qre istricta sit ad quatuor e arbitria potuit em ut
pl9 ut min9 istringi ut reddi ros plitudmalas q hes d'qrang
et affi.t. no de m 27 bern sr re mdimpli s3 iudio coi duud.
~~Itm omb ult ios qtuor qui ius hnt famitschafft~~ pnt p[er]petuale
clausula ult qor euori admdicem Itm omb ult illos qtuor
q' ius hnt mre pnt age ut defend'e pue pro cora illo in re
ar de re iudi cu sup de off dele sr eo de cler. t. iude hoc
et archi. m .g. p alt. — Sz poe qtuor exprssit et pea altm
quett mchil excapit an ualeat iudicium vide ibid Itm i reto
dz suad ordo .t. cu dilcts. e.t. i .g. si qb. b. insr hoc ples als
pnas insert iude de cler .t. gnali et tand dicit q maiu
lmu platum ammoe qphndit seias q p[z] xvij. q. iiij si qb studente
.i. quicto .t. mlieres desen — q est pm. nisi i ead
qstitucoe seia excipiat[z] vide de cler i depinb9 q ff cu coo. l. ij
Respde mettia 27 goff e mettia de sine bnficium et eme
cura hre ut l.t. qqrente. et paz em e ripde nisi ripdes
cura heat ecie mq bnficium lz ut pponatu. t. qz no nlli
e.t. Dt aut ripde p se ipm no pnunci e.t. qm pmcim
em desine no lz nisi meatbs ut cu exomdulgea speali qpet
alcui no ripde ut cu qsue do excusat no r[e]spdntez ut cu
ecia d'pendz expbnda ut cu pna p ctpa pia madit debite
diffinntes ut mobis ut pse desine no possit ut cu ncia p
fecto i mnet ut volutaria / utilis vij et honesta ut studeo
ut peregrinacois ca cu licea in plati ut qsenpu ut not goff
i pia d'off uica .z. nue vidnd / clici go no ripdeb pnt qui
mecrys mq9 mtytulati pnt no facuit ripdncia ut sup
Respo sa p'dntes sz qui ius qsulti i n re dnt qsultib9
t. qstat di. ij. vij et cnsa p'dntes dra pnt fuert em qd
p'dentes et arbit eqtate qui istitu oes ius s cuulis coiderit

quib9 diffidentiam lite et contentiones proprie ut .2. ff. li. vj.
Reus est qui defendit et propulsat actionem vel accusationem non creatu
dicitur a re quia petitur ab ea prestanda quia quibus contractibus stipulacionis ipse non
sit reus tamen dicitur quia diu in iudicium pre aliquid petitur. c. forus deus sig
ad fi. xv q. iii c. ult. iii. q. vi. non est/esse quia reus dicitur creati
cum quivis intentur minorum c. i. de re iudi. li. vi. ut fit reus est ille qui
nitito se hiis defendere de contrariis dilecti filij/et ita dicitur a re quia ipse
defendit. c. forus pall.
Reus promittendi dicitur ille qui stipulatur et dicitur a re ut firmitate quia
firmitatem et obligationem est eius obligatio ut stipulatio Nam reus sit
firmitate ut .2. azo C. de duo rei stipu
Renovare domum est allegare et dicere se non posse compelli eo loco
quo convenitur ad litem prosequendam sed remitti ad locum in quo domi
cilium habet sicut dicunt legatos qui roma mittuntur non dicere rome
quaerere ipsis in iure sed debent ius revondi domum
Rigor iuris observandus est in duobus casibus secundum ut ponit in sta
dalizatus est depiscere ut teneamur despicere ut nobis 2o quam intrus
grassatibus opus est exemplo de vi. et ho. cle. — c. ut clericorum Et non
quia rigor iuris quamquam potest per plenam et ordinem iuris comunis habito i. tu
dispositioni et mente ad aliorum terrore inducta 3o per statuto or
dine iuris comunis et sui mi. c. si clericus de foro compe. et no. gl.
m. c. ut constituere i. di.
Rodinus est genus piscis cuius sanguis valet ad tingendum vestes et
dicitur a cupiditate ut C. de vesti. olo. et aura. li. xj.
Rostrum forus dicitur ubi cause tenentur ut tractantur
Rudera sunt ea que eiciuntur de membris ut ad emo mudata ut scopis
ut fragmenta lapidibus ut demolimenta cementorum ut folia faville
pulveres
Rumor .2. speci denoto dicitur est particularis asserto ut insinuatio
ex sola suspicione et incerto auctore proveniens de eo qui cognovit
quoniam super eo et hoc magis probat quia fama quia fama est comunis assertio
rumor vero cum paucis que non tam publice dicitur et ideo non probat
sed sola suspicionem ut presumpcionem inducit
Rusticani sunt idem quod rustici ut C. ut rusti. li. xj.
Rustica predia vide supra predia

Rura resa sunt que ceduntur et eruuntur

Sacularij dicuntur qui uetitas artes exercentes in sacculo partem subducunt et partem subtrahunt ut dyst. hut ut ff de extraordina crimi. l. fi. saccularij

Sacrarium est locus in quo ponuntur sacra et que sunt sacra ut supra res sacre

Sacramentorum veritates quidam dicunt non esse apud hereticos xxiiij. q. i. scisma. i. q. i. extra eccliam (huius) dicit quod heretici habent ueritates sacramentorum si non execucionem eorum d'(?) consecr. di. iiij. sit ipsius et no. i. q. i. q. (?) et c. dns ita no. m. c. (?) xviij. di.

Sacer locus manet sacer etiam diruto edificio

Sacrum oraculum dicitur responsum imperatoris quod orando quis impetrat ut est id quod responso re supra de r

Sacrificium quasi sacrum factum dicitur quia sine mistura conficitur pro nobis in memoriam dominice passionis. i. q. i. c. multi

Sacra anotacio dicitur rescriptum quod imperator proprio metis motu ac indulgens constituens 2 preces illius aliquid fieri ut non fiet

Sacerdos hoc nomine intelliguntur inferiores et nomine antistitum superiores et componitur (?) dos i. datum et ex latino sacer ut xxi. di. clericos sed enim rex a regendo sic sacer a sanctificando dictus est

Sacerdotes gentilium dicebantur flamines ut dicit aqui (?) flamines ut c (?) preditum potius inem est sacerdotes in diuinis eloquiis aliqui dij aliqui angeli et a regibus sunt honorandi non iudicandi dicente constantino dignum non est ut nos iudicemus deos xi. q. i. sacerdotibus Est sacerdos ponitur in malo quia ut in l. nullus aruspex C. de malef. et mathema. ubi capitur pro incantatore

Sacrilegium dicitur quasi sacrarum ledens ut quasi sacrarum legens i. furans d'(?) xvij. q. iiij. per totum et maxime i. c. quisquis ad finem et est crimen mixtum ut no. in c. cum sit generale de foro compe. eo de. r. et ff. bona i. c. sunt qui opes xvij. q. iiij ubi dantur 2 descripciones sacrilegij et pena committentis ipsum melius in c sacrilegium. c. q. (?) i.

Salarium est uectigal domiciliorum dictum quasi solarium anotacione solum eo quod redditur et impeditur pro solo nomine pensionis alias ponitur

et promissa mercede laborum ut remuneratore ut deus solacius aduocatus
Salubris dicitur qui salutis uber. Et quandoque inde studium de sepul
Sagma proprie quedam herbe quas legati populi romani portabant ut
lenitates pacis quia nemo illas herbas portantes ledebat sed
delegatos [illegible] qui solebant ea que uocantur ceruna ferre
Sagmarium dicitur quod datur ipsale et dicitur portatoria

Saltus est densitas alta arborum et dicitur nemus circa huius arbores
ubi fere tanet et uenatores saliunt. Unde est nemus saltus saliceto
dicitur arbus. Et dicitur a saltu ideo quod exiliat in altum et in sublime
consurgat. Et ysidorus li. xiiii ethymologiarum c. vi. inde uenit fundus
saltuensis ut C. de fundis patrimonialibus [illegible] est dicitur tria loca
incultam ^ [illegible] ut inde ne magro desertum in eo

^ quibus ibi uiuunt et nutriuntur fere

Est et saltus hibernus et saltus estiuus
Salgame. Et huguitio est quedam cultura dictum a sale et gamos
nuptie ut gama inde quia propter tria fiunt culture in agris
propter intieres ut in R. C. e. li. xii.
Sanctio dicitur proprie illa constitutio uel lex quoque quod per ipsam fuit pena
irrogatur et imponitur
Sanctio imperatoris est cui pena sanguinis additur. Sed sanctio pragmatica re. C. de p.
Sanctio etiam quandoque dicitur quedam imperialis constitutio uel institutio
quando toti iuris tollerando fuit etiam sanctio pragmatica constitutio penali
ut no. ii. di. i. pna
Sanctum dicitur quod defensum et munitum est ab iniuria hominum.
Unde iustius dictus est ——— sanctus i. firmus et uirtutibus
munitus. Macer ait unde ex auctoritatibus legis aut quod sancti dicuntur
a sanguine quia ymolandi
Samaritanus et sarraceni dicuntur. Unde sarraceni et glossa dicuntur
illi qui nec nouum nec uetus testamentum recipiunt quia scilicet non ab
agar ancilla abrahe de qua fuit eorum origo uocari uolunt
agarenos sed potius a sara uxore eius et libera se sarracenos
uocant. Sed tamen quidam nunc sarracenos samaritani uocant a sa-
maria ciuitate qui recipiunt quinque libros moysi sed prophe-
tas respuerunt et quia prophetas respuerunt ideo dicitur quod non cou-
tuntur iudei samaritanis
Sarrinator uel etiam sartor est i. est qui nouit artem sarciendi x.

pendi vestimenta et dicitur aparatus vestium etc. dicunt tamen sacramento et stullo ut notatur in spiritu mar. infra

Sarcophagus est locus vel tumba in quo sepeliuntur defuncti et sarcos quod est caro et fagin id est comedere quasi caro hominis comeditur ...

Sarculus est instrumentum cum quo ramus abscinditur ...

Sapientia dicitur illa que est de divinis ...

Scarabeta ...

Satisfacere ...

Satis dare ...

Scena ... et tragedi...

Scisma i. quod est illicita dissensio eorum inter quos unitas esse debet ut etiam illicita divisio ab unitate ecclesie ut illicita abrupcio te distessis et dicitur a scissura quia scisma sit ab unitate scissura xxiiii q. i. Scisma et differt ab heresi quia heresis in principio scio hoc perversum dogma sed scisma in fine fingit aliquam heresim ut recte videat ab ecclesia recessisse ut dicit Jero xxiiii q. iii inter scisma et heresim hoc interest sicut genus et species quia omnis hereticus est scismaticus et non econverso non predicabuntur

Scita sunt que plebs tantum constituit et vocantur scita eo quod plebs ea sciit ut scissitari sew rogari ut fiat i. ysi

Scribe tabularii i. quosdam olim vocabantur ad opus tenemi ad scribenda publica ... seu civitatum i. actum. C. et li. x. i. ... et ... sunt illi qui inscribunt nominatos ad munera et honores et tributa soluta et dicuntur tabularii quia publice instrumenta inter ... in singulis civitatibus et hii appellantur librarii ut ff. de reg. iur. l. sed librarius et tabelliones ut in auten. de tabellionibus et ... et alii exponantur. Alias scribe dicuntur que ... principes ut alios magnos iudices sunt deputati ... actibus et gestis conficiendis hii quoque vocantur exceptores notarii libelliones. Item per ... matura les epistolas exceptores ut C. de appel. l. papinus et l. in offerendis

Scribe logographi i. actuarii dicuntur qui publice rationibus scribendis deputati sunt ... logos ... rationes publicas dicimus ... et ... perpetuam hii etiam numerarii appellantur ut C. de susceptoribus ... l. duos li. x.

Scribe censuales sunt qui scribunt censum ut C. de tabularii li. x.

Saucius morbus est ille qui perpetuo nocet et non sit curatus

Scola dicitur societas scolarium ut locus in quo discitur aliquam ut scolares scientiam et prudentiam alii inbuitur ut tirones C. de ... scola li. xii Scola enim ... vacatio ... et artes vel ... dicuntur scolares qui virtutibus vacantes

Scissarii trucarii aratorii idem sunt

Scrinearii et scrineariorum memoriales et ... materarii etiam idem sunt quia magistri scrineariorum. Etiam scrinearii appellantur ta-

balliones ut d' sp̄ — c. ad audiaȝ ubi s
Secundicerius sliui dicebat' qui 2ͫ locū obtinet sp̄ tȝ eat' 2o
loco in matricula notarioꝝ ut. C. li. xii. de pml. et scdic.
et secundicerius

Secūde nuptie dn̄t' qu̅as secūt' sepulturas ul pimas nuptias
eet si sex ul octo esset
Semis ex sex colligi' vncijs et e dimidia p̄s assis et q̅ semi /as
Sestinus gstat ex vncia et dimidia et e octaua p̄s assis
et eȝ ei9 2a lra scribi. s. et no x. ut isti. de here. i scti. g. he-
reditas ubi s
Sextans est sexta p̄s assis et' gstabit exduab9 vncijs
Sed aduisat in iure qn aut e aducta eo la adūsa' est i scto
ff de peti hēdi. l. s et impno eui s. i scia' tn ut in lb. ij. i si
ff si quis cauto: ubi qn eē cola qn aut p̄s secs
Seminece i. semi motui. l. qui i dign⁹ C detesta: — no sl
necija. obsuad momita voꝝ q semineci et balbucies lingua
pfidit.
Senatores dicut' ingratꝫ p̄pli qi semoas Na 2ͫ ayo. leges
p9 fiebat applo cuiꝫ intuitu s q2 aucto p̄plo cepit difficile
gueniē in lege codendo io elegit p̄plus centū senatores ut ipi
vice p̄pli gsularent' et q̄d q statueret lex esset
Senatores em sut q apatricijs et gscdibꝫ uiꝫ aduiro billu
stres descendert et soli solebat dice snaz. i senatu q̄re est eo
sile romanū votaq senatoꝝ ingratꝫ ut ff de senato. l.
nupte in fi.
Senatores et dici dnt senatores. filij et nepotes ex filijs
nati no aut ex filiab9 ff d' senato — l. liberos
Senatꝫ e cetus ipe honestissi9 senatoꝝ qui cetū erat nūo
ut dicit ayo C de senato: q non gsulis paicsicat' senatu
pncipis ut pote cū heat' iure p̄pli et an inpatoꝝ p̄plm
et pt9 inpatoꝝ p pncipe gstitutꝫ fuit senatꝫ ut ff d orig'
iur. l. ij. 2ͫ ysi. h. p.
Senatꝫ gsultū e q tm̄ senatores p̄plis gsulēdo decreuert
Senatꝫ gsultū ad romanū oibꝫ ciuitab9 fidei gmissaꝫ here
ditate iubꝫ r' stitui et in ea et ad ea oms actꝫ trāsferri

Senatus consultum ar·tificianum possides provinciam agros sitos quos ta
uel in provinciis de libertate licet heres non sit in provincie
Senatus consultum claudianum tollendum statuerat quod mulier libera siuli
amore capta si ei dominatum esset a domino ne consuleret suo seruo et inde
super ea ter amonitus nec ipsa acquiesceret substantia sua et libertate
amittebat et fiebat sua uel ancilla domini dominantis quod quia nisi
est miserabile et indignum sublatum est
Senatus consultum libonianum eum coherceret qui admissis diuersis actorum
uel testamentum publicum pecuniam acceperit pactus quod fuit seruum qui perfecto
testamento legatum sibi ascribit seruum heredem quam inexheredationem qui acquisiuit
condempnationem legatum ascribit
Senatus consultum macedonianum prohibuit mutuam pecuniam dare filiis
—— familias ne omne debitorum pignorum esset occasio machinandi
mortem patri si ergo querit senatus consultum istud quibus filio familias minores
tradidit minores traditas amittat nisi habeat castrense peculium uel
quasi castrense eo enim utitur ut pater familias Est autem dictum contra azo
e·t· a macedo de pessimo senatore qui tradendo pecuniam et si non ex
presse tamen tacite et uelatis uerbis suadebat de occisione patris et non
quod a consilio senatus consulti uelleianum intimatur ff ad uell· —— l· ult
Et quod mulier officium tutele fungitur in auctoritate matris —— § maredianum non
sit unum pro summa data exceptio ex eo ff ad macedo· —— l· tamen et est
ratio quia primum est fauorabile tamen in fauore mulierum inductum contra in fa
uore filiorum familias et modum creditorum ff de condicione indebiti l·
qui exceptione et contra quod ff· in si· de reuocatione· —— § intimatur
Senatus consultum or·ficianum ad successionem matris intestate filios
uel filias legitimos siue uulgo conceptos uocatus est in· sit illustris
eius filium uocare spurium satis est acerbum uocatus ex testamento
nepotes et neptes qui olim preferuntur consanguineis et agnatis
Senatus consultum pegasianum statuit ut quicumque scriptus heres rogatus est
totam hereditatem uel plus quam dodrante restituere alteri liceat scripto
heredi totius hereditatis quartam partem retinere quo casu onera hereditaria
sustineat nisi quod et ipsum cui hereditas restituit stipulationes solebat
interponi ut communicet pro rata parte lucrum et dampnum
Senatus consultum pisinianum ut si pene obnoxius siue seruus
uenisset qui animaduersus sit in eum precium uenditor prestat emptori
Senatus consultum plaucianum de liberis agnoscendis loquitur qui post

divortium educantur per hoc permittitur mulieri si putat se pregnatam denunciare
marito suo infra xxx dies post divortium ita quod nisi maritus custodes
miserit aut contrarium denunciaverit ex parte ea non de pregnatam cogatur
partum agnoscere tamquam suum si vero vi ipsa oppressa fuit nullum hoc preiudicium
generat preiudicium
Senatusconsultum iulianum quo dictatum sibi fuit accipiunt libertates
cum illi a quibus libertates erant relicte aptorum voti noluit adesse
Senatusconsultum silicianum et claudianum capite punitur suorum domus
prius cum necaretur eiusdem ope vel auxilium magistratum potuerit non tulerit
vel impenderit cum ipsi hoc viderent et audirent
Senatusconsultum tertulianum quo cavetur matri non amice detristi
successione deferenda et matri ingenua trium liberorum ius habens si
libertina quatuor filio succedit defuncto non existentibus ullis liberis
vel emancipatis nec aprie nec amice defuncti sed novo iure et si vivum
partum peperisset sive sit ingenua sive libertina idem ius consequitur
vel senatusconsultum tertulianum cum matres vocantur ad hereditates filiorum
ut insti. de senatusconsulto tertul. per totum et non ff de excep. rei iu. l. si mater in principio
et maiore m. l. j. pto. ff. etc.
Senatusconsultum traijanum statuit si nulli partes heredes infans sit
qui fari non possit et ipsi rogentur servum manumittere non eo libertas
incidit quia fari non potest infans nec servum potest vendere sed estimatis
partibus servum manumittat salva portione infantis
Senatusconsultum damasianum quo cautum est si abest iure iusta
causa qui libertates dare et hoc ita promittatur sit perinde ei libertas
competit ac si de ipso directe data esset
Senatusconsultum trebellianum a novo iure incrementum et formam
hac accepit ut exclusio senatusconsulto pagasiano liceat heredes
restituendi quarta parte retinere nisi ipsum et fidei commissarium pro
rata portione dimissis actionibus quatuor omnes stipulaciones et si totam
hereditates volens restitueret ad eum et mandatum omnes transfert stipulationes
Senatusconsultum turpilianum quo statuitur ne quis ab accusatione
publice criminis causa ordinata in preiudicium in suspectos et fideiussores data de
sistat abolitione non impetrata
Senatusconsultum velleianum inductum est in favorem mulierum
sed illarum quarum levitate sua et sexus fragilitate se et sua obligant

palys fideiubendo et obligationes inse recipiendo p(ro)h(ibe)t senatus consultum eis subveniri et credi ut ipse indempnes fuerint et si conveniantur pro illa obligacione potest opponere exceptionem senatus consulti velleiani cassat autem hoc senatus consultum cum mulier renunciavit velleiano et omni legali auxilio. ff. e. t. l. ultra et dicitur velleianum consulto qui fuit auctor illius statuti potest autem mulier renunciare velleiano absque alia certificatione ut no(tatur) in l. iuris ignoranda C. qui admitti ... ad bo. poss. Bal. ibi distinguit tria membra de mulieribus intercessio et 2 lege que potest legem de qua primo casu non est credenda certificatio cum non potest opus renunciatione ex quo lege permittitur fideiussit et de hoc pone ibi quemque casus 2o casu que est certificata que non si primum vel renunciatio firmata sollempniter vel cum instrumento publico et testium subscriptione si 2o non vel fallit duobus casibus ibi notatis 3o casu contingit contra legem fide iube duobus modis primo primarie non in sui utilitate si mariti 2o obmissa solempnitate instrumenti et testium hoc addit bal(dus) super additionibus tolis. an. i. spe. t. de spu ...

Senatus consultum vollusianum statuit quod qui in pbe ... alicui lite ut ... ex condempnatione mre ipsius redactum sive in latum potest. l. ulia ... fiunt tenet

Senatus consultum nimianum post ... ad libertatem perducit ... hede siue ut emptum siue dnis ... ca absit siue latitet siue non vult manu mitte potest similis conditionis constitutus ... pactus sua velit mutari condicionem ut primas pena contra collusorem promissa et de tegenti prima tri donando ut una ... pronatus nascitur

Senatus consultum samianum in desuetudinem abijt inducens adoptionem siue per maas adoptatis et tres intercedentes emancipationes

Senatus consultum largitianum inelito e obrogatum ... inducens libertatem qua quis morte sua recipiebatur in libertate

Sententia 2 azo in sum. quoniam potest dici ... ... quoniam post possessione ... quem ... de quibus re placet quoniam dicitur deportatio quoniam ex cogitatio ut in dictum ... quia ex cogitatio ut in dictum potius morte que vita in pa(rte) ... potius potest dici pena quod prima 2a vel quoniam prima de ... iudicatis ... non natale non ... non bonis moribus ... et 2 hanc ... distinguitur quia prima alia est diffinitiva alia interlocutoria alia ... alia que dicitur preceptum

Item ... est firma et indubitata ... 2

alia multa alia dispensationis Unde sententia est ^diffinitiva qua iudicat quis ipse fiez
imponens ff. e. t. l. j. et dat hic diffinitionem sententie diffinitiva et addit quidam indeciso
rationem in quo dubitata et que nullo remedio atemptari possit p. l.
elegant ff. de transactionibus. Et si pars re iudicata ut sit de sententia
Sententia diffinitiva a diffinitione iudicialis quia ipse fine imponens premittat de
iudicis dampnationem et absolutionem continens et hic principaliter diffinit quoniam
ut quis auditis utriusque partis allegationibus causa terminat et finis principali
negocio imponitur quia sententia lata iudex revocare non potest et iudex esse desinit secundum omnes bene et male
officio fungitur l. iij. quoniam tenetur ad exequenda de officio del. e.
in l. iij et c. quenti si an corrigere possit dominus in decretali ut cum voluit dicere quod exspirat
÷ inde goff. in prima sententia et re iudi[cata] // absolutus vel condempnatus nunquam sine corrigere secundum et (in margine: iudicare vide quod pro ... diffinitiva ... est ff. de ... l. labeo ÷)
Sententia interlocutoria est sententia semiplena que profertur inter principium et
finem cause non super principali sed emergentibus et incidentibus quibus puta
super libello offerendo vel corrigendo vel danda dilatione a dene-
ganda et similibus principali causa durante ut quando iudex non residens
pro tribunali interloquendo inter partes sive solemniter sive tacite aliquid pronunciat
de plano et premium intendo principale et hanc revocare potest iudex sive
sit ordinarius sive delegatus sive arbiter. Et in tum causa cognitione
ferri et iudicia pendente non precedente in quo iij. S. spacium et
goff. et sententiam interlocutoriam fert iudex quod reum contumacem quasi
citato reo et non veniente pronunciat actorem fore mittendum in
possessionem bonorum rei per modum debiti vel causam rei petite
de mergente que ut quando est questio inter partes vel advocatos ut
aliquis sit recipiendus in teste et
Sententia quevis nalis est cavebilis quoque ut quando iudex quaerit
aliquid et commonet eum ne faciat aliquid [alias penas] sub pena pro
multa et dispensatione rerum iniuriorum suis Et non quod aliud est sententia
et ad statutum Nam statutum bene fertur pro futuris delictis
dato status ut nullus hoc faciat et faciens sit excommunicatus ipso
facto sententia vero prolata sit excommunicatio et si futuro fecerit prohibetur
et tanto futuri temporis non spectat adiudicare de hoc est e. q. oportet
de sententia ex. — c. romana h. vj. pro hoc ad. t. anob. j. de sententia
ex. — Item dicit sententia actionem in hoc quia canon accepi in
tribunali episcopis legat conductos tenus prima xviij di. c. ultra

Sma aut arepi ddo quocu[m]q[ue] fr[atr]e[m] facere sit ecog[nitu]s no[n] c[om]p[re]hendit
sibditos t[er]ras p[ro]uinciae s[ed] solu[m] d[ir]ecte[s] sic 27. q. i. c. romana p[er]
alle. Itm sma pastoris siue iusta sit siue iniusta tenet . 11
q. iij c. i. n[isi] indubiis casib[us] s[cilicet] p[ro]pt[er] legitima[m] appo[nem] et intolle
rabile errore[m] inforia. c. p[er] tuas de sen. ex — et. c. solz
et venabilibus. e. t. li. vi. Itm in 2o cau ubi amonicio no[n] p[re]
cessit. c. statuim[us]. e. t. c. statutu[m] ex. e. t. li. vi et quo[modo]
sma ib[i] mois d[icitu]r iniusta s[cilicet] co[n]tra exc[ept]io ex ordine e. q.
iii. c. sac[er]do[tes] d[e] pen. ex et id v[er]um e[st] i[n] sma excoi[cati]o[n]is maq[ue]
e[st] speale alias aut sma lata iur[is] ordie no[n] s[er]uato no[n]
t[enet] C. de sen. interlocu[tione] om[n]i iudi. l. p[ro]lata Itm no[ta] q[uod] sma
interlocutoria est tipit iure iudicata quo ad duo s[cilicet] ut re
medio appo[nis] attemptatu[m] no[n] possit et ut exequiat[ur] exeq[uen]d[a]. c.
cu[m] dilectis nisi de elem. [et] no[n] aut ut exeq[ue]a agat[ur] actio i[n] facto
sit eodiffinitiua aqlib[us] ti — sit appi 27 cause at no[n] 2 le
ges g[e]n[er]alit[er] fallit ti[bi] causalit[er] incasib[us] iij. ff de app. no[n] re
cipi — . C. ut lit pen. l. iij. / ut d[icitu]r si interlocutoria sit t[a]lis q[uod]
absorbeat totu[m] ius a[ct]o[r]i[s] et instar h[ab]eat diffinitie ita ut p[ro]pt[er]
interlocutoria[m] no[n] sit locus ad app[ellationem] adiffinita tuc abea appella
re[ti] si p[ro]pt[er] interlocutoria[m] saluu[m] sit b[e]n[e]ficiu[m] appo[nis] a diffini[tiua] et
goff. tenz s[im]i[li]t[er] i[n] su[mm]a de sen. et re iudi. Itm de sma diffinita
et interlocutoria e. q. nobilis inde q[uod] s[upe]r ibo diffinita —
————— de seq[ue]stra[tione] poss[essionum]. Alij sic describut sma
interlocutoria est declaracio iudicialis s[upe]r aliquo articlo su
maie sub tribues int[er] p[ar]tes et finalit[er] oia p[ro]m[issa] auditu[m] in
iudicio p[ro]latu[m] iudicialit[er] fac[i]es ad[e]o cam est sma interlocutoria
in auct. de litigi. — q. omes coll. viij. Et no[ta] q[uod] sma
lata s[upe]r possrio d[icitu]r diffinita 27. q. i. c. si deuidi — et
int[er]p[retatu]r q[uod] ca[usa] possor[ia] est deducta pri[us] in iudicium ut h[abe]t
amexo[rum] pentorium s[ecundu]m si de p[ro]cedes u[er]tit mudia
etia[m] diffinita p[er] ut impoit fine cae nis d[icitu]r s[upe]r possio
ne sit spictus anexa ut ibi nota[tur]
Septim[us] sepia h[abe]t vncias et no[n] d[icitu]r adra[tu]m tociu[s] assis
Sepulchru[m] e[st] locus i[n] q[u]o mortuus g[e]n[er]at[ur] ut sepultus s[ed] mo
numentu[m] e[st] id[em] locus s[ed] tpe [post] q[ua]m s[upe]r de[fun]c[tu]m

Sepultura 2° goff quia dicitur officium quod impenditur sepeliendis quia
ipsa terra ad usum sepulture deputata quia tumba marmorea vel
lapidea vel locus graminis in ecclesiastico cimiterio factus in quo corpus
catholici quiescit et hec vide pt xiij q ij cum in Item sepul
tura e ius funerandi in cimiterio ecclesie et id ius funerandi est
ptas sepeliendi in cimiterio provenientes ecclesie ex congressione pont.
Seqla dicitur omne id quod naturaliter sequitur ad aliud ut pullus iumentum vitulus
vacca
Sequester e is apud quem res litigiosa deponitur a pluribus et sequestratur
ut ei qui in causa vicerit reddatur debet ab eo quod obtinenti et quod sequitur
eos committitur res Est enim 2° goff depositarius rei in iudicium deducte
Sequestrum e id spatium quod de sequestratione geritur et si fit extra
voluntatem transfert possessorem in sequestrum secus si causa necessaria. l. interesse
esse puto. ff de acquirenda possessione et no. in g. in c. ex ratione
demum — et infra j. de sequestratione possessionum
Sequestratio e rei de qua agitur vel contentio e separatio vel depo
sitio vel possessionis interventio interim enim quia res apud sequestrum est
nec actor nec reus possidet ut ff de statu hominum — l. libertus non
pt aut illa depositio que sequestratio dicitur fieri nisi a pluribus cum ius
aliis et unus et plures deponere possunt et 2° goff fit cum
obmittende possessionibus et tunc neuter litigantium possidet sed sequester
aliquando cum custodie et tunc possessio remanet penes possidentem et
generaliter prohibita e sequestratio C. de prohibi— sequestra—
l. unica prima iure causalibus primo ex voluntate partium ut lite finita
res victori detur 2° ex communi ne propria sua circa rem immobile
fructus depopuletur vel dissipet 3° propter communia non caveat de colle—
bonorum sine causa 4to si fuerit de possessione suspectus pro clamet in libris
4to cum appellatur ab executione 6to cum timetur de sevicia viri
nec pt sufficere uxori causa sequestratur uxor 7mo ne prodatur
vendendi commoditas 8uo cum aliquis de communibus prediis fructus
patitur ita res sequestratur usque inter successoribus prediis a certo enim
sequestratio fieri non debet nisi tunc demum cum timetur ne possessor
vel appellans fructus depopuletur ad eos cas' inde infra j. e.t. et l. j.
ff de collatione — bono — § si fi. et 2° archi in c. quia res xvj. q. j.
ubi late de hac materia et plo. mo. 10. a. i rã locupletari h. vj.

unde g fi i t dilcto de sequestra poss — cu ibi notz
Sec̃ not r̃az ingrid institiqui. et quoqui — tam man. no. li. g. in
fraude // inoch
Septa sit clausure at² agepio 27. g. inde ne magro desto
Sensib sapientib no arbitrat² gt ma vn qn alt gherau pa
sisti aqz fare adsensu sapietib altai gherau tenet² ea face
que de ma fied dnt s. 1° gtu q sapieb arbitri gt ma no pt
alias sapieb no esset
Seruitus est gstituo iuris gentiu qua quis gt ius nale alieno
subicit² dnyo et qn suitus inducta sit iu g. sup vo suos d'inde
et facta — c. ita quoruda et e opha. g. i no suitutes di
q iub genaudubi dc inducta p abetatio ul pspta septemo ut ibi
Seruitus pdialis e qd gstituo q pdiu pdio subiugat² Na sui^tes
pdiales lex reales appellat q sequit² pdia et eaz gstituo actores
tenet qtes expedit pdyb. i adscites eaz pcipiedos Seruitutu
aut pdialiu alie sut urbane alie rustice s has quid suitutes
lex dict cẽ mem toia que liber^ty sit vn no 27 azo inst^a c.
de suitu. et de aqua. vn h° vm ius mead. l. et mead uore
suppoit psuitute dco em sol poita duab qnz inpotat s toeb s
ppiaz ul nypiaz ul utraqz ppie aut 27 diusa dn² suitutes
Na cu no possem gcedib meis exire magros meos ul pueme
et adua pub^taz nisi p agros tuos emi ate literra eandi h^c
literra dc suitus itineris q pdiu tuo nih° m. suit et d'alys
Seru^tes rustice sut q pdys rusticis debet² veluti iter actus
ma aq ductus aque haustus pectoib appulsus adaq̃ ius pascedi
talcis coquede arene fodiende que tria vltia pnt dici noiate
suitutes rustice s pcipioa gtr^ys noibus caret que dia r esse
loas sub vn iter e ius quo gcede mea p agros tuos possu
muitos pub^te exire ul intrare et aque haustus et aqua hau
rire possu de puteo tuo
Seruitutes urbane sut que pdys urbanis debent² s; inhute
aliaus edificy Na edificys inherent velud aliaus tollendi
aut no tollendi ne defiaat lumib9 ul pspectu dom9 viani
Itm stillicidiu adutedi ul no adutendi intactu ul inae in
areaz viani ut stillicidiu tecti mei cadat in area ul fundu eis

Itm ut liceat immitte tignu ul pice in pariete vicini et no ut
ſuitꝫ ſit urbana ul rustica colligit coequate pdij cui debet
ſuitꝫ no coequate eiꝰ qꝫ ptꝫ ita tiis e ſuitꝫ qle e pdiu
cui debet Si em ſtillicidia domꝰ mee que e urbanu pdiu
cito in area tua que e rusticu pdiu dicet urbana ſuitꝫ
Et eꝰ ſi tignu edificij mei ca inponendoꝝ fructuu ſtu in
mitto in pariete domꝰ tue dicet rustica ſuitꝫ lꝫ domꝰ tua
ſit urbanu pdiu
Seruꝰ est qui deme gentiu ul ciuili dnyo alieno ſubicit
et in hac pte iuꝰ ciuile et iuꝰ gentiu detraxerit iur nali et
dn ſui no aſſuendo ſꝫ aſſuado imperator em ul prīceps capt
ab hoſtibꝰ qui ſui ſit capientiu uede iubꝫ et pho ſaluare et
no occide hoſtibꝰ em captis 2t in ſuiute rdactis obſuade e
qꝫ utile et benignꝰ uisu e ſtꝫ eos omꝰ ſuare et no occidi
ho em benignitatꝭ e ſꝫ occidi crudelitꝭ Inde etia dcti ſit man
cipia qꝫ ab hoſtibꝰ manu capiunt ut inſti d iur pſona – et ff
de ſta homi l libertas et no qꝫ miltis modis redigit quiꝰ inſtitutꝭ
d quibꝰ inſti de iur pſo – – intex – et glo – vn ut liber
ſuiuꝰ fiat ſit iſta nota / cum xxti iuuene q vedit eſſe Rurſ
cū ſuū cui vendit ee putare / et iuuene prcm qꝫ uelit pticipare / et qꝫ ſit liber ſtat hoc qui vendit ipe / que ſi defuerint
ſuiuꝰ no cogit ee Requirit erga ſrmo
%. qt amaꝝ xxti 2o veda ignorati gdicione
liber 3o qꝫ eo aīo ut pci pte habeat 4to qꝫ ſtat ſe ee
libeꝝ ut ff. an penultima in dco. ti. inſti.
Seruꝰ ordinariꝰ dr qui aliꝰ ſuiꝰ est ppoitꝰ ſtꝫ qui hꝫ
alios ſuos ſubſe quibꝰ peſt et papit.
Seruꝰ vicariꝰ e qui ſuo ordinario ſb miniſtrat ſꝫ ſuiuꝰ medi
aſtinꝰ ul medianꝰ est qui mediu gerit actu qui ſtꝫ nc est
ordinariꝰ nc vicariꝰ ſꝫ mcꝰ int hos et ios qinuandꝰ
Seruꝰ libratꝰ a libra dictꝰ e qui ponderibꝰ p eſt et
libre pmutatoꝝ cuſtodia hꝫ in domo dni ſui
Serui inſulani ſit qui rtinet in domo nc mittit magros
nc in villa domꝰ at inſola dr eo qꝫ inſit ei hitatores aū
qꝫ inſola dr in ſalo i in mari ſita

Servi villici dicuntur qui ad villam mittuntur
Servi vinctores sunt quos quis victos herculeum prandicta
Servi cubicularii dicuntur qui lectum et cubiculum domini sui parant
qui vulgo camerarii vocantur
Servi dediticii dicuntur ille qui in morte liberi et mutata pena servi
sunt
Servi latini sunt qui ita a dominis erat manumissi ut mutata esset liberi et
in morte servi et eorum bona tamquam servorum ad dominos devolvebantur
Servi atriani vel atrienses sunt illi qui atrii custodiam faciunt
Servus corruptus dicitur servus qui per alios inductus factus est de bono
malus vel de malo deterior secundum in animo et corpore Servi corrupti actione
re ff de actionibus // corruptet
Servus publicus dicitur tabellio non quod servus est sed quia publicum officium //
Servus habes rei publicae sunt servi archarii rei publicae de a
Servi ablatae domini reparata que inservitur et tenetur servo ut C de
murilegiis l. lotas li. xi ——— 2 actio
Servi est disputatio C de pactis inter emptorem — l. generali aliquam ampliat
ff de auro — et argento legato — l. si quis ita et bar. inducta l. generali
et nota lxiii di ego ludwicus et lxxv di c ubi si. ——
Sicarii dicuntur homicide et interfectores dicti a sica ferro vel
cultro instituti de publicis — iudiciis § sicarii etiam dici possunt sicarii qui
aliquem vitae armis impediant de penitentia di. i. si quis tu telo et cetera
sit dignum de homicidio ubi glossa
Sica est ferrum ut cultellus brevis ex utraque parte scindens et acutus
quo maxime utuntur qui apud ytalicos latrocinia exercent sed eius
impetratio est larga ut contineat telum lapidem lignum et quoque ferrum
ut instituti de publicis iudiciis § item lex
Signare est aliquid forma vel signum alicui imprimere vel notam
imponere unde testamentum signare id est notare debet quis ut notum
sit quod scriptum est 27 ysi vel v unde subsignare est subscribere ut
si testes vocati et rogati attestatores subscribant
Sigillati id est sigilliferi ita exponit hostiensis in c venerabili de censibus
et archi. c. pncum § testes de testibus li. vi ad hoc de probationibus
— c. ad hec et lxxxviiii di. pueri (?) mpri⁰

Signific° 2⁷ ayo. C. deu seq ꝓpie ē demonstro scta ꝓpie noīe rei
d' qua queit attributo Sꝫ large poni s' ꝓpriū nō nō intueat
s' in reb ꝑ aliud vn q aquis° accede possit ad ostensioꝫ rei notifica
Sili° do est rei diuinā ꝯpacio 2⁷ boeciū et q sili do adspe
ut ꝯrūs isera ē ꝯ. nota. i vo tutū aiay i. ē no pt d'poni.
li. vj sile dici no pt ubi dispili do subest xxviij. q. i. sit em et
l. iij. ff de muito. rup. irrito. testa. — et qlis insp² vn
sile vel i.e. olim d'uer. seq.
Silenciary sit id q — ꝯsiliary pnapis q̄ sile dnt et auscultād
pnapis ꝯsilia ut ff de [illegible] viij et. ꝯ. ml. illud. C. de colla.
Silua cedua ē q adhuc ut cedat² de pita ē et² apta cedi
qꝫ facile surrexit
Silua pascua d² q pascuis pecudū ē assignata
Silua palaus ē eoq̄ua pali et podimeta sumit²
Simonia 2⁷ goff ē studiosa cupiditas ut volutas emedi ut
vedendi spuale ut spual annexū qd spuale ceȝe² sub em
pripiedi sunt ꝓbendas sꝫ roe ꝓbende ut plature spuale
no est ꝓ an[n]exū spual sꝫ canonice ꝓpt reb tpales ꝯ illo iuē ꝯ
puenint sꝫ fructu ut. i. q. iij. si quis obiecerit sic est ius pro
natu d² annexū spuale ꝓpt quādā ꝯsideraciōꝫ qꝫ cedit in
laicū aquo possidet² ut ins. de iur. e. t. et ē symonia pctm
enorme re tu eius qui ꝑ symoniā bnficiū acquisiuit qui ꝑmaꝫ
agē no pt bnficio retento ut d² enorme i. indispensabile
qꝫ dispensari no pt cū symoniaco nisi bnficio resignato sic
in symoniaco incorrime ꝯtingit ut xv di nerui sictoꝝ et d²
symonia a symone mago ꝑo auctore huiꝰ sceleris in nouo testa^to^
ipe em voluit emere graꝫ spus sti abto petro sic est giezi
in veteri testamēto voluit vendē graꝫ sanitatis naamon syro
Vn symoniacꝰ d² ꝓpie emptor spualiū giezitaꝰ uo venditor
corinch. i. q. i. qui studet
Simbolū est quadruꝰ qddā apploꝝ ꝙ 2⁷ q̄sdā theologos
ꝯtꝫ xij articulos fidei ꝓpt xij. applos xpi qui vna et eadē
hoc instinctu spus sti ipm ꝯposuerūt vn d² simbolū
a sin qd est sl et bolus morsellꝰ quia quilꝫ apploꝝ suū bolū

i. pte appoſuit licz alii dnt q vni e q pn^les articli nre fidei
ſut tm ſepte 2^m q ſepte ſut dona ſpus ſci q̄s quilibz xpia9
ſcire tenet^r clici explicite layci implicite ut pz de ſu. trinit.
c ſu. mit intego. et. J. Aliud e ſimbolu mai9 q cantat in miſſa
in nicena ſynodo factū ppt^r grecos qui no credebant q ſps ſcus
procedet abutroqz ut de gſenti. di. ulte et penulte — Est et 3^m
ſimbolū athanaſii ſz quicuqz vult ſaluus ee q cant in p^a
l. Et tū ſimbolū est pm9 tytul9 decretaliū in quo id' q de
fide katho^ca et pia fuite in pdictis ſim^lib gtinet^r gfirmat^r
et repetit^r ut ayt ypi. bij. h ethi^a t. c. vij
Synodus ex gro int pſtat^r comunatur ut tetz et int tetā gſilia
4^or venerabiles — ſynodi fiert que tota fides gplectut^r q^i
4^or ewa^a et totide padiſi flua pma in nicena — ccc
xviij epo4 agſtatino impatore pacta qua dāpnata e bla
ſphemia arriane pfidie de inequli^te ſcte trinitat Na dicebat
prem maiore filio et filiū maiorez ſpu ſcto 2^a c. l. pr. m ſb
theodoſio ſeniore coſtantinopoli gdepnās macedoniū nega
tem ſpm ſctm ee deū et gſbales pri ſ ſiuū pris et filij
27. J. 1. q. 1. eos qui 3^a ephesina pma. cc. epo4 ſb theodo
ſio iuniore q dampnat^r neſtorium aſſerete duas pſonas in
xpo et btiz v'gine no dei ſ hois tm gnitrice ondens in duab9
natuis vna xpi pſonā et^r ephesina pma ad diffiz ephesine
2^e q fuit r'pbata xvi. di qm ſce 4 ta calcedon ſ. d. c. z. xxxo
ſacdotū ſb marciano pncipe dampnās eutitem gſtatinopolitanū
abbatē qui pnūctiat vnā ee naz vbi dei et carnis ſz dnaz
et p9 r'ſurrectioz di. xvi c. ſexta et diaſtoron ei9 defen
ſore quod allexandrinū epm in tlias h'et vis neſtoiū
epo int dehijs e texts adllaz di. xv. c. canones et ſ. hay
por. et 2 ygro. i mt. ſe et de eiſ gelaſi9 pp i. c. ſequenti
Simo^o preptū e tū pt lit gteſtatioz in9 gfeſſioe pmū acce
dente aliquid petpit vbi gira ſ quis a reo in iudicio abſqz
libello cū in ſtruto deti petat ᵹo et reus gfitea^r d'plano
tūc iudex ſz alia ca gnicioe ul gmiſſioe ſibi petpiat ut

(breviatio)
cto ii soluat et° dr̃ preptud et no sīnia qr sīna no dr̃ nisi cud
ordo iudiciari9 est suatus
Siliqua e spēs monete et qrta ps assis
Sindicq e pcurator vniu[er]s[ita]tis ul collegii adūi gstitutq pcto
solaio sz ie qui tam vniu[er]s[ita]tis agit ul defendit et qui sngloꝝ
tas dñs et est sindicq noīz grād i q defensor lite ut in .g. pa
t. si c. e. Na officiū ei9 e age ul defende noīe vniu[er]s[ita]tis cās
pntes ul emergetes et qn dr̃ ca vniu[er]s[ita]tis agi p pcuratore
dt expom i. p sindicū ul actorē ut d' pcur̃ c. qz incaus de
iur. calup — .c. cū tam Et no q collegiū sodaliciorz no pt
gstitue sindicū .l. j. ff. de collegi — illici. lib bar. gt qz gdz
collegiū pt hre sindicū pusticia defendanda
Sobrini ul sobrine dn̄r q ul q ex patruelib9 fr̄ib9 ul sororib9
gsobrinis ul amite pgeniti ul pgenite sūt sz Sobrin9 ꝑpe
et sobrina ꝑpe — sūt patrui magni ul amite magne filij filie
ue et sobrin9 nascit̄r ex sorore
Socer e pr mariti uxoris ut .l. sic at ff de re iudi. ecc est
pr uxoris mariti ut c. l. — Sz socrq e mat mariti uxoris
ꝑpe aut parrus et ꝑsocrq parua mariti est
Societas i quo ē̃ acto ꝑ socio
Solucio 2° goss est eius q de[bet]r reddicio ul e ab obligacōe libera
cio nisi q — mo — tolli. obli. — i pn° et solucio in aa e natis
pue ucā que fit p reddicōz ei9 q debet[ur] alia e ciuilis ul
ymaginaria q fit mt̄a sz pnouacōz delegacōz acceptilacōz
ul gpesacōz d' quib9 oib9 inloais suis
Soluēdo esse e hre vn soluat ul solue possit insoluēdo ꝑ se ul
saluo ff d' sz. sigl .l. soluēdo at dr̃ quis ee soluēdo
Solū ide e q terra fund9 ul camp9 vn q̄c plantā sērit
ul medificat̄r se solo cedit radicib sz h egit i sti. d' re. diui.
§. cū in suo
Sol9 e ille cui null9 e ꝑrg9 di. viij. sz sol9 xpūs vnj. q. i sued
insi. n dr̃ sola e q fidei possidz incitu obedie[nt]ia
Solidū i. firmū et gpat cui in ut i solidū tm e dre q qbz
coꝝ ꝑ se solidū tene vn locio lz inpmissionib9 stipulacōe vallatis

tuos

que sapulacio gerpit' pva futa ut mseut mspiciud se datios f sua
Sors e ars diuinandi Diuinacio aut accipit' in malo put' et pbe
na in bono ut pts e porro heret' eo q sortes solebat distingui
hectu portoes e cu sedm aplm d liber. xxxj. di cleros put' ecc' q
fortua ut eueta xxvj. q. ij. pts ecc put' p sortilegio ut. c. j. d
sortile. et no q spes diuinacois nuan' xxvj. q. iij. igi'
et q v. c. et. c. nc mirid et e omis diuinacio quomotuq fiat
et quali cuq noie phibita et dampnata xxvj. q. v. ptotu
Sortilegy. sut qui sb noie ficte religiois p quedam qs sctoy
seu apploy uont sortes diuinacois sciam pfitentur ut qt cuiq sipta
in spercioe futura pmittut xxvj. q. j. c. j.
Sotulacet dn' apib et talo ut in. de de sta mach. c. ne mag.
Spectacula
Spectacula sut que sunt in loco ubi ludebat tragedi et comedi ut
dicut gri et mauet d cpile. Ita prncium phibitu e sut in
pbtat effusioz sanguinis. C d gladia pem tollen. l. j. c. li. et
et. l. legatu ff de usu et usufruc. ludi uero p mittebant
adletificatoz ppti ut comedie et silia. l. j. c. ... C de sper
ta. li. xj.
Sperac i putrae insti qui et aqui... mauuet ... S.
in fraude ... sepe
Spoliacio e apossone rei immobil violnta et iniuriosa
Sicut ut rei mobil ablacio violenta sedm gaff in suma de
resti. spol.
Specus e altus locus sup tra p q duc' aq ff d vi. ... l. ij.
S. spergi ecc poi p fossa qua colligi' aq et est ampla et
rotuda ff d aqua plu. ar. ... l. sup iter ubi. g. post
dicz int spery et cunicla re. S. d. c.
Sponsus et sposa sut qui int se de futuris nuptys pmittut
p va de futuro a spondeo sic dcti ecc sposa dc q p sponget
deui futuraz uxore ut ff despon. l. ij.
Sponsa duoy e cu dinsis tpibg duo uiuatis gtut spolia cu
ead quenti ut diuisq virg depnti alt de futuo id intlige de
sposo duaz cu q una gtebit dpnti alia de futuro et tenet
sposalia depnti Et no si dua desponsent' abeod vna de

futuro alia de presenti. de presenti tamen maius vinculum. Si autem duo
contrahunt cum vna ambo de presenti tenet prior sponsalia licet posterior fuerit
carnali copula consumata. c. licet. e t.
Sponsalia sunt futurarum nuptiarum querela vel promissio. ff. e. t. l. j. et
xxx. q. v. nostrates / et ita iste consensus est de futuro matrimonio sed dicit
pla cum esse consensus sponsaliu et nuptiarum. Sponsalia autem dicta
sunt a spondeo quia moris fuit veteribus stipulari et spondere sibi
vxores futuras. ff. e. t. l. ij. et inde venit sponsa eo quod a sponso sit dicta
et per certa stipulare intuendum sed non est necessaria. Sponsalia autem
de futuro contrahuntur quinque modis primo simpliciter sponsione. c. si inter e. t. / se-
cundo datione. c. ij. et c. ibi quod fide. e. t. / 3° iuramento interposito. c.
de illis. et c. ex litteris. plurali et quod dicitur arris sponsalicijs sunt
pertinentia ut alijs rebus. C. de spo. — l. arris / 4° annuli sub-
arratione. de desponsa. — in pu— c. tue / ut 2° ago. et forte
apparitores ista non sibi sed presbytero capiunt et illa reponebatur in
sporta ut in aliquo sicco vase ut cophino in quo conuenerit aqua
portari et ita sub tuta custodia fisco conseruabatur et sic commu-
nius pertinent. C. de spon. — et stip. l. j.
Spurius est filius ex meretricum impuris natus et graeca voce spodas
quod idem est quod vulgo conceptus / et qui scilicet patrem non sciunt ut ff. de
sta. homi. l. vulgo concepti ut est natus ex concubina ut de renunc.
c. nisi cum pridem. § persone vero insuper quod distinguitur inter nothum spurium
manzerem et naturalem
Stabularij dicuntur qui ad viatorum hospitibus et stabula ponuntur dicti
sic a stabulis qui non sunt receptatores sed equos vocantur caupones
Statuimus bene sunt primas diffinitas de iure sig. c. i hijs et i potat
quia nouum ius statuunt de quo determinatur et in nouam ut i. c.
determinamus de eodem — et de treu— et pa. c. innouamus sta
determinamus discussionem dubij innouamus antiqui iuris renouationem
et statuimus noui iuris promulgationem importat
Stationarij dicuntur milites qui vt alicubi teneant stationem sunt consti-
tuti
Stadium est octaua pars miliaris ytalici quod ut hystoriarum refert
hercules vno anhelitu currebat et postea stabat et est spacium
centum et xxv quinque passuum 2° ago et i sit d're — dum

Status e gdco homis eiq̄ua plurimi pt
Status liber e libtas gressa sbcdicoe ut lego suo meo lib̄tas s
naius exaspa uenerit ut ff de statulibe l j
Stellio d̄r ie qui aio bari9 e vo ut sito ut q re qua obligat
aou et dem qui impignorat ea aly no sitio inroe d̄pma
et gnalit q i cruinalibus trius d̄r dolus criminibus d̄r stellio
natus Na stellio ppie e at variis maculis plenu et bene
natu ple lacte et e cope picto lucentibus guttis re s̄ dem
inie stellio9
Stratu d̄r gnalit oma gen9 uestis ut oe indumentu ut ff d̄ u sign
instratu s magis ppie uestes cubiculares dicim9 stratu a sterndo
vn eciā uia pub ra strata dicit
Stratores eciā dicu asterndo q custodientes imparatores gdep
natos puniebat ut stratores dicut ea isti qui stabulis ppint
ut equis sternntibus in eis et astrabo 2 azo C d̄ strato l.
xij i li
Stratorium e id q stabulu 2 id gn xxxj rachel posuit ydola
patris sup stratoria cameli
Stipes qui e p sba aq alie pso origine ducit ut mar
boe gpang.
Stich9 est ppriu nom sui
Stigma e signu ut instrumentu q brachia fabricensium
signabant cui eat impsso nom imperatoris facies uo eoz no
signabant ut C de fe.. l. siquis et 2 so can. c. s iudeo
larus d̄ fen. ex. li. vj. ubi. g. m vo agnoscit
Stipulacio e firma voz gcep. q qs ac se facturū da
turū ue pmittit alij sup hoc ipm interoganti et astipolon
gre q e firme ltre et d̄ nota astipite gstat at stipulao
ex interogacoe pmissa et rnsoe subsequēti quadmodū gdco
ex affmacoe et negacoe hec mo pmittis ut dabis in dece
pmitto ut dabo tibi quz dicit stipulatus ille qui pmittit p
stipulacoz passiue gut vel ille stipulatus e qui stipulacoes
recepit vt sit Stipulacio e sollepnis pmissio sita int
rogacoe pcedente et rnsoe sequente q stipulacionu
alia e pura alia gdconalis et alia indiem Stipu
lacio pura e q nt fit sbcdicone nt indie s pure ut dab

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

hoc dabo Stipulacio condicionat hec fieri sub condicione hoc modo promittis
mi dare centu si navis de asia venerit et rndes promitto
Stipulacio in die fit hoc modo dabis mi x in kalend julij
et rndes dabo
Stipulacio aquiliana est que novat omes contractus sic quicquid tu
debes ex quacumque causa idem michi promittis si ergo commutu racione
in debito sibi velimus acceptu ferre i per acceptilacionem remittere
non potest res expedire nisi per obligacionem que inde conthit
re de acquili stipu
Stipatus i vallatus circundatus filatus ut in de pastoralis de rescriptis de re iudi
Stinarii dicuntur amatores et idem dicuntur etiam carugarij
Studiu ut dicit azo est vehemens et assidua ad aliquam rem agenda
cu pia volunte occupacio ex qua voluntate labor involuntate
defer et perdit laboris tedium usque in oblectamentum
Studiu liberale et legitimum olim erat tm rome et constantino lib
in aliis autem non nisi ex privilegiis ut C de studiis libera li.
j i et ingro et ff in prohe § hec tm tria/hec in ipso studio
studiud in multis locis fit et maiore honore q legalis studij ob
tinet monarchia
Stupriu est illicita virginis defloracio quamvis in vidua committi dicat
nisi sit meretrix ut illicita contubina 27 legem stupri committi in puero
ff ad l iul de adult l stupriu
Suarii re sup porcarii
Subgruda est una pars tecti unguaris domus que incubit ex
tremis capitibus lignorum tectalium ff de his qui deie et
effunde l si uo § pro aut ij
Suasio accipitur in bona parte ut in mala ff de ser corrup
l j § persuade et de furt l qui sua psuasit
Subrogare est aliquem loco alterius substitue ut constitue
Subornacio est informacio ficta per aliquam deneitate tacenda et
fit de quibus 27 vel demote laudono in de testib de testi
Subsignare est subscribe ut testes in cyrographo solent signare
et quarda notulas subscribe et qui se subscribe consentire
Nota dicitur qui se bona § in c si quis pborid in vo subscripserit
de re eccle non alie
Substitucio est secunda condicionalis institucio quia institucio dicitur

pri⁹ gradus et substitutio 2⁹ et sic substitutos in infinitum de vno in aliud possunt procede tn oibus institutio q sit p̄g pmo dr substitutio et 2⁹ grad⁹ sit 2ᵉ inpute dicit² omis q sequit² pmas etc si essent dene ut xx¹ᵉ Et diui² q̄ substitutio⁹ alia directa alia obliqua –

Substitutio directa dr q̄ nllo medio te q̄s capit here deficientis et directe efficit² heres ipi testatori qui instituit insti. de pupil. subst. —. S quo tam et illa subdiuidi² Na alia est vulgaris alia pupillaris alia exemplaris alia breuiloqua siue 2tracta et alia 9pendiosa –

Substitutio vulgaris dr q̄ de vulgo et a quo b͡z fieri pt dū tn̄ heat testamentū facē et ie ex testamento cape possit et h̄t subdiuidi² q̄ q̄ e expssa queda tacita Na substitutio vulgaris expssa e que fit vbis negatis ho mo instituo michi. t. herede et si t. noluit ul no potuit ee heres ille sit heres – S͡z substitutio vulgaris tacita sit p vba affirmatiua uelutii tū no miles pubere et impubere heredes instituit et toi vo eos substituit ho mo pubere Sejum et impubere heredes facio et eos sibi inuice substituo q̄ substitutōe colligo q̄ si vn⁹ no fuit heres ul si vn⁹ moriat² aliis impolidi sit et² vulgaris q̄ fit a quo b͡z de vulgo siue sit inptate siue no et² tacita q̄ pubere tacite vulgar² inpube substituit q̄ substitutio magis esset pupillaris in pp¹ adiectu pnaz S͡z in militibus substitutio pupillaris e pp¹ puilegiū militis q̄ substitutio qntū ad pubere vulgaris qntū aut ad impubere pupillaris qm̄ si pubes here͡tem adeat testa eua nescit substitutio p⁹ fctā sz si impubes here͡tem adeat teste sua no 2lanescit cu e substitutio fcta p⁹ q̄ compleuerit puber͡tem Vn̄ sub expressa pupillari 9tinet² tacita vulgaris ff. et. l. ia hoc iure Substitutio pupillaris dr q̄ soli pupillo et impuberi sit Et aut alia expssa alia tacita Expssa e ho mo Iste fili⁹ me⁹ impubes heres esto et si heres no eris aut si heres eris et infra pupillarem decesseris ille heres esto ul sic instituo michi in herede

t. filium meum pupillum et si non erit qui sibi erit heres et infra annos
pubertatis id est in pupillari etate decesserit substituo ei .B. hec dicitur
expressa substitutio quia mea omnia verba exprimuntur que exprimi oportet
Tacita pupillaris est hec filius meus impubes heres esto et si iste
non erit ille heres esto ut si quisquis heres erit sit heres filio
meo hec dicitur tacita quia verba quedam non expressa hic tacite sed intelliguntur
que exprimuntur in expressa substitutione pupillari Nam per hec tacite
intelligitur quod si filius decesserit in pupillari etate id est qui erit heres
patri erit heres filio Et dicuntur iste pupillares substitutiones quia solis
pupillis in potestate patrum existentibus et ab ipsis patribus fiunt per quod
euident patet quod non a matre sed a patre fiunt cum filios non habeat
in potestate sed nunquam substitutus ex pupillari expressa repellit matrem
pupilli et substitutus ex tacita repellitur a matre pupilli et succedit
ipsi pupillo mater Item qui est substitutus ex pupillari substitutione
fit heres ipsi pupillo ille vero qui est substitutus ex
vulgari fit heres ipsi testatori Item pupillaris tacita inest
vulgari expressa quod intelligitur pupillo et ergo propter priuilegium matris
Item eodem modo quo quis pupillo ut alii substituitur propter adiunctam personam
Substitutio pupillaris compendiosa est que fit verborum compendio que
verba in pupillari expressa sunt pluriora et hoc modo instituo t. filium
meum in heredem et quandocumque decesserit sibi filius substituo ei
B. vel sic id est filius impubes esto heres et quandocumque tempore decesserit
ille heres esto que substitutio tamen locum habet in milite de hac
in l. precibus C. de impu. et al. substi.
Substitutio breviloqua siue reciproca est que continet duas vul
gares et duas pupillares substitutiones et cum duo impubes
instituuntur apparet que habet eos in potestate inuicem substituit hoc
modo .B. 2. t. filios meos impuberes inuicem instituo heredes
et eos inuicem substituo Unde quia continet expressa pupillaris
si aliquis predictorum decesserit in pupillari etate mater impuberis
decedentis omnino repellitur et succedit substitutus et hec sub
stitutio lex appellat reciproca et omnes quatuor expresse sunt
Substitutio exemplaris est que fit parentibus utriusque
sexus filio furioso ut mente capto et dicitur exemplaris quia

fit ade[illegible] pupillaris q. fit p[illegible] pr[illegible] filio pupillo qui testari no p[illegible] deherede ita pudet filio mete capto ul furioso et fit hoc mo. t. filiud meu furiosu ul mete captu michi herede instituo et si derespit furiosus ul mete captus substituo ei illez filiud pud ul prez ul aliquē alienu si defiā filius ul frater

Substituco aut obliqua siue no directa est fidei comissaria et e q fit p fidei comissu ut h' quicunq vero sine liberis decesserit rogo ut eius porcio ad superstite pueniat et e qn qs instituit herede et eius fidei comittit ut q[illegible] cito possit hereditate eius adeat et ea alteri certe psone cui et qn uoluit testator restituat ut si forte in ea condicoe sit q testator magis diligat eu et ex testato directo eius michil cape possit q[illegible]lis est spurius saltē hoc mo aliquid capiat et consequatur ex hereditate ul tota ipaz hereditatem [illegible] C ad trebel. q[illegible] p toto et ff. ad trebel. et t. in multis legibus et t. reinicaus ... testa ... indirectis at n. t. si p[illegible] de testa. li. vi ubi e casus et ibi uide. ... de hijs substitucoibus et indecto t reiniuis circa pncipium in[illegible] iii et insti demul— et pupill— substo

p toto

Substitutus re [illegible] heres et no q in omnibus substitucoibus procede dz institucio sit primus gradus et postea pom substitucio item no dicaz int' vm obliquu directu et toe Vn vm directum e q fit ut ille cui relinquitur ul mq[illegible] disponitur sua manu accipiat ut e institucio ut pz ff deheres— institu. [illegible] item heres esto item attestat sulit vm capiat ul accipiat sz vm obliquu e q fit ut ille mq[illegible] dispoit demanu alterius capiat ut restitucio facit lego instituta ff ad trebell—

p toto ti. item uolo ut qm p fidei comissu pus heredi est restitueda l p[illegible] filiu S. fi— ff dele— in[illegible] item vm rogo et filiu [illegible] vm toe est q utramq[illegible] sicoz sz siue demanu sua siue de manu alterius — capiat ut substituo de hoc in l. centurio ff de vul— subst— ht vm quz directaz sicoz quaz obliqua

Subhastacio est tam finalis venalis exposicio hasta subposita que
frequens est circa predia que censent fisco nam et ut sic
pro subhastacio plus offerenti dentur
Subsidiaria accio re que d'accionibus
Suffragans est is qui auxiliatur in suffragium
Successio quando fit de capite in caput et quando de gradu in gradum
vide azo in summa de successionibus edicto
Successio de capite in caput est cum deficiente primo capite li
berorum oritur secundum caput agnatorum et isto deficiente succedit tertium
caput cognatorum et cognatis deficientibus succedit quarto ordine
unde i. post hoc / unde vir et uxor
Successio de gradu in gradum est cum plures persone sunt in eadem ca
pite in diversis gradibus una prior altera posterior nam priore re
pulsa sponte vel repudiatione sequens succedit ut ff de successorio
edicto l. prima et vide azo in summa C e. t.
Suffragium est expressio patrocinium quod prestat adiutoris ut consilium seu
similia xxi. q. ii. c. A. i. ... quando prelatus capitulum quod debet ad
voto vide azo C e t, antequam concessus in scriptis redactus sunt nichil
dicit ego consensus noto in prelatum et tunc sunt de electione spectare ... k xx.
Superficiales edes sunt que in solo conducto vel empto sunt posite
quarum proprietas ... et naturalis ... eius est cum solum ff
de superficie. l. prima ut edificia super solo fiant facta puta que
dominus ubi exploratione concessit super solum suum edificia fieri
Super quando pars pro se ut e. super spoliacione de ordine cognicionis super
litteris dericis e. super eo de electione quando ponitur pro ... ut notatur
in rubricis super alii. —

Supplicacio est quedam vicissitudo ipsius superioris imploracio et po
nuntur tres dicte in supplicacione et appellacione c exolicis de resti
tucione — ubi g. in. et sunt ibi supplicacio stricte pro ea quam
porrigit adversus sententias que petitur revocatio quamvis alias capiatur
large pro qualibet peticione porrectione et post ... quid tamen circa
quod non licet 30 appellare ... tamen licet 3o supplicare quod dicit Jo. andree
et bar. ... ... dicit eam accasse quod si mittitur quod post
duabus supplicacionibus 3a admittatur cum quod tamen legis ... adversus

C. d'pte impa: offe. Si 2o mit q ph duas pmas latas i ta
appos liceat p'ea lo'ze pme face supplicacoz itm ptm e qr q'
no l. 3a uice appe'e nt licebit supplicare plia d'na lz ab inferiore
appte. apma diffinita secq tn ab intlocutoria no pt uice eo
pmi tam aqi tn insupplicatoe ncio appon' cu palte coleata
alias supior oio dz admitte supplicacoz ptm pol9 priceps
supior grede hz supplicacoz p appo pt ets ab inferiore.
De suffie in re atto re ... de actoib9
Suffragatori id pt q auxiliary
Subpuctae lrez est ea dapnae purt
Suspensio extmi et exilud dcnt qr suspes9 pt pi pcto
quirac alys hominb9 et aly pbi serito secq inexo guirutoe et
exilio q tn dcnt int se qr exog9 pt manere in uite lz prec
homi quitatoe p inexilud miss expelli' ta auuite qua
gme hoim
Supellex ut pomponi9 pbit e domestica pris familias
instructa in quo gtine' mese tephalia subcellia tultra
impia cphioralia vasa aquaria pelues aquiminaria
traha vasa esuaria uulgaria. i. adcertud offiai attributa
v. i strumta domstice dici' at supellex ut labio ait qr hy
q in legacoe mitteban' seu supellectiles d'potabat
Supplicary dicut' qui ob aliqd delcti enorme in pub ... de
uoluit' erarii et di pub bonoz
Surrepcio e repentina et festinata ... suggestio
et' a pub. et repo. et no' deress. t. sup litteris
Suius qb dici' ai dz qb ppequi in iniria suoz ut
in t. de cetco detepi et habe' in l. si feria e adturpill.
... e ille qui eria admitti' ad succeffioz ab intestanito
siue uie agnacois siue cognacois de quo ets in int uegada
e qui acui non poss. q e tanopata ... q. ... i. t. negada
bal. et modm dcut illud ee suid p quo pt quis age p man
dato ci caucoe pola decrato ut pit omb agnati ggnati fily
liberti. prom gt quos no pt quis gpelli testificai in causa
crimnali ut no' dic. c. de cetco ptm Suius alit capit' ha
qns quis di ee suus. i. sue metis ul apud se. l. filom9
p adeo aut ff qui ... in poss ea. et ... pulter

4 ff. d' suppel. leg. l. i. et ij.

modus loquendi quod furiosus ebrius dormiens ut pupillus dicitur non esse presens et non pati. Ideo modo de qua ibi narratione non se consultat qui presens non est ut in glossa pallidi. Item presentem unum esse ambiguum id dicitur presentem non esse adire quod necessitatem sibi ... ff. de ... l. pupillus in fine.

Tabellarius sive tabellio est publica persona pariter astricta maxime ut voces et acta in publicam formam redigat a principe ad hoc officium deputatus et confirmatus vel sic est persona publica habens officium scribendi instrumenta super contractibus ut aliis rebus ad faciendum fidem super eisdem. Ra tabularius autem sunt qui faciendis publicis instrumentis publice preesunt in singularibus singulis civibus re ... scribe et xvi. q. iij. g. pt adfi— et quod personis equivaleat tabellio in fide sepius adhibenda est ... in vo duobus ... i. c. ... gl. flaz depbari—

Tabernarius dicitur qui tabernam exercet

Tabule testamenti in vetere sunt quia ante cartarum usum in tabulis testamenta quam epistole scribebantur quarum potiores tabellarii vocantur. Et ... li. vi. et tabule testamenti proprie sunt testamentum editum in septis signatum et perfectum sed abusive etiam illa testamenta ut tabulas appellamus que facta sunt et viciata Et azo i ... C. de tabu— exhiben—

Tamquam est non sunt ... dema. et obe. t. polite a quo non veritas desspon. t. expte

Talis i est quod ille C. de spi— tm— li. pbar in apostilla

Taxare i est quod estimare ut extimare

Tantumtas quam ... est possessione ut in t. de pbacoi. et in t. de ... fess

Temulentia est ebrietas l. j. C. si quis impa— male—

Teatrum est locus maxime ... et publicus ad spectacula et dicitur a tea... i. inspiciendo

Tecta sarta ut sarta dicuntur tecta integra

Tegule ut tigule sunt lattes dicuntur ... quia tegule dicuntur a tego et sunt tocte sed lattes funduntur ex lapidibus

Telum non dicitur ... quod ab arcu mittitur sed quod amanu eo quod in longum

A de v. sig.

unctam ff. A. l. si calumpniet et ergo lapis lignum ferrum nomine teli continet
tepolis est instituti. de pub. iudi. Telum autem 2 gayus in expositione
legis duodecim tabularum dicitur a telon grece Na telon grece tributum
dicitur hinc Jn theolonium id est tributum et etiam dicitur locus in quo exigi
Theolonarius dicitur ille qui theolonium exigit
Templarii sunt preceptores vel comentarii et presertim religiose vt cle. j.
de religi. domi. et clem. exeos de sen. ex. et § so. an.
in R. de regula et c. cum sancte matris degestitur cles deputari
administratores ecclesia et sunt agere et defendere iura ecclesie
de zens. cle. j. et sunt esse persone pigonte et delongin quibus
ptibus c. in deputati de iudi. et qui eligunt et hnt etiam parrochi
ales et auctas dyocesani dicitur in venire facit c. vnicum de ta
pel. in o. li. vj no in dicta cle. j. de cens. quia no hnt etiam
parrochiales et sui maiores hnt eos deputare et instituere
sunt gressiod dyocesani et 27 Innocentius in digte. gpant.
institutionibus c. quod quibusdam de fideiussoribus. quod instat negotiis
sue gniss ul etiam visitatoribus seu vicariis imssis apriorib9
ad aliquod officia exercenda Si autem queritur quis debeat preferri in
agendo ipsa in templarium et preceptore et deputatorem
eius distinguendum sit aut agit de iure subiectionis ecclesie sit ad ma
iore prouet defensio sunt tunc inferior assiste iudicio c. exposuit de
dilati. vbi § sicut no qui agit de iuribus et bonis ecclesie et dispo
sicio est subiecta quo ad bona et ad preceptores ipsi superiori qui
plibito sunt inferiore remouere sit tunc superior preferendus est quia no
est ei subiecta quo ad platum vi quod perpetuus est nec ad libitum remo
sit inferior magedo preferendus est maiori quod commodum ad ipsum
principaliter spectat et c. biduum de. pala et ca. ij. q. vj et li. § in
propria ff quod et qua app. sit et hoc si inferior talis est ydoneus
ad defendendum alias superior aget c. ex tristissima et c. licet de
foro compe. et hoc nota in dicto c. in deputati de iudi.
Tempus continuum est quod continuo currit feriatis et non feriatis die
bus inpuncta absencia sine sit copia iudicis sine non de pre
scrip. lon. temp. l. fi.
Tempus vtile non in diebus feriatis et absentie et diebus quibus non est
agendi copia et ideo est multiplex scilicet continue vtile et vtile quo ad ipsum

pn ea tm no quo ad pgressid ut in g. cle ij. d' mtatz vise. ubi g
r'mitt d'gress + pben. c. ij et c qz dimp tes insti. Vn tps
dat ad eligend, utile q no cedit impedit s de elec. c. ne p de
fectu d' ho. negoti i fi e d'elec. g. ho tps ubi gror
Tenor lraz z i q pma lraz re sup s f tm tenore lrez durg
rcte tenore texti q ius titellis scbat Vn tenor dr ipad pma
lralis lz r'thorice plima scbant
Tepidarium e id q balneo a tepore aque trahes
Tergiusator dr qui in numis ab accusatore recedit qui tergum
vertes de collu tege. c. ultio in g. ij. et ibi nota. Vn terguer
sator d' psit pvaricator occultat vm. p fert calumpnator
ftm
Tergiuersari em est in toto ab accusatore desistere et dcipud ulte a
ff de abolicio l. j inpn et o cu fit in ordinate Na si fit ordinate e
absq vicio Primo si in accusatione pcessid cognouit ee ftm in
quo accusabat et pn gsensit se absoluat accusato et reus
2o si princeps ad q ptinet cura boni hois et ipis qib q p
accusatioz intendit alio leuett
Terminus peremptorius obtine dz tm tpris q tu tra educta n
aliud exegerit iusta ca c dilcti dedda. abi g.
Terminos cpoi aliqs transgredi quiq modis pmo cu parrochiam
alti s ad sepulturam admittit 2o cu alti s subditum decimam ul
intendit 3o cu alti s parrochiano ad pniaz r'cipit 4to cu
fidei gtrm pdicat 5to cu t'minos possessiom euellit de sepul
c. j. ubi glo.
Territorium e vniūsitas agror mt fines cuiusq ciuit. sed
(+ quidā aiūt qd) abeo dctm + magistratus eius loci int eos fines terrendi i. amo
uendi als submouendi ius hnt ff de uerb sign. l. pupills g
territorium alibi poi pdiocesi xvi q. v. c. si de gsilium c. ij (Vn appna e q vij causis basilicam insti)
+ vj. g. in cle. ne romani de elec.
Testes sut quos ante iudicum sibi quisq plantat et allegat
ne possit disspare a pbtha se Vn et legati appellant sicu
dicunt testes q testimonium adhibere solet sit signatores qui
testimoniu scripsit 2o ysi. li v. sicut antiquitus supsitites di
cebant eo q si eius statu pserebant inde ptenois ablata

paulatim testes dicunt et ostendant conditione eius et vita c. forte de ii
fugit ad sit. — degrire testium bo. q. iii. q. iii sit testes sit. sit ueo
Lohys quidam
Testator est qui instare sedes facit testamentum i. testationem sue
mentis ex quo uelit sibi herede instituere et ordinare de rebus
suis put sibi melius uidetur
Testamentarius dicitur ille qui intestato scriptus est
Testamentum dicitur id quod instituit testato motiuus fuit confirmari non potest
nisi fieri quod in eo scriptum sit clausum et signatum est et testamentum [et inde dicitur]
quod non uz nisi plus testatoris monumentum ut ysi ——— li. v. et est testa
mentum voluntatis mee sententia iusta de eo quod quis post mortem suam fieri
wlt ff. et l. j. et dz addi cum institucione heredis insti delega — §.
an heredibus et hoc diuinus primo ut excludatur singulare electu
et codicillus dicitur enim testamentum quod testato mentis ut ultimum elo
logium seu ultima uoluntas a ab dictum quod quis de rebus suis disponit
legatarios legata assignando Et diuidi quod aliud est nuncupatiuum quod
consistit in sola nuncupatione testatoris non in solempniter scripture
testes necessarij sunt et heredis nominacio insti e. t. §. fi. item aliud
est inscriptis conditum quod sibi exigit minimum subscriptiones et signacula
septem testium item testamenti alia diuisio pont ysi. li. v. sed aliud
est testamentum iuris ciuilis aliud iuris pretorij Vnde testamentum
iuris ciuilis est testamentum septem testium sigillis signatum subscriptione
fortum quod apud ciues fit et inde dicitur ciuile
Testamentum iuris pretorij est septem testium sigillis scriptum preterea dictum
quod fit apud pretores ut ysi ibidem
Testamentum ologphum est manu actoris totum conscriptum et subscriptum
Vnde et non accepit ab olon a totum et graphos littera qui tota littera
ut ysi ubi supra
Testamentum irritum est si is quod testatus est capite diminutus est aut si
non rite sit lege factum est ut ysi
Testamentum ruptum est nouum est quod nascente postumo neque exheredato nominatim
neque herede instituto disrumpitur ut ysi ibidem
Testamentum suppressum est quod insti audiat heredem seu legatarios
et libertorum non palam platum est quod si non latet sodalibus suis
et non offeratur tunc suppressum uidetur Erant enim olim et alie tres species

que hodie i ea depert quodam erat pacificum testamentum et appellaba-
tur calatis comicijs a calos q e bonum et comitie pace quod in bona pace
fiebat uel calatis comitijs ho e ab omnibus quietibus a calos bonum et
comitije quietus uel quietioes sapientum bone enim quietioes erat q
in pace fiebat non faciebant testamenta diebus feriatis propter penu-
riam homi quod alijs diebus erant homines in domibus diuersis ne-
gocijs occupati quare testes non poterant inueniri Vel dicitur a calo
i uoco quod personarum uocacio fiebat Aliud erat bellicum quod procinctum
dicebatur eo quod tempore preliorum cum in prelium contingit esset homines in pro-
cinctu fiebat postea accessit tercium a pres sed pes et libra quod
per emancipacionem i ymaginariam quandam vendicionem quibus testibus
agebatur et libripede i estimatore qui libripendebat i estima-
bat familiam i hereditatem et emptore qui erat loco heredis
ciuibus romanis ho e liberis hominibus et puberibus presentibus Sed duo
illorum testamentorum penitus abolita fuerunt tercium uero per tempus incepit in
usu sed quo ad numerum testium sed septimorum cessauit enim quibus testes
libripes et emptor sed predicta noia testamentorum ad ciuis simile
referebantur quod ius ciuile inuenit illa
Testamentum inofficiosum est quod sine iusta liberis exheredatis sine officio naturalis
pietatis ——— in extraneas personas condictum est 2 ysi li° v°
Hoc testamento circa re sup de ea quibus et non debijs q testari non
possunt et qui prohibebantur a lege facere testamentum sunt impubes sed
masculus minor xiiij et femina minor xij annorum quod non habent
animi iudicium Item filiusfamilias non potest testari nisi si pater consentiat
in de peculio castrensi uel quasi castrensi de quibus eciam potest pro sua vo-
luntate testari potest Item furiosus et mente captus quia sine mente est
Item prodigus cui bonorum amministracio est interdicta Item mutus
et surdus natura i anti te sed si accidentaliter est mutus et surdus
et scit litteras tunc ipse potest suum scribere testamentum et codicillos sed si
est tamen surdus bene potest facere testamentum Item dampnatus ad mortem
sed qui condempnatus est ut efficiatur seruus pene Item qui dubitat
de statu suo sed utrum sit liber pater uel filiusfamilias uel aliud
famosum crimine Item monachus seu canonicus regularis Item qui commisit
crimen lese maiestatis Item hereticus Item cecus testari non potest nisi

qdā adhibita speciali sollete qz ubi usat maius piclm dz adhibe
maius gplud caus e adlraz de testamti ceri quo fiat in l hac
ʒsultissima C qui fa— testa— poss— ubi ht va recepta sūt dnt
cum bori vij testes et tabellarius et terus tota eius expomēse
uelle testai sine scptis et dz expomē nota sudicia ne pla nomi
gmemoacio q q ambiguitatis paeat et dig tes heredū quos
instituit et legata designaē et hc oia scribnda sūt atabellaio
tut tota testibus ut si esset an scpta tota testibus recitai dnt
et terus dz ɔfitei id ee suū testamtū et ipm dispositū ee expōi
ai sina et insta dz vniuersis testiū et ers tabellaiū se sbscribē
et testiū et tabellaij signacla dnt appoi q si tabellaius inveniri
no ppotist ut octauus tests dz adhibei ut peu capiat effectū
q p tabellaium fiei debuit et o testamtū de nuncupatm lz mltaz
sti neg heat tu testa to inscptis Et no inqbus caibus auctoritas ppa
de rebus et bonis abcm press possit testai hōs nobilis g l. c. pnti
de offi. cadi. i vo i siuar li. vj. ubi bo disposito et an clici pnt
gde testamtū xvi. q. iij. c. i. de testa. qz nos et c. i latū an at
clicus ut mochus possit intestamto poi tutor. l xxxvi di pueri
xxij. q. iij. cipriaus xvi. q. i. gnalit Itm qlit vltia voluntas
testatoris e de ambulatoria et an ultia tm pt suada no obsta
te iuramto d no mutado prmo d'celebra— insfaur cu marthe
de sicre ab intesta. c. ult xiij. q. ij. c. A. Et neo pt facē qn leges
heant locu intestamto suo C de testa — l. testādi ff dele.
ij l. neo pt ubi textus optius / io si dicat testato no su peitus
uolo ergo mea vltiaz valē lcz no siue solemts iurs no valz
dispositio ut testamtū ɔmius valē possit iure codicillor ut in
dca l. testandi ctiḡ Et no de iure canonico i testamto ul
i licto ad pijas cas sufficiut duo testes. c. i latū de testa. et
ꝯ bar. et bal. i. l. j. C. d' sacrosanc. eccle. ius ciuile sē et tzich
in pijs cais ets intrris impei q intrris ecclie ne i pija ca
sufficiut duo testes cu preto c cu esses de testa— no aut
intrris impeio sbiectis sufficiut tres q septē requiūt at
i no pijs causis leges no obsecut canonibus q tenet advng
wem
Tignus ut tignu dr ee de genus materie lignee ut i. l. xij
tabular ꝯ azo i sū. c. t. et insti. de re. — dnu. In tignarij

Margin notes (left): "1 ... ..."; "A ultia voluntas"

dicit omnis q edificat et actor de tigno i iuncto ve. C. de actionibus
Tiguli dicitur foramina quibus exist fumus
Tiro e nouus miles ut. C. et. li. xii
Titubatio e cum ego hinc inde duo contraria sentia ut ut hic alteri illorum credam
et dubito credulitate mea applico unum titubare de quo qui suspitionem
hic sup eo de quo contendi depura — i ma i. q. ii
Titulus qui de signum quo causa acquirendi dominii quo ipsa est
ut titulus sancti petri quo clericatus quo canonicatus in aqua ecclesia
unum de quo intitulatus i. clericatus ut canonicatus sunt quo certa pro
inhabili addnij tituli ut plomatis c. eam se q. ut lite pe
et titulus quibus ordo ecclesiasticus qui digntatis ut placet et ti
quis intitulatus in aqua ecclesia i. ordinatus secundum bern. c. dudum i. s
uo intitulata de elec. et. ff. si certum — pe — in glossa sunt titulus
e iusta causa possidendi q non e et exigit iustus titulus in usu
capione et prescriptione c. si diligenti de prescrip. — et q. fu. xvi
q. iii. sed titulus possessionis ut titulus possidendi e initium possessionis
et causa quare quis possideat ut emptio venditio donatio permutatio
quia per emptionem et similia incipimus possidere
Tochi dicitur contra aio sustentaciones pauperum
Togatos dicimus aduocatos a ueste toga nominatos quam habebant
olim diuisa a ceteris ut per hoc cognosceretur
Tota i. omnis ff de pact. l. si unus § pacta. ib. siem dicimus   ... fac.
Torneamenta dicuntur quedam nundine ut ferie in quibus milites ex edicto
conueniunt solent et ad ostentacionem uirium suarum et audacie temere
congregantur ut congredi ut in c. i. de torne. et causa plurium eorum
sunt mortes hominum et animarum pericula — in pueniencia ut ibid. di
uenias   Torrens e aqua in ymbre cum impetu que in estate torrescit
i. arescit secundum q. in c. dudum de sepul. — in te —
Trabea est uestis consularis ut. C. de consul. l. — li. xii que
ueste etiam utebatur imperator et iam se consule uocabat ut
in auct. de consulibus in si ee coll. iiii.
Tractatorij erat uiri qui tractabant et contractabant i.
manibus contigerit et palpauerit animalia publica et equos
sacro usui deputatos ut dicitur tractatoria littere impetrate
plura uehendi animalia ut littere date littere ad tractandum et primam
timiosos secundum auct. C. et i gl. li. xii

Trado dr̃ h3 fo3 vno˚ ẽ [illegible] rem p(ro)p(ri)a(m) maltm̃ t(ra)nsferre
corpalis em̃ res tradi pt et adno tradita aliena͛ ho p3 p ethy
doctis Dici͛ em̃ t(ra)do qi t(ra)nsferes do et͛ bn dr̃ in instinctis ve
dotis me(re) ppo t(ra)didit .i. t(ra)nsferes dedit Alio t(ra)de capi͛ p(ro) indui͛
inpo͛ 3 p(ro)ue p ipa corpali p(re)stacoe rei ut nu dr̃ poss͛ 3 tradidit
ul ipm equ(u)m p(re)frend(um) .q. liberu(m) i maib(us) dedit
Traha ẽ instrumtu(m) q(uo) equidis respitib(us) trahi͛
Traicẽ ẽ mare t(ra)nsire vn dr̃ si i p~~[illegible]~~ mare t(ra)iciat .i. t(ra)nspa͛
inde t(ra)nspectu(m) traiectu(m) et ẽ p(er) mare t(ra)nsitus·
Traiectitia dr̃ pecunia que locat͛ alicui p(er) mare ad q(u)uq(ue) locu(m)
t(ra)nsuehenda
Transacco est de re dubia et lite incta no(n) du(m) finita data aliquo
p(ro)misso ul r(e)tento no(n) g(ra)tuita pacco et ẽ id(em) q(uod) (con)posicio int(er) adu͛
sarios ul(tr)a aut int(er) eos pute ul futura3 q(uia) an litis (con)testa(tionem)
fieri pt t(ra)nsacco ut ff de (con)dic(tione) indebi(ti) l. elegant͛ § si p(ar)s
pt(us) s(e)c(un)d(u)m lite subaudio iusta ul iniusta ut. C e(od). t. l. ij. si
qn quis agit credit se h(abe)re iusta cam aq(uam) q(uo)d ut. ff de (con)dic(tione)
indebi(ti) .l. in s(ummi)ma ut tn distinguat͛ int(er) inp(er)stite(m) et r(eum) p(er)stite
ut si actor p(er) calupnia instat nulla pt t(ra)nsacco s3 si re(u)s p(er) ca-
lupnia r(eum) p(er)stat valeat t(ra)nsacco q(uan)tu(m) ad ea. C e(od). t. l. sub p(re)textu
l3 p(er) alia via h˚ ẽ p(er) pacta de dolo ut r(eus) plicaret doli (con)pila͛
actori ut ibid(em) dr̃ qn re(u)s dolo induxit actore(m) ad t(ra)nsigend(um)
dr̃ no(n) g(ra)tuita pacco io q(uia) fieri no(n) pt g(ra)tis io expedit q(uod) is
cui fit t(ra)nsacco aliquid det ul dare p(ro)mittat t(ra)nsigenti vn fieri
d3 aliquo dato retento ul p(ro)misso al(io)q(uin) t(ra)nsacco no(n) procedit
et meo q(uod) dr̃ aliquo int(er)i͛ etc modico q(uia) si q(uo)d cad(it) d(e) bula
d(e) re valente .c. pt fieri t(ra)nsacco p. x. ut p(ri)mori n(on) pt dicere
t(ra)nsigens se deceptu(m) q(uia) t(ra)nsigit p(ro)p(ter) metu(m) s(e)c(un)d(u)m meo q(uod) dr̃ re
dubia et lite incta i t(ra)nspitue poi͛ ut pt sensus de re q(uod) dubia
et incta ẽ lite .i. p(ro)pt(er) lite q(uia) lis q(ue) du(m) pendet facit re dura
et incta vn sic eo q(uod) i q(uo)de ulti(m)a lite pendete pt fieri t(ra)nsacco
et io dr̃ no(n) du(m) finita s3 lite nu(n)c si iudic(atum) esse n(on) app(ella)re poss͛
n(on) aliquo remedio s(ente)n(ti)a r(e)tractari ita q(uod) de s(ente)n(ti)a no(n) dubita-
ret͛ t(ra)nsacco no(n) valet ut si quis (con)depnatus ad x. dicat vni
a me tibi (con)depnatu(m) ẽe ad x. et vm ẽ q(uod) debeo s(ed) si mis
esse (con)tentus q(ue) dabo tibi n(isi) ix tunc t(ra)nsacco nulla esse

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

et si iudicatum negaret adeo tamen liquida foret probatio ut non
sufficeret negatio adhuc est transactio ut C. de per. l. quod principaliter dicitur
enim transactio que actionis mamicia transactio transigendo enim aliter quam ppo-
nit in se parisientes in tamen contractibus non remittitur actio semper si gratis
remittitur quo casu non fit transactio sed simplex pdonatio pactio qui enim
transigit quasi de re dubia et lite incerta neque finita compromittit de transactio
in suma eo. ... iij. et ibi transit qui transigit et is qui proprie agit dicitur
transigere ut C. et t. l. ij. res aut improprie Item in spiritualibus non videtur
transactio proprie nomine dicta de offi. deleg. c. si quis et c. si eo pall.
et c. textus in c. constitutus. e. t. et c. ptead. quia species quaedam symonie
vbi gratia duo litigant super aliquo beneficio ecclesiastico puta ecclesia vel
prebenda vel ecclesia super iure presentandi cum annexo sit spirituali et
alter eorum dat alteri x. vel xx. annuatim ut cessat a lite et alter
obtinet ecclesiam vel prebendam et ius presentandi et talis transactio cum sit
super re spirituali non valet quia species symonie est. vbi aliquid datur vel promittitur
ut remittat vel possideat et procedit nisi aliquo dato retento vel
promisso in spiritualibus sed circa temporalia valet talis transactio Aliter
aut largo modo dicitur transactio qualibet compositio et sic potest fieri in spiritualibus
c. statuimus de transac. ar. de preben. c. insi. erit et de re. ... primo
c. ubi et hoc dum ex utraque parte dicitur spirituale et est auctoritate superioris
ut si aliqui litigent super ecclesiis episcopus vel archiepiscopus componat inde Item non
valet transactio in subiectione spirituali Subiectio enim est spirituale quid
et ideo aliquo dato vel promisso remitti non potest sed contra potest vbi gratia
iste subiectus est primo abbacie huius scilicet ecclesie sancti Burchardi non vult
transigere i. dare xxx. fl. vel aliud in certo tempore ut sit a subiectione
abbacie exemptus qui tamen licet esset regimen tante subiectionis
ut in c. dilectus aia de tempore. ... tamen non valet talis transactio propter subiectionem
sed si contra vellet quis aliqua ecclesiam componere subiectam vel possit
exigere annuatim aliquid recipere nec esset symonia ut in c. constitutus
de religi. dom. ... ut constitue sibi solvendum census in recognitionem
domini ut in c. dilectus aia de pall. ... ut adiudicatum propter libertatem
ut in c. recepimus de privile. ... Item in matrimonio compositio vel
transactio non valet c. fi. ... de transactio. ... in quibus non quia quedam sunt
in quibus nec compositio nec dispensatio nec transactio locum habet quo

ut p
cu possit fieri p amicabile cōpoicōz — dispensacōz seu p trāslacioz
ut vir dimissa uxore alia sibi inducat ut monachus — cōtrāsumpcioz
habeat ut de sta regu. c. tud admonemus ut subiectus in sibiemme p
duras dño nō obediat ut sup̄ior in licitis et honestis In hijs g
tn̄ sibi trāslacio locū nō h; ut c. ubi c. — Vn nō duas i. glas
pma qua q̄ in oi ta crimali ut omi crime p quo venit imponenda
pena sanguis licitū ē trāsige excepto crime adulterij rō ē q̄
vnicuiq; h; redimere sang̃ne suū Rō aut exceptois ē frequēna
crimis adulterij — q̄ vix in ombꝫ gñius ꝫ m. c. adp
clici. e. de adulterijs de iudi. 2a rā ne — q̄ in alijs cri
minibꝫ inquibꝫ nō venit pena sanguinis nō est licitū trāsige
excepto crime fsi inquo pt trāsigi rō r gle ne delicta remane
ant impunita Rō uero exceptois q̄ nō pt maius crime i poi
q̄ fsi q̄ adimit oia crime et hꝫ dicta ꝓcedut de iure ciuili
De iure aut canonico nō h; trāsige pt q̄ ubi nō venit pena sanguinis
impoienda Effectus trāsactois est ut omnia instrumenta ad cā spectan
sup qua trāsactū ē et q̄cq̄ aliud q̄ ope ptibꝫ ferre poterat sit
vacuū et omi vtute cassatū et sola trāsacio validū ꝑpetuū
que robur obtineat. c. i. e. ti. et p goff. i su. e. t.

Transfuga dr̄ qui trāsit ad hostes

Translata legata dr̄ q̄ testator legatū adempta trāsfert
in aliud sz aufferendo ab eo cui pmo legauerat

Translacio est de sede ad sede facta comutacio ut cū eps de vna
sede ad aliā trāsfert vn q̄ h appellat trāslacio alibi dr̄ mutacio
vn q. i. mutacōes pt sit est ab vna eccia ad alia r glat trā
sito. pt em aliquis trāsferri de mīori eccia ad maiore q̄ em
puehit de mīori ad maius puehit ut — di. legis infie
et hec maiore trāslacōe ep̄oz et sūt due cāe trāslacionis pa
utilitas cū in sua eccia infructuosus ē 2a necitas ut cū ꝑsecuc̄s
pati et hostile et sūt tres cāe trāsitus pma leuitas 2a cupi
ditas 3a humilitas d̄ hec vi. goff. i su. a. e. t.

Transmigrare est de loco ad locū trāsire

Trapezita .i. campsor ut mercator — di. i nōie dñi

Treuga ē securitas pstita rebꝫ et psōis ad tpus discordia
nō dū finita ut c. i. de treuga et pace ubi gl̄ Nā pax est
finis discordie ut ibi dr̄ et sup̄ de p.

Treuga est alia conventionalis que lege i. forma conveniencie accipit alia canonica que pro quercioribus certis diebus est fienda contra goff et

Tribunal contra goff est locus maiorum iudicum qui sunt mero imperio contra aza mistia Et de iuris diccione omnium iudicum vel est locus ubi pro tribunali sedet iudex qui alias sedere dicitur ff de ver. sig. l. fere. ff. de re iudi. l. vi.

Tribunus plebis est plebeius magistratus ideo sic dictus quia populus romanus olim erat divisus in tres partes et ex singulis singuli tribuni creabantur ut quia tribuum suffragio constituebant

Tribunus quirium i. militum erat ergo ex quarto anni dictatores qui preesset equitibus primus quia primum complebat primum ex partibus militum alias preibat creati sunt tribuni consulari potestate

Tributum est census qui prestatur rome soli proprii apossidentibus dicitur aut tributum ideo quia militibus tribuatur quod ex rebus pecunia publica ua- tabat unde et dispendium appellatur ff de ver. sig. l. agere et ff. de publica et vecti. l. i. § huic tytulus sic alio. impedat u. g. et in tri- butis non habet locum prescriptio xvi q. iii. § post h... adhuc Et de prescriptione xxx annorum l. competit ut compesacio est decompesa— l. iii.

Tributarii dicuntur a tributo quasi atributore dicitur sic tributum arto reque § de armibus

Tries est tria pars assis et continet iiii^or uncias

Triennium est tempus trium annorum et l. de prescriptione unde dicitur triennalis prescriptio sic tricennium est tempus xxx annorum unde tricennalis prescriptio ut in c. vigi- lanti et.

Triplicatio est que duorum infirmat et adiuvat actorem contra quam queris quadruplicatio

Tripondius dicitur as triplicatus sunt uncie xxxvi

Triumviri capitales dicuntur quibus carceris habebat custodiam quorum erat etiam animadvertendum erat in quosque homines facinorosos quos etiam dicimus fratores astringendo ut asternendo quia in carcere custodiendos et reos dapnatos puniebat

Triumviri monetales dicuntur eris et argenti ut auri conflatores ... liberis ex heredat et sic officio iudicis ... ... personas reductio est contra ... ...

Tugurium dicitur omne edificium ut tectum quod ibi rustici custodiendis est deputatum et magis ipsis competit quam urbanis edibus et dicitur quasi te- gularium eo quod tegat ff de ver. sig. l. tugurii.

Tritavus est pater attavi. Tritavia est mater attavi.

Trinepos est filius adnepotis. Trineptis est filia adneptis.

Tripatruus est frater tritavi. Triamita est soror tritavi. Triavunculus est frater tritavie. Trimatertera est soror tritavie.

Turtituli dr foramina ubi exijt fumus camine et i dicit fene-
stre q calor balnei euaporat

Tur ft extremitate tpis l ?i hijs legatu q ff ?i ita ?ptu
ff d' ?dicio et demo?tra.

Tutela 27 azo i ?i C de te?ta. e ius et ptas incapite libero porta
adtuendu eu qui ppr etate sua spote se tuei neq aue tuti da
ta ac pmissa ut insti de tute. Est aut et ius dico de ?cto et
ptas dem? ut tlis ?it tuto q ppa inbecillite no impediat nc
aiur?oe repellat quales ?it pupillus furiosus et qui ppetuo mor
bo laboant qui ppt inbecillitate corpis ut ai tutores ee no pnt
ff femne q quib ?cat res amministrac pupillares et ad ex
pediedu uires heant tn aiur ministrac no admittit
Tutela testametaria e qn pr dat filio tutore intestameto
Tutela datiua qn unus datus e tutor filio intestamto et unus
extantib? ?angwineis ydoneis adtutela iudex ex officio
suo dat tutore

Tutela legittia q defert alege 27 q nllus datus e tuto filio
intestamto qui pmo loco dret ei succede abintestato tenet
suscipe tutela huius

Tutele ace direta et ?tria re sup deace.

Tutor e qui pupillu mote pris ut emancipacoe sui iuris ?tm
tuet Dr aut curatoe qr tuto dat impubei curator at pubei
ut adulto ff furioso pdigo muto surdo et ?tlib? qui reb? suis p
esse no pnt ?tm tutor qnz da audire qnz atestatoe Dat
em atestatoe et ?firmat d'cto iudicis ut ppdis et da inuito
Sz curato dat uoleti pt q adlites ?tm tutor no da certe rei
ut cae sej incuiatoe ymo tuto pn da pne et 2ario reb
Curato veo pmo et pn dat reb? Et no q qda e tuto legit
timus qda fiduciarius qda testametarius et quida onerarius Tutor
fiduciarius e qui pupilli emancipati cus pr q eu emancipat tutor
erat legittius eo pre mortuo tutela accepit cu mortis tpe erat
inpriis ptate vi gra Ticius duos filios huit sz seniu et me
niu seniu huit inptate et meniu emancipat et ipe tutor eius
erat et mortuus e eo pre mortuo senius fr menij pupilli fi
duciarius tutor e emancipacoe eni perit iura agnacois ne fr
sui fr legittius tutor esse possit tamq pximus agnatus Sz fi
duciarius tn erit tutor fiduciarius est fr fratris sui emancipati

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ut patuit mex° pdcto posito q seyus ess mior in anis et mei9
pupillus Tutor legitti9 e qui lege ppriate pupilli narisit
tutela q̄les sit pximi agnati et cognati sglaut em traditu est
ꝯ leges ut adipin emolimtu het ars pupilli adeud ptineat
onus tutele eiusd nisi forte sit mlr q bn nō adhereditate moient
no tn adtutela sufficiis Tutor onerari9 e q̄ dat pupillo ut ipm
defendat aucparoib9 alior ul dat ~~[illegible]~~ grā ut alios tu
toes instruat de elec. c. veabile m. g. ——— Vl est dict
honerari9 dat9 cā honois nō administratois et tales no hnt
on9 ut reges duces pncipes comites barones quib9 dimitta
filij cā honor io illor tutela nator no pstat insti d' excu
sa tuto § stm tria onea
Tutor testamentari9 dr qui extestamto dat tutor filio a pre
pupilli sz qui actu intestanoiat et assignat
Tutor suspect9 ꝯ azo insti. C. et dr ille qui moib9 tlis e
ut suspect9 sit nā eu facultas et paupertas fraudule ut cal
lida cogitacio in reb9 pupillarib9 suspectu tutore gmedat

Vacans possio re ꝯ possio
Vacantia bona dicut ea q dnm no hnt q con
tingit si quis intestat9 discedit decedit ul fanat
ppr q heres suus ei succede no pt tūc dicut
vacare bona
Vagabund9 e qui no hz domiciliu § hodie
hic est cras alibi. l. iiij. §. ptor. ff. de dap. infect. § qi va
gabud9 est qui hz domiciliu § iciō morat ieco et vagat
hinc inde quo° queiant isti het i c. fr— de foro gpe. qz ibi
inueniut
Valitudo dr infirmitas in uno gto hn valitudinari dr ifirmi q
freqnt egrotat ut q laborat pluada inuallia ut qui mo sani
postea infirmi sit
Varicosi d' tinis auaire neruo gto q nerui9 hoies insenectute
reddit varicosū et tinū
Vasalluꝫ ~~alias~~ vasalagiu ꝯ ppe int. desen. i. e q homagiu
Ra illud q infrancia dr homagiu i ytalia uo vasalagiu
Vassall9 e feudatari9 — ꝯ vulgae pvincialu nobiles feuda
tarij uasalli dnr plebarij uo ho medij ul modex nuncupat
ꝯ ppe Et nō q vasall9 hz possoz nales sepata apossioe

dni sz ipsi fructu dnus hz eni possioz cum te sup ppie te feudi aio
pio que sibi no aufferet quomodocumque cu vasallo agat s ag congrui
deat ca feudi no 27 Jac. d'pol. qui distinguit de vasallis mino
rib9 et maiorib9 et e g. in t. evana d'app. li. vj. q etia
cludit d'hor et no in t. retez demdi p doc.

Vectigal e tributu q pstat d' reb9 q vehunt ul oib9 negociis na
viu avehendis mercib9 dcm i q naulu ve. sup. et ff. de publi
canis vectig. g. h titul9 se vo inpedat et 27 ajo i spi e t.

Vecto e portitor q vehit et vectores sut no solu qui vehut s etia
q vehut in navi 27 ajo insp e t.

Vectores pnt dici pue habeat mces ul no habeat exibet h
opeas pias ingro navis adnavigand

Vectura pt dici i q vectigal pue naulu

Vehiculu 27 l. xvj ca e via in octo pedes extensis i sfructu
xbj q e necm in actu ius tehendi ligna lapides no pmittit
hm actu s maz n sfalit quemss d' hc actu unde infra via
Vel poi qnz p et ut i. l. sepe ff. d' u sfg in l. cu qd d' u sig.

Ve poi pud ff. de le i l. si fiendi sbgdave. g. hys ubis

Venato 27 goff. t. d'cle. venai e n ip sz oppssiua ave
naia et saltuosa oppssiua e hom d' qua di cepit nemroth s
ee robusty venato cora dno. i. extincto et oppressor et venato
no e aliud q hom extincto et oppssor. Arenaia e q fit mare
na ut cu quis locat opas pias ut pugnz in area cu aliq bestia
dentata hac q exrcet pcat grvit nisi eu exercat gra vtriu ex
periendez ff. de postu. l. i. g. ite senaty xij q. vij. g. tria si
infames eea pmiy hoc loquit canon lxxxvj di q venatu
b9 cu duob9 capitlis seqib9 saltuosa aut q fit insilvis et
saltib9 i. pascuis adcapiedas feras et hc est licita exctpe et
pna exotpe ut inqdragesia lxxxvj di apitats extppa
ut militu inquo h distinguend est qma epo st e illicita xxxiiij
di quoruda aliis aut licita e ea nect utilitats et rcrea
cionis cu retib9 et laqueis et canib9 cu b9 du h sile et mo
desta fiat ita et mocho lics texere lina p pscib9 capiedo
d' ope di v inqs ut d' goff.

Venditrae e cora iudice dica ut intende re pia ea ut qn
quis dicit hc res e mea et e i q intentare

Venditio in instrumetis solz poni q pmittit vendito emptau re

venditam legittime defendere auctorizare et disbrigare quod vendicionis sic vulgaliter
quod si de re ipsa lis fuerit orta sive mota emptori venditor teneatur
rem in ipsa lite legittime secundum leges defendere auctorizare vel auctoritatis
fieri sive pro se lite agere et disbrigare vel lite expedita ab ei
omne reddere velit Item venditor est de re que habet contractum et non quia ve
ditor est certus quod rei vendite pars est ei propria et pars conditiva vel alieni
condomini vel alteri domino subiecta ignorat tamen que et quanta tunc potius in
instincto venditoris sit ponitur quod proprium in perpetuum sit quod conditivum habens
cum ea condicione adquirit prout summa secundum azo in summa C de periculo et commodo
rei vendite et secundum goffredum in summa de empcione et vendicione tradita vel res vendita
et quadrata cum venditor sit sive sit scriptis certe speci que degustatione
non incipit omne periculum spectat ad emptorem excepto casu publi
cacionis nisi pactum culpa mora calliditas vel tradicio intervenerit
et quod habet vinum huius rei habet infra per totum sive in goffredum
Vendere est rem precio precio dare et bona debitoris vendenda sunt si in
geat es alienum et dilato dampnum perpetuam sit creditoribus vel fulciminis
sit adeo aut fidem qui exstare impossibile est
Velum est quadruplex scilicet professionis consecracionis ordinacionis et prelacionis
Professionis prescipitur a virgine non corrupta cum professionem de aliquo vel de manu
in xii anno ad minus xx q. i. c. i et q. ii puella Velum consecracionis
imponitur in xxv anno ut e q. i. placuit lxxvii di placuit Conse
cracio aut virginum fieri sit in die epiphanie in albis paschalibus
vel tota septimana paschali in apostolorum natalicijs nisi sunt gravi
langwore detente tunc enim alijs temporibus possunt ymo eciam alijs precipuis
festiuitatibus et diebus dominicis ut c. i. de tempore ordi. Viduas
aut nullus pontificum velare presumat xx. q. i. de uotis in fine sed ipsi
met velum sibi imponant de altari xxvii q i viduas que capitibus
suis imponant et habent causa prelacionis de hijs qui ne monachi epis corrupte
velum imposuisse videtur tamen solum imponere simulat. Velum aut religiosis
vel veste religiosa de manu presbyteri sumere sit xx q i vidua
servus de uelo consecracionis quod solempniter solo episcopo soli virgini so
lempnibus diebus imponitur Item est velum ordinacionis quod olim dabatur
dyaconissis in quadragesimo anno xx q i sanctimoniales xx
vii q. i. dyaconissa Item est velum prelacionis quod olim dabatur
abbatissis in sexagesimo anno. e q. i. iuvenculas
Vanne die debiti est penitima pose peti
Venditi actio rei contra debitoribus et venter rei contra mittendum in possessionem no
mine ventris

Venire est idem q vendi ut in l fulcinius § ff idem et in l ult § in ead l et l precedenti ff qui potiores in pigno ca
Vini in larga significatione capitur p quibus ebue ordis amet ber ado aere debitum ut dicitur no vini institutus ut veloit ut infra inf
Vox sor e gpdeanda nec abea recedend sine ctu ca d spo ex litteribus et c intellegentia d v sig et appietate vox no recedi msi gstet loquente aliud volui ut eam msi res alit salua esse no poss et in ypietatis no sit adgessa tribede si excusan de et verb in c est de ver sig in ultis voluntates dictis ut no habuit sentit ul filium thi dz ad sitam qr ultra vo luntas semper defuctus e
Vis dz obligacio gbi ut gtro cti § de e
Verna e sumis exancilla natus In dz vnaculus i sumis sius diminutiuum
Vero qui gstat ineptiue qi no precedit m a nu iugat se ipso ut de elec sig co no quz ad vsatiue de h in auct de heredi et falc in pr° calli
Vespres dn² spnie que impediunt et lacerant canes et bestes et gentile dudu de sepul
Vesanus dz qui sanitate e sit uecors sine cade ff d sta sig l malitiosi est
Vestiarij sunt qui uestu expeat negociacioz
Vestibulum et azo e locus an hostiu utriusq domus ul primus aditus seu introitus ul potitu
Vestimentu dz ome id quo induim² si uestita intpolata dn² uetas uestes itez pallite
Veterani sunt milites emeriti i ex milicia ppter spacia emita positi ut C de veteranis et in l fi marti dz q impato precepit q vete ranoz filij seruis militaribus implicare²
A nj legenda
Vestes e vini ficonis ff d vi ars l i g de certisse et p bau in l si is q de ipi capio et in c no ninus de emunitate in tuo hra inder²
Vestis uirgata ul picta q sit et de calcius statuta he² in de ij de vi et hone cle
Via est ius eundi ambuladi agedi vehiculum et iumentum ducedi et dict abactu qr plus gtinet via qz actus Na via et it et actu et ius ipse gtinet Itj eo gtentus est actus ut iumentu agat qs si no vehiculu plus enim vehiculu occupat qz iumentu

nmia non ē utq[ue] posse age Item via h[abe]t ius trahendi lapides ligna
ut trabes et ferendi erectam hastam q[uo]d non h[abe]t actus nisi d[icitu]r h[ic] specialit[er]
quemp[er] l[icet] a tergo duce[re] vell[et] ... non modo q[ui] post ... rigore
... q[ua]m eq[ui]t[u]s Item vie latitudo ad vehendum vehiculum s[ive] largior vel an-
gustior non designet ... lege xij tabularum diffinit[ur]
s[cilicet] octo pedum ... ubi via ē recta non tortuosa s[ed] pedum in an-
fractu i[d est] ubi ē via aspera q[uia] ...

Vicarius ... ē qui vices alicuius ... gerebat prout in officio
... ut C. d[e] offi[cio] ... et in alijs ... prout
non ... ut d[e] offi[cio] ... Et pretendi q[uod] illi vicarii de
quibus in legibus sub illa rubrica potius tractat[ur] sunt non delegati ut
subdelegati sed ordinarii iudices Na[m] eligebant[ur] in certo t[em]p[o]r[e] q[uo]d erat
ordinarius ... ut ipse vices ordinariorum ... et emeritum
suppleret Erant et alij qui gerebant vices mortuorum et absen-
tium qui ... appellabant[ur] hij omnia poterant agere que
... ad ... supplicum et membri ...
ut C. de offi[cio] vica[rii] l. ij et ... in ... d[omi]n[u]s ergo illi
vicarij qui constituti sunt ut ... vicem ...

Vicarius ecc[lesi]e ē p[res]b[ite]r qui vice ... rectoris deservit ecc[lesi]e et sunt
... vicariorum quidam sunt perpetui ad parrochiales ecclesias
constitui ut t. perpetuus de ... et ... deponi
... quidam non perpetui s[ed] ad ... actus constitui ut temporales t. ...
de app[ellationibus] et dicunt[ur] ... quidam sunt speciales non
... s[ed] ad ... actum constituti de offi[cio] vica[rii]
t. ... quidam nec perpetui nec ... s[ed] generalit[er]
dant[ur] ad omnia ut vicarii ... episcoporum d[icitu]r ē optima
... de offi[cio] vica[rii] et ... lectura ...

Vices comes ... et ... ille cui d[omi]n[u]s temporalis committit ...
... in quibus castris et sunt tales ... vocat[ur] lombardi
et aliqui in primo modo b[ea]ti petri

Vice d[omi]n[u]s ... et ... ē qui p[rae]est rebus temporalibus ut ... volumi

Victores ... sunt quos ... victores ...
Victus ... ē q[uo]d est ... homi[ni] ... et vestis
vice h[abe]t victus ... victus

Videt inud est pignus imitatis non fictionis l. fine filij. § si qs re ff de lega. i. ... i grodan ... ug. pma est inde quez peteri smaz diffinitiaz ut in. t. ptead de app. et tn deinde f ipm ut in. t. j. dendi ... h. vj.
Vidua est non solum ista que desijt esse nupta viro est et ppie ia que nunqua fuit nupta ut que non hnt virum ... d' ho in t vidua xxxiiij di ... hc re ... adrons usum loquendi et d' uidua qi uiro puata ut sine duitate. l. malum § in udua ff deu [illegible]
Ville dicunt edificia rustica et villa est poi ptin te derest ... [illegible]
Villici dicunt hui qui ad uilla mittunt ut sint qui in villis morant
Itm villicus e gubnator siue dispensator sibi quisque
Vinarium d' in dagoum fere sunt incluse alias vinaria sunt ppie torcularia seu dolia et cetera vasa vini que etia ad aliud usum transferri pnt et tam diu vinaria dicunt qs diu vinum hnt ff de u sig l. vinaria
Vinarij dicunt ebriosi est vinari9 est hortus ubi crescit vinum
Vinum absinthiatum e cu melle et absinthes confectu f vinum pi tenui et vinum triacum dn aloes xviij. q. iij. plerique
Vinarij d' loci ubi pisces suat ut ibi viuat ut est fere nutriunt 2 to an mele ne magis desta ... noch et dent
Vinarium salty forest garena insula est ut ibi
Vindicta di modo ... inan mittedi et anoie vindicta i. ptois uirga qua ipse caput hui tagebat h' va solempnia dicit ab uiro te liber mae qritu vn persius vindicta p9 qi me9 ap toe trasti vindicta 27 alios e ipa libertas que aput iudice dat et dicit date forte audire suo qui vindicat tui te rvana ad quiriaci dnor suor qt re pub ta detegendo pp qd apud qplud sine libertati apto donat suo pt9 mod obtentu esset ut ois illa libertas que aplo dat ut amgro qui uice ppli gerit d' vindicta h' azo i su. et.
Vir et uxor dn illi qui inrion ... gho eit d' pnti f sposalir desitiis re § de s.
Vistam quo et qn fiat parthi cpm q' pma pumeda sit et in quibus peurato sit ind. t. j. deremp. t. vj.
Vicini 2 dar in l si tertius ff de aqua pluv arc. ... dn quousque uox hois exclamatis audire pt. l. iij. §. eod. tecto ff

adpellata — et intp'r d'uoce tui no nimis gsili nc nimis tubali sit
uox thauri Sua du clamas medio modo sit indomo no i tecto
nc in apice turris nc in celaio
Virtus 2 phm 2o ethic e que hntez psiat et op9 ei9 bo
reddit at' qui nez tuos et amicis ppuas depe. di. ij illa aia
et c. se et not so a mle q. despi. fin.
Virginitas est mane i corupti li petua corupcionis euitacio
Violato eme dr quicuq ipaz eclaz frangendo hostia rapiendo res
suas invadendo pulegia sua no custodiendo ul corupendo offi
cit.
Vis est rei maioris impetus qui repelli no pt ut cui resisti no
pt siple comode ff q me caus. l. i. et l. ij. et q inois sia
et qt actos ul mt. dcta induat no m c ad audias et. vn
2 azo et goff. in sia e. t. ius e qu triplex pz ius gpulsiua
expulsiua ablata tbata et inquetatiua
Vis gpulsiua e p q gpelli quis ad faciend id q no facet
si eet liberi arbitrij et no gpelleret qui impon metu tes gtra
voluti spotanie et exhac vi ori acco q metus ca ut. ff. e.
l. j. in si.
Vis expulsiua e qua quis eicit de possessione sua et 2 ista in
ducit int dictum vn vi et est in rez imobiliu ut de hijs
q i mob9 — coheret
Vis ablata e rez mo lum et hc induct acco in bonor raptor
in rb9 mob9 e cum circa mo lia tm ff de ui et ui ar. —
l. j. s. si fud9 et s. ij. et insti. vi bo rap. s. si ne dio thia
pilla cum acui bona sua ul res sue violent rapiut
Vis turbatiua e qua quis i tba inpossoe sua q induat
int dictu uti possidet in rb9 soli s in reb9 mobilib9 int dictu
utrobi cu duo se posside gtendut
Vis niquetatiua induat int dctm q ui a cla et inquetatio
qz no sinit alud uti re sua quete ut aiue ut alia faciat ut
qu alt uult alio inuito aq edificac in suo solo ut forte ia
edificat nc dissim inh o int dco a iuste ul iniuste facit ut si aqs
aiue phibit ut putas se phibend aliqd i meo faciat sue
ius faciedi huid sue no ut ff. q. ui a cla. l. et dico q 2
azo i R. ff. q me cau. accipit ius put nllo pt resisti s i R cu
de hijs qui in me vo cau. ff. accipi put pt resisti lez cu
pecto et est gpulsiua hic et ibi sm est queda ius pub ta

q sit cu armis et quedam puata que sit pne armis insti d' pub
cadi cura si— S. Itm lex iulia et de adi. ggm. c. tu delictus
vb. Vis puata vero d' poit ab ordine rex a. i. mulctabit in 3a
pte bonorum/sed d' potat' si vis armata pba 27 q. m. c. sd'
ordi. ggm. — Itm vis maioris d' impetu rei tu' r'psh no pl
ad audiaz. e. t. u. q. ij. et vis no'ta e qn res alicuius inquie
tat' ut sup

Vis pue metus cadens in constante viro est metus pene ut metus
seu amissio om bonorum et ibidius excusat nisi p'ea consensit
Ameu pub. c. d' illis. ij. d' spo. Alia vis ut metus no excusat ut c. veniens ij
et c. consultacon de sponsa.

Vir denot quiz assi—. Ita q vir sit fied dubiu no excisit
c. ij. d' cogna. spua. li. vj. ff de iudi. l. iux xv. q. j. in eo q
ne. .3 denot et i e q nllo ff de leg. s. si fuius legatus
S qui. quicq—

Unica e vn ps ass ut nati exceptubunt in domo succedunt in
duabus vnciis et in duabus ptibus xvij pau ass s aly legitti
no s. sut vn cognati vn viri et vxor. i. q sup bonorum posse
et in bonorum raptorum acto bquede sup

Vniuersitas 27 azo ti d' in statu e p'mud corpor int se distanciu
vno noie specialiter eis deputata collecto

Vno contextu fieri aliquid e fieri nullo alieno actu interposito ti fiat
excontinente et actu ne ut superfluu ponderis deposito ut medicum
acceptio ut brevis languor e detesta l in antiquitatibus azo
et goff. et

Volo no disponit q bar in apostilla et ers e dessi. tm.
li. et no in. l. qui se patris. e vn libe. q uolo et
nolo adpnis tplis tm dicendo nolo adire mt' mie li p'ea be
lim et to oroz ambigua de qua ambiguitate d' uno uolo not bu
in c. ex litris de sponsa.

Votu e alicuius boni cu deliberacone firma p'missio seu pollicitaco
xvij q j' uiduis. ij. et d' boni quia de re mala no obligat'
quis q in male p'miss' r'sonde fidem et mpi uoto male decreto
xxij. q. iiij in malis d' cu deliberacone q uotu q ex facilitate
animi potius q exarbitrio discrecois emitt' ers si sit de bona
re no est ipsu quaq obligatoriu ut in c venies. et Itm
uotu nuitur e q quis uerbo in baptismate p'mittit ut abrenunci
are dyabolo et pompis eius tene fidem et fuare decalogum
d' q. de. iij. p'mud d' uotu uoluntariu est q quis voluntate emitt'

sup his adque ante votum non tenetur ut commenta abstinentie peregrina
tionis et votum voluntarium subdimitur inprimo et solempna
Simplex votum cui nulla solempnitas adhibetur solum aut continetur votum
sollempnizatur et que vota redimi et commutari possunt vide goff
in su^a e t.
Urbs plata ipsi romani civitas est antonomatice insti d' iur
na. § quociens Urbis aut appellatione muris atque continentibus edificiis
finitur ff d' ver sign l. ij^o d' pe et n^i c sign^int — A r l. sign generaliter
Urbana predia omnia edificia accipimus non solum ea que sunt in menibus
ut opidis constituta sed et in rure nisi forte stabula sunt et loca — Urbana predia
non facit urbana predia sed mea ff de v sig l. j. re g predii
Seruitutes urbanorum prediorum sunt re g de s
Usuarius est qui alicuius rei usum habet ut si tu qui es dominus huius fundi
concessis michi uti ministerio eius salua substancia et dominio
Usus est ius utendi rebus alienis salua rerum substancia ff^ta et
dominio
Usufructuarius est qui fruitur rebus alienis ~~et que~~ quia res sua nemini
servit ff d' frutu l. in rem enim
Ususfructus est ius utendi fruendi alienis rebus salua rerum sub
stancia ut ff d' usu fruct l. j. et est ius incorporale quo sublato et
stancia ut ff d' usu fruct l. j. et est ius incorporale quo sublato et
ipm tolle nunc est destructa enim domo destruitur usus fructus
qui habetur in ea ff e l. iij. et no^r 2° azo i su^a C et q^e usu
fructus formal dicitur ius i fructus sed usus causat 2° q^e aliquis hz
tam dominium non dicitur fructus et pone hic fruendi et non i dixe usus
quia dicunt ius utendi et fruendi ut infra patebit Dicitur hic utendi
ad differentiam creditoris qui hz ius in pignore non potest hz eo uti ymo furtum
committit si eo utitur ul 2° bene utendi ponitur ad differentiam utilis domini
qui habetur in rebus alienis sicut emphiteota et feudatarius habent fruendi
2° aut et bene dicitur ad differentiam nudi usus quia nullus est nisi qui in fructu
Dicitur in rebus alienis quia sua res nemini servit Dicitur salua
rerum substancia ad differentiam superficiarii et emphiteoti qui non tenentur
essere eodem usu fructuarius at tenetur ad tributum quia adeo ptinz
fructus bene bene expoint salua rerum substancia i ne peat intro
tuo substancia dativ. expoint salua substancia quia tam diu durat usus fructus
quam diu durat substancia Usucapio est acquisitio dominii utilis dicti
rei aliene per continuationem possessionis temporis i diffiniti i p'spacium — lege
temporis a lege diffinitum ff. e t l. iiij. vi gratia Emi rem mobilem
a non domino bona fide putans rem esse vendentis et per continuum triennium

possidens sine interruptione ipso iure efficitur dominus illius rei / Directum autem
dominium est quod habet verus et principalis dominus rei sed utile dominium dicitur quod quis
invenit non est dominus sed habet utilitatem rei · ut si esset dominus ut feudatarius
vasallus et similes et de usucapione quod usucapi possunt et quorum non possunt
capi et acquisiri tenimus et in rebus mobilibus ut se moventibus sed
immobilia non dicuntur proprie usucapi sed potius prescribi Unde in mobilibus enim
prescripto locum habet temporis aut a lege diffinito et triennium usucapione
sed in prescriptione statuitur decennium inter presentes vigennium inter
absentes Instituta de usucap · et dicitur usucapio ne dominia rerum sint in
incerto et est introducta pro bono publico · l · j · ff · e · t · quia non sed locum
prestatur non debet quis ad alterius dampno aliud est equum et aliud
benignum C · de pac · quia l · hac lege et quod opponitur equitas scripta prefertur
rigori scripto quod · verum est dum utrumque scriptum est insipe
Utrumque stat inclusive ff de senato l · ff · / quandoque stat exclusive ut C · j · de
cadu · tollen · et quia · et c · tua · dilectio de ser · instrumentorum ubi dicitur quod utrumque
addiffinite sine cavillatione potest utrumque prius exhibere instrumenta
Usurpatio est aliquid quia res iuris usum vel quorum non est capere invade
vel possidere Item usurpatio et interruptio usucapionis ut in l ·
ij · et no · in l · de usucapio — et usur · ff · e · t · dicit ibi textus quod
oratores usurpationem frequenter usum vocant
Usura sic diffinitur quod est quicquid preter usum sorti accedit Goff xiiij
q · iij · plerique et addit ipse intentione precedente vel pacto solo enim spe
vel expectatione vitium committitur usurarum ut in c · j · e · t · et c · consulunt
xiiij · q · iij · si feneraveris et hoc tamen principaliter habetur spes et expectatio
lucri alias si ob caritatem moveatur quis ad mutuandum et sperat aliquid
sperat de aliqua retributione non puto vitiosum actum adhuc lxxxviij
di in singulis lxj di quod potest lxviij di si officia Goff / et diffinitur
usura Azo · C · et · sic usura est quod preter usum rei crescit datur
Dicitur nomen crescere quod natum in quod datur vel mutuatur Item usura dicitur
abusus quasi usus eris · i · usus eris data sit pecunia que nomine pecunie
quoque homines sunt continentur · j · q · iij · et totum Et non quod omnis usura
prestatur sic scitur dilatione ad annum Item quedam usura vocatur centesima
illa sit que infra annum equiparatur sorti quedam vocatur sextupla
usque quod est totum et plenum a · prius ut medietas quod est alio nomine
dicitur emilion a bemi · i · medium et olon quod est totum et est una usura
que totum continet et medietatem totius quedam vocatur est triemis sit
que prestatur usque ad tertiam partem centesime vel sortis / quedam semis

que pstat ad medie tatis portis quedam est q pstat ad duas tcias partis
Itm queda usura e fenus partis queda fenus fenoris
Usurarius manifestus quis dicatur not in c. p. et ij. lib. vj. d' usur.
et ult ho dicit matheus q pt ie qui usurarius ex libris suis comperitur
allegat de .j. de usur. /et c si furtum xlv dist sane xxxiiij
q. ij. l. j. s. edictis. ff. de eden. — 2o dr ille qui confitetur coram parte
se ee usurarium et usurarij iudex e sacerdos. et confessio coram
pro iudice est manifestus. c. q penitentia de pen di. j. 3o dr ille
qui habz altare quasi.
Uti et frui dicunt qz uti dr ille qui ita utitur re q fructus non percipit
sed possit uti ad usum cottidianum et minister eqna tua ita q
fructus non percipiat sz q plus non sit meus q huius qui anno
fundi usu cottidianum non tm donare ut vendere pt
Frui vero dr ille qui fructus percipit et usurarius hz usu rei
ut cui dns nemoris concedit usu nemoris ad uitam suam et familie
sue ut accipiat ligna holerum poma flores et ceteram q nascuntur
in nemore ipse et suis quibus non tm vendere testari seu donare
sed victu tm et uestitu dicit ea glosa ꝯ. q. q. eps heat 2o been
de pignoratum constat /2o aliquos aut clericus prelatus possit usu fructuario
comparari adquod licz omnem fructum percipiat dividendi sz
quantum usu fructuarij in uote et minuta si redditus suorum dnja
et eius debita aquanturqz ea solui potest tm fallit in platis secularibus
qui redditibus suis puementibus eius non platoris solui
non pnt debita/nisi esset utilitate ecie geta
Uti possidetis est quoddam interdictum eo possessor inquietatur ante
possidente et iudex pro ipso dat snaz si vnus fuit tuc primitus
hz inpm eius mio ut ita possideas si aut plures tuc dz primitus
impli ut uti possidetis ita possideatis hodie tm honoris ca cum hoies
boni tm loquatur pti sermone utitur ut dicentes tm uenias et plia et
capert isti honorabiles uoces a multo tempore Um et id dr nos duo
sba sumus hic azo i sic. C. et et ui gl. an. pen. vic. hz ca z d pla.
Xenia dicuntur munuscula queda que dant epulanti
ut poculentis q uulgo dicitur appesacoes ceterorumqz uero
rerum q usu edilium concedunt magis proprie dicuntur munera
Xenia dr xenium de pomis eo quibus hz hospites
2o archi xenij q. in plerisqz insine
Xenodochus est qui xenons aliquis cuius pcurat

Xenon est domus in qua egrotantes recipiunt curant et alimentis
sustentant ut C d' epis et cleric l orphano troph
Xenodochium etiam est domus ad hospitium peregrinorum deputata ut
quidam dicunt s' tamen xenon et xenodochium eadem domus dici pt
scilicet in qua valitudinarii et xenes i infirmi recipiuntur et aluntur
predictas aut dictas sanctes scribunt xenon p licet 3 et xenodochium
p licet 6 iii c iiij d' religiosis domibus et uaca noua talium locorum
habes xviij q ul sermo ubi d' ho et l q ij si quis ecs adsi
in auc d' alienatione et emphiteota g quis inpri Col ix
et d' ecc q t 3 sinali e ext g incle p litteras d' pbendis
canonicus scilicet ille cui res ecclesie mandatur gubernanda ut ecclesie
et specia inter eos canonicorum quia est inter dns ul prepositus
l q iij saluator q in t imperatorum d' mandato calupsi ii
grot iii 3 d' lin j
Ydrophilati dicuntur abydria q est vas quo aqua defertur
ut abydros i aqua et philapos i custodie qui custodes aquarum
2 io an d' pma exgotis c si iudex laicus ut in
Ypotisarius quia ponitur ppindice quia pronomine ut not' ppe
Ypotheca re 3 de l et de actione ypothegaria et asserto sermone
quasi sito
Ypothegaria cautio re 3 pig cau
Ypostasis dicitur abypos i sub et thasis status ul stans qui sub-
stans et utuntur greci sicut nos persona quia licet substancie omnibus
accidentibus et omnia accidentia ad se recipit antls tn informatur
2 hugucio iii q i de l d' su trinitate et fide ca
Ypochonius dicitur abipos q est sub et comes uilla hinc ypocomi
sunt illi qui subuillariis connstitut 2 plate et cauit C decur
sub lib patim
3 Zizania est seges ut herba purpurea scilicet lolium l vij di nasi
xxiiij q i quoniam et quia ponitur pro ea de eis seqitur
27 g incle dudum de sepul et c l3 decler
Zelotes i zelans et ulciscens dereuerentia in fidem
s persone uero et sunt va dm ad moysen exodi xx c eo sermo
inquit deus zelotes i inquisitor et exactor castitatis l q iij
s econtra xxxiij q i s l utitans pecca patrum in filios usque in
tercias et quartas generationes a qua uindicacione nos custodiat qui per in-
finita secula uiuit et regnat Hec de timore iuris

legalis et pontificalis dispensationibus sub brevitate sufficiant
ad dei omnipotentis honorem iuris utriusque alumnorum utilitatem
in gimnasio tirrnsi sit inchoata mediata et consummata in suis partibus
que importata in quibus supplicat humiliter principiantes ut eius
elimetur rubigo et quod est utile non spernatur propter inutile insertum
enim in hoc opusculo quod nimium est incipientibus et non minus utile
mediocriter peritis quod per se ipsos poterunt emendare non enim reprobari
debet opus et si paucis impugnetur defectibus dum pluribus splendeat
utilitatibus sicut nec abscinditur arbor fructibus iocunda si paucis
vermiculosis sit pomis deformata nec rosarum in dolens congeries
spinarum insertione refutatur Amen

Explicit